ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
1
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
1 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3283

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԽՕՍՔ

ԹՐՔԱԿԱՆ «ԱԼՂԱՍ-ԼՕՐԷՆ»Ը

Օրակարգի վրայ է դարձեալ Իսքէնտէրունի Սանճագին ան-կախութեան (այսինքն Թուրքիոյ կցումին) խնդիրը :

Այն օրէն իվեր երբ հոգատար պետութիւնը որոշեց անկախութիւն տալ Սուրիոյ, Էնկիւրիի վարիչները իրենց քունը փախցուցին եւ տենդոտ գործունէութեան սկսան՝ ներկայ առիթը օգտա-գործելու եւ կարկանդակէն բաժին ստանալու համար :

*Առաջին անգամ չէ որ Էնկիւրի կը յուզէ Իսքէնտէրուն Անտիոքի խնդիրը : Տարիներ առաջ դատական նախկին գործավար եւ Իզմիրի երեսփոխան Մահմուտ Խատա այս հարցը պաշտօնապէս արծարծեց Ազգ· Մեծ Ժողովին մէջ, յայտարարելով որ Իսքէնտէրունն ու Անտիոքը Թուրքիոյ «Ալղաս-Լօրէն»ն են, թէ Ֆրանսացիները 50 տարի սպասեցին իրենց երազն իրականացնելու համար, Թուրքերը եթէ պէտք ըլլայ 50,000 տարի պիտի սպասեն, բայց երբեք չպիտի հրաժարին այդ հողամասէն : Նոյն Մահմուտ Խատը քանի մը շաբաթ առաջ, անդրադառնալով Ազգ· Մեծ Ժողովի բացման առթիւ նոյն չրջանի մասին Մ· Քէմալի ըրած ակնարկութեանց՝ գրեց «Սօն Փոսթա»յի մէջ· «Անտիոք-Իսքէնտերուն, ոչ մէկ ձեռք կրնայ ձեզ բաժնել մեզմէ : Ո՛չ ոք պիտի կարենայ փոխել պատմութեան ընթացքը : Դուք մերն էք, մենք՝ ձերը, բոլորս մէկ մարմին »:

Թուրք մամուլը ամիսներէ իվեր կ'աղմկէ հրապարակը : Թուրք գործակալները Անտիոքի մէջ պոյքոթի ենթարկել կուտան Սուրիոյ խորհրդարանի ընտրութիւնները : Միւս կողմէ՝ Էնկիւրի դիւանագիտական գետնի վրայ ալ պարապ չի կենար եւ չարժման մէջ դրած է իր բոլոր ուժերը :

Անցեալ հինգշաբթի Փարիզի դեսպան պայ Սուատ այս խնդրին համար դիմում մը կատարեց արտաքին գործերու պաշտօնատան Արեւելեան գործերու վարիչ Պ· Վիէնոյի, որ բացատրեց իրեն թէ Ֆրանսա Ազգերու Դաշնակցութենէն ստացած ըլլալով այդ հողամասերու հոգատարութիւնը, առանց այդ միջազգային մարմնի հաւանութեան չի կրնար անկախութիւն շնորհել Իսքէնտէրունի Սանճագին :

Այս վճռական պատասխանէն վերջ, չաբաթ օր Ազգ· Մեծ Ժողովը կրկին զբաղեցաւ այս խնդրով եւ արտաքին գործավար Թէվֆիք Րիւշտի Արաս յայտարարեց թէ՝ Էնկիւրիի մէջ կատարուած բանակցութիւններով կարելի չեղաւ կարգադրել հարցը, ուստի համաձայն Ֆրանս· կառավարութեան առաջարկին, պիտի դիմէ Ազգերու Դաշնակցութեան :

Ուրեմն չուտով ժընեւի արխպագոսը պիտի զբաղի այս հոդամասի ճակատագրով : Թուրքիա կ'ուզէ օգտուիլ այն հանգամանքէն, որ ներկայիս բոլոր պետութիւնները ալ մրցումի ելած են բարեկամանալու համար իրեն հետ : Ու քանի որ անցեալ յունիսին Մոնթրէօյի մէջ յաջողեցաւ ի նպաստ իրեն սրբագրել տալ Լօզանի դաշնագրին Նեղուցներու վերաբերեալ տրամադրութիւնները, այժմ ալ կը յուսայ Թուրքիոյ կցել տալ խնդրոյ առարկայ հողամասը :

Կարեւոր է յանձնարանել «Թրքական Ալղաս-Լօրէն»ին, քանի մը թուանշաններով : Իսքէնտէրունի Սանճագը կը բաղկանայ երեք գաւառներէ՝ Իսքէնտէրուն, Գըրդըխան եւ Անտիոք : Ըստ ֆրանսացի դեր-զնդապետ Փօլ Ժաքոյի («Անտիոք», 1931, հատոր Ա· էջ 29), ամբողջ Սանճագի բնակչութիւնն է 153,798 հոգի, որուն 78159ը՝ Սիւննի իսլամ, 43974ը Ալէվի, 31350ը քրիստոնեայ (մեծ մասամբ Հայ) եւ 355ը Հրեայ : Թուրքերը կը կազմեն ընդհանուր բնակչութեան հարիւրին 35 - 40ը : Այս թուանշաններու համեմատութիւնը չատ հեռու են Թուրքերու ներկայացուցածէն (500000 Թուրք) :

Իսքէնտէրուն քաղաքն ունի 13000 բնակիչ, որուն 6275ը Հայ (400ը կաթոլիկ), 2483ը Յոյն օրթոտոքս 2276 Ալէվի, 966 Թուրք, 303 Արաբ, 173 Լատին, 169 Մարոնի, 169 Յոյն-կաթոլիկ, 170 Քաղդէացի, 113 Ասորի, 108 բողոքական եւ 96 Հրեայ : (Անդ, էջ 59) :

Անտիոքի գաւառն ունի 99347 բնակիչ, որուն 36500ը Թուրքմէն, 32600ը Ալէվի, 21926ը Արաբ եւ 8319ը Հայ : Անտիոք քաղաքը ունի 35000 բնակիչ, որուն 23000ը սիւննի իսլամ 8000 Ալէվի, 4000ը քրիստոնեայ («Անտիոք», Բ· հատոր էջ 207) :

Գըրդըխանի գաւառն ունի 4 նահիյէ 20 - 25000 բնակիչով : Բուն իսկ Գըրդըխանի բնակչութիւնն է 6500 հոգի, որուն 3000էն աւելին Հայեր՝ մեծ մասամբ Կիլիկիոյ եւ Մարաշի գաղթական-ներէն : Պէյլանի նահիյէին մէջ կան՝ 1000 - 1500 Հայ, 4000 Թուրք եւ 400 Ալէվի : Սօուք Սուի բնակիչները Հայ են : Րիհանիյէի եւ Հարիմի մէջտեղ հայ գաղթականները կառուցած են երկու գիւղեր՝ Հայկաչէն եւ Նոր Մարաշ (?) (Անդ, հատոր Ա· էջ 183 - 184) :

Իսկ հերոսական Մուսա Լերան չրջանին մէջ ունինք բազմաթիւ հայ գիւղեր (Քէօսագ, Պիթիաս, Սուէտիա, Խորպէկ, Քեապուսիյէ) որոնք հաստատուած են հին դարերէ ի վեր, մէկ մասը Մեծն Տիգրանի օրերէն (Հայոց մեծ թագաւորը այդ չրջանին վրայ տիրած է 20 տարի, քրիստոսէ առաջ 83 թուականէն մինչեւ 64), միւս մասը Կիլիկեան թագաւորութեան չրջանին (1080 – 1375) : Այդ սքանչելի գիւղացիները ունին իրենց սեփական լեզուն եւ հին նահապետական բարքերն ու աւանդութիւնները, զորս պահած են անաղարտ : Այս չրջանի Հայերուն թիւը կը հաչուուի 8000 հոգի :

Ահա՛ թէ ինչ կը ներկայացնէ մօտաւորապէս Իսքէնտէրունի Սանճագ կոչուածը, որուն աչք տնկած են Թուրքերը, զայն նկատելով իրենց «Ալղաս – Լորէն»ը :

Այս հողամասը կենսական կարեւորութիւն ունի Սուրիոյ համար թէ՛ տնտեսական եւ թէ պինուորական տեսակէտով : Անոր կորուստը իր անդարմանելի անդրադարձումները պիտի ունենայ նոր-բազատ պետութեան համար :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱԼԷՔՍԱՆՏՐԷԹԸ

Դիմում Ազգերու Դաշնակցութեան

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն թէ Ազգ· Ժողովին մէջ հարցապնդում կատարուեցաւ Ալէքսանտրէթի եւ Անտիոքի խնդրոյն մասին : Արտաքին գործավար Րիւշտիւ Արաս պատասխանելով, նախ հարցին պատմականն ըրաւ եւ ըսաւ·

–« Թուրք կառավարութիւնը, յարգելով իր յանձնառութիւնները, կը փափաքէր որ թուրքեւֆրանսական բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնց մեծ կարեւորութիւն կուտայ Թուրքիա, հաստատուին այնպիսի կարգադրութեամբ մը, որ անկախութիւն կը շնորհէ Ալէքսանտրէթի եւ Անտիոքի հարազատ Թուրք հողամասերուն : Թուրք կառավարութիւնը, արդարեւ, համոզուած է, որ այդ հողամասերը պիտի չզրկուին ինքնավարութեան իրաւունքէն : Պարզ է որ մեր պահանջը որ եւ է կապ չունի հողային վերաքննութեան հարցին հետ : Ինչ որ մենք կ'ուզենք, պահպանումն է իրական եւ չօշափելի երաշխաւորութեանց, այն իրաւունքներուն, զորս չահած ենք մենք եւ Թուրք ժողովուրդը՝ շնորհիւ կնքուած դաշնագիրներու : Մենք կ'ուզենք որ յիշեալ Թրքական հողամասերուն տրուին այն իրաւունքները, որոնք ապահովուած են դաշնագիրներով :

Կը կարծէի թէ այս հարցին մասին բանակցութիւն վարելու առիթ պիտի ունենամ Էնկիւրիի մէջ, սակայն տեղի ունեցաւ ծանուցագրի եւ կարծիքի փոխանակում մը միայն : Այսուհանդերձ, Ֆրանսական կառավարութեան առաջարկին վրայ, համաձայնութիւն յայտնեցինք, որ հարցը ներկայացուի Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին իրաւարարութեան : Որով, Ալէքսանտրէթի եւ Անտիոքի բնակչութեան եւ հողամասին ճակատագրին անօրինութիւնը յետագային չի կրնար ազգերու Դաշնակցութիւնը քննել հարցը :

Կրնամ ձեզ ապահովցնել, որ արտաքին գործավարութիւնը մօտէն պիտի հետեւի հարցին այս նոր ընթացքին, ինչպէս նաեւ սանճաքին ապահովութեան՝ բանակցութեանց միջոցին» :

« Փարի – Սուար » իր կողմէ դիտել կուտայ թէ, հակառակ Թուրքեւֆրանսական բարեկամական յարաբերութիւններուն, Ֆրանսական, կառավարութիւնը կը գտնուի Թրքական տեսակէտին յարելու անկարելիութեան մէջ : Անցեալ օր, Վիէնօ եւս կը հաստկնկը Փարիզի Թուրք դեսպանին թէ Ալէքսանտրէթի եւ Անտիոքի հոգատարութիւնը Ֆրանսայի յանձնուած ըլլալով Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ, Ազգերու Դաշնակցութեան կը պատկանի չերջանին ինքնավարութիւն տալու իրաւունքը : Եւ յետոյ, ժընեւի մէջ հարցին քննութիւնը կատարուած չերջանին՝ Սանճաքը պիտի վայելէ, ինչպէս ամբողջ Սուրիան, այն ազատական վարչաձեւը, որ կուտայ Ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը :

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ՄԷՋ

«ՌՈՒՍԻԱ ՊԷՏՔ Է ՈՒՆԵՆԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՁՕՐԱՒՈՐ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ»

Որհուրդներու համագումարին մէջ, ուրբաթ օրուան նիստը մասնաւոր ուչադրութեան արժանացաւ ծովակալ Օրլովի յայտարարութեամբ : Որհ· Միութեան ծովային ուժերու հրամանատարը ըսաւ թէ Գերմանիոյ եւ Ճափոնի սպառնական կեցուածքը կը թելադրէ, որ Որհ· Միութիւնը չինէ նոր զրահաւորներ, կազմելու համար աշխարհի ամէնէն հզօր նաւատորմը : Գերմանիա ներկայիս ունի 9 զրահաւոր, երկու տասնեակ յածանաւ եւ մօտ չիւսուն սուզանաւ : Ասկէ զատ, գերմանական նաւարանները լրացնելու վրայ են 37 պատերազմական նաւերու չինութիւնը :

Ռուսիա, 1933էն սկսեալ, ուժ տալով նաւաչինութեան՝ աւելցուցած է իր ուժերը հետեւեալ համեմատութեամբ·– Զրահաւոր, յածանաւ եւ Թորփիլանաւ՝ 300 առ հարիւր, սուզանաւ՝ 700 առ հարիւր, ծովային գործավարութեանվերաբերեալօդանաւ՝ 500 առ հարիւր : Կրկնապատկուած է նաւային ռազմախարիսխներու եւ հակօդային մարտկոցներու թիւը : Ռուսական ծովեզերքներու պաշտպանութիւնը երկու անգամ աւելի զօրաւոր է բաղդատմամբ երեք տարի առաջուան վիճակին : Պալթիք ծովուն եւ խաղաղական ովկիանոսի ռուսական սուզանաւերու արագութիւնը եւ ջուրին տակ երկար տեւն մնալու կարողութիւնը կը զերազանցեն օտար նաւատորմներու սուզանաւերը :

Լիթվինով եւս ուժեղ ճառ մը խօսելով՝ ներկայացուց միջազգային քաղաքական կացութիւնը : Իր ճառը տեսակ մը մարտահրաւէր էր Գերմանիոյ եւ Ճափոնի : Գերմանեւճափոնական դաշնագիրը, ըսաւ, իրականին մէջ՝ զինակցութիւն մըն է, եւ պարզ զուգադիպութիւն մը չէ, եթէ գերմանեւճափոնական դաշնագրին ստորագրութեան հետ՝ սահմանէն կը հանին ռուսեւճափոնական միջադէպերու լուրերը : Սակայն Ռուսիա պատրաստ էր համանականութեան առջեւ, անվախ կը դիմագրաւէ թշնամին՝ առանց սակայն հրաժարելու իր խաղաղասիրական աշխատանքէն :

Շաբաթ օրուան նիստին մէջ խօսեցաւ Արեպին, Որհ· Միութեան օդանաւային ուժերու փոխ-հրամանատարը : Արեպինի տուած տեղեկութեանց համաձայն, Ռուսիա ներկայիս ունի աւելի քան 7000 զին· օդանաւ, 2000ը՝ պատերազմական : Այս երկու հազարէն հարիւրին 60ը յատուկ են ռմբակոծութեան : 1932էն սկզբին՝ քառապատկուած է զին· օդանաւերու թիւը : Գերմանիա, օդանաւային ուժի տեսակէտով, չատ ետ կը մնայ Ռուսիայէն : Գերմանիա ունի նուազ քան 7000 զին· օդանաւ : Եւ յետոյ, ռուսական օդանաւերը արժէքով աւելի բարձր են գերմանականներէն : Արեպին ըսաւ նաեւ թէ Ռուսիա ունի քանի մը 100 օդանաւ, որոնք կը թռչին ժամական 600 քիլոմէթր : Ընդհ· պատերազմին, Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ վրայ թափուեցաւ 17,500 Թոն ռումբ : Ներկայիս՝ ռուսական օդանաւերը 5 թռիչքով կրնան փոխադրել այդքան ռումբ :

Շաբաթ օրուան նիստին մէջ ճառ մը խօսեցաւ նաեւ Մոլոթով, որ ըսաւ թէ Որհ· Միութեան նոր սահմանադրութիւնը թոյլ չի տար համամնաւար կուսակցութենէն զատ ուրիշ կուսակցութեան մը կազմութեան, եւ տուաւ պատճառները, յետոյ աւելցուց թէ ֆաչական պետութիւնները կը պատրաստուին պատերազմի, թէ Գերմանիա իր հակասեմական պայքարով գլխու ցաւեր կը ստեղծէ իրեն :

Որհուրդներու համագումարը յետոյ ընդհատեց իր նիստերը : Կիրակի հանդիսաւ ըրաւ, վերսկսելու համար երկուշաբթի :

*** Ժողովով, անդամ Քաղաք· Բիւրոյի, ճառ մը խօսելով Լենինկրատի մէջ, կոչ ըրաւ սահմանակից երկիրներուն՝ չընդհատեց եւ զգոյշ դտնուիլ, զբաղիլ իրենց երկրին ապահովութեամբ, արկածախնդրական երազներու չմատնուիլ, որովհետեւ, ըսաւ սպառնական չեչտով մը, երբ չարժի կարմիր բանակը՝ պաշտպանելու համար խորհրդային երկիրը, կ'այրին բոլորը :

ՊԷՅՐՈՒԹ ԽԱՂԱՂԱԾ, ՏՐԻՊՈԼԻՍ ՏԱԿԱՒԻՆ ԱՆՀԱՆԳԱՐՏ

Պէյրութի «Ազդակ»ին վերջին թիւերէն կը տեղեկանանք, որ Նոյեմբեր 15էն 22, ամբողջ չաբթուան ընթացքին, քաղաքին բերնակռութիւնը կ'ապրէր ահուդողի մէջ,– բարձր ձայն մը, ապակիի մը կոտրիլը դող կը հանէր թաղերու բնակչութիւնը : Սակայն հետզհետէ փարատեցաւ մտահոգութիւնը, հանդարտեցան կիրքերը եւ քաղաքը այժմ գտած է մասամբ իր բնականոն վիճակը : Կողոպտուած խանութպաններուն վնասը կը հանի 100,000 սուրիական ոսկիի : Որտակուած եւ կողոպտուած խանութներուն տէրերը վնասուց հատուցում կը պահանջեն : Կառավարութիւնը, նկատի ունենալով որ Քիւրտերը չատ զէշ գեր մը ունեցան խռովութենէն եւ թալանին մէջ, զանգուածովի կը հետապնդէ պանդուխտ Պէյրութէն դէպի Սուրիա : Թերթերը եւս փոխած են իրենց լեզուն, դրդռիչ յայտարարութիւններու եւ Հայոց մասին զրպարտութիւններու փոխարէն՝ խաղաղութեան հրաւէրներ կ'ընեն : Ասոր նպաստած է նաեւ Հայ եւ իսլամ հոգեւոր պետերու յայտարարութիւնը : Հայոց ազգային եւ կրօնական վերին մարմիններուն կողմէ պատուիրակութիւն մը ներկայացած է մարզպանին : Ըստ Մարթէլ յաւ յայտնած էոր Հայերն ալ մասնակցած են խռովութեանց : Առաջնորդը բացարձակապէս հերքած եւ աւելցուցած է թէ Հայերը վնասուած են թալանէն : Կ'ըսուի թէ ձերբակալման հրաման արուած է «Պէյրութ» թերթի տնօրէն Նասուլիի դէմ, որ գլխաւոր պատճառն է զրպռութեանց : Ձերբակալուած են նաեւ 142 հոգի, որոնց մէկը Հայ : Կողոպտուած հայ խանութներուն թիւն է 35 :

Այսպէս մինչ Պէյրութ կը խաղաղէր, Տրիպոլիս հետզհետէ խռովեալ վիճակ մը կը ստանար :

Նոյեմբեր 19ին, բախում մը տեղի կ'ունենայ ցուցարարներու եւ ոստիկաններու միջեւ : Ցուցարարները զինուած էին պատերազմական հրացաններով : Զօրքը ստիպուեցաւ միջամտել, գնդացիրները չարժման մէջ դրուեցան : Իրիկունը վերահաստատուեցաւ անդորրութիւնը : Երեք ոստիկաններ վիրաւորուած էին կառավարական ուերու կողմէ, իսկ ցուցարարներու կողմէ՝ յայտնի չէ :

Գիշերը սակայն վերսկսաւ հրացանաձգութիւնը : Ռումբեր ալ նետուեցան : Պէյրութէն զինուոր ղրկուեցաւ եւ ուրբաթ առաւօտ ձերբակալուեցան 10 հոգի, որոնք ղրկուեցան Պէյրութ :

Ուրբաթ (Նոյեմբեր 20) դարձեալ բախում մը տեղի ունեցաւ եւ զինուորները գնդացիր գործածեցին : Զոհերու թիւը յայտնի չէ : Այս բախումը սկսած է այսպէս·– Օդանաւ մը կը թռի քաղաքին վրայէն, չատ ցածէն, հաւանաբար քննութեան համար : Հրացան կ'արձակուի օդանաւին դէմ : Օդանաւը կը փոխադարձէ ռումբով մը : Եւ ահա կը վերսկսի գրգռութիւնը : Ցարձակում մը կը փոթռնի զինուորներուն վրայ : Ի վերջոյ սակայն զինուորները կը վերահաստատեն կարգն ու կանոնը : Օդանաւերու խմբակին թռիչք մը կը կատարուի քաղաքին վերեւ : Իրիկունը ժամը 8էն վերջ երթեւեկը կ'արգիլուի :

Գիշերը կը վերսկսի խռովութիւնը : «Էլ Նահար» կը գրէ թէ ուրբաթ գիշեր բնաւ չքնացաւ քաղաքին բնակչութիւնը, մինչեւ առաւօտ հրացանի եւ ռումբի ձայներ կը լսուէին : Որմնկերու եւ տեւ ամրացած երիտասարդներ կանոնաւոր կռիւ կը մղեն զինուորներու դէմ : Կարելի չէ եղած տակաւին թիւը : Ժողովուրդէն սպաննուած են 6 հոգի, վիրաւորուած՝ 100 հոգի : Սպաննուածներուն թաղումը կատարուեցաւ առանց միջադէպի :

Քաղաքը երկու մասի բաժնուած է, կարելի է ըսել երկու ռազմաճակատի : Ֆրանս· իչխանութիւնը որոշած է խիստ միջոցներու դիմել, վերջնապէս խաղաղեցնելու համար քաղաքը : Այսուհանդերձ տեղւոյն Հայերը կ'ապրին վախի մէջ :

Ի՞նչ կ'ուզեն Քեմալեան հաւակնավարներ

Ֆուրնիէ հեռագրական գործակալութիւնը կը հրատարակէ հետեւեալ դեկոյցը·–

Ֆրանսայի համամնաւար կուսակցութիւնը, նամակ մը գրելով Ժող· Ճակատի Ազգ· Կոմիտէին, յարմար եւ պատեհ կը գտնէր գումարել միքինկ մը, Փարիզի մէջ, ուր խօսք պէտք է առնէին մէկ կողմէ Լէոն Պլում եւ Իվոն Տէլպոս՝ իրբեւ չէզոքութեան կողմնակից, իսկ միւս կողմէ համամնաւար մը եւ Ժող· Ճակատի անդամ հռետոր մը՝ Սպանիոյ օգնութեան կողմնակից, հրապարակաւ պաշտպանելու համար իրենց տեսակէտները :

Կրնանք այժմէն յայտարարել թէ Ժող· Ճակատի Ազգ· Կոմիտէն, յաւաչիկայ նիստին մէջ, պիտի մերժէ համամնաւարներու առաջարկը : Միւս կողմէ, Ժող· Ճակատի Ազգ· Կոմիտէին խորհուրդով՝ համամնաւարներու առաջարկը ստանալէ վերջ, Լէոն

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ· ԷՋ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

(ՀԱՅԳՎՈՒԾ ՈՒՄ ՎՂՈՒԿՈՒՅՎՈՂՉԻ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

(ՀԱՅԳՎՈՒԾ ՈՒՄ ՎՂՈՒԿՈՒՅՎՈՂՉԻ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՑ ԼՑՆԱԿԱՆ ԴԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

— ՀԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

— ՀԱՅ ՄԱՐԴՈՒ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

— ՀԱՅ ԱՐՎԵՍՏԻ ՄԱՍԻՆ

— ՀԱՅ ԳՐՈՂԻ ՄԱՍԻՆ

— ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏԻ ՄԱՍԻՆ

— ՀԱՅ ՀՈԳԻ ՄԱՍԻՆ

— ՀԱՅ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ ՄԱՍԻՆ

— ՀԱՅ ՀԱՆՃԱՐԱԿԱՆ ՄԱՍԻՆ

— ՀԱՅ ՀՈԳԵՒՈ

Պլուժ եւ Իվոն Տէլպոս թերեւս յարմար տեսնեն դիտել տալ թէ կարելի չէ այդ ծանր հարցը քննել հրապարակաւ։ Այս անհամաձայնութեան պատճառով, ժող. Ճակատի Ազգ. խորհուրդը պիտի առաջարկէ Սպանիոյ կացութիւնը քննել դռնփակ նիստի մը մէջ եւ ժող. Ճակատի անդամ կազմակերպութեանց հեղինակաւոր եւ պատասխանատու առաջնորդներուն ներկայութեան։

Հարկային փոփոխ. նոր օրինագիծը

Երեսփ. ժողովը 200ի դէմ 381 ձուէով վաւերացուց վէնսան Օրիոլի հարկային նոր օրինագիծը, որուն գլխաւոր գիծերը ահաւասիկ ։—

Ներածման եւ գործառնութեանց (*շիֆր ա'ֆէր*) տուրբերը ջնջուած են։ Վաճառումներու վրայ կը դրուի միայն մէկ տուրբ (6 առ հարիւր), ինչպէս եւ առեւտրական այլ գործառնութեանց վրայ (միջնորդութիւն եւայլն) 2 առ հարիւրի տուրբ մը։ Մաքսային տուրբերը պիտի զեղչուին։ Եկամուտի վրայ դրուած տուրբերը որոշելու ատեն՝ 5000 ֆրանճ պիտի զեղչուի կնոջ համար։ 5000ական ֆրանճ առաջին երկու զաւակներուն համար, 10,000 ֆրանճ երրորդ, 15,000 ֆրանճ չորրորդ զաւակին համար։

10,000 ֆրանճի տարեկան եկամուտը զերծ է տուրբէ։ 10,000–էն վեր ենթակայ՝ հարիւրին 1 տուրբի, բայց մինչեւ 70,000 տուրբի աստիճանական բարձրացումով։ Մեծ ժառանգներու վրայ բարձր տուրբ։ Բարձր տուրբի ենթակայ են նաեւ ամուրիները։

Ճափոնի կը ճանչնայ Եթովպիոյ կցումը

Հռոմէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական կառավարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց իտալական կառավարութեան թէ կը ճանչնայ Եթովպիոյ կցումը Իտալիոյ։ Իր կարգին, իտալական կառավարութիւնը եւս հաղորդեց Թոքիոյի թէ կը ճանչնայ Մանչուքուոյի կառավարութիւնը ։

Տալատիէի ճառը

Պատերազմական նախարար էտուար Տալատիէ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ կիրակի օր, Նէօպուրի մէջ։

— Արմատական - ընկերվարական կուսակցութեան կողմէ՝ անվերապահ ալակցութիւն Լէոն Պլումի։ Հետեւաբար, երբ օր մը տապալի ժող. Ճակատի կառավարութիւնը, որ եւ է մեզք չունի մեր կուսակցութիւնը։ Մենք յարեցանք ժող. Ճակատի ծրագրին, կ'ուզենք որ իրագործուի այդ ծրագիրը, բայց միայն այդ ծրագիրը։ Կառավարութեան չուրջ ներկայիս տեղի կ'ունենայ կռուրտուք մը, որուն անտարբեր ենք։ Մենք խաղադրութեամբ կը դիտենք այդ կռիւը, մեր ուզածը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ յարգել մեր կուսակցութիւնը։ Եթէ մենք յարեցանք ժող. Ճակատի ծրագրուրս ուրիշ ոչ մէկ բան։

Կը գտնուինք չբջանի մը մէջ, երբ ամբողջ աշխարհ կերպարանափոխուած է։ Գլխաւոր հարցը որ դրուած է մէջտեղ, արտադրութեանց արդար բաշխումն է։ Պէտք է խորհիլ այդ հարցին մասին, եւ ոչ թէ զուր կռիւներով ու վէճերով սպառել մեր ճիգերը եւ միտքը ։

Տալատիէ այնուհետեւ կրկնեց իր տեսակէտը թէ բանակը պէտք է զերծ մնայ քաղաքական քարոզչութենէ, թէ ներելի չէ մտածել դէն։ Ծառայութիւնը կրճատելու մասին։

Խօսեցան նաեւ ընկերվարական երեսփոխանները, որոնք իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին՝ ազգային պաշտպանութեան գործը յանձնուած տեսնելով յատակատես եւ կորովի մէկու մը, որ տոգորուած է հանրապետութեան եւ հայրենիքի սէրով։

**** Սէնթ էթիէնի մէջ ճառ մը խօսելով, համաձայնաւոր կուսակցութեան քարտուղարը, Մօրիս Թորէզ, ակնարկելով Լէոն Պլումի այն տեսակէտին թէ ներկայ կառավարութեան տապալում – մով կը քանդուի ժող. Ճակատը եւս, ըսաւ թէ ժող. Ճակատին բախտը կապուած չէ ներկայ կառավարութեան, կարելի է խորհիլ որ ժող. Ճակատը կազմէ նոր կառավարութիւն մը, այս անգամ բոլորովին ընկերվարական ուղղութեամբ, գործադրելու համար Ֆրանսայի աշխատաւոր զանգուածներու քաղաքականութիւնը եւ կամքը ։*

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐԱՒՈՎ

ԹՐՔԱԿԱՆ դրամը պիտի արժեզրկուի, կը գրէին եւրոպական թերթերը,— Անատոլուի հեռագրական գործակալութիւնը կը հերքէ այդ լուրը։

ՁՕՐ. ՇԻՒՔՐԻ ՆԱՁԻԼԻ, որ էսքիշէհիր գացած էր մասնակցելու էսքիշէհիի վերազբաւման հանդիսութիւններուն, յանկարծամահ եղաւ էսքիշէհիի կառավարչատան մէջ։

Այրի Տիկին Սրբուհի Սարգիսեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Մարիամ Սարգիսեան (Օրթագիւղցի, Պրուսա) սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն զառնաղէտ մահը՝ իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր եւ որդւոյն՝

ՍՏԵՓԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

որ զոհ գնաց՝ ծանր արկածի մը, իր գործատեղիին մէջ աշխատութեան միջոցին, 32 տարեկան երիտասարդ հասակին։

Ցուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ 2 դեկտ. չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, իր բնակարանին մէջ, 3 Ավընիւ Վիլ տ'Ավրէյ, Շավիլ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

ԾԱՆՕԹ.— Մահազդ ղրկուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

ՅԱՒԱԳՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Հ. Կ. ՀԱՋի Ազգօրվելի վարչութիւնը խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկերուհի Տիկին ՆՈՒՆԻԿ ՈՒՍՏՈՒԼԻԿԵԱՆի իր զաւկին զառնաղէտ մահուան առթիւ։

Ավիւեռնի եւ շրջաններու մէջ ի նպաստ Անդրանիկի յուշարձանի նուիրատուութեան մասնակցողներու ցանկը։ —

Գէորգ Սարխոշեան, Նշան Շիրին - եան, Լեւոն Եղիայեան, Յակիկ Գաբրիէլեան, Թագուր Մատոյեան, Քաջին Մատոյեան, Նշան Մարզարեան, Հուբէն Ասլանեան, Միքայէլ Սէթեան, Հայկ Արամ Իգնատիոսեան, Մկրտիչ Գաբրիէլեան, Ղազար Գաբրիէլեան, Քերովբէ Տէրտէրեան, Գառնիկ Այվազեան, Մուշեղ Սարխոշեան, Լեւոն Յովիկեան, Հրանտ Նալբանեան, Յովհաննէս Սարգիսեան, Յովսէփ Փաշայեան, Աստուր Աստուրեան, Ռէթէոս Մահտեսեան, Մինաս Յակիկեան, Միսաք Օգումճեան, Զաքէոս Գոլճեան, Միքայէլ Պապոեան, Մկրտիչ Գալուստեան, Վարդուհի Յովիկեան 10ական, Սահակ Սարխոշեան 25, Միքայէլ Մանուկեան 50, Վարդերէս Մինասեան 5, Ժիրայր Կարապետեան 5, Յովհաննէս Պօտուրեան 5, գումար՝ 355 ֆրանք։

ԾԱՆՕԹ.— Վերոյիշեալ գումարը Հայ Կամաւորներու եւ Մարտիկներու Միութեան Կեդր. Վարչութեան ղրկուած է, յուշարձանի յանձնախումբին յանձնելու համար ։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

տեղի պիտի ունենայ դեկտ. 13, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, վարժարանին մէջ, 1 Bld. du Nord, Le Raincy

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈխ ԲԱԺԻՆՈՎ

Պատկեր մը ՀԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐԷՆ, ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ

եւ ուրիշ անակնկալներ։

Հանդէսէն եւ վիճակախաղէն վերջ տեղի կ'ունենան եւրոպական պարեր, մինչեւ ժամը 12, ընտիր նուագախումբի մը ընկերակցութեամբ։

Ամէն ջանք թափուած է ցերեկոյթը խիստ հաճելի ընծայելու համար։

վիճակախաղի տոմսերը կը ծառայեն իբրեւ մուտքի տոմս. չունեցողները կրնան ստանալ վարժարանէն։

ՇԱՆՕԹ.— *Gare de l'Est*էն առնել ժամը 2.18, 2.27 եւ 2.46ի չուգեկառքը։

*Opéra*էն եւ *Jaurès*էն օմնիպիւս *21A* եւ իջնել *RaincyPavillon*։

ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ Է

Բազմաթիւ խանգաձեւումներու պատճառաւ ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆի Դեկտ. 6ի ներկայացումը յետաձգուած է Դեկտ. 20ին։

ՏՈՄսերը՝ գրատուն Հրանտ-Նաժուէյի մօտ։

ԳՐԱԽՈՒՄԱԾ ՕՐ

Ալֆորվիլի Չէնկիլէրցիներու Հայր. Մխիթեան հանդէսը՝ 2 Յուն. շբ. երեկոյ

ՏՊԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺՈՂՈՎ ժողովը տեղի կ'ունենայ Դեկտ. 8ին, երեքշաբթի երեկոյեան։ Մանրամասնութիւնները յաջորդով։

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՑՆ Ի ՀԱՑՍ, Գարեգին եպիսկ. Տրապիզոնի, պատկ. եւ գեղատիպ 25 ֆր., *ԱՇՈՏ ԵՐԿԱՒ*, Բ. Այվազեան, 12, *ԱՆԻՆ ԾԱՒՈՒԵՑԱՒ* 10, *ԲԱՑՖԻի ԴՈՐԾԵՐԸ*.— *ԿԱՑՔԵՐ*, Պէյրութ, 2 հատորը միասին 50 ֆր., *ՍԱՄՈՒԷԼ*, Աբէնէ 40, *ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ*, Աբէնէ 40, *ԽԱԶԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ*, Գահիրէ 20 ֆր., *ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ* 40 *ՕՐԵՐԸ*, Ֆր. Վէրֆէլ 2 հատոր 70 ֆր., *ՀՌՈՄԻ ՊԱՊԻՆ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ*, Մ. Զէվաջօ 35, *ՀՐՇԵՒՆԵՐՈՒ ՊԱՏԱՍԸ* 35, *ՌՈՍՍԱԹԵՆԻ ԱՍՊԵՏԸ* 35, *ԽԵԼԱԳԱՐ ՀԱՑՈՒՀԻՆ*, Տր. Ճէլալեան, 20, *ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐՈՎ*, վէպ, *ՏԻԿԻՆ Լաս* 2 հատոր 20 ֆր., *ՎԻՇԱՊՆԵՐի ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ*, *ՏԻԿԻՆ Հայաստան* Գէորգեան 15, *ԵՐԳԻՄԱԿԱՆ*, Նշ. Պէշիկթաշլեան 15, *ՀԱՑ - ԹՈՒՐԱԲԱԿԱՆ ԿՌԻՒՆԵՐ* -, Ա. Գիւլխանեանեան 15, *ՖԻՐՏՈՒՍԻ ԵՒ ԻՐ ՇԱՀԵՆԱՄԷՆ*, Ա. Կոթիկեան 7·50, *ՀԻՆ ՀԱՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ*, Գեղարքունի 6, *ՕՄԱՐ ԽԱՅԵԱՄԻ ՔԱՌԵԱԿՆԵՐԸ*, Արամ Զարըդ 15, *ԴՈՒ ԵՒ ԵՍ*, Ռոփ. Զարդարեան 10, *ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒ* հրատարակութիւնները, հատորը 20 ֆրանճ, *ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑ* 1937, *ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ ՀԱՑ ԱԶԱՏԱԳՈՐ*. *ՃԱՄԲՈՒՌՆ ՎՐԱՑ*, Ա. Քէչեան, 20 ֆր.։

25 ՖՐԱՆՔԻ ԳԻՐՔ ԳՆՈՂԻՆ ՄԻԿ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՑՆԱԳՈՒՏԱԿԱՆ ՔԱՐՏԷՏ ՆՈՒԻՐ ։ 50 ՖՐ.ի ԳՆՈՂԻՆ՝ ՄԻԿ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՒԻՐ, 100 ՖՐ.ի ԳԻՐՔ ԳՆՈՂԻՆ ՄԻԿ ԿԱՆԱՆՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ ՏԱՐԵԳԻՐՔ ՆՈՒԻՐ։

Գաւառէն եւ արտասահմանէն թղթատարի ծախք աւելցնել *100*ին 10։

Դիմել՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ,

51, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88-65,

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԼԵՌՆԱՔ. ԱՐՁԱԿԱՒ

ամսագրին Յրդ Թիւը (Նոյեմբեր) հետեւեալ բովանդակութեամբ նուիրուած բացառաբար ՐԱՑՖԻի ՅՆՆդեան հարիւրամեակին առթիւ։ ՐԱՑՖԻ, Մկրտիչ Պարսամեան.— ՉՀԱՆԳՈՒԱԾ ՈՒԺԸ, Յ. Օշական.— ՐԱՑՖԻՆ ՀԱՑ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՄԷՋ, Շ. Նարդունի.— ԹԱՆԿԱՓԻՆ ԳԱՆՁԸ, Մ. Վարանդեան.— «ՍԱՄՈՒԷԼ»ի ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ, Հայկ Արամ Քիւպարեան.— ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, Ա. Ազազեան, ինչպէս նաեւ մանրավէպեր Րաֆֆիի կեանքէն, երկերը, եւ ընտրուած փունջ մը անոր գրականութենէն

Դիմել՝ M. & M. BARSAMIAN, 30 Rue Drouot, Pais (9e)։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Շ. ԿԱՄՈՑՑ ԽԱՉի Անկէնի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը 2 դեկտ. չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղիին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Անդամներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Մասնաւոր հրաւէր չպիտի ղրկուի։

ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

ԼԻՈՆէն Գասնիկ Առաքելեան (Բաբերդցի) կը փնտռէ իր եղբայրը՝ Արշակ Առաքելեանը, որ 1923ին կը գտնուէր Դավալայի շրջանը։ Տեղեկացնել՝ 24 rue de Beguin, Lyon (Rhône, France)։

Կը խնդրուի «Հարիզոն»էն արտատպել։

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1· ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային։

2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ· երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ։ Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ձշդելու թէ արդա՞ր է եղած իարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ մինչ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ շնորհած քայլ իարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն։ Շատեր առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար։

3· ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ·

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով։

Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը։

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ձարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, տնօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու։

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ձայիներ, մասնաւոր ձայիներ։ Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ։

4· ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ·

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարներ։

Բ.) Կը քննենք եւ կը ճանեննք ձայիները էնվանթէրի պահուն։

Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ձայիները։

Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ։

Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ձայիները։

Զ.) Կը քննենք ժառանգական ձայիները։

Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ՝ ամնագիտորէն պետական վարչութեանց մօտ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.էն ՍԿՍԵԱԼ

Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԲՈԼՈՐ ՓԱՓԿԱՁԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐ

Aznavour

կովկասեան հանրաճանաչ ճաշարանը։

48 Rue St. Georges, Paris (9)

Մէթրօ **St. Georges, N. D. de Lorette** եւ **Peletier**

Ամէն տեսակ արեւելեան եւ եւրոպական ընտիր կերակուրներ։

ԱՆԱՐԱՍ ՕՂԻ ԵՒ ՎՈՏԿԱ *ՄԱՏՋԵԼԻ ԳԻՆԵՐ*

ԵՂԻՇԷ ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD 48 rue de la République

ORIENT LLOYD 7 rue Auber, Paris

Մարսէյլ, Tél. C. 47-22 եւ C. 74-51 Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ։

ՏՈՄսակներ՝ ամէն տեղի ճամար։ Հայ ճամբորդներու ճամար ճասնաւոր գին։ Ընծինք ենթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ORCHESTRE PARIKIAN

31, Rue Monge - PARIS (5e) (Métro. Cardinal Lemoine)

Փարիզեան առաջնակարգ նուագածուներէ բաղկացած ԲԱՐԻԿԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲը, նոր եւ ընտիր բէփէրթուարով տրամադրելի է պարահանդէսի, հարսանիքի եւ այլ երեկոյթներու։

ՀԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ ։

Դիմեցէք իրեն եւ վստահ եղէք որ խիստ գոհ պիտի ձնաք։

ՉԱՐԹԱՇՆ

(ՎԷՊ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԿԵԱՆՔԷ)

Մուտքի աջ կողմը, բաւական մեծ սեղանի մը վրայ չաքուած էին փայտէ տուփեր, լեցուած չաքարի խոշոր կտորներով, իրար փակած չաքարէդէններով, չոր չիրով, մոմի ծարաններով։ Այս բոլորը մէկանց ծածկուած էր կարմիր շարշով մը, որու պատուհանքներու մէջէն սակաւ ճանճերը ադատ երթեւեկի համբայ ունէին։

Սեղանի զարդը կը կազմէր իւղատած հաստաւոր տետրակի կողքին բարձրացած կշիռը, որու քնական ղօնքը անկարելի էր ճշդորոշել միլիոնաւոր ճանճերու ձգած հետքերէն, որոնք սերունդէ սերունդ իրենց ծիր տեղով զարդարած էին զայն։

Դիւքեանի այս քիչ մը շատ համեստ նկարագրութիւնը ճշդօրէն չի ներկայներ Արթիւշի առեւտրական գործը։

Իրողութիւնն այն էր, որ այդ դիւքեանը իր համեստ բովանդակութեամբ առեւտուրի պաշտօնական կողմն էր։ Զոփուր Արթիւշի գլխաւոր զբաղմունքը մաքսանենգներէ ապրանք գնելն ու կովկասի խորերը ճամբելն էր։ Այդ գործով կը զբաղէին Աբաքսի ափին գտնուող գրեթէ բոլոր մանր առեւտրականները ։

Միջօրէի խեղդող տօթէն խուսափելով՝ Արթիւշը նստած էր խանութի մէկ անկիւնը, մաշած փսխաթի մը վրայ ու կը ներկէր մէկ աչքը բաց, մէկը գոց, երբ երեւանի կողմէն եկող, փոսթի սայլակ մը որոտընդոստ աղմուկով կանգ առաւ դիւքեանի առջեւ՝ սարսափելի փոշիի ամպ մը բարձրացնելով։

Արթիւշի մրափող երկրորդ աչքն ալ վայրկենաբար բացուեցաւ։ Թեւերը պարզելով ան յօրանջեց, տեղէն բարձրանալու պէս չարժում մը ըրաւ եւ նորէն աչքերը կիսահուն փակեց ։ Այնքան տաք էր, որ Արթիւշի վրայ չարժելու հալ իսկ չէր մնացեր։

Սայլակէն թեթեւաշարժ երիտասարդ մը վար ցատկեց, քանի կողէ կանոց մը սեղմեց կառապանի ափին մէջ, վերցուց թեթեւ կապոցը, վազածանօթ մէկու մը նման չիտակ դէպի դիւքեանը ուղղուեցաւ եւ դռնէն ներս մտաւ՝ պոռալով ։

— *Արթիւշ Պիծա։*

— *Վայ հոդուդ մատաղ, վահէ ջան,*— *եւ Արթիւշը դեռ քնաթաթախ՝ վեր ցատկեց նստած տեղէն, վրայ վազեց ու գրկնդխառնուեցաւ Վահէի հետ։*

— *Էս ի՞նչ խոպար է,*— *զարմացած հարցուց Արթիւշը,*— *հազիւ երեք չորս տարի եղաւ երթալէդ ···*

— *Էսպէս պատահեցաւ, Արթիւշ Պիծա··· Էս ճամբայ չէ, կարգին դժոխք է· փոշիէն խեղդուեցայ, մէկ վրաս գլուխս նայէ,*— *ու Վահէն փորձեց ղեռատի վրայ նստած փոշին թափ տալ,*— *քիչ ջուր բեր, երեսս լուամ ։*

— *Հա, քէ մատաղ··· է, ինչպէս ես ···*

— *Պիծա, անմիջապէս դիմաց անցնելու եմ··· կարեւոր խօսելիք ունիմ հետդ··· Լաւ կը լինի՝ էս դիւքեանդ մէկ գոցես··· Միասին կ'անցնինք Ա-*

բաղու, մինչեւ կէս գիշեր պոլ ժամանակ կ'ունենանք խօսելու։ Դու մէկ օգնէ, որ վրաս գլուխս կարգի բերեմ։ Մի մոռնար, որ ես հիմա առաջին կարգի պատուաւոր վաճառական մըն եմ՝ Հաջի Իսմայիլ Թաւրիզի··· գէթ այդպէս գրուած է անցագրիս մէջ···

— Հիմա, անմիջապէս դիւքեանը կը գոցեմ,— *ըսաւ Արթիւշը։*

Զոփուր Արթիւշը, Վահէի գալով բոլորովին կենդանացած՝ մեծ եղբօր մը նման կը զանազան անոր չորս բոլորը, անոր ձեռքին ջուր կը լեցնէր, ուշեցած երեսսրբիչներէն ամենամաքուրը կը չոկէր, որ բաւականին գժուարին խնդիր մըն էր։

Կէս ժամ վերջը Արթիւշ կողպեց դիւքեանը, վերցուց երիտասարդի թեթեւ ծրարը ու երկուքը միասին բուլուրէն վար իջնալով հասան կամուրջին գլուխը, ուր սուինեալ դիմուր մը ճամբան կը գոցէր ։

(Շար.) ՄԱԼԽԱՍ

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԹԻ 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ MERCREDI 2 DÉCEMBRE 1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3284 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԻՆԿԻՒԲԻՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԸ՝ ՊԱՏՐՈՒԱԿ

—o—

Ինկիւբի անկախութիւն կը պահանջէ Իսքէնտէրունի Սանճաքին համար, առաջ քշելով Ինկիւբիի Համաձայնագիրը (20 Հոկտեմբեր 1921), որ մանաւանդ վարչաձեւ մը կը խոստանար այդ շրջանին: Տեսանք թէ ի՛նչ էր նախատեսուած վարչաձեւը՝ յիշեալ համաձայնագրի 7րդ յօդուածով («Յառաջ», 3 Նոյեմբեր):

Իսքէնտէրունի Սանճաքը գրաւուեցաւ 1918ի աշնան, օսման – եան բանակին ջախջախումէն վերջ, երբ Թուրքերը կորնչուցին Պաղեստինէն մինչեւ Կիլիկիա: Հայկական Լեգէոնն էր որ 1918 Նոյեմբեր 14ին գրաւեց Իսքէնտէրունը, Շէրիֆ Հիւսէյինի զինուորները Անտիոք մտան դեկտեմբեր 7ին, բայց 1919 յունուար 10ին քաշուելով, քաղաքը յանձնեցին Հայկական Լեգէոնին:

Հոգատար պետութիւնը առաջին վայրկեանէն իսկ մտածեր վարչաձեւ մը հաստատել այդ շրջանին համար: 1918 Նոյեմբեր 27ին Իսքէնտէրունի Սանճաքը կազմուեցաւ երբեւ առանձին վարչական միաւոր մը, Իսքէնտէրունի, Պէյլանի, Հարիմի եւ Անտիոքի գաւառակներուն միացումով, Իսքէնտէրունի Ֆրանսական զինուորական կառավարիչին հրամանին տակ: 1920 սեպտ. 1ին Սանճաքը կցուեցաւ Հալէպի պետութեան, պահելով մէկտեղ իր վարչական ինքնավարութիւնը:

Երբ կնքուեցաւ Ինկիւբիի Համաձայնագիրը Ֆրանքլէն-Պույեոնի հետ, 7րդ յօդուածը դրեթէ վաւերացուց Ֆրանսական իշխանութեանց կազմէ հաստատուած դոյալիճակը (վարչական ինքնավարութիւն): Միայն թէ Սանճաքէն բաժնուեցաւ Հարիմի գաւառակը (բացի Բիհանիէ գիւղախումբէն) որուն բանկչութեան 100ին 90ը Աբար էր եւ կցուեցաւ ուղղակի Հալէպի, իսկ քանի մը գիւղախումբեր ալ անտեսական պատճառներով կցուեցան Այնվինեան երկրին: Երբ 1924 դեկտեմբերին կազմուեցաւ Սուրիոյ պետութիւնը, կեդրոն ունենալով Դամասկոսը, Իսքէնտէրունի Սանճաքն ալ կապուեցաւ այս վերջինին: Երկու տարի վերջ, 1926 դեկտեմբերին, 14 երեւելիներէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը ղրկուեցաւ Պէյրութ՝ Ֆրանսական մարզպան Հանրի որ Ժուվենէլէն պահանջելու համար Սանճաքին բացարձակ ինքնավարութիւնը, կցուելով Ֆրանս. մարզպանութեան: 1927 յունուար 21ի ընտրութիւններէն վերջ, Սանճաքի 6 երեսփոխաններէն 5ը մարտ 18ին նոյնիսկ պաշտօնապէս անկախութիւն հռչակեցին, Սուրիոյ պետութենէն անջատուելու եւ Ֆրանս. մարզպանութեան կապուելու նպատակով: Նոյն տարուան ապրիլ 22 – 23 Սահմանադիր ժողով մըն ալ գումարուեցաւ եւ քուէարկուեցաւ նոր պետութեան Սահմանադրութիւնը, որ սակայն չվաւերացուեցաւ Ֆրանս. մարզպանէն: Ի վերջոյ խնդիրը լուծուեցաւ անուշութեամբ, Սանճաքի վարիչները հրաժարեցան անկախութեան դաղափարէն, դոհանալով վարչական եւ էմոտական ինքնավարութեամբ:

Սանճաքի կառավարիչը (Մուխթասարըֆ), իրեւ ներկայացուցիչ Սուրիոյ Պետութեան նախագահին, լայն իրաւասութիւններ կը վայելէ եւ կառավարութեան պետի մը բոլոր attributionները ունի. ելմտացոյցը կը կազմէ եւ կը ներկայացնէ Վարչական Մորհուրդին՝ որ կը քուէարկէ զայն. Սուրիոյ պետութեան նախագահը կը վաւերացնէ կամ եա կը ղրկէ զայն. ո եւ է փոփոխութիւն մտցնելու իրաւունք չունի: Բացի բարձրաստիճան պաշտօնեաներէն, մնացեալ պաշտօնեաները կը նշանակէ կամ կը հրաժարեցնէ կառավարիչը: Գաւառակները կը կառավարուին զայմագամներու, գիւղախումբերը մուխթիրներու կոմէ պատասխանատու ըլլալով Սանճաքի կառավարիչին:

Ըստ Ինկիւբիի համաձայնագրին, ամբողջ Սանճաքին մէջ Ֆրանսերէնը, արաբերէնն ու թուրքերէնը ճանչցուած են իրեւ պաշտօնական լեզու: Ներքին կարգապահութեան կը հսկէ շորս սպայէ եւ 192 զինուորէ բաղկացած սուրիական ոստիկան – զօրքի դումարտակ մը: Երեք գաւառակներէն իւրաքանչիւրին մէջ շարժուն պահակներու դասակ մը կը հսկէ սահմանագլուխի ապահովութեան: Ոստիկանութիւնը կը բաղկանայ վեց ոստիկանապետէ եւ 37 ոստիկաններէ: Ոստիկանութեան մէջ Հայերու մասնակցութիւնն էհարիւրին 14, շարժուն պահակներուն մէջ՝ հարիւրին 30, ոստիկան – զօրքին մէջ հարիւրին 4: Ասոնցմէ զատ մէկ վաշտ զինուոր կը պահուի սահմանագլուխի թուրք մաքսանենգներուն եւ հրոսախումբերուն դէմ պաշտպանուելու համար. կեդրոնն է Անտիոք. անուն է Արեւելեան վաշտ եւ կը բաղկանայ Հայերէ, Արաբներէ եւ Այվինեներէ:

Հոգատար պետութիւնը իր հակակշիռը կը գործադրէ՝ Սանճաքին մէջ պահելով դանագան պաշտօնատարներ, որոնց գլխաւորներն են՝ Մարզպանի կցորդ – պատուիրակը, Ապահովութեան քննիչը, Մաքսային, Հանրօգուտ Շինութեանց եւ Հանր. Կրթութեան քննիչները եւայլն:

Ահա՛ իր գլխաւոր դիծերուն մէջ, վարչական այն դրութիւնը, ըստ դեր–գնդապետ Փօլ Փաքոյի, որով կը կառավարուի Իսքէնտէրուն – Անտիոք չրջանը տարիներէ իվեր: Տեղացիները գոհ են այս կացութենէն, բայց Ինկիւբիի գործակալներն են որ գործը կը խանգարեն:

Ըսինք թէ այս հոդամասին կորուստը չատ ցաւալի անդրադարձումներ կրնայ ունենալ նորազատ սուրիական պետութեան վրայ, տնտեսական եւ քաղաքական տեսակէտով: Հիմա որ Լիբանան անկախ պետութիւն կը դառնայ՝ Պէյրութի եւ Տրիպոլիսի պէս կարեւոր նաւահանգիստներով, Սուրիոյ համար իրրեւ գլխաւոր նաւահանգիստ կը մնայ միայն Իսքէնտէրունը: Այս վերջինը խիստ մեծ դեր կը խաղայ հիւսիսային Սուրիոյ առեւտրական – տնտեսական կեանքին մէջ: Առանց Իսքէնտէրունի կը մեռնի Հալէպը, որ առեւտրական խիստ մեծ կեդրոն մը, կարելի է ըսել ըստեմաբան մըն է Սուրիոյ եւ յարակից երկիրներու համար: Իսքէնտէրուն – Հալէպ խճուղիին երկարութիւնն է 160 քիլոմեթր, ինքնաշարժով 4 – 5 ժամուան ճամբայ: Հալէպը փրկելու համար սուրիական պետութիւնը անհրաժեշտ ու կենսական պէտք ունի Իսքէնտէրունին:

Թուրքերը երբեք չպիտի զոհանան Իսքէնտէրունի սանճագով. եթէ յաջողին իւրացնել զայն, իրենց յաջորդ նշանակէտը պիտի ըլլայ անպայման Հալէպը, ասոր տարակոյս չկայ: Շատ ցաւալի է անշուշտ որ Քէրքուքի քարիւղի խողովակները չյանգեցան Իսքէնտէրուն՝ ինչպէս ծրագրուած էր նախապէս, այլ տարուեցան Տրիպոլիս: Եթէ սկզբնական ծրագիրը գործադրուէր, այսօր Իսքէնտէրունը Թուրքիոյ վերադարձնելու խնդիր չէր ծագեր:

Ամէն պարագայի մէջ, կը յուսանք թէ հոգատար պետութիւնը եւ Ազգերու Դաշնակցութիւնը նկատի պիտի առնեն Սուրիոյ արար բնակչութեան կենսական շահերը եւ թոյլ չպիտի տան որ նոր անարդարութիւն մը գործուի:

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԷԹԻ ՁԱԿՍՏԱԳԻՐԸ ԵՒ ՖՐԱՆՍ. ՄԱՄՈՒԼԸ

Ալեքսանդրէթի ճակատագրին մասին լուռ կը մնային ֆրանսական թերթերը, եթէ չյիշենք «Թան»ը, «Փըթի Ժուրնալ»ը, «Էտէպան», երբեմն «Ռոթիսիէն»ը, որոնք յաճախ արձագանգ կուտային Ալեքսանդրէթի ճակատագրին մասին մղուած պայքարին: Բայց այժմ, երբ Հարցը Ազգերու Դաշնակցութեան տարուելու ատիճան կը կնճռոտի, Ֆրանսական մամուլը սկսաւ մտանաւոր հետաքրքրութիւն մը ցոյց տալ:

Երէկուան «Փըթի Փարիզիէն»ը կը գրէր այս մասին.—

Թուրքիոյ արտաքին գործակալին՝ Րիւշտիւ Արասի ճառը Ինկիւբիի մէջ, Փարիզի Թուրք դեսպանին՝ Սուատի տեսակցութիւնները Ժ՛Օրսէի մէջ, վերջապէս Թրքական մամուլին ընդարձակ, նոյնքան ուշադրաւ յօդուածները հետզհետէ լարեցին հանրային ուշադրութիւնը Ալեքսանդրէթի եւ Անտիոքի հարցին վրայ:

Այս սանճաքը փոքրիկ հոդամաս մըն է, որ կը գտնուի Սուրիոյ հիւսիսային կողմը, Թրքական սահմանագլուխին վրայ, ուր կը բնակին 210,000 հոգի, որոնք կը պատկանին այլազան ցեղերու եւ կրօնքներու, — Թուրքերը կը կազմեն հարիւրին 39 համեմատութիւն մը: Սանճաքը, մանաւանդ ինքնավարութեան մը վարչաձեւին տակ, կապուած է սուրիական պետութեան: 1921ին կնքուած դաշնագրին համաձայն, Ֆրանսա ստանձնած էր որոշ պարտաւորութիւններ: Այդ պարտաւորութիւնները, Ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը կնքուելէ վերջ, փոխանցուեցան Սուրիոյ, որուն կ՛իյնայ այդ յանձնառութիւններուն գործադրութիւնը:

Մեր թուրք բարեկամները, որոնց հետ սրտագին կը փափաքինք չարունակել մեր բարեկամական յարաբերութիւնները, մտահոգ կը թուին սանճաքին ապագայ վարչաձեւին մասին, եւ յանուն 1921ի դաշնագրին՝ մեզ կը մեղադրեն, որ դրժած ենք մեր յանձնառութիւնները:

Պարզ էոր Ինկիւբիի կառավարութիւնը կը փափաքի սանճաքը ձերբազատել մանաւանդ ինքնավարութեան այն վարչաձեւէն, որով կապուած կը մնայ Սուրիոյ պետութեան: Թուրքիոյ ցանկութիւնն այն էոր սանճաքին տրուի ամբողջական անկախութիւն, եւ իրաւունք՝ որ, ապագային, այս Սանճաքն ալ մտնէ Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ:

Արդ, Ֆրանսա, որ, Ֆրանքեւսուրիական դաշնագրին չրջանակին մէջ, սանճաքին վերաբերմամբ՝ պիտի ուզէր յօժարակամ ընթացք տալ ամէն գործնական կարգադրութեան, չի կրնար — քանի որ Թուրքերը յանձնառութեան հարց կը յարուցանեն — որ եւ է բան որոշել՝ առանց Ազգերու Դաշնակցութեան կամքին, անկէ առացած բլլալով իր հոգատարութիւնը Սուրիոյ վրայ:

Հետեւաբար, հարցը պիտի տարուի Ժընեւեան արիապագոսին, որուն կ՛իյնայ վճռել արդարութիւնը: Ժընեւի Մորհուրդին առջեւ երկու կողմերը պիտի պարզեն իրենց տեսակէտները,— Թուրքիա պիտի պահանջէ սանճաքին ամբողջական անկախութիւնը, իսկ Ֆրանսա Սուրիացիներուն եւ արաբական աշխարհին մէջ դայլրոթի չպատճառելու մտահոգութեամբ, պիտի ընդդիմանայ Թրքական պահանջներուն:

Յիշեցնենք, որ նման նախընթաց մըն ալ պատահեցաւ,— Մուսուլի հանդիպին պարագան, որ կարելի չեղաւ անջատել Իրաքէն:

Մնաց որ դեռ երեք տարի պէտք է անցնի, կարգադրելու համար Ալեքսանդրէթի սանճաքին հարցը: Իսկ մինչ այդ, կը յուսանք որ փոխադարձ համաձայնութեան ճիգեր կը կատարուին եւ դոհացուցիչ լուծում մը կը տրուի այս փափուկ հարցին:

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԴԷՊՔԵՐԸ ԵՒ «ԹԱՆ»

—o—

ՖՐԱՆՍԱ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՑ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ ՀՈԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Թան»ի աշխատակիցը, Ժորժ Մէյէր, Գահիրէէն ղրկած իր մէկ թղթակցութեան մէջ կը խօսի Պէյրութի վերջին դէպքերուն մասին, որոնք ծանօթ են մեր ընթերցողներուն: Ժորժ Մէյէր հարմեմատութեան կը դնէ Լիբանանի եւ Պաղեստինի դէպքերը եւ հանդիսութեան եզրեր կը գտնէ, առանց մոռնալու յիշատակել, որ Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ զրգռիչ տարրերը բուռ մը մարդիկ են, իսկ Ֆրանսական իշխանութիւնը զինուորական աւելի ուժ ունէր արգիլելու համար «աւանդական չարդերը», քան բրիտանական իշխանութիւնը Պաղեստինի մէջ՝ սկզբնական օրերուն:

Ձսպելէ վերջ Պէյրութի խռովութիւնները, Ֆրանսական կառավարութիւնը Վիչիոյի բերնով զգացնել տուաւ չահագրգռուածներուն թէ խռովութիւնները չարունակուած կամ կրկնուած պարագային՝ Ֆրանսա կը ստիպուի չվաւերացնել դաշնագիրը եւ չարունակել հոգատարութեան վարչաձեւը:

ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ԳԵՐՄԱՆԱՑԻՆԵՐԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

«Փըթի Փարիզիէն»ի թղթակիցը կը հաղորդէ Մոսկուայէն թէ 34ի կը հասնին այն Գերմանացիները, որոնք ձերբակալուած են Ռուսիոյ մէջ եւ պիտի դատուին չուտով: Եթէ աւելցնենք Շէֆիլտինկն ալ, որ նախապէս մահուան դատապարտուեցաւ, իտոյ՝ տասը տարի բանտարկութեան, ձերբակալուածներուն թիւը կը հասնի 35ի: Ձերբակալութիւնները տեղի ունեցած են հետեւեալ քաղաքներուն մէջ.— Մոսկուա, Լէնինկրատ, Խարքով, Քիեւ, Մարիուպոլ, Ազոխեան ծովեզերքը, Սեմիպալատինսք (կեդր. Ասիա): Մոսկուայի մէջ ձերբակալուածներէն յիշենք առաջնախիւսի դեսպանական ընկերութեան մը անօքէնը, Մոսկուայի դեսպանատան վարպետին, Ջութակ չինող մը, ժամագործ մը, հաշուապահ մը, երկու մեքենագէտներ: Լէնինկրատի մէջ՝ 2 ճարտարագէտներ, 5 մանագէտ բանուորներ, առեւտրական ներկայացուցիչ մը, երկու կիներ: Նոյեմբերի սկիզբը ձերբակալուածներէն՝ Փրոֆ. Վորմս, պատուելի Շէֆլէք, եւ ճարտարագէտներ:

Գերմանական տեսակէտով, Մոսկուա այս ձերբակալութեանց ձեռնարկեց՝ երկու նպատակաւ: Նախ ներքին.— Ռուսիոյ մէջ կացութիւնը ծանրացաւ վերջերս, ամրան երաշտին հետեւանքով՝ սովը վախեր կը պատճառէ, ստատիկ ձմրան մը ահռելի մեծ մահհոգութիւն կը ստեղծէ, ստախանովեան չարժումը ճախողեցաւ, ճարտարարուեստի զանազան ճիւղերուն մէջ դժգոհութիւն մը կը նշմարուի,— անհրաժեշտ էր մեղաւորներ ճարել: Եւ այդ մեղաւորներն են... տրոցկիստները եւ գերման լրտեսները: Երկրորդ արտաքին.— Օգոստոսի դաշը չատ գէշ տպաւորութիւն գործեց ամբողջ աշխարհի մէջ: Ոչ ոք հաւատաք ընծայեց դատին լրջութեան: Փարատելու համար այդ տպաւորութիւնը՝ խորհրդային կառավարութիւնը ծրագրեց չանդալից դատավարութիւն մը: Եւ ահա Զեկան կ՛ընտրէ Ռուսիոյ գերման դաղութէն այն Գերմանացիները, որոնք ամուսնացած են ռուս կիներու հետ: Ձերբակալելէ վերջ այդ Գերմանացիները, դիւրին է խոստովանցնել զանոնք ուղուած ձեւով: Հետաքրքրական է Շէֆլէքինկի պարագան, — Գերմանիոյ մէջ կին մը ունի այս ճարտարագէտը, սակայն աշխատանք գտնելէ վերջ Ռուսիոյ մէջ՝ ամուսնացաւ նաեւ այնտեղ, ռուս աղջկան մը հետ: Կը կարծէը թէ Ռուսիայէն վտարուելու պարագային՝ իրրեւ բազմաթիւ գերման պետապարտուէր Գերմանիոյ մէջ, չէը գիտեր թէ գերման դեսպանը կ՛աշխատէր փրկելու համար զինք: Զեկան ձերբակալութեան համար ընտրած է նաեւ ռուսացած Գերմանացիներ, որոնք, դէմ ըլլալով գերմանական արդի կառավարութեան, պատրաստ էին կատարելու «տուն տրուած» խոստովանութիւնները:

Տարբեր է, սակայն, ռուսական տեսակէտը: Զեկան կը սկսի թէ անհերքելի փաստեր ունի, որոնք կը հաստատեն ձերբակալուած Գերմանացիներու լրտեսական գործունէութիւնը՝ ներչնչուած տրոցկիստներէն եւ գերման գաղտնի ոստիկանութենէն:

Շուտով, Խորհուրդներու Համագումարէն անմիջապէս վերջ, տեղի կ՛ունենայ անոնց դատավարութիւնը եւ կ՛իմանաք փաստերը, կ՛ըսեն խորհրդային չրջանակներու մէջ: Եւ այս դատավարութիւնը աւելի մեծ պիտի ըլլայ իր կշիռով, քան Օգոստոսի դատավարութիւնը: Ամբաստանութեան նոյն աթոռին վրայ պիտի դրուին ու լսուին Ռադեկը, Սերեբրիակովը, Ուգլանովը, Պիատակովը, եւ ասոնց կարգին՝ ձերբակալուած Գերմանացիները:

ՍՊԱՆԻՈՅ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

—.—

Մաւրիս կիսովին աւերակ, կիսովին պարպուած

—.—

ՉԻՆԱԴԱՂԱՐ (?)

Սպանիոյ քաղաքացիական կռիւները, կը գրեն Ֆրանսացի թղթակիցները, կը մտնեն ձմեռնային պատերազմի մը ձեւին մէջ, այլ խօսքով՝ կը դառնան քրոնիկ, խրամատներու մէջ պաշտպանուած: Արդարեւ ձմրան առաջին սաստկութիւնը պատճառ դարձաւ, որ կռուողները ամրանան ու կենան իրենց դիրքերուն մէջ: Հիմա նաւատորմն էոր պիտի գրաւէ ուշադրութիւնը: Ահա թէ ինչու կռիւներու ծանրութիւնը փոխադրուած կը թուի Միջերկրականեան եզերքներու վրայ: Ազգայնական նաւատորմը առջի օր դարձեալ ռմբակոծեց Ալիքանտէի եւ Կարթագինէի նաւահանգիստները: Հանրապետական նաւատորմն ալ իր կարգին ռմբակոծեց Ալճեզիրասը:

Հանրապետական ուժերը ընդհ. յարձակողականի մը ձեռնարկեցին Պասքեան նահանգին մէջ:

Մաւրիտի ճակատին վրայ, ազգայնականները կը յայտարարեն թէ ամբողջովին մաքրած են Քազա տէլ Քամփոն, Համալտրանական Թաղամասը, իսկ հիւսիս – արեւմտեան կողմէն՝ գրաւած են Փոզուէլօ տէ Ալարքոնը:

Օտար թերթերու թղթակիցները կը հաղորդեն թէ Մաւրիտ կիսովին աւերակ դարձած է եւ կիսովին պարպուած: Անդէն բնակչութիւնը չարունակ կը փոխադրուի դէպի արեւելք, նոյնիսկ կ՛ըսուի թէ Վալենսիայի կառավարութիւնը կը մտածէ լքել այլեւս մայրաքաղաքը: Երկու հակառակորդները կը չարունակեն իրար ամբաստանել թէ կը կռուին օտար ուժերով: Ազգայնականները կը պնդեն թէ հանրապետական բանակին մէջ կը գտնուին բազմաթիւ Ռուսեր, իսկ հանրապետական թերթերն ալ կը պնդեն թէ ազգայնական բանակին մէջ կը գտնուին բազմաթիւ Գերմանացիներ: «Նիւզ Քրոնիքլ» թերթը կը հաղորդէ թէ, բրիտանական կառավարութեան հասած տեղեկագիրի մը համաձայն, 2000 գերմանացի զինուորներ ցամաք հանուած են Քատիքսի մէջ, ազգայնական բանակին համադգեստով:

Զրոյց կը չրջի նաեւ թէ երկու հակառակորդները զինադադար մը կնքած են:

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՅԻ

ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ԵՎ ԽՆԴԱԳԻՏ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՎԱՂՍԱ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՂԱՔԸ

ՆՈՒՎԵՐ

Ա. Ջ. ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՎԱՂՍԱՅԻ ՀՈՂԵՐԸ

Վաղսան ... Ես ինձ ասում եմ, որ ես ոչ միայն ամուսնացած կին եմ, այլև մայր եմ, որ ունեմ երեք երեխա, որոնք ինձ համար ամենաթանկ էակներն են աշխարհում, որ ես ունեմ ընտանեկան պարտականություններ, որոնք ես պետք է կատարեմ, որ ես ունեմ ամուսին, որին ես սիրում եմ, որ ես ունեմ տուն, որի տնտեսուհին ես եմ, որ ես ունեմ ... ես ունեմ ... Ես ունեմ ... Ես ունեմ ...

ՉՈՐՈՂԸ

(ՎԵՊ ԱՍՔԱՆՉԱԿԱՆ ԿԵՂԾԱԳԻՐ)

— ՀԵՏ ՎԱԽՈ ՄԱՔՍԻՄԻՉ, — ԵՒ ՄԻՔԱՅԷԼԻՉ ՎԱԽՈՒ ՄԱՔՍԻՄԻՉԻՆ ՀԱՐՑՆԵԼՈՎ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԱՋԱՑՈՒՑԻ ՔԱՆԻ ՄԸ ԱՆԳԱՄ ԱՆՈՐՈՇ ԱՆՑՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՆՈՐ ՀԱՐՑԱԾ ՀԱՐՑԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ԵՒ ՈՐՈՇ ՈՒՐԻՇ ՄԱՐԴԻԿ ՉԷՐ ՏԵՍԵԼ ՈՒ ԼՍԵԼ ՄԻՆՉԵՒ ՈՐ ՄԱՐԴԻԿ ՍԿՍԱՆ ՈՒՐԻՇ ՄԱՐԴԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ԽՕՍԵԼ ՈՒ ՈՐՈՇ ՈՒՐԻՇ ՄԱՐԴԻԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ԽՕՍԵԼ ՍԿՍԱՆ

Պարտադիր իրաւարարութեան օրինագիծը

Երէկ երեկոյ ժողովը նիստ մը գումարեց՝ օրակարգին վրայ ուշնստելով մամուլի նոր օրինագծին, ինչպէս նաեւ աշխատանքի տագնապին մէջ՝ պարտադիր իրաւարարութեան օրինագծին քննութիւնը։ Վերջին օրինագիծով, որ նորութիւն մըն է ընկերային հարցերու պատմութեան մէջ, գործադուլը կը ստանայ օրինական հանգամանք։

Օրակարգի վրայ կը գտնուի նաեւ կառավարութեան արտաքին քաղաքականութիւնը, որու մասին յայտարարութիւն մը կը ապասուի արտաքին նախարարին կողմէ, վաղը, Ուրբաթ։

Մամուլէն վերջ, խորհրդարանի շրջանակներուն մէջ եւս խօսակցութեան նիւթ դարձած է Մօրիս Թորէզի յայտարարութիւնը Սէնթ Էթիէնի մէջ,— արդարեւ ժող. ձախամէտ կառավարութեան ապագան էոր լուրջ մտահոգութիւն կը պատճառէ նախ եւ առաջ կուսակցութեանց զեկավարներուն։ Ի պատասխան կառավարութեան անդամներու այն կրկնակի յայտարարութիւններուն, թէ ժող. ձախամէտ անդամ կազմակերպութեանց մէկուն կամ միւսին հրաժարումը ծանր պիտի ազդէ թէ կառավարութեան, թէ ժող. ձախամէտ իշխանութեան վրայ, համայնավարները բայէ ի բաց կը յայտարարեն թէ ժող. ձախամէտ կառավարութեան ճակատագրէն։ Կը նշանակէ թէ համայնավարները հետզհետէ կը հեռանան ներկայ կառավարութենէն, զէթ առնոր օժանդակելու իրենց պատրաստութենէն, ու կը փափաքին տեսնել նոր կառավարութիւն մը, աւելի եւս ձախ։

Այս վիճաբանութիւնները, զոր սակայն համայնավարները մամուլէն փոխադրել հրապարակային մթնոլորտի մէջ, այժմ փոխադրութեամբ խորհրդարան, կը կարծուի թէ պատճառ պիտի դառնան կարգ մը անակնկալներու։

Այրի Տիկին Սրբուհի Սարգիսեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Մարիամ Սարգիսեան (Օրթագիւղի, Պրուսա) սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն զառնաղէտ մահը՝ իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր եւ որդւոյն՝

ՍՏԵՓԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

որ զոհ գնաց՝ ծանր արկածի մը, իր գործատեղիին մէջ աշխատութեան միջոցին, 32 տարեկան երիտասարդ հասակին։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ 2 դեկտ. չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, իր բնակարանին մէջ, 3 Ավընիւ Վիլ տ'Ավրէյ, Նավիլ, ուրկէ հանդուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

ՇԱՆՕԹ.— Մահազդ չընդունուիր կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

Տէր եւ տիկին Պարգեւ Եաղմուրեան եւ իրենց տղչիկը, Պ. Հրանտ Եաղմուրեան, Այրի Տիկին Ժիրայր Եաղմուրեան եւ զաւակը, Այրի Տիկին Ա. Ֆէսլեան եւ զաւակը (Պոլիս), Օր. Ա. Ֆէսլեան (Պոլիս), Տէր եւ Տիկին Եաղմուրեան եւ զաւակունք (Լոնտոն), Տէր եւ Տիկին Պ. Զիլինկիրեան եւ զաւակունք, Պ. Հ. Ֆէսլեան ինչպէս նաեւ Եաղմուրեան, Տատեան, Յանճեան, Պարսամեան, Սարաֆեան եւ Թիրեաքեան ընտանիքները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց մօր, քրոջ, մեծ մօր եւ աղգականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿ. ՍԱԹԵՆԻԿ ԵԱՂՄՈՒՐԵԱՆԻ

(ԾՆՆԱՒ ՖԷՍԼԵԱՆ)

դառնաղէտ մահը որ տեղի ունեցաւ նոյեմբեր 29ին իր բնակարանին մէջ։

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր, չորեքշաբթի (2 դեկտեմբեր) առաւօտեան ժամը 9ին, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15, բիս ժան Կուժօն, ուրկէ հանդուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Փլեսիս-Բոպէնսոնի գերեզմանատունը։

ՇԱՆՕԹ.— Մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

ՅԱՒԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Ալֆորվիլի Ս. Մինասեան կոմիտէն գաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. փանոս Ուստիլիկեանի, իր որդւոյն դաշնագէտ մահուան առթիւ եւ 62 ֆր. կը նուիրէ Հ. Ց. Դ. վեճերբաններու ֆոնտին։

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆԻ Սարսէլի մասնաճիւղի պարգեւախաղէն չհաւաքուած են հետեւեալ թիւերը.— 85, 390, 292 (սխալմամբ նախապէս յայտարարուած է 282), 229, 250, 453, 344, 270, 130, 451, 131, 330, 100, 89, 224, 26, 415, 500, 35, 51, 44, 106, 179, 450, 278, 127, 160, 294, 168, 486, 432, 303, 306, 58, 377, 212, 263, 182, 231, 174, 369, 67, 484, 41։

Դիմել՝ Պ. Երուանդ Յարութիւնեանի, 13, rue d'Orcel, Paris (18) կամ *Պ. Yeramian*, 29, rue Beauséjour, Sarcelles, (S. et O.)։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Կ. Խաչի Լիոնի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը, 3 դեկտ. հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8 30ին, Զարդարեան գրադարանին մէջ, 181 Գուր Լաֆայէթ։ Ներկայ կ'ըլլայ **Պ. ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ.**

ՆՈՒԱԻԱՏ Է *Պոմոնի մէջ քարաշէն, նոր եւ գեղեցիկ տուն մը երկու սենեակ, խոհանոց, խանութ, բաղնիք,* cave *եւ* garage, 3000 *մէթր պարտէզ. լաւ գիրքի վրայ։ Գին՝* 68,000 *ֆրանք։ Դիմել՝* 15 *A. Chemin des Caillols։*

ԳՐԱԽՈՒԱԾ ՕՐ

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը տեղի կ'ունենայ Colisée*ի սրահին մէջ, Դեկտ. 19ին։ կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը։*

ՍԷՆՖՈՆԻԿ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, **Salle Erard**ի մէջ

13 Rue du Mail, Métro : Sentier

կը մասնակցին

միջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Sotisle չմրթակահարներ

ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻԶՆԱՒՐ

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ցայտագոյն մէջ կ'անցնին Պէթհովէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Հայ հեղինակներու վերջին գործերէն՝ **ԱՀՄԱՍ** (Սպենդեարեանի) *եւ* **ԱՂԹԱՄԱՐ** (Տէր-Զէւոնդեանի)։

Պարթեւեանի՝ նոր գործ մը՝ **«ԱՆՏԱՒԻՆ ՄԷՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ»** *նկարչական երաժշտութեան նմոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի։*

Տոմսերու գիները՝ 7, 10, 15 եւ 20 ֆրանք։

կը վաճառուին Շրանա Սաճուէլի մօտ, 61 Rue Mr. le Prince։

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Հ. Ց. Դ. Լիոնի կոմիտէին ընկերահամակրական ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօր, չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, 181 Cours Lafayette, Հ. Ց. Դ. Զարդարեան գրադարանին մէջ։

ԿԸ ԴԱՍԱԽՕՍԷ ԸՆԿ. Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները։

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

6 ԴԵԿՏ, 1936 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 4-12

VICTOR HUGOԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

46bis Rue St. Didier

Իր ընտանեկան հաճելի մթնոլորտով, իր զուարթ շրջանակով, իր ընտիր նուագով, սիրուն անակնկալներով պիտի գայ արդարացնել Կ. Խաչի աւանդական համբաւը, որպէս եղանակին ամէնէն գեղեցիկ երեկոյթներէն մէկը։

ՓՈՒՔԱՑԷՔ ԶՈՒՒԱՐՃԱՆԱԼ ԵՒ ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՓՈՒՔԱՑԷՔ ՕԳՆԵԼ ԶԵՐ ԼՈՒՍԱՑՈՒՄՈՎ ԱՆՈՐ ԲԱԶՄՕԳՈՒՒՍ ԶԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒՆ

կը պարէ Սօֆիայի Օփէրայէն **SOPHIE ERRIO** *(10 տարեկան)*

JAZZ GARO QATRARO

Մուտքը 7.50 ֆրանք։

Յարեկոյթ — Պարահանդէս

կազմակերպուած Հայ երիտասարդաց Ակումբի կողմէ

ՏԵղի կ'ունենայ 6 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 5էն մինչեւ կէսգիշեր։

26 Ave. de Tokio, Metro Alma

Գեղարուեստական բաժինը.— Պ. Ն. ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ կ'երգէ Ալժառ օփէրայէն կտոր մը, Ժ. ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԵԱՆ (թառ), ՕՐ. ԺԷՆԻԱ ԱՖԱՆԱՍԵԱՆ (դաշնակ), Ա. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ), ՉԱՐՈՒՀԻ ՃԱՄԿԱՐԵԱՆ (հայկական պար), ԿԻՆՏՈ (պար)։

ՃԱՇ. ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ — *ՃՈՒՆ ՊԻՒՖԷ*

Մուտք՝ 6 ֆրանք։ — *Ուրախալի ժամանց։*

Տարեկան Երեկոյթ-Պարահանդէս

կազմակերպուած

Մարսէյլի Ամասիոյ եւ Մարգուանի Հայր. Միութեան կողմէ

24 դեկտ. հինգշաբթի (Ֆրանսական թեմժան իրիկունը)։

ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ, Salle Mazenot-ի մէջ։

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն։

Մարսէյլի բոլոր կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը։

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԹՈՐԳՈՄ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ

Fournitures pour tailleursԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

43 Rue Richer, Paris (9), մէթրօ Cadet

ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ

ՊԻՏՈՅՔՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունը ամէն օր բաց է ժամը 2էն 7, բացի կիրակի օրերէ։

(L'Ile de Beauté)

ՄՈՆՄԱՐԹՐԻ ԱՄԷՆԷՆ ԸՆՏԻՐ
ԱՐԵՒԵԼԱ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

90 Bld. de la Chapelle, Paris (18)

R. C. S. 670-643 — Հեռաձայն՝ **Mont. 62-04**

Մէթրօ՝ Պարպէս, կառ տիւ Նօռ, լա Շափէլ

(Լաւիպուազիէր հիւանդանոցի մայրանոցի բաժնին դիմաց)

Կախարդական շրջանակի մը մէջ, որ աւելի եւս հաճելի դարձած է օրմանկարներով, գ'ուած՝ հայ տաղանդաւոր նկարիչի մը վրձինով, ինչպէս նաեւ սարփինայով (փերկոյա), լուսազարդութիւններով, ուր կրնաք խմել, ճիշդ ինչպէս Վոսփորի ափերուն վրայ, լաւագոյն օղին՝ ընտիր ֆրանսական եւ արեւելեան այլազան աղանդերներով, ճաշակել ոստրէ եւ խեցգետին, համտեսել ընտանեկան լաւագոյն ճաշերը, անարատ թարմ կարագով,— այս ամէնուն համար չափաւոր գին մը, որ կրնայ մրցիլ բոլոր ճաշարաններուն հետ։ Բանջարակերներու յատուկ ճաշը 4 ֆր. 50։ Միսով ըմպելիով ճաշը 7 ֆր. 50։ Պատրաստ ճաշ ամէն ժամու,— չուքրութ Ալզասեան յաւելուածով, սոխի ապուր եւ տաշտիկ (մուլ)։ Ճաշարանը բաց է մինչեւ Իր գիշերուան։

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած օղին է ՐԱՔԻՏԻՒԶԻ։

Չգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերով պատրաստուած եւ ձեր կեանքին վնասակար օղիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒԶԻ, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է։

UN DUZE
MARQUE DÉPOSÉE
RAKI
40°
DUZE
Véritable Anisette Orientale
ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԳԱՐԱՒԱԾ ՕՂԻ - ازمدن ممزل خالص راقی
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

Ֆրասսայի ճամար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱԼԱԹԻՒԼԵԱՆ

8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 70-89

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) — **17, Rue Damesme, PARIS (13)**

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 — Tél. Botzaris 17-64

—o—

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1· ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գտնենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային։

2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ· երբ դուն մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ։ Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ձշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ մինչ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չնշանակուած առաւելութիւններէն։ Շատեր աւելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու ֆամար։

3· ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ·

Ա) *ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹՈՒՄ* արագ, ապահով եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով։

Բ) *ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.*— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը։

Գ) *ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.*— Վաճառական մը, ձարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու։

Դ) *ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.*— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆաշիւներ, մասնաւոր ֆաշիւներ։ Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապաֆովութեան սաֆմանին մէջ։

4· ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ·

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները։

Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաշնենք ֆաշիւները էնվանթէրի պաֆուն։

Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիւները։

Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կու տանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ։

Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆաշիւները։

Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիւները։

Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ծանոթութիւն պետական վարչութեանց մօտ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ 20 ՖՐ·, ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ·ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ — Հեռաձայն **Dantor : 52 · 73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ռուսաստանի մէջ գտնուած ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն լաւագոյն եւ իրական օժանդակութեան ձեւն է՝ ղրկել անոնց կապոցներով բրդեղէն կտորներ, ճերմակեղէն, կօշիկներ եւ թրիքոթաժ։

Այս բոլոր իրեղէններէն մենք ունինք ճոխ մթերք եւ կ'ուզարկենք զանոնք Ռուսաստան շատ ձեռնտու եւ մատչելի գիներով։

Ունինք տրամադրելի ընտրութիւն եւ ոչխինկոն ղրամեքնաներ, ինչպէս նաեւ գաշնակներ՝ շատ մատչելի գիներով։

Գիներու ցանկը եւ նմոյշները կը ղրկուին առաջին իսկ պահանջին

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9), 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՄԱՔՐԱՒԷՐՆԵՐ, ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

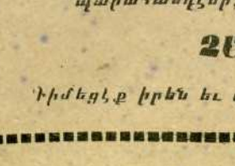
Վերջին մեծ ոճերով Ջեռուցուած

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻԱԿ ԳՄԲԷԹԱՒՈՐ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԲԱՂՆԻՔ — BAIN ORIENTAL

կը գտնուի 5a **RUE DE L'ECLIPSE**—*ՐԻԻ ՏԷ Լ'ԷՔԼԻՓՍ*

(Շահիրիկեան ծանօթ լսարանին կից)



Մուշտակավաճառ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch.

Մեր վաճառատուններուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին։

Օգտուեցէք առիթէն։ Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը։ Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիկներ եւայլն։ Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք։ Կը ստանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը։ Մեր վաճառատունները բաց են ամէն օր, իսկ Կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր։

Ներկայ կարօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի կապոյտ կամ կարմիր Խաչերուն։

ORCHESTRE PARIKIAN

31, Rue Monge - PARIS (5e) (Métro. Cardinal Lemoine)

Փարիզեան առաջնակարգ նուագածուներէ բաղկացած ԲԱՐԻԿԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԸ, նոր եւ ընտիր բէփէրթուարով տրամադրելի է պարահանդէսի, հաբսանիքի եւ այլ երեկոյթներու։

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ ։

Դիմեցէք իրեն եւ վստահ եղէք որ խիստ դոհ պիտի մնաք։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ JEUDI 3 DÉCEMBRE 1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3285

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՆԳԼԵԻԳԵՐՄԱՆ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Վէրջապէս դաշնագրով կաշկանդուած Գերմանիան հեռուհեռէ իր կապանքներէն ազատեցաւ եւ հիմա փորձեր կ'ընէ վերագտնելու իր նախքան պատերազմեան փառքն ու համբաւը:

Արեւմտեան ճակատին վրայ չհեռիք չաս նոր բան չունենալով, աչքերը սկսած է յառել դէպի Արեւելք, ուր կարեւոր նուաճումներ բրած էր մինչեւ 1918: Անկէ ի վեր քաշուած իր պատեառներուն մէջ եւ իր վէրքերը դարմանելու զբաղած՝ մոռցած էր բոլորովին Արեւելքը եւ մոռցուած անկէ:

Ինչպէս ամէն աշխարհակալ պետութիւն, Գերմանիա եւս իր քաղաքական գործունէութիւնը, Մերձաւոր Արեւելքի մէջ, սկսած էր տնտեսական - առեւտրական թափանցումով: Պատերազմէն առաջ գերմանական ապրանքները ամբողջովին ողողած էին Թուրքիոյ եւ հարեւան երկիրներու հրապարակները, մրցելով անգլիական եւ ֆրանսական արտադրութեանց հետ:

Գերմանիա դէպի Թուրքիա երկննալով, հեռաւոր ծրագիրներ կը մշակէր: Վիլհէլմ կայսրը 1898ին կարմիր Սուլթանին մայրաքաղաքը այցելեց եւ ինքզինքը «Իսլամներու բարեկամ» հռչակեց, լաւագոյնս կուռելու համար անգլիական կայսրութեան դէմ, որ մեծ համբաւ ունէր ամբողջ Արեւելքի մէջ եւ որուն ձեռքն էր հարուստ Հնդկաստանը: Պերլին - Պոլիս - Պաղտատ երկաթուղին ծրագրեց ո՛չ թէ Օսմանեան կայսրութեան բարիք մը ապահովելու համար, այլ որպէսզի յամաքէն ապառնայ Անգլիոյ սրտին:

« Դէպի՛ Արեւելք» կարգախօսը խիստ կարճ ժամանակի մէջ չօչափելի արդիւնքներ տուաւ: Գերմանիա յաջողեցաւ վարկ շահիլ Թուրքիոյ մէջ եւ հետզհետէ իր ազդեցութեան ենթարկել զայն: Օսմ. կայսրութեան ծովային զօրաժողովի գործերու դեկավարութիւնը Անգլիացիներուն ձեռքն էր: Գերմանիա յաջողեցաւ յամաքային բանակի դեկավարութիւնը ձեռք բերել եւ 1914ին իր հաւէնն քաշել Թուրքիան մեծ պատերազմին մէջ: 1914 – 18 Գերմանիա այնպէս օղակած էր Թուրքիան, որ այս վերջինը դատապարտուած էր մինչեւ պատերազմին վախճանը Գերմանիոյ հետ միասին կռուելու:

Աշխարհակալական հին ձգտումները այժմ վերսին մարմին կ'առնեն հիթլերեան վարչաձեւին տակ, եւ բան առաջնոյն տնտեսական թափանցումը նախաքայլը կը դառնայ քաղաքական նուաճումներու:

Գերմանիոյ Ազգային տնտեսութեան նախարար եւ Ռայխսպանկի նախագահ Տոքթ. Շախթ պատրաստները խիստ յառկանչած են այս տեսակէտէն: Այս կարեւոր պետական մարդը երկար տարիներ իվեր ճամբորդութեան ելած է: Անցեալ յունիսին այցելեց կեդրոնական Եւրոպայի եւ Պալքանեան պետութիւններու մայրաքաղաքները: Տնտեսական չահերու խայծով, Գերմանիա կ'ուզէ քաղաքական բարեկամներու չրջանակ մը կազմել իր շուրջ: Չի դիտեր թէ Տոքթ. Շախթ ի՛նչ խոստումներ բրաւ եւ ի՛նչ հեռացուիր թէ Տոքթ. Շախթ ի՛նչ խոստացած տեղերը: Սա՛ տարի էոր իր անկարներ ցոյց տուաւ իր այցելած տեղերը: Սա՛ տարի էոր իր անցած բոլոր վայրերուն մէջ կրցաւ հետաքրքրութիւն ստեղծել Գերմանիոյ չուրջ: Այժմ դիւանագէտները կը չարունակեն քալել իր բացած ճամբէն, աշխատելով քաղաքական համակրանք արթնցնել իր երկրին հանդէպ:

Վերջին անգամ Տոքթ. Շախթ ճամբորդութեան ձեռնարկեց դէպի Մերձաւոր Արեւելքի երկիրները.— Թուրքիա, Իրաք, Իրան եւ Աֆղանիստան: Կ'ըսեն թէ մինչեւ ճափոն պիտի երթայ. ու քանի որ օդանաւով կը ճամբորդէ, կ'ենթադրուի թէ կ'ուսումնասիրէ Պերլին - Թոքիօ օդային գիծի մը հաստատումը Թուրքիոյ, Իրաքի, Իրանի եւ Աֆղանիստանի ճամբով: Երկու երկիրներուն միջեւ այսպիսի կապ մը անհրաժեշտ կը նկատուի մանաւանդ հիմա, երբ Գերմանիա եւ ճափոն նոյեմբեր 25ի դաշինքով սերտ գործակցութեան մը հիմը դրին:

Ամէնէն աւելի մեկնութեանց տեղի տուաւ Տոքթ. Շախթի Թուրքիա այցելութիւնը: Անգլիական թերթերու թղթակիցները օրը օրին տեղեկութիւններ հաղորդեցին, չնչտելով մանաւանդ թէ՝ գերման նախարարին նպատակն է արդելք ըլլալ անգլիական ազդեցութեան, որ հետզհետէ կը զօրանայ Թուրքիոյ մէջ՝ Մոնթրէոյի խորհրդաժողովէն եւ Անգլիոյ Թագաւորին Պոլիս այցելութենէն ի վեր: Նեղուցներու ամրացման աշխատանքներուն համար գերմանական տուները նպատակաւոր առաջարկներ ներկայացուցեր էին: Թուրքերը նախապատրաստութիւն տուին անգլիական տուներուն: Տոքթ. Շախթ կ'ուզէր Գերմանիոյ համար կարեւոր բաժին մը ապահովել Թուրքիոյ երկրորդ հնգամեայ ծրագրին իրագործման մէջ, հոս ալ պայքարելու համար անգլիական ազդեցութեան դէմ: Գերմանիա իր ներկայ ապառազինման եւ պատերազմական պատրաստութեան չրջանին չատ կը նեղուի ուանեստեղէնի եւ հում նիւթերու պակասէն: Մի քանի տարի առաջ գերմանական նեղութիւն ալ ունէր: Բայց որպէսզի յաջողի փոխանակութեամբ առանալ իրեն պէտք եղած նիւթերը, Պալքաններէն եւ Թուրքիայէն ուտելիքներու հում նիւթերը կը գնէ հրապարակի գինէն աւելի բարձր գինով մը, իսկ փոխարժէքը դրամով վճարելու տեղ կ'առաջարկէ գերմանական մեքենաներով, չէնքերով եւ ռազմանիւթերով հատուցանել: Անգլիացիները զայրացած են այս դրութեան դէմ:

Քանի մը ամիս առաջ, կը գրէ «Թայմզ» (21 նոյեմբեր), Թուրքիա մեծ քանակութեամբ ապրանք գրկած էր Գերմանիա, սակայն օտար երկիր դրամ գրկելու արգելք դրուած ըլլալով Գերմանիոյ մէջ, Թուրքիա ծանր կորուստներ ունեցաւ. ի վերջոյ Գերմանիոյ էոր անոր օգնութեան հասաւ:

Ներկայիս ամէնէն աւելի Անգլիացիները են որ ի պատուի են Թուրքիոյ մէջ: Բայց անգլուգերման մրցակցութիւնը գլուխ կը ցցէ գարձեալ՝ նոր բախումի սերմերը ցանելով:

ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼԵՔՍԱՆՏրԷԹԻ ՀԱՐՑԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Թուրք երեսփոխաններ կրակ կը ժայթքեն

ԱԼԵՔՍԱՆՏրԷԹԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՌՆՈՒԻ ԵՒ ՈՉ ԹԷ ԿԸ ՏՐՈՒԻ.— ԵԹԷ ՀԱՐԿ ԸԼԼԱՑ, ՁԵՐՄԱԿ ԳԻՐՔԻՆ ՏԵՂ ԹՈՒՐՔ ԱԶԳԸ ԿԸ ԳՐԷ ԿԱՐՄԻՐ ԳԻՐՔ ՄԸ ԿԱՐՄԻՐ ՄԵԼԱՆՈՎ.— ԱՐԵ – ԻԵԼՔԻ ՄԷՋ ՄԻԱՑՆ ԹՈՒՐՔԻՆ ՈՒԺՆ Է ՈՐ ԿԱՑ.— ՊԻՏԻ Է ԿՑԵԼ ԱԼԵՔՍԱՆՏրԷԹԸ :

Հեռագիրներէն առնելով տուիճի Բիւշուի Արասի ճառը Ալեքսանդրէթի հարցին մասին, Թուրքիոյ Ազգ. ժողովին մէջ խօսուած: Ճառին ամբողջութիւնը պիտի տանիք վաղը: Այսօր՝ ճառերը թուրք երեսփոխաններուն (բաղելով քրիստոնեայ թերթերէն), որոնք կրակ կը ժայթքեն, Ազգ. ժողովի նոյեմբեր 26ի նիստին մէջ.—

Անթալիոյ երեսփոխան Բահիճ Գալիան, չհաւանիլ յետոյ Թուրք ազգին նախանձախնդրութիւնը հանդէպ խաղաղութեան պահպանման, բաւ թէ ան կատարեալ բարեացակամութեամբ եւ զոհողութեամբ ապատեց որ Սանճաքի խնդիրը լուծուի 15 տարի առաջ Ֆրանսայի հետ կնքուած դաշնագրին սահմաններուն մէջ:

« Այդ դաշնագրին ո՞ր մասը գործադրուեցաւ ի նպաստ Անթիոքի եւ Ալեքսանդրէթի խնդրին: Մեր նշանաբանն է եղած լաւ յարաբերութիւններ մշակել Ֆրանսացիներուն հետ եւ կը սպասենք որ անոնք ալ խղճմտութիւնը ունենան ընդունելու Թուրք ազգին իրաւունքը՝ գոնէ իր նահանջ տուներուն մէջ: Անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր, Սանճաքը Թուրքերուն տունը եղած է, եւ Թուրքերը երբեմ չեն կրնար հանդուրժել որ օտարներ գտնուին իրենց տան մէջ »:

Ճառախօսը յետոյ յիշեց այն խօսքերը, զորս իր ընտրական չրջանի բնակիչները կ'ըսեն իրեն, ամէն անգամ որ անոնց կ'այցելէ: «Այդ սահմանին մէջ ամէն օր մէկ երկու Թուրք զաւակներ կը սպաննուին, մաքսանենգներու հետ կատարուած ընդհարումներ ընթացքին: Ամէն օր, նահատակ մը կամ վիրաւոր մը կ'ունենանք թէ մաքսային պաշտօնեաներէն, թէ գինուորներէն, թէ ոստիկան - գինուորներէն: Ընտրողները միշտ կը հարցնեն.— Պատերա՞զմ կայ այդ ճակատին վրայ»:

ՐէֆիԻ ԻՆՃԷԻ ՃԱՒԸ.— Յետոյ բեմ բարձրացաւ Րէֆիք Ինճէ (Մանիսա) եւ յիշեց աննախընթաց յուզումը, զոր կրեց ժողովը, լսելով Աթաթիւրքի նոյեմբեր 1ի ճառը: «Այս յուզումը խոստովանութիւնն է իրաւացի դատի մը: Ի՞նչ ընենք որ երբեմն ամէնէն բացայայտ իրաւունքներու ճանաչման համար իսկ հարկ կ'ըլլայ չատ աշխատիլ եւ նոյնիսկ կեանքը զոհել: Երբ կեանքը խնդրոյ առարկայ է, ո՛ւ է Թուրք չի վարանիր զոհելու զայն»:

Անցնելով Թուրք եւ ֆրանսական բարեկամութեան, բանախօսը ըսաւ որ ներողամիտ գտնուելու են, եթէ իր ծանր խօսքերը չյարմարին դիւանագիտական լեզուին, որովհետեւ անկեղծ յուզումի մը արդիւնքն են: «Ֆրանսան մէկն է այն երկիրներէն, որոնց բերնէն ամէնէն աւելի կը լսենք բարեկամութիւն բառը: Հարկառակ ասոր, Ֆրանսան մէկն է այն ազգերէն, որոնցմէ ամէնէն քիչ բարեկամութիւն կը գտնենք»: Եւ պարզելէ յետոյ Սպանիոյ կացութիւնը եւ Ֆրանք եւ ռուս գինակցութեան դէմ ճակատ մը կազմելու համար ստեղծուած հոսանքը, չեշտեց թէ խելացի դիւանագիտութիւնը պէտք է օգտուի այն դերէն, զոր Թրքական ուժը պիտի կարենայ կատարել այդ միջոցին: «Ֆրանսայի նման երկիր մը որ կը պնդէ թէ վարպետ էդիւանագիտութեան մէջ, ամէն պարագայի պէտք ունի Թուրքիոյ բարեկամութեան»:

Անցնելով սուրիական դատին, Րէֆիք Ինճէ ըսաւ. «Սուրիացիները պէտք է գիտնան որ այսօր բարեկամ կարծած Ֆրանսացիներէն աւելի՝ Թուրքերն են որ բարեկամ են իրենց: Նոր Սուրիան պէտք է ունենայ ապագան եւ չկոտրէ Թուրքիոյ բարեկամութիւնը, այլ չտնկէ թրիական հողի մը»:

Բանախօսը յետոյ անցաւ այն առաջարկին, որով Սանճաքի խնդիրը կը յանձնուի Ազգերու Դաշնակցութեան եւ ըսաւ թէ « Թուրքիա կողմնակից չէ կատարուած իրողութիւններու : եթէ աշխարհի խաղաղութեան համար հարկ է այս կամ այն միջոցին դիմել, բոլոր դիւանագէտները գիտնալու են թէ ամէնէն առաջ անհրաժեշտ է նոր բռնկումներ չառաջացնել: Ազգերու Դաշնակցութիւնը անգամ մըն ալ քննութեան պիտի կանչուի այս կարեւոր կացութեան մէջ: Աթաթիւրքին ամենամեծ արժանիքներէն մէկնէ՝ չըսել խօսք մը զոր կարելի չէ իրականացնել: Մեր աչքին՝ Անտիոքի խնդիրը լուծուած է արդէն: Այդ մեծ Հանճարը մեր ազգին ըսաւ թէ կանգ առած է այս խնդրին վրայ: Այս կանգ առնումը հիմն է մեր հաւատքին: Մտածենք որ Ազգ. Դաշնակցութիւնն ալ տեսնէ այդ կանգ առնումը»:

« ԿԱՐՄԻՐ ԳԻՐՔ ՄԸՆ ԱԼ ԿՐՆԱՆՔ ՀԱՆԵԼ » .— Այս չատ ծանրակշիռ ճառէն յետոյ, Գըլըճ Հազգը բեմ բարձրացաւ եւ ըսաւ ի մէջ այլոց. «Եթէ չեն ուզեր ձերմակ Գիրքով լուծել այս խնդիրը, թուրք ազգը կրնայ ուզածնուն չափ կարմիր մելան տալ, որպէսզի կարմիր Գիրք մը հրատարակեն »:

« ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՌՆՈՒԻ».— երեսփոխան Րէմզի յիշեց թէ Անթիոքի հերոսները արիւն թափեցին կազի Այնթապի պայքարի ընթացքին եւ ներկայիս ի վիճակի են ստանալու իրենց անկախութիւնը: Երբ այսպէս թէ այնպէս ազատութիւն մը կը սպրուի Սուրիոյ եւ Լիբանանի, ինչո՞ւ կ'անտեսուի Թուրք ազգը որ

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱ Դ. ԷՋ)

ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈՒԶՎԷԼԹԻ ՊԱՏԳԱՄԸ

աշխարհի խաղաղութեան համար

« ԿՐՆԱ՞ՆՔ ՓՐԿԵԼ ՀԻՆ ԱՇԽԱՐՀԸ.— ԱՅՕ՛»

Մի քանի նահանգներու նախագահը, Րուզվէլթ, որուն վերջապէս հինգ տարի եւս ժողովրդապետական կարգերու եւ համաչխարհային խաղաղութեան պահպանման ակնկալութեամբ, ներկայիս կը գտնուի Արժանթինի մայրաքաղաքը, ուր տեղի կ'ունենայ համամայն Ամերիկայի խաղաղութեան խորհրդաժողովը :

Բացման ճառը արտասանելով, նախագահ Րուզվէլթ բաւ.

— Հակառակ մեր ճիգերուն, որոնք յաջողութեամբ պսակուեցան նոր աշխարհի մէջ, խաղաղութիւնը վտանգուած կը թուի այլ երկրամասերու մէջ: Դէպքերը որ տեղի կ'ունենան այլուրեք, արեւելեան եւս կը զգացնեն մեզի պատերազմի սարսափը:

Յորդորէս համոզուած եմ, որ քաղաքակիրթ ժողովուրդները կը փափաքին խաղաղութեամբ ապրիլ իրարու հետ: Այսուհանդերձ, դեռ կան պետութիւններ եւ պետական մարդիկ, որ կը խորհին պատերազմի մասին: Այսուհանդերձ, եթէ մարդկային հանճարը, որ յօրինեց մահուան գործիքներ, չկարենայ գտնել խաղաղութիւնը եւ քաղաքակրթութիւնը պահպանելու միջոցներ, կը մտնէ չարաղէտ գարաշրջանի մը մէջ: Սակայն մենք, յանուն այն նպատակին որ մեզ կը հաւաքէ այստեղ, չենք կրնար մեր ճիգերը սահմանափակել նահանջական դիրքի մը մէջ: Մենք հակկշռանք, տաժանելի փորձերէ վերջ, թէ չի բաւեր խաղաղութիւն ցանկալ՝ խաղաղութիւն տառնալու համար, վասնզի խաղաղութիւնը, ինչպէս այլ մեծ առանձնաշնորհներ, կը տառցուի միայն երկար եւ տաժանելի ճիգերով: Մենք այստեղ հաւաքուած ենք այդ աշխատանքին համար: Ովկիանոսէն անդին, կը տեսնենք որ հին աշխարհին մէջ մարդիկ իրար կը բզքտեն մղուած՝ հին առելութիւններէ կամ նորերուկ մոլեռանդութիւններէ: Կը լսենք որ պահանջներ կը կատարուին՝ սրբագրելու համար անարդարութիւնները տարով եւ ոչ թէ խաղաղ եւ բանական միջոցներով: Ժողովուրդներ կան, որ կը պնդեն թէ նոր չուկաները կը տառցուին միայն գրաւումներով: Կը կարդանք յայտարարութիւններ, որոնցմով ծաղր ու ծանակի նշաւակ կը դառնայ դաշնագիրներու սրբութիւնը: Գիտենք որ սպառազինութեան արշաւ մը կը կատարուի ամէն կողմ, եւ դեռ կան որ կ'ըսեն թէ ատիկա միակ միջոցն է աշխատանք հայթայթելու միլիոնաւոր մարդոց:

Բայց ոչ ոք կրնայ մեզի արգիլել, որ եզրակացնենք թէ նման աշխատանք մը բարի աշխատանք չէ, թէ չի կրնար հիմնել յաւիտենական գործ մը, թէ ոչ նոր սպառազիներ կը ստեղծէ, ոչ ալ նոր արտադրութիւններ, վերջապէս ինչ որ անհրաժեշտ է տնտեսական բարգաւաճումի :

Գիտենք թէ մեզապարտ ժողովուրդները, որոնք նման չիմաութիւնները կը հետապնդեն, կը սպասեն այն օրուան՝ երբ տուիք պիտի ունենան գործածելու իրենց գէնքերը, բայց եւ այնպէս պիտի գայ օր մը՝ երբ խաւաքարէ դղեակի մը նման պիտի գան դուի իրենց ընկերավնաս տնտեսութիւնը:

Ինչ ձեւով ալ պատահի, եթէ Ամերիկա չմասնակցի իսկ պատերազմին, պիտի ազդուի անպայման:

Կրնա՞նք, մենք, նոր աշխարհի հանրապետութեանց ներկայացուցիչները, օժանդակել հին աշխարհին, որ կարենայ խուսափիլ սպառնացող աղէտէն: — Այո՛, կրնանք: Նախ մեր պարտականութիւնն է, բոլոր պատեսւաւոր միջոցներով, անկարելի դարձնել նոր պատերազմ մը: Յետոյ, թող գիտնան բոլոր պատերազմասէր խելագարները եւ հողի անօթիները թէ յարձակելով Ամերիկայի վրայ, պիտի բախին այն բոլոր ազգերուն որ կը ներկայացնեն Ամերիկան, իրարու միացած՝ ժողովրդապետութեան իրենց սէրով: Ահա թէ ինչո՛ւ պարտաւոր ենք մեր երկիրներուն տալ այն զերազանց ուժը, որ պիտի կրնայ արգիլել պատերազմը:

*** Պուէնոս - Այրէսէն կը հեռագրեն թէ նախագահ Րուզվէլթի մէկ յայտարարութեան համաձայն, Մի քանի – Նահանգները երբեք նպատակ չունին մտնելու Ազգերու Դաշնակցութեան մէջ:

Արեւելոս ցոյցեր Սոֆիայի մէջ

ՆԷՕՅԻՒ ԴԱՇՆԱԳՐԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Նէօյիի դաշնագրին տարեդարձին առթիւ, համալսարանականները եւ կրօնականները մեծ ցոյց մը կատարեցին Սոֆիայի մէջ, նոյեմբեր 25ին: Այդ ցոյցերու մասին գրեցինք ժամանակին: Այժմ կուտանք հետեւեալ մանրամասնութիւնները.— Բազմաթիւ բարձր չէնքերու վրայ պարզուած էին սեւ դրօշներ, հետեւեալ վերտառութեամբ. «Անկա՛ր Նէօյի»: Սեւ գիրերով նոյն բառերը գրուած էին նաեւ սալայատակներու վրայ:

Համալսարանական ուսանողները կը կոչէին ճամբաները եւ անցորդներուն լամբակին կ'անցընէին «Մի մոռնար Նէօյին» վերտառութեամբ զարդանիշեր: Ոստիկանութիւնը չատ աշխատեցաւ արգիլել այս ցոյցերը եւ ձերբակալեց 60 ուսանող եւ 15 կրօնական :

Իրիկուան կողմը, համալսարանական ուսանողները գացին Գինուորական ակումբը եւ պատշգամէն բուռն ճառեր խօսեցան դաշնագրին դէմ: Եւ երբ ոստիկաններ փորձեցին ներս մտնել, աթոռներ եւ պնակներ նետեցին անոնց վրայ: Խմբովին դուրս ելած ժամանակ, ուսանողները ընդհարեցան հետեւակ եւ ձիաւոր ոստիկաններու հետ: Բազմաթիւ անձեր վիրաւորուեցան եւ հարիւրէ աւելի ուսանողներ եւ կրօնականներ ձերբակալուեցան: Ոստիկանութիւնը հազիւ ժամը 20ին կրցաւ վերահաստատել կարգը:

Ոստիկանութիւնը կանուխէն խիստ չղթայի մը տակ առած էր եւկօ-սլաւ, ռումէն եւ հելլէն դեսպանատուները: Այնպէս որ ուսանողները չկրցան ցոյց ընել այդ չէնքերուն առջեւ:

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ԵՒ ՄԵՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՆՑԵԱԼԸ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

Ի՞նչ է ազգը։ Ի՞նչ է հայրենիքը։ Ի՞նչ է ազգային պատմական անցեալը։ Ի՞նչ է ազգային ոգին։ Ի՞նչ է ազգային գիտակցութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնուրոյնութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնագիտակցութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնաճանաչումը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնահաստատումը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնապաշտպանութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնավստահութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնավարութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնիշխանութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնորոշումը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնակազմակերպումը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնակառավարումը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնիշխանութիւնը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնորոշումը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնակազմակերպումը։ Ի՞նչ է ազգային ինքնակառավարումը։

Այս բոլոր հարցերը, որոնք ազգային գիտակցութեան ամենակարեւոր հարցերն են, ամենայն սրութեամբ ծագում են մեր առջեւ, երբ մենք ուզում ենք ճանաչել մեր ազգային էութիւնը, մեր ազգային ինքնութիւնը, մեր ազգային ինքնուրոյնութիւնը, մեր ազգային ինքնիշխանութիւնը, մեր ազգային ինքնորոշումը, մեր ազգային ինքնակազմակերպումը, մեր ազգային ինքնակառավարումը։

Ազգային գիտակցութեան այս հարցերը մեզ համար ամենակարեւոր հարցերն են, որովհետեւ

ՅՈՒՂՈՒԹՅՈՒՆ

(ՎԵՊ ԱՐՁԱԿԱԾՈՒԹՅՈՒՆ)

—o—

— Մորաքրոջս... Փոքրիկ տեղը... Ինչ տեղ... Ես ու... Ես ինչ տեսա... Ես ինչ տեսա... Ես ինչ տեսա

միշտ վարժուած է անկախութեան, ինչո՞ւ այդ անկախութիւնը առնոր ալ չէ տրուիր : (Ձայներ.— Անկախութիւնը կ'առնուի):

ՍԱՆՃԱՔԸ ՓԱՐԻԶԻ ԿԸ ՆՄԱՆԻ.— Մկհմէտ Սիմէրէն (Քէօթահիա) յիշոյ, որ Ֆրանսայէն պահանջեց յարգել իր խոստումը եւ Սանճաքին ալ անկախութիւն տալ, իսօսք առաւ ձէպէյլի Պէրք – քէթի երեսփոխան Իպրահիմ եւ խօսեցաւ «Ֆրանսական քաղաքակրթութեան» մասին: Ըսաւ թէ, գրաւման եւ պայքարի չրջանին, ինք անձամբ եւ շատ մօտէն տեսած է այդ քաղաքակրթութիւնը : Այս առթիւ յիշեց նաեւ Զօր. Կուրոյի խօսքերը: «Անոնք, ուել - ցուց, այս տեսակ դիւանագիտական զարձզարձիկ միջոցներով կը ձգձգեն գործը: Երեկոյեան խօսք կուտան, առաւօն եւ կը կենան իրենց խօսքէն: Այս տեսակ զարձզարձիկ բարեկամի մը փոխարէն՝ կը նախընտրեմ տգամարդ թշնամի մը: Ալգաս Լօրէնը չսիտի յիշեմ: Փարիզը որքան անհրաժեշտ է իրենց, այդ հողերն ալ այնքան անհրաժեշտ են մեզի: Ես ոչ ինքնավարութիւն կ'ուզեմ, ոչ ալ անկախութիւն. այդ հողերը կցելու է»:

ԵՈՒՍՈՒՖ ՔԷՄԱԼԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Սինոպի երեսփոխան եւ նախկին արտաքին գործավար Եուսուֆ Քէմալ, որ մկրկն է 1921ի Էնկիւրիւի դաշնագիրը առորագրողներէն, ըսաւ թէ այդ դաշնագրով Ֆրանսացիները քաշուեցան Ասանայէն, բայց Անթիոք եւ Ալեքսանտրէթ անդիի կողմը մնացին, ինչ որ ցաւ պատճառեց այդ դաշնագիրը առորագրողներուն :

Ան ալ միջոցին Բասիհ Քափլան միջամտելով, պոռաց .— «Դաշնագիրը Ժողովին մէջ քննուած ատեն, լացողներ զանուեցան. կը յիշե՞ս»:

Շարունակելով իր խօսքը, Եուսուֆ Քէմալ ըսաւ թէ ամէն ատեն սա եղած է իր մղձաւանջը. «Չմեռած՝ տեսնեմ սա սահմանին բարձումը»: «Անհրաժեշտութիւններ էին որ մեզի ընդունիլ տուին այդ դաշնագիրը: Ֆրանքլէն Պույեոն որ Ֆրանսայի կողմէ առաջադրեց զայն, Ֆրանսա կը զանուի հիմա: Ահա անոր դիմաց կը յայտարարեմ թէ Թուրք պատուիրակը այն ատեն չարունակ կրկնեց թէ Անթիոք եւ Ալեքսանտրէթ Թրքական են, անպայման պիտի առնուին: Ոչ միայն Ֆրանսա, այլ բոլոր չահագրգռուող պետերը գիտեն թէ այսօր իրենց դէմը չունին 1921ի դաշնագիրը առաջադրող Թուրքիան»:

ՊՐԻԱՆԻ ԽՕՍՔԵՐԸ.— Եուսուֆ Քէմալ յետոյ պարզեց թէ, իրրեւ արտաքին գործավար Լոնտոնի Ժողովին զացած ատեն, հանդիպեցաւ Փարիզի չրջակայ փոքր գիւղ մը, ուր կ'ապրէր Պրիան, նախարարութիւնը Փուանքարէի յանձնելէ յետոյ: Նկատի ունենալով Ֆրանսայի այն խոստումը թէ բարեացակամ պիտի չարժի, Եուսուֆ Քէմալ կ'ըսէ Պրիանի. «Լոնտոնի մէջ պիտի խօսիմ Անգլիոյ նախարարներուն հետ. ի՞նչ տեսակ ընթացք մը կը յանձնարարէք »:

Այն ատեն, յաղթանակը դեռ չտեսած չէր: 1922ին էր և Զօր. Միւդէն մեր քով կը գտնուէր: Պրիան ըսաւ. «Աբեւելքի մէջ միայն դուք կաք իրրեւ ուժ »:

— Անգլիոյ նախարարներն ալ ձեզի պէս կը խորհի՞ն, հարցուցի :

— Անտարակոյս, անոնք նոյն իսկ ուելի հեռուները նկատի առներու են:

Ճառախօսը այսպէս եզրակացուց.— Մեր քնական սահմանը կը սկսի Ասի գետէն (Որոնդէս) եւ կը հասնի եփրատի արմուկը: Ընկերներ, մի ըսէք թէ Եուսուֆ Քէմալ յուզումէ տարուեցաւ: Ամսիկա պատմական իրողութիւն մըն է. գրականութիւն չեմ ըներ»:

Հայերարար նոր ընդհարում Հալէպի մէջ

ՀԱՐԻՒՐԱՒՈՐ ՍՊԱՆԵԱԼ ԵՒ ՎԻՐԱՒՈՐ

Առանայէն կը հեռագրեն Պոլսոյ թերթերուն թէ նոյեմբեր 26ին խռովութիւններ ծագած են Հալէպի մէջ: Արաբները յարձակած են Ֆրանսական հոգատարութեան կուսակից Հայերուն վրայ, եւ սաոր հետեւանքով չատ արիւնոտ կռիւ մը ծայր տուած է: Փաղոցային պատերազմ մը յիչեցնող այս ընդհարումներու ընթացքին, հարիւրաւոր անձեր սպաննուեցան եւ վիրաւորուեցան Հայերէն ալ, Իսլամներէն ալ :

Դամասկոսի մէջ ալ խռովութեանց կը սպասուի: Կացութիւնը լարուած եւ մտահոգիչ է:

Թրքական գրգռութիւններ կը շարունակուին

Ալեքսանտրէթէն կը հեռագրեն Պոլսոյ Թրքական թերթերուն թէ կարգ մը Թուրքեր ձերբակալուած են, այն պատրուակով թէ գրգռութիւն կը կատարեն: Դարաքսի եւ Քիսէմիք գիւղերու մուիթարներն ալ ձերբակալուած են նոյն յանցանքով: Անթիոքի Ալէվիները ծեծելով վնասած են Իմիթա անուն մէկը, որ արաբերէն կոչ մը կը գրուէր ի նպաստ ընտրութեանց :

Անթիոքէն կը հեռագրեն նոյն թերթերուն թէ պինուորական ուժեր կը կեդրոնացուին Ռեհանիէի հիւսիսը՝ կարգ մը չրջաններու մէջ: Նպատակն է ահաբեկել Թուրք ժողովուրդը: Հանդարտութիւնը տակաւին ամբողջովին չէ վերահաստատուած Սանճաքին մէջ: Ճնշումը կը չարունակուի անոնց դէմ որ չմասնակցեցան ընտրութեանց: Մասնաւորաբար Գարնուք գաւառակի Թուրքեր – նուն վիճակը դժնդակ է:

Շէյխ Գասըմ անուն յեղափոխական մը յանդգնած է մզկիթին մէջ քարոզութիւն ընել տեղական կառավարութեան ի նպաստ: Ասոր վրայ, ժողովուրդը կը հեռանայ ազօթատեղիէն: Այդ յեղափոխականը գրգռութիւն կատարելու պաչտօն ստացած էր Քարնի փոխ պայմագամէն եւ Հօյտուն միութենէն :

Թուրքերէն Թերթերու Թղթակիցները կը գրեն Առանայէն.— Սանճաքին կացութիւնը կը զարգանայ ի նպաստ մեր դատին: Մաս մը Ալէվիներ եւ Հայեր այցելեցին Թրքական կուսակցութեան պետին եւ վճռապէս յայտնեցին որ Թուրքերուն հետ պիտի աշխատին:

ՅԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՒՈՎ

130ի դէմ 438 քուէով, Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը, գիշեր ցերեկ նիստ գումարելէ վերջ, երեքշաբթի վաւերացուց պարտադիր իրաւարարութեան օրինագիծը:

**** Արտաքին նախարար Տէլպոս, վաղը, Երեսփ. Ժողովին մէջ պիտի խօսի ճառ մը՝ ներկայացնելով Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութիւնը: Կ'ըսուի թէ Ֆրանսա, իր կարգին, պիտի յայտարարէ թէ պատրաստ էպաշտպանելու Անգլիոյ ապահովութիւնը՝ պատերազմի մը պարագային:*

**** Անգլիական Թերթերը կը պնդեն թէ ճիշդ է որ գերմանական զինուորներ ցամաք հանուած են Քատիքսի մէջ, ինչպէս կը գրէինք երէկ: Սակայն գերմանական Թերթերը կը հերքեն:*

**** Մարիսի ոմբակոծումը կը չարունակուի անխնայ: Ազդայինները կը հաղորդեն թէ յամբարար կը յառաջանան մարքաղաքէն ներս: Միւս կողմէ զրոյց կը չրջի թէ Լոնտոնի չէզոքութեան միջազգային յանձնախումբը պիտի փորձէ միջնորդել՝ հաշտեցնելու համար երկու հակառակորդ բանակները, կամ գնդելու համար զինադադար մը:*

**** Լոնտոնի մէջ, հրդեհ մը մոխիրի վերածեց բիւրեղեայ պալատը, որ չինուած էր միայն ապակիէ եւ երկաթէ :*

**** Ազգերու Դաշնակցութիւնը արտակարգ նիստի հրաւիրուած է 10 դեկտեմբերին, Ժընեւի մէջ:*

*** կաթին գինը սղեց: Փարիզի մէջ, 5 դեկտեմբերէն սկսեալ, լիթրան պիտի ծախուի 1 ֆր. 50ի:*

Դ. Ց. Դ.

Փաղիզ

ԱՌՆՈՒՎԻԼ—ԿՈՒՄԷՆՎԻԼի վարդան եղիազովիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը 6 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, ընկ. Ա. Մարտիրոսեանի քնակարանին մէջ, 27bis rue de Paris, Առնուվիլ: Կը հրաւիրուին Ռազմիկ, Շրայը եւ Ֆաըքոս խումբերու բոլոր ընկերները: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

Գաւառ

ՍԱԼԱՆՍԻ կոմիտէի հերթական դասախօսական ժողովը 5 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին, Հ. Ց. Դ. սիամանթօ Ակումբին մէջ, կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

ՎԻՆԻ կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ հրիստափոր եւ մուրատ խումբի բոլոր ընկերները, այս կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին, խաժակ ակումբին մէջ: Ներկայ գտնուիլ ճիշտ ժամանակին:

ԱՎԻՆԵՈՆի մուրատ խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը 5 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 7ին, ընկ. ֆերովբէ ցէրտէրեանի բնակարանին մէջ: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Ներկայանալ անդամատետրով:

Դասախօսութիւն

Պանեէօ-Քաշանի Յառաջդիմասիրաց Միութեան կողմէ

5 Դեկտ. շաբաթ գիշերը ժամը 9ին, Պանեէօի դպրոցի սրահին մէջ:

կը դասախօսէ Պ. ՂԵՒՈՆ ՁՈՐՄԻՒՏԵԱՆ

Նիւթ՝ Մեր արժանիքները եւ թերութիւնները:

Կը հրաւիրուին բոլոր անդամներն ու համակիրները:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՒԱՆԴԻՍԸ

6 ԴԵԿՏ, 1936 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 4-12

VICTOR HUGOԻ ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

46bis Rue St. Didier

Իր ընտանեկան հաճելի մթնոլորտով, իր զուարթ չրջանակով, իր ընտիր նուագով, սիրուն անակնկալներով պիտի գայ արդարացնել Կ. Խաչի աւանդական համբաւը, որպէս եղանակին ամէնէն գեղեցիկ երեկոյթներէն մէկը:

ՓՈՒՔԱՑԷՔ ՁՈՒԱՐՃԱՆԱԼ ԵՒ ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՓՈՒՔԱՑԷՔ ՕԳՆԵԼ ՁԵՐ ԼՈՒՍԱՑՈՎ ԱՆՈՐ ԲԱԶՄՕԳՈՒՏ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒՆ

ՅԱՅՏՆԻ ԵՐԻՑՈՒՀԻ ՏԻԿ. ԱՂԱՊԱՊԵԱՆ

(Պարտկասանէն նոր եկած) կ'երգէ հայ ժողովրդական երգեր:

Կը պարէ Սոֆիայի Օփէրայէն **SOPHIE ERRIO** *(10 տարեկան)*

JAZZ GARO QATRARO

Մուտքը 7,50 ֆրանք:

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս

(Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)

Նախաձեռնութեամբ Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան:

Տեղի կ'ունենայ Դեկտեմբեր 19ին ճոխ եւ բազմոյժ յայտագիր:

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Տեղի պիտի ունենայ Դեկտ. 13, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, վարժարանին մէջ, 1 Bld. du Nord, Le Raincy

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆՈՎ

Պատկեր մը ՀԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐԷՆ, ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ

եւ ուրիշ անակնկալներ:

Հանդէսէն եւ վիճակախաղէն վերջ տեղի կ'ունենան եւրոպական պարեր, մինչեւ ժամը 12, ընտիր նուագախումբի մը ընկերակցութեամբ:

Ամէն չանք թափուած է ներկոյթը խիստ հաճելի ընծայելու համար:

Վիճակախաղի տոմսերը կը ծառայեն իբրեւ մուտքի տոմս. չունեցողները կրնան ստանալ վարժարանէն:

ԾԱՆՕԹ.— *Gare de l'Est*էն առնել ժամը 2.18, 2.27 եւ 2.46ի շոգեկառքը: *Opéra*էն եւ *Jaurès*էն օթոպիւս *21A* եւ իջնել *RaincyPavillon*:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՑ — ԲՈՑԺ

ԹՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ ԲԱՐՈՅԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

Գ. ՏԱՐԻ

Խմբագիր Շ. ՆԱՐԳՈՒՆԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Քիթին մէջ միս ունի... (ծոքթ. Շ. Այվազեան).— Սալաթ կամ տարուկ (ծոքթ. վ.անուշ).— Շաքարախտին ժառանգականութիւնը (ծոքթ. Գ. Սերոբեան).— Ո՞ր մխսերը աննդարար են (փրոֆ. Ա. Պէրպէրեան).— Ինչո՞ւ հիւծախտաւոր կ'ըլլանք (ծոքթ. Պ. Քօլօլեան).— Ի՞նչպէս կը պատրաստեն ձեփելիները կամ լափան (Կ. Յ. Բասմաջեան).— Հոդը բժշկութեան մէջ (ծոքթ. Աշճեան).— Հարցարան (խմբ).— Առողջապահական գիտելիքներ:

Բաժանորդագրութեան պայմանները.—

Տարեկան բաժնեգինը՝ Ֆրանսայի համար 20 ֆրանք, արտասահման 25 ֆրանք: Դիմել Dr. Ch. Aïvazian, 17, Rue Damesme, Paris.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՃԱՇԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ

8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)

Մէթրօ՝ **Etoile, Ternes, Obligado**

Հեռաձայն՝ **Etoile 46—84**

Ազեւելեան եւ կովկասեան կերակուրներ, ղարաքադի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, շիշլիք, էջմիրլիեվա:

Ամէն երեկոյ կը նուագեն՝ **ԹՈՒՐԻՍՏ ԺՕՐԺ եւ ԹՈՒՐԻՍՏ ԱԲԳՈՒՐ**

ՏՆօրէՆ՝ ԹՕՒԼԻԾ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԲԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1· **ՎԻՃԱԲԱՆԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ** կը գանենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2· **ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ .** Երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու. ձեր առած ապրանքին վրայ: Յարեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն: Շատեր առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար:

3· **ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.**

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՄ արագ, ապահով եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով:

Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ձարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, գրամատոն ֆաշիւներ, մասնաւոր ֆաշիւներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ:

4· **ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.**

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները:

Բ.) Կը քննենք եւ կը հանենք ֆաշիւները էնվանթէրի պայման:

Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիւները:

Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:

Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆաշիւները:

Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիւները:

Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ՝ ապահովութեան պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Գրասենեակը քաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD — **48 rue de la République**

ORIENT LLOYD — **7 rue Auber, Paris**

Մարսէյլ, Tél. C. 47-22 եւ C. 74-51 Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ:

Տոմսակներ՝ ամէն տեղի ֆամար, Հայ ճամբորդներու ֆամար ժամնաւոր գին: Ընծայենք թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ՄԱՔՐԱՒԷՐՆԵՐ, ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ..

վերջին մեծ ոտներով չեռուցուած

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻԱԿ ԳՄԲԷԹԱՒՈՐ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ

ԱՐեւԵԼեԱՆ ԲԱՂՆԻՔ — **BAIN ORIENTAL**

կը գանուի 5a RUE DE L'ECLIPSE—*ՐԻԻ ՏԸ Լ'ԷՔԼԻՓՍ*

(Շաֆրիկեան ծանօթ լարանին կից)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ, ԲՐԻԳՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ

Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիքոյի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet): Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ: Նախապատուութիւն տուէք մեզի: Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտածողին դիմել: Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ: Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ:

Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)

Tél. Prov. 34—61

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales

JURISCONSULTE

de

Droit Français et International Privé

Mandataire en Justice

159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու. Ակնածի գատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ գործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գաւառիսօսութիւններու խմբագրութիւն: Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

50 ՎԷՊԵՐ ֆետու իսիի կայարանէն եւ 32 ֆիւ օթոպիւսի կայարանէն, վարձու են (tout confort) յարկաբաժիններ, 1 փիէսնոց 2000 եւ 2 փիէսնոց 2900 ֆր.: Եարժ չօֆաժ միասին, 3 փիէս 3750 ֆր.:

Աժան գինով մէկ խանութ:

Դիմեցէք տեղւոյն վրայ, 72-74 Bld. Rodin, à Issy-les-Moulineaux.

ՎԱՐՁՈՒԻ ԵՆ *յարկաբաժիններ, ամէն յարմարութիւններով (tout confort), մէկ մեծ սենեակ խոհանոցը մէկտեղ՝ 1300 ֆր. եւ 1650 ֆր., 3 փիէս, սալ տը պէն 3640 ֆր. (չարժ եւ չօֆաժ մէկտեղ ընդունելով): Դիմել 13 rue de la Vistule, մէթրօ Maison Blanche.*

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՐՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
4
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
4 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3286

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒԻ ԽՕՍՔ

ՀՈՆ ԵՒ ՀՈՍ

(ՀԱՑ ԵՒ ՎՐԱՑԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԻԹՈՎ)

Անդրկովկասէն արտասահման անցած բոլոր ճամբորդները — անխտրաբար բոլորը, հայ թէ օտար — միաբերան կը հաստատեն, որ արտակարգօրէն լարուած են հայ եւ վրացի ժողովուրդներու յարաբերութիւնները Անդրկովկասի մէջ։

Նոյն ճամբորդները միաժամանակ կը վկայեն որ, ընդհակառակն, եղբայրական յարաբերութիւնները հաստատուած են Հայերու եւ Թաթարներու միջեւ։

Զուր է բացատրել, որ ազգամիջեան թոյնը Անդրկովկասի մէջ կը ցանուի խորհրդային իշխանութեանց խորհրդաւոր ձեռքերով։ Անդրկովկասի միութեան դաշնիքը հայ — վրացական յարաբերութեանց մէջ է. Անդրկովկասը բաժան է ներքնաբար՝ երբ պատկառած են հայ եւ վրացի ժողովուրդները. Անդրկովկասը ամբացած էեղբայրութեամբ՝ երբ մի են այս երկու ազգերը։ Թաթար եւ վրացի ժողովուրդներու համերաշխական առաղձով անկարելի է կառուցանել անդրկովկասեան ազգերու ընդհանրական տունը, ինչպէս հայ եւ թաթար եւ կամ թաթար ու վրացի ժողովուրդներու թիւնամանքով անկարելի է քանդել այդ տունը, երբ ան խարխուած է հայ եւվրացի ժողովուրդներուեղբայրականսաստուանդարներն վրայ։ Այսպէս կը վկայէ պատմութիւնը հնագոյն դարերէ ի վեր։ Յարերը այս ճշմարտութիւնը գիտէին, եւ այդ պատճառով իրենց քաղաքականութեամբ անոնք խրամատ կը փորէին մեր հնագոյն երկրի այս երկու հին ժողովուրդներու միջեւ՝ իրենց գահը անսասան պահելու համար. գիտեն այս ճշմարտութիւնը նաեւ բոլշեւիկ սատրապները, ուստի նաեւ անոնք —եւ այլ վաթար, քան ցարական դահիճները — կը գինեն զոյգ ժողովուրդները իրարու դէմ, մեւաբար բոլանդակ Անդրկովկասը պատակատուած վիճակի մէջ պահելու համար։

Ինչ որ կը վկայեն ճամբորդները, նոյնը կը հաստատեն խորհրդային թերթերը։

Լավբէնտիյ Բերիա, Անդրկովկասի կարմիր փոխարքան, իր «նշանաւոր» յօդուածին մէջ, որ լոյս տեսաւ Ա. Յանջեանի ապատնութեան առիթով, «Պրաւդա»յի օգոստոս 19ի թիւին մէջ, «Հողմացրիւ անեմք սոցիալիզմի թշնամիներին» խորագրին տակ, կը գրէր։

« ... ՎՐԱՑԱԿԱՆ եւ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ինտելիգենցիայի հին կարգերի որոշ մասում դեռ ուժեղ են նացիոնալիստական տրամադրութիւնները։ Թշնամին շատ յաճախ փորձում է օգտագործել այդ։ Փոխանակ յամառօրէն աշխատելու ինտելիգենցիայի այդ խմբերի ինտերնացիոնալ դաստիարակման վրայ, առանձին կոմունիստներ, իսկ երբեմն նաեւ ղեկավար աշխատողներ, շատ յաճախ իրեմ լաւ չըմբռնելով կուսակցութեան ազգային քաղաքականութեան հարցերը, խրախուսում են նացիոնալիստական յետամնաց տրամադրութիւնները, մոլորեցնում են ուրիշներին եւ իրենց, իսկ երբեմն էլ կուսակցական կազմակերպութիւնների շարքերն են փոխադրում նացիոնալիստական վնասակար տրամադրութիւնները »։

Սակայն «փոխարքայի» ակնարկած այս «նացիոնալիստական տրամադրութիւնները» գոյութիւն ունին «վրացական եւ հայկական ինտելիգենցիայի» ոչ այնքան «հին», որքան նոր ու նորագոյն «կադրերու» մէջ։

Իր այն նշանաւոր զեկոյցին մէջ — քանրեո՞թը սիւնակ տարողութեամբ... — զոր Հայաստանի «Նորընտիր» իշխանաւորը, Ա. Ամատունի, կարդացած է Երեւանի մէջ հոկտեմբեր 2ին եւ անմոռանալի պատճառներով լոյս ընծայած «Խ. Հայաստան»ի մէջ հոկտ. 30ին, խօսելով հայ-վրացական յարաբերութեանց մասին, հետեւեալ մեղադրանքները կը նետէ Ա. Յանջեանի եւ իր գործակիցներու հասցէին.

« Խ. Հայաստան»ի խմբագրութեան նախկին աշխատակից Աթայեանը, նկարագրելով գրողների Մոսկուայի համագումարից իր տպաւորութիւնները, խանջեանին ուղղած նամակում զարգացնում է ԹՓՈԻ ՆԱՑԻՈՆԱԼԻՍՏԱԿԱՆ, ՀԱԿԱՎՐԱՑԱԿԱՆ ՊՐՈՎՈԿԱՑԻՍ. »։

Սակայն այսպէս էին «նորագոյն»ներէն ոչ միայնԱ.Թայեանները, այլ եւ Ա. Յանջեանները.

« խանջեանը..., — վկայորը միշտ նոյն Ամատունին է, — Հայաստանում իր կատարած ամբողջ աշխատանքի ընթացքում, երկերեսանում մատչելի բոլոր միջոցներով, ՊԱՏՈՒԱՍՏՈՒՄ ԷՐ ՀԱԿԱՆԴԵՐԿՈՄԵԱՆ (այսինքն՝ Անդրկովկասեան երկրային կոմիտէին հակառակ, Ց.) ԵՒ ՀԱԿԱՎՐԱՑԱԿԱՆ տրամադրութիւններ »։

Նոյն Յանջեանը, որ վկայութեամբը միշտ նոյն ատեանի՛ «նացիոնալիզմի արգահատելի պրովոկատոր»ի առաքինին իջած էր Հայաստանի մէջ՝

« Փսփսալով անկիւններում իր համախոհների հետ, գրպարտում էր Մոսկուան ու ԹՐԻԼԻՍԻՆ» յայտարարելով, որ Ռուսը եւ ՎՐԱՑԻՆ «փող չեն տալիս (Հայաստանին, Ց.), իսկ «մենք», այնուամենայնիւ, փող ենք ճարում եւ կառուցում ենք...»։

Ահա թէ ինչ ատելութիւններ, վախեր եւ կասկածներ կան վրացի ժողովուրդի հանդէպ բոլշեւիկեան վարիչ խաւի նոր եւ նորագոյն «կադրերու» մէջ։

*Տարաբախտաբար, ճամբորդները չեն հաստատեն այն, ինչ որ կը վկայեն խորհրդային թերթերը. — ո՛չ մէկ բառ՝ հայ եւ թաթար ժողովուրդներու մասին, անոնք կը հաստատեն այն, ինչ որ կը վկայեն խորհրդային թերթերը. — ո՛չ մէկ բառ՝ հայ եւ թաթար ժողովուրդներու մասին, անոնք կը հաստատեն այն, ինչ որ կը վկայեն խորհրդային թերթերը։

— · —

Մարդիկ ապրում են ու ապրում, ամեն օր նոր հոգսերով, նոր մտահոգություններով, նոր ձգտումներով, նոր ցանկություններով, նոր հույսերով, նոր հիասթափություններով, նոր ուրախություններով, նոր տխրություններով, նոր հաղթություններով, նոր պարտություններով, նոր ձեռքբերումներով, նոր կորուստներով, նոր ծրագրերով, նոր ծրագրերի իրականացումներով, նոր ծրագրերի ձախողումներով, նոր ծրագրերի ձախողումների հետևանքով նոր հիասթափություններով, նոր հիասթափությունների հետևանքով

ՉՈՐՔ ՀՈԳԻ

(ԿԱՐՃ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԻՆԻՑ ՀԵՏՈ)

— o —

— Ղարսի՞ց ոչ, ուրեմն ո՞ւր ես եղել, ասաց նա ինձ։ Ես պատասխանեցի, որ ես Ղարսից եմ եկել։ Ես ասացի նրան, որ ես ուզում եմ տեսնել մեր վերջին ամիրայի տունը, որ կոչվում էր Ղարսի ամիրա։ Ես ասացի նրան, որ ես ուզում եմ տեսնել այդ տունը, որովհետև ես լսել եմ, որ նա շատ հարուստ մարդ է եղել։ Նա ինձ ասաց, որ ես ինձ հետ գամ։ Ես գնացի նրա հետ։ Նա ինձ տարավ մի մեծ տուն, որ ամայի էր։ Ես հարցրի նրան, թե ինչու է այդ տունը ամայի։ Նա ինձ պատասխանեց, որ ամիրան մեռել է, իսկ նրա կանայք ու զավակները ուրիշ տեղ են գնացել։ Ես ասացի նրան, որ ես ուզում եմ տեսնել նաև ամիրայի գանձարանը։ Նա ինձ տարավ մի ուրիշ տեղ, որ ես չգիտեի, թե ինչ է։ Ես հարցրի նրան, թե ինչ է այդ։ Նա ինձ պատասխանեց, որ այդ ամիրայի գանձարանն է։ Ես ասացի նրան, որ ես ուզում եմ տեսնել նաև

նարևից թէ թագաւորը պէտք է գիտնայ որ թագաւորութիւնը պարտականութիւն մը չէ, այլ նուիրագործում մը եւ թէ ինք պէտք ունի նուիրագործումի :

Վարչապետ Պոլտուին առջի օր մէկ ժամ տեսակցեցաւ թագաւորին հետ, եւ դիացուց որ եթէ թագաւորը պնդէ իր որոշման վրայ, դահլիճը պիտի հրաժարի :

Այս լուրին հետեւանքով պետական արժեթուղթերը անկում կրեցին :

Կ'ըսուի որ եթէ ելից ճամբայ մը չգտնուի, Լեոպոլդ Ը. պիտի հրաժարի դահէն եւ ամուսնանալով իր նախընտրած Ամերիկուհիին հետ՝ պիտի քաշուի պետական եւ քաղաքական կեանքէ :

Մոսկուա եւ Վալենցիա դաշինքի կնիքած են

Գերմանական մամուլը կը պնդէ թէ դաղտնի դաշինք մը կնքուած է Վալենցիայի եւ Մոսկուայի կառավարութիւններուն միջեւ : Այսպէս Մոսկուա յանձն կ'առնէ Սպանիոյ ժող. ճակատի կառավարութեան եւ բանակին հայթայթել զինուոր եւ ռազմամթերք, փոխարէն սահմանելով 500 միլիոն փէզէթա-ոսկի, զոր պիտի վճարէ Սպանիոյ Պետ. Դրամատունը իր պահեստէն : Ասկէ զատ, Մոսկուա յանձն կ'առնէ կազմել միջազգային կարմիր բանակ մը, օգնութեան հասցնելու համար Սպանիոյ ժող. ճակատի բանակին :

Միւս կողմէ, գերմանական մամուլը կը հրատարակէ կիսապաշտօնական զեկոյց մը, հերքելու համար այն լուրը թէ գերմանական բանակէն մեծ թիւով զինուորներ ղրկուած են Սպանիա : Գերման կառավարութիւնը որ եւ էպատասխանատուութիւն չի ստանձներ, եթէ Գերմանացիներ, իբրեւ զրօսաշրջիկ կամ կամաւոր, կը մեկնին Սպանիա : Մնաց որ Ֆրանսայէն եւս չարունակ կամաւորներ կը ղրկուին Սպանիա :

Զէզոքութեան Միջազգային Ցանձնաժողովը

— • —

ԵՒՐՈՊԱՆ ԲՈՒՆԿՑՆԵԼՈՒ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ

Չէզոքութեան միջազգային Ցանձնաժողովը , չարունակելով իր հերթական նիստը Լոնտոնի մէջ, որոշեց Պուրկոսի եւ Վալեն – սիոյ կառավարութիւններուն հաղորդել այն ծրագիրը, որով պիտի սաստկացուի հսկողութիւնը Սպանիոյ կռիւներուն միջամտո – ղներուն վրայ : Միեւ կողմէ, նոյն Ցանձնաժողովը սկսաւ քննել օտար «կամաւորներու» հարցը :

Համայնավար թերթերը կրակ կը ժայթքեն Գերմանիոյ դէմ, զայն ամբաստանելով թէ զինուոր կը ղրկէ Սպանիա : Պերլինի մամուլն ալ իր կարգին կ'ամբաստանէ Ֆրանսայի համայնավար – ները, որոնք «կամաւոր» կը ղրկեն Սպանիա :

Միեւ կողմէ, Լարկո Քասալլէրօ, Վալենցիայի մէջ, Հանրա – պետական Սպանիոյ Երեսփ. Ժողովին բացումին՝ ճառ մը խօսե – լով ակնարկեց Գերմանիոյ զինուորական օգնութեան եւ բաւ թէ «չուտով կը հնչէ ժամը, երբ ամբողջ աշխարհ պիտի թաւալի իրա – կան աղէտի մը մէջ» : Ակնարկի չէշտով այս յայտարարութիւնը ուրիշ նպատակ չունի, կ'ըսեն Ֆրանսայի ազգայնական թերթերը, եթէ ոչ վախ ազդել, որպէսզի միջնորդութիւն մը փորձուի կամ ձախ հոսանքներու ճնշումը սաստկացուի օրուան վարանող կառա – վարութիւններուն վրայ : Արդարեւ, երբ, ժամանակ մը առաջ, Ջօր. Ֆրանքօ եւս յայտարարեց թէ իր յուսահատութեան վերջին պահուն՝ պիտի աչխատի բանկցնել ամբողջ Եւրոպան, ձախա – կողմեան թերթերը ղրկեցին թէ Մուսոլինեան այդ սպառնալիքը ուրիշ նպատակ չունի, բայց եթէ վախ ազդել եւ ճնշել վարանող կառավարութիւնները :

Ամէն պարագայի, ստոյգ է որ Լոնտոնի եւ Փարիզի կառավա – րութիւնները իրապէս կ'աչխատին որ Սպանիոյ կռիւը չտարած – ուի Եւրոպայի մէջ եւ պահպանուի խաղաղութիւնը :

Պետական հարուածի փորձ Յունաստանի մէջ

Աթէնքէն հասած հեռագիրներու համաձայն, երեւան հան – ուած է դաւադրութիւն մը Ջօր. Մեթաքսասի կառավարութեան դէմ : Ձերբակալուած են բազմաթիւ քաղաքական գործիչներ, ինչպէս Ռալլիսը, որ Ցունտրիսի դահլիճին մէջ արտաքին նախա – րար էր : Կ'ըսուի թէ ծրագրուած պետական հարուածին առաջ – նորդն էմիխալաքոփուլոսը, որ ներկայիս կը գտնուի հսկողու – թեան տակ :

ՍՊԱՆԻՈՑ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

— • —

Մատրիս կը ոմբակոծուի անընդհատ

Զորեքշաբթի 9 ամրաձիգ օդանաւեր եւ 15 պատերազմական օ – դանաւեր յարձակում գործեցին Մատրիտ վրայ : Բազմաթիւ ռումբեր նետուեցան մանաւորապէս մայրաքաղաքին հիւսիսա – յին, հիւս.-արեւմտեան թաղերուն վրայ : Տեղի ունեցան սարսափե – լի պայթումներ, որոնցմէ ցնցուեցաւ ամբողջ քաղաքը : Սպան – նուած են 80 հոգի, իսկ վիրաւորուած՝ 200 հոգի : Մանաւանդ – բար վնասուեցան Ջօրջ - Ճամբաներու թաղեցիները :

Այսպէս եթէ չարունակուի, սպիտակ մայրաքաղաքը պիտի դառնայ չուտով աւերակոյտ մը :

Պելժիոյ զինուորական վարակազտութիւնը

Պելժիոյ Երեսփ. Ժողովը 43ի դէմ (8 ձեռնպահ) 137 քուէով վաւերացուց զինուորական վերակազմութեան օրինագիծը : Զին. Ծառայութեան տեւողութիւնը, փոխանակ 18 ամսուան, պիտի ըլ – լայ 17 ամիս : Վարչապետ Վան Զէլանտ ճառ մը արտասանելով այս առթիւ, ըսաւ.

— Ոչ Ֆրանսայի, ոչ ալ Գերմանիոյ առջեւ, մենք չենք ուզեր առանձնել 1925ի յանձնառութիւնները, որովհետեւ վտանգաւոր պիտի ըլլար այդ : Մեր պարտականութիւնը պիտի ըլլայ ոչ թէ յե – նարան դարձնել մեր երկիրը այս կամ այն պետութեան, այլ զայն պաշտպանել կարելի բոլոր միջոցներով : Զին. վերակազմութեան մեր նոր ծրագիրը ուղղուած չէ ոչ մէկ պետութեան դէմ : Մենք կ'ուզենք զօրակոչի եւ զօրաչարժի այնպիսի դիւրութիւններ ստեղ – ծել, որպէսզի կարենանք բանակը հասցնել, հարկ եղած պարագա – յին, այն սահմանագլուխը, ուրկէ կուգայ սպառնալիքը :

Արտաքին նախարարը, Սփաակ եւս ճառ մը խօսելով Ծերա – կոյտին մէջ, ըսաւ.— Ուզել ապահովութիւն ստանալ ուրիշ պե – տութենէ մը, բայց մերժել ապահովութիւն մը՝ չատ տրամաբա – նական է, երբ նկատի ունենանք որ պարտաւորութիւնները նոյնը չեն տարբին ու զօրաւորին համար : Մեր քաղաքականութիւնը այժմ կը համապատասխանէ ոչ միայն մեր երկրին, այլեւ Եւրո – պայի շահերուն : Մենք նախ պիտի շահադրգռուինք մեր երկրին պաշտպանութեամբ, բայց եւ այնպէս պիտի աչխատինք անխախտ պահել մեր բարեկամական յարաբերութիւնները հարեւան երկիր – ներու հետ :

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ԱՌՆՈՒՎԻԼ—ԿՈՒՍԼԵՆՎԻԼԻ վարդան ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը 6 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, ընկ. Ա. Մարտիրոսեանի բնակարանին մէջ, 27bis rue de Paris, Առնուվիլ՝ կը հրաւիրուին Ռազմիկ, Շրայր եւ տարբոս խումբերու բոլոր ընկերները : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՇԱՎԻԼԻ Արդուճեան խումբի ժողովը, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, 18 rue Ernest Renan, Շավիլ՝

Գաւառ

Կ.ԱԼԱՆՑԻ կոմիտէի հերթական դասախօսական ժողովը 5 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 7.30ին, Հ. Ց. Դ. միամանեօ ակումբին մէջ՝ կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները :

ՎԻԵՆԻ կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Քրիստափոր եւ Մուրատ խումբի բոլոր ընկերները, այս կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին, Խաժակ ակումբին մէջ : Ներկայ գտնուիլ Ճիշտ ժամանակին :

ԱՎԻՆՅՕՆԻ Մուրատ խումբի ընկերական ընդհ. ժողովը 5 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 7ին, ընկ. Քերովբէ Տէրտէրեանի բնակարանին մէջ : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Ներկայանալ անդամատետրով :

Հ. Ց. Դ. ՊԱՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ (Մարսէյլ) ամդամական ընդհ. ժողովը 6 դեկտ. կիրակի առաւօտ ժամը 10ին, բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է՝

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

6 ԴԵԿՏ, 1936 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ԺԱՄԸ 4-12

VICTOR HUGOի ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

46bis Rue St. Didier

Իր բնատնկան հաճելի մթնոլորտով, իր զուարթ շրջանակով, իր ընտիր հոսագով, սիրուն անակնկալներով պիտի գայ արդարացնել Կ. Խաչի աւանդական համբաւը, որպէս եղանակին ամէնէն գեղեցիկ երեկոյթներէն մէկը :

ՓՈՒՔԱՑԷՔ ԶՈՒԱՐՃՆԱԼ ԵՒ ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՓՈՒՔԱՑԷՔ ՕԳՆԵԼ ՁԵՐ ԼՈՒՍԱՑՈՎ ԱՆՈՐ ԲԱԶՄՕԳՈՒՏ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒՆ

ՅԱՑՏՆԻ ԵՐԲՁՈՒՀԻ ՏԻԿ. ԱՂԱՊԱՊԵԱՆ

(Պարսկաստանէն նոր հկած) կ'երգէ հայ ժողովրդական երգեր :

Կը պարէ Սօֆիայի Օփէրայէն SOPHIE ERRIO (10 տարեկան)

JAZZ GARO QANTARO

Մուտքը 7.50 ֆրանք :

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Պանեէօ-Քաշանի Յառաջդիմասիրաց Միութեան կողմէ

5 դեկտ. շաբաթ գիշեր ժամը 9ին, Պանեէօի դպրոցի սրահին մէջ :

Կը դասախօսէ Պ. ԼԵՒՈՆ ԶՈՐՄԻՍԵԱՆ

Նիւթ՝ Մեր արժանիքները եւ թերութիւնները :

Կը հրաւիրուին բոլոր անդամներն ու համակիրները :

ՍԷՆՖՈՆԻՔ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱԽԱՆԳԻՒ

ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵԼԵԱՆԻ

13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, Salle Erardի մէջ

13 Rue du Mail, Mètro : Sentier

Կը մասնակցին

Միջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Soliste Ջութակահարներ

ԼՒՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻԶՆԱՐ

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Յայտագրին մէջ կ'անցնին Պէթհովէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Հայ հեղինակներու վերջին գործերէն՝ ԱԼՄԱՍ (Սպենդեարեանի) եւ ԱՂԹԱՄԱՐ (Տէր-Ղեւոնդեանի) :

Պարթեւեանի նոր գործ մը՝ «ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ» նկարչական երաժշտութեան նմոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի :

Տոմսերու գիները՝ 7, 10, 15 եւ 20 ֆրանք :

Կը վաճառուին Շրանտ Յաուէլի մօտ, 61 Rue Mr. le Prince :

ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ Է

Բազմաթիւ խաչաձեւումներու պատճառաւ ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆի Դեկտ. 6ի ներկայացումը յետաձգուած է Դեկտ. 20ին :

Տոմսերը՝ գրատուն Շրանտ Յաուէլի մօտ :

ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ 1937

Փութացէք գնել մէկ օրացոյց ձեզ համար եւ մէկ հատ ալ նուիրելու ձեր բարեկամին, նոր տարիի առթիւ :

Մարսէյլի մէջ կը ծախուի՝ Ն. կակոսեան, 49 Rue Nationale, ընկ. Յ. Հայգազործեան, 13 Rue des Dominicaines եւ միութեանս գրադարանին մէջ 5 Rue de l'Eclipse : Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել՝ G. Djarayan, 5 Rue de l'Eclipse, Մարսէյլ :

ԾԱԽՈՒԻ Է Վիրաքելէյի մէջ վաչտէ հիւղակ մը, 2 փիէս 4×4 մ. խոհանոց 2×2 մ. : Մուտք, տախտակէ երկթերթի պատով, քակուղ միջնորմներով, կմփինտրով ծածկուած, պէնկէ ջրորդանեօք : Ամէն ինչ լաւ վիճակի մէջ : Ելեկտրականութիւնը պետեղուած : Գին՝ 2800 ֆր. : Դիմել՝ 148 Grand'rue Sèvres, Chaville (S. & O.) :

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ձաչարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton : 52 - 73

Աթենքեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ :

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԻՍԻ-ԼԷ-ՄՈՒԼԻՆՈՑԻ կամաւորները եւ ծանօթները ժողովի կը հրաւիրուին 5 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, 6bis Bld. Rodin, Պ. Անդրէասի սրճարանը : կարեւոր օրակարգ :

Ֆ. Հ. Կ. ԽԱՉԻ Պուլվար Օտտօի (Մարսէյլ) ենթամասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները, 5 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 7ին, Ազգ. վարժարանին մէջ : կարեւոր օրակարգ :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

ՁԱԻԷՆ ՄԵԼԻՔ ՅԱԿՈԲԵԱՆ, որ երկու ամիս առաջ Սօֆիայէն մեկնած է Փարիզ ու մինչեւ այսօր որեւէ լուր չկայ իրմէ, Զինքը տեսնողներէ ու իր մասին լուր ունեցողներէ կը խնդրուի իմացնել Մելիք Յակոբեանի, Café Opéra, Sofia Bulgarie,

Le Gérant : H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՁԱՁԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ

8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)

Մէթրօ՝ Etoile, Ternes, Obligado

Հեռաձայն՝ Etoile 46—84

Աթեւելեան եւ կովկասեան կերակուրներ, Ղարաբադի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, շիշլիք, էջխըրթմա,

Ամէն երեկոյ կը նուագեն՝ ԹԱՒՒԻՍ ԺՕՂԻ եւ ԹԱՒՒԻՍ ԱՐԳԱՆ

ՏՆօրէնՔ՝ ԹՈՒԼԻԾ ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ



ՄՈՒՇՏԱԿԱՎԱՃԱՌ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch.

Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին :

Օգտուեցէք առիթէն : Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը : Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ծիլիկներ եւայլն : Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք : կրնտանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը : Մեր վաճառատուները բաց են ամէն օր, իսկ Կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր :

Ներկայ կարօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան գրամական նուէր Փարիզի Կապոյտ կամ Կարմիր Խաչերուն :

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ

UN DUZE

MARQUE DÉPOSÉE

RAKI

40°

DUZE

Véritable Anisette Orientale

ՋՈՒԶ ԹԱՂԱԼ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ո՛ՂԻ - زوزو ممتاز خالص راق

DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսօնով պատրաստուած օղին է ԲՈՒԻՏԻԶԻ :

Զգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերով պատրաստուած եւ ձեր կեանքին վնասակար օգիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒԶԻ, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժարեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է :

Ֆրասսայի համար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱԼԱԹԻԲԻԵԱՆ

8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 70-89

ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ռուսաստանի մէջ գտնուած ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն յաւադոյն եւ իրական օժանդակութեան ձեւն է՝ ղրկել անոնց կապոցներով բրդեղէն կտորներ, ճերմակեղէն, կօշիկներ եւ թրիքոթաժ :

Այս բոլոր իրեղէններէն մենք ունինք ճոխ մթերք եւ կ'ուզենք զանոնք Ռուսաստան շատ ձեռնտու եւ մատչելի գիներով :

Ունինք տրաժաղրելի ընտրութուն եւ թէպիճկոն զրաժեքնաներ, ինչպէս նաեւ դաշնակներ՝ շատ մատչելի գիներով :

Գիներու ցանկը եւ նմոյշները կը ղրկուին առաջին իսկ պահանջին

Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9), 7 rue Auber

Tél. Opéra 67-77, 67-78

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

— o —

Մեր գլխաւոր աչխատանքները

1. ՎԻՃԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային :

2. ՏՈՒՐՔԵՐԻՈՒ ՄԱՍԻՆ . երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ : Արեւմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց չարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն : Շատեր աւելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու ֆամար :

3. ԴԱՏԱԿԱՆ ՅՆԴԻՐՆԵՐ.

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով :

Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աչխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը :

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու :

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆաչիներ, մասնաւոր ֆաչիներ : Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ :

4. ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները :

Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաստատենք ֆաչիները Էնվանթէրի պաֆուն :

Գ.) Կը քննենք պլանները եւ գործառնութեանց ֆաչիները :

Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ :

Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆաչիները :

Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաչիները :

Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ֆանագիտօրէն պետական վարչութեանց մօտ :

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՌԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութները	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 5 DÉCEMBRE 1936

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3287

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ՍԿՍԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼ

Ալեքսանդրէթ - Անտիոքի խնդիրը լուրջ հանգամանք կը ստանայ հետզհետէ: Քէմալ Աթաթիւրք Մորշրզարանի իր բացման ճառին մէջ ազդանշանը տուած էր արդէն. հիմա Ենկիւրի նստած մանկլաւիկ երեսփոխանները արձագանգ կուտան ազդանշանին :

Եւ ի՛նչ արձագանգ: Կարդացիք Ենկիւրիի Ազգային ժողովին մէջ արտասանուած ճառերը: Բոլոր խօսողները իրարու հետ մրցումի ելած են՝ արիւնոտ սպառնալիքներ ընելու համար: Բոլորի սրտին մէջէն ալ կը խօսի Ջարդարաբն ու արիւնարբուն: « Եթէ չեն ուզեր ձերմակ Տետրակով լուծել այս խնդիրը, թուրք ազգը կրնայ ուզածնուն չափ կարմիր մելան տալ, որպէսզի կարմիր Տետրակ մը հրատարակեն», կը յոխորտայ երեսփոխան Գըլըճ Հադը:

Ուրեմն այլեւս Թուրքերը չեն ծածկեր իրենց կարմիր նպատակները: Ծրագրած են բոնի ուժով գրաւել Ալեքսանդրէթ – Անտիոք չրջանը եւ կատարուած իրողութեան առջեւ դնել աշխարհը:

Գայլը մշուշոտ օդը կը սիրէ, կ'ըսեն: Թուրքերը չատ լաւ ընտրած են ներկայ աւելի քան մառախլապատ քաղաքական կացութիւնը, արիւնռուչա ծրագիրները իրագործելու համար: Միջազգային յարաբերութիւնները օրէ օր աւելի բարդ ու ձգտուած վիճակ կը ստանան: Ֆրանսա մինչեւ կոկորդը մխրճուած է ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան պատճառած մտահոգութիւններուն մէջ, եւրոպական ճակատին վրայ: Շատ ժամանակ եւ տրամադրութիւն չունի զրաղելու Մերձաւոր Արեւելքի գործերով եւ նոր ճակատ մը ստեղծելու այնտեղ: Արդէն իսկ սուրիական խլրտումները բաւական դլխու ցաւ կը պատճառեն հոգատար պետութեան: Տեղացի ժողովուրդներու փոխադարձ անհամակրութիւնները կը սոխին դինքը աչալուրջ հսկել Սուրիոյ եւ Լիբանանի մէջ՝ 17 տարուան նիւթական ու զինուորական զոհողութիւնները մէկ անգամէն ձեռքէ չհանելու համար:

Այս պայմաններուն տակ, Մերձին եւ Հիւսիսային Սուրիոյ մէջ ներքին եւ արտաքին երկու ճակատներու ստեղծումը մեծ անպատեհութիւններ կը ներկայացնէ: Թուրքերը փորձառութիւն ունին: Գիտեն հակառակորդին տակտ վարկեանները օգտուիլ : 1921ին, երբ Կիլիկիոյ պարպումը ձեռք բերին, նման տակտութիւնները չհամադործեցին: Բիւրա ուժը միշտ իրաւացի է: Արդարութեան սկզբունքները ո՛չ մէկ արժէք կը ներկայացնեն:

Կ'ըսենք եւ կը կրկնենք թէ՝ Սուրիոյ ապագան բոլորովին պիտի վտանգուի, եթէ Թուրքերը այս անգամ եւս յաջողին սպառնալիքով եւ զինուորական փոքրիկ չարժումներով ձեռք անցընել Ալեքսանդրէթ-Անտիոք «Ալեքսանդրէթ - Լորէն» կոչած հողամասը: Մինաց որ հիմա «Ալեքսանդրէթ - Լորէն» բացատրութիւնը հինցած է եւ Անտիոք - Ալեքսանդրէթ չրջանը դարձած է «Փարիզ»: Ճկուկը Պէրէքէթի երեսփոխան Իսրահիմ անարգական խօսքեր արտաբերելէ վերջ Ջօր. կուրտի եւ Ֆրանսացիներու հասցէին, կ'ըսէ. «Ալեքսանդրէթ – Լորէնը չպիտի ըլլայ Փարիզ: Փարիզը որքան անհրաժեշտ է իրենց, այդ հողերն ալ այնքան անհրաժեշտ են մեզի: Ես ոչ ինքնավարութիւն կ'ուզեմ, ոչ ալ անկախութիւն, այդ հողերը կցելու է»: Պրծաւ գնաց:

Ուրեմն խաղը չատ պարզ է: 15 տարի առաջ Կիլիկիան ա՛յնքան դիւրութեամբ եւ առնելէ վերջ, ի՞նչու ներկայ առիթը չօգտագործեն՝ նոր հողամասեր աւելցնելու համար Թուրքիոյ 730,000 քառակուսի քիլոմեթր տարածութեան վրայ (Ֆրանսայի մէկուկէս անգամը):

Թուրքերը կը թուի թէ աշխարհակալական ծրագիրներ ունին հիմա: Երբ 1919ին Մուսթաֆա Քէմալ միլլի չարժումին սկիզբը դրաւ, նպատակ ունենալով պարտուած Թուրքիան եւ գրաւուած Թրքական հողամասերը ազատել օտարին ձեռքէն, որոշ ծրագիր մը մէջտեղ հանեց «Ազգային Ուխտ» անունին տակ, ընդունուած Էրզրումի Համագումարին մէջ, 23 յուլիս 1919ին:

Նոյն տարուան սեպտեմբեր 1ին երկրորդ համագումար մը տեղի ունեցաւ Սեբաստիոյ մէջ, աւելի բացորոշ կերպով ձեւաւորելու համար Թրքական պահանջները: «Ազգային Ուխտ»ին մէջ Ալեքսանդրէթ -Անտիոքի Թուրքիոյ վերադարձուելուն մասին տեղ յիշատակութիւն չկար: Սեբաստիոյ համագումարին մէջ արուած որոշումները այս մասին չատ պերճախօս են: Ա՛հա՛ թէ ի՞նչպէս կը սահմանադծուէր Թուրքիան այդ համագումարին մէջ.

« 3.— Մէկ թիզ հող անգամ չպիտի տանիք Հայաստանի կամ ուրիշ օտար պետութեան մը: Մուսուլի հարաւէն սահմանագիծ մը պիտի քաշուի ուղղակի մինչեւ Ալեքսանդրէթ եւ այս գիծէն վեր մնացածները ամբողջովին պիտի մնան Օսմանեան պետութեան: Այս հողերէն մասնիկ մը անգամ չենք կրնար ձգել օտար տիրապետութեան տակ եւ երդուրնցած ենք զինեալ դիմադրութիւնը շատուելու, մինչեւ այս որոշման լրիւ գործադրութիւնը»: (Ազ – բասխոյ համագումար, 1 սեպտ. 1919):

կը տեսնուի ուրեմն որ Մուսթաֆա Քէմալ եւ ընկերները իրենց Ազգային Ուխտին մէջ որչափս կ'ընդունին թէ Ալեքսանդրէթէն եւ անկէ վար մնացած բոլոր հողերէն հրաժարած են: Մուսուլն անգամ՝ որ իրենց պահանջներուն մաս կը կազմէր — ինչպէս վերը կը տեսնուի — Անգլիա խլեց Թուրքերու ձեռքէն 1923ին Լոզանի մէջ, ուր Լորա Քըրզըն սպառնաց Ըսմէթ փաչային երեսին Հայկական Խնդիրը յուզել, եթէ երրեք Մուսուլի հարցին մէջ Թուրքերը զիջում չընեն: Եւ այստեղ ալ քարիւղը թաղեց հայկական խնդիրը: Անգլիական սպառնալիքին առջեւ տեղի տուին Թուրքերը :

Բայց հիմա կը յոխորտան եւ կը սպառնան, վստահ ըլլալով որ իրենց դիմացը պիտի գտնեն Պրիաններ եւ Ֆրանքլէն – Պուէլոններ որոնք այնքան դիւրութեամբ յանձնեցին Կիլիկիան: Բայց հոս պէտք էր յիշել կարեւոր փաստաթուղթ մը, ընդդէմ Կիլիկիոյ պարպումին եւ Ալեքսանդրէթի Թրքական խնդանօթներու սպառնալիքին ենթարկուելուն: 116 ֆրանսացի ծերակուտականներ՝ անդամ Մերձակոյտի արտաքին յարաբերութեանց խմբակցութեան, 25 նոյեմբեր 1921ին վարչապետ Պրիանի ուղղուած նամակի մը մէջ կը դրէին .

« Եռանդագին ցանկալով հանդերձ աւանդական համերաշխութեան վերահաստատումը Ֆրանսայի եւ Օսմանեան կայսրութեան միջեւ, խմբակցութիւնս մտահոգութիւն կը յայտնէ այն վտանգներուն մասին, որոնց կրնայ ենթարկուիլ Ֆրանսական հոգատարութեան տակ գտնուող Սուրիան այն նոր սահմանագծումով, որով Ալեքսանդրէթը կը դրուի թրքական թնդանօթի սպառնալիքին տակ ... »

Ուրեմն 15 տարի առաջ 116 ծերակուտականներ իմաստութիւնը ունեցեր էին նախատեսելու այսօրուան պատահելիքը: Եւ սակայն Պրիան մտիկ չըրաւ եւ վաւերացուց Ենկիւրիի Համաձայնագիրը: Կ'երեւի հաւատաց Մ. Քէմալի արտաքին գործավար Պէքիր Սամի պէյի, որ 1921 մարտի սկիզբը Լոնտոնի մէջ կ'ըսէր Պրիանի. «Օգնեցէ՛ք մեզի եւ մենք չուտով օձիքնիս կ'ազատենք բոլշեւիկներէն»: Այս Թրքական խոստումին արդիւնքը յայտնի է :

Շատ ուշ էհիմա, Պրիանի գործած սխալը սրբագրելու համար: Ցուսանք որ Ֆրանսայի ներկայ վարիչները աւելի խմաստուն չարժին եւ տեղի չտան Թրքական սպառնալիքներուն, որպէսզի նորազատ Սուրիան կարենայ չնչել, ապրիլ ու բարգաւաճիլ :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԷԹԻ ՍԱՆՋԱՔԻՆ ՀԱՐՑԸ

Թուրհարը կը սպառնայ, կը գոռայ...

Թուրքերը, Ազգերու Դաշնակցութեան յանձնելով Ալեքսանդրէթի վիճին իրաւարարութիւնը, կը չարունակեն բոպառնալ, գրգռել եւ դաւեր լարել:

« Ճիմհուրիէթ»ի Թղթակիցը կը գրէ Անտիոքէն.—

« Արաբներու եւ Քիւրտերու տարակարծութիւնը հետզհետէ կ'աւելնայ: Ալէվիները եւ Քիւրտերը ընտրութեանց առթիւ Թշնամացան Վաթանիներուն (Սուրիոյ ազգայնականներուն) հետ, ոմանց վաթանիներուն (Սուրիոյ ազգայնականներուն) հետ, որովհետեւ փաստեր ձեռք ձգեցին թէ փեցմանի բաղաբականութեան պիտի ենթարկուին Սուրիոյ մէջ: Քիւրտ պէյերը, որ մինչեւ հիմա կը պաշտպանուէին Տորիոյի կողմէ, որոշած են այս դաշին չուրջ համախմբել քիւրտ աչերէթները: Եւ իրրեւ գործադրութիւն՝ ձգիրէի եւ Քիւրտաղի միջեւ բնակող Քիւրտերը ըստկած են չարժիլ »:

Ալեքսանդրէթէն կը գրեն նոյն Թերթին.—

« Արաբբրնարի չրջանին մէջ, երեք օրէ ի վեր կը հաւաքուին Չէթէհանդ եւ Մինկանլի աչերէթներուն զէնքերը: Ուրիչ վայրերու աչերէթներուն վրայ ալ տարածուեցաւ այս կարգադրութիւնը: Տորիոյի հրամանովն էոր կը հաւաքուին զէնքերը »:

Որոշ էոր Թուրքերը ուղած են իրենց գործիք դարձնել Քիւրտերը՝ խռովութիւններ կազմակերպելով Քիւրտերու եւ Արաբներու միջեւ: Ֆրանս. իչխանութիւնը, լուր առնելով, կը փորձէ զինաթափ ընել Քիւրտերը: Ու Թուրքերը ցաւ կը յայտնեն, կամ կ'աչխատին գրգռել զանոնք՝ Հայերուն դէմ: Ահա թէ ի՛նչպէս :

Դամասկոսէն կը գրեն նոյն Թերթին, «Հայերուն զէնք կը տրուի» խորագրին տակ.—

« Ֆրանսական ներկայացուցիչը կը զինէ Հայերը, որ եւ է չարժման դիմադրելու համար: Քարոզութիւններ ալ կը կատարուին Հայերուն մէջ: Մանաւորապէս կ'ուզեն իրարմէ բաժնել Քիւրտերն ու Հայերը, եւ լուր կը տարածեն թէ Քիւրտերը մտադրած են բնաջնջել Հայերը: Այս չրջանի Զէրքէզները կը պահեն իրենց հանդարտութիւնը »:

Այս գրգռութեանց լուրը տալէ զատ, տիրտհոչակ Եունուս Նատին էդարձեալ, որ կը սպառնայ «Ճիմհուրիէթ»ի էջերէն: Երկար խմբագրական մըն է գրած, — զոր պիտի տանք իր կարգին, — որուն իբրեւ խորագիր՝ «Ինաւ չենք կրնար քոյլատրել որ սանճաքի մեր եղբայրները հարստահարուին»: Երկրորդ խորագիր՝ «Եթէ տեւէ այս վիճակը, ժընեւ երթալու ժամանակ չմնացած, Թերեւս ամբողջ Սուրիոյ սահմանային հարցին հետ միասին, տարբեր ձեւով մը գործնական փուլերու պիտի վերածուի »: Ի՞նչ կը նշանակէ այս սպառնալիքը:

Նախ գրգռել Քիւրտերը, յետոյ սպառնալ, ամէնէն վերջ, եւրոպական զլխարկով դիւանագիտական ձեռնարկներ կատարել :

« Ճիմհուրիէթ»ն է գարձեալ որ կը գրէ.—

«Այս օրերս դրաւոր դիմում պիտի ըլլայ Ազգերու Դաշնակցութեան, Անտիոքի եւ Ալեքսանդրէթի խնդրին չուրջ: Կառավարութիւնը, որ չատ վստահ է իր իրաւունքին եւ դատին, եւ միաժամանակ զօրաւոր է, խնդիրը աչխարհի հանրային կարծիքին պարզած ատեն՝ մէջտեղ պիտի հանէ չատ մը ուժեղ փաստեր, որոնք չկան Ֆրանսայի տրուած ծանուցագրերուն մէջ: Ի մէջ այլոց պիտի յիչուին նաեւ տնտեսական զօրաւոր փաստերը:

Ինդիրը Ազգ. Ժողովին մէջ քննուած ատեն, մասնաւոր վրդովում պատճառած էր ժողովուրդին ճնչումը՝ սեփական հողի վրայ: Դժբախտաբար այժմ առնուած լուրերը կը ցուցնեն թէ ճընչումը կը չարունակուի Սանճաքին մէջ: Ուղեցոյց ունենալով Ազգ. Ժողովին ցոյց տուած նախանձախնդրութիւնը, Արտաքին գործակատարութիւնը դիւանագիտական նոր ձեռնարկներ պիտի կատարէ խնդրին այս ցաւալի փուլին մասին:

Միւս կողմէ, կ'իմանանք թէ վերադարձի արգելքներ կը յարուցուին Սանճաքի այն բնակիչներուն դէմ, որոնք ասկէ առաջ արտասահման մեկնած էին առուտուրի, դարմանումի եւայլ պատճառով: Անոնց անցագիրը վիզէ չեն ըներ»:

ՍՊԱՆԻՈՑ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

Մատրիտի ամբակոծութիւնը կը չարունակուի սովորութեան մը ձեւով: Բնակչութիւնը ապաստանած է բնակարաններու նկուղներուն եւ ստորերկրեայ ելեկտրակառքերու փապուղիներուն մէջ: Մատրիտ հին քաղաք մը ըլլալով, բնակարանները հաստատաչէն են, այնպէս որ վախ չկայ նկուղներու մէջ ապաստանած բնակչութեան համար: Ստորերկրեայ ելեկտրակառքերու փապուղիներուն մէջ եւս ժողովուրդը չատ հանգիստ է, լոյսերը մարելու հոգն ալ չունի : կառամատոյցներուն վրայ հաստատուած են մահիճներ, ուր կը քնանան, իսկ երկաթուղիի գիծերն ալ կը հանդիսանան ճեմավայր: Ելեկտրակառքերը չեն բանիր:

Դուրսը կը չարունակուին կռիւները: Հանրապետական բանակի զեկոյց մը կը հաղորդէ թէ ազգայնականները հեղձուցիչ կազ կը գործածեն յարձակումի ժամանակ: Պէլժ կամաւոր մը, որ ընդհ. պատերազմին ճաչակած է գերմանական հեղձուցիչ կազերու տառապանքը, կը պնդէ թէ ազգայնականները իրապէս կազ կը գործածեն: Բժչկական քննութիւնները եւս կը հաստատեն որ վիրաւորներուն մէջ կան հեղձուցիչ կազով վնասուածներ: Ազգայնականները կը հերքեն :

Դարձեալ Մատրիտի ծայրամասի թաղերու կռիւներուն մասին ալ նոյն զրոյցները եւ նոյն հերքումները :

Կռիւները աւելի արիւնահեղ են Պասքեան չրջանին մէջ:

Անգլիոյ թագաւորին աւուրնութեան հարցը

Անգլիական մամուլը ամբողջովին, եւրոպական մամուլն ալ մասամբ, կլանուած է այն լուրերով որ կը հասնին Անգլիոյ թագաւորին ամուսնութեան վիճին մասին: Բրիտանական դահլիճն ու կղերական դասակարգը բացէ իրայ ճակատ բռնած են եւ կ'աչխատին համոզել երիտասարդ թագաւորը, որ համակերպի բրիտանական կայսրութեան աւանդութիւններուն եւ ոչ թէ իր սրտին: Դահլիճը կրնայ ճանդուրժել Սահմանադրութեան, իսկ կղերական դասակարգը՝ Ամուսնոյ: Այսպէս եպիսկոպոս մը կ'առաջարկէ... ազօթել, վասնզի, կ'ըսէ այս բարի մարդը՝ աչխարհի գործերէն անտեղեակ, բրիտանական դահուն պաչտպանութիւնը կախում ունի նախ Ամուսնոյ, յետոյ թագաւորին անձնուրացութենէն: Ազօթենք , կ'ըսէ ան, որ Տէրը չնորհ ընէ խօսելու թագաւորին սրտին:

Անգլիացի ժողովուրդը մեծ չահագրգռութեամբ կը հետեւի բանակցութիւններուն, որոնք կը կատարուին թագաւորին եւ դահլիճին միջեւ: Պըքինկէմի պալատին չրջակայքը խռնուած է հսկայ բազմութիւն մը, ժամ առաջ իմանալու համար թէ ի՛նչ արդիւնքի յանգեցան բանակցութիւնները:

Ոմանք դանազան ենթադրութիւններ կ'ընեն.— Թերեւս կարելի ըլլայ համաձայնութիւն գոյացնել արտօնելով թագաւորը որ ամուսնանայ իր ուզածին հետ, պայմանով որ թագուհի չհռչակուի եւ գահի ժառանգութեան ներկայ գիծը չխանգարի: Ասանդա պաշտօնները դէմ են այս պայմանաւոր համաձայնութեան : Սակայն երբ համաձայնութիւն չգոյանայ, Էտուըրտ Ը. պիտի ստիպուի հրաժարիլ գահէն, ինչ որ տեսակ մը գահընկէցութեան հանգամանք պիտի ստանայ: Թէեւ գահէն հրաժարելու հաւանականութիւնը այնքան չատ է, որ Լոնտոն հրաւիրուեցաւ գահաժառանգը, Եորքի դուքսն ու դքսուհին :

Իսկ Տիկին Սայմփսըն, քաչուած է իր բնակարանին մէջ եւ ոչ ոք կ'ընդունի: Կ'ըսեն թէ օդանաւով հեռացաւ Անգլիայէն, անձնասպանութեամբ :

Տիկին Սայմփսըն օժտուած է հրաչալի դեղեցկութեամբ մը, կախարդիչ աչքեր ունի եւ փայլուն իմացականութիւն մը: Ծնած է Փենսիլվանիոյ մէջ 1896ին: Մայրը, այրի մնացած 18 տարեկանին, Թէյի հիւրանոց մը բացած էր Պալթիմորի մէջ: 1908ին վերամուսնացաւ, իսկ աղջիկը ամուսնացաւ 1916ին, տեղակալ Սփենսըրի հետ: Պէրուն, լաւ պարող, մարզասէր, այլ մանաւանդ գեղանի, Տիկինը գարդն էր աչխարհիկ պարահանդէսներու: Պարահանդէսի մը մէջ է, որ Անգլիոյ արդի թագաւորը, այն ատեն գահաժառանգ , կը ճանչնայ զայն: 1925ին Տիկին Սփենսըր կ'ամուսնալուծուի: Երեք տարի վերջ կ'ամուսնանայ Քանատացիի մը հետ, Սայմփսըն: Երկար չի տեւեր այս ամուսնութիւնն ալ: Նոր ամուսնալուծում մը եւ տիկինը այնուհետեւ կ'ապրի գահաժառանգին հետ: Էտուըրտ Ը. գահ բարձրանալէն վերջն ալ պահեց իր յարաբերութիւնները եւ տիկինը միասին առած էր, երբ անց եալ ամառ կայսերական զբօսանաւով ճամբորդեց Միջերկրականի վրայ :

**** Թերթը մամուլի տակ դրուած պահուն, Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ թագաւորը որոշեց հրաժարիլ գահէն, բայց պաշտօնական զեկոյց հաղորդուած չէր տակաւին :*

Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութիւնը

Ֆրանս. Երեսփ. ժողովը բուռն վիճաբանութիւններ կատարեց մամուլի նոր օրինագծին մասին: Միջադէպերը պակաս չէին: Զանազան հակառաջարկներ բերուեցան, բայց մերժուեցան : Հինգշաբթի դիչեր տակաւին ընդունուած չէր մամուլի օրինագծին առաջին յօդուածը:

Ուրբաթ կէսօրէն վերջ ժամը 3ին Երեսփ. ժողովը նիստ գումարեց, այս անգամ լսելու համար Իվոն Տէլպոսը Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան մասին: Ցետոյ սկսան վիճաբանութիւնները, որոնք պիտի փակուին այսօր, Շաբաթ, իրիկնավերջի պահուն, երբ տեղի պիտի ունենայ վստահութեան քուէարկութիւնը:

Արտաքին նախարարին յայտարարութիւններուն դլխաւոր առանցքը կը կազմէին անդլեֆրանսական յարաբերութեանց, ռուսեֆրանսական դաչինքին տրամադրութեանց հարցերը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ մահապատիժ սահմանած է բոլոր անոնց, որոնք իրենց դրամադլուխը կը փախցնեն երկրէն դուրս:

ՖՐԱՆՍ. Ազգ. Պարզեւախաղին 10րդ չերեքն վիճակահանութիւնը տեղի կ'ունենայ դեկտեմբեր 8ին, Փարիզ, Փլէյէլ սրահին մէջ :

ՍՏԱԼԻՆԻ ԶՐՑԱԿԱՅԻՆ ՀՅՈՒՐԸ

Ֆոտ. հոր սահմանադրության մասին

— ո —

Համամիութենական Կոմունիստական (բոլշևիկների) Կենտրոնական Կոմիտեի և Միության Ժողովրդական Կոմիսարների Խորհրդի նախագահ ընկեր Ստալինի ֆոտոհորը, որ նկարված է 1936 թվականի հունիսի 11-ին, Մոսկվայի Կրեմլի պալատներից մեկում, Միության Սահմանադրության նախագծի քննության ժամանակ։

ՉՈՒՐՔԻ ՕՐԵՐԸ

(ՎԵՊ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿՅԱՆՔԻՑ)

— o —

Եփրեմ օր ահից, ես ինձ ոչ մի տեղ չէի գտնում։ Ամեն անգամ, երբ ես ուզում էի ինչ-որ բան անել, ինձ թվում էր, թե ինչ-որ մեկը ինձ ասում է. «Ինչո՞ւ ես դա անում, դա ոչնչով չի տարբերվում այն բանից, որ դու ուզում էիր անել երեկ կամ նախորդ օրը»։ Ես ինձ ոչ մի տեղ չէի զգում։ Ամեն անգամ, երբ ես ուզում էի ինչ-որ բան անել, ինձ թվում էր, թե ինչ-որ մեկը ինձ ասում է. «Ինչո՞ւ ես դա անում, դա ոչնչով չի տարբերվում այն բանից, որ դու ուզում էիր անել երեկ կամ նախորդ օրը»։ Ես ինձ ոչ մի տեղ չէի զգում։

Ես ամբողջ գիշեր չկարողացա քնել։ Ամբողջ գիշեր ես մտածում էի այն մասին, որ ես ինչ-որ բան եմ անելու, որ ես ինչ-որ բան եմ անելու, որ ես ինչ-որ բան եմ անելու։ Ես ինձ ոչ մի տեղ չէի զգում։

Առավոտյան ես ինձ ոչ մի տեղ չէի զգում։ Ես ինձ ոչ մի տեղ չէի զգում։ Ես ինձ ոչ մի տեղ չէի զգում։

Այրի Տիկին Վերգին Ս. Սիմօնեան, Պ. Վահան Սիմօնեան եւ Այրի Տիկին Արամ Տէտէեան սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի ամուսնոյն եւ հօր՝

ՍԱՐԳԻՍ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ

դառնակսկիծ մահը՝ որ տեղի ունեցաւ դեկտեմբեր 2ին իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ 5 դեկտեմբեր Շաբաթ առաւօտեան ժամը 11ին Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15, բիս ժան կուժօն, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պաք-ինեոլի գերեզմանատունը:

Պ. Յակոբ Յակոբեան (*Ամերիկա*), Օր. Օր. Դժխուհի եւ Աստղիկ Յակոբեան (*Մարթերդ*), Պ. Պ. Յովհաննէս, Եղիա եւ Օր. Անիկ Յակոբեան, Տէր եւ Տիկին Մանուկ Ճիհանշահեան, Տէր եւ Տիկին Հայկազ Աճէմեան (*Հայաստան*), Տէր եւ Տիկին Թորոս Թո-կ

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Rédaction et Administration — Téléphone : Glacière 15 - 70

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ DIMANCHE 6 DÉCEMBRE 1936

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3288

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ»

Շաբթուս լոյս տեսաւ «Նահատակ Գրագէտներու Բարեկամ» նուէրին 10րդ հատորը: Ողբացեալ Արտաշէս Ցարուխեանի «Արձակ էջեր եւ քերթուածներ»ը:

Եօթը տարուան կեանք ունի Ն. Գ. Բ. սկզբնատառերով հանրածանօթ այս հրատարակչականը, հիմնուած 1929 Սեպտեմբերին, փարիզաբնակ խումբ մը մտաւորականներու կողմէ:

Նախաձեռնողները դովելի գաղափարը յղացած էին կորուստէ փրկելու գեղարուեստական գեղեցիկ էջերը մեր այն մեծ ու փոքր գրագէտներուն, որոնք 1915ի ապրիլեան Մեծ Եղեռնի զոհերն եղան, ոմանք արդէն հասած իրենց արուեստի լրութեան, ուրիշներ խոստմնալից նախաքայլեր առած եւ ի լինելութեան:

Դիւրին չէր խմի հաւաքել ամէն մէկ հեղինակի գործերը, յաճախ ցրուած զանազան օրաթերթերու եւ պարբերականներու մէջ եւ լոյս ընծայել զանոնք առանձին հատորներով, իւրաքանչիւրին յատկացնելով ամբողջ գիրք մը:

Հակառակ անհեսական երկարաեւ տաղնապին, Ն. Գ. Բ.ը յաջողեցաւ հայ գրասէր ժողովուրդին տալ տասը գեղեցիկ հատորներ՝ գեղարուեստական մաքուր տպագրութեամբ:

Սկզբնական ծրագիրն էր հրատարակել միայն ապրիլեան զոհերու գործերը: Սակայն եռքէն պէտք եղաւ պզտիկ չեղում մը կատարել՝ հրատարակելով Արփիար Արփիարեանի, Օհան Կարոյի եւ եր. Օտեանի գործերն եւս:

Ն. Գ. Բ.ի չարքին առաջին երեք հատորները յատկացուած են գաւառի գրականութեան ներկայացուցիչներուն (Ռուբէն Զարդարեան, Մելքոն Կիւրճեան եւ Գեղամ Տէր Կարապետեան):

Գաւառն ու գաւառացի պանդխտութիւններու կեանքը հոյակապ էջերու մէջ պանծացնող այս երեք ազնուական գրագէտներէն վերջ, 4րդ հատորը նուիրուած է խոստմնալից գրողի մը՝ լուսկաս ու խոհուն Գեղամ Բարսեղեանին, որ ժամանակ չունեցաւ իր տաղանդին լրութեան հասնիլ. զոհիդը չուտ հնձեց իր կեանքը: 5րդ հատորը Արփիար Արփիարեանինն է, զոհ եղբայրասպան գնդակի մը, եւ որ իր «կարմիր ժամուցով եւ արձակ էջերով արժանի դասուեցաւ Ն. Գ. Բ.ի մէջ տեղ գրաւելու: 6րդ հատորը աննման Զօհրապին է իր «Մանօթ դէմքեր եւ արձակ էջեր»ով: 7րդը Տիգրան Չէօկիւրեանի «Վանքը» եւ «Հերոսը» կը կազմեն. տաղանդաւոր Չէօկիւրեանի «Վանքը» եւ «Հերոսը» կը կազմեն. տաղանդաւոր գրող մը, որ չաս աւելին տալու սահմանուած էր: 8րդը Ն. Գ. Բ.ի հիմնադիրներէն Օհան Կարոյի հատորն է. սա ալ դաղթաշխարհի «նահատակ» մըն էր, Վանէն Հայաստան, անկէ Պարսկաստան ու յետոյ մինչեւ Փարիզ մարտիրոսի կեանք վարած ըլլալով: 9րդը Երուանդ Օտեանի հրաշակերտ «Ընկեր Փանջունի»ն է: Վերջին եւ 10րդ հատորը՝ չնորհալի բանաստեղծ ու բանիմաց գրագատ Մալարա կարացի Կարոյին՝ Արտաշէս Ցարուխեանի «Քերթուածներ եւ արձակ էջեր»ը:

Ահա՛ քանի մը նոր թուանշաններ իր գործունէութեան մասին, 1929 – 1936· –

ՄՈՒՏՔ.— Նուէրներէ՝ 10133 ֆրանք 85, Տարօնի Հայր· Մուրճինէն՝ 10126·80, բաժանորդներէ 3620·80, Ն. Եորքի մասնաճիւղէն՝ 25465·85, գրքերու վաճառումէն՝ 43187·15, ընդհ. գումար 92534·45:

ԵԼՔ.— 10 հատորի տպագրութեան՝ 61196 ֆրանք, հեղինակի իրաւունք՝ 2504·20, ընդօրինակիչի՝ 7996·70, պաշտօնեայի՝ 7075·90, առաքման եւայլ ծախքեր՝ 13547·35, ընդհ. գումար 92320·15, անտուկին մէջ պատրաստ՝ 214·30 ֆրանք:

Առաջին վեց հատորներէն տպուած է 1500ական օրինակ, վերջին 4 հատորներէն 1000ական, ընդամէնը 13000 օրինակ գիրք, որմէ եօթը տարուան ընթացքին կանխիկ դրամով ծախուած է միայն 3023 օրինակ· 800 գիրք կայ Ամերիկայի մասնաճիւղին մօտ, 5266 ֆր· 30 արժէքով գիրք զանձելի զանազաններէ, իսկ պահեստի մէջ մնացած՝ 5798 օրինակ գիրք:

Ամէնէն աւելի ծախուած են Զարդարեանի եւ Գեղամ Տէր–Կարապետեանի գրքերը, որոնց առաջինէն մնացած էմիայն 114, երկրորդէն 224 օրինակ (1500ի վրայ)· 1929 - 30 ծախուած է 300 գիրք, 1931 – 32՝ 1038, 1932 - 33՝ 892, 1933 - 34՝ 388, 1934 - 36՝ 405 օրինակ: Կը տեսնուի որ անհեսական տագնապը իր դրոշմը դրած է վաճառումի ընթացքին վրայ:

Պէտք է ըսել որ մեր ժողովուրդը առ հասարակ չատ չի սիրեր քաջալերել հայ գիրքն ու գրականութիւնը: Մանաւանդ տարագրութիւններէն վերջ տարբեր մտայնութիւն մը վարակած է բոլորը: Արդէն նոր սերունդը հայերէն չի գիտեր եւ դժբախտաբար չուզեր սորվիլ, դարձեալ հին սերունդն է, որ անգելալի յիշատակներով եւ ատենդութիւններով կապուած էհայ մշակոյթին ու կը ներով եւ ատենդութիւններով կապուած էհայ մշակոյթին ու կը ներէ հայ գրականութիւնը: Բայց այս սերունդն ալ հետզհետէ անհետ սիրէ հայ գրականութիւնը: Բայց այս սերունդն ալ հետզհետէ անհետ սիրէ հայ գրականութիւնը: Քանի - քանի հրատարակչական ձեռնարկներ հետաքրքրելու վրայ է: Քանի - քանի հրատարակչական ձեռնարկներ հետաքրքրելու վրայ է: Քանի - քանի հրատարակչական ձեռնարկներ ձախողած են՝ ընթերցողի պակասէն, քանի՛ հեղինակներ յուսաձախողած են՝ ընթերցողի պակասէն, քանի՛ հեղինակներ յուսահատութեան մատնուած են՝ երբ տարիներու աքնաջան աշխատուհատութեամբ մէկտեղ բերուած երկասիրութիւն մը հազար զոհողութիւններով տպելէ վերջ՝ գնորդ չեն գտած եւ գրքերն ալ փճացած են փոչիներու մէջ:

*Հայը հպարտ է իր դարաւոր մշակոյթով եւ անցեալի գրական փառքերով: Բայց չի բաւեր փառաւորուիլ հին հին դարուց յիշատակներով: Ներկայ սերունդը պէտք է սիրէ նոր ժամանակներու տ

ՅԱՎՆՈՋ ՎԱՅԳՈՒՏՆԱՆ

(ԱՀԱՎՈՐ ՊԱՏՄՎԱԾՔ)

9.

ՊԵՏՐՈՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

1799—1800ի ՊՏՀՏԻՆ ԻՆՉ ՅՈՐԻՆ ԵՒ ՈՐՔԱՆ ԷՐ ԱՆՈՐ ԱՆՈՒՆԸ

Ա

Ամառուան տաք օրերուն էր։ Ես ալ ու Տարօնցի Տարօնցին հետս կ՚առնէինք Տարօնի լեռնային գիւղերէն մին։ Ամէն տարի մեր գիւղերուն մէջ կ՚ապրէին մեզի հետ ծանօթ ուրիշ ընտանիքներ ալ, որոնք ամառը կ՚անցընէին մեր գիւղին մէջ։ Ամէն տարի մեր գիւղին

ՄԱՐԴԸ ՀՈՐ ՏԱՐԱԾՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ

Ա. Ա. Ա.

Ամառ էր։ Ես ու ընկերս՝ Ռուբենը, ճամբա էինք ընկել Ղարաբաղի լեռներում գտնվող մի գյուղ։ Ուզում էինք մի քանի օր հանգստանալ այնտեղ։ Ռուբենը ինձ ասել էր, որ գյուղում մի հին ընկեր ունի, որի մոտ կարելի է հյուր գնալ։

Ճանապարհը երկար էր ու հոգնեցուցիչ։ Ես ու Ռուբենը ոտքով էինք գնում։ Ամառվա շոգ օրերն էին։ Արևը կիզիչ էր։ Ճանապարհին ոչ մի ստվեր չկար։ Ոտքերս ուժասպառ էին լինում։ Ռուբենն էլ ինձանից քիչ էր հոգնել։

Ճանապարհին մի գյուղ անցանք։ Ռուբենն ասաց, որ այդ գյուղում ընկերներ ունի, ուզում է նրանց տեսնել։ Ես էլ համաձայնեցի։ Մտանք գյուղ։ Ռուբենը գնաց ընկերների տունը, ես էլ մնացի նրան սպասելու։

Ես նստեցի մի ծառի տակ։ Ծառի ստվերում հաճելի էր։ Ես սկսեցի նայել շրջապատիս։ Գյուղը փոքրիկ էր։ Տները ցրված էին։ Ամեն տան առջև ծաղկանոցներ կային։ Ծաղիկները գեղեցիկ էին։ Ես սկսեցի նայել ծաղիկներին։ Ես ծաղիկներ շատ եմ սիրում։

Ռուբենը երկար ժամանակ չեկավ։ Ես սկսեցի ձանձրանալ։ Ես ոտքի կանգնեցի, սկսեցի ման գալ։ Ես մոտեցա մի տան առջև եղած ծաղկանոցին։ Այնտեղ կային վարդեր, մանուշակներ, շուշաններ, կարմիր մեխակներ։ Ես սկսեցի նայել ծաղիկներին։ Ես ծաղիկներ շատ եմ սիրում։

Ես նայում էի ծաղիկներին, երբ հանկարծ լսեցի մի ձայն։ Ինչ-որ մեկը ինձ հետ էր խոսում։ Ես նայեցի։ Մի աղջիկ էր։ Նա կանգնած էր ինձանից մի քանի քայլ հեռու։ Նա ինձ հետ էր խոսում։

Ես չեմ հիշում, թե ինչ էր ասում։ Ես ոչ մի խոսք չհասկացա։ Ես նայում էի նրան։ Նա շատ գեղեցիկ էր։ Նա ուներ սև, երկար հյուսքեր։ Նա ուներ մեծ, սև աչքեր։ Նա ուներ կարմիր շրթներ։ Նա ուներ սպիտակ ատամներ։ Նա ուներ գեղեցիկ դեմք։ Նա ուներ գեղեցիկ ձեռքեր։ Նա ուներ գեղեցիկ մարմին։ Նա ուներ գեղեցիկ ամեն ինչ։

Ես նայում էի նրան և չէի կարողանում հասկանալ, թե ինչ է ասում։ Ես ոչ մի խոսք չհասկացա։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա շատ գեղեցիկ է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա ամենագեղեցիկ աղջիկն է աշխարհում։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա ինձ համար ստեղծված է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կինը պետք է լինի։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի իմաստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երջանկությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ դժբախտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սերն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ատելությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ուրախությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ վիշտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հույսն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հիասթափությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գաղտնիքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առեղծվածն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անհայտն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճշմարտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ստությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ իրականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երազանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անիրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հեքիաթն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առասպելն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ լեգենդն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առակն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խորհրդանիշն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ալեգորիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ փիլիսոփայությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գիտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արվեստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գրականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պոեզիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երաժշտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ նկարչությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ քանդակագործությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճարտարապետությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ կինոն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թատրոնն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պարն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մարմնամարզությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սպորտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խաղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ զվարճանքն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հանգիստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանցն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ուրախությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տխրությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ցավն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մխիթարությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հոգեբանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ բժիշկն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ դեղը։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թունավորումն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մահն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հարությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հավիտենականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տարածությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անսահմանությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սահմանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ազատությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անազատությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ օրենքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անօրենությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արդարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անարդարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճշմարտությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սուտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ իրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երազանքն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անիրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հեքիաթն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առասպելն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ լեգենդն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խորհրդանիշն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ալեգորիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ փիլիսոփայությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գիտությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արվեստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պոեզիան է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երաժշտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ նկարչությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ քանդակագործությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճարտարապետությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ կինոն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թատրոնն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պարն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մարմնամարզությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սպորտն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խաղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ զվարճանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հանգիստն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանցն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ուրախությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տխրությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ցավն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մխիթարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հոգեբանն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ բժիշկն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ դեղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թունավորումն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մահն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հավիտենականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տարածությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անսահմանությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սահմանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ազատությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անազատությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ օրենքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անօրենությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արդարությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անարդարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճշմարտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սուտն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ իրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երազանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անիրականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հեքիաթն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առասպելն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ լեգենդն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խորհրդանիշն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ալեգորիան է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ փիլիսոփայությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գիտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արվեստն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պոեզիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երաժշտությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ նկարչությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ քանդակագործությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճարտարապետությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ կինոն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թատրոնն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պարն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մարմնամարզությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սպորտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խաղը։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ զվարճանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հանգիստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանցն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ուրախությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տխրությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ցավն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մխիթարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հոգեբանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ բժիշկն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ դեղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թունավորումն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մահն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հավիտենականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանակն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տարածությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անսահմանությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սահմանն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ազատությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անազատությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ օրենքն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անօրենությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արդարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անարդարությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճշմարտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սուտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ իրականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երազանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անիրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հեքիաթն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առասպելն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ լեգենդն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առակն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խորհրդանիշն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ալեգորիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ փիլիսոփայությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գիտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արվեստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գրականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պոեզիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երաժշտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ նկարչությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ քանդակագործությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճարտարապետությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ կինոն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թատրոնն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պարն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մարմնամարզությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սպորտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խաղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ զվարճանքն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հանգիստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանցն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ուրախությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տխրությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ցավն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մխիթարությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հոգեբանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ բժիշկն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ դեղը։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թունավորումն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մահն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հարությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հավիտենականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տարածությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անսահմանությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սահմանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ազատությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անազատությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ օրենքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անօրենությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արդարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անարդարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճշմարտությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սուտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ իրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երազանքն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անիրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հեքիաթն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առասպելն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ լեգենդն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խորհրդանիշն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ալեգորիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ փիլիսոփայությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գիտությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արվեստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պոեզիան է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երաժշտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ նկարչությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ քանդակագործությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճարտարապետությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ կինոն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թատրոնն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պարն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մարմնամարզությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սպորտն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խաղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ զվարճանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հանգիստն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանցն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ուրախությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տխրությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ցավն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մխիթարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հոգեբանն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ բժիշկն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ դեղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թունավորումն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մահն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հավիտենականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տարածությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անսահմանությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սահմանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ազատությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անազատությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ օրենքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անօրենությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արդարությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անարդարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճշմարտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սուտն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ իրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երազանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անիրականությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հեքիաթն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առասպելն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ լեգենդն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ առակն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խորհրդանիշն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ալեգորիան է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ փիլիսոփայությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գիտությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ արվեստն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ գրականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պոեզիան է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ երաժշտությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ նկարչությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ քանդակագործությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ճարտարապետությունն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ կինոն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թատրոնն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ պարն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մարմնամարզությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ սպորտն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ խաղը։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ զվարճանքն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հանգիստն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանցն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ուրախությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տխրությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ցավն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մխիթարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հոգեբանն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ բժիշկն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ դեղը։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ թունավորումն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ մահն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հարությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ հավիտենականությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ ժամանակն է։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ տարածությունն է։ Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա իմ կյանքի ամենամեծ անսահմանությունն է։ Ես նայում էի նրան և

Շնորհակալիք

Այրի Տիկին Հայկանուշ Արզումանեան եւ զաւակները՝ Արամ, Սեդրակ, Արմենուհի եւ Հայկուհի, Տէր եւ Տիկին Պօղոս Արզումանեան, Այրի Տիկին Յուլեանէ Եարմանեան, իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք, անձամբ, ամակով եւ հեռագրով ցաւակցութիւնին յայտնեցին, իրենց, որդւոյն, եղբօր, եղբօրորդւոյն՝ ՀԱՅԿ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆի մահուան առթիւ:

Մասնաւոր շնորհակալութիւն Հ. Մ. Ը. Մ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին վարչութեան եւ անդամներուն, որոնք լիուլի կատարեցին իրենց պարտականութիւնը, թաղման եւ հոգեհանգստեան արարողութիւններուն առթիւ:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պանեէօ-ֆաշանի արծիւ ենթակոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. Հրանդ Քէօսէեանի իր եղբօր՝ ընկ. ԳԱՌՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆԻ դառնադէտ եւ կսկծալի մահուան առթիւ:

×

Պանեէօ-ֆաշանի արծիւ ենթակոմիտէն իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկերներուն Յովհաննէսի եւ եղիա ցակորեաններուն՝ իրենց մօր դառնադէտ մահուան առթիւ:

×

Մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Քէօսէեան ընտանիքին՝ ընկ. ԳԱՌՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի եղերական մահուան առթիւ:

ՍԷՐԿՆԿԻԼԵԱՆ ընտանիք
Մարսէյլ, 4 Դեկտ. 936

×

«Համազգայինի Շավիլի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Այրի Տիկ. Ս. Յարգիսեանի եւ իր պարագաններուն, իր ամուսնոյն եւ իրենց ազգականին՝ ՍՏԵՓԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի եղերական մահուան առթիւ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Փ. Ուստուլիկեան, Այրի Տիկ. Խաչիկեան եւ պարագաները իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն Ջէնկիլէրի Հայր. Միութեան, Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանի սանուց Միութեան, Հ. Ց. Դ. Ալֆորվիլի Ս. Մինասեան ենթակոմիտէին, Ֆ. Կ. Խաչի Մասնաճիւղին եւ ամէն անոնց որոնք անձամբ եւ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց որդւոյն՝ ՄԿՐՏԻՉ—ՌԱՖֆիի մահուան առթիւ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

ՄԾԱԿՈՒՅԹԻ ՕՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԿՆԻՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿՂՄԷ
Տեղի պիտի ունենայ Դեկտ. 13ին, կիրակի կէսօրէն յետոյ ժամը 2.30ին
Société de Géographieի սրահին մէջ,
184 Bld. St. Germain
Հանդէսը նուիրուած է ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ:
Պիտի նախագահէ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ,
Պիտի բանախօսէ՝ Պ. Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
Խօսք պիտի առնեն նաեւ Տիկ. Ա. ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ
եւ ՀԱՅՐ ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն *ՕՐ. Տ. ՉԱՌԱՓԵԱՆ (դաշնակ), ՏԻԿ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ (արտասանութիւն), ՕՐ. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ (երգ), Պ. Ֆ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ (ջութակ), Պ. Ն. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ (արտասանութիւն), Պ. Ռ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն) Պ. ԻՄԱՀԱԿԵԱՆ (երգ), Ե. ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ եւայլն*

Մուտք՝ 7 եւ 4 ֆրանք:

Յոմսերը կը ծախուին «Յառաջ»ի խմբագրատունը, Հր. Սամսուէլի գրատունը եւ Պ. Երուանդ Յարութիւնեանի մօտ, 13 rue d'Orsel, փարիզ:

Յիսեկոյք — Պատահանդէս

կազմակերպուած Հայ երիտասարդաց Ակումբի կողմէ

Տեղի կ'ունենայ այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 5էն մինչեւ կէսգիշեր:
26 Ave. de Tokio, Métro Alma

Գեղարուեստական բաժին.— *Պ. Ն. ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ կ'երգէ Ալժասա օփէրայէն կտոր մը, Ժ. ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԵԱՆ (թառ), ՕՐ. ԺԻՆԻԱ ԱՖԱՆԱՍԵԱՆ (դաշնակ), Ա. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ (երգ), ՉԱՐՈՒՀԻ ՃԱՄԿԱՐԵԱՆ (հայկական պար), ԿԻՆՏՕ (պար):*

ՃԱՇ, ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐ — ՃՈՒԽ ՊԻՒՖԷ
Մուտք՝ 6 ֆրանք: Ուրախալի ժամանց:

Դերասան Յ. Ղազարեանի ներկայացումները

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Բարձր Հալքի Հայր. Միութեան
Մարսէյլի տրամ-օփէրէթ խումբը ղեկավարութեամբ դեր. Յ. ՂԱԶԱՐԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ Տիկ. Սիրուշի, Պ.Պ. Ս. Ազարեանի, Վ. Տէր-Վարդանեանի, Տիկ. Մաալէնի, Օր. Զատիկի, Պ. Պ. Մակարեանի, Քէչէճեանի

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ԱՐՇԻՒՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

ՊՈՒԼՎԱՐ ՕՏՏՕՒԻ ՄԷՋ.— Այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին,
Պատ Էթէրնասիօնալի սրահին մէջ, 230 Շրժէն տը Մաուրակ:
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ.— Այսօր, կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին,
Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 Բիւ տը լ'Էքլիփս:

Արեւելեան Նուագ: Գինները՝ ժողովրդական:

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur

H. PAPAZIAN

Spécialité de véritable
Rahat-Locoum de Stambul



Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)
Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1. ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2. ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ. Երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ շնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն: Նաեւ առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու ֆամբ:

3. ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.
Ա) ԱՄՈՒՄՆԱԼՈՒԹԻՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով:
Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրական կոններու, ընկերակիցներու եւ փաթրօնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:
Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— վաճառական մը, ֆարտաւագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:
Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՆՐԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆայլեր, մասնաւոր ֆայլեր: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ:

4. ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.
Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը առմարներ:
Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆանենք ֆայլերը էնվանթէրի պահուն:
Գ.) Կը քննենք պլիւններ եւ գործառնութեանց ֆայլերը:
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լուսագոյն խորհուրդներ կու տանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոն ֆայլերը:
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆայլեր:
Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ապահովագրէն պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ՄԱՓՐԱՍԷՐՆԵՐ, ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ..
Վերջին մեթոտներով Չոռուցուած
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԻԱԿ ԳՄԲԷԹԱԻՈՐ. ԱՄԵՆԱՄԵԾ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԲԱՂՆԻՔ — **BAIN ORIENTAL**
կը գտնուի 5a RUE DE L'ECLIPSE—*ՐԻԻ ՏԸ Լ'ԷՔԼԻՓՍ*
(Շահրիկեան ծանօթ յարանին կից)

ԲԱՑՈՒՄ Է
ՃԱՇԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ
8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)
Մէթրօ՝ **Etoile, Ternes, Obligado**
Հեռաձայն՝ **Etoile 46—84**
Ա.Ե.Լեհան եւ կովկասեան կերակուրներ, ղարաքադի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, շիշլիք, չէորբա և.
Ամէն երեկոյ կը նուագէն՝ ԹԱՒՌԻՍ ԺՕՐԺ եւ ԹՕՌԻՍ ԱՒԳԱՐ
ՏՆօրէնն՝ ԹՕՒԼԻԾ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Etude de Me BERNARD WAHÉ
(17e ANNÉE)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales
JURISCONSULTE
de
Droit Français et International Privé
Mandataire en Justice
159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՍՏԱՆՁԸ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ժորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Աքսածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ գասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Ժորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:
Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ԴԵՐԶԱԿՆԵՐՈՒ, ԲՐԻԳՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՕՆԷՐՆԵՐՈՒ
Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասէղէնի, բրդեղէնի, թրիգոյի, բամպակեղէնի եւ մեսաքեղէնի կտորներ (déchet): Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ: Նախապատուութիւն տուէք մեզի: Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտածողին դիմել: Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ: Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ:
Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)
Tél. Prov. 34—61

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՑՐԸ
Ճաշարան Ֆ լ Օ Ր Ի Ա
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշել Հեռաձայն Danton : 52 - 73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ՄՇՏԱԿԱՎԱՃԱՌ
ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մատնահիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch.

Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:
Օգտուեցէք ասիթէն: Մատնահիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ ժուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիկներ եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիկներ նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաժը: Մեր վաճառատուները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:
Ներկայ կտրօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի Կապոյտ կամ Կարմիր Խաչերուն:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71
Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ նպաստաւոր գիներով:
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Ռուսաստանի մէջ գտնուած ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն յաւազոյն եւ իրական օժանդակութեան ձեւն է՝ ղրկել անոնց կապոցներով բրդեղէն կտորներ, ճերմակեղէն, կօշիկներ եւ թրիքօթաժ:
Այս բոլոր իրեղէններէն մենք ունինք ձոխ մթերք եւ կ'ուզդարկենք զանոնք Ռուսաստան շատ ձեռնտու եւ մատչելի գիներով:
Ունինք տրամադրելի ընտրութիւն եւ րէ-ինկոն գրամեքենաներ, ինչպէս նաեւ գաշնակներ՝ շատ մատչելի գիներով:
Գիներու ցանկը եւ նմոյշները կը ղրկուին առաջին իսկ պահանջին
Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9), 7 rue Auber
Tél. Opéra 67-77, 67-78

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ
Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս
(Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)
Նախաձեռնութեամբ Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան:
Տեղի կ'ունենայ Դեկտեմբեր 19ին ճոխ եւ բացառիկ յայտագիր:
Salle des Ingénieurs Civilsի *մէջ,*
19 rue Blanche, *մէթրօ* **Blanche** *եւ* **Trinité**
Հովանաւորութեամբ ՉՕՐ. ՊՈՒԼՄՕՆԻ
եւ նախագահութեամբ Սուրիոյ դիւանագիտական քոլոր ուժերու վերին հրամանատար ՉՕՐ. ՇՎԱԼԻԷի
50 ՀՈԳԻՆՈՑ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Դաղաբի սիլոցին պիտի ներկայացուի հայկական ֆիլմ մը:

ՍԻՆՖՈՆԻԿ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ
13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, **Salle Erard**ի *մէջ*
13 Rue du Mail, Métro : Sentier
Կը մասնակցին
միջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Soliste չութակահարներ
ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻԶՆԱՐ
50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Յայտագրին մէջ կ'անցնին Պէթհօվէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Հայ հեղինակներու վերջին գործերէն՝ ԱԼՄԱՍՏ (սպենդեարեանի) եւ ԱՂԹԱՄԱՐ (Տէր-Ղեւոնդեանի):
Պարզեւեանէ՝ նոր գործ մը՝ «ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ՝ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ» նկարչական երաժշտութեան նմոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի:
Տոմսերու գիներ՝ 7, 10, 15 եւ 20 ֆրանք:
Կը վաճառուին Հրանտ Սամուէլի մօտ, *61 Rue Mr. le Prince:*

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻ ՀԱՆԴԷՍԸ
Տեղի պիտի ունենայ Դեկտ. 13, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին,
վարժարանին մէջ, 1 Bld. du Nord, Le Raincy
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈՒԽ ԲԱԺԻՆՈՎ
Ղեկավարութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆի կը ներկայացուի
Պատկեր մը ՀԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐԷՆ, ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ
եւ ուրիշ անակնկալներ:
Հանգէսէն եւ վիճակախաղէն վերջ տեղի կ'ունենան եւրոպական պարեր, մինչեւ ժամը 12, բնաիր նուագախումբի մը ընկերակցութեամբ:
Ամէն Հանք թափուած է ցերեկոյթը խիստ հաճելի ընծայելու համար:
Վիճակախաղի տոմսերը կը ծառայեն իբրեւ մուտքի տոմս. Հնենցողները կրնան ստանալ վարժարանէն:
ԾԱՆՕԹ.— *Gare de l'Est*էն առնել ժամը 2.18, 2.27 եւ 2.46ի չոգեկառքը: *Opéra*էն եւ *Jaurès*էն օթօպիւս *21A* եւ իջնել *RaincyPavillon*:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՉԱՏ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
8
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
8 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3289

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԾՈՎ ՄԸ ԿԱԹ ՋՈՒՐ ԿՏՐԱԾ

Ձմեռան երկար չէ Փարիզէն դաւառ։ Ոչ ալ մեծ է տարբերութիւնը՝ Փարիզի եւ Ֆրանսական դաւառի գլխաւոր քաղաքներուն միջեւ։

Եւ սակայն, Փարիզէն դուրս, «դաւառ»ի տպաւորութիւնն է որ կը տիրէ։ Գոնէ հայկական աչքով։

Արդ, ի՞նչ կը ներկայացնէ հայկական «դաւառ»ը, այսքան տարի վերջը։ Ե՞ւ է գացեր թէ յառաջ։ Կը նահանջէ՞, կը հառա–չէ՞, թէ միշտ ամուր եւ խանգավառ, նոր նուաճումներ կը կատարէ։

Դժուա՛ր է պատասխանել մէկ անգամէն։

Նոյն հարցումը կրնայինք ուղղել մեծափարթամ եւ անափառ Փարիզի համար, եւ նոյնպէս անճարկիլ։

Հարկ է առնձին դրի առնել զանազան երեւոյթներ եւ իրողութիւններ, որպէսզի կարելի ըլլայ որոշ գաղափար կազմել։ Իսկ ամրողջական պատկերը կը կարօտի լուրջ ուսումնասիրութեան մը։ Մանաւանդ որ, արդէն 15 տարի կը համրենք մեր եաին, եւ անջրպետար հեռահեռ աչքի կը զարնէ երէկուան եւ այսօրուան միջեւ։

×

Արդ, ի՞նչ կը ներկայացնէ դաւառը, իբրեւ բնորոշ երեւոյթ։ Խաւա՞րն է աւելի թանձր, թէ լոյսը չողչողուն։

Առաջին ակնարկով, կը թուի թէ շատ բան փոխուած չէ երէկէն այսօր։

Նոյն չարքաշ, յաճախ չարաւանջ կեանքը՝ ի խնդիր պատառ մը հացի։ Աչխատանք մը լարուած, մեքենական, սպառիչ։

Եւ նոյն հոգեհան հարցումը.— «Մինչեւ ե՞րբ այսպէս ...»

Բայց, իրապէս կազդուրիչ պատկեր մը՝ այս բոլորին վերեւ, — բաղդատաբար տանելի կեանք, չնորհիւ յարատեւ աչխատանքի մը որ կրնար նոյնիսկ տեղացիներու նախանձը շարժել։

Ամէնէն անճարն ալ յաջողելէ է բոյն մը հաստատել ճակատի քրտինքով։ Եւ եթէ սեփական տուն մը չունի, գոնէ ապահոված է յարկ մը, ուր կրնայ վարել իր նախընտրած կենցաղը։

Կենսուրախ չեշտ մը կը հնչէ տունէ տուն, ամէնէն անբախտ պարագաներուն մէջ անգամ։

Կենսուրախ՝ ոչ միայն բնազդօրէն, այլ եւ այն դիտակցութեամբ թէ ինչ որ ունի, ինչ որ կրնայ վայելել, կը պարտի, իններսուն առ հարիւր, իր աչխատանքին, իր բազուկին ու քրտինքին։

Եւ դուն անզգալաբար կը մղուիս մրմնջել,— ղալա՞ր մնան այն ձեռքերը որ կանգուն պահեցին հայկական տնտեսութիւնը, տուն–տով եւ համրանքով։

Իսկ այս ճակատին վրայ, արդար հպարտութեամբ կը փայլի ոչ միայն այրը, այլ եւ կինը։ Ոչ միայն քոյրը, այլ եւ մայրը։

Վերապահելով մանրամասնութիւնները, երբ կը փորձուինք մեր ակնարկը ուղղել դէպի հոգեկան աչխարհը, աւելի պարզ բառով՝ դէպի հայկական–հանրային կեանքը, տպաւորութիւնը կ'ադօտանայ, թէ քաղաքէ քաղաք եւ թէ ընդհանրապէս։

Կը թուի թէ մշուշ է իջեր անհամար բազմութեան մը վրայ, ճակատին այս կողմը։

Այս բազմութեան համար, հայկական կեանքը ընդհանրապէս կը սկսի արհեստանոցէն կամ գործարանէն, խանութէն կամ կըրպակէն, եւ կ'երկարի մինչեւ տուն, ճամբան կանգ առնելով սրճարանի մը անկիւնը, — պըլո՛ք։

Իսկ ամէնէն կսկծալին, յոգնած – դաղրած մարդիկ չեն որ կը կազմեն այս բազմութիւնը, այլ երիտասարդներ, առոյգ եւ չէնչող սերունդ մը, որ կրնար զինուորցուներու բանակ մը կազմել։

Պատկերը աւելի կը խտանայ, երբ կը պրպտես, կը զննես, եւ կ'իմանաս որ բոլորն ալ այստեղ չաճեցան, բոլորն ալ իրենց հասկը այս պղտոտաներուն վրայ չնետեցին, այլ բաւական կազմուած էին, երբ ինկան այս պղտոտաներուն վրայ։

Ծով մը կաթ էր, ջուր կտրած է արդէն։ Նոյնիսկ յետին գիւղաքաղաքին մէջ։ Ցաճախ իր վարքն ու բարքը, իր խօսուածքն անգամ անփոփոխ պահելով։

Հարցուցէք թէ ի՞նչով կը հետաքրքրուին։ Պատասխանը պիտի կարդաք իրենց դէմքերուն վրայ, իրենց կենցաղին, իրենց յարաբերութեանց եւ ընթերցումներուն մէջ։

Կա՞ն թէ չկան այն ճակատագրական պայքարին մէջ զոր հարկադրուած ենք մղել յանուն ինքնապաչտպանութեան։

Հարցումն իսկ դուռ կը բանայ դառն խորհրդածութեանց։

Եւ դուք բնազդաբար կը մղուիք աւելի եւս դուրգուրալ անոնց վրայ, որոնք ամուր կառչած ինքնապաչտպանութեան պայքարին, յաճախ անկարելին կը փորձեն, ճրագը վառ, հոգիները տաք պահելու համար։

Անպատճառ դրօչի մը փարած չեն ատոնք։

Եթէ Դաչնակցութիւնը կը տիրապետէ իր չունչով եւ դործունէութեամբ, անդին կան ուրիշներ ալ որ հայկական կեանքին կապուած են այսպէս կամ այնպէս, եւ կը ճգնին իրենց բաժինը բերել դիմանալու պայքարին մէջ։

Ամէնէն աննչան երիտասարդականը, կամ յետին Հայրենակցականը բոց մը բռնած են այս ճակատին վրայ։

Եւ սակայն, ո՛րքան մոայլ կ'երեւայ պատկերը, երբ կը բաղդատէք մէկը միւսին հետ, իբրեւ բազմութիւն, առանց դասակարդի եւ դաւանանքի խտրութեան։

Քաղաքները պատանք մը ձգեր են անթիւ բազմութեան մը վրայ, եւ ամէնէն անուշադիր անցորդն ալ կը մղուի հարցնել, բնազդօրէն.

— Տանըհինդ տարի դիմացանք, այսպէս կամ այնպէս։ Իսկ յառաջիկայ տարինե՞րն, երբ ծով մը կաթ ջուր է կտրած, այնքան արագօրէն ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԱՀԼԻՃԸ ՎՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ՇԱՀԵՑԱԻ 171Ի ԴԷՄ 350 ՁԱՑՆՈՎ

Համակեցավարներ ձեռնպահ մնացին

ԼԷՕՆ ՊԼՈՒՄԻ ԼՈՒՐՋ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երեսփ. ժողովը չարաթ օր վերջացնելով արտաքին քաղաքականութեան մասին բացուած վիճաբանութիւնը, 171ի դէմ 350 ձայնով իր վստահութիւնը յայտնեց կառավարութեան։ Համակառավար 72 երեսփոխանները ձեռնպահ մնացին, ինչ որ չատ ծանր տպաւորութիւն գործեց։ Պահ մը կը կարծուէր թէ դահլիճը պիտի հրաժարի, բայց Պ. Լէօն Պլում ամուր կեցաւ եւ ընդհակառակն լուրջ ազդարարութիւն մը ուղղեց համակառավար կուսակցութեան, որպէսզի ճշդէ իր դիրքը ժողովրդական ճակատին հանդէպ։ Այս առթիւ չեչտեց թէ «յուսահատօրէն պիտի պայքարի խաղաղութեան համար։ Կառավարութիւնը որ եւ է պարագայի մէջ անձնատուր պիտի չըլլայ պատերազմի ճակատագրականութեան, որ գալիարներու ամէնէն չարաչուքն է»։

Համակառավար երեսփոխաններէն խօսք առին Պ. Մորիս Թորէզ եւ Ժաք Տիւքլօ։ Այս վերջինը, որ երեսփ. ժողովի դեր–նախագահներէն մէկն է, մանաւանդ յարձակողական լեզու գործածեց կառավարութեան դէմ, քննադատելով անոր չէզոքութիւնը՝ Սպանիոյ դէպքերուն մէջ։ Այս ճառին առթիւ էր որ Պ. Լէօն Պլում անմիջապէս յայտարարութիւն մը յանձնեց մամուլին, կարգ մը ազդարարութիւններ ուղղելով համակառավար կուսակցութեան։ Յայտարարութիւնը մասնաւորապէս կը պահանջէ որ համակառավար կուսակցութիւնը տագնապը լուծէ այնպիսի եղանակով մը որ «վարը հաւաքական գործունէութիւնը կարելի ըլլայ չարունակել վստահութեամբ եւ ուղղամտութեամբ»։

Ռուհամարէն առաջ, ընդհանուր կարծիքը այն էր թէ Լէօն Պլում դահլիճին հրաժարականը պիտի ներկայացնէ։ Այս կարծիքը զօրացաւ, երբ հաստատուեցաւ թէ ընկերվարական ներքին խորհրդակցութիւն մը կատարած են։ Բայց երբ ճշդուեցաւ քուէարկութեան արդիւնքը, Պ. Փօլ Ֆոռ յայտարարեց թէ դահլիճը որոշած է պաշտօնի վրայ մնալ։ Այս տեղեկութենէն վերջն էր որ ներքին նախարարը կարդաց Լէօն Պլումի յայտարարութիւնը, ուղղուած՝ մամուլի ներկայացուցիչներուն։ Իսկ ժողովին մէջ վարչապետը երկար ճառ մը խօսած էր, պարզելով կառավարութեան քաղաքականութիւնը եւ մանաւորապէս պաշտպանելով չէզոքութեան անհրաժեշտութիւնը։

Համակառավար երեսփոխան Ժաք Տիւքլօ իր ճառը չեչտակի ուղղելով Լէօն Պլումի, կը մեղադրէր թէ պէտք եղած քաջութիւնը չի ցուցներ խաղաղութիւնը պաշտպանելու համար։ Իր տեսակէտով, եթէ զօր. Ֆրանքօ յաղթէ, ճամբան պիտի բացուի եւրոպական պատերազմի մը համար։

Լէօն Պլում իր ճառին մէջ կը յայտարարէր.— «Թերեւս պիտի գայ օր մը երբ պիտի հարկադրուինք ըսել.— «Այսքան եւ ոչ աւելի»։ Եւ մենք այդ բանը պիտի ըսենք այնպէս ինչպէս չատ յարմար է, — այն վճռականութեամբ որ մեր խօսքերուն հետեւինք բոլոր տրամաբանական հետեւանքներով։ Բայց կառավարութիւնը կարելին պիտի փորձէ յետաձգելու համար այդ օրը. ան երբեք չպիտի համակերպի սա գաղափարին թէ պատերազմը անխուսափելի է։ Ես երբեք չպիտի հրաժարիմ Եւրոպան անանուն աղէտէն փրկելու յոյսէն. աղէտ մը որուն սպառնալիքը կը ճնշէ իր վրայ»։

Մորիս Թորէզ, համակառավար կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, իր ճառին մէջ բացատրեց թէ կեղծ չէզոքութեան քաղաքականութիւնը կը սպաննէ Սպանիոյ ժողովրդապետութիւնը եւ կը խրախուսէ Հիթլէրի պատրաստութիւնները, յարձակողական պատերազմ մը սարքելու համար Ֆրանսական ժողովրդապետութեան դէմ։

*** Ինչպէս ըսինք, համակառավար կուսակցութեան ձեռնպահութիւնը ծանր տպաւորութիւն գործեց հանրային կարծիքին վրայ։ Առաջին անգամ է որ այսքան լուրջ անհամաձայնութիւն մը կը ծագի ժողովրդական ճակատի երեք թեւերուն միջեւ։ Ընկերվարական եւ արմատական թերթերը դառնութեամբ կ'արձանագրեն այս պարագան, հասկցնելով որ եթէ ժողովրդական ճակատը ճեղքուի, պատասխանատուութիւնը պիտի իյնայ համայնավարներուն վրայ։ Իսկ այս վերջիններն որ եւ էմեղք չընդունելով, կը պահանջեն որ ամրողջութեամբ գործադրուի ժողովրդական ճակատին ծրագիրը, եւ մանաւանդ զէնք եւ օդանաւ ղրկուի Սպանիոյ հանրապետական կառավարութեան։ Ամէն պարագայի մէջ, «անատուգութեան եւ մթնոլորտ մը կը տիրէ, ինչպէս կը բացատրէր, երէկ, ընկերվարական պաշտօնաթերթը։ Պայքարը դեռ հասած չէ բուռն աստիճանի մը, թէեւ ընկերվարականները չատ յոռետես կ'երեւան։

*** Համակառավարները կիրակի գիշեր ժողով մը գումարեցին այս հարցերուն առթիւ, միշտ պահանջելով վերջնել Սպանիոյ պաշարումը։ Գլխաւոր ճառախօսն էր Մարսէլ Քաչէն։ Խօսեցան նաեւ Պ. Ժուհօ, ինչպէս եւ ընկերվարական եւ արմատական ներկայացուցիչներ։

—o—

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ մասին հրատարակուած վիճակագրութեան մը համաձայն, Ֆրանսա տարեկան մէկ միլիառ ֆրանք կը ծախսէ կարօտ եւ հիւանդ օտարներու համար։ 1915ին 37,820 օտար հիւանդներ դարմանուած են Փարիզի հիւանդանոցներուն մէջ եւ այս առթիւ ծախսուած է 18 միլիոն ֆրանք։ Ցիմարանոցներու մէջ պատսպարուած են 436 օտար յիմարներ, որոնց համար ծախսուած է 4·540·000 ֆրանք։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

Մեծն Բրիտանիոյ գա՞ն թէ տիկինը

ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԴԵՌ ԿԸ ԴԻՄԱԴՐԷ

Բովանդակ աչխարհ լարուած ուչադրութեամբ կը հետեւի Մեծն Բրիտանիոյ մէջ ծագած տագնապին։ Թագաւորը տակաւին չէ յայտնած իր վերջնական որոչումը. բայց բոլոր երեւոյթները կը ցուցնեն թէ ոչ գահէն կ'ուզէ հրաժարիլ, ոչ ալ իր բարեկամուհիէն։ Այս վերջինը, Տիկին Սիմփսըն, Քան (Ֆրանսա) քաչուած է հազար զգուչութեամբ, եւ ընկերակցութեամբ Ինթէլիճընսի զորձակատերուն, որոնք գիշեր ցերեկ կը հսկեն իր վրայ։ Բազմաթիւ թղթակիցներ չըլլապատած են իր բնակարանը, բայց տիկինը ղղրդուէեան մատնուած ըլլալով, կը մերժէ որ եւ է յայտարարութիւն ընել եւ կը գոհանայ ըսելով թէ ամէն բան կախում ունի Ե.ի որոչումէն։ Հանրային կարծիքը թագաւորին կողմն է, բայց կառավարութիւնը գաղթապետութեանց կարծիքն ալ առած ըլլալով, չուզեր վտանգաւոր նախընթաց մը ստեղծել։ Միայն թէ, նկատի առնելով թագաւորին վայելած ժողովրդականութիւնը, խոհեմութիւն կը սեպէ զգուչութեամբ չարժիլ, փոխանակ մէկ անգամէն իր վճիռը արձակելու։ Ասոր համար էր որ «ռազմագործական նահանջ» մը կատարեց կիրակի օր։ Նախապէս որոչած էր յայտարարութիւն մը ընել կիրակի օր, բայց յետաձգեց երկուչաբթի օրուան (երէկ)։ Պ. Պոլտուին կը վախնայ որ եթէ աճապարեն, թագաւորը կրնայ ծանրակչիռ որոչում մը տալ,— հրաժարիլ գահէն, նոր անելի մը առջեւ դնելով կառավարութիւնը։

Հաղարաւոր քաղաքացիներ գիշեր ցերեկ համախմբուելով արքայական պալատին եւ վարչապետարանին առջեւ, լուրի կը սպասեն արտասրուն, մինչ կառավարութիւնը կ'ուզէ ամէն բան գաղտնի պահել, մինչեւ որ վերջնապէս պարզուի կացութիւնը։

Այդ գաղտնապահութեան չնորհիւ էր որ ժողովուրդը դեռ այս չարթու իմացաւ ամբողջ անցուդարձը։ Մինչդեռ խնդիրը ծագած էր անցեալ հոկտեմբեր 25ին։ Այդ օրը, գաղտնի խորհրդակցութեան մը մէջ, որ հազիւ կէս ժամ տեւած էր, Տիկին Սիմփսըն ամուսնալուծում կը ստանար (վճիռը ի գործու պիտի ըլլայ վեց ամիսէն)։ 48 ժամ վերջը, Անգլիոյ թագաւորը իր կով կանչելով վարչապետը, կը յայտնէր թէ պիտի ամուսնանայ Տիկին Սիմփսընի հետ, ամուսնալուծման օրինական պայմանաժամէն անմիջապէս վերջը։ Թագաւորը դիտէ անգլիական օրէնքները, դիտէ որ կրնայ ամուսնանալ իր սիրածին հետ, բայց պայման է որ հարսը իշխանազուն ըլլայ, այսինքն թագուհի։ Արդ, Տիկին Սիմփսըն, որուն համար կ'ըսեն թէ անդիմադրելի հմայք մը ունի, թէեւ քառասուն տարեկան է եւ երկու անգամ ամուսնալուծուած, չի կրնար թագուհի ըլլալ։ Ուստի թագաւորը կ'ուզէ որ խորհրդարանը օրէնք մը քուէարկէ, արտօնելով այս ամուսնութիւնը։ Կառավարութիւնը չէր կրնար այդքան ծանրակչիռ պատասխանատուութիւն մը ստանձնել. ուստի ոչ միայն մասնաւոր ժողով դումարեց, այլեւ խորհրդակցութիւն մը կատարեց գաղթապետութեանց վարչապետներուն հետ։

Այս խորհրդակցութիւնները տեւեցին ամբողջ 30 օր, եւ նոյ. 27ին Պ. Պոլտուին թագաւորին հաղորդեց իր պատասխանը, որ ժխտական էր։ Բացի մէկէն, բոլոր նախարարները հակառակ էին մասնաւոր օրէնքի մը քուէարկութեան։ Խորհրդարանին մեծամասնութիւնն ալ հակառակ է. գաղթապետութիւնները՝ նոյնպէս։ Մնաց որ, այս վերջիններու խորհրդարաններն ալ պարտաւոր են հաւանութիւն յայտնել։ Մէկ խօսքով, ստեղծուած է անել մը, որուն ելքը կախում ունի թագաւորին վճիռէն,— կա՛մ Մեծն Բրիտանիոյ գահը, եւ կամ իր սիրուհին։

Մինչ այս մինչ այն, հանրային կարծիքին վարիչները կը չարունակեն գանազան առաջարկներ մշակել եւ կոչեր ուղղել։ Միեւնոյն ատեն հանդիսաւոր մաղթանքներ կը կատարուին թէ թագաւորին եւ թէ կայսրութեան արեւչատութեան համար։ Կ'աղօթեն ոչ միայն կղերականները, այլեւ օրուան երեւելիները։ Անգլիական աւանդապաչտութիւնն է որ գլուխ ցցած, կ'ուզէ անվթար պահել դարաւոր կարգուսարքը։

Պէյրութի վերջին դէպքերուն առթիւ

Պէյրութի վերջին թղթակիցէն կը տեղեկանանք թէ Իսլամներու մեծ մասին փոխադարձ այցելութեան գացած է Կաթող. փոխանորդ Կարօեան եպիսկ.ի, եւ կրկին ցաւ յայտնած է նոյեմբեր 15ի դէպքերուն առթիւ։ Մուֆթին յայտարարած է թէ «այժմ համոզուած ենք որ Հայերը պարկեչտ եւ անկողմնակալ դիրք մը ունին»։

Փոխադարձ այցելութեան գացած է նաեւ իսլամական գերագոյն խորհուրդին նախագահը, Սէլիմ պէյ Ալի Սէլամ, ընկերակցութեամբ 12 իսլամ երեւելիներու։ Սէլիմ պէյ ալ ցաւ յայտնելով պատահած դէպքերուն առթիւ, չեչտած է թէ այսուհետեւ եղբայրական վերաբերում պիտի ունենան Հայերուն հանդէպ, բոլոր թիւրիմացութիւնները հարթուած ըլլալով։

*** Նոյեմբեր 15ի խռովութեանց հետեւանքով բանտարկուած են 250 հոգի։ Ամէն օր 5 – 6 հոգի կը ձերբակալուին։

Կառավարութիւնը որոչած է հատուցում տալ նոյեմբեր 15ի խռովութեանց զոհերուն։

*** Տրիպոլիսէն կը գրեն թէ ժողովուրդը 35 օրէ ի վեր չաչխատիր եւ արդէն մատնուած է ծանր թշուառութեան։ Քրիստոնեաները իրենց թաղերը քաչուած են, Իսլամները նոյնպէս. որով կացութիւնը միչտ լարուած կը մնայ։

—o—

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԱԿՑԱԿԱՆ միջազգայիններու գործադիր կոմիտէները կիրակի օր մասնաւոր ժողով մը գումարեցին Փարիզի մէջ, Սպանիոյ կացութեան առթիւ։ Գիշերը ուչ ատեն բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ, որով կը յորդորեն աչխատաւոր բազմութիւնները՝ կրկնապատկել իրենց արթնութիւնը, որպէսզի Ֆաչական կառավարութիւնները չկարենան խանգարել խաղաղութիւնը։

ՉԱՐԻՔ ՕՐ

(ՎԵՊ ԱՍՏՂԱԶՈՐԾԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱԳԻՐ)

— ո —

Ինչպես միշտ, այնպես էլ այդ երեկո Հիլդան ուշացավ ընթրիքից։ Ամուսինը, որ ամբողջ օրը անհանգիստ էր եղել կնոջ համար, ուրախացավ նրա գալուստից, բայց ոչինչ չասաց։ Նա գիտեր, որ Հիլդան ինքն իրեն կբացատրի։ Եվ իրոք, նա ասաց.

— Ներողություն, Ջեք, որ ուշացա, բայց ես ստիպված էի մնալ։ Ես ուզում էի ասել քեզ մի բան, որ ինձ համար շատ կարևոր է։ Ես ուզում էի ասել, որ...

— Ես գիտեմ, թե ինչ ես ուզում ասել, — ընդհատեց նրան ամուսինը։ — Դու ուզում էիր ասել, որ սիրում ես ինձ։

— Ճիշտ է, — պատասխանեց Հիլդան։ — Ես ուզում էի ասել, որ սիրում եմ քեզ։ Ես ուզում էի ասել, որ ես ամբողջ օրը մտածում էի քեզ մասին, որ ես ամբողջ օրը ուզում էի քեզ տեսնել։ Ես ուզում էի ասել, որ ես ամբողջ օրը ուզում էի քեզ հետ լինել։ Ես ուզում էի ասել, որ ես ամբողջ օրը ուզում էի քեզ համբուրել։ Ես ուզում էի ասել, որ ես ամբողջ օրը ուզում էի քեզ գրկել։ Ես ուզում էի ասել, որ ես ամբողջ օրը ուզում էի քեզ

ՄԵՔ ՈՒՍՈՒՑԻՉՍՈՒՀԻ ՀՑԱՊՈՒԲԵՐԸ

ԳԱՂԱՓԱՐ 16

ԳԱՂԱՓԱՐԻ ՆՈՒՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ ՎԱՂՆԱՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ԽԱՂՁ

— · —

ՅԱՂԹԱՆԱՄ ՎԱՅԱՃՈՂՈՄ

— · —

Գալուստ Ալիքսանեանի շնորհաւոր գործերէն մին է անկասկած Մեղուի վերակազմութիւնը։ Ան ոչ միայն ազգային մեծ պատմական անցեալ մը ունեցող հանդէսի մը վերակենդանացումն է, այլ նաեւ ամենէն ուշագրաւ ու ամենէն ազդեցիկ հրատարակ

Թուրքերը կը շարունակեն արիւն պոռտել

ԻՍՔԷՆՏԷՐՈՒՆԻ ԵՒ ԱՆՏԻՈՔԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

Հալէպէն կը հեռագրեն «ձիւմհուրիյէթ»ի.—

Երեսփոխանական ընտրութիւնը եղերական ձեւով մը կատարուած է Սանճաքին մէջ: Զինուորներ եւ ոստիկան-զինուորներ առած կանուխէն սկսած են պատիլ փողոցներուն մէջ: Այս ուժերուն կանուխէն սկսած են պատիլ փողոցներուն մէջ: Այս ուժերուն մի քանի մասը նաեւ Դաշնակներէ ընտրուած պինեալ մարդիկ:

Գիւղերէն բռնի բերուած են այն Բ. կարգի ընտրողները որ չէին ուզեր գալ: Իսքէնտէրունի կառավարիչը Գրիք Խանի իր մարդոցմէն Մահմուտ երեսփոխան ընտրել տուած է: Ոստիկաններու աչքին առջեւ ծեծուած է Գրիք Խանի նախկին գատաւոր Ահմէտ Նայիպ, որ իր թեկնածուութիւնը դրած էր հակառակ կառավարութեան կամքին: Ժողովուրդը հիմակուընէ խումբ խումբ կը հաւաքուի եւ կը բողոքէ այս ընտրական խայտառակութեան դէմ:

**** Իսքէնտէրունի Թուրք Բ. կարգի ընտրողներէն չատերը լեռները փախած են, չմասնակցելու համար ընտրութեանց որ պիտի ծառայեն անոնց որոնք Սանճաքը կը նկատեն իբրեւ մէկ մասը Սուրիոյ, իսկ անոնք որ չեն յաջողած փախչիլ, իրենց տուներէն բռնի առնուած եւ պանդոկի մը մէջ բանտարկուած են: Ընտրութեան ժամը հասած ատեն, ասոնք զինեալ ուժերու հսկողութեամբ քուէատուփերու առջեւ տարուած են: Հակառակ ատոր, կարգ մը անձեր նորէն մերժած են քուէ տալ, բայց տեղական իշխանութիւնը անոնց անունով քուէթուղթեր լեցուցած եւ տուփին մէջ նետած է: Այս ձեւով, Տորիոյ մարզոցմէն Սիւլէյման երեսփոխան ընտրուած է Սանճաքէն:*

**** Թուրք մը որ ներկայ գտնուած է Սանճաքի ընտրական գործողութեանց եւ հիմա Պէյրութ կը գտնուի, նամակով մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.—*

Մարզպանութեան Սանճաքի ներկայացուցիչ Տորիօ եւ կառավարիչ Հիւսէյին Պարաքի հետզհետէ կը սաստկացնեն իրենց հակաթուրք գործունէութիւնը: Սուրիոյ Վաթանի կուսակցութեան անդամներէն ոմանք ալ սանճարձակ գարձած են իրենց գրգռութեանց մէջ:

Ասոնցմէ Սատուլլահ ձապլիրի, հակառակ Պոլսոյ մէջ Թուրքերու եւ Թուրք լրագրողներու ըրած իր մեղմ եւ բարեկամական խօսքերուն, ձեռքէն եկածը կ'ընէ եւ բերնին եկածը կ'ըսէ: Հակաթուրքութիւնը այն աստիճան առաջ տարած է որ, Հալէպի Զէքէրիա մզկիթին մէջ ըսած է թէ մինչեւ արեան վերջին կաթիլը պէտք է պայքարիլ Թուրքերուն դէմ:

Ձապլիրի նոյեմբեր 12ին Իսքէնտէրուն կ'երթայ, Տորիոյի հետ կը խորհրդակցի եւ հետագրով ալ կը հաղորդակցի մարզպան Տը Մարթէլի հետ: Ցետոյ Հալէպ կը վերադառնայ նոյն օրը: Այս չորս հանդիպումներուն հետեւանքով, հետեւեալ որոշումները կը տրուին.— Թուրք երեւելիները հեռացնել Սանճաքէն, փակել Սանճաքին միակ օրկանը՝ «Ենի Կիւն» թերթը, Թուրք պաշտօնեաները պաշտօնական օրկանը՝ «Ենի Կիւն» թերթը, Թուրք պաշտօնեաները պաշտօնական ժողովի թուրք հայրենասէր անդամները դուրս նետել եւ գրգռութիւն կատարել՝ Զէրքէզներու, Քիւրտերու, Հայերու եւ Թուրքերու միջեւ խռամատ բանալու համար, դինեալ ուժեր գործածել՝ այդ երեւոյթը տալու համար թէ ընտրութիւնը կատարուած է, եւ վերջապէս արաբական քաղաքական ակումբներ հիմնել Սանճաքին մէջ:

Արդարեւ, Տորիօ չարժած է այդ որոշումներու սահմանին մէջ եւ իմէջ այլոց ճնշում բանեցուցած է Գրիք Խանի Հայերուն վրայ, որպէսզի մասնակցին ընտրութեանց: Ակէ գաս, 15000 ֆրանք բաժնած է Հայերուն եւ հայ ուսուցիչները բռնի ղրկած է գիւղերը Հայերու մասնակցութիւնը ապահովելու համար:

ԿԱՏԱՂԻ ԿՈՒԻՆԵՐ ՄԱՏՐԻՏԻ ՇՈՒՐՋ

Այսօր 30 օր է որ կատաղի կռիւները կը մղուին Մատրիտի չուրջը: Երկու կողմերն ալ կը չարունակեն յաղթանակներ հաղորդել: կը թուի թէ ապստամբները իրենց գերագոյն ճիգը պիտի փորձեն, գրաւելու համար մայրաքաղաքը, որ կը չարունակէ դիմադրել բոլոր յարձակումներուն: Ապստամբները կը չարունակեն ռմբակոծել Մատրիտը, որուն ոչ – ռազմիկ բնակիչները կը պարպուին ամէն օր, հաղորդակցութեան բոլոր միջոցներով: Կառավարական զօրամաս մը կը քալէ Պուրկոսի նահանգին վրայ, ուր կը գտնուի ապստամբներուն մայրաքաղաքը:

ՀԱՆԱՁԱՒ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՊԻՆ աւագշական վիճակը ծանրացած ըլլալով, բժիշկները յանձնարարեցին անկողին մտնել: Շնչառութիւնը դժուարացած է եւ տաքութիւնը բարձրացած: Իր մասնաւոր քարտուղարը միշտ կը հսկէ անարին վերեւ:

ՄՈՍԿՈՒԱՑի թերթերը կը գրեն թէ իրապէս ամբաստանութեան տակ առնուած են Գիտութեանց Ակադեմիայէն երկու ականաւոր անդամները, Պուխարին եւ երկրաբան Վօլկին, իբրեւ «Թրոցքիական - Ֆաշական»:

ՊՈՌՏՈՑի մէջ ձերբակալուեցան 20 կեղծարարներ, որոնք մասնագիտութեան վերածեր էին ինքնութեան թուղթերու չինութիւնը: կալանաւորներէն մէկը ոստիկան մըն է, որ կապ ունէր Մարսէյլի մէջ հաստատուած ուրիշ խմբակի մը հետ: կ'ըսուի թէ երեսուն հոգի եւս պիտի ձերբակալուին:

Ուշադրութիւն

Ի գիտութիւն բոլոր բաժանորդներուս, պատիւ ունիմ ծանուցանելու,

Ա.— Այսուհետեւ, առանց բացառութեան, ամէն անոնք որոնց թերթը ուղղակի իրեն տուը կամ խանութը կը տանիմ, պէտք է որ իրենց հաշիւները փակեն ամէն շաբաթ:

Բ.— Փոստով ստացողները (ի բացառեալ եռամսեայ կամ տարեկան վճարողները) պէտք է կատարեն իրենց վճարումները մէկ ամիսը չանցուցած.

Գ.— Առկախ հաշիւ ունեցողներէն կը խնդրեմ իրենց հաշիւները փակել մինչեւ դեկտեմբերի վերջը:

Վերոյիշեալ պայմանները չկատարողները չպիտի կրնան ստանալ «ՅԱՌԱՋ»ը:

5 Դեկտ. 936

«Յառաջ»ի Մարսէյլի գործակալ
Գ. ՍԵՐԻԿԵԱՆՑ

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՐԻ *հայ երիտասարդ աղջիկ մը տնական աշխատանքներու կամ պղտիկներ նայելու: Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան:*

Հ. Ց. Դ.

Գաւառ

Լիոնի Վազրանդեան կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 9 Դեկտ. չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 8ին, 181 Cours Lafayette, Ջարդարեան գրադարանը, բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԻՍԿ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՑի ԶԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

20 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ:

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

Ճաշկերոյթ

Նահատակ Գրագէտներու Բարեկամներու Մատենաշարին 10րդ հատորին հրատարակման առթիւ, նուիրուած՝ Արտաշէս Ցարութիւնեանի

ԱՐՁԱԿ ԷՋԵՐՈՒՆ ԵՒ ՔԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ

Աւանդական ճաշկերոյթը մասնակցութեամբ ծանօթ ժառանգականներու եւ գրողներու, տեղի կ'ունենայ 11 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին

Ճլօրիա ճաշարանին մէջ, 61 Mr. le Prince:

Բոլոր անոնք, այր եւ կին, որ կը հաւակրին այս Գործին եւ կը փափաքին մասնակցիլ ճաշկերոյթին, խոշ հատին մինչեւ չորեքշաբթի առաւօտ արձանագրուիլ Մ. Պարսամեանի մօտ, 121 rue Marcadet, Paris (18):

Ճաշը կ'արժէ անձ գլուխ՝ 12 ֆր.:

ՄԹԱԿՈՑԹԻ ՕՐ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՄԱԶԳԱՅինի ԿԵՆԴ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի պիտի ունենայ Դեկտ. 13ին, կիրակի կէսօրէն յետոյ ժամը 2.30ին

Société de Géographieի սրահին մէջ.

184 Bld. St. Germain

Հանդէսը նուիրուած է ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ:

Պիտի նախագահէ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆ,

Պիտի քանախօսէ՝ Պ. Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Խօսք պիտի առնեն նաեւ ՏԻԿ. Ե. ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ (Անգլիա)

Եւ ՀԱՅՐ ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն *ՕՐ. Տ. ՉԱՌԱՓԵԱՆ (դաշնակ), ՏԻԿ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ (արտասանութիւն), ՕՐ. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ (երգ), Պ. Ֆ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ (ջութակ), Պ. Ն. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ (արտասանութիւն), Պ. Ռ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն) Պ. ԻՄԱՒԱԿԵԱՆ (երգ), Ե. ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ եւայլն:*

Մուտք՝ 7 եւ 4 Ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին «Յառաջ»ի խմբագրատունը, Հր. Սամուէլի գրապունը եւ Պ. Երուանդ Յարութիւնեանի մօտ, 13 rue d'Orsel, փարիզ:

ՍԷՆՖՈՆԻՔ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ

13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին, **Salle Erard**ի մէջ

13 Rue du Mail, Métro : Sentier

կը մասնակցին

միջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Soliste ջութակահարները

ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻԶՆԱՐ

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ճայտագրին մէջ կ'անցնին Պէթհովէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Հայ հեղինակներու վերջին գործերէն՝ ԱԼՄԱՍՏ (Պաղտգեաբեանի) եւ ԱՂԹԱՄԱՐ (Տէր-Ղեւոնդեանի):

Պարթեւեանէ՝ նոր գործ մը՝ «ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ» նկարչական երաժշտութեան համոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի:

Տոմսերու գիները՝ 7, 10, 15 եւ 20 Ֆրանք:

կը վաճառուին Հրանտ Սամուէլի մօտ, *61 Rue Mr. le Prince:*

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Տեղի պիտի ունենայ Դեկտ. 13, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին,
վարժարանին մէջ, 1 Bld. du Nord, Le Raincy

ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆՈՎ

Ղեկավարութեամբ Ա. ԴՄԲԼԹԵԱՆԻԿԸ ներկայացուի

Պատկեր մը ՀԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐԷՆ, ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ

եւ ուրիշ անակնկալներ:

Հանգէսէն եւ վճռակաիւաղէն վերջ տեղի կ'ունենան եւրոպական պարեր, մինչեւ ժամը 12, բնտիր նուագախումբի մը ընկերակցութեամբ:

Ամէն չանք թափուած է ցերեկոյթը խիստ հաճելի ընծայելու համար:

Վիճակախաղի տոմսերը կը ծառային իբրեւ մուտքի տոմս. չունեցողները կրնան ստանալ վարժարանէն:

ՄԱՆՈՑ.— *Gare de l'Est*էն առնել ժամը 2.18, 2.27 եւ 2.46ի շոգեկառքը: *Opéra*էն եւ *Jaurès*էն օթոպիւս *21A* եւ իջնել *RaincyPavillon*:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՁԱՇԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ

8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)

Մէթրօ՝ **Etoile, Ternes, Obligado**

Հեռաձայն՝ **Etoile 46—84**

Ազեւեղեան եւ կովկասեան կերակուրներ, ղարաքադի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, շիշլիք. էքսբրէսօ:

Ամէն երեկոյ կը նուագեն՝ ԹԱՒՌԻՍ ԺՕՐԺ եւ ԹԱՒՌԻՍ ԱԲԳԱՐ

ՏՆօրէնՆ՝ ԹՒԼԻԾ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Անիէռ-պուա-Գոլոնպի Ս. Թաղ եկեղեցւոյ վարչութիւնը կը յայտնէ ընկ. Շրանդ Քէօսէեանի իր եղբօր ԳԱՌՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի դառնապէտ մահուան առթիւ:

×

Մարսէյլի Ա.ֆասիոյ եւ Մարգուանի հայր. միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Այրի տիկնոջ Սրբուհի ՅՈՎՀԱՆՆԵԱՆի եւ պարագաներուն, իր որդւոյն՝ ՅԱԿՈԲ ՅՈՎՀԱՆՆԵԱՆի դառնադէտ մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 28ին. 25 տարեկան երիտասարդ հասակին:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅինի Վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները, 9 Դեկտ. չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 8ին, Հ. Ց. Դ. Սիամանթօ ակումբին մէջ, 2 rue des Balais: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՓՆՏՐԵՑԷՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ

երգիծաթերթը՝ «Մ ԵՂՈՒ»

փարիզի եւ Շրջանի Յառաջի ցրուիչ

Պ. ԱԻԵՏԻՔԵԱՆ:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշերը ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur



H. PAPAZIAN

Spécialité de véritable Rahat-Locoum de Stambul

Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)

Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1· **ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ** կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2· **ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ·** երբ քան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն: Շատեր առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր չահերը պաշտպանելու ֆամար:

3· **ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.**

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹՈՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մասնագէտ վաստաքանի ձեռքով:

Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆաշիւներ, մասնաւոր ֆաշիւներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապաֆովութեան սահմանին մէջ:

4· **ՀԱՄԱՐԱԿԱՎՈՒԹԻՒՆ.**

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները:

Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաստատենք ֆաշիւները էնվանթէրի պաֆուն:

Գ.) Կը քննենք սիլանները եւ գործատունութեանց ֆաշիւները:

Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կու տանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:

Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆաշիւները:

Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիւները:

Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ՝անագիտօրէն պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ԼՍԵՑԷՔ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԸ

Avec les supers toutes toutes ondes 1937

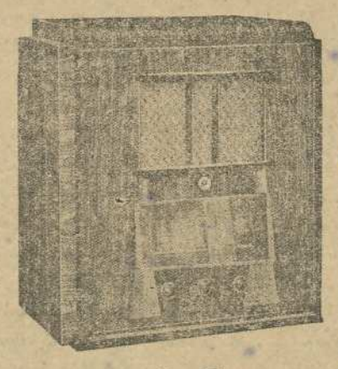
SEVA RADIO

Վաճառատունը հիմնուած է **1928ին**

ԿԸ ՀԱՅԹԱՅԹԷ ՈՒՂՂԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԷՆ

6 ԼԱՄՊ

650 ՖՐ.



7 ԼԱՄՊ

Toutes ondes

950 ՖՐ.

Etablissement Seva T. S. F.

212 Fbg. St. Martin, *մէթրօ* **Château Landon**

Tél. Nord 45-86

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում:
կ'ընդունինք ապսպրանքներ գուառներէ:
փափաքողներուն քաթալօկը կը ղրկուի ձրի:

ՅԻՇԵՑՈՒՈՒԹԻՒՆ — Մենք գործ արանատէր ըլլալով, գործ չունինք խանութպանի ֆետ:

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անխօտով պատրաստուած օղին է ՐԱՔԻՏԻՒԶը:

Զգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերովպատրաստուած եւ ձեր կեանքին վնասակար օղիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒԶը, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է:

UN DUZE

MARQUE DÉPOSÉE

RAKI

40°

DUZE

Véritable Anisette Orientale

ԶՈՒՏ ԽՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ - رافی خالص مستول دەموز

DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

Ֆրասսայի ֆամար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱԼԱՓԻԲԷԵԱՆ

8 rue Suffren, Marseille— Tél. D. 70-89

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
9
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
9 DÉCEMBRE
1936

ԹԻ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3290

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԽՕՍՔ

ՈՁԻՐԸ ՆՈՒԻՐԱԳՈՐԾՈՒԱԾ

Ա.

Խորհուրդներու 8րդ արտակարգ համագումարին կողմէ վաւերացուեցաւ այն սահմանադրութիւնը, որով Հայաստանը կը յաջոյսի գրեթէ իր բոլոր կողերէն եւ իրմէ կը խլուին իր անվիճելի հողերը: Նոր սահմանադրութեամբ մեր հայրենիքը կը վտանգուի իբրեւ ազգմական միաւոր, զաժանօրէն կը հարուածուի իբրեւ անտեսական ամբողջութիւն եւ առարաս վիճակի մէջ կը դրուի – բաղդատմամբ Ազրպէյճանի եւ Վրաստանի — իբրեւ պետութիւն:

Ոճիրը անհնար եղաւ կանխել: Հայութեան դործադրած բոլոր ճիգերը արդիւնք չունեցան: Ճիշդ է, ազմուկ չեղաւ, սակայն այդ երբեք ըսել չէ, թէ քայլեր չառնուեցան: Ընդհակառակն. բախ - ցինք բոլոր դուռները, եւ սակայն ապարդիւն: Գիտակ ահաւորութեանը իր գործած ոճիրին, Մոսկուան հնարխմաց բոլոր միջոցներով խուսափեցաւ Հայութեան հետ երես առ երես խօսելէ: Աւելին. տեղի ունեցաւ արարք մը, որ իր նախընթացը չունի մարդկային պատմութեան մէջ: Մոսկուան չյօժարեցաւ խնդրանք մը լսել հայ ժողովուրդի բերնէն, եւ դաւանաց, լրտես ու վարձկան հրեշակեց այն մարդիկ, որոնք փորձեցին իր դաւթին ապաւինիլ : Զօպանեան - Բաչալեան ձեռնարկին ձախողանքը ապացոյց էր, որ Քրեմլը քաղաքական բարդ ու մթին հաշիւներով վճռած է թաղել Հայկական Դատը:

Լէնինները ու Սթալինները արժանաւոր յաջորդները հանդիսացան ցարերու:

Ցեհատարած ակնարկ մը — համոզուելու համար, թէ իրա – ւամբ տարբերութիւն չկայ երէկուան եւ այսօրուան դահիճներուն մէջ :

Լէնին, տակաւին 1917 սեպտեմբերին, այսինքն մինչեւ հոկտեմբերեան յեղաշրջումը, կը գրէր·

— « Հաշտութեան պայմաններ առաջարկելով, խորհրդային կառավարութիւնը պէտք է որ անյապաղ իճ անցնի ամոնց իրա – կան գործադրութեան», այսինքն՝ «պէտք է որ եաեւ Հայերուն ապահովէ լիակատար ազատութիւն, մինչեւ ազատութիւնն անջատումի »:

Անհրաժեշտ է հոս առանձնապար յիշատակել, որ Լէնին կը պահանջէր այս սկզբունքը՝

«Գործադրել ԲՈՎԱՆԴԱԿ Հայաստանի հանդէպ, պարտաւորուիլ պարպել զայն (այսինքն՝ Թրքապատկան Հայաստանը· Ց·), ինչպէս եաեւ մեր կողմէ բռնագրաւուած թրքական (հայապատկան· Ց·) հողերը»· (Լէնին, Հ·14րդ, Մ· 2, էջ 128):

Հետագային, 1917ին, ազգութեանց գործերու ժողովրդական գործավար Սթալին, կը հրապարակէ իր հանրածանօթ «Դիմում»ը , Թրքապատկան Հայաստանի մասին, ուր, յիշատակելով խորհրդային իշխանութեան հիմնական սկզբունքները ազգային հարցի մէջ, կը յայտարարէ·

« Ռուսիոյ ժողովուրդներու ճակատագիրը, յատկապէս ճակատագիրը հայ ժողովուրդի, սերտօրէն կապուած են հոկտեմբերեան յեղափոխութեան ճակատագրին հետ», ըստ որում, «ժողովրդական գործավարներու խորհուրդը որոշած է Թրքահայաստանի ազատ ինքնորոշման մասին յատուկ հրովարտակ հրապարակել ». (Սթալին, «Խորհրդային Իշխանութեան քաղաքականութիւնը ազգային հարցի մէջ եռամեակի մը ընթացին», 1920, էջ 15):

Եւ իրաւամբ, չուտով լոյս կը տեսնէ խոստացուած հրովարտակը, ուր խորհրդային իշխանութիւնը իրական բովանդակութիւն կը դնէ այն սկզբունքներու մէջ, որոնք տեղ գտած էին Սթալինի ծանօթ «Դիմում»ին մէջ:

Այդ հրովարտակը, որ լոյս տեսաւ 1917 դեկտեմբեր 30ին, բաղդատութեամբը Լէնինի (իբրեւ խորհուրդներու նախագահի) եւ Սթալինի (իբրեւ ազգութեանց գործերու կոմիսարի), կ'ըսէ ·

— « ժողովրդական Գործավարներու խորհուրդը կը յայտարարէ հայ ժողովուրդին, որ Ռուսիոյ գիւղացիական եւ բանուրական կառավարութիւնը պիտի պաշտպանէ հայութեան իրաւունքները Ռուսիոյ կողմէ բռնագրաւուած թրքապատկան Հայաստանի վրայ, ազատ ինքնորոշման հիմունքով, մինչեւ լիակատար անկախութիւն »:

Հրովարտակը կը հրամանագրէր Կովկասեան գործերու Արտակարգ Ժամանակաւոր Կոմիսար Աեփան Շահումեանին «ըստ ամենայնի օժանդակել Թրքահայաստանի ժողովուրդին յիշատակուած առաջադրութեան իրագործումին մէջ», միաժամանակ անոր յատուկ ուշադրութեան յանձնելով հետեւեալ երկու կէտերը. —

« 1·— Անարգել դէպի Թրքահայաստան վերադարձնել գաղթական Հայերը, ինչպէս եաեւ տարագիր Հայերը, որոնք ցրուած են զանազան երկիրներու մէջ:

« 2·— Անարգել դէպի Թրքահայաստան վերադարձնել այն Հայերը, որոնք պատերազմի շրջանին թուրք իշխանութեանց կողմէ հալուած են դէպի Թուրքիոյ խորերը»:

Հրովարտակը հանդիսաւորապէս կը խոստանար որ՝

«ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ՇՐՋԱՆԻՆ ԹՈՒՐՔ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՏ՝ ՊԻՏԻ ՊՆԴԻ ԱՑՍ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՑ ». (Սթալին, «Ի· Իշխ· քաղ· ազգ· հարցի մէջ»):

Այսօր դիտենք արդէն, թէ խորհրդային իշխանութիւնը ի՛նչ ձեւով գործադրեց իր այս խոստումները:

Ց·

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄԸ

Ոչ մեկ խօսք Հայաստանի սահմանումներու մասին

ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՀՈՒՆ ԳՈՀԱՑՈՒՄ ԿԸ ՏՐՈՒԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

Խորհրդային արտակարգ համագումարը դեկտեմբեր 5ին վերջնապէս վաւերացուց նոր սահմանադրութիւնը, որ կը կոչուի Սթալինի անունով: Այս առթիւ, պատգամաւորները 12 վայրկեան ծափահարեցին Սթալինը:

Ինչպէս յայտնի է, համագումարը մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմած էր, վերջնապէս խմբագրելու համար սահմանադրութեան 146 յօդուածները, համաձայն առաջարկուած փոփոխութեանց: Պատգամաւորները վերամշակուած բնագրին համար իրենց հաւանութիւնը յայտնեցին իրենց դլուխներուն վրայ բարձրացնելով իրենց անդամաեետրերը: Միեւնոյն առեն դեկտեմբեր 5ը հռչակեցին իբրեւ մշտնջենական ազգային տօն, կոչելով «Սահմանադրութեան Օր»: Վերջնական վաւերացումէն եաք, համագումարը, որ մեծամասնաբար կազմուած էր երիտասարդներէ, «Ինթէրնասիոնալ»ը երգեց, մինչ կին պատգամաւորները իրենց թաչկինակները կը շարժէին: Թղթակից մը դիտել կուտայ թէ դանց առնուած էր երգին առաջին տունը, որ ըմբոստութեան մարտակոչ մըն է:

Կիրակի օր վիթխարի թափոր մը կազմուեցաւ Մոսկուայի Կարմիր Հրապարակէն մինչեւ Հանգստեան Տունը: Ամբողջ քաղաքը կը լողար դրօշներու ծովու մը մէջ:

**** Վաւերացման առթիւ Սթալին կարճ դիտուցում մը տուաւ, որ տեւեց 11 վայրկեան: Առաջարկուած 43 փոփոխութիւններուն մէջ կը գտնուի կարեւոր դիմում մը՝ Ֆրանսայի համար: Սկզբնական բնագիրը (յօդ· 49) որ կը սահմանէ Գերագոյն Խորհուրդին (Խորհրդարան) նախագահական մարմնին (պրէզիտիում) իրաւասութիւնները, կը տրամադրէր·— «Երբ խորհրդարանը փակ է, նախագահական մարմինը պատերազմական վիճակ կը հրատարակէ, եթէ դինեալ յարձակում մը կատարուի Խ· Միութեան դէմ»:*

Այս ձեւին մէջ, կարմիր բանակը պարտաւոր չէր օգնութեան հասնելու Ֆրանսայի կամ Զեխոսլովաքիոյ, եթէ Ռուսաստանի այդ երկու դինակիցները յարձակման ենթարկուէին: Երկու երկիրներուն դիւանագիտական ներկայացուցիչները բողոքած ըլլալով այս թերի չարադրութեան դէմ, Սթալին յօդուածը բարեփոխած էր այսպէս·—«Նախագահութիւնը պատերազմական վիճակը հրատարակէ, եթէ դինեալ յարձակում կատարուի Խ· Միութեան վրայ եւ կամ եթէ անհրաժեշտ համարուի կատարել միջազգային պարտաւորութիւնները՝ փոխադարձ պաշտպանութեան համար ընդդէմ յարձակման»:

Այս փոփոխութեամբ դոհացում կը տանան Ֆրանսա եւ Զեխոսլովաքիա :

Միւս փոփոխութիւնները պարզապէս ձեւական են: Այսպէս, 10րդ յօդուածը կ'երաշխաւորէ քաղաքացիներու անձնական իրաւունքները՝ իրենց եկամուտներու եւ խնայողութեանց, ինչպէս եւ ժառանգութեան մասին: Ցօդ· 8ի վրայ, որուն տրամադրութեամբ հասարակական անտեսութեանց (կոլխոզ) անդամներուն հողը իրենց կը պատկանի յաւիտեան, Սթալին աւելցուցած է,— « Առանց որ եւ է դրամական վճարման»: Այսօրուան համար մեծ արժէք չունի այս տրամադրութիւնը, քանի որ պարէնի տուրքը եւ ուրիշ հարկերը իրականին մէջ կը կազմեն լայն հատուցում տրամադրուած հողին համար:

Ցօդ· 12ի վրայ աւելցուած է հետեւեալ նախադասութիւնը,— «Աշխատանքը պարտականութիւն մը եւ պատուոյ գործ մըն է աշխատանքի ընդունակ ամէն քաղաքացիի համար »:

Ցօդ· 35ը բարեփոխուած է այսպէս·— Ազգութեանց խորհուրդը կ'ընտրուի այն եղանակով ինչ որ Մ իութեան Գերագոյն Խորհուրդը եւ կը բաղկանայ նոյնքան անդամներէ »:

Ցօդ· 40ի տրամադրութեամբ Խ· Միութեան մէջ բոլոր օրէնքները պիտի հրատարակուին 11 լեզուներով:

Ցօդ· 48ը փոփոխուած է այսպէս·— Գերագոյն Խորհուրդը կը բաղկանայ նախագահական մարմնի նախագահէն եւ 11 դեր - նախագահներէ (համաձայն 11 դաշնակցային հանրապետութեանց), փոխանակ չորս դեր - նախագահներու, ինչպէս ծրագրուած էր սկզբնական բնագրին մէջ:

Ցօդ· 77ով կը հաստատուի նոր պաշտօնատուն մը ,— ազգ· պաշտպանութեան ճարտարարուեստի գործավարութիւն:

Անգլիացի թղթակից մը կը դրէ թէ ամէնէն ջերմ ծափերու արժանացան այն յօդուածները որ կ'երաշխաւորեն աշխատանքի, վճարովի արձակուրդի, հիւանդութեան, ծննդաբերութեան եւ ծերութեան առթիւ ընորհուած իրաւունքները, ինչպէս եւ 12 րդ յօդուածը, որ կը նուիրագործէ համայնավար կուսակցութեան վայելած քաղաքական մենաշնորհութիւնը: Քար լռութեամբ ընդունուեցան 124, 127 եւ 128 յօդուածները, որոնք կ'երաշխաւորեն քաղաքացիներու խղճի ազատութիւնը, կրօնական պաշտամունքը, անձի, բնակարանի եւ նամակներու անձեռնմխելիութիւնը:

**** Տեղական թերթերէն միայն «Իզմանիթ»ի մէջ տեսանք սահմանադրութեան վաւերացման մանրամասնութիւնները: Ինչպէս կը տեսնէք, ոչ մէկ խօսք այն հրէշային անարդարութեան մասին, որով Ադրբէյճանի եւ Վրաստանի կը յանձնուին Նախիջեւանը, Լեռնային Ղարաբաղն ու Գանձակը եւ Ախալքալաքը:*

Կարդալ այսօրուան խմբագրականը :

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ· ԷՋ)

Հ· Ց· Դ· Արեւմտեան Եւրոպայի կեդր· կոմիտէն խոր կսկիծով կը հաղորդէ մահը՝

ԸՆԿ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՆԵՐԿԱՑՈՒՑՈՒԻՉ ԸՆԿԵՐՎ· ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ)

որ զոհ գնաց եղերական դէպքի մը, երկուշաբթի գիշեր, իր քնակարանին մէջ:

Ցուղարկաւորութեան մանրամասնութիւնները պիտի հաղորդուին առանձին յայտարարութեամբ :

ԸՆԿ. ՍԵԴՐԱԿ ԱԱՍՈՒՆԻ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Սեդրակ Սասունի սպանուած...

Ձհաւատացիք, երբ հեռախօսը այս բստմնելի գոյժը կը հաղորդէր երէկ առտու, հազիւ գործի ձեռնարկած:

Դժբախտաբար ճիշդ էր տեղեկութիւնը: Եւ կէս օրուան թերթը, «Փառք-Մխի», կուտար մանրամասնութիւնները:

Այդ պղպիւրին համաձայն, մեր տարաբախտ ընկերը սպանուած կը գտնուի իր քնակարանին մէջ, 16, ռիւ Վոժիռար, երկուշաբթի գիշեր: Ատրճանակի հինգ գնդակներ զարնուած էին գլխուն: Դիակը գտաւ իր եղբայրը, Արմէն, գիշերուան ժամը 12·30ին: Քառորդ ժամ վերջը եկաւ Սէն Սիւլփիսի քաղին ոստիկանապետը, առաջին քննութիւնը կատարելու եւ տեսաւ որ մարմինը փռուած է սեղանի մը մօտ: Սեղանին վրայ կը գտնուէր հեռաձայնի գործիք մը, որուն ընկալուչը բակուած էր: Սեղանին վրայ էր նաեւ ատրճանակը: Ոստիկանապետը անմիջապէս լուր տուաւ դատական ոստիկանութեան եւ ժամը երեքին քննութեան ձեռնարկեցին երեք պաշտօնեաներ: Այս առթիւ տեղեկացան թէ Ս· Սասունի հին յանախորդուհի մը ընդունած էր ժամը 6·30ին, յետոյ, ժամը 8ին, մարդ մը որ գտակ դրած էր: Յետոյ վերարկուն առած էր, հարեւան նաշարանը երթալու համար, ինչպէս ամէն իրիկուն:

Ուրեմն սպանութիւնը կատարուած է այդ պահուն:

«Փառք – Մխի» կը գրէ թէ քննիչները մասնաւորապէս ուզեցին իմանալ զոհին անհատական կեանքը եւ իմացան թէ անգամ մը ամուսնալուծուած ըլլալով, իրեն դէմ լարուած էին երկու ատերտագիրները: Ցետոյ իր հով ունէր սպասուհի մը որ կը սպասնար փորձանք հանել, եթէ չամուսնանար իրեն հետ: Վերջապէս կ'ըսուի թէ զոհը ՌԱՆԻ ՄԸ ԱՆԳԱՄ ՄԱՀՈՒԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ ԸՍՏԱՑԱԾ ԷՐ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԵՏՆԻ ՎՐԱՑ:

Այս տեղեկութեանց վրայ, ոստիկանութիւնը կ'ենթադրէ թէ Ս· Սասունի սպանուած է կա՛մ վերջին յանախորդին կողմէ, կամ վրէժխնդրութեամբ եւ կամ — ԻՆՉ ՈՐ ԱՄԷՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ԳՐԱՒԱԾ Է ՔՆՆԻՉՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ — ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌԸ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ Է:

Երէկ ամբողջ օրը ողբացեալ ընկերոջ քնակարանը պաշարուած ըլլալով, կարելի չեղաւ որ եւ է ատուգում կատարել մեր կողմէ: Լուրին անմիջական տպաւորութեան տակ շշմած, հազիւ այսքանը կրցանք գրի առնել, ողբալու համար եղերական վախճանը մեր երիտասարդ եւ տաղանդաւոր ընկերոջ, որ այնքան բեղուն աշխատանքներ կատարած է կուսակցական եւ հանրային կեանքի մէջ, եւ որուն ապագային դեռ նոր կը բացուէր:

Հողը թեթեւ գայ վրադ, Սիրելի Սեդրակ:

×

*** Սեդրակ Սասունի (բուն մականունով Տէր - Ղազարեան) ծնած էր 1895ին Աեարոնի գիւղին մէջ: Նախնական կրթութիւնը իր ծննդավայրին մէջ առնելէ վերջ, գացած էր Տիգրանակերտի ազգային վարժարանը: Օսմ· Սահմանադրութեան հրուչակումին Պոլիս երթալով մտաւ Ազգ· Կեդրոնական վարժարանը, որուն շրջանը ալարտեց 1914ին: Ցետոյ իբրեւ ուսուցիչ մէկ տարի պաշտօնավարեց Ռոտոսթոյի ազգ· վարժարանին մէջ, մինչեւ որ 1915ին բոլորին պէս տարագրուեցաւ: Նախ գնաց Գոնիա, ուրկից անցաւ Դամասկոս, ուր հիւանդանոցի մը մէջ պաշտօնավարեց բանի մը տարի: Պատերազմը վերջանալէ առաջ բանի մը ընկերներով եւ տաժանելի ճամբորդութենէ մը ետք յաջողեցաւ անցնիլ Թուրքիոյ սահմանները եւ հասնիլ Աֆիոպա: Անկից գնաց Եգիպտոս եւ մնաւ անգլիական բանակին մէջ իբրեւ թարգման, մինչեւ 1919 օգոստոս, երբ անցաւ Պոլիս, անկէ ալ եկաւ Փարիզ 1919ի աշնան :

Հոս հետեւեցաւ իրաւաբանական վարժարանի դասընթացքին եւ 1922ին վկայուեցաւ, իբրեւ *լիսանսիէ ան տրուա*: Տարի մը վերջը մտաւ ատամնաբուժական վարժարանը եւ առաջին անգամ երեք տարի հետեւելով ստացաւ վկայական: Երկրորդ անգամ հինգ տարի եւս հետեւելով ստացաւ Ֆրանսայի մէջ գործելու իրաւունք: Տարիներէ ի վեր ունէր սեփական դարմանատուն եւ մեծ համբաւ կը վայելէր իբրեւ լաւ ատամնաբոյժ :

Իր կուսակցական գործունէութեան մասին կը գրենք առանձին:

Այս առթիւ մեր ցաւակցութիւնները ընկեր Կարօ Սասունիի եւ բոլոր պարագաներուն:

ԱՋԱՆԻԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻՆ ՎՐԱՑ պատրաստութիւնները կը շարունակուին երկու կողմէն ալ, Մատրիտի չուրջը, ուր փոխադրուած է պատերազմին ծանրութեան կեդրոնը: Զօր· Ֆրանքօ օդնական զօրքի կը սպասէ, ուելի ուժգին յարձակողականի մը ձեռնարկելու համար: Ապստամբ հրամանատարներէն Զօր· Լխանօ որոշեց Պերլին երթալ: Գերմանական թերթ մը կը դրէ թէ զօր· Ֆրանքօ 80000 դինուոր ունէր Մատրիտի առջեւ, բայց 18,000ր սպաննուած կամ վիրաւորուած են:

ՉԱՐԵՆՑ

(ՎԵՊ ԱՍԼԱՆԵԱՆԻՑ ԿՈՂՔԱՓԻ)

— ο —

Ալեքսանդր Մելքումյանը ոգեշնչված էր։ Նա ուզում էր ամեն ինչ ասել։ Ասել այն մասին, որ ինքը ոչ միայն ինժեներ է, այլև՝ գրող։ Ասել այն մասին, որ ինքը ոչ միայն ինժեներ է, այլև՝ գրող։ Ասել այն մասին, որ ինքը ոչ միայն ինժեներ է, այլև՝ գրող։

Ալեքսանդր Մելքումյանը ոգեշնչված էր։ Նա ուզում էր ամեն ինչ ասել։ Ասել այն մասին, որ ինքը ոչ միայն ինժեներ է, այլև՝ գրող։ Ասել այն մասին, որ ինքը ոչ միայն ինժեներ է, այլև՝ գրող։

— Իմ անունն Ա՛, — ասաց նա։ — Ես ինժեներ եմ։ Ես գրող եմ։ Ես ինժեներ եմ։ Ես գրող եմ։ Ես ինժեներ եմ։ Ես գրող եմ։

— Ա՛, ինչպես Ձեզ հայտնի է, — ասաց նա։ — Ես ինժեներ եմ։ Ես գրող եմ։ Ես ինժեներ եմ։ Ես գրող եմ։

— Ա՛, ինչպես Ձեզ հայտնի է, — ասաց նա։ — Ես ինժեներ եմ։ Ես գրող եմ։ Ես ինժեներ եմ։ Ես գրող եմ։

—

ԵՎ ՔԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՑՔԸ

— Վկայեցի՛ր ինքդ ինձ վրա, ասում էր ինձ ծերունին, ես ինչ ասացի, ամեն բառը ճշմարիտ է, ոչ մի բառ չեմ ավելացրել, ոչ մի բառ չեմ պակասեցրել, ամեն ինչ ճշմարիտ է, ինչպես որ կա, ինչպես որ եղել է, ինչպես որ պիտի լինի... Ես ուզում եմ, որ դու ինձ վրա վկայես, որ ես ոչ մի ստություն չեմ ասել, ոչ մի սուտ չեմ հորինել, ոչ մի բան չեմ ավելացրել, ոչ մի բան

ՏԻԿԻՆ ՍԻՄՍԸՆ ԿԸ ՀՐԱԺԱՐԻ...

—o—

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Կը կարծուի թէ Անգլիոյ թագաւորը այսօր պիտի տայ իր վերջնական որոշումը՝ ամուսնական հարցի մասին։ Երկուշաբթի օր վարչապետ Պ. Պոլտուին հետեւեալ կարճ յայտարարութիւնն ըրաւ Երեսփ. ժողովին մէջ, ուր տեղ ձգելու տեղ չկար.

—« Այս գործի ամբողջ ընթացքին, Ն. Վեհափառութեան կառավարութեան բուռն փափաքն եղաւ եւ է Ն. Վեհափառութեան ընծայել անհրաժեշտ ժամանակը՝ կշռելու իր որոշումը որ ուղղակի կապ ունի իր անձնական երջանկութեան եւ իր հպատակնեբրու չահերուն հետ։ Միեւնոյն ատեն, կասկած չկայ թէ ներկայ անստուգութեան եւ սպասման աւելի երկարաձգումը կրնայ ծանրապէս վտանգել ազգային եւ կայսերական չահերը։ Ոչ ոք աւելի յաւ կ'ըմբռնէ այս պարագան քան Ն. Վեհափառութիւնը։ Կառավարութեան եւ թագաւորին յարաբերութեանց մասին եղած մր յայտարարութեանց առթիւ, կ'ուզէի աւելցնել հետեւեալը.— բացի անառարկ (մորկանաթիք) ամուսնութեան մը ծրագրէն, որ եւ է խորհուրդ չէ արուած կառավարութեան կողմէ Ն. Վեհափառութեան որուն հետ իմ բոլոր խօսակցութիւններս եղած են բացարձակապէս անձնական, ազատ՝ որ եւ է պաշտօնականութենէ։ Կառավարութիւնը չէր որ յուզեց հարցը, այլ Ն. Վեհափառութիւնը, ինծի հետ եղած խօսակցութեան մը ընթացքին, քանի մը չաբաթ առաջ, երբ առաջին անգամ ինծի հաղորդեց թէ կ'ուզէ ամուսնանալ Տիկին Սիմսընի հետ, երբ ան ազատ ըլլայ։ Ուրեմն ծրագիրը թագաւորին միտքը կը ըզաղեցնէ առենէ մը ի վեր. եւ երբ Ն. Վեհափառութիւնը եզրակացութեան մը յանգի իր փափաքած որոշման մասին, անոնք այս երկրի կառավարութեան ինչպէս եւ գաղթապետութեանց պիտի հաղորդէ զայն։ Այն ատեն այս կառավարութեանց կ'իյնայ որոշել թէ ինչ խորհուրդ պիտի տան թագաւորին, եթէ երբեք պիտի որուի։ Չեմ կրնար վերջացնել այս յայտարարութիւնը, առանց յայտնելու ամբողջ ժողովին զգացումը՝ մեր խորին եւ յարգալից համակրանքը Ն. Վեհափառութեան հանդէպ, այս պահուն»։

Վարչապետին յայտարարութենէն վերջը, խօսք առին զանազան հոսանքներու ներկայացուցիչները։ Բուռն յուզում պատճառեց նախկին նախարար Պ. Զըրչիլի միջամտութիւնը։ «Նստէ՛», կը պոռային երեսփոխանները։ «Ամօ՛թ է», կը գոչէին ուրիշներ, երբ Զըրչիլ կը հարցնէր.— «Կրնա՞մ հարցնել յարգելի բարեկամիս թէ կրնա՞յ հաւաստիք տալ թէ անգառնալի քայլեր չպիտի առնուին»։

Եւ ահաւասիկ նոր անակնկալ մը։ Թագաւորին սիրուհին՝ Տիկին Սիմսըն, որ միշտ Քան կը գտնուի, պատրաստակամութիւն յայտնած է հրաժարելու ամուսնութենէն, եթէ կարելի է այս ձեւով լուծել խնդիրը։ Այս յայտարարութիւնը հաղորդեց Թագաւորին անեկապաեր, յորս Պրաունլօ, որ կ'ընկերանայ Տիկին Սիմսընի։ Յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ «Տիկին Սիմսըն վերջին քանի մը չաբաթներու ընթացքին միշտ ուզած է խուսափիլ որ եւ է քայլէ կամ առաջարկէ որ կրնայ վնասել Ն. Վեհափառութեան կամ գահուն։ Այսօր ալ իր դիրքը չէ փոխուած եւ Տիկինը կ'ուզէ անմիջապէս քաշուիլ կացութենէ մը որ թէ դժբախտ եւ թէ անպատշաճ նելի դարձած է, եթէ այս քայլը կրնայ լուծել խնդիրը»։

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԳՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

—o—

«Ցաւակուտ հոսապղով, սուիսով»

—o—

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՁՕՐՔ ԹՐՔԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ԱՐՏԱ

Պոլսոյ վերջին թղթակիրէն կը ստանք հետեւեալ տեղեկութիւնները, Իսմէնէրուզի եւ Անտիոքի կացութեան մասին, որոնց ալ թրքական աղբիւրէ ։—

Դեկտեմբեր 2ին Անթաքիոյ մէջ տեղի ունեցաւ արիւնոտ դէպք մը, զոր տեղական իշխանութիւնը սարքել տուած էր Առալը Մէհմէտի կողմնակիցներուն։ Դէպքը այսպէս սկսած է.— Այդ կողմնակիցները կը յարձակին զգուշական պատասխանիներու վրայ։ Անոնց հայրերը եւ մեծ եղբայրները կը միջամտեն, Ֆրանսացիներն ալ հեծելազօրքի եւ զնդացիրի կրակով կը դիմաւորեն այս սարքուած դէպքը։

Հայրենասէր Թուրքերէն կան 2 մեռեալ, 30է աւելի վիրաւոր, ժողովուրդը սուգի եւ յուզումի մէջ է։ «Ենի Կիւն» թերթին տէրը՝ Սէլիմ Չէլէնկ, ժողովրդական կոմիտէին Սամիհ Ազմի եւ ուրիշ մտաւորական Թուրքեր մայր հայրենիք ապաստանած են։

Պաշարման վիճակ հռչակուեցաւ եւ ամենախիստ հալածանքները կը գործադրուին Թուրքերուն հանդէպ։ Արիւնոտ ահաբեկման վարչութիւնը՝ Սանճաքին ամէն կողմը Թուրքերուն համբերութիւնը սպառելու աստիճանին հասցուած է։ Ֆրանսացիները, որոնք ժողովուրդը կը զրդռեն իր սուգին եւ ջղայնութեան հետեւանքով աւելի լայնօրէն ու խստօրէն ծառանալու, զինուորական ամէն տեսակ միջոց ձեռք առած են հաւանական դէպքերու դիմաց։ Սանճաքի Ֆրանսացի զինուորներուն թիւը աւելցուած է եւ առաւելապէս Թրքական սահմանամերձ վայրերու մէջ կը կեդրոնացնեն։ Կ'ըսուի թէ դէպքին վրայ Տօքթօ Անթաքիա եկած է Խքչնադէրունէն եւ անձամբ կը վարէ պաշարման վիճակը։ Կարեւոր դէպքերու նախօրեակին կը գտնուի Սանճաքը ։

**** Իրբեւ թէ երեսփոխան ընտրուածներէն Առալը Մէհմէտ՝ ներկայիս նախարար է Սուրիոյ, իսկ Գուսէյրի՝ նախկին նախարար։ Երեսփոխան հռչակուածներուն մանոյ տուած են ընտրական տեղեկագրեր որոնց մէջ դէրօ է ստացուած քուէներուն թիւը։*

Անթաքիոյ բոլոր Թուրքերը, Ալէվիները, Չէրքէզները, Հայերը (Դաշնակներէն զատ) եւ Օրթոտոքսները միասին հանդարտօրէն կ'անցնին Գուսէյրի Մուսթաֆայի բնակարանին առջեւէն, յայտնելու համար թէ ընտրութիւնը ապօրինի է եւ թէ երեսփոխան հռչակուածները որեւէ կերպով չեն ներկայացներ Սանճաքը։

Ցանկարծ, զացողները թակարդ կ'իյնան եւ կ'ենթարկուին գնդացիրի եւ հրացանի համազարկի մը։

Այս կացութեան հանդէպ յուզումը չափազանց կը չատնայ եւ երեւելիները կ'աշխատին ժողովուրդը փրկել այդ եղերական վիճակէն։ Միւս կողմէ, ոստիկանական ուժեր կը հասնին եւ անմեղ ժողովուրդին վրայ կրակելով կը մասնակցին դաւին, որ յայտնապէս սարքուած էր Գուսէյրիի բնակարանին մէջ։

Ճարահատ, ժողովուրդը քարերով եւ գտած առարկաներով ինքնապաշտպանութեան կը դիմէ։ 3 Թուրքեր սպաննուեցան եւ 50ի մօտ անձեր ալ վիրաւորուեցան ։

**** Պաշարման վիճակի հետեւանքով, քաղաքային պաշտօնեաները հեռացուած են եւ կառավարչատունը դրաւուած է քաղաքապահ զինուորներու կողմէ։ Իրիկուան ժամը 5էն մինչեւ առաւտուան ժամը 7, արգիլուած է պատիլ փողոցներու մէջ։ Կիներն անգամ կը խուզարկուին եւ ճնշումի ու չարձակումի կ'ենթարկուին ։ Գիւղացիներուն արգիլուած է քաղաք մտնել, սուինաւոր զինուորներ կը չրջապատին քաղաքին մէջ եւ չուրջը ։*

**** Անատոլուի գործակալութիւնը կը հաղորդէ.— Հետզհետէ կ'աւելնայ Սանճաքէն Թուրքիա փախչողներու թիւը։ Ճնշումը չէ պակասած, այլ աւելցած է։ Ոչ ոք ապահով է իր կեանքի եւ գոյքի մասին։*

Վերջին դէպքերու ընթացքին, Անտիոքցիները միշտ կը պոռային.— « կեցցէ՛ Աթաթիւրք, կեցցէ Հաթայ» (Սանճաքին հին անունը)։

Դեկտեմբեր 3ին Ֆրանսացիները 1000 զինուոր եւս բերած են։ Ամէն կողմ զոց է եւ ժողովուրդը խոր յուզման մատնուած ։

**** Կ'ըսուի թէ Թուրքիա նոր ծանուցագիր մը պիտի ուղղէ Ֆրանսական կառավարութեան ։*

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՂՎ

ԳԵՐՄԱՆ նախարարները եւ թերթերու խմբագրապետները, ամէն տարի դեկտեմբերի սկիզբը, գանձանակ մը բռնած՝ պիտի պտըտին Պերլինի փողոցները, հանգանակութիւն կատարելու ի նպաստ թշուառներուն ։

ԱՏԱՆԱՁԻՆ կը հաղորդեն թէ անտախտնթաց ողողում մը պատահած է եւ ջուրը բարձրացած մինչեւ երկու մեթր։ Բազմաթիւ տուներ փլած են։ Հարիւր հոգիի չափ զոհեր կան, իսկ 30000 հոգի անպատսպար կը մնան։

ՊԻՑՐՈՒԹԻՆ կը հեռագրեն թէ Ալէվիները հաւանութիւն յայտնած են որ իրենց երկիրը Սուրիոյ կցուի, բայց որոշ վերապահումներով, ինչպէս ձէպէլը Տրիւզը։

« ՊՂՊՂԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ», կարապետ Պէշիրճեան, որ մէկ տարի բանտարկութեան դատապարտուած էր փետրուար 21ին, իր ընկերոջ հետ, ազատ արձակուեցաւ ուրբաթ օր։ Դատավարութիւնը տեւած էր 9 օր, արժելով 30,000 անգլ. ոսկի։ Պէշիրճեան նախապէս գրաւիր եղած է առեւտրականի մը քով, քանի մը չիլին չաբաթականով, յետոյ ուզեց դառնալ «պղպղի թագաւոր», իր ափին մէջ կեդրոնացնելով ամբողջ մթերքը, բայց կէս ճամբան մնաց ։

Հ. Ը. Դ.

Գաւառ

Լիոնի վարչանդեան կոմիտէն ընկերական ըդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 11 դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, *181* Cours Lafayette, Ջարդարեան գրադարանը։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ԻՍՐ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՉԱՒԱՐԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ ԿՈՂՄԷ

20 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ։

կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը։

ՑԵՏԱԶԳՈՒԱԾ Է *յառաջիկայ երեքշաբթի* (15 Դեկտ.) *տպարանական աշխատաւորներու ժողովը։*

Շնորհակալիք

Այրի Տիկին Վերգին Ս. Սիմօնեան, Պ. վահան Սիմօնեան եւ Այրի Տիկին Արամ Տէտէեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք անձամբ, նամակով եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝

ՍԱՐԳԻՍ ՍԻՄՕՆԵԱՆԻ

դառնապէտ մահուան առթիւ։

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՒԷ *հայ երիտասարդ աղջիկ մը տնական աշխատանքներու կամ պղտիկներ նայելու։ Դիմել «Յառաջ»ի վարչութեան։*

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Լիոնի վարչանդեան կոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկեր ԴԱՒՈՆԻԿ ՓԷՕՍԷԵԱՆի եղերական մահուան առթիւ, ընկ. Հրանդ Փէօսէեանի եւ իր պարագաներուն, ինչպէս նաեւ ընկ. Գրիգոր Ա.ՁԷՄեանի եւ իր ընտանեկան պարագաներուն։

×

Հ. Ց. Դ. վարդան ենթակոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. Հ. ՓԷՕսէեանի, իր եղբօր՝ ԴԱՒՈՆԻԿ ՓԷՕՍԷԵԱՆի ժահուան առթիւ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ներկայիս կը յայտարարենք թէ ամսոյս 13ին տեղի ունենալիք Լիոնի ազգ. վարչութեան թեկնածուներու ցանկին մէջ մեր անունները դրուած են առանց մեր հաւանութեան, ուստի ստորագրեալներս մեր թեկնածութիւնը չեղեալ կը համարենք։

Ա. Հաբէլեան
Լիոն, 6 Դեկտ. 936 Ց. Այվազեան

ՅՕՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅինի պալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները, *9* Դեկտ. չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 8ին, Հ. Ց. Դ. Սիամանթօ Ակումբին մէջ, *2* rue des Balais: Թիսա կարեւոր օրակարգ։

«ՀԱՅ ԱՐԴԻ» միութեան ժողովը այսօր, չորեքշաբթի երեկոյ ժամը *9—10.30* Salle Vucquère. *67-69* rue de Douai, *Paris* (*18*)։

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՇՐՋ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ
ԻՐ ՇՐՋԱՆԻ ՈՒԹ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՀՆԳ ԿԸ ՏՕՆԷ
ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ
1937 Յունուար 10ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին
Salle Horticultureի մէջ։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻՄ
Sociétés Savantes, *8 Rue Danton* (*St. Michel & Odéon*)
20 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՀԻՇՏ 8.45ԻՆ
Այս եղանակին մէջ միմիայն մէկ անգամ ըլլալով
Զուարթ եւ ծիծաղաշարժ օփերէթ
ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ
Մասնակցութեամբ Թատրոն ժօրժ Շահպարոնեանի եւ վարիզանայ ծանօթ դերասաններու եւ դերասանուհիներու։
Թոզոումի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք կ'առնուին։
Գիները՝ 15, 10 եւ 5 ֆր.։
Տոմսերը նախօրօք գնել՝ Գրատուն Հրանտ-Յաժուէլէն, 51 *rue M. le Prince*

Թատերական ներկայացում
Իսի լէ Մուլինոյի Հայ երիտասարդաց Միութեան կողմէ
13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին
Սեւրի Պէշիկթաշլեան Թատերասրահին մէջ,
26 rue Troyon, մէթրօ Pont de Sèvres
կը ներկայացուի ԱՐԵԱՆ ԲԻՇԵՐ (տրամ 3 արար)
եւ ԵՐԿՈՒ ԾԱՂՐԱՑԵՂՆԵՐԸ (զաւեշտ)։

Թէյասեղան Նոր Տարիի առթիւ
Սէն Լուի (Մարսէյլ) Հ. Ը. Խաչի ենթամասնաճիւղին կողմէ
26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը *8* 30ին, Գ. վահան փիլօեանի սրահին մէջ,
Յայտագիրը տեղւոյն վրայ։
Բոլոր կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի նկատի ունենալ Թուականը։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ
Maison HERATCHIAN
Որ կը գտնուէր rue Bleue, *փոխադրուած է* 6 rue Lamartine
(Petit Journalի հետեւի փողոցը), մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19
ՓՈՓՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵՓԱՔԱՆԱԿԻ ԳԻՆՈՎ
Արեւելեան եւ Եւրոպական ամէն տեսակ ընտիր նպարեղէններ եւ խմիչքներ։ Գնումի համեմատ՝ գեղեցիկ նուէրներ։
Livraison à domicile

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՃԱՇԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ
8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)
Մէթրօ՝ Etoile, Ternes, Obligado
Հեռաձայն՝ Etoile 46—84
Աբեւելեան եւ կովկասեան կերակուրներ, ղարաքաղի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, շիշլիք, էջմիրզիժան։
Ամէն երեկոյ կը նուագեն՝ ԹԱՒՐԻՍ ԺՕՐԺ եւ ԹԱՒՐԻՍ ԱԲԳԱՐ
Տնօրէն՝ ԹԱՒԻԶ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ԿԱՊՈՑՆԵՐ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ ՂՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Ռուսաստանի մէջ գտնուած ձեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն լաւագոյն եւ իրական օժանդակութեան ձեւն է՝ ղրկել անոնց կապոցներով բրդեղէն կտորներ, ճերմակեղէն, կօշիկներ եւ թրիքօթաժ։
Այս բոլոր իրեղէններէն մենք ունինք ճոխ մթերք եւ կ'ուզարկենք զանոնք Ռուսաստան շատ ձեռնտու եւ մատչելի գիներով։
Ունինք տրաժաղրելի ընտրրուստ եւ բէնկոն գրաժեքնաններ, ինչպէս նաեւ գաշնակներ՝ շատ մատչելի գիներով։
Գիներու ցանկը եւ նժոյշները կը ղրկուին առաջին իսկ պահանջին
Դիմել՝ American Lloyd, Paris (9), 7 rue Auber
Tél. Opéra 67-77, 67-78



Մուշտակավաճառ
ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch.
Մեր վաճառատուններուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին։
Օգտուեցէք ասիթէն։ Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը։ Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Օձիկներ եւայլն։ Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք։ Կրստանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաժը։ Մեր վաճառատունները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր։
Ներկայ կտրօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի կապոյտ կամ կարմիր Խաչերուն։

ԾԱԽՈՒԻ Է հիւանդութեան պատճառաւ, նպարատուն մը, հանրակառքի գծի վրայ, բազմամարդ թաղ, մթերանոցին ետեւ՝ 3 կտորով յարկաբաժին, լուսաւէտ եւ օդասուն, բակ ու պարտէզ, ուր՝ կարելի է պահել հաւ, նապաստակ, լաւ շահ ապահովելու համար ։

Ապրանք եւ գործ (*Գալանս օթոմաթիք եւ կլասիէռ* նուի-նոր, դարակներ, եւայլն մէջը) 8500 ֆրանք միայն, կանխիկ։ Այս լաւագոյն առիթը փախցնել չուզողները դիմեն՝ 18 Աւրլեան տը Սէն ժիւսթ, Մարսէյլ։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԴՇԱԲԹԻ 10 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ JEUDI 10 DÉCEMBRE 1936

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3291

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԽՐԿՒԻՒ ԽՕՍՔ

ՈՁԻՐԸ ՆՈՒԻՐԱԳՈՐԾՈՒԱԾ

— . —

Բ.

Հայաստանը առաջին անգամ վաճառքի հանուեցաւ Պրէսթ – Լիթովսկիի մէջ, ուր Մոսկուան համանուն քաղաքի դաշնագրով Թուրքիոյ ձգեց ոչ միայն բովանդակ Թրքահայաստանը, այլեւ անոր յանձնեց ռուսահայկական հողերէն ամբողջ կարսի շրջանը:

Երկրորդ անգամ Հայաստանը բացայայտ առուծախի առարկայ դարձաւ Մոսկուայի ռուսեւթիւրք խորհրդաժողովին մէջ, 1921ին, ուր Ռուսաստանը յօժարեցաւ Թուրքիոյ ձգել Սուրմալուի գաւառը (շրջան մը, որ մաս չէր կազմեր Ազգային Ուխտով նախագծուած Թուրքիոյ), վտխարէնը ստանալով Պաթումի շրջանը:

Եւ, վերջապէս, Հայաստանը երրորդ անգամն ըլլալով դաժանարար վաճառուեցաւ Լօզանի մէջ, ուր Թուրքիա, չնորհիւ Ռուսիոյ կողմէ ընծայուած ջերմ ու կորովի աջակցութեան, կրցաւ թաղել Հայութեան դարաւոր երազը:

Այս ոգին կ'իշխէր Ռուսիոյ արտաքին քաղաքականութեան մէջ, Հայկական Հարցի լուծման առեն:

Սակայն նոյն ոգին կ'իշխէր նաեւ անոր ներքին քաղաքականութեան մէջ:

Նոյն խոստումներն ու նոյն յանախարութիւնները նաեւ հոս: Հայաստանի խորհրդայնացման շրջանին մէկէ աւելի անգամներ խոստացուեցաւ հայ ժողովուրդին թէ ռուսահայկական հողերը պիտի կցուին Խորհրդային Հայաստանին:

Ինչպէս յայտնի է, վերագրաւելով Անդրկովկասը, Ռուսաստան խորտակեց հոն ապրող ազգերու անկախութիւնը եւ վերաստեղծեց Սէյմը՝ Անդրկովկասեան Ընկերվար Դաշնակցային Խորհրդային Հանրապետութիւն անուան տակ:

Վերահաստատելով այս Ֆետերասիոնը, ի մեծ զարմանս հայ ժողովուրդի, խոպան մոռցուեցան անոր արուած բոլոր խոստումները եւ հայկական անվիճելի հողերը վերադին կցուեցան Հարեւանին, — լեռնային Ղարաբաղը, լեռնային Գանձակը եւ Շարուր - Նախիջեւանը՝ Ազրպէյճանի, իսկ Ախալքալաքը՝ Վրաստանի:

Կազմելով անդրկովկասեան ազգաբնակութեան 23 առ հարիւրը, հայութեան բաժին հասաւ Անդրկովկասեան հողերէն միայն 16 առ հարիւրը:

Եւ ամէն անգամ, երբ ի տես այս ազաղակող անիրաւութեանց իր գժգոհանքը կը յայտնէր հայ ժողովուրդը և կրպահանջէր բարեդրել իր երկրի սահմանները, խորհրդային իշխանութիւնները կը պատասխանէին անոր, — Անդրկովկասեան Դաշնակցութիւնը մի է, ամբողջական եւ ընդհանուր, ուստի խօսիլ ազգային սահմաններու մասին, կը նշանակէ տառապիլ «պուրժուական նախապաշարումներէ »:

Իր նոր նոր սահմանադրութեամբ Ռուսաստանը կը նուիրագործէ այս «նախապաշարում»ները եւ հայկական անվիճելի հողերը բաժին կը ձգէ ուրիշներու :

Նաեւ նոր սահմանադրութեան մէջ վերահին հին սահմանները կը մնան :

Աբեւած է հայ ժողովուրդը, գժգոհաբար յօշոտուած է անոր հայրենիքը եւ անարգուած են անոր երազները :

Հայաստանը ոչ միայն ի վիճակի չէ իր ծոցին մէջ առնելու այն 700,000 Հայութիւնը, որ ողբերգականօրէն կը թափառի երկրէ երկիր, այլ եւ ի վիճակի չէ իր հովանիին տակ համախմբելու այն հայութիւնը, որ կ'ապրի Հայաստանի հարեւան հողերու վրայ :

Ռուսիոյ մէջ իշխանութիւնները կը փոխուին, սակայն ոգին միշտ նոյնը կը մնայ: Շարունակելով քալել ցարերու ճամբէն, անոնք վարչական նենգ բաժանումներով կ'աղաւաղէին Հայաստանի ազգային կերպարանքը եւ թոյլ չէին տար, որ ամբողջացած հայ հողերու վրայ իմբուի եւ ամբողջանայ հայ ժողովուրդը, խորհրդային իշխանութիւնները կարծես կ'աւարառեն եւ կը լրացնեն այն չարիքները, որ թերի ձգած էին ցարերը:

Չյուսահատինք սակայն. մեր աշխարհին մէջ ո՛չ կարգերը յաւիտենական են եւ ոչ ալ սահմանները: Ինչպէս որ հանապազօրեայ աշխատանքով մենք մեր հացը կ'ապահովենք, դիտանք նոյն հանապազօրեայ պայքարով ալ մեր իրաւունքը արժեցնել: Ազգովին պատրաստուինք ծանր ու դաժան պայքարի մը, որ իր նոր սահմանադրութեամբ Քրեմլը պարտադրեց մեզ:

Ց.

Հ. Յ. Դ. ԵՒՐ. Կ. ԿՈՄԻՏԷՆ որոշած ըլլալով ծաղկեպսակ մը դնել ողբացեալ ընկ. Ս. Սասունիի դագաղին վրայ, կը խնդրուի մարմիններէ եւ ընկերներէ որ ծաղկեպսակի փոխարէն գումարներ յատկացնեն Վեթերաններու փօնտին:

Նամսհենան դրոշմաթուղթերու խնդիրը

— o —

ՀԱՅԵՐԸ ՉԱՏ, ՌՈՒՍԵՐԸ ՉԱՏ

Պաշտօնական զեկոյցէ մը կը տեղեկանանք թէ յառաջիկայ Յունուար 1էն սկսեալ պիտի անջատուին հայ եւ ռուս գաղթականներու Նանսէնեան դրոշմաթուղթերը, իւրաքանչիւրին համար առանձին բաժիններ հաստատուելով :

ՄԱՄՈՒԼԻ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ ՔՈՒԼԱՐԿՈՒԵՑԱՒ երեքշաբթի գիշեր, 193ի դէմ 359 ձայնով: Այս առթիւ ուշագրաւ ճառեր խօսեցան ձախակողմեան երեսփոխանները, որոնք չատ գոհ են տարուած յաղթանակէն:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՏԱՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ ՁԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

— . —

ՄՄԲ.–Երէկ ստացաւ հետեւեալ գեկոյցը դեկտ. 8 թուականով.

— Հայ Գաղթականաց Կեդրոնական Յանձնաժողովը պարտք կը համարի Ֆրանսայի հայ հասարակութեան հաղորդել այն պաշտօնական տեղեկութիւնները զոր քաղած է Պատերազմական եւ Արտաքին Գործերու նախարարութիւններէն, զինուորական տարիքի հասնող Ֆրանսաբնակ հայ եւ ուրիշ տարագիրներուն մարդահամարին առթիւ որուն մասին պաշտօնական ազդ մը հրատարակուեցաւ վերջերս եւ տեղ տեղ ալ ուղղակի դրաւոր հրաւէրներ ղրկուեցան ազգայնութիւն (այսինքն հպատակութիւն) չունեցող երիտասարդներուն :

Հրատարակուած ազդը հետեւեալն է.–

« Այն երիտասարդները որոնք ազգայնութեան մը պատկանելու վաւերական թղթեր չեն կրնար ներկայացնել եւ Ֆրանսա կը բնակին, պէտք է որ մարդահամարի ենթարկուին իրենց տարիքին դասուն հետ (համաձայն 1928 մարտ 31ի զինուորագրութեան օրէնքին 3րդ յօդուածին): Այնպէս որ 1923էն իվեր զինուորական տարիք ունենալով հանդերձ զինուորական մարդահամարի ցանկերուն մէջ անցած չեն, պէտք է տրամադրուին իրր զանց առնուած, եթէ իրենց դասուն զինուորական մարդահամարին Թուականին Ֆրանսա կ'ապրէին եւ ազգայնութիւն չունէին»:

Զինեալ պաշտօնական ազդը կը կարօտի կարգ մը լուսաբանութեանց զորոնք կը ներկայացնենք ի տես.–

1.– Այն Պետական Յանձնաժողովը որ 1928 մարտ 31ի օրէնքին գործադրութեան հարցով կը զբաղէր ամիսներէ ի վեր եւ որուն կ'անդամակցին պատերազմական, արտաքին եւ ներքին գործերու, դատական, ելմտական եւ աշխատանքի նախարարութեանց պատասխանատուները, որոշած է որ յիշեալ օրէնքը կիրարկելի է Ֆրանսաբնակ հայ տարագիրներուն (գաղթական) համար ալ, համաձայն Ազգերու Ընկերութեան ընդունած բանաձեւին որ «հայ տարագիրը» կը ճանչնայ այն Հայերը որոնք տաճկական Պետութեան հպատակներն էին եւ այլեւս չեն վայելեր Թուրքիոյ պաշտպանութիւնը :

2.– Վերոյիշեալ պաշտօնական ազդին համաձայն, այն Ֆրանսաբնակ հայ երիտասարդները որոնք 1916 յունիս 1էն 1917 դեկտեմբեր 31ին ծնած են (դեկտեմբեր 31ն ալ մէջը ըլլալով), պարտաւոր են մինչեւ 1937 յունուար 10 իրենց բնակած տեղին Թաղապետարաններուն (Մէրի) ներկայանալ եւ արձանագրուիլ. (եթէ բացակայ են, իրենց տեղ պէտք է ներկայանան իրենց ծնողքը կամ խնամակալները) : Այդ երիտասարդները 1937 փետրուար10էն սկսեալ պիտի կանչուին և բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին, որոշելու համար թէ զինուորական ծառայութեան յարմա՞ր են թէ ոչ :

3.– Նոյնպէս անոնք որ 1923էն սկսեալ 20րդ տարին թեւակոխած էին եւ մինչեւ հիմա արձանագրուելու հրաւէր չէին ստացած, այսինքն անոնք որ, օրինակի համար, 1924ին 21 տարեկան էին, 1925ին 22 տարեկան, 1926ին 23 տարեկան, եւ այսպէս յաջորդաբար 1936ին 33 տարեկան, պարզապէս «մոռցուած» պիտի նկատուին եւ պարտաւոր են նոյնպէս երթալու արձանագրուելու:

Պէտք է ըսել սակայն թէ այս դասերուն վերաբերող երիտասարդներուն համար կատարուելիքը պարզապէս արձանագրութիւն մըն է : Հաւանական չէ որ 22 տարեկանէն վեր երիտասարդներու համար զօրակոչ տեղի ունենայ: Այն երիտասարդները մի – այն պիտի զինուորագրուին որոնք ըստ օրինի պէտք է կանչուին 1936 Հոկտեմբերին:

4.– 1936 - 37ի դասուն պատկանող եւ զինուորական ծառայութեան յարմար երիտասարդները իրենց զինուորութիւնը պիտի կատարեն Ֆրանսայի մէջ, Օտար Գունդ անունը կրող մասնաւոր մարմիններու մէջ որոնք մաս պիտի կազմեն Ֆրանսական բանակին:

5.– Այս զինուորները, մէկ տարի ծառայելէ յետոյ, առանց ուրիշ ո եւ է գործողութեան Ֆրանսական քաղաքացի պիտի ճանչցուին (բացի անոնցմէ որ անցեալին դատապարտութիւն կրած են), եթէ միայն առ այդ գրաւոր փափաք յայտնեն: Ֆրանսայի քաղաքացի ըլլալը պարտաւորիչ չէ : (Հիմակուց Ֆրանսական քաղաքացիութիւն խնդրելու Թուղթ առորագրել տալը օրէնքին հակառակ է) :

6.– Անոնք որ իրենց զինուորական ծառայութիւնը պիտի կատարեն առանց Ֆրանսական քաղաքացիութիւն խնդրելու, իրենց զինուորական ծառայութիւնը աւարտելուն, աշխատանքի իրաւունք պիտի ունենան առանց ուրիշ ո եւ է գործողութեան պէտք ըլլալու, եւ առանց որ եւ է սահմանափակումի :

7.– Այն ծնողները կամ մօտիկ ազգականները (մեծ հայր, մեծ մայր, հօրաքոյր, մօրաքոյր, քոյր, եղբայր) որոնց ապրուստը կը հոգացուէր զինուորութիւն ընդող հայ երիտասարդէն, պետութենէն պիտի ստանան նպաստ այն չափով ու ձեւով որքան նոյն կացութեան մէջ գտնուող Ֆրանսացիները: Նպաստի պարագաները կ'որոշուին յատուկ յանձնաժողովներէ, յետ քննութեան: (Փակագծի մէջ ըսենք որ Ֆրանսական կառավարութիւնը նոյնիսկ նպաստ կուտայ Գերմանիա ապրող կարգ մը Գերմանացիներու որոնց նեցուկը կը ծառայէ Մարօքի եւ Ալճերիայի օտար լեգէոնին մէջ):

Այս ամբողջ կէտերուն մասին այժմ կը պատրաստուի չրջաբերական մը որ մօտերս պիտի հրատարակուի եւ որ հայ Գաղթականաց կեդր. Յանձնաժողովին ալ պիտի հաղորդուի , որպէսզի գայն թարգմանէ եւ ծանօթացնէ Ֆրանսայի հայ հասարակութեան :

Ինչպէս յայտնի է, Ֆրանսայի մէջ զինուորագրութիւնը երկու անգամ տեղի կ'ունենայ, ապրիլին եւ Հոկտեմբերին: Ըստ այնմ , 1937 փետրուար 10էն սկսեալ բժշկական քննութենէ անցնող եւ զինուորական ծառայութեան յարմար ճանչցուած երիտասարդները զինուոր պիտի երթան ապրիլ ամսուն :

ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻՆ ՍՊԱՆՆՈՂՆ Է ՀԱՑ ԿԻՆ ՄԸ

Տիկին Մարագիան, որ սպանեալ եղաւ

ՁԱՐՄԱՆԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

— o —

Երէկ հաղորդած էինք ընկեր Ս. Սասունի սպանութիւնը, խորհրդաւոր պարագաներու մէջ: Տեղական թերթերը չունդալից մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն, որոնց վաւերականութիւնը դժուար է ստուգել: Ամէն պարագայի մէջ, կը հաստատուի թէ սպանութիւնը քաղաքական հանգամանք չունի, այլ հետեւանք է սիրային ողբերգութեան մը:

Մարդս կուտանք հրատարակուած տեղեկութեանց ամփոփումը.—

Երեքշաբթի ցերեկ ոստիկանութիւնը աւարտելով իր առաջին քննութիւնը, որոշ եզրակացութեան յանգած էր երեք կասկածեալներու մասին, եւ մասնաւորապէս հսկողութեան տակ առած էր հայ երիտասարդ մը: Կէսօրէն վերջը լուր առնուեցաւ թէ սպանողը կին մըն է եւ անձնասպան եղած :

Աբդարեւ, ժամը 4ին հարցաքննիչ դատաւոր Պոխի կը ներկայանար երկյնահատակ Տիկին մը, իր փաստաբանին՝ Պ. Լէվի Ուլմանի հետ, անձնասպան ըլլալու համար: Ինքն էր Սասունիի սպանիչը: Անունը՝ Տիկին Բրաբիոն Սարաֆեան (նախկին Փաստրմաճեան), ծնեալ Սուքիասեան (այժմ կինը երիտասարդ գրող Նիկողոս Սարաֆեանի): Տիկինը իր ինքնութիւնը յայտնելէ վերջ, հետեւեալ պատմութիւնը պատմեց.

—Տօքթ. Սասունի իմ ընտանիքիս առաջնորդն էր, ամուսնիս բարեկամը եւ մենք չատ մը յաճախորդներ ներկայացուցած էինք: Երկու ամիս առաջ, աղջիկս, Անահիտ Փաստրմաճեան, 19 տարեկան, անոր քով գնաց ակռաները խնամելու համար: Առեղ մը ի վեր չէր ուտեր, կը նիհարնար եւ ընկճուած վիճակ մը ունէր: Մանր ախտանշաններ կը նշմարէի իր առողջական վիճակին մէջ: Այս առթիւ խօսեցայ հիւանդապահ բարեկամուհիի մը հետ որ ուզեց տեսնել: Ես կանխեցի ժամադրութիւնը եւ կիրակի օր գացի անոր տունը, Անիէս: Երբ վերադարձայ, տեսայ որ աղջիկս եւ ամուսինս կուլան: Ըսին թէ մօրը մահուան տարեդարձը կ'ողբան, բայց կը տեսնէի որ ուրիշ բան մը կը դառնար: Գիշերը անցաւ արցունքով: Երկուշաբթի առաւ ժամը 7ին էր որ ամուսինս յայտնեց ճշմարտութիւնը: Անահիտ հետեւեալ խոստովանութիւնը ըրած էր.— «Մայր պիտի ըլլամ: Երբ գացի տեսայ Տօքթ. Սասունին, ակռաներս նայելէ յետոյ, խոչոր գաւաթ մը հեղուկ տուաւ ինծի, կոկորդս ցօղուելու համար եւ թմրեցայ: Զիս տարաբարակից սենեակը, բազմոցի մը վրայ եւ ուրիշ չամախորդ կնոջ մը հետ պրաղելէ վերջ վերադարձաւ: Գրեթէ մարած էի: Այս կացութենէն օգտուեցաւ իր գիտցածին պէս »:

Պատիւ զգացումը չատ զօրաւոր է մեր ընտանիքին մէջ, ուստի խոր յուսահատութեան մատնուեցանք: Այնքան բարձր կը պահայի որ զրացիները եւ դրնապանուհին սարսափեցան: Ամուսինս ուզեց անձնասպան ըլլալ եւ փորձեց ճեղքել բազկերակը: Ամուսինս եւ ես փղոդջ փղոդջ թափառեցանք առանց ճաշելու: Երբ տուն դարձանք, աղջիկս հագուած էր դուրս ելլելու համար: Կ'ուզէր երթալ սպանել Սասունին, յետոյ անձնասպան ըլլալ: Իր պայուսակին մէջ գտայ տարճանակ մը զոր բարեկամ մը մեղի ձգած էր 13 տարի առաջ: Ահի տարճանակը եւ առանց աղջկանս հասկցնելու դրի իմ պայուսակիս մէջ: «Երթամ գլանիկ առնեմ, պըլ – տոյա մը կատարեմ, կուգամ, ըսի ամուսնիս: Մինակ մի ձգեր պղտիկը »:

ԿՈՒԶԷՐ ԱՂՋԿԱՆ ՎՐԷԺԸ ԼՈՒԾԵԼ

Այդ վայրկեանին վճռեցի սպաննել առաջնորդը, թոյլ չտալով որ աղջիկս կատարէ այդ սպանութիւնը: Գացի չիտակ առաջնորդին: Սպասեցի ժամը 5էն 9, որովհետեւ չատ յաճախորդներ կային սպասման սրահին մէջ: Առաջնորդը բանէ չէր կասկածեր եւ հատնաբար չէր գիտեր թէ աղջիկս կրնար մայր ըլլալ: Դարձայ ըսի.— « Նոր յաճախորդ մը գտայ ձեղի, ձեր հասցէն տալով»: Կը զղայի , սպասելով առարճանակը պարպելու վայրկեանին: Կրցածիս չափ կը զսպէի յուզումս: Առաջնորդը ինծի ցուցուց իր յարկարաժինին նոր կահաւորումը, յետոյ ինծի հետ վերադարձաւ աշխատանոցը: Այն առեն առի կարծեցեալ յաճախորդին անունն ու հասցէն, որպէսզի հետաձգումով խօսի: Այդ միջոցին գրամ առացած էր եւ թղթադրամները կը դասաւորէին սեղանին վրայ: Ամապարանքի մէջ էր: Կը վախնայի որ չպիտի կըրնամ կրակել, եթէ դուրս ելլէր յարկարաժինէն, առնդուղէն վար իջնելով: Գործելու ժամը հասած էր: Մինչ Սասունի հետաձգնի թիւը կը կազմէր, եռեւէն մօտեցայ եւ զնդակ մը արձակեցի ծոծրակին: Առաջնորդը ինկաւ, իսկ ես քանի մը զնդակ եւս արձակեցի. չեմ գիտեր քանի հատ պարպեցի երբ զեռին փռուած էր : Ցետոյ դուրս ելայ վազելով: Ոստիկանութեան յանձնուելէ առաջ, մահապարիժը կրելու համար, ուզեցի երթալ վերջին անգամ համբուրել աղջիկս եւ ամուսինս: Սարսափելի գիշեր մը անցուցի եւ այս առաւօտ ամուսինս միասին առնելով գացի փաստաբան Պ. Լէվի Ուլմանի :

Փաստաբանը առաւօն արագ չըլլալով, խնդրած էր ժամը 1ին ներկայանալ: Ցետոյ լսելով իր պատմութիւնը, առաջնորդած էր հարցաքննիչ դատաւորին մօտ: Այս վերջինը տիկնոջ յայտարա -

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՉԱՐՓԱԿԱՐ

(ԿՅԱՆՔԻ ԱՆՑՔԸ ՎԱՎԵՐԱԿԱՆ)

— ո —

Ֆրանսիայի հեղափոխության ժամանակ մի ազնվական տիկին էր ապրում։ Նա ամուսնացել էր մի հարուստ վաճառականի հետ, որ ամուսնացել էր ազնվական տիկնոջ հետ, որ ամուսնացել էր հարուստ վաճառականի հետ։ Ամուսինները ամեն տարի ամուսնանում էին, որպեսզի ամեն տարի ավելի հարուստ լինեն։ Ամուսնանում էին, ամուսնանում էին, ամուսնանում էին, մինչև որ մի օր ամուսնացան։ Ամուսնացան, ամուսնացան, ամուսնացան,

Ա. Ց. Գ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

ՊԱՊԻԿԸ

Ֆելիետոն

Ֆայտոնը դանդաղ էր քայլում։ Ձիերը հոգնած էին։ Ամռան տոթ օրն էր։ Ես ու Պապիկը նստած էինք ֆայտոնի մեջ։ Ես ուզում էի տեսնել, թե ինչպես է Պապիկը ձիերին քշում։ Ես ինքս էլ ուզում էի ձիերին քշել, բայց Պապիկը չէր թողնում։ Ասում էր, որ ես դեռ փոքր եմ։

Ես ուզում էի ձիերին քշել, որովհետև ինձ թվում էր, թե դա շատ հեշտ է։ Ես տեսել էի, թե ինչպես էին ձիերին քշում։ Ես գիտեի, որ պետք է մի քիչ ձախ քաշել, որ ձիերը աջ գնան, և մի քիչ աջ քաշել, որ ձիերը ձախ գնան։ Ես գիտեի, որ պետք է ձիերին մտրակով խփել, որ նրանք վազեն։ Ես գիտեի, որ պետք է ձիերին ասել «հո՛պ», որ նրանք կանգնեն։ Ես գիտեի, որ պետք է ձիերին ասել «ծո՛», որ նրանք հետ գնան։ Ես գիտեի, որ պետք է ձիերին ասել «ցո՛ւ», որ նրանք ձախ գնան։ Ես գիտեի, որ պետք է ձիերին ասել «ցա՛», որ նրանք աջ գնան։ Ես գիտեի, որ պետք է ձիերին ասել «ցո՛ւ», որ նրանք ձախ գնան։ Ես գիտեի, որ պետք է ձիերին ասել «ցա՛», որ նրանք աջ գնան։

ՍԷՆՖՈՆԻՔ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին, **Salle Erard**ի մէջ, **13 Rue du Mail, Métro : Sentier**

կը մասնակցին՝ մեջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Soliste ջութակահարներ

ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻԶՆԱՐ

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Ցայտագրին մէջ կ'անցնին Պէթհօվէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Հայ հեղինակներու վերջին գործերէն՝ ԱԼՄԱՍՏ (Սպենդեարեանի) եւ ԱՂԹԱՄԱՐ (Տէր-Ղեւոնդեանի):

Պարթեւեանէ՝ նոր գործ մը՝ «ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ», նկարչական երաժշտութեան նմոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի:

Տոմսերու գիները՝ 5, 7, 10, 15 եւ 20 ֆրանք:

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Տեղի պիտի ունենայ դեկտ. 13, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, վարժարանին մէջ, 1 Bld. du Nord, Le Raincy

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆՈՎ

Ղեկավարութեամբ Ա. ԴՄԲԵԹԵԱ ՆԻԿՈՂՈՍԵՐԿԱՅԱՑԻ

Պատկեր մը ՀԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐԷՆ, ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ

եւ ուրիշ անակնկալներ:

Հանդէսէն եւ վիճակախաղի տոմսերը կը ծառայեն իբրեւ մուտքի տոմս. Ունեցողները կրնան ստանալ վարժարանէն:

*ՄԱՆՕԹ.— Gare de l'Est*էն առնել ժամը 2.18, 2.27 եւ 2.46ի շոգեկառքը: *Opéra*էն եւ *Jaurès*էն օթօպիւս *21A* եւ իջնել *RaincyPavillon*:

ԵՐԵԿՈՑԹ _ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Ֆ. Կ. Խաչի Սէն-Ժէռմանի ենթամասնաճիւղին կողմէ

Տեղի կ'ունենայ 12 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Սէն-Ժէռմանի «Մեզոն տը Ֆարթիյէի սրահին մէջ:

Օրքէսթրը, երգ, պար, արտասանութիւն եւ հաճելի անակնկալներ:

Ճոխ պիւֆէ եւ չափաւոր գին: Մուտք 5 ֆր.

րութիւնները լսելէ յետոյ, բանտարկել տուաւ Փըթիթ - Ռօքէթի բանտին մէջ, իբրեւ կամաւոր մարդասպան:

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ջոհլին մարմինը բժշկական կամաւոր փոխադրուած ըլլալով, Տոքթ. Փօլ կատարեց դիագնուզթիւնը: Ս. Սասունի զարնուած էր հինգ գնդակներով, որոնց մէկը քսուած անցած էր վզին եաեւէն, միւսները մտած էին ձախ այտոսկրին, կզակին, աջ ուսին եւ ծոծրակին մէջ: Իոլորն ալ հանուեցան:

Բժ. Փօլ հրահանգ տուաւ քննելու աղջիկը, ինչպէս եւ հաստատելու թէ խորթ հայրը, Ն. Սարաֆեան ի՛նչ պայմաններու մէջ փորձած էր ճեղքել դաստակին երակը, անձնասպան ըլլալու մտադրութեամբ, ինչպէս կը պատմէ կինը:

Հրատարակելով այս տեղեկութիւնները, տեղական թերթերը դիտել կուտան թէ ոստիկանական քննութեան կարգ մը արդիւնքները բոլորովին չեն համապատասխաններ Տիկին Բրաբիոնի պատմութեան եւ թէ կարգ մը խոովիչ կէտեր լուսաբանութեան կը կարօտին:

**** Օր. Անահիտ Փաստրմաճեան հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրած է թղթակիցներու, ընկերակցութեամբ իր խորթ հօր.*

— Իրը երեք ամիս առաջ, գացի ակռաներս դարմանել տալու: Տոքթ. Սասունի ըսաւ թէ չի կրնար դարմանել առանց թմրեցնելու: Այդպէս ալ ըրաւ: Տարտամօրէն կը յիշեմ թէ արդիւնքի դէպ- չել ինձի եւ թէ փոխադրուեցայ անկողնի մը վրայ որ կը գտնուէր միւս սենեակին մէջ: Այդէն պարագայի մէջ, երբ ինքզինքս գտայ, փոուած էի անկողնի մը վրայ եւ չատ ակռ էի:

Օր. Տիրուհի Պուչուքեան, Տիկին Սարաֆեանի քոյրը, իր կարգին պատմեց թէ քրոջ աղջիկը զաւակն է 1917ին սպաննուած Հայու մը: «Այդրողջ հոգիով կը հաւատամ թէ ճշմարտութիւնը ըսած է եւ թէ ատոր համար է որ քոյրս սպաննած է Սասունին»: Այս առթիւ պատմեր էթէ առամնաբոյժը իրենեւ ուրիշներու հետ ալ այդպէս վարուած է, թէ ինք առած քալած է եւ թէ անուններ պիտի յայտնէ հարցաքննիչ դատաւորին:

Իսկ Ն. Սարաֆեան յայտարարած է.

— Բոլորովին տակնու վրայ եղած եմ չորք մը ղէպքերու հետեւանքով, մէկը միւսէն եղերական: Անուղղակի պատասխանատուութիւն մը կը զգամ, որովհետեւ ես էի որ Սասունին ծանօթացուցի իմ աղգականներուս: Ջայն կը ճանչնայի պարզապէս իրրեւ հայրենակից:

«Մարէն»ի թղթակիցը հրատարակելով այս յայտարարութիւնը, կ'ըսէ թէ Սարաֆեան իրեն ցոյց տուաւ դաստակին վրայ բացուած վէրքը:

Սարաֆեան եւ Օր. Անահիտ հարցաքննութեան պիտի ենթարկուին ուրբաթ օր:

**** Երէկ առաւօտ բոլոր թերթերը հրատարակած էին միեւնոյն մանրամասնութիւնները, աւելի կամ պակաս ճոխացումով: «Փրթի Փարիզիէն», «Ժուռնալ» եւ ուրիշ թերթեր այս առթիւ կը գրեն թէ Ս. Սասունի կ'աշխատակցէր «Ճառաջ»ի եւ վերջերս չորք մը յօդուածներ հրատարակած էր ֆաշականութեան եւ դիկտատուրայի մասին որոնք մեծ ազմուկ հանեցին:*

14 տարեկան հայ աղջիկ
թուրք հրէշի մը ճանկերուն մէջ

Դատարական թերք մը կը գրէ թէ փէաճ տը Վիգիլի մէջ ձերբակալուեցաւ Թուրք մը, Ապտուլլահ Մէհմէտ Էֆէնտի, որ կնոջը մահէն վերջ, ուրեմն տարիէ մը ի վեր, կ'ապրէր իր երեք զաւակներուն հետ,— ամէնէն փոքրը մանչ՝ հազիւ 2 տարեկան, միւս երկուքը աղջիկ, մէկը 7 տարեկան, միւսը 14 տարեկան: Հրէշը շարունակ կը ծեծէր մեծ աղջիկը, Ալիսը, երբ կը մերժէր գոհացում տալ իր կիրքերուն: Անցեալ օր, աղջիկը, յուսահատած եւ սարսափած, կը դիմէ ոստիկանատուն: Անմիջապէս կը ձերբակալուի հրէշը, որ կը խոստովանի իր արարքները: Ղրկուեցաւ Կրընոպլի բանտը: Մեր թղթակիցը այս առթիւ հետեւեալ յայտնութիւնները կը հաղորդէ մեզի.—

Հրէշին կինը Հայ էր, եւ Պարտիզակցի, որ ծեծ ուտելէն մեռաւ տարի մը առաջ: Մայրը, մեռնելէն առաջ, աղջիկը, Ալիսը, զգուշացուցեր էր իր հօրմէն: Թշուառականը, գործին եկած տեղը, ինֆզինֆը իբրեւ Հայ կը ներկայացնէր Սարգիս անունով: Հայերէն ալ կը խօսէր: Թրքավարի ձեւով խորամանկ ալ էր:

Ազգ. Վիճակահանութեան պարգեւներ

Ազգ. պարգեւախաղի 10րդ շարքին վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ երեքշաբթի գիշեր, Փարիզի մէջ: Երեք միլիոն ֆր.ի մեծ պարգեւը շահեցաւ 0·203·719 թիւը:

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ մէկ միլիոն· 1·073·195, 0·131·548, 1·063·348, 0·301·639, 0·587·705·0·297443

Հետեւեալ վեց թիւերէն իւրաքանչիւրը շահեցաւ 500·000ական ֆր.— 0·520·162, 0·598·144, 0·655·723, 0·032·972, 0·186·639, 0·608·054:

4149 վերջացող թիւերը շահեցան 100·000 ֆրանք:
9521 վերջացող թիւերը շահեցան 50·000 ֆրանք:
4714 վերջացող թիւերը շահեցան 25·000 ֆրանք:
0139 վերջացող թիւերը շահեցան 25·000 ֆրանք:
752 վերջացող թիւերը շահեցան 10·000 ֆրանք:
49 վերջացող թիւերը շահեցան 1000 ֆրանք:
7 վերջացող թիւերը շահեցան 100 ֆրանք:

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՂՈՎ

ԻՄՔԻՆՏՐՈՒՆի ԵՒ ԱՆՏԻՈՔԻ հարցին առթիւ, որ պիտի քննուի Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդին մէջ, Ժընեւ պիտի երթայ ոչ թէ արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս, այլ խորհրդականը, Պ. Վիէնօ, որ ատոր պատրաստեց Սուրիոյ դաշնագիրը: Միեւնոյն ատեն պիտի քննուի նաեւ Ասպանիոյ խնդիրը, բայց չատ մը երկիրներու արտաքին նախարարները բացակայ ըլլալով, ժողովը ձեւական հանգամանք պիտի ունենայ:

ԹՐՈՑԿԻ Նորվեկիայէն պիտի արտաքսուի, եթէ նոր ապացոյց մը չգտնէ մինչեւ դեկտեմբեր 18: Մեքսիկայի կառավարութիւնը արամադրութիւն յայտնած է ընդունելու, բայց հաւանական չէ որ աքսորականը ուղէ մինչեւ հոն երթալ:

ԱՆԳԼԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ առջի օր դղեակին մէջ ճաշի հրաւիրեց երկու եղբայրները եւ վարչապետը, որուն հետ խօսակցութիւնը տեւեց հինգ ժամ: Պ. Պալտուին երէկ նոր յայտարարութիւն մը ըրաւ երեսփ. ժողովին մէջ:

ՍՊԱՆԻՈՑ ապստամբները վար առին ֆրանսական օդանաւ մը, որ կը ծառայէր Մարոքի ֆրանսական դեսպանատան: Վիրաւորուեցան չորս ճամբորդներ, որոնց մէկը Հավասի թղթակիցն է, մէկը՝ Միջազգային Կարմիր Խաչի ներկայացուցիչը, երկրորդը՝ «Փառի Սուար»ի թղթակիցը եւ չորրորդը աղջիկ մը:

ՕԴԱՆԱՒՈՐԴ ՄԷՐՄՕԶ որ ճամբայ ելած էր ղէպի Հարաւային Ասլանտեան, հետքը կորսնցուցած է: Բազմաթիւ օդանաւեր եւ աղդանաւեր չարժման մէջ դրուած են, փնտռելու համար հըրաչակաւոր օդաչուն:

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՄԱՁՆԱՎԱՐ կուսակցութեանց «Համաձայնութեան կոմիտէն» իր առաջին նիստը գումարեց երեքշաբթի օր: Այս առթիւ հրատարակուած զեկոյցը կ'ըսէ թէ երկու կողմերու պատուիրակները միաձայնութեամբ վճռեցին համախոհ հուրդ գործել: «Համայնավար կուսակցութեան ներկայացուցիչները պարտք սեպեցին իրենց վստահութիւնը յայտնել ընկեր Լէօն Պլումի նախագահած կառավարութեան, սերտ եւ եղբայրական գործակցութեամբ մը հետապնդելու համար ժողովրդական ճակատի ծրագրին գործադրութիւնը»:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ազգային կոմիտէի նիստին մէջ, ընդհ. քարտուղար Լէօն Ժուհօ յայտարարեց թէ իրենց մէջ «չկայ մէկ հատիկ մարդ որ ուղէ ժողովրդական ճակատի կառավարութեան անկումը: Մենք միաձայնութեամբ կը պահանջենք որ ան գործադրէ իր ծրագիրը, համախորհուրդ Աչխատանքի Դաշնակցութեան հետ, ինչպէս մինչեւ հիմա»:

Հ. Ց. Դ.

Գիւտան

Լիոնի վարանդեան կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 11 դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, *181* Cours Lafayette, Ջարդարեան գրադարանը· Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

Ֆլոհէնի կոմիտէն անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ երեք խումբերու ընկերները *13* դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, սովորական ժողովատեղին:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի եգիպտացի կոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ *ընկ. ԿԱՐՕ ՍԱՍՈՒՆԻի եւ պարագաներուն, իր եղբօր՝ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻի* եղերական մահուան առթիւ:

×

Փարիզի եգիպտացի կոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. Հրանտ Քէօսէեանի իր եղբօր՝ ընկ. ԴԱՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի մահուան առթիւ:

Ճաշկերոյթ

Նահատակ Դրագէտներու Բարեկամներու Մատենաշարին 10րդ հատորին հրատարակման առթիւ, նուիրուած՝ Արտաշէս Յարութիւնեանի ՍՐՔԱԿ ԷՋԵՐՈՒՆ ԵՒ ՔՆԵՐԻՄԱՑՆԵՐՈՒՆ

Աւանդական ճաշկերոյթը մասնակցութեամբ ծանօթ ժառանգականներու եւ գրողներու, տեղի կ'ունենայ 11 Դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Ֆլօրիա ճաշարանին մէջ, 61 Mr. le Prince·

Բոլոր անոնք, այր եւ կին, որ կը հետաքրքրին այս գործին եւ կը փափաքին մասնակցիլ ճաշկերոյթին, թող հաճին մինչեւ չորեքշաբթի առաւօտ արձանագրուիլ Մ. Պարսամեանի մօտ, *121* rue Marcadet, Paris *(18)*· *Ճաշը կ'արժէ անձ գլուխ՝ 12 ֆր.*·

Թատերական ներկայացում

Իսի լէ Մուլինոյի Հայ երիտասարդաց Միութեան կողմէ

13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին
Ցեւրի Պէշիկթաշլեան թատերասրահին մէջ,
26 rue Troyon, մէթրօ Pont de Sèvres
կը ներկայացուի ԱՐԵԱՆ ԲԻՇԵՐ (տրամ 3 արար)
եւ ԵՐԿՈՒ ԾԱՑՐԱՅԵՂՆԵՐԸ (գաւեշտ)·

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ց. Դ. Վիէնի կոմիտէն իր շրջանի բոլոր ընկերներու կողմէ խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկեր Հրանդ Քէօսէեանի (Վիշապեան) եւ իր ընտանեկան պարագաներուն, իր եղբօր՝ ընկ. ԴԱՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի եղերական մահուան առթիւ·

×

Հ. Ց. Դաշնակցութեան Արդուճեան խումբի ընկերները իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն հայրենակից ՍՏԵՓԱՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի դառնադէտ մահուան առթիւ, իր մօր, կնոջ եւ զաւակներուն·

×

Մեր խորին վշտակցութիւնը կը յայտնենք Սիրի Տիկ Սաթենիկ Քէօսէեանի եւ զաւակներուն, Տէր եւ Տիկ. ընկ. Հրանդ Քէօսէեանի եւ պարագաներուն իրենց ամուսնոյն, եղբօր, քեռայրին եւ փեսին՝ ընկ. ԳԱՒՐԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի դառնադէտ մահուան առթիւ·

Տէր եւ Տիկ. Կարօ Երանեան Սարսել. *8* դեկտ. *936*

×

Պանեէօ-քաշանի ֆրանսահայ կ. խաչի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկերուհի Օր. Յակոբեանի եւ իր ընտանիքին իրենց սիրելի մօր մահուան առթիւ եւ փոխան ծաղկեպսակի *50* ֆր. կը նուիրէ պանեէօ քաշանի ցառաջդիմասիրաց միութեանդպրոցին:

×

Պանեէօ-քաշանի ցառաջդիմասիրաց միութեան վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր անդամներէն Պ. Յովհաննէս Յակոբեանի եւ իր պարագաներուն իրենց սիրելի մօր մահուան առթիւ:

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ *յարկաբաժիններ, ամէն յարմարութիւններով (tout confort), մէկ մեծ սենեակ խոհանոցը մէկտեղ՝ 1300 ֆր. եւ 1650 ֆր., 3 փիէս, սալ տը պէն 3640 ֆր. (շարժ եւ շօֆաժ մէկտեղ ըլլալով)· Դիմել 13* rue de la Vistule, *մէթրօ* Maison Blanche·

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe·LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:*

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՕՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ, ԹՐՒԳՕՔՂԵՕՐՆԵՐՈՒՆ
ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒՆ

Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, րրդեղէնի, թրիքոյի, բամպակեղէնի եւ մեսաքսեղէնի կտորներ (déchet)· Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ· Նախապատուութիւն տուէք մեզի· Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտադողին դիմել· Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ· Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ·

Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien· Paris (X)
Tél. Prov. 34—61

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur



H. PAPAZIAN

Spécialité de véritable Rahat-Locoum de Stambul

Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)

Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

AMERICAIN LLOYD
48 rue de la République

ORIENT LLOYD
7 rue Auber, Paris

Մարոէյլ, Tél. C. 47-22 եւ C. 74-51 Tél. Opéra 67-77 67-78

Նաւային բոլոր ընկերութիւններու ներկայացուցիչ·

Ցոմսակներ՝ ամէն տեղի համար· Հայ ճամբորդներու համար մասնաւոր գին: Ընենք թղթակիցներ աշխարհի ամէն կողմը

ՎԱՍԱՀԵԼԻ ՏՈՒՆ

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՁԱՇԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ

8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)

Մէթրօ՝ **Etoile, Ternes, Obligado**

Հեռաձայն՝ **Etoile 46—84**

Ա. Եւ Ե. Լեան եւ կովկասեան կերակուրներ, ղարաբաղի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, շիշլիք, էքսբրեսօ·

Ամէն երեկոյ կը նուագէն՝ ԹԱՒՐԻՍ ԺՕՐԺ եւ ԹԱՒՐԻՍ ԱՐԳՕՐ

Տնօրէն՝ ԹԱԼԻԵ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԹՈՐԳՈՄ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ

Fournitures pour tailleursի ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

43 Rue Richer, Paris (9), *մէթրօ* **Cadet**

Դերձակներու եւ դերձակուհիներու վերաբերեալ ամէն տեսակ

պիտոյքներու վաճառուն·

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՒՐԱՐԱՆԱԿ

Վաճառատունը ամէն օր բաց է ժամը 2էն 7, բացի կիրակի օրերէ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

		ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՒԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
11
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
11 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3292

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՎԵՐՋԻՆ ԱՐԱՐԸ...

Նոյեմբեր 14ին Նիւ Եորքի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիի մէջ բացուած է Ամերիկահայ թեմի երեսփոխանական ժողովը՝ 55 հա – մայնքներ կամ հոգեւորականութիւններ ներկայացնող 87 երեսփո – խանութիւնով:

Ընթերցողը դիտէ արդէն, թէ ի՛նչ ընդունելութիւն գտաւ կաթողիկոսական Նուիրակը Օթէլ Մարթինիկի «երեսփոխանական ժողով»ին կողմէ: Անպաշտօն բանակցութեանց մէջ յօժարելով Նուիրակի բոլոր առաջարկներուն, վերջին պահուն, երբ Օթէլ Մարթինիկի «ժողով»ը նիստի հրաւիրուած էր այդ առաջարկները վաւերացնելու համար, ամէնքովին - հակառակ, դիմեցին իրենց տուած խոստումին, չեղեալ հռչակեցին համաձայնութիւնը եւ ամօթալի պարտութեան մատնեցին Կաթողիկոսին բանագնացը:

— « Պարտուած մարդ մըն եմ ես»,— ըսաւ Նուիրակը եւ քաշուեցաւ մէկդի:

Ուշագրաւ «մանրամասնութիւն »:

Համաձայնութեան գործը գլուխ բերելով, Նուիրակը այս մասին կը տեղեկագրէ Էջմիածին եւ կը խնդրէ Հովսեպեան հատուցութիւնը :

Կաթողիկոսը Էջմիածնէն կը հեռագրէ Նուիրակին, ինչպէս կը վկայէին ամէնքովին թերթերը:

— « Օրհնում եմ ձեր աշխատանքը»:

Նուիրակը պարտութեան մատնելով եւ պատակոտմբ յաւելուածները ջնջելով, նաեւ այս մասին կը տեղեկագրուի Էջմիածին եւ կը խնդրուի Մայր Աթոռի հատուցութիւնը :

Կաթողիկոսը նաեւ այս անգամ կը հեռագրէ իր «կարգապահ հատուցեալ»ներուն :

— « Օրհնում եմ ձեր աշխատանքը »:

Ժամանելով Նիւ Եորք, Նուիրակը կը ճանչնայ թեմին մէկ հատուածը եւ կ'ուրանայ միւսը: Օրհնապահ հատուածի եկեղեցիներէն ներս ոտք չի կոխեր եւ կապ չի պահեր այդ հատուածին Ազգ. Իշխանութեանց հետ: Աւելին: Օթէլ Մարթինիկի հատուածը կը մնայ իր դուրգուրանքի առարկան նաեւ այն ատեն, երբ ինք ամօթալի պարտութեան կը մատնէ եւ դրժելով իր խոստումը՝ կը հրաժարի ենթարկուելէ Նուիրակի կարգադրութեանց :

Տեսնենք այժմ, թէ ի՛նչ վերաբերում կ'ունենայ նոյն Նուիրակը թեմի այն հատուածին հանդէպ, որ ենթարկուած է իր բոլոր կարգադրութեանց :

Ինչպէս ըսինք, այդ հատուածին որ ըսել է՝ բուն իսկ ամերիկահայ թեմի միակ եւ օրինաւոր երեսփ. ժողովը կը գումարուի Նոյեմբեր 14ին: Ժողովի զոյգ առենապետներէն Վ. Ահարոնեան նիստը կը բանայ հետեւեալ խօսքերով.—

« Երեսփոխանական ժողովի զգացմունքներուն արտայայտիչը պիտի ըլլամ, եթէ ըսեմ, թէ ինչպէս որ Հայաստանը, մեր Մայր երկիրը բաղաբական հայրենիքին է աշխարհիս չորս կողմը սփռուած Հայերուն, անկախ մեր բաղաբական դաւանանիքներէն եւ անկախ մեր դրական կամ բացասական վերաբերմունքէն, դէպի ներկայ Հայաստանի իշխանութիւնը, այնպէս ալ հայարիւն այն գանգուածը, որու ներկայացուցչական մարմինն է այս երեսփ. ժողովը, անկախ իր տարակարծութիւններէն Մայր Աթոռի հետ, վարչական ինչ ինչ հարցերու շուրջը, եղած է եւ կը մնայ զաւակը Հայաստանեայց Առաբելական Սուրբ Եկեղեցւոյ, որու հոգեւոր գերագոյն պետն է Ամենայն Հայոց Հայրապետը»:

Բացման այս հակիրճ ճառէն յետոյ, որ իր մէջ կը խտացնէ ժողովին մէջ իշխող հասաբական ոգին, յանուն ժողովի հետեւեալ հրաւէրը կ'ուղղուի Նուիրակին .—

« Սրբազան Հայր,

« Երեսփ. ժողովս, գումարուած, այսօր, շաբաթ, նոյեմբեր 14, 1936, Մայր Եկեղեցւոյ սրահին մէջ, ի Նիւ Եորք, իր առաջին նիստին մէջ տեղեկացաւ որ Ազգային կեդրոնական վարչութիւնը հրաւիրած է ձեր սրբազնութիւնը, ներկայ ըլլալու եւ նախագահելու ժողովին:

Երեսփ. ժողովս միաձայնութեամբ որոշեց դիմել ձեզ եւ խնդրել, որ հաճիք ներկայ գտնուիլ ժողովին եւ նախագահել մեր նիստերուն »:

Նուիրակը կը մերժէ իրեն եղած այս առաջարկը· չի դար եւ չի նախագահեր ժողովի մը, որ յօժարած է ենթարկուիլ իր հրահանգներուն: Աւելին: Նուիրակը կը չարունակէ ոտք չկոխել օրինապահ հատուածի եկեղեցիներէն ներս եւ կապ չպահել անոր Ազգ. Իշխանութեանց հետ:

Կարելի՞ էր աւելի համոզիչ փաստերով ապացուցանել, թէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը իրաւամբ կալանաւոր մըն է Էջմիածնի մէջ, իսկ իր Նուիրակը անզօր «լիազօր»ը անոնց որ տեւաբար Թոյն եւ պատակաւմ կը սերմանեն զաղթաչխարհին մէջ:

Բոլոր անոնք որ տարակոյսի որ եւ է նշոյլ ունին իրենց մտքին մէջ այն քայքայիչ եւ ազգակործան դերի մասին, զոր Ձեկան հայ եկեղեցիի միջոցով կը կատարէ հայ ժողովուրդին մէջ, թող ուշի - ուշով ծանօթանան այն գործին, զոր Էջմիածնի պարտուած Նուիրակը գլուխ հանեց Ամերիկայի մէջ :

Ց.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԿԸ ՀՐԱԺԱՐԻ ԳԱՀԷՆ

Իր յաջորդը ընտրուած է արդէն

Լաուըրա Ը. վերջնապէս որոշած ըլլալով ամուսնանալ Տիկին Սիմսընի հետ, պիտի հրաժարի գահէն, համաձայն ամէնաւերջին տեղեկութեանց: Հրաժարագիրը պատրաստ ըլլալով, խորհրդա – րանին պիտի ներկայացուէր երէկ, քննութեան համար այսօր, ուր – բաթ: Վաղը, շաբաթ, խորհրդարանին նիստը տեղի պիտի ունե – նայ նոր թագաւորին իշխանութեան տակ: Ժառանգութեան վերա – բերեալ բոլոր պաշտօնաթուղթերը պատրաստ էին չորեքշաբթի օր, թէեւ գաղտնի կը պահուէր նոր թագաւորին անունը: Կէս գի – շերին սկսան փոխադրել թագաւորին գոյքերը:

Վարչապետ Պ. Պոլտուին թագաւորին վերջնական որոշումը դահլիճին հաղորդեց սահպղական նիստի մը մէջ, որ տեւեց մէկ ժամ: Այս նիստը պատմական նշանակութիւն ունէր, այնպէս որ բոլորն ալ համոզուած էին թէ թագաւորը այլեւս ետ չպիտի դառ – նայ իր որոշումէն, եթէ վերջին պահուն անակնկալ մը չպատահի: Վարչապետը անմիջապէս ընդդիմադիր կուսակցութեանց վարիչ – ներուն հաղորդեց թագաւորին որոշումը: Նախընթաց օր Լաուըրա Ը. ճաշի հրաւիրած էր երկու եղբայրները եւ այս առթիւ հինգ ժամուան խօսակցութիւն մը ունեցաւ վարչապետին հետ: Չորեք – շաբթի օր ալ այցելեց մօրը, անոր հրաժեշտ առնելու համար : Տեսակցութիւնը տեւեց մէկ ժամ: Ներկայ էր նաեւ Եորքի դուքսը, որ իր թագաւոր - եղբօրը մօտ մնաց մօրը մեկնելէն վերջը եւ երբ մեկնեցաւ, յոգնած եւ ժպտուն երեւոյթ մը ունէր: Նոյն գիշերը դահլիճը մասնաւոր ժողով մը գումարած էր, որ տեւեց 2ուկէս ժամ: Ցաջորդ օրը երբ հարցումներ եղան երեսփ. ժողովին մէջ, վարչապետը պատասխանեց թէ « ի վիճակի չէ բան մը ըսելու այդ օրը, բայց կը յուսայ յայտարարութիւն մը ընել վաղը» (հինգ – շաբթի):

Մինչ այս մինչ այն, օդանաւով Սիմսընի մօտ գացեր էին իր փաստաբանը եւ մասնաւոր բժիշկ մը, ինչ որ աւելի գունաւորեց կացութիւնը :

**** Հրաժարման պարագային, խորհրդարանին կամքէն կա – խում ունի կենսաթոշակ սահմանել Լաուըրա Ը.ի: Եթէ մերժէ, հրաժարեալ արքան պիտի ապրի անձնական եկամուտներով (չա – հակից է Լոնտոնի չատ մը հիւրանոցներուն): Իսկ եթէ կենսաթո – շակ սահմանուի, այդ պարագային չպիտի կրնայ օգտուիլ Քոր – նուոլի եւ Լէնքսթըրի դքսութեանց եկամուտներէն, որոնք տարե – կան 15 միլիոն ֆրանքի կը հասնին (միայն Քորնուոլի բաժինը 10 միլիոն է): Այս եկամուտները Անգլիոյ արքունիքին ժառանգու – թիւնը կը համարուին Թ. դարէն ի վեր եւ կը կազմեն կենդանի վէճապետի մը անդրանիկ զաւկին կամ իր իսկ հարստութիւնը , եթէ զաւակ չունի: Աւելորդ է ըսել թէ հրաժարման պարագային Լաուըրա Ը. այլեւս իրաւունք չունի ստանալու այն գումարները որ սահմանուած են խորհրդարանին կողմէ եւ որոնց գումարը կը հասնի տարեկան 58 միլիոն ֆրանքի: Ամուսնացած վէճապետ մը այս գումարէն զատ կը ստանայ նաեւ 4 միլիոն ֆրանք, կնոջ հա – մար :*

ԱՆԳԼԻՈՑ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

Սպանիոյ պատերազմին առթիւ

Անգլիական եւ Ֆրանսական կառավարութիւնները դեկտեմ – բեր 4ին դիմելով Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Փորթուկալի եւ Ս. Մի – ութեան, առաջարկած են.— 1· Խոստանալ արգիլել որ եւ է ուղղակի կամ անուղղակի միջամտութիւն Սպանիոյ մէջ.— 2· Անմիջապէս կազմակերպել ազգու հսկողութիւն մը.— 3· Միջնորդութիւն մը առաջարկել, թշնամութիւնները դադրեցնելու համար, որպէսզի ամբողջ Սպանիան կարենայ յայտնել իր ազգային կամքը: Թեր – թերը կը դրեն թէ այս առաջարկը լաւ ընդունելութիւն գտած է Մոսկուայի եւ Հռոմի մէջ, եւ հաւանական է որ Մ. Նահանգներն ու Վատիկանն ալ ուժ տան անոր :

Մինչ այս մինչ այն, ապստամբները կը պատրաստուին նոր յարձակողականի մը ձեռնարկել Մատրիտի դէմ :

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԷՆ

Քեմալ Խմբեւեւրուն—Անտիոքի խնդիրը

Թուրքիոյ արտաքին գործավարը հեռագիր մը ուղղելով Ազ – գերու Դաշնակցութեան քարտուղարութեան, խնդրեց Ա. Դ. խոր – հուրդի գեկտեմբեր 14ի օրակարգին մէջ անցընել Իսքէնտէրուն – Անտիոքի խնդիրը, որպէսզի միջոցներ ձեռք առնուին, «ապահո – վելու համար Սանճաքին Թուրք բնակչութիւնը որուն կեանքը եւ ազատութիւնը վտանգուած են»: Թուրքիա կ'ուզէ քննութեան են – թարկել բուն խնդիրը, վերջնապէս ճշդելու համար այդ հոդամա – սի ապագան: Թրքական պահանջը հիմնուած է Ազգաժողովի ուխ – տին 11րդ յօդուածին վրայ, որուն համաձայն եթէ պետութեանց միջեւ ծագած վէճ մը խաղաղութիւնը խանգարելու հանգամանք ունի, կրնայ քննութիւն առնել: Թէեւ այս անգամ Խորհուրդը նիստի հրաւիրուած է քննելու համար Սպանիոյ արր – տունչները՝ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ դէմ եւ պիտի վերջնայ ուր – բաթ կամ չաբաթ, բայց իրազեկներ կ'ըսեն թէ խորհրդային իշ – խանութիւնը թելադրած է Թուրքիոյ՝ սեղանի վրայ դնել այս խնդիրը, երկարաձգելու համար Խորհուրդին նստաշրջանը :

Այս առթիւ տեղական թերթերն ալ կը խոստովանին թէ կա – ցութիւնը ծանր է Իսքէնտէրունի եւ Անտիոքի շրջանին մէջ: Թուր – քերը կը չարունակեն ճառել իրենց 280,000 (?) ազգակիցներու ա – պահովութեան մասին, իսկ Սուրիացիները կը պնդեն թէ Թուրքե –

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԱՑԵՐՈՒՆ ԻՐԱՒԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Նոր առաւելութիւններ պիտի վայելեն

ԽՄԲ.— Երէկ ստացանք հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը.—

Հայ Գաղթ. կեդր. Ցանձնաժողովը պարտք կը համարի Ֆր – րանսայի հայ հասարակութեան հաղորդել թէ 1936 դեկտեմբեր 3էն սկսեալ Ֆրանսայի մէջ սկսած է կիրարկուիլ տարագիրներուն (գաղթական) վերաբերեալ միջազգային դաշնագրութիւնը որ 1933 հոկտեմբեր 28ին կնքուեցաւ Ժընեւի մէջ եւ զոր մինչեւ հիմա ստորագրած են Ֆրանսա, Պուլկարիա, Եգիպտոս, Նորվեկիա, Չեխոսլովաքիա եւն., ամանք ինչ ինչ վերապահումներով:

Այդ դաշնագրութեան համաձայն, օրէնքի կարգ անցած են տարագիրներուն վերաբերեալ կարգ մը առաւելութիւններ որոնք մինչեւ հիմա պարզ «յանձնարարութեան» մը հանգամանքը ունէին եւ որոնք աշխատանքի, ընկերային օգնութեան, ամբորգութեան եւն. մասին նշանակելի բարւոքում մը յառաջ պիտի բերեն Ֆրան – սահայ տարագիրներուն ընդհանուր կացութեան մէջ:

Ֆրանսայի արտաքին գործերու նախարարութիւնը, որուն ի – րաւասութեան կը վերաբերի այդ միջազգային դաշնագրութեան կիրարկումը, արդէն երկու կարեւոր հաղորդագրութիւն ըրած է Աշխատանքի եւ Հանրային Առողջապահութեան նախարարու – թեանց, անոնց ուշադրութիւնը հրաւիրելով յիշեալ դաշնագրու – թեան գործադրութեան տնտեսականութեան վրայ:

Արտաքին գործերու նախարարութիւնը Աշխատանքի նախա – րարութեան յիշեցուցած է թէ կարգ մը վայրերու մէջ (ինչպէս օ – րինակի համար Մարսիլիա) հայ գործազուրկները գործազրկու – թեան նպաստ չեն ստանար, այն առարկութեամբ թէ հայ գաղթա – կանները ենթակայ չեն փոխադարձութեան օրէնքին: Նոյ վերա – յիշեալ դաշնագրութեան, փոխադարձութեան օրէնքը հայ, ինչպէս նաեւ միւս տարագիրներուն մասին կիրարկելի չըլլալով, պէտք է անյապաղ միջոցներ ձեռք առնել, որպէսզի տարագիրները գործա – գրկութեան նպաստ ընդունին Ֆրանսացիներու համահաւասար: Աշխատանքի նախարարութիւնը տակաւին չէ պատասխանած արտ. գործերու նախարարութեան այս յանձնարարութեան:

Արտաքին գործերու նախարարութիւնը նոյնպէս դիմած է Հանրային առողջապահութեան նախարարութեան, որպէսզի ըն – կերային օգնութեան բոլոր միջոցները եւ եղանակները անխտիր ի գործ դրուին տարագիրներուն համար: Հանրային առողջապա – հութեան նախարարութիւնը իր պատրաստակամութիւնը յայտ – նած է եւ հաղորդած թէ՝ չըլլաբերականով մը հրահանգ տուած է պատկան պաշտօնատանց որ հետեւեալ օրէնքները, որոնցմէ կ'օգ – տուին Ֆրանսացիները, անխտիր կիրարկուին նաեւ տարագիրնե – րուն համար .—

1.— 1838 յունիս 30ի օրէնք՝ խելագարներուն մասին.

2.— 1893 յուլիս 15ի օրէնք՝ բժշկ. ձրի օգնութեան մասին.

3.— 1904 յունիս 27ի օրէնք՝ նպաստընկալ տղոց մասին. (ո – րուն համաձայն այն ծնողները որ կարող չեն իրենց զաւակները մեծցնել՝ դանոնք հանրային նպաստամատոյց մարմնին կը յանձ – նեն կարգ մը պայմաններով որոնք չատ ծանր են սակայն):

4.— 1905 յուլիս 14ի օրէնք՝ անկար եւ անբուժելի ծերունիներ – րուն օգնութեան մասին.

5.— 1913 յունիս 17ի օրէնք՝ յղի կանանց հանգիստի մասին.

6.— 1913 յուլիս 14ի օրէնք՝ չատ զաւակ ունեցող ծնողներու օգնութեան մասին.

7.— 1919 սեպտեմբեր 7ի օրէնք՝ հիւծախտաւորներու օգնու – թեան մասին:

բու մեծ մասը Թուրքիա գաղթած է, թէ բազմաթիւ Հայեր եւն. կը բնակին այդ շրջանին մէջ, զոր Թուրքիա ի վերջոյ իրեն պիտի կցէ, եթէ անկախ հռչակուի :

Ուրիշ տեղեկութիւններ կարդալ քիչ անդին:

ԸՆԿ. Ս. ԱՍՍՈՒՆԻԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ Տոքթ. Փօլ չորեքշաբթի օր քննեց Օր. Փաստրմաճեանի առողջական վիճակը, ընկերակցու – թեամբ մանկաբարձ Տոքթ. Մէցկէրի: Այս վերջինը ճշդած է թէ պղչիկը յղի է, ինչպէս յայտնած էր իր ծնողքին: Տոքթ. Փօլ քըն – նեց նաեւ Նիկողոս Սարաֆեանը, որ յայտարարած էր թէ փորձեց անձնասպան ըլլալ, երբ իմացաւ իր խորթ աղջկան խոստովանու – թիւնը: Բժիշկը 6 – 7 միլիմեթրնոց վէրք մը գտած է ձախ դաս – տակին վրայ, ածելիով բացուած, ինչպէս կ'ըսէ ինք:

**** «Ինթրանսիժան» կը կարծէ թէ հարցաքննիչ դատաւորը չպիտի գոհանայ Տիկին Բրաբիոն Սարաֆեանի յայտարարութիւն – ներով եւ քննութիւնը յառաջ պիտի տանի ուրիշ ուղղութեամբ: Եւ կը հարցնէ.— «Ինչո՞ւ ամուսինը ամբողջ իրիկուն մը եւ գիշե – րը իր կնոջմէն ծածկեց իր խորթ աղջկան ըրած յայտնութիւննե – րը: Ինչո՞ւ փորձեց անձնասպան ըլլալ: Ինչո՞ւ Անահիտ Փաստըր – մաճեան չէր նախընտրած իր խոստովանանքը կատարել մօրը առ – ջեւ: Հաւանական չէ՞ որ մօրը առջեւ ամբաստանած ըլլան ատամ – նարոյժ Սասունին, չկարենալով երեւան հանել բուն յանցաւորը: Այս մութ մնացած կէտերուն լուսաբանութիւնը գրաւած է հար – ցաքննիչ դատաւորին ուշադրութիւնը: Ուստի ուրբաթ օր (այսօր) հարցաքննութեան կանչած է Նիկողոս Սարաֆեանը եւ Անահիտ Փաստրմաճեանը, զորս պիտի լսէ զատ - զատ եւ ի հարկին դէմ դիմաց պիտի հանէ»:*

« Իմանանք » եւս մատնանշելով այս մութ կէտերը, կը գրէ թէ «խնդիրը չէ վերջացած եւ կրնայ անակնկալներ վերապահել»: Ցետոյ խօսելով Նիկողոս Սարաֆեանի վիրաւորման մասին, կ'ըսէ թէ ածելին թեթեւ վէրք մը բացած է եւ չատ քիչ արիւն ելած :

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ԿԱՐՄԻՐ ԳԻՏԷՆ ՆԵՐՍ

ԱՂԱՍԻ ԽԱՆՋԵԱՆԻ ԴԻԱԿԻՆ ՇՈՒՐՋ

Մշակութային խնդիրներ

Ալանջեանի «սոցիֆիքիզմը» երեւցած է ոչ միայն տնտեսական մարզին մէջ, այլ եւ աւելի մեծ չափով՝ մշակութային ճակատին վրայ, համաձայն Երեւանի զեկոյցին:

Ինչպէս յայտնի է, Ալանջեանի մտհղն վերջ Հայկմիկուսի չարքերուն մէջ մաքրագործումը կատարուեցաւ եւ հարիւրաւոր կուսակցականներ ոչ միայն վտարուեցան, այլ եւ չատերը ձերբակալուեցան եւ մինչեւ այսօր կը գտնուին փականքի տակ: Առաջին հերթին հարուածը իջաւ խորհրդային գրագէտներու դէմուն եւ չարք մը տաղանդաւոր գրողներ անցան «տրոցկիստ - հակայեղափոխական - Դաշնակներու» կանկին մէջ: Առանց յանցանքն այն է եղած, որ մշակութային մարզին մէջ ազգային քաղաքականութիւն են վարած: Կեղր. Կոմիտէի քարտուղար Ամատունի այդ կացութեան միակ պատասխանատուն կը նկատէ Ալանջեանը, որ ամէն կերպով «պաշտպանում ու խրախուսում էր դաշնակցական գաղափարներով համակուած գրագէտների հակայեղափոխական խմբակին»:

Իսկ թէ «հակայեղափոխական» գրքագէտները ինչ նպատակներ են հետապնդած, այդ մասին «ձերբակալուած Բակունցը» հետեւեալ ցուցմունքն է տուեր.

— «Մեր խմբակի գործունէութիւնը, ամբողջովին վերցրած, ուղղուած էր համայնավար կուսակցութեան ապագային քաղաքականութեան դէմ եւ ի հակակշիռ կուսակցութեան «ձեւով ազգային, բովանդակութեամբ սոցիալիստական կուլտուրա» լոզունգին, մենք պաշտպանում էինք «ազգային յատկանիշների խտացման» թէզերը, քաղաքականապէս այդ նշանակում էր «ձեւով ազգային, բովանդակութեամբ նացիոնալիստական կուլտուրա»:

Հայ գրողներու հաւցէին ուղղուած ամբողջ ամբաստանութիւնը խտացած է Բակունցի «խոստովանութեան» մէջ: Սակայն, եթէ իրապէս այդ բոլորը ըսած է ինքը Բակունցը, այդ մեծատաղանդ գրողը դուբ կ'ամբաստանէ ինքզինքը եւ իր ընկերները: Գրականութեան մէջ «ազգային յատկանիշերի խտացումը» ուղղուած է ոչ թէ համայնավար կուսակցութեան ազգային քաղաքականութեան դէմ, այլ ճիշդ հակառակը: Բակունցի այդ տեսակէտը ներկայիս բոլորովին կը համապատասխանէ սթալինեան մշակութային հաղաքականութեան եւ հանիւեան միայն գործադրած է Հայաստանի մէջ այն, ինչ որ վերջին երկու տարիին կը պահանջէ Ստալինը (իր յայտնի զեկոյցը պատմութեան դասաւանդման մասին, որուն իր ժամանակին անդրադարձած ենք «Ճառաջ»ի մէջ, 20 փետր. 1936):

Վանանդեցին, Ալազանը եւ ուրիշներ Զեկայի մէջ տուած իրենց ցուցմունքներով «հաստատած» են որ իրենց աշակերտ, Ալանջեան Հայաստանի մէջ առաջելք կը գործադրէր այն բոլոր հրահանգները, որ կուգային Մոսկուայէն: Ալանջեան հարատեւօրէն կ'որդեգրէր այն քաղաքականութիւնը, ինչ որ տուեալ ժամանակաշրջանի համար կը գծէր Ստալին: Երբ Մոսկուան հրաման արձակեց ղեկոցներուն մէջ արդիլել գրականութեան պատմութեան, աշխարհագրութեան եւ ազգային պատմութեան դասաւանդութիւնները,— Ալանջեան առանց խղճի խայթ զգալու ընդհատ այդ բոլոր առարկաները հայկական դպրոցներէն: Իսկ երբ նոյն Մոսկուան զգայ որ առանց անցեալն ուսումնասիրելու անհնարին է տիրապետել ներկայ մշակոյթին եւ անհրաժեշտ գտաւ ներկայ մշակոյթներուն մէջ դնել կամուրջ նետել, Ալանջեան նոյն նուիրումով փարեցաւ այդ նոր գաղափարին եւ, համաձայն ստալինեան նոր ուղեգծին՝ ձեւնարկեց խորհրդային հայկական մշակոյթի վերանայման:

Երբ խօսք կ'ըլլայ Սորհ. Հայաստանի մշակութային եւ կրթական խնդիրներու շուրջ, պէտք է նկատի առնել կարեւոր պարագայ մը: Ինչպէս յայտնի է, խորհրդային բոլոր գործարութիւնները (նախարարութիւնները) կեդր. են Մոսկուայի մէջ: Անդրկովկասեան գործարութիւնները կը կազմեն Մոսկուայի նոյնանուն գործարարութեան մասնաճիւղերը: Իսկ Հայաստանի իւրաքանչիւր գործարարութիւն ենթակայ է անդրկովկասեան տուեալ գործարարութեան: Միակ գործարարութիւնը, որ խորհ. իւրաքանչիւր հանրապետութեան մէջ ընդուրկ է ենթակայ չէ համամիութենական (ինչպէս եւ անդրկովկասեան) կառավարութեան, կրթական գործարարութիւն է: Կրթական եւ մշակութային ընդհ. սկզբունքները կը մշակէ կուսակցութեան վերին կեդր. Կոմիտէն եւ կառավարական գծով կը յանձնարարուի բոլոր հանրապետութիւններուն: Այնպէս որ կրթական մարզին մէջ ամէն ազդեցութիւն համեմատաբար դործելու աւելի ազատութիւն կը վայելէ

ՅԱՂԱԳՑԱՅԻ ՂԱՄԱՔՈՒՅՐԸ

Լ. 31ի հրատարակ. դեմքս ես չեմ ճանչնար, ինչպես ոչ մեկ ուրիշ մարդ։ Ցնծալի ու ուրախ եմ ես, որ ինձ ալ ճակատագիրը ստիպեց Լ. 39 որ գիմեմ ու ներկայանամ։ Ես Լ. 39 որ գիտեմ ու ճանչնամ եմ։ Ես Լ. 39 որ գիտեմ ու հավատամ եմ։ Ես Լ. 39 որ գիտեմ ու կ՚ապրիմ եմ։ Ես Լ. 39 որ գիտեմ ու կ՚ուզեմ եմ։ Ես Լ. 39 որ գիտեմ ու կ՚ատե

**** Պատասխանելով «Փառք - Մխիթ»ի կարդ մը հարցումնե – րուն, Պ. Լէվի Ուլման, Տիկին Սարաֆեանի (Փաստրմաճեան) փաստաբանը, ճիշդ կը գտնէ իր փոխանորդեալին պատմութիւնը, որ հրատարակուեցաւ երէկ: Այս առթիւ աննպաստ կարծիք կը յայտնէ Ս. Սասունիի մասին, իսկ մարդասպան կնոջ համար կը նախատեսէ մահապատիժ, կանխամտածումեամբ սպա - նութիւն կատարած ըլլալով. «բայց այնպիսի պարագաներ կան որ կրնայ անպարտ արձակուիլ, թէեւ դժուար է բացարձակապէս ապացուցանել»:*

**** Սպանութեան լուրը հրատարակած էր նաեւ Լոնտոնի «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ին թղթակիցը, յիշելով թէ հեռաձայնի դոր - ծիքը ժամերով բանեցաւ, մինչեւ որ զոհին եղբայրը եկաւ գտաւ դիակը:*

ԻՍՔԷՆՏԷՐՈՒՆԻ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ «ԴԱՇՆԱԿՆԵՐԸ»

Թուրբերէն թերթերը կը շարունակեն արիւն պղտորել եւ բնա - բեր պատմութիւններ հրատարակել: Վերջին թղթաբերէն կը գա - դեներ հետեւեալ տեղեկութիւնները.—

Սանճաքի ընտրութեանց օրը, Տորիոյի եւ տեղական իշխա - նութեան կողմէ պինուած Դաշնակները, իրենց առած հրամանին վրայ, ուզած են բռնի քուէատուփերու առջեւ տանիլ Գրըք Խանի մէջ իրենց հանդիպած գլխարկաւոր Թուրքերը: Զգացողներուն ալ ձեռնակապ անցուցած եւ խումբ խումբ բանտը տարած են: կարծես բաւական չըլլային պինեալ Դաշնակներուն ըրածները, հանդիպած անձերուն գլխարկները հանած եւ պատռած են:

Անթաքիոյ 140,000 հոգինոց ժողովուրդէն միայն 7 երկրորդ կարգի ընտրողներ մասնակցած են ընտրութեանց: Անոնք ալ հե – տեւեալներն են.— Մուսթաֆա Քեմալ էֆէնտի (երեսփոխան հռչակ - ուած), Քեմալ էֆէնտիի տղան, եղբօր տղան, սեղեկապանը եւ երեք ծառաները:

**** Անոնքոր կ'ուզէին Սանճաքը նկատել իբրեւ Սուրիոյ մէկ մասը, զարմացան ընտրութեանց արդիւնքին առջեւ, որովհետեւ կը յուսային թէ պիտի կարենան ընտրութիւնները իբրեւ փաստ մը ներկայացնել իրենց պնդումին համար: Ներկայիս անոնք կ'աշ – խատին ժողովուրդը յորդորել եւ համոզել, իբրեւ միջոց գործա - ծելով «էլ Լիվա» թերթը որ կը հրատարակուի Իսքէնտէրունի մէջ եւ Տորիոյի օրկանն է: Այս թերթը վերէն վար սուտերով լեցուն յաւելուածներ կը հրատարակէ: Իրենք ալ հասկցած են ծիծաղե - լիութիւնը այս միջոցին, որով կ'ուզեն խանգարել ժողովրդական միութիւնը եւ թուլցնել անոր կամքը:*

**** Անտեղի ձերբակալութիւնները, խուզարկութիւնները եւ ահաբեկումը կը շարունակուին խստութեամբ: Նոյեմբեր 28ին պատժական տեսանին յանձնուած են լիսէի երեք աշակերտներ, այն մեղադրանքով թէ պարապլուխ եղած են Հանրապետութեան օրհնին օրը: Այդ օրհնէն մէկ ամիս յետոյ կատարուած այս հետա – պնդումը կը ցուցնէ թէ կառավարութիւնը ոչինչ պատճառներ կը փնտռէ, ձերբակալութիւն ընելու համար. բայց երիտասարդները հանդարտութեամբ կը սպասեն դատավարութեան:*

Դուբլէն եկած նամակները զրաքննութեան կ'ենթարկուին:

**** Փարիզի դեսպան Սուտա Տավազի ղրկուեցաւ ծանուցա - գիր մը, յանձնուելու համար Ֆրանսայի, իբրեւ պատասխան ա - նոր վերջին յայտարին: Ծանուցագիրը կը խօսի Ֆրանսական վեր - ջին առաջարկի մասին եւ իբրեւ հիմ ունի այն յայտարարութիւն - ները զոր արտաքին գործակար Բ. Ախտա ըրաւ Ազգաժողովին մէջ:*

**** Եկած լուրերէն կը հասկցուի որ ճնշումը հետզհետէ կը սաստկանայ Սանճաքին մէջ եւ ահաբեկման լայն դրութիւն մը կը տիրէ: Թրգրիչները հակամարդկային ամէն միջոցի կը դիմեն, ա – հաբեկելու համար ժողովուրդը: Քանի մը օր առաջ Անթաքիոյ մէջ տեղի ունեցած ահաւոր դէպքին նմանը՝ Իսքէնտէրունի մէջ ծագեցաւ դեկտեմբեր 2ին: Գիշեր առեն, պինուոր մը դէնք կ'որ - ձակէ թրքական տուներուն վրայ, բայց գնդակները ո եւ է մէկու չեն հանդիպիր, որովհետեւ այդ միջոցին ոչ ոք կար փողոցին մէջ: Քիչ մը յետոյ, չըլլուն պահակախումբը ձերբակալելով պահակա - նոց կը տանի յարձակողը, բայց անմիջապէս ազատ կ'արձակէ:*

Պաշարման վիճակը կը շարունակուի ամբողջ խստութեամբ եւ փողոցներու մէջ դինեալ պահակներու մոլկի խթաններու ձայ – նէն զատ ուրիշ ձայն չի լսուիր:

Աւելի քան 150 հոգի խեղդուած Ատանայի մէջ

Ատանայէն կը հեռագրեն թէ վերջին ողողումները ահաւոր համեմատութիւններ ստացած են: Մինչեւ երկուշաբթի խեղ - դուածներու թիւը կը հասնէր 150ի, բայց կը կարծուի թէ իրակա - նին մէջ չատ աւելի է: Փլած են 1100 տուներ, իսկ վնասուած՝ 700 չէնքեր որոնք փլչելու վտանգ կը ապառնան: Անպատսպար կը մը - նան 50,000 հոգի: Պարենաւորման եւ ժողովուրդին տեղափոխու - թեան դժուարութիւնները աւելի կը ծանրացնեն կացութիւնը:

Ողողումները հետեւանք են Սէյհան գետին յորդումին: Գե – րադոյն ճիվերով կարելի եղած է մզկիթներու մէջ տեղաւորել մի - այն 4000 հոգի:

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂՈՒՎ

ԾԽԱՒՈՏԻ ՆԵՐԱԾՈՒՄԸ 10 առ հարիւր կրճատուեցաւ Գեր - մանիոյ մէջ, մէկ ամսուան համար: Տասը առ հարիւր եւս պիտի կրճատուի յառաջիկայ յունուարին:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ ապարատեաը Վարշաւա գնաց, Լեհաստանի ապարատեին հետ խորհրդակցելու համար Լեհեւռումանական պինուորական համաձայնութեան վերակենդանացման մասին:

ԱՍՏՈՒԱԾՈՒՆՉԻ միջազգային ուսանողներու ընկերու – թեան անդամներէն 31 հոգի բանտարկութեան դատապարտուե - ցան Գերմանիոյ մէջ, մերժած ըլլալով պինուորութիւն ընել եւ հիթլէրական բարեւ տալ:

14 ՀՈԳԻ ՄԵՌԱՆ եւ հինգ հոգի վիրաւորուեցան Լոնտոնի մօտ, հոլանտական օդանաւ մը կրակ առած ըլլալով: Զոհերուն մէջ կը գտնուին Շուէյտի նախկին վարչապետը՝ ծովակալ Լինա - ման, ինքնաթիռի (օթօժիռ) հնարիչը՝ լա Զիէրվա եւ ուրիշներ:

ԵՐԵՔ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐ Թունաւորուեցան եւ մեռան Նանթի մէջ, դեղագործը ճաշերու յատուկ դեղի մը փոխարէն սթրիքնին տը - ւած ըլլալով, սխալմամբ:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ԳԱՂԹԱՎԱՃԵՐՈՒ պահանջը չեչուելով, ել - մտական նախարար Տոքթ. Շախթ ըսաւ.— «Երբ մեծ ժողովուրդ մը կը հարկադրեն ինքն իր վրայ կծկուիլ, ի վերջոյ պայթիւն մը տեղի կ'ունենայ»:

ԼՈՒԻՃԻ ՓԻՐԱՆԴԷԼԼՕ, իտալացի մեծ թատերագիրը եւ վի - պագիրը, որմէ էջեր թարգմանուած են «Յառաջ»ի մէջ ալ, մեռաւ երէկ, Հռոմի մէջ: Ծնած էր 1867ին:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐ, *կազմակերպուած Համազգայինի Կեդր. Վարչութեան կողմէ*

Տեղի պիտի ունենայ Դեկտ. 13ին, կիրակի կէսօրէն յետոյ ժամը 2.30ին, **Société de Géographie**ի *սրահին մէջ,* **184 Bld. St. Germain**
Համդէսը նուիրուած է ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ:
Պիտի նախագահէ Պ. Ա. ՉՕԳԱՆԵԱՆ, Պիտի բանախօսէ՝ Պ. Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
Յօսք պիտի առնէ ՀԱՅՐ ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ՕՐ. Տ. ՉԱՌՈՒՓԵԱՆ (դաշնակ), ՏԻԿ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ (արտասա - նութիւն), ՕՐ. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ (երգ), Պ. Ֆ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ (ջութակ), Պ. Ն. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ (արտասանութիւն), Պ. Ռ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն) Պ. ԻՄԱՀԱԿԵԱՆ (երգ). եւայլն
Մուտք՝ 7 եւ 4 ֆրանք:
Տոմսերը կը ծախուին «Յառաջ»ի խմբագրատունը, Հր. Սամուէլի գրատունը եւ Պ. երուանդ Յարութիւնեանի մօտ, 13 rue d'Orsel, փարիզ:

ՍԷՆՖՈՆԻԿ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ
13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, **Salle Erard**ի *մէջ,* **13 Rue du Mail, Métro : Sentier**
Կը մասնակցին՝ միջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Soliste Ջութակահարներ
ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻԶՆԱՒՐ
50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Ցայտագրին մէջ կ'անցնին Պէթհօվէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Հայ հեղինակներու վերջին գործերէն՝ ԱԼՄԱՍՏ (Սպենդեարեանի) եւ ԱՂԹԱՄԱՐ՝ (Ջէր-Ղեւոնդեանի):
Պարթեւեանէ՝ նոր գործ մը՝ «ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ», նկարչական երաժշտութեան նմոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի:
Տոմսերու գիները՝ 5, 7, 10, 15 եւ 20 ֆրանք:

Հ. Ց. Դ.
Գաւառ
Լիոնի Վաչտանդեան կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 11 դեկտ. ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, 181 Cours Lafayette, Զարդարեան գրադարանը, Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:
Ֆէնիէնի կոմիտէն անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ երեք խումբերու ընկերները 13 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, սովորական ժողովատեղին:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ
Կազմակերպուած Իսի լէ Մուլինոյի Զաւարեան կոմիտէի կողմէ
ս.ադը, շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Maison du Peuple, Ave. Verdun
Նիւթ՝ զինուորական գիտութիւններ:

ԱԿՈՒՄԲԻ ՕՐ
Կազմակերպուած Պորտօի Հ. Ց. Դ. Մուրատ խումբի կողմէ
ի նպաստ իր գրադարանին
Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ.Ց.Դ. Բարսեղ Շահպազ Ակումբին մէջ,
Մասնակցութեամբ Պ. Ա. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆի կը ներկայացուի
ԵՐԿՈՒ ԽՈՒՀԵՐԸ (դաւեշտ)
Գեղարուեստական բաժին՝ երգ. նուագ. արտասանութիւն,
Կը հսկագահէ՝ ընկ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ, կը խօսի՝ ընկ. Հ. ԹԱՇՃԵԱՆ
Մուտք 2 ֆրանք:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻԻՆ
Մարսէյլի ժողովրդական Լաբարանի կողմէ
13 դեկտ կիրակի առաւօտ ժամը 10ին,
Կը դասախօսէ Պ. Վ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
Նիւթ՝ Հայ ժողովրդական բանաիիւսութիւնը,
Դեղարուեստական բաժին, կը նուագէ Հ. ԹՒԹՒՒՆՃԵԱՆ,

Թատերական ներկայացում
Իսի լէ Մուլինոյի Հայ երիտասարդաց Միութեան կողմէ
13 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին
Սեւրի պէշիկթաշլեան թատերասրահին մէջ,
26 rue Troyon, մէթրօ Pont de Sèvres
Կը ներկայացուի ԱՐԵԱՆ ԲԻՇԵՐ (արարք 3 արար)
եւ ԵՐԿՈՒ ՇԱՅՐԱՅԵՂՆԵՐԸ (վաւեշտ):

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Իսի լէ Մուլինոյի Զաւարեան կոմիտէն ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. ՍԵՒՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ իր ընտանեկան պարագաներուն:

×

Իսի լէ Մուլինոյի Զաւարեան կոմիտէն ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. Հրանտ Քէօսէեանի իր եղբօր՝ ԳԱՌՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի մահուան առթիւ:

×

Հ. Ց. Դ.ի Ալիորվիլի «Սարգիս Մինասեան» ենթակոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկեր Հրանտ Քէօսէեանի իր եղբօր՝ տարաբախտ ԳԱՌՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի վաղահաս մահուան առթիւ:

×

Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութեան կեդր. վարչութիւնը ենիհուն կսկիծով կը ծանուցանէ իր անզուգական հայրենակիցն եւ գործիչ Պ. ՍԵՒՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահը:

Կը հրաւիրենք մեր հայրենակիցնե - րը ներկայ գտնուելու յուղարկաւո - րութեան, որուն թուականը պիտի հրատարակուի Յառաջի մէջ:

Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտ - նենք իր եղբայրներուն՝ Կարօին, Ար - մէնին եւ պարագաներուն:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէսը ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑ�էՔ ԱՌԻԹԷՆ
Maison HERATCHIAN
Որ կը գտնուէր rue Bleue, *փոխադրուած է* 6 rue Lamartine
(Petit Journal հետեւի փողոցը), մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵՓԱՔԱՆԱԿԻ ԳԻՆՈՎ
Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ եւ խմիչքներ, Գնումի համեմատ՝ գեղեցիկ նուէրներ:
Livraison à domicile

ԾԱՒՈՒ է հիւանդութեան պատճառաւ, նպարատուն մը, հանրակառքի գծի վրայ, բազմամարդ թաղ, մթերանոցին տեսէ՝ 3 կտորով յարկաբաժին, լուսաւէտ եւ օդասուն, բակ ու պարտէզ, ուր՝ կարելի է պահել հաւ, նապաստակ, լաւ շահ ապահովելու համար:

Ապրանք եւ գործ (*Գալանս օթօմաթիք եւ կլասիէռ* նոփ - նոր, դարակներ, եւայլն մէջը) 8500 ֆրանք միայն, կանխիկ: Այս լա - ւագոյն առիթը փախցնել չուզողները դիմեն՝ 18 Ավրնիւ տը Սէն ժիւսք, Մարսէյլ:

Cabinet PARMAC
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ
28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ
R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատասիրութիւնը

1. ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գտնենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2. ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ. երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ջղելու. Եէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն վերջել եւ օգտակար օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն: Շատեր առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար:

3. ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.
Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՄ արագ, ապահով եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով:
Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:
Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ձարտարագործ մը, ընկե - րութիւնն վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:
Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇ. ՈՒԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամա - տան ֆաշիաներ, մասնաւոր ֆաշիաներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ:

4. ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.
Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխած գործի մը տարմարները:
Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաննենք ֆաշիաները էնվանթէրի պահուն:
Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիաները:
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կու տանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիօնի ֆաշիաները:
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիաները:
Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ՝ ապահովութեան պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ԵԿԷՔ ԼՍԵԼՈՒ *ժամը 7ին մինչեւ կէսգիշեր*
Փարիզի արեւելեան նուագախումբը ամենագեղեցիկ սրահի մէջ
Café des Diamantaires
60 Rue Lafayette, Métro Cadet
ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ *SOIRÉE DE GALA*
Առաջնակարգ օրի՝ ընտրուած աղանդեռներով,
Ապահովեցէք ձեր սեղանը ֆեռաձայնելով Pro 78-14

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ՃԱՇԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ
8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)
Մէթրօ՝ **Etoile, Ternes, Obligado**
Հեռաձայն՝ **Etoile 46—84**
Արեւելեան եւ կովկասեան կերակուրներ, Ղարաքաղի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, չիշլիք, չըխրըթմա,
Ամէն երեկոյ կը նուագէ՝ ԹՈՒՐԻՍ ԺՕՐԺ *եւ* ԹՈՒՐԻՍ ՍԱՐԳՍՐ
Տնօրէն՝ ԹՒԼԻԾ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ



Մուշտակավաճառ
ՏԻԿ. ՀԱՑԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. **Tél. Montmartre 69-70**
Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտու - թիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:
Օգտուեցէք առիթէն: Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատա - րենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհես - տանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիփկներ եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի ձոխ մթերք: Կը ստանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը: Մեր վաճառատուները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:
Ներկայ կարօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի կապոյտ կամ Կարմիր Խաչերուն:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵԼԻԿ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 12 DÉCEMBRE 1936

Ամ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3293 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՋԻՆՈՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԻՐԱՒԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Հինգշաբթի օր եւ երէկ հրատարակեցինք երկու կարեւոր զեկոյցներ, որոնք անմիջական կապ ունին տարագիր բազմութեանց առօրեայ կեանքին հետ :

Առաջինը՝ տարագիր երիտասարդներու վինուորագրութեան խնդիրն է, որուն պաշտօնական ազդը հրատարակուեցաւ վերջերս, եւ որու մասին պաշտօնապէս տեղեկութիւններ կը հաղորդուին արդէն, թաղէ թաղ եւ շրջանէ շրջան :

Ինչպէս տեղեկացաք հրատարակուած զեկոյցէն, 1928 մարտ 31ի օրէնքը գործադրելի է նաեւ Ֆրանսայի մէջ հաստատուած հայ տարագիրներուն համար :

Այսպէս, այն Ֆրանսահպատակ հայ երիտասարդները որոնք ծնած են 1916 յունիս 1էն 1917 դեկտ. 31, պարտաւոր են մինչեւ 1937 յունուար 10 ներկայանալ իրենց շրջանի զաղաքապետութեան եւ արձանագրուիլ : Ասոնք 1937 փետրուար 10էն սկսեալ պիտի կանչուին եւ բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին :

Արձանագրուելու պարտաւոր են նաեւ անոնք որ 1923էն սկսեալ 20րդ տարին թեւակոխած են, բայց մինչեւ հիմա արձանագրուելու հրաւէր չէին առացած :

Վերջապէս, 1936 - 37ի ձինուորգուները իրենց ծառայութիւնը պիտի կատարեն Ֆրանսայի մէջ, «Օտար Գունդ» կոչուած զօրամասերու մէջ, իբրեւ լրացուցիչ մաս Ֆրանսական բանակին : (Որոշած ըլլալով կրկին հրատարակել պաշտօնական զեկոյցը, զանց կ'առնենք միւս մանրամասնութիւնները) :

Տրուած տեղեկութեանց համաձայն, այս տարագիր ձինուորները մէկ տարի ծառայելէ վերջ, քաղաքացի պիտի ճանչցուին, ԵԹԷ ԳՐԱԻՈՐ ՓԱՓԱՋ ՅԱՅՏՆԵՆ (պարտադիր չէ) : Եւ պիտի կրնան աշխատելու իրաւունք ստանալ առանց սահմանափակումի, եթէ հպատակութիւն իսկ խնդրած չըլլան : Ձինուորներու ազգա – կաններն ալ պիտի օգտուին պետական նպաստէն, ճիշդ Ֆրանսացիներու պէս :

Առ այժմ այսքան ձինուորագրութեան հարցի մասին, որ երկար առեւնէ ի վեր կը զբաղեցնէր միտքերը :

Կը կարծենք թէ խուճապի մատնուելու իրաւունք չունի տարագիր երիտասարդութիւնը, ազդուելով զանազան զրոյցներէ : Առաջին անգամ չէ որ չարքաշութեան ձորձ մը պիտի կատարէ մեր երիտասարդութիւնը : Եւ առաջին ձինուորգուները չեն անոնք որ պիտի կանչուին յառաջիկայ ապրիլին կամ հոկտեմբերին :

Նոյնքան եւ աւելի կարեւոր արժէք մը կը ներկայացնէ տարագիրներու իրաւական վիճակի ճշդումը :

Տարիներու ձգձգումէն ետք, Ֆրանսայի խորհրդարանը վերջապէս վաւերացուց Ժընեւի միջազգային պայմանագիրը, որ կը ներկայացնէ չարք մը առաւելութիւններ :

Ստորագրուած՝ 1933 հոկտեմբեր 28ին, այդ պայմանագիրը պիտի ծառայէր մեղմացնելու զանազան երկիրներ ապաստանած հայ, ռուս եւն. տարագիրներու անտանելի կացութիւնը :

Պայմանագիրը տեսական արժէք ունէր մինչեւ հիմա : Ազգերու Դաշնակցութիւնը անոր տրամադրութիւնները կառավարութեանց կը հաղորդէր իբրեւ «յանձնարարութիւն», առանց օրինական պարտադրութեան : Որպէսզի գործադրելի դառնար, պայմանէր որ առնուազն երեք պետութիւններ վաւերացնէին զայն, իբրեւ նախապարագայ :

Այդ գործողութիւնը կատարած են, արդէն, Ֆրանսա, Պուլկարիա, Եգիպտոս եւ Նորվեկիա, համաձայն պաշտօնաթերթին, որ ամբողջութեամբ հրատարակած է պայմանագիրը, իբրեւ գործադրելի օրէնք :

Ի՞նչ առաւելութիւններ կը ներկայացնէ պայմանագիրը :

Արդէն սկսած ենք թարգմանել եւ բոլորն ալ առիթ պիտի ունենան դատելու :

Ընդհանուր ակնարկ մը նետելով բովանդակութեան վրայ, կրնանք ըսել որ անոր գործադրութեամբ մեր հայրենակիցները պիտի ազատին շատ մը մտահոգութիւններէ, ամէն պարագայի մէջ պիտի վայելեն աւելի մարդավարի կեանք :

Անոնք նորէն պիտի մնան Նանսէնեան հպատակ, բայց պիտի կրնան ազատ ճամբորդել, վաւերացնող պետութեանց մէջ :

Ցետոյ, պիտի փրկուին արտաքսման փորձանքէն, որ այնքան բոյներ քանդեց վերջին տարիներու ընթացքին :

Իրաւական տեսակէտով ալ, պիտի վայելեն չարք մը իրաւունքներ, որոնք միայն տեղացիներու յատուկ էին :

Ինչ կը վերաբերի աշխատանքի իրաւունքին, պիտի վերնան, կամ գոնէ պիտի մեղմանան հաստատուած սահմանափակումներն ու իրաւազրկումները : Իսկ արկածի պահուն, պիտի ընծայուին երկիր երկիր օտարներու արուած իրաւունքները : Նոյն առաւելութիւնը, նաեւ, գաղթական եւ համալսարանական կրթութեան, ինչպէս եւ տուրքերու մասին :

Մնացեալ մանրամասնութիւնները զանց կ'առնենք, ամբողջութիւնը թարգմանելու ձեռնարկած ըլլալով :

Այս առթիւ, ինքնաբերաբար կը ծագի հետեւեալ հարցումը, — ունի՞նք համապատասխան կազմակերպութիւն մը, այսօր եւ այլուր, գործնապէս արժեցնելու համար օրէնքին ընծայած դիւրութիւնները :

Թող չըսեն թէ արդէն օրկաններ կան եւ կը զբաղին :

Առանց վիրաւորելու մէկը կամ միւսը, կ'ուզէինք ըսել որ եւ – զածը չի բաւեր, թէ իրրեւ կազմակերպութիւն եւ թէ իրրեւ հեղածը չի բաւեր, թէ իրրեւ կազմակերպութիւն եւ թէ իրրեւ հեղինակութիւն : Եւ ատոր համար ալ, կը վախնանք որ դարձեալ անհամութիւններ ծագին, կամ մէկի փոխարէն տասը գլուխներ եւ անհամութիւններ ծագին, կամ մէկի փոխարէն տասը գլուխներ եւ դրասենեակներ իրար խաչաձեւեն եւ սիրտ պղտորեն :

Ժամանակն է լրջօրէն քննելու այս հարցը, ստեղծելու համար վստահելի եւ բանուկ մեքենայ մը :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀՐԱԺԱՐՈՒՄԸ

ՆՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐՆ Է ԻՐ ԵՂԲԱՑՐԸ, ՋՕՐՀ Զ. ՈՐ ՊԻՏԻ ՀՌՉԱԿՈՒԻ ԵՐԿՈՒԻՁԱԲԹԻ

Զրկուած ամէն իրաւունքէ, ճախադէր ազգեւս չպիտի կրնայ քնակիլ անգլիական հողի վրայ

Հինգշաբթի օր, 10 դեկտեմբեր, Անգլիոյ երեսփ. ժողովը պատմական նիստ մը գումարեց, լսելու համար Էտուըրտ Ը. թագաւորին հրաժարումը եւ վարչապետին յայտարարութիւնները : Անոնցմէ յետոյ բազմութիւն մը խռնուած էր խորհրդարանին եւ շրջակայ փողոցներուն մէջ : Աւանդական արարողութիւններէն անմիջապէս վերջը, ժողովին առենապետը կարդաց թագաւորին կողմէ ուղղուած գիրը, որ կը ծանուցանէր իր անդառնալի հրաժարումը Մեծն Բրիտանիոյ գահէն : Վարչապետ Պ. Պօլտուին, որ յղնած երեւոյթ մը ունէր, խորհրդարան երթալէ առաջ կարճ այցելութիւն մը առած էր մայր թագուհիին : Ժողովասրահ մտաւ ժամը 2·45ին եւ առանց բառ մը արտասանելու, առենապետին յանձնեց արքայական մագաղաթը, որ կը պարունակէր Էտուըրտ Ը.ի յայտարարութիւնը : Առենապետը գայն կարդաց խորապէս յուզուած, մինչ բոլոր ժողովականները ականջ կտրած էին :

Ահաւասիկ այդ յայտարարութիւնը .

— «Երկար եւ անձկալից խորհրդակցութիւններէ վերջ, որոշեցի հրաժարիլ գահէն ուր յաջորդած էի հօրս մահէն ետք : Այժմ ձեզի կը հաղորդեմ վերջնական եւ անդառնալի որոշումս : Գիտակից առած բայլիս ծանրութեանը, կը սիրեմ յուսալ թէ պիտի վայելեմ իմ ժողովուրդներուս համակրանքը, տուած որոշմանս եւ անոր շարժառիթներուն համար : Այժմ չպիտի խօսիմ իմ անձնական զգացումներուս մասին, բայց կը խնդրեմ յիշել թէ այն բեռը որ շարունակ կը ճնշէ վեհապետի մը ուսերուն վրայ, այնքան ծանրը է որ կարելի է տանիլ միայն իմիներս տարբեր պարագաներու մէջ : Կ'ըմբռնեմ թէ չեմ անտեսեր այն պարտականութիւնը որ կ'իյնայ իմ վրայ, հանրային շահը գերադասելու համար, երբ կը յայտարարեմ թէ այլեւս չեմ կրնար ստանձնել այդ ծանր հոգը, թէ արդիւնաւորապէս եւ թէ ինծի գոհունակութիւն պատճառելու պայմանով : Հետեւաբար, այս առտու ստորագրեցի հետեւեալ հրաժարագիրը .

— «Ես, Էտուըրտ Ութերորդ Մեծն Բրիտանիոյ, Իրլանտայի եւ Անդրծովեան Բրիտանական Գաղթապետութեանց, թագաւոր եւ կայսր Հնդկաստանի, ներկայիս կը յայտարարեմ անդառնալի որոշումս հրաժարելուգահէն ինծի եւ իմսերունդիս համար, ևկ'ուզեմ որ անմիջապէս գործադրուի այս հրաժարագիրս : Ի նշան այդ որոշման, այսօր, 1936 դեկտեմբերի 10րդ օրը, ես իմ ստորագրութիւնս դրի այստեղ, ի ներկայութեան այն վկաներուն որոնց ստորագրութիւնները նոյնպէս դրուած են : Ստոր. ԷՏՈՒԸՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐ - ԿԱՅՍՐ»:

« Այս գործողութիւնը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան երեք եղբայրներուս, Ն. Ա. Բարձրութիւններ Եորքի դուքսին, Կլօսթըրի դուքսին եւ Քէնթի դուքսին : Խորապէս կը գնահատեմ ոգին այն կոչերուն որ ուղղուեցան ինծի, յորդորելու համար որ տարբեր վճիռ մը արձակեմ եւ իմ վերջնական որոշմանս յանգիլէ առաջ, ես երկար խորհեցայ անոնց վրայ : Բայց վճիռս տրուած է : Միւս կողմէ, նոր յապաղում մը կրնայ շատ վնասակար ըլլալ այն ժողովուրդներուն համար որոնց ապագան, երջանկութիւնը եւ բարգաւաճումը միշտ իմ սրտիս մօտ են եղած եւ որոնց ջանացած եմ ծառայել իբրեւ Կալլէսի իշխան եւ թագաւոր : Ես հրաժեշտ կ'առնեմ բոլորէն, այն վստահութեամբ թէ իմ նախընտրած ուղեգիծս լաւագոյնն է ապահովելու համար գահուն եւ կայսրութեան ամրութիւնը եւ իմ ժողովուրդիս երջանկութիւնը : Անձկութեամբ կ'ըղձամ որ որ եւ է յապաղում տեղի չունենայ ստորագրած գրիս գործադրութեան համար եւ բոլոր անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնուին անմիջապէս, որպէսզի օրինաւոր յաջորդս, եղբայրս, Ն. Արքայական Բարձրութիւն Եորքի դուքսը գահ բարձրանայ» :

Վարչապետը կը պատմէ ամբողջ անցուդարձը

Հրաժարագրին ընթերցումէն վերջը, որ ունկնդրուեցաւ երկիւղած լռութեամբ, բոլորին աչքերը ուղղուեցան Պ. Պօլտուինի վրայ : Տժգոյն բայց պաղարիւն, վարչապետը յաջողութեամբ կատարեց իր փափուկ պաշտօնը, առանց պոռոտ բառեր գործածելու : Առաջին վարկեանէն իսկ յայտարարեց թէ «պարզապէս եւ անկեղծօրէն պիտի յայտնէ ամբողջ ճշմարտութիւնը, թագաւորին արտօնութեամբ» : Եւ պատմեց ինչ որ անցած գարձած էր :

Անցեալ հոկտեմբերի կիսուն, վարչապետը հազիւ ապաքինած եւ պաշտօնի ձեռնարկած, խորապէս կը յուզուի Մ. Նահանգներու եւ գաղթապետութեանց մէջ բնակող Անգլիացիներու ղրկած նամակներէն, որոնք կը հաղորդէին ամերիկեան մամուլին չընդալից հրատարակութիւնները՝ Էտուըրտ Ը.ի հովուերգութեան մասին : Վարչապետը կը վախնար զրպարտութեանց եւ չափազանցութեանց հետեւանքներէն, մանաւանդ որ Տիկին Սիմսընի ամուսնալուծումը մօտ էր եւ շատ չանցած անգլիական մամուլն ալ պիտի խռնուէր ամերիկեան մամուլին հրատարակութեանց :

— «Թագաւորը բարեկամ մըն էր ինծի համար : Ես իր առաջին

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱ Դ. ԷՋ)

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԻՐԱՒԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Ժընեւի պայմանագրին տարաբաղդութիւնները

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, Ֆրանսական խորհրդարանը վաւերացուցած ըլլալով 1933 հոկտեմբեր 28ին Ժընեւի մէջ կնքուած պայմանագիրը՝ գաղթականներու իրաւական կացութեան մասին, Հանրապետութեան նախագահը հրամայած է ձեռնարկել անոր գործադրութեան : Պայմանագիրը վաւերացուցած են նաեւ Պելժիա, Պուլկարիա, Եգիպտոս եւ Նորվեկիա :

Ցետաձգելով յառաջաբանը, կը փութանք հաղորդել պայմանագրին հիմնական տրամադրութիւնները .—

ԳԼՈՒԽ Ա.— ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

ՅՕԴ. 1·— Ներկայ պայմանագիրը գործադրելի է ռուս, հայ եւ նման ապաստանեալներու, ինչպէս սահմանուած են 1926 մարտ 12ի եւ 1928 յունիս 30ի կարգադրութիւններով, բացի այն փոփոխութիւններէն կամ ճշդումներէն զորս իւրաքանչիւր կողմ կրնայ կատարել, իր ստորագրութեան կամ հաւանութեան պահուն :

ԳԼՈՒԽ Բ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

ՅՕԴ·2·— Պայմանադիր կողմերէն իւրաքանչիւրը յանձն կ'առնէ նանսէնեան վկայականներ տալ, առնուազն մէկ տարուան համար, իր հողին վրայ կանոնաւորապէս բնակող ապաստանեալներու համար :

Այդ վկայականները պիտի պարունակեն բանաձեւ մը՝ դուրս ելլելու եւ վերադառնալու մասին : Անոնք որ ժամանակը չանցած Նանսէնեան վկայականներ ունին, ազատ են դուրս ելլելու գանոնք յանձնող երկրէն եւ վերադառնալու, առանց արտօնութիւն պէտք ըլլալու դուրս ելած ատեն կամ առանց այդ երկրի հիւպատոսական ներկայացուցիչներուն վիզային, վերադարձի համար :

Պայմանադիր կողմերու հիւպատոսարանները իրաւասու են երկարաձգելու այդ վկայականները, առ առաւելն վեց ամսուան համար :

Նանսէնեան վկայականներու վիզայի ծախքը, բացի կարօտներու համար ձրի տալու պարագայէն, պիտի հաստատուի համաձայն օտար անցագիրներու համար գործադրուած ամէնէն աժան սակագոյնին :

(Շարունակելի)

ԻՍՔԷՆՏԷՐՈՒՆԻ ԽՆԴԻՐԸ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

Հինգշաբթի օր բացուեցաւ Ա. Դ. Խորհուրդին արտակարգ նստաշրջանը, քննելու համար Սպանիոյ բողոքը եւ Իսքենտէրունի Անտիոքի խնդիրը : Նախագահը այս վերջին հարցը չօչափած ատեն, ժողովին ուշադրութեան յանձնեց Թուրքիոյ առաջարկը եւ շրջանին Թուրք բնակչութեան ապահովութեան հարցը : Պ. Իվօն Տէլպոս, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Ազգերու Դաշնակցութեան ուղղած նամակով մը կը յայտարարէր թէ իր կառավարութիւնը պատրաստ է քննելու Թուրքիոյ յարուցած խնդիրը, որոշ վերապահումներով : Ուստի Ա. Դ. Խորհուրդը որոշեց երկուշաբթի օր նկատի առնել խնդիրը, երբ Թուրքիոյ արտաքին գործավարն ալ ժընեւ հասած կ'ըլլայ :

ԸՆԿ. Ս. ԱԱՍՈՒՆԻԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

չէ յուսադրուած տակաւին

Օրը օրին տեղական թերթերէն քաղեցինք զանազան պատմութիւններ, ողբացեալ ընկեր Ս. Սասունիի սպանութեան պարագաներու մասին, որոնց վաւերականութիւնը դժուար է ստուգել, քանի որ վկաներ չկան գոհին կողմէ : Երէկ հարցաքննիչ դատաւորը հարցաքննութեան կանչած էր Օր. Անահիտ Փաստրմաճեանը եւ խորթ հայրը, Նիկողոս Սարաֆեան, որուն ընթացքը կասկածելի կը համարուի : Ինչպէս «Ինթրանսիժան», «Իւմանիթէ» եւ ուրիշ թերթեր, արմատական կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, «Լ'Էօվր» եւս մութ կէտեր կը տեսնէ ամբողջ անցուդարձին մէջ : Այս առթիւ կը գրէ .

— « Օր. Անահիտ առտուընարոյժին նոդկալի արարքը խոստովանելէ առաջ, կը սպասէ որ իր գործաբաններուն բնական ընթացքը համոզէ թէ յղի է : Քանի մը օր կ'անցնի, դեռ կը յուսայ : Բայց այլեւս վատահ է... Որո՞ւ կ'երթայ խոստովանիլ : Իր մա՞յրը : Ո՛չ, իր խորթ հօրը... Ու կը պատմէ բերանը ցօղուելիք հեղուկի մը մէջ խառնուած թմրեցուցիչի մասին : Ընդունինք. բայց իրապէս կարելի՞ է ոեւէ մէկը քնացնել այդ միջոցով : Ո՞ր թափանցող արտադրութիւնը կրնայ մտնել բերնի թաղանթներէն եւ քնարեր վիճակ մը ստեղծել քանի մը վայրկեանէն : Որքան դիտենք, այդ պիտի արտադրութիւն չկայ : Այս սարսափելի հարուածին տակ Պ. Սարաֆեանի կրած հակազդեցութիւնները աստակապէս իրար անցած մարդու մը հակազդեցութիւններն են : Ան կուլայ եւ կ'ուզէ անձնասպան ըլլալ : Բայց լուրջ չարժուձեւ մը չէ այդ, քանի որ ձախ դաստակին վէրքը միայն եօթը միլիմեթր երկայնութիւն ունի : Ամէն պարագայի մէջ, մաքէն չանցըներ սպաննել առտուընարոյժը : Եւ Տիկին Սարաֆեանն է որ, վերջապէս իմանալով սարսափելի լուրը, ծրագիր կը յղանայ լուծելու աղջկան վրէժը : Հինգ ժամ կը սպասէ առտուընարոյժին սրահին մէջ եւ կը սպաննէ զայն, առանց բացատրութիւն պահանջած ըլլալու : Տրամաբանական, բայց հապճեպ արդարութիւն : Պատասխանատուն ժամանակ չէ ունեցած խոստովանելու կամ ինքզինքը պաշտպանելու : Պարզապէս ոչնչացած է : Իրրեւ եզրակացութիւն, ըսենք թէ Ռիւ Վոժիրարի դործը այնքան յստակ չերեւար օրքան կ'ուզէին յայտարարել առաջին առթիւ» :

ՉԱՐԻՆ

(ՎԵՊ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԻ)

— o —

Ծանոթ վիպասանի մը գրչին տակ, որ տեղի ունեցած ամէն դէպքի մէջ կը տեսնէ միայն ինքզինքը, ամէն ինչ կը դառնայ ինքնակենսագրական նիւթ։ Ան կը գրէ միայն այն ինչ որ ինքը ապրած է, կամ ապրելու պատրաստ է։ Ուրիշներու կեանքը, ուրիշներու ցաւերն ու ուրախութիւնները, ուրիշներու ձախողութիւնն ու յաջողութիւնը ան կը դիտէ միայն իր անձին հետ առնչութեան մէջ։ Ուրիշներ իրեն համար գոյութիւն չունին, եթէ ոչ իր ինքնութեան արտացոլանքներ։ Ան կը գրէ միայն այն ինչ որ ինքը կրած է, ինչ որ ինքը կրելու պատրաստ է։ Ուրիշներու տառապանքը, ուրիշներու ուրախութիւնը ան կը դիտէ միայն իր անձին հետ առնչութեան մէջ։ Ուրիշներ իրեն համար գոյութիւն չունին, եթէ ոչ իր ինքնութեան արտացոլանքներ։ Ան կը գրէ միայն այն ինչ որ ինքը կրած է, ինչ որ ինքը կրելու պատրաստ է։

Ինքնակենսագրական վիպասանի մը համար ամէն ինչ կը դառնայ ինքնակենսագրական նիւթ։ Ան կը գրէ միայն այն ինչ որ ինքը կրած է, ինչ որ ինքը կրելու պատրաստ է։ Ուրիշներ իրեն համար գոյութիւն չունին, եթէ ոչ իր ինքնութեան արտացոլանքներ։ Ան կը գրէ միայն այն ինչ որ ինքը կրած է, ինչ որ ինքը կրելու պատրաստ է։ Ուրիշներու տառապանքը, ուրիշներու ուրախութիւնը ան կը դիտէ միայն իր անձին հետ առնչութեան մէջ

ՇԱՐԺԱՆԿԱՐ

Պէպօ

—•—

Վերջապէս Փարիզի գաղութն ալ, առիթ ունեցաւ դիտելու եւ ծափահարելու հայկական առաջին խօսուն ժապաւէնը՝ «Պէպօ»ն, թատերագիր Գ. Սունդուկեանցի գլուխ-գործոցը, որ արժանացած է խորհ. չարժանկարի Բ. մրցանակին (1935)։ Բեմադրիչը՝ Ամօ Բեկնազարեան կրցած է գոնէ քանի մը տպաւորիչ պատկերներով, հետաքրքրական դարձնել ժապաւէնը։ Գեղեցիկ են «կինօ»ներու տօնական տեսարանն ու վերջին մասը, բանտարկեալ Պէպօի, իր ընկերներուն կողմէ եղած այցելութեան ցոյցը, բանտին առջեւ։

Ընդհանուր առմամբ սակայն պատկերներու պղտորութիւն մը կ'երեւի պատառին վրայ, իսկ խօսակցութիւնն ալ դրեթէ ամբողջութեամբ անհասկնալի կը դառնայ։ Արդեօք սրբագրին անյարմարութեան համա՞ր է, թէ չարժանկարի գործիքներուն վրիպիկ խանգարումն է որ այս արդիւնքը առած է։ Ամէն պարագայի մէջ կը կարծուի որ եթէ չարժանկարի յատուկ սրահի մը մէջ ներկայացուած ըլլար, թերեւս չատ աւելի յաջողութիւն կը ճաշակէր դիտողը գիտնալու համար։ Կը ծածկեն զանոնք եւ չղթայակապ կը տանին բանտ։

Ադիկ զատ, նամականւոյն ճամբուն վրայ, այն կէտին վրայ ուր ժանտարմաններ կը դադրուին, ոստիկան մը անկէ անցնող Քիւրտի մը վրայ կը յարձակի, կը հարուածէ զայն եւ կը ձերբակալէ։ Ժանտարմաններ եւս կը սկսին հարուածել զէնքի կոթով, այնքան անողոք կերպով որ կը կոտրի զէնքին կոթը։

Այն Քիւրտերը որոնք այս երկրէն պիտի վռնտուին, բոլորովին անմեղ են։ Ընդհակառակն անոնք բոլորին կողմէ յարձակման ենթարկուած են եւ որ եւ է ձեւով անդորրութեան չեն վնասած։

Եթէ կառավրութիւնը կ'ուզէ զտնել բուն խռովարարներն ու զրդռիչները եւ անցած չարթնուն դէպքերուն պատասխանատուները, եթէ կ'ուզէ երեւան հանել խաղադութեան մէջ քննացող թաղերու հանդիսաւը վրդովողները, պէտք է փնտռէ կողոպտուած ապրանքներու պահուած վայրերը։ Շատ վստահ ենք եւ վճռական կերպով կը յայտարարենք որ Քիւրտերու պատկանող խրճիթներու մէջ ոչ մէկ կողոպտուած ապրանք կը գտնուի։ Որովհետեւ Քիւրտերը թալանի ու կողոպուտի եռեւէ չեզան։

Բայց ոչ ոք կրնայ հերքել թէ Հայերու պատկանող տուները լեցուն չեն կողոպտուած ապրանքներով։

Այո, կառավարութիւնը եթէ կը փնտռէ ապահովութիւնը խանգարող տարրեր, պէտք է երթայ Նէհրի եւ անոր չրջակայ հայկական թաղերը, ուրկէ սկսան խռովութիւններն ու զրդռութիւնները, ուրկէ սկսան կողոպուտներն ու թալանները։

Մենք մեր բնակարանները երբ տրամադրեցինք Հայերու, չուզեցինք որ անոնք մեր մէջ կրօնական խաչակրութիւններ յատուկ բերեն։

ՋՋՈՒԵԼԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՍՈՒՐԻՈՑ ՀԱՑԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

—•—

«Խղճահար, գող, ոճրագործ»

Պէյրութի «Ապապիլ» անուն խալամական մոլեռանդ թերթ մը, որ կ'ըսուի թէ ներկայիս կը հրատարակուի նաեւ «Պէյրութ»ի տեղ, իր 28 նոյեմբեր թիւին մէջ հետեւեալ զգուելի խմբագրականը գրած է Հայերու մասին։—

Թերթերը գրեցին արդէն թէ կառավարութիւնը Լիբանանի սահմաններէն պիտի հեռացնէ Քիւրտերը։ Որովհետեւ, անոնցմէ ոմանք մասնակցած են նոյեմբեր 15ի ցոյցերուն։ Գրեցին նաեւ թէ՝ ոստիկանութիւնը բաղմաթիւ Քիւրտեր ձերբակալած եւ բանտ առաջնորդած է։

Արդարեւ, այս վերջերս անմեղ Քիւրտերը ենթարկուեցան ծանր ճչումներու եւ հալածանքներու։ Մենք մեր աչքերովը տեսանք այդ հալածանքները։ Պատճառը անոնց Քիւրտ ըլլալն է... Աւելին կայ դեռ։ Ոչ Քիւրտ բնակիչները կը կողոպտեն ու կը թալլեն խանութներ, իսկ ոստիկաններ կը ձերբակալեն Քիւրտեր, որպէս կողոպտիչներ եւ թալլողներ։ Կը ծեծեն զանոնք եւ չղթայակապ կը տանին բանտ։

Ադիկ զատ, նամականւոյն ճամբուն վրայ, այն կէտին վրայ ուր ժանտարմաններ կը գտնուին, ոստիկան մը անկէ անցնող Քիւրտի մը վրայ կը յարձակի, կը հարուածէ զայն եւ կը ձերբակալէ։ Ժանտարմաններ եւս կը սկսին հարուածել զէնքի կոթով, այնքան անողոք կերպով որ կը կոտրի զէնքին կոթը։

Այն Քիւրտերը որոնք այս երկրէն պիտի վռնտուին, բոլորովին անմեղ են։ Ընդհակառակն անոնք բոլորին կողմէ յարձակման ենթարկուած են եւ որ եւ է ձեւով անդորրութեան չեն վնասած։

Եթէ կառավրութիւնը կ'ուզէ գտնել բուն խռովարարներն ու զրդռիչները եւ անցած չարթնուն դէպքերուն պատասխանատուները, եթէ կ'ուզէ երեւան հանել խաղադութեան մէջ քննացող թաղերու հանդիսաւը վրդովողները, պէտք է փնտռէ կողոպտուած ապրանքներու պահուած վայրերը։ Շատ վստահ ենք եւ վճռական կերպով կը յայտարարենք որ Քիւրտերու պատկանող խրճիթներու մէջ ոչ մէկ կողոպտուած ապրանք կը գտնուի։ Որովհետեւ Քիւրտերը թալանի ու կողոպուտի եռեւէ չեզան։

Բայց ոչ ոք կրնայ հերքել թէ Հայերու պատկանող տուները լեցուն չեն կողոպտուած ապրանքներով։

Այո, կառավարութիւնը եթէ կը փնտռէ ապահովութիւնը խանգարող տարրեր, պէտք է երթայ Նէհրի եւ անոր չրջակայ հայկական թաղերը, ուրկէ սկսան խռովութիւններն ու զրդռութիւնները, ուրկէ սկսան կողոպուտներն ու թալանները։

Մենք մեր բնակարանները երբ տրամադրեցինք Հայերու, չուզեցինք որ անոնք մեր մէջ կրօնական խաչակրութիւններ յատուկ բերեն։

Մենք երբ ընդունեցինք մեր մէջ Հայերը, չուզեցինք որ անոնք վրդովեն մեր հանգիստն ու ապահովութիւնը։ Զուզեցինք որ անոնք ամէն տեղ խառնակութիւն ստեղծեն եւ այս երկրին երջանկութիւնը խաթարեն։

Հաստատուեցաւ այլեւս որ եթէ Հայերը չըլլային, վերջին դէպքերը չպիտի հասնէին այնքան տխուր համեմատութիւններու եւ քաղաքը չպիտի ենթարկուէր մեծ վնասներու։

Շատ կը ցաւինք որ միայն հիմա կրցանք հասկնալ հայկական վտանգը։ Հզօր թուրք կառավարութիւնը չկրցաւ հանդուրժել եւ իր սահմաններէն վռնտեց բոլոր Հայերը, որպէսզի չխանգարուի իր ներքին հերդաշնակութիւնը։ Արդեօք մեր երկիրները աւելի զօրաւո՞ր են իրենց ուսերուն վրայ կրելու համար հայկական վտանգին ծանրութիւնը։

Հակառակ իրենց ներկայացուցած թիւին սակաւութեան, Հայերը այս դէպքերէն չատ առաջ խռովութիւն ներ յառաջ բերին երկրի բոլոր սահմաններուն մէջ։ Դեռ չենք մոռցած իրենց ներքին արիւնոտ կռիւները եւ չենք մոռցած անոնց ախտավարակ խրճիթներէն ծնունդ առնող համայնավարական ոգին։

Կառավարութիւնը եթէ իսկապէս կ'ուզէ այս երկրի մէջ ապահովութիւն հաստատել, ոչ թէ Քիւրտերը պէտք է հեռացնէ, որոնք ոչ մէկ վնաս պատճառած են, այլ պէտք է հեռացնէ Հայերը, որոնք խառնակչութեան, զրդռութեան եւ խռովութեան սիւներ են։

Հայերը հիւրեր են հոս մեր երկրինմ էջ, պէտք է որ անոնք հանդարտ եւ կարգապահ ըլլան, մինչդեռ տեսանք որ անոնք խանգարեցին երկրին անդորրութիւնը։ Արդեօք կառավարութիւնը իրաւունք ունի՞ այդ գոցելու այս խռովարար տարրին հանդէպ եւ այդ քիչ թիւ ներկայացնող Քիւրտերը հեռացնելու մեր երկրէն։ Անոնք՝ Քիւրտերը աւելի լայն իրաւունքներ ունին այս երկրին մէջ մնալու եւ ապրելու։

Կառավարական տեղեկագիրները կը ցուցնեն որ վերջին դէպքերու ծաւալման եւ կողոպուտներու իրական պատասխանատուները Հայեր են։ Կառավարութեան զօրաւոր ձեռքերը ի՞նչ պատիժներ սահմանեց անոնց համդէպ ... Խռովութեանց, ոճիրներու, անկարգութեանց եւ զողութիւններու հեղինակ Հայերու հանդէպ աչք գոցելով անմեղ ու առաքինի Քիւրտեր վնտռել ու հեռացնել ո՞ր կրօնքին կը վայելէ։

Միջազգին այն է սակայն, որ լիբանանեան թերթեր (ըսել կ'ուզէ քրիստոնեայ թերթեր) որոնք մինչեւ հիմա կը խոստովանէին թէ Հայերը կռուազան եւ անհամակրելի հիւրեր են, հիմա կը թելադրեն կառավարութեան որ Քիւրտերը հեռացնէ այս երկրէն։ Ի՞նչպէս կրնանք մեկնիլ այս հակասութիւնը։ Անոնց պարտականութիւնն էր՝ պահանջել կառավարութենէն որ պատժուին Հայերը, հեռացուին անոնք այս երկրի սահմաններէն, որպէսզի թունաւոր ու վարակիչ միքրոպներէն չվարակուինք։

Աւած սակայն կ'ըսէ. «Սխալը ճանչնալու չկամութիւնը հիւանդութիւն մըն է»։

ԶԱՑՆԵՐ ԳԱԻԱՌԷՆ

«ՆԱՍՐԷՏԻՆ ՀՕՃԱՆ» ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

—•—

ԼԻՈՆ, 6 դեկտ.— Ասուներամ բազմութիւն մը ներկայ էր «Նասրէտտին Հօճայի» ներկայացման, կազմակերպուած տիկ. Քիւնթէրեանի եւ սիրողներու կողմէն։

Ոչ մէկ թատերական գեղարուեստական կամ այլ ձեռնարկ կրնար այդքան բազմութիւն հաւաքել, իրրեւ պարզ հետաքրքիր։

Այս առթիւ քանի մը հարցումներ.— Ո՞ւր կ'երթանք այսպէս. ինչ որ Պոլսոյ մէջ ներելի էր, ներելի՞ է արտասահմանի մէջ։ Դեռ քանի՞ տարի մնասին պիտի պատցնենք այս նախնիներուն պիտի հասկնանք այս Նասրէտտին Հօճաները եւ բոլոր տեսակի պորտախաղերը։ Թուրքի՞ն աւելի նախանձախնդիր ենք իրենց «մշակոյթին» որ Թուրքիոյ մէջ արդիլուածն անգամ մենք կը տարածենք։ Ո՞ւր կ'երթանք այսպէս, եւ թէ առաջ։ Նախագահը իր բացման խօսքին մէջ հայ ժողովուրդի թատերասիրութենէն ու հայ լեզուի նախանձախնդրութենէն կը ճառէր, մինչդեռ ամբողջ ներկայացմանընթացքին ոչ թատրոնի եւ ոչ ալ լեզուի նախանձախնդրութիւն տեսանք դերակատարներուն մէջ։

Նախագահը Սպանիոյ յեղափոխականներուն համար հանգանակութեան կոչէն վերջ ցրուեցաւ ժողովուրդը։

Քիչ մը ճաշակ եւ նախանձախնդրութիւն, սիրելի հայրենակիցներ եւ քիչ մըն ալ լրջութիւն։

Կ. Խնկուճի

ՀԱՑՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ

ԿՈՉ ԽԱՐԲԵՐԴՑԻՆԵՐՈՒՆ

—•—

ՎԱԼԱՆՍ.— Սիրելի հայրենակիցներ, Համախարբերդցիական Միութեան Ֆրանսայի չրջանի 2րդ պատգ. ժողովի առթիւ պատականութիւն կը նկատենք հրապարակաւ կոչ ուղղել մեր բոլոր հայրենակիցներուն որոնք մինչեւ ցարդ այլ եւ այլ նկատումներով անտարբեր մնացած են Միութեանս հանդէպ։

1936 նոյ. 26ին Վալանսի մէջ գումարուած չրջանիս 2րդ պատգմ. ժողովը անգամ մը եւս հաստատեց մեր միութեան բացարձակ չէզոքութիւնը, եւ փարատեց բոլոր այն թիւրիմացութիւնները, որ չաճախ մուտք գործած են Միութեանս մէջ։

Համախարբ. Միութեան Ֆրանսայի չրջանի վարչութիւնս իր կազմութեան 2րդ տարուան սեմին առջեւ կը յայտարարէ հասարակութեան եւ մասնաւորապէս մեր հայրենակիցներուն թէ այլ եւս վերջ տրուած է զանազան անուններով գոյութիւն ունեցող Խարբերդցիական Միութիւններուն։

Ապացոյց այսօր մեր չրջանը կը հաշուէ 49 մասնաճիւղեր, աւելի քան 275 անդամներով։ Երկար տարիներու փորձը բաւական է, մենք այսօր աւելի քան պէտք ունինք մեր ուժերու համախմբումին։ Բոլորիս պարտքն է մեր բոլոր կարելի միջոցներով սատար հանդիսանալ Խ. Հայաստանի մէջ արդէն կառուցուող Նոր Խարբերդի չինութեան. այսօր աւելի քան 10 տարի է Համախարբ. Միութեան Ամերիկայի ընդհ. կեդր. վարչութիւնը ընդգրկած է այդ ուղղութիւնը, անոր չանքերով 30 տուներ չինուած են, ուր կը բնակին աւելի քան 300 հայրենակիցներ։ Պրազրուած է նաեւ նոր 10 տուներու չինութիւնը, որպէսզի յառաջիկային աւելի մեծ թիւով գաղթականներ փոխադրուին։

Պաուլ Ամերիկայի ընդհ. կեդր. վարչութեան եւ բոլոր այն հայրենակիցներուն որոնք իրենց մասնակցութիւնը ի յայտ բերած են սոյն հայրենասէրն եւ ինչպէս հայրենասիրական նպատակներուն իրագործման։

Շրջանիս 2րդ պատգմ. ժողովը երկար խորհրդակցութիւններէ յետոյ դնահատութեամբ արձանագրեց կատարուած չինարարութիւնը եւ սակայն նկատի ունենալով որ ընդհ. կեդր. վարչութեան ծրագիրը տեղական պայմաններու հետեւանքով չի համապատասխաներ Ֆրանսայի չրջանին, որոշեց իրաւունք տալ որ մեր մասնաճիւղերը իրենց եկամուտին 25 առ հարիւրը յատկացնեն տեղական աղքատներուն։

Կը սիրենք հաւատալ որ մեր այս հայրենասիրական նպատակը մեծ յաջողութեամբ պիտի պսակուի, քալ գիտնալով մեր հայրենակիցներու նախանձախնդրութիւնը։ Նոր Խարբերդի եւ ինչպէս տարագիր հայրենակիցներուն հանդէպ։ Կեցցէ՛ Նոր Խարբերդը, կեցցեն համագործակցութիւնն ու համերաշխութիւնը։

(Կնիք)

ՆՈՐ ԹԵՐԹ ՄԸ ԺՐՆԵՒԻ ՄԷՋ

—•—

Ժընեւի մէջ, մօտ օրէն լոյս կը տեսնէ Ֆրանսերէն պարբերաթերթ մը, որուն դերը պիտի ըլլայ տեղեկութիւններ տալ Խորհ. Միութեան մասին. աշխատակիցները կը բաղկանան դրողներէ, որոնք ապրած են Ռուսիոյ մէջ։ Ծրագիրն է Պորիս Վարդանով, որ վերջերս միայն հեռացած ըլլալով Ռուսիայէն՝ կարգ մը գիրքերով արդար համբաւ մը չահեցաւ։

ՀԱՐԴԱՑԼՒ ԵՒ ՑԱՐԱՏԵՑԼՒ «ՑԱՌԱՋ»ԻՆ

ՄԱՄՈՒԼ

ՄԵՐ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ

—•—

Անկուսակցական պաշտօնակից մը, «Մշակ» (Փրէզնօ), կը գրէ այս խորագրով խմբագրականի մը մէջ (13 Նոյեմբեր).

—«Երեւանի հանրապետութիւն», «մանրանկար հանրապետութիւն», «թաչկինակի մեծութեամբ հանրապետութիւն», «Դաշնակցական հանրապետութիւն», ասոնք էին այն ծաղրական եւ հեգնական որակումները զոր ամիսներ կուսակցութիւնն ու չարքերը կը գործածէին Հայաստանի հանրապետութեան հանդէպ։

Ակնարկելով Հայաստանի հանրապետութեան տարածութեան, անոնք բաւ չէին գտներ յայտարարելու թէ Հայաստան այնքան փոքր էր որ չէր արժեր պետութիւն անունն իսկ տալ անոր։

Նմանապէս ամիսներ մամուլը անվերջ քննադատականներ կը տեղար ըսելով, «այդ սահմանագծումը դաւաճանական է, եւ նուազագոյն չափով իսկ չի բովանդակեր պատմական Հայաստանի մաս կազմող չրջանները»։ Ի պատասխան այս անվերջ գանգատներուն, օրուան վարիչներէն Ա. Ահարոնեան տուաւ խնամասալից եւ դիւանագիտական պատասխան մը, ըսելով՝

«Մեր սահմանները երկաթէ չեն, անոնք պիտի ընդարձակուին»։

Այս խօսքերը նոյնպէս ծաղրանքի առարկայ եղան եւ հանրապետութեան հակառակորդները Պոսթոն եւ Փարիզ նստած, չարունակեցին իրենց գժգոհանքը։ Հիմա որ այդ «մանրանկար» եւ «թաչկինակ» որակուած Հայաստանէն մի քանի ընդարձակ հոդամասեր եւս խլուած են՝ այնքան քմահաճ կերպով, եւ իբր չնորհ բաշխուած զբացի բարեկամ կամ ոչ բարեկամ ազգեր, հիմա որ ամէն տեսակ երկաթէ օղակի մը մէջ առնուած է մեր հայրենիքը, չափազանց դժ են Հայաստանի երեսնի քննադատները։ Անոնք յորձնաչուրթն կը փառաբանեն հսկայ Ղարաբաղի, Լոռիի, Նախիջեւանի եւ Ախալքալաքի Հայաստանէն խլուելու տխուր պարագան, ստրկութեան փառաբանանքն ընելով։

Զափազանց գղուելի բան է տեսնել թէ ի՞նչպէս կը հանդուրժեն կատարուած իրականութեան այն քննադատները, որոնք նախկին Հայաստանի ՓՈՔՐ տարածութենէն կը ճառէին չարունակ, ա՛յնքան դժգոհ։

Ի՞նչ է չարժառիթը բռնապետիկ ու կեղծաւոր այս լարախաղացութեան։ Ի՞նչ կը յուսան չահիլ անոնք օտարին անվերջ քծնելով, երբ իրենց ամբողջ էութեամբ հակառակ են այդ վարչութեան սկզբունքներուն եւ հաւատամքներուն։ Բայց որքան ալ քօղարկեն կամ վարագուրեն ամիսները առաջնորդները իրենց այս կեղծաւոր «ելոյթ»ը, Միացեալ Ճակատին մաս կազմող իրենց կարմիր ալբար «բանուոր»ը արդէն հրատարակած է պատասխանը թէ՝ «Մեր ՝ի. Հայաստանի սահմանները կ'երկարին մինչեւ Սիպերիա»...

Իսկապէս որ ամիսներ-բոլշեւիկ չափանիշով պէտք է խիստ ընդարձակուած ըլլան Հայաստանի սահմանները, քանի որ Սիպերիան ալ մեր սահմաններուն մէջ կ'երեւայ եղեր։

Կը զարմանանք թէ այնքան առատաձեռնօրէն մեր սահմանները Սիպերիա երկարող բոլշեւիկ Սասլին եւ Բերիան ինչո՞ւ խլեցին մեր փոքր Հայաստանէն Նախիջեւանն ու Ղարաբաղը, Լոռին ու Ախալքալաքը, եւ իրենց ծոցին լիտի այնպիսի հարուած մը Հայաստանի գոյութեան, որուն չէ կրցան դիմանալ Ժանպելեանի նման ամէնէն ջերմեռանդ բոլշեւիկներն իսկ, եւ իրենց կեանքով քաւեցին Հայաստանի իրաւունքը պաշտպանած ըլլալու իրենց մեղքը»։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ

—•—

ՎԻՉԵՆՑԱ (Իտալիա), 6 դեկտ. (Ցառաջ).— Պ. Ստեփան Սրապեան, Իտալիոյ թեթեւ դասակարգի ծանրութիւն բարձրացնելու ներկայ ախոյեանը, նոր յաղթութիւն մը եւս աւելցուց իր մարզական գործունէութեան։ Pentaltonի յաղթութիւնն է ատիկա. փոքր մը՝ որուն մէջ ի յայտ կուգայ կազմուած եւ լրջօրէն պատրաստուած մարզիկի արժանիքը։

Միլանօ քաղաքին մարզիկներուն տարեկան մրցումը տեղի ունեցաւ թուականէս չուրջ չարաթ մը առաջ, Pro Patriaի մարզադաշտին մէջ։

Ցայտագիրը կը բաղկանար հետեւեալ փորձերէն.—Հարիւր մեթր վազք, երկարութիւն եւ բարձրութիւն ցատկել, գունդ նետել եւ ծանրութիւն բարձրացնել։

Պ. Ս. Սրապեան այս հինգ փորձերուն մէջ ալ չահեցաւ առաջնութիւնը։ Ուրեմն՝ հինգ յաղթութիւններ հակառակորդներու խոշոր թիւի մը դէմ։ Մեր մարզիկին վերելքը կը չարունակուի առանց կանգ առնելու, լուրեան մը մէջ՝ որ համքին եւ հաւասարին կարծութիւնը ունի։

Պ. Ս. Սրապեանի նուիրուեցան ոսկի խոշոր չքանչան մը եւ արծաթէ բաժակ մը։ Ցետպատերազմեան մեր սերունդը կը գործէ ամէն մարզին մէջ եւ ամէն երկնքի տակ։ Գեղեցիկ էր տեսնել զայն իւրաքանչիւր փորձի իւրաքանչիւր յաղթութենէ վերջ։ Մարզական տարազին տակ անոր դաշնաւոր մարմինը կը ծփար դնդերներու ազուոր ալիքի մը մէջ։

Մեր չնորհաւորութիւնները։

Ա. Ս.

Վիեննայի Հ. Մ. Ը. Մ.ը

—•—

Վիեն (Ցառաջ).—Գրեթէ մէկ տարիէ ի վեր Հ. Մ. Ը. Մ.ը լռած էր։ Գործունեայ եւ արդիւնաւէտ այդ տեղ տուած էր հիւանդագին էութիւն մը, որուն վնասները նախ անդգալի էին եւ յետոյ զարհուրելի։ Եւ ահա, եկան տիրեցին թուլութիւնը եւ անգործութիւնը ... Այս ցաւալի վիճակը պէտք չէր որ աւելի երկար տեւէր։

Սեպտեմբեր տեղի ունեցաւ վերջերս (նոյեմբերին) չատ խանդավառ մթնոլորտի մը մէջ։ Գաղութիս բոլոր մարզասէրները, երիտասարդ թէ տարիք, առանց խտրութեան, բոլորուեցան Հ. Մ. Ը. Մ.ի չուրջ, տալու համար անոր իր նախկին փայլը, լրջօրէն աշխատելու առաջադրութեամբ։

Մէկ տարիէ ի վեր կազմուած անկախ սկաուտական «Անդրանիկ» խումբը եւս եկաւ միանալու մասնաճիւղիս,— որով՝ Վիէննի Հ. Մ. Ը. Մ.ը պիտի հետապնդէ այսուհետեւ աւելի գործնական նպատակներ — նախ՝ մատաղ սերունդը քաշել փողոցներէն, ազատել զանոնք ուծացումէն եւ յետոյ տալ անոնց մարզական կրթութեան հետ, իսկական հայրենի դաստիարակութիւն եւ ազգային մտայնութիւն։

Եւ դեռ մարզական դաշտը չիջած՝ Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաճիւղը տուաւ իր անդրանիկ հանդէսը, դեկտ. 5ին, չարաթ երեկոյ։ Այս առթիւ ներկայացուեցաւ Ց.Պարոնեանի «Երկու ոչբանց ծառան» երկու արարնոց զաւեշտը, որուն դերակատարները ամէնքը չայողապէս կատարեցին իրենց պարտականութիւնը։ Մասնաւոր գնահատանքի արժանի է Պ. Կ. Բէչլիմանեան «կոմիկի» դերին մէջ։

Կ'ուզէինք անյապաղ Հ. Մ. Ը. Մ.ը տեսնել գործնական գետնի վրայ, իբրեւ մեծ ազգակ մը օտարամոլութեան եւ ուծացումի դէմ, ինչպէս նաեւ կրեւոր ներկայացուցիչ մը՝ օտարներու առջեւ։

Մարտս - կարս

ՎԻԵՆՆԱՀԱՅ ՄԻԹԱՐԵԱՆՆԵՐՈՒ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ

Պոլսոյ թերթերը կը գրեն թէ էվգաֆին կողմէ առարկութիւն եղած է որ Վիէննահայ Միխիթարեանց Բանկալիքի կալուածներուն համար յայտագիրը չէ արուած օրինական մատակարար մարմնի կողմէ, եւ հետեւաբար գանոնք ալ նկատած է միութենվէլի չունեցող։

Այս առարկութեամբ, էվգաֆի տեսչութիւնը իր մատակարարութեան տակ առած է Բանկալիքի Միխիթարեանց կալուածները։

Հ. Յ. Դ. ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Բացուած ըլլալով Հ. Յ. Դ. Թանգարանը, կը խնդրենք բոլոր անոնցմէ, որոնց քով յիշատակ մը կայ հայ ազատագրական չարժման պատմութենէն — նամակ, նկար, իր, ձեռագիր գրուածք մը, մասունք մը հայրենիքէն, վաւերական յիշողութիւններն ունի. եւն. եւն. — տրամադրել Վարչութեանս՝ Թանգարանի մէջ պահելու համար։

Հ. Յ. Դ. Թանգարանի
Վարչութիւն

Դիմել «Ցառաջ»ի հասցէին, Արցախեանի։

նախաբարն էի եւ կ'ամչնամ խոստովանելու թէ սկիզբները չհորհրդակցեցայ պաշտօնակիցներու հետ: Այս տագնապին սկիզբէն ի վեր առաջին եւ միակ անգամն ըլլալով, խնդրեցի թագաւորէն որ ունկնդրութեան ընդունի զիս: Հոկտեմբեր 20ին գացի գտայ Ֆորթ - Պէլվէտէրի գղեակին մէջ: Արքունի նախարար մը իր սիրոյ կրնայ ծառայել միայն ճշմարտութիւնը ըսելով, այս ճշմարտութիւնը կուտիս ըլլայ թէ ոչ: Այս եւ յաջորդ խօսակցութեանց ընթացքին թագաւորը մէկ անգամ իսկ չվիրաւորուեցաւ: Ընդհակառակն մեր փոխադարձ բարեկամութիւնը եւ յարգանքը աճեցան այս դժուարին ժամանակներուն մէջ: Թագաւորին յայտնեցի երկու մեծ մտահոգութիւններ.— Գաղթապետութեանց եւ Անգլիոյ կրելիք ազդեցութիւնը՝ եթէ չարունակուէին յարձակումները իր եւ Տիկին Սիմսընի բարեկամութեան առթիւ. յետոյ գահուն վտիտուկ կացութիւնը: Բացատրեցի թէ բրիտանական միապետութիւնը եղական հաստատութիւն մըն է, թէ ան ոչ միայն վերջին կապն է կայսրութեան, այլեւ ցորչափ տեւէ իր ամբողջութիւնը, Անգլիան պիտի պաշտպանէ այն չարիքներուն դէմ որոնց ենթարկուած են ուրիշ ազգեր: Պէտք էր փակել չարախօսներուն բերանը: Խոստորբա Ը. պատասխանեց .

— « Դուք եւ ես պէտք է միասին կարգադրենք այս խնդիրը : Ձեմ ուզեր որ ուրիշներ միջամտեն »:

Վարչապետը յետոյ իր վեհապետին կը բացատրէ ամուսնալուծման վտանգները եւ ուրիշ անպատեհութիւններ. Թագաւորը կը խոստանայ խորհիլ իր հաւատարիմ խորհրդականին դիտողութեանց վրայ: Եւ երկրորդ տեսակցութիւն մը տեղի կ'ունենայ նոյեմբեր 16ին: Մինչ այս մինչ այն, վարչապետը իր պաշտօնակիցներուն հաղորդած էր խնդիրը: Այդ պահուն էր որ Թագաւորը վարչապետին կարծիքը կը հարցնէ, իր ամուսնական ծրագրի մասին, եւ Պ. Պոլտուին կը բացատրէ թէ այդպիսի քայլ մը խոր վրդովում պիտի պատճառէ ամբողջ երկրին եւ գաղթապետութեանց մէջ: «Թագաւորին կինը Թագուհի կ'ըլլայ, իսկ Թագուհիի մը ընտրութեան առեն պէտք է ըսել ժողովուրդին ձայնը»:

Թագաւորը այս առթիւ այնպիսի պատասխան մը կուտայ որ վարչապետը չի կրնար անմիջապէս կարծիք յայտնել .

— « Ես կ'ուզեմ ամուսնանալ Տիկին Սիմսընի հետ եւ պատրաստ եմ ելլել երթալու »:

Նոյն իրիկունն իսկ, Թագաւորը իր որոշումը կը հաղորդէ մօրը եւ եղբայրներուն: Ցաջորդ շորեքշաբթի իր քով կը կանչէ վարչապետը, որմէ նախապէս ուզած էին հասկնալ թէ վեհապետը չի՞ կրնար իր ուզած կնոջ հետ ամուսնանալ, պայմանաւ որ խորհրդարանը մասնաւոր օրէնք մը քուէարկէ, որպէսզի այդ կինը երկրին Թագուհին չդառնայ: Թագաւորը կը հարցնէ թէ այդ մասին առաջարկ եղա՞ծ է իրեն: Վարչապետին հաստատական պատասխանին վրայ, Թագաւորը կ'ուզէ անոր կարծիքը լսել եւ Պ. Պոլտուին կը պատասխանէ .— « Ես երկար խորհեցայ . բայց խորհրդարանը չպիտի քուէարկէ այդպիսի օրէնք մը: Եթէ կ'ուզէք, պաշտօնապէս կ'ուսումնասիրեմ այդ խնդիրը»: Թագաւորին հաւանութեան վրայ, վարչապետը խնդիրը կը հաղորդէ զահլիճին եւ գաղթապետութեանց վարչապետներուն: Դեկտեմբեր 2ին խորհրդակցութիւնը ամբողջովին վերջացած չէր, բայց արդէն հաստատուած էր թէ ոչ գաղթապետութեանց, ոչ ալ Անգլիոյ մէջ յոյս չկար ընդունիլ տալու անատհմ ամուսնութիւն մը: Այս առթիւ Թագաւորը կ'ըսէ .— « Ձեմ զարմանար»: Յետոյ կը սկսի խղճմտանքի քննութիւն մը կատարել: Վարչապետին վկայութեամբ, Թագաւորը միշտ զգուշացած է որ եւ է անել կացութիւն կամ պատահարում ստեղծել: Ասոր համար փակուած է իր դղեակին մէջ, որպէսզի ժողովրդական ցոյցեր չըլլան, թեր կամ դէմ: Նոյն առաւօտն իսկ , մատիտով գրուած երկտող մը կը ղրկէ վարչապետին, յայտարարելով .— « Եորքի դուքսը եւ Թագաւորը միշտ լաւ են եղած իրարու հետ, իրրեւ եղբայրներ, եւ Թագաւորը վստահ է թէ դուքսը արժանի է գահուն եւ պիտի վայելէ ամբողջ կայսրութեան աջակցութիւնը »:

Եւ վերջապէս, չորեքշաբթի օր Թագաւորը իր վերջնական որոշումը կը հաղորդէ վարչապետին :

Պ. Պոլտուին աւարտելով իր զեկուցումը, ի խորոց սրտի յայտնեց եղածին համար: «Ցաւինք, բայց զգուշանանք դառնալէ : Մենք դատարան չենք: Ն. Վեհափառութիւնը արձակած է իր վճիռը: Դարձնենք էջը »:

*** Խորհրդարանը նոյն նիստին մէջ առաջին ընթերցումով քուէարկեց Թագաւորին հրաժարման օրէնքը :

*** Հրաժարելով գահէն, Էտուըրտ Ը., այժմ «Պ. Ուինզըր», կը կորսնցնէ իր բոլոր տիտղոսները: Երկկ դիչերուան ժամը 10ին ձայնասփիւռով ի լուր աշխարհի հաղորդեց իր վճիռը, եւ որուն անմիջապէս հեռանալ երկրէն, թերեւս ընդ միշտ: Ըստ աւանդութեան իրաւունք չունի անգլիական հողի վրայ բնակելու: Հաւանական է որ դքսութեան տիտղոս մը առանայ:

Նոր թագաւորի գահակալութիւն երկուշաբթի

Հրաժարեալ արքան Թագաւորած եղաւ 324 օր: Գահ բարձրացած էր 1936 Յունուար 20ին, երբ մեռաւ Ձորճ Ե.: Նոր Թագաւորը, Ալպերթ - Ֆրէտէրիք - Արթիը Ձորճ, դուքս Եորքի, որ 41 տարեկան կ'ըլլայ երկուշաբթի օր, Թագաւոր պիտի հռչակուի նոյն օրը, եւ պիտի կոչուի Ձորճ Զ.: Թէեւ կրնար կոչուիլ Ալպերթ Ա., բայց հանգուցեալ Վիքթորիա Թագուհին բաղձանք յայտնած է որ ոեւէ ապագայ Թագաւոր չկոչուի իր կողակցին անունով : Թագադրութեան թուականն ալ նշանակուած է այժմէն,— 12 մայիս :

Ձորճ Զ. մասնաւորապէս դաստիարակուած է իրրեւ գահաժառանգ, իր անդրանիկ եղբօր յաջորդելու համար: Ժրաջան եւ ինքնամփոփ, ուսումնասիրած է ճարտարագործական խնդիրներ: Ամուսնացաւ 1923ին եւ ունի երկու աղջիկներ, որոնց մեծը, Իլիզապէթ, այժմ գահաժառանգն է:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ՁԱՁԱՐԱՆ ՂԱՐԱԲԱՂ

8 Rue du Colonel-Renard, Paris (17)

Մէթրօ՝ **Etoile, Ternes, Obligado**

Հեռաձայն՝ **Etoile 46—84**

Աբեւելեան եւ կովկասեան կերակուրներ, Ղարաբաղի փիլաւ, լիւլէ-քէպապ, Չիշլիք, Էջխորթվա,

Ամէն երեկոյ կը նուագեն՝ **ԹԱՒՒԻՍ ԺՕՐԺ եւ ԹԱՒՒԻՍ ԱԲԳԱՐ**

Տնօրէն՝ ԹՒԼԻԶ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՍԷՆՖՈՆԻՔ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՐԱՅ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

Վաղը, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, **Salle Erard***ի մէջ,* **13 Rue du Mail, Métro : Sentier**

Կը մասնակցին՝ միջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Sotisle չութակահարներ

ԼԻՏԻ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻԶՆԱՐ

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Յայտագրին մէջ կ'անցնին Պէթհովէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ դասական ուրիշ հեղինակներ եւ Պարթեւեանի գործերը։

Պարթեւեանէ՝ նոր գործ մը՝ «ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ», *նկարչական երաժշտութեան նմոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի։*

Տոմսերու գիները՝ 5, 7, 10, 15 եւ 20 ֆրանք:

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐ, *կազմակերպուած Հայազգային կեդր. Վարչութեան կողմէ*

Տեղի պիտի ունենայ վաղը, կիրակի կէսօրէն յետոյ ժամը 2.30ին, **Société de Géographie***ի սրահին մէջ,* **184 Bld. St. Germain**

Հանդէսը նուիրուած է ՀԱՅ ԲԱՆԱՒՈՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ:

Բացման խօսք՝ «Համազգայինի» Ֆրանսայի կեդրոնական Վարչութեան նախագահ՝ Պ. Վ. ԵՄՐՃԱՆԵԱՆԷ

Պիտի նախագահէ Պ. Ա. ՉՕԳԱՆԵԱՆ, Պիտի բանախօսէ՝ Պ. Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Խօսք պիտի առնէ ՀԱՅՐ ՎԱՀԱՆ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին իրենց սիրայօժար ժամնակցութիւնը կը բերեն *ՕՐ. Տ. ՉԱՌԱՓԵԱՆ (դաշնակ), ՏԻԿ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ (արտասանութիւն), ՕՐ. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ (երգ), Պ. Ֆ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ (չութակ), Պ. Ն. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ (արտասանութիւն), Պ. Ռ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն) Պ. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ (երգ). եւայլն։*

Մուտք՝ 7 եւ 4 ֆրանք:

Տոմսերը կը ծախուին «Ցառաջ»ի խմբագրատունը, Հր. Սամուէլի գրատունը եւ Պ. Երուանդ Ցարութիւնեանի մօտ, 13 rue d'Orsel, փարիզ:

Հ. Ց. Դ.

Գաւառ

Ցէսինի կովիտէն անդամական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ երեք խումբերու ընկերները *13 Դեկտ.* կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, սովորական ժողովատեղին։

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կազմակերպուած Իսի լէ Մուլինոյի Զաւարեան կոմիտէի կողմէ

Այսօր, շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Maison du Peuple, Ave. Verdun

Կը խօսի՝ Դոկտ. Պ. ՊԱՂՏԱՄԱՐԵԱՆ

Նիւթ՝ զինուորական գիտելիքներ:

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՑԹ

Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութեան Անկէնի մասնաճիւղին կողմէ

Նախագահութեամբ ՏԻԿ. Ա. ՊԱՐԿԻՐՃԵԱՆԻ

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂՔԱՏ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՈՐԲԵՐՈՒ

Վաղը, կիրակի օր ժամը 15էն մինչեւ կէս գիշեր

Salle des Fêtes*ի մէջ,* **30 Rue du Casino,** Enghien-les-Bains

Երեկոյթին ամբողջ զուտ հասոյթը կը յատկացուի Պետ. Հայ Կ. Խաչին եւ Որբերու Օգն. Մասնաճիւղին։

Նուագախումբ ԿԱՐԻՕ—ՔԱՆԹԻ (թանկօ եւ ճազ)

ՊԱՐ. ԵՐԳ ԵՒ ՀԱՃԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ—ՃՈՒ ՊԻՒՖԷ ՄԱՏՋԱԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մուտք՝ *10* ֆրանք:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Sociétés Savantes, *8 Rue Danton* (*St. Michel & Odéon*)

20 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 8.45ԻՆ

Այս եղանակին մէջ միմիայն մէկ անգամ ըլլալով

Զուարթ եւ ծիծաղաշարժ օպերէթ

ԱՐՔԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

Մասնակցութեամբ Թատիտ Ժօրժ Շահպարոնեանի եւ վարիզահայ ծանօթ դերասաններու եւ դերասանուհիներու։

Թոդուսի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք կ'առնուին:

Գիները՝ 15, 10 եւ 5 ֆր.։

Տոմսերը նախօրօք գնել՝ Դրատուն Ջրանտ-Յամուէլէն, 51 *rue M. le Prince*

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

«Համազգայինի» Ֆրանսայի կեդր. վարչութիւնը խորապէս կ'ողբայ իր փոխ Նախագահի, երիտասարդ մտաւորական ՍԵՔՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻԻ եղերական մահը: Այս առթիւ իր անկեղծ ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Սամունի եղբայրներուն եւ պարագաներուն:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Վասպուրականի Հայրենակցական Միութեան ժողովը *13* դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Պուլ. Արաբատի սրահին մէջ, 6 rue des Petites Maries: կը հրաւիրուին անդամ եւ ոչ-անդամ վասպուրականցիները:

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

11 — 17 Դեկտ.

Երեկոները ժամը 8.30

Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:

Charles Boyer

et Danielle Darrieux

dans

Mayerling

Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:

Ներկայ յայտարարութիւնը բերող ին կը տրուի 2 մուտքի տոմսակ զեղչուած գինով

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe. LYON

1 — 17 Դեկտ.

Առաւօտները ժ. 2.30ին երեկոները 8.30ին

Un gros succès de fou-rire

Bach Detective

Գիներ 5 եւ 7 ֆր. location gratuite.

Dancing-Cigale avec l'orchestre five Boys Jazz-Cigals, պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8,30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՒԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Իսի լէ Մուլինոյի Հայ Երիտասարդաց Միութեան կողմէ

13 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին

Սեւրի պէշիկթաշլեան թատերասրահին մէջ,

26 rue Troyon, մետրօ Pont de Sèvres

Կը ներկայացուի ԱՐԵԱՆ ԲԻՇԵՐ *(տրամ 3 արար)*

Եւ ԵՐԿՈՒ ԾԱՑՐԱՑԵՂՆԵՐԸ *(զաւեշտ)։*

Գիներ՝ 5, 7 եւ 10 ֆր.։

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի ժողովրդական Լսարանի կողմէ

13 դեկտ կիրակի առաւօտ ժամը *10*ին,

Կը դասախօսէ Պ. Վ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

Նիւթ՝ Հայ ժողովրդական քանահիւսութիւնը,

Գեղարուեստական բաժին, կը նուագէ Հ. ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ,

ԱԿՈՒՄԲԻ ՕՐ

Կազմակերպուած Պորտօի Հ. Ց. Դ. Մուրատ խումբի կողմէ

ի Նպաստ իր գրադարանին

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ.Ց.Դ. բարեսէր Շահպազ Ակումբին մէջ,

Մասնակցութեամբ Պ. Ա. ՄԵԼՔՈՆԵԱՆի կը ներկայացուի

ԵՐԿՈՒ ԽՈՒՀԵՐԸ (զաւեշտ)

Գեղարուեստական բաժին՝ երգ, նուագ, արտասանութիւն։

Կը նախագահէ՝ ընկ. ՀԱԼԱՃԵԱՆ, կը խօսի՝ ընկ. Հ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Մուտք 2 Ֆրանք:

ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Մարսէյլի Հայ Երիտասարդաց *Զարթօնք* միութեան կողմէ

13դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Շահրիկեան սրահին մէջ

5, Րիւ տ'Էֆլիզ, Մարսէյլ

Մասնակցութեամբ՝ Զ. Ո. Մ.ի «Վահագնեան» նուագախումբին եւ Հ. Կ.Խաչի Պուլվար Օտտոյի մասնաճիւղի երգչախումբին:

Կը նախագահէ՝ Պ. ԹՈՒՄԱՍ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կը խօսի՝ Պ. ՊՕՂՈՍ ՀԻՒՍԵԱՆ

Կը մեներգեն՝ Օրիորդներ, Հայկանոյշ Քէնտիրեան եւ Ագնիւ Հայրապետեան: *Կ'արտասանեն* Պ. Պ. Գր. Քէնտիրեան, Ա. Յակոբեան եւ Ռուբէն Մանուկեան :

Սիրայօժար մասնակցութեամբ «Ադամեան» թատերախումբի

Կը ներկայացուի Ա. Աբելեանի

ՄԱՐՈՒՈՂ ՁՐԱԳՆԵՐԸ *(տրամ 3 արար)*

Մուտքը ազատ է

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur



H. PAPAZIAN

Spécialité de véritable Rahat-Locoum de Stambul

Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)

Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՌ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Ծտաք գրաւներու փոփոխութիւն, ջէքեր կը տրուին ամէն երկրի դիմաց: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրաւներ:

ՀԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,

ԵԿԷՔ ԼՍԵԼՈՒ *ժամը 7ին մինչեւ կէսգիշեր*

Փարիզի արեւելեան նուագախումբը ամենագեղեցիկ սրահի մէջ

Café des Diamantaires

60 Rue Lafayette, Métro Cadet

ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ *SOIRÉE DE GALA*

Առաջնակարգ օղի՝ ընտրուած աղանդերներով,

Ապահովեցէք ձեր սեղանը ֆեռնաձայնելով Pro 78-14

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

(**L'Ile de Beauté** *)*

ՄՈՆՄԱՐԹՐԻ ԱՄԷՆԷՆ ԸՆՏԻՐ

ԱՐԵՒԵԼԱ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

90 Bld. de la Chapelle, Paris (18)

R. C. S. 670-643 *Հեռախօս՝* **Mont. 62-04**

Մէթրօ՝ Պարպէս, կառ տիւ Նօռ, Լա Շափէլ

(Լառիպուազիէռ ֆիւանդանոցի մայրանոցի բաժնին դիմաց)

Կախարդական չրջանակի մը մէջ, որ ուելի եւս հաճելի դարձած է որմանկարներով, գ'ուած՝ հայ տաղանդաւոր նկարիչի մը վրձինով, ինչպէս նաեւ սարփինայով (փերկոլա), լուսազարդութիւններով, ուր կրնաք խմել, ճիշդ ինչպէս Վոսփորի ափերուն վրայ, լաւագոյն օղին՝ ընտիր ֆրանսական եւ արեւելեան այլազան աղանդերներով, ճաշակել ոստրէ եւ խեցգետին, համտեսել ընտանեկան լաւագոյն ճաշերը, անարատ թարմ կարագով,— այս ամէնուն համար չափաւոր գին մը, որ կրնայ մրցիլ բոլոր ճաշարաններուն հետ: Բանջարակերներու յատուկ ճաշը 4 ֆր. 50: Միսով ըմպելիով ճաշը 7 ֆր. 50: Պատրաստ ճաշ ամէն ժամու,— շուքրութ Ալզասեան յատկութեամբ, սոխի ապուր եւ տաշտիկ (մուլ): Ճաշարանը բաց է մինչեւ Իր գիշերուան:

ՀԱՐԱՉԱԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ	ԵՌԱՄՍԵԱՑ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
13
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
13 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3294

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐ...

Արդէն տասը տարի կ'ըլլայ որ, այսպէս կամ այնպէս կը տօնուի «Մշակոյթի Օր»ը, Փարիզի մէջ եւ այլուր :

Գաղափարը արմատ բռնեց շնորհիւ «Ցարդ»ի եւ իր պաշտօնակիցներու մղած պայքարին: Այս քաղաքին մէջ, նախապէս հանդուգնեալ «Ցարդ»ն էր որ առանձնեց տօնակատարութիւնը, յետոյ Գրական Ակումբը, եւ այժմ ալ, երկու տարիէ ի վեր, Համազգայինը անցած է գործի դլուխ :

«Օր»ը երբեմն կը տօնուէր, նաեւ, Լիոնի եւ Մարսէյլի մէջ, բայց մեղրալուսին մը անդամ չդոյրեց:

Ինչ կը վերաբերի Ֆրանսայի հարեւան երկիրներուն, միայն Պերլինի մէջ է որ ամէն տարի կանոնաւորապէս կը տօնուի «Մշակոյթի Օր»ը:

Զենք ուզեր չափ հեռուները երթալ, վախնալով որ կը հարկադրուինք աւելի ախուր իրողութիւններ արձանագրել :

Օրինակ, եթէ Ռումանիոյ մէջ յարատեւ ճիգ մը կը տեսնուի մէկ տարիէն միւսը աւելի մեծ փայլով տօնելու Մշակոյթի Օրը, անդին չարք մը գաղութներ կամ ի մէջ այլոց կը յիշեն տարեդարձը, եւ կամ արդէն վերածեր են վազաթարշամ յիշատակի մը :

Զենք ժխտեր թէ կան գաղութներ ալ, որոնք ձեռնթափ եղած են իրենց կամքէն անկախ, իրրեւ հետեւանք տեղական պայմաններու :

Բայց միայն տօնակատարութիւնը չէ որ կը հետաքրքրէ մեզ: Տօնակատարութիւնը նպատակ մը չպիտի ըլլար, այլ միջոց մը, ոչ միայն անցեալ փառքեր պանծացնելու եւ ներշնչման աղբիւրներ փնտռելու, այլեւ մշակոյթի ակը արծարծելու, կրակը վառ պահելու համար, ինչպէս կը սիրեն ըսել :

Ունի՞նք այդ ափոփանքը, տասը տարի Մշակոյթի Օր տարբերէ վերջ :

Կրնա՞նք հաստատել թէ քիչ մը աւելի ծաւալեցաւ բոցը եւ խորացաւ գիտակցութիւնը՝ սեփական արժէքներու գնահատման տեսակէտէն:

Պատասխանը կրնաք առանց դժուարութեան գտնել օրուան իրականութեան մէջ, եւ կամ մանակցելով զանազան տօնակատարութեանց :

Հարեւանցի ակնարկ մը, եւ պիտի տեսնէք որ միշտ միեւնոյն տարրը միայն կը հետաքրքրուի այսպիսի տօնակատարութիւններով: Նոյն բազմութիւնը, աւելի նօսրացած, եւ աւելի տժգոյն՝ մէկ տարիէն միւսը:

Ինչպէս հաւատացեալները եկեղեցի խաչ կը հանեն խունկ ծխելով չարաթ իրիկուն — կիբակիմուտք — կամ եկեղեցի երթալով յաջորդ օրը, այդպէս ալ այս տարրը նուիրական պարտականութիւն կը սեպէ «իւրովանն ծառայել», տօները պատուելով իր ներկայութեամբ ...

Եւ կը թուի թէ տովորութեան տաղտուկը դեղնութեան փոշի մը ցաներ է նաեւ այս ուժասպառ բազմութեան վրայ :

Մնացեալը, «արդոյ հասարակութիւնը», այսինքն չախչախիչ մեծամասնութիւնը, միշտ կը մնայ բացակայ, ինչպէս հայաջինջ սարսափներու տարեդարձին կամ ուրիշ տօնակատարութեանց, նոյնպէս Մշակոյթի Օրուան հանդէսներուն :

Ան իրեն համար ստեղծեր է մանաւոր հոգեբանութիւն մը, որ անզգալաբար, աստիճանաբար կը կտրէ հայկական կեանքին հետ մնացած կապերը :

Կրնայինք ըսել թէ կազմուած է նո՛ր հասարակութիւն մը, որ կ'ապրի իրեն յատուկ ըմբռնումներով, եւ այլեւս վերջ՛ն կը նայի այսպիսի բաներու վրայ:

Երբ այսպէս դեղներ է զանգուածը, ի՞նչպիսի պատկեր կը ներկայացնէ երիտասարդութիւնը :

Մո՛տ : Աւելի քան մոտ :

Այս ճակատին վրայ եւս — երիտասարդական — դարձեալ նոյն տարրն է որ կը զգացնէ իր ներկայութիւնը: Նոյն բազմութիւնը, որ ընդհանրապէս կ'ներեւայ հայկական հանդէսներու մէջ:

Ուրեմն, այսպէս կամ այնպէս կը տօնուի Մշակոյթի Օրը, ինչպէս ուրիշ Օրեր :

Բայց, կը թուի թէ ստեղծուեր է նաեւ ուրիշ հոգեբանութիւն մը,— տօնը տօնին համար:

Եւ իրրեւ հետեւանք, այս տօնակատարութիւնն ալ կը սկսի ազդի մը հրատարակութեամբ, ու կը վերջանայ հանդէսին նկարագրութեամբ :

Ուրիշ ոչ մէկ չարժում կամ հետք, տօնակատարութենէն 24 ժամ վերջը:

Մշակոյթը կը ծափահարուի, բայց անոր վաստակը, հայկական դերը, միշտ կը մնայ վոյիներու մէջ, հեղինակն ալ՝ դատապարտուած ցմրուր քամելու դառնութեան բաժակը :

«Կեցցէ»ները կը թնդան, երբ կ'արտասանուի բանաստեղծութիւն մը, բայց ոչ մէկուն միտքէն կ'անցնի հարցնել բանաստեղծին «որպիսութիւնը»: Մանաւանդ այս լարծուն պողոտաներուն վրայ :

Ցնծութեան կանչեր իրար կը խաչաձեւեն, ի լուր երգի մը կամ եղանակի մը: Բայց հարցուցէք թէ քանի՞ հայկական ձայնատեար կը գտնուի հազար հայ ընտանիքի մէջ :

Եւ այսպէս մշակոյթի բոլոր ճակատներուն վրայ, — նկարչութենէն մինչեւ մամուլը :

Ուրիշներ ալ ունին Մշակոյթի Օր, ինչպէս Ռուսերը, Պուլկարները կամ Ցոյները:

Անշուշտ կարելի չէ զանոնք բաղդատել մեզի հետ, իրրեւ համբաւ եւ կարողութիւն :

Բայց, ո՞վ մեր ուժէն վեր բան պահանջեց: Եւ եթէ ոգին կը տօն ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՀՌՉԱԿՈՒԵՑԱՒ ԵՐԷԿ

Հրաժարման օրենքին համաձայն Ռեւարկումը 5ի դէմ 403ով

Անգլիոյ նոր թագաւորը, Ճորճ Զ., հռչակուեցաւ երէկ, շաբաթ, աւանդական հանդիսաւորութեամբ: Նախորդը, որ այժմ կը կոչուի Պ. Տէյվիս Ուինզըը, ձայնասփիւռ ճառով մը հրաժեշտ առաւ իր հպատակներէն, խօսելով իրրեւ «Իշխան Խաւերթա, Ուելս – զըբի դղեակէն »: Հաղորդելով իր անդառնալի վճիռը, հրաժարելու արքան, խորապէս յուզուած, կը բացատրէր ըրիտանական կայսրութեան բոլոր ժողովուրդներուն .

— «Պէտք է հաւատաք ինծի, երբ կ'ըսեմ թէ անկարելի կը դտնեմ տանիլ պատասխանատուութեան ծանր բեռը եւ կատարել իմ պարտականութիւններս իրրեւ արքայ, այնպէս ինչպէս կ'ուզեմ, առանց իմ սիրած կնոջս աջակցութեան: Նմանապէս կ'ուզեմ որ գիտնաք թէ միայն եւ միայն ես եմ տուած որոշման պատասխանատուն: Միակ երկրորդ անձնաւորութիւնը որ կապ ունէր այս հարցին հետ, մինչեւ վերջը փորձեց համոզել զիս որ տարբեր քայլ մը առնեմ: Ես իմ կեանքիս այս ամէնէն ծանրակչիռ որոշումը տուի միայն այն մտածումով թէ ո՛րը լաւագոյն է բոլորիս համար: Ես դժուարութիւն չքաշեցի այդ որոշումը տալու համար, պինամլ որ եղբայրս, երկար վարժութիւն ունենալով այս երկրի հանրային գործերուն մէջ, եւ օժտուած ընտիր յատկութիւններով, պիտի կրնայ անմիջապէս գրաւել իմ տեղս, առանց ընդհատելու կամ վտանգելու կայսրութեան կեանքն ու յաւասկզիմութիւնը: Եւ ան ունի մեծ օրհնութիւն մը զոր կը վայելեն ձեզմէ շատեր եւ որ չնորհուած չէ ինծի,— երջանիկ բոյն մը իր կնոջ եւ զաւակներուն հետ :

« Ես այժմ բոլորովին կը հրաժարիմ հանրային գործերէ եւ վար կը դնեմ իմ բեռս: Հիմա բոլորս ալ նոր թագաւոր մը ունինք: Սրտանց երջանկութիւն եւ բարգաւաճում կը մաղթեմ անոր եւ ձեզի : Աստուած օրհնէ ձեզ: Աստուած պահէ թագաւորը »:

*** Հրաժարեալ արքան անմիջապէս հեռացաւ երկրէն, անծանօթ ուղղութեամբ: Կ'ըսուի թէ պիտի հանգստանայ Զուիցերիոյ մէջ: Օրինական արդելք չկայ անգլիական հողի վրայ բնակելու, բայց ինքն է որ կը զգուշանայ:

*** Երեսփ. ժողովը ուրբաթ օր երկրորդ եւ երրորդ ընթերցումով եւ 5ի դէմ 403 ձայնով քուէարկեց թագաւորին հրաժարագիրը: Այս առթիւ կարգ մը ընկերվարական երեսփոխաններ դիտել տուին թէ ժամանակը եկած է հանրապետութիւն հռչակելու, բայց ոչ ոք ուզեց լսել: Իրլանտայի Ազատ պետութիւնը նոր թագաւորը ճանչնալով հանդերձ, կ'ուզէ օգտուիլ առիթէն, աւելի չեշտելու համար իր անկախութիւնը :

ԸՆԿ. Ս. ԱԱՍՈՒՆԻԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ինչպէս գրած էինք, հարցաքննիչ դատաւորը ուրբաթ օր լսեց Օր. Անահիտ Փաստրմաճեանը եւ եւ խորթ հայրը՝ Նիկողոս Սարաֆեան: Իրազեկները կ'ըսեն թէ երեք ժամ տեւած է աղջկան հարցաքննութիւնը: Հայ թարգման մը նշանակուած էր, բայց աղջիկը աւելորդ սեպած է, պնդելով թէ ինք չատ լաւ ֆրանսերէն գիտէ: Թերթերու տեղեկութեանց համաձայն, Օր. Անահիտ հաստատելով իր մօրը պատմութիւնը, յայտարարած է.

— « Եթէ որ եւ է բան չխոստովանեցայ մայրիկին, պատճառը այն է որ կը վախնայի: Նախընտրեցի ամէն բան պատմել խորթ հօրս: Ինծի առաջ, քանի մը անգամ առամնարոյժին քով գացած էի, երեսին տալու համար իր արարքը եւ յայտնելու թէ ինչ վիճակի մէջ կը գտնուէի: Ան պատասխանեց չոր չեշտով մը.— «Ցաւալի է, բայց բան մը չեմ կրնար ընել »:

Իսկ Նիկողոս Սարաֆեան յայտարարած է, միշտ համաձայն տեղական թերթերու հրատարակութեանց.

— « Շատ կը սիրէի խորթ աղջիկս, որ միայն գոհունակութիւն պատճառած էր մեզի: Իմանալով դժբախտութիւնը, աչքի առջեւ բերելով մեր ընտանիքին վրայ ինկած անպատուութիւնը, ուզեցի մեռնիլ, եւ եթէ աւելի ծանր վէրքեր չստացայ, պատճառը այն է որ Անահիտ վրաս նետուեցաւ եւ ածելին ձեռքէս առաւ»:

« Լ'Էօվր » հրատարակելով այս տեղեկութիւնները, իրրեւ ղրոյց կ'արձանագրէ հիւանդութեան խնդիր մըն ալ եւ կը պահանջէ որ Ս. Սասունին դարմանող բժիշկը երեւան հանէ ճշմարտութիւնը: Թերթը կը կարծէ թէ այն ատեն աւելի պիտի պարզուի այս խնդիրը :

*** Ջոհին եղբայրը, Պ. Արմէն Սասունի իրրեւ դատախազ կը ներկայանայ՝ իբրեն փաստաբան ունենալով Պ. Հանրի Ֆապրին: Յարակից խնդիրներով եւ վկաներու արձանագրութեամբ կը զբաղի Պ. Վահան Եարճանեան :

Բոլոր անոնք որ բան մը պիտեն դէպքին եւ անոր հետ կապ ունեցող անձերու մասին, կրնան դիմել Պ. Եարճանեանի:

*** Փարիզի Երդ Թաղամասի Ատամնարուժական Արուեստի աշխատաւորներու սէնտիքան ցասկցական նամակ մը ուղղած է ընկեր Ս. Սասունիի եղբօր, եւ անդամներէն մէկն ալ անձամբ զրացած է վշտակցութիւն յայտնելու: Միեւնոյն ատեն սէնտիքան պատրաստակամութիւն յայտնած է պաշտպանելու «իր ընկերոջ չահերը եւ յիշատակը »:

■■■■■■■■■

ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ դիմումները երեսփ վրայ մնացած ըլլալով, երեսփ. ժողովին մէջ դիտողութիւններ եղան համամասնավար երեսփոխաններու կողմէ: Դատական նախարարը պատասխանեց թէ իր պաշտօնեաներուն թիւը 14 առ հարիւր կրճատուած է խնայողութեան համար եւ թէ հպատակութեանց ճիւղը մասնաւորապէս ազդուած է այս կրճատումէն, մինչ թղթածրարները աւելցած են 50 առ հարիւր: Նախարարը անհրաժեշտ վարկերը պիտի պահանջէ եւմտական նախարարէն, դարմանելու համար այս կացութիւնը :

«Ժողովուրդը սկսած է փախչիլ Անթիոխեն»

«ԴԱՇՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՁԵՆՔ ԿԸ ԲԱԺՆԵՆ»

Թէ խորագիրները եւ թէ լուրերը կը գաղենք Պոլսոյ վերջին թղթակիցէն (ձիւմհուրիէք) .—

Խոչտանգումը եւ անարգանքը կը չարունակուին Անթաքիոյ մէջ: Երէկ առաւօտ, 200 զինուորներ թալանած են քաղաքը : Փակուած են հարիւրաւոր Թուրքերու տուները, ինչպէս նաեւ բնակարանը Ապտիւլկանի Թիւրքմէնի, որ Թուրքերէն սիրուած անձ մըն է: Բազմաթիւ անձեր ծեծելով պահականոց կը տանին: Որոչ ցանկի մը համաձայն, ոստիկանները մարդիկ կ'առնեն տուներէն եւ խոնուհներէն: Հարիւրաւոր Թուրքեր հեռացած են քաղաքէն : Զինուորական առաքումը կը չարունակուի դէպի Սանճաք :

Անթաքիոյ քաղաքապետ Հաճի Էֆէմ, վախնալով որ կը պատժուի իր դաւաճանութեանց համար, չարչաֆ հագնելով փախած է: Կ'ըսուի թէ Անթաքիա բերուած 200 զինուորները պաշտօն ունին միջադէպ ստեղծելու եւ Թուրքերը ձերբակալելով ծեծելու հրացանի բուներով: Այսպէս, խատրէն ծեծուած են էօմէր , Ապտուլլահ եւ էմին Սարած անուն անձերը, որոնց առաջինը զարմին է Ապտիւլկանի Թիւրքմէնի, իսկ վերջինը՝ Սամիհ Ազմիի փոխանորդը : Մուֆթիպատէ Սաադն ալ առաղձագործներու չուկային մէջ եւ ժողովուրդն աչքին առջեւ գանակոծուած է: Ծեծուելէ յետոյ, զօրանոցներու ախոռները նետուած են եւ յայտնի չէ անոնց վախճանը: Սանճաքին մէջ ապրելու հնարաւորութիւն չէ մնացած Թուրքերուն համար: Այս կացութեան առջեւ՝ մտաւորականն երիտասարդները եւ երեւելիները մայր հայրենիք կը փախչին:

*** Զէնք կը բաժնեն Գրըք Խանի եւ Մուսա Տաղի Դաշնակներուն : Թղթատարական, հեռաձայնական եւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները զինուորական հսկակչռի ենթարկուած են : Ֆրանսացիները նոր ուժեր կը փոխադրեն Իսլահիէի հարաւը՝ Հաճիլար: Ամրացումը կը չարունակուի Անթաքիոյ չուրջ :

Ֆրանսացիները 50 սաւառնակ զրկած են Անթաքիա:

ՈՐՈ՞Ի ԴԷՄ ՊԻՏԻ ԳՈՐԾԱԾԵՆ ԵՂԵՐ ԶԷՆՔԵՐԸ

Հալէպի վերաբնակիչ տեսանին յանձնուած են կարգ մը Թուրքեր, որ կ'ամբաստանուին թէ ծաղկեպսակ դրած են Պէյլանի յուշարձանին վրայ, Հանրապետութեան տօնին առթիւ: Հալէպի մէջ կը խօսակցին Սաուլուշէ ձապրի (արար ազգայնական պետ մը) եւ ծանօթ Քիւրտօղլու Հաճի Րէչիտ: Վիրաւորուած երեսփոխան չընդունուելէն, վերջինը կ'ըսէ. «Մենք ի հարկին զէնքով ալ կը նանք ձեռք բերել Քիւրտ Տաղի անկախութիւնը »:

Շոյելով Րէչիտի կռնակը, ձապրի կը պատասխանէ.

— Պահեցէք ձեր զէնքերը, օր մը միասին պիտի գործածենք ուրիշներու դէմ :

ՆՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՏԱՆԱՅԻ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Գրած էինք թէ վերջին ողողումները ծանր կորուստներ պատճառած են Ատանայի մէջ: Թուրք թերթերէն կը քաղենք հետեւեալ մանրամասնութիւնները .—

Զուքուր Օվան ողողուած է, աննախընթաց աղէտ մը պարզելով: Թէեւ տակաւին վերջնականապէս յայտնի չեն նիւթական եւ մարդկային կորուստները, բայց առաջին տեղեկութիւնները կը ցուցնեն աղէտին ահաւորութիւնը: Այսպէս, քաղաքին մէջ 1010 տուներ քանդուած են ամբողջովին, 685 տուներ ալ քանդուելու վրայ են: Քաղաքին մէջ անպատսպար մնացած են 10,000 հոգի: Մեռնողներուն թիւը 150ը կ'անցնի, բայց դժբախտաբար բուն կորուստը տակէ չատ աւելի է:

Գալով նիւթական վնասին, կարելի է ըսել թէ երեք միլիոն ոսկիէն աւելի է: Վերգուելու վտանգին ենթարկուածներէն 200 հոգի ազատուած են եւ կը գարմանուին: Աղէտեալներուն թիւը 50,000էն աւելի կ'ենթադրուի: Ատանայի չրջակայ գիւղերուն մէջ, կարելի չէ եղած ազատել 70 ընտանիքներ :

Գետին դիմացի եղերքը բնակողներուն մեծ մասը կարելի եղաւ ազատել մեծ դժուարութեամբ: Ջուրը գետի պէս կ'անցնէր պողոտաներէն, մէկուկէսին մինչեւ երկու մէթր բարձրութեան հասնելով երբեմն: Մեծ ջրամբարտակին (Պիւյիւք Սէտ) մէկ մասը փլաւ եւ ջուրերը սկսան թափիլ քաղաքին հիւսիսային մասը եւ ծածկել են Մահալլէն: Կայսրանէն դէպի քաղաք երկարող կապրուղին՝ գետի մը վիճակը կը պարզէր: Այս միջոցին խուճապի մը պատկերը կը պարզէր քաղաքը: Ջուրով ողողուած փողոցներու մէջ, հազարաւոր անձեր — կին եւ տղայ — լալով պօռալով եւ դրեթէ մերկ վիճակով՝ կը փախչէին դէպի ներքին փողոցները: Մէկ կողմէ տուներ կը փլէին, միւս կողմէ ահաւոր հեղեղը անհերեւակայելի թափով մը կը ծածկէր չորս կողմը:

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՂԱՎ

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ Խորհուրդին ուրբաթ օրուան նիստին մէջ, Սպանիոյ արտաքին նախարարը իր կատարմաներուն դանդատները յայտնելով ըմբոստներուն ընծայուած աջակցութեան առթիւ, չեշտեց թէ Սպանիա իրեն համար բան մը չի պահանջեր, այլ կ'ուզէ պարզապէս փրկել Եւրոպան: Խորհուրդը բանաձեւ մը քուէարկեց, չեշտելով թէ միջազգային կացութիւնը ծանր է եւ թէ անհրաժեշտ է զօրացնել չէզոքութեան քաղաքականութիւնը: Երկուշաբթի օր պիտի ժողովի Իսքէնէդրուն-Անթոքի հարցով: Այս առթիւ Ֆրանսայի ներկայացուցիչը հաղորդած է թէ ապահովութիւն կը տիրէ այդ չրջանին մէջ :

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ իրաւական վիճակի կանոնագրին (Ժընեւի պայմանագիրը) չարունակութիւնը յետաձգած ենք երեքշաբթի օրուան, տեղի անձկութեան պատճառով :

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ԿՐ ՆՈՒԱԶԻ, համաձայն պաշտօնական տեղեկութեանց: Դեկտեմբեր 5ին նպաստընկալ գործազուրկներու թիւը էր 407,332, այսինքն 500 հոգի պակաս՝ անցեալ շաբթուան վրայ: Անցեալ տարի միեւնոյն շաբթուն գործազուրկներու թիւն էր 416,690 :

ՉԱՐԵՆՑ

(ՎԵՊ ՀԱՅԵՐԵՆԻՑ ԿԱՐԴԱՑԱԾ)

— o —

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՉԱՐԵՆՑԻ ՎԵՊԵՐԸ ՀԱՅԵՐԵՆԻ

Մի քանի տարի առաջ Փարիզում հրատարակվեցավ Չարենցի վեպերի առաջին հատորը, որ պարունակում էր «Երկիր Նաիրի» և «Դէպի Դվին» վեպերը։ Հատորի առաջաբանում հրատարակիչը խոստանում էր հաջորդ հատորում տպագրել «Ռուբեն Սևակ» վեպը։ Սակայն այդ խոստումը չկատարվեցավ։ Ինչո՞ւ։ Ո՞վ գիտե։ Գուցե հրատարակիչը հրաժարվեցավ իր խոստումից, գուցե էլ ոչ ոք չհամարձակվեցավ հրատարակել այդ վեպը։ Ինչ էլ որ լինի, մեզ համար մնում է անհասկանալի։ Ինչո՞ւ Չարենցի վեպերը չեն հրատարակվում Հայաստանում։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն մտնում ժողովրդի սեփականության մեջ։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն ուսումնասիրվում։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն դասավանդվում դպրոցներում։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն ներկայացվում թատրոնում։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն հրատարակվում։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն ներկայացվում ռադիոյով։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն ներկայացվում կինոյով։ Ինչո՞ւ Չարենցի ստեղծագործությունները չեն ներկայացվում հեռուստատեսությամբ

ՍԻՐԱԿԱՆ

— ՈՒ՞մ ես ...

Ո՜վ յաղթական ուրախութիւն ...

Հոգ, դուք,

Գոռ ոգիներ ...

Հոգուս վրայ ...

Հոգուս վրայ, Հոգուս վրայ ...

Ու ես ինչպէս

Ես ինչպէս

Ես ինչպէս ...

Ես ինչպէս ...

Ես ինչպէս ...

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս
(Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)

Նախաձեռնութեամբ Հայ կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան:
Տեղի կ'ունենայ Դեկտեմբեր 19ին ճոխ եւ բացառիկ յայտագիր:

Salle des Ingénieurs Civilsի *մէջ,*
19 rue Blanche, *մէթրօ* **Blanche** *եւ* **Trinité**
Հովանաւորութեամբ ՋՕՐ. ՊՐԻՄՕՆԻ
եւ նախագահութեամբ Սուրիոյ վիճաբանական բոլոր ուժերու
վերին հրամանատար ՋՕՐ. ՇՎԱԼԻԷԻ
50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Դազաթի միջոցին պիտի ներկայացուի հայկական ֆիլմ մը:

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Տեղի պիտի ունենայ այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին,
վարժարանին մէջ, 1 Bld. du Nord, Le Raincy
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆՈՎ
Ղեկավարութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆԻ կը ներկայացուի
Պատկեր մը ՀԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾՆԵՐԷՆ, ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ
եւ ուրիշ անակնկալներ:
Հանդէսէն եւ վիճակախաղէն վերջ տեղի կ'ունենան եւրոպական պարեր,
մինչեւ ժամը 12, ընտիր նուագախումբի մը ընկերակցութեամբ:
Ամէն չանք թափուած է ցերեկոյթը խիստ հաճելի ընծայելու համար:
Վիճակախաղի տոմսերը կը ծառայեն իբրեւ մուտքի տոմս. չունեցողները
կրնան ստանալ վարժարանէն:
ՄԱՆՈՑ.— *Gare de l'Est*էն առնել ժամը 2.18, 2.27 եւ 2.46ի չոգեկառքը:
*Opéra*էն եւ *Jaurès*էն օթօպիւս *21A* եւ իջնել *RaincyPavillon*:

Թատերական ներկայացում

Իսի լէ Մուլինոյի Հայ երիտասարդաց Միութեան կողմէ
Այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին
Յեւրի Պէշիկթաշլեան Թատերասրահին մէջ,
26 rue Troyon, մէթրօ Pont de Sèvres
կը ներկայացուի ԱՐԵԱՆ ԲԻՇԵՐ *(տրամ 3 արար)*
եւ ԵՐԿՈՒ ԾԱՅՐԱՑԵՂՆԵՐԸ *(զաւեշտ):*
Գիներ՝ 5, 7 եւ 10 ֆր.:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑՕՒՄԻԿ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑՈՒՄ

Sociétés Savantes, *8 Rue Danton* (*St. Michel & Odéon*)
20 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 8.45ԻՆ
Այս եղանակին մէջ մխիթարին մէկ անգամ ըլլալով
Ջուարթ եւ ծիծաղաշարժ օպէրէթը
ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ
Մասնակցութեամբ թատիստ ժօրժ Շահպարոնեանի եւ վարիպահայ
ծանօթ դերասանուհիներու եւ դերասանուհիներու:
Թոռողումի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ
ձեռք կ'առնուին:
Գիները՝ 15, 10 եւ 5 ֆր.:
Տոմսերը նախօրօք գնել՝ Դրատուն Հրանտ-Յաժուէլէն, 51 *rue M. le Prince*

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՑՔ

Նախկին Պատերազմիկ Հայ Սպաներու Միութեան կողմէ
30 Յունուար, 1937, *Սէրքըլ Միլիթէրի սրահներուն մէջ*
Կազմակերպութիւնները կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

ԵՐԵԿՈՑՔ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզի եւ շրջանի Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան կողմէ
26 Դեկտ. Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Սալ Հօրթիֆիլթիւրի մեծ սրահը, 84 բիս կրընէլ, մէթրօ Պաֆ
Ղեկավարութեամբ Պ. Յ. ԱՐԾՐՈՒՆԻԻ
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Ա. Գմբէթեան, Գ. Տէրվիշեան, Ս. Պալապանեան, Պ. Ազուանեան, թառիստ Աբգար, *հայրենակիցներ՝* Տիկ. Ն. Փապուտեան, Տիկ. Ք. Գուրյուեան, Օր. Գ. Մաճառեան, Գ. Մերտինեան, Գրիգոր-Վահան *(Ֆանթէզի)*:
Օրէքթր ԲԱՐԻԿԵԱՆ 6 հոգիանց
Պարահանդէսը կը բանան քոյր-եղբայր Ազնաւուրեաններ՝
«Այտա (Ալհամպրա Թատրոնէն) եւ Շարլը Ազնաւուր (Մարինի Թատրոնէն):
Եւրոպական եւ արեւելեան պարեր
Պարերու ընթացքին մրցումներ, անակնկալներ, Ֆանթէզի-ներ, վիճակախաղ: Մասնաւոր ժիւրի մը պիտի յատկացնէ լաւագոյն պարողներուն բաժակ մը, ինքնահոս գրիչ մը եւ գավաթի կօշիկ մը՝ չափու վրայ:
Դիւրամատչելի ճոխ պիւֆէ ղեկավարութեամբ՝ Մարզուանցի Յ. ԳԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆի:
Մուտք՝ կիներու 5 ֆր. այրերու 7·50 ֆր.
Տոմսերը կը ծախուին բոլոր հայրենակիցներու մօտ, ղեկրնատեղի, 18, Փասաժ Փէֆին, Փարիզ (20): Կիչէն բաց է ժամը 7·30էն սկսեալ:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

Համազգային *Մատենաշարի Ա. հատորը*
ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՆԵՐ
Հեղինակութեամբ՝ ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆի
Հատորը նուիրուած է Միսաք Մեծարենցի, Մատթէոս Զարիփեանի, Վահան Թէքէեանի եւ Շ. Նարդունիի:
Գին՝ 10 ֆրանք: Դիմել Վահան Եարճանեան,
44 rue Lafayette, *Paris* (9)

ՅԱՒԱԿԱԾՈՒԹԻՒՆ

Հ. Յ. Դ. *Մարսէյլի, արուարձանները եւ շրջանի խումբերու եւ ենթակոմիտէներու կողմէ մեր խորին կսկիծն ու ցաւակցութիւնը կը յայտնենք ընկ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ, ընկ. Կարօ Մասունիին եւ պարագաններուն:*
Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի շրջ. կոմիտէ

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէսը ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:*

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՕՐ, *կազմակերպուած Համազգայինի կեդր. Վարչութեան կողմէ*

Տեղի պիտի ունենայ այսօր կիրակի կէսօրէն յետոյ ժամը 2.30ին, **Société de Géographie**ի *սրահին մէջ,* **184 Bld. St. Germain**
Հանդէսը նուիրուած է ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆԸ:
Բացման խօսք՝ «Համազգայինի» Ֆրանսայի կեդրոնական Վարչութեան նախագահ՝ Պ. Վ. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆԷ
Պիտի նախագահէ Պ. Ա. ՉՕԳԱՆԵԱՆ, Պիտի բանախօսէ՝ Պ. Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
Խօսք պիտի առնէ ՀԱՅՐ ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ
Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն *ՕՐ. Տ. ՉԱՌԱՓԵԱՆ (դաշնակ), ՏԻԿ. ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՄԱՐԳԻՍԵԱՆ (արտասանութիւն), ՕՐ. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ (երգ), Պ. Ֆ. ՂԱԶԱՐԵԱՆ (ջութակ), Պ. Ն. ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ (արտասանութիւն), Պ. Ռ. ՉԱՐԴԱՐԵԱՆ (արտասանութիւն) Պ. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ (երգ), եւայլն:*
Մուտք՝ 7 եւ 4 ֆրանք:

ՍԷՆՖՈՆԻԿ ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԱՐԱՑ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

Այսօր կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 6ին 3ին, **Salle Erard**ի *մէջ,* **13 Rue du Mail, Métro : Sentier**
Կը մասնակցին՝ միջազգային սէնֆոնիք նուագահանդէսներու Sotiste ջութակահարներ
ԼԻՏԻ ՑԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԺԱՆ ԻՉՆԱՐ
50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՆՈՒԻԱԳԱԽՈՒՄԲ
Ցայտագրին մէջ կ'անցնին Պէթհովէնի Բ. սէնֆոնին, ինչպէս նաեւ դասական ուրիշ հեղինակներ եւ Պարթեւեանի գործերը:
Պարթեւեանէ՝ նոր գործ մը՝ «ԱՆՏԱՌԻՆ ՄԷՋ ՆՈՑԵՄԲԵՐԻՆ», նկարչական երաժշտութեան համոյշ մը՝ ընկերակցութեամբ տաւիղի:
Տոմսերու գիները՝ 5, 7, 10, 15 եւ 20 ֆրանք:

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԵԼԻ ԳՈՐԾԵՐ
28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ
R. C. Seine 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1· ՎԻՃԵԼԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ· երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Յուսանք ընդհանրապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ձգձգելու. Եէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն: Նաեւ առևտրդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար:

3· ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ·
Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹՈՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մանագէտ փաստաբանի ձեռքով:
Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Խարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրօնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:
Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:
Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան հաշիւներ, մասնաւոր հաշիւներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ:

4· ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ·
Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը սեմարները:
Բ.) Կը քննենք եւ կը ճաննենք հաշիւները էնվանթէրի պահուն:
Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց հաշիւները:
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի հաշիւները:
Զ.) Կը քննենք ժառանգական հաշիւները:
Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ՝ ամնագիտօրէն պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ·, ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ·ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Դրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ



Մուշտակավաճառ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch· Tél. Montmartre 69-70
Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:
Օգտուեցէք տօրէնն: Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիփկներ եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք: կրատանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը: Մեր վաճառատունները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:
Ներկայ կտրօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տաբիկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Ցառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի կապոյտ կամ կարմիր Խաչերուն:

Etude de Me BERNARD WAHÉ

(17e ANNÉE)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales
JURISCONSULTE
de
Droit Français et International Privé
Mandataire en Justice
159 rue Lafayette, *Paris* (**Gare du Nord**) **Tél. NORD 68—02**
ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Խորհրդակցութիւն իրաւագիտ. ամէն տեսակ խնդիրներու Ազգածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նաթիւրալիզասիօնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ դասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:
Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

CABINET de Me V. YARJANIAN

JURISCONSULTE
44, Rue Lafayette—Paris (9e) Métro Peletier Tél. Provence 78—38
Կը ստանձնէ Ազեւտրական, Պատժական եւ Քաղաքային ամէն տեսակ դատեր: Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ դատական եւ վարչական գործերու համար գլաւոր եւ կամ բերանացի: Նախաբարութեանց եւ բոլոր պաշտօնատուներու մօտ, վարչական եւ իրաւական դիմումներ: Հայ առեւտրականներու եւ անհատներու մասնաւոր դիւրութիւններ պատուագնի վճարման համար, նկատի առնելով ներկայ տնտեսական տագնապը: Մասնաւոր սպասարկութիւն քաղաքային եւ կրօնական ամուսնալուծման դատերու համար, ինչպէս նաեւ վիզայ Ամերիկա մեկնելու համար: Արագութիւն եւ գաղտնապահութիւն: Դիմեցէք եւ պիտի տեսնաք ամէն գոհացում: Գաւառներէն եւ արտասահմանէն եղած դիմումներուն կը պատասխանուի անմիջապէս: *Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է:*

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur



H. PAPAZIAN
Spécialité de véritable
Rahat-Locoum de Stambul
Datte et noix fourrées à la pate d'amandes
Pates de fruits
Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)
Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71
Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռք գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ԵԿԷՔ ԼՍԵԼՈՒ *ժամը 7ին մինչեւ կէսգիշեր*

Փարիզի արեւելեան նուագախումբը ամենագեղեցիկ սրահի մէջ
Café des Diamantaires
60 Rue Lafayette, Métro Cadet
ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ *SOIRÉE DE GALA*
Առաջնակարգ օրի՝ ընտրուած աղանդերներով,
Ապահովեցէք ձեր սեղանը ձեռնածայնելով Pro 78-14

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Maison HERATCHIAN

Որ կը գտնուէր **rue Bleue**, *փոխադրուած է* **6 rue Lamartine**
(Petit Journal ետեւի փողոցը), մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵՓԱՔԱՆԱԿԻ ԳԻՆՈՎ
Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպաստեզներ եւ խմիչքներ: Գնումի համեմատ՝ գեղեցիկ նուէրներ:
Livraison à domicile

ՈՒԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ, ԹՐԻԳՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ
Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիգոյի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet): Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ: Նախապատուութիւն տուէք մեզի: Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտածողին դիմել: Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ: Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ:
Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)
Tél. Prov. 34—61

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՀԱՐԱԶԱՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒ ԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ MARDI 15 DÉCEMBRE 1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3295

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿԱԻ ԽՕՍՔ

Մի՛ակ ելքը – կեդրոնացո՛ւմ

Խօսելով ժընեւի պայմանագրին վաւերացման մասին, դիտել կուտայինք թէ եղած օրկանները բաւական չեն, արժանապէս օգտուելու համար անոր ընծայած առաւելութիւններէն:

Մեր խօսքը միայն Փարիզի կամ Ֆրանսայի չի վերաբերիր: Բայց ամէնէն առաջ կ'ուզէինք խօսիլ մեր գաղութի մասին:

Գաղթականներու հոգերով կը զբաղին երկու դրասենեակները (օֆիս), առաջինը՝ Ավընիւ Բլէյդի նախկին հաստատութեան մէկ անկիւնը, միւսը՝ ժամուն բակը: Երկուքն ալ դրեթէ նոյն իրաւասութիւնները ունին, եւ կը գործեն համաձայն իրենց հայեցողութեան եւ կարողութեան:

Արդ, երկուքն ալ չեն համապատասխաններ կացութեան պահանջներուն: Մանաւանդ հիմա, երբ միջազգային պայմանագիրը վաւերացուած եւ յանձնուած է գործադրութեան:

Ժամանակին խօսած ենք այս անբաւականութեան մասին, եւ չենք ուզեր մանրամասնութեանց մէջ մտնել:

Երբ գլուխը երկուքի բաժնուած է եւ նոյնիսկ երբորդ մըն ալ ստեղծելու համար խաղեր կը սարքուին, բնականաբար թեւերն ալ կը գործեն համաձայն իրենց արամադրութեան:

Այսպէս, երկու օֆիսներն ալ ներկայացուցիչներ ունին Մարսէյլի մէջ, մէկը՝ հիւրանոցի մը անկիւնը, միւսը՝ իր վաստակաւոր դրասենեակին մէջ: Եւ ամէնէն չատ զործ կը տեսնէ այն որ աւելի ճարպիկ է:

Իսկ միւս քաղաքներո՞ւն մէջ:

Որքան դիտենք, անոնք մնացած են իրենց զլխուն, եւ պատահարար կ'օգտուին այս կամ այն պատեհութենէն:

Այս անտիրութեան չնորհիւ, վարպետորդի մարդիկ, — ինչո՞ւ չըսել հասարակ «սրմասր»ներ — կ'օգտուին առիթէն եւ գործ կ'ելնեն, մանաւանդ եթէ քիչ մը Ֆրանսերէն կը գայլայլեն:

Բոլորս ալ դիտենք այս «գործունէութեան» հետեւանքները: Եթէ մէկնորդը բարեխիղճ է, իր կրցածը կ'ընէ, իսկ եթէ լպրծուն տիպար մըն է, չկրցածն ալ կը ծախէ: Եւ ահա սրտոնչներ, բողոքներ, մինչեւ անգամ սպառնալիքներ, համաձայն գործին ծանրութեան:

Տակաւին չենք խօսիր զանազան «Որհուրդ»ներու կամ «յանձնախումբ»երու մասին, որոնք պարբերաբար կ'ապմկեն հրապարակը, բարեմտութեամբ կամ նենգութեամբ:

Ամէն պարագայի մէջ, այլեւս չի կրնար չարունակուիլ այս վիճակը: Պէտք չէ որ չարունակուի, եթէ կ'ուզենք լիովին օգտուիլ ժընեւի պայմանագրէն:

Ո՞ւր է ելքը: Հիմնականը, անշուշտ, երկու «Օֆիս»ներուն միացումն է, որ ինչքան ալ դժուար նկատուի, չի կրնար անկարելի հռչակուիլ: Վաւերացուած պայմանագրին ոգին անգամ այդ կը տրամադրէ եւ զանազան բծախնդրութիւններ կամ դիւրացուցիչ դիմումներ չեն կրնար աւելի ծանր կշռել, քան տարագիր ժողովուրդին չահերը:

Եթէ ունենայինք հեղինակաւոր Ազգային Որհուրդ մը կամ կեդր. վարչութիւն մը, կարելի էր անմիջապէս անոր կցել Գաղթականներու դրասենեակը, իբրեւ Ցարաբերական Դիւան: Իբրեւ միակ օրկանը որ ունի օրինական հանգամանք, եւ պիտի մնայ ինքնավար, բարոյապէս կապուելով ազգ. իշխանութեան: Ըլլալով անոր համարատու, իր գործառնութեանց համար:

Այս Որհուրդը կամ վարչութիւնը չունինք Փարիզի մէջ, բայց կարելի է ստեղծել:

Ինչ կը վերաբերի դաւառի, չատ յստակ է մանաւանդ Մարսէյլի պարագան:

Այնտեղ ունինք Ազգ. կեդր. Վարչութիւն մը, կազմուած բոլոր հոսանքներէն, էջմիածնի վաւերացումէն առաջ: Մօտերս ընտրութիւններ պիտի կատարուին, կազմելու համար թէ երեսփ. ժողով եւ թէ նոր վարչութիւն:

Այլեւս վերցուած են բոլոր բարեպաշտական կամ օրինական առարկութիւնները, քանի որ էջմիածինն ալ պաշտօնապէս կը ճանչնայ տարիներէ ի վեր հաստատուած թեմը, եւ օրհնութեան կոնդակները իրարու կը յաջորդեն ...

Արդ, ինչո՞ւ հաստատուած Առաջնորդութեան կամ կեդր. վարչութեան չրջանակին մէջ չգործեն զաղթականներու Օֆիսները, փոխանակ ինքնագլուխ թուղթ մրոտելու հիւրանոցի մը կամ վաստաբանական դրասենեակի մը մէկ անկիւնը:

Աւելորդ է առարկութիւններ յարուցանել իրաւասութեանց մասին, քանի որ Օֆիսները պիտի պահեն իրենց իրաւունքները, եւ բուն վարիչը ինք պիտի ստորագրէ բոլոր թուղթերը, առանց որ եւ է միջամտութեան:

Այդ պարագային Օֆիսին — միայն մէկ հատ — վարիչը կը մնայ իր օրինական իրաւասութեանց մէջ, բայց ենթակայ՝ ազգ. իշխանութեան բարոյական հեղինակութեան: Եւ վկայականներու եկամուտներն ալ կը մտնեն ազգ. վարչութեան սնուցիչը:

Ո՞ր բարեմիտ քաղաքային պիտի կրնար առարկել այսքան տրամաբանական կարգադրութեան մը դէմ, որ վերջ պիտի տար բոլոր չահատակութեանց կամ ապիկարութեանց, միեւնոյն ատեն բարձրացնելով Ազգ. իշխանութեան դիրքը:

Ինչ որ կ'առաջարկենք Փարիզի եւ Մարսէյլի համար, կարելի է գործադրել միւս հայաչատ քաղաքներուն մէջ, համաձայն տեղական պայմաններուն:

Ուրիշ որ եւ է ձեւ — կամ չարունակութիւնը ներկայ ձեւերուն— պիտի ծառայէր դառն յուսախաբութեանց: Եւ երբ մտածենք որ կը գտնուինք չատ փափուկ ժամանակաշրջանի մը մէջ, դիւրին է նախատեսել այսօրուան անկերպարան վիճակին հետեւանքները:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻՍՔԷՆԱԶԷՐՈՒՆԻ ԽՆԴԻՐԸ ԺԸՆԵՒԻ ՄԷՋ

Թուրիոյ վարչապետին ազդարարութիւնները

ԷՆԿԻԱԲԻԷՆ կը հեռագրեն.— Ինայողութեան չարաթի բացման առթիւ Զօր. Ըսմէթ ճառ մը խօսելով, չօշափեց նաեւ Իսքէնտրուն - Անտիոքի խնդիրը եւ մասնաւորապէս յայտարարեց.

— « Թուրքիա Սանճաքին անկախութիւնը կը պահանջէ, իսկ մինչեւ այդ հարցին լուծումը՝ անհրաժեշտ կը դանենք որ միջոցներ ձեռք առնուին չրջանին ապահովութեան համար: Մեր չիղերը այնքան լարուած են որ, յանկարծակի ծագած դէպքեր կրնան անբաղձալի հակազդեցութիւններ եւ չատ նեղացուցիչ կացութիւն մը յառաջ բերել: Ուստի անհրաժեշտ է ապահովութիւն հաստատել այդ չրջանին մէջ, որպէսզի կարելի ըլլայ բանակցութիւնները չարունակել հանդարտօրէն :

*** «Լ'Իօվռ»ի քաղաքական աշխատակիցը (տիկին) քննելով այս խնդիրը եւ Իսքէնտրուն - Անտիոքի համար հաստատուած մանուր կարգուսարքը, դիտել կուտայ.

— «Եթէ Ֆրանսա ընդունի Թուրքիոյ բազձանքը, ինքնօրինութիւն չնորհելով այդ չրջանին, մէկ օրէն միւսը քաղաքական սարսափելի կռիւ մը պիտի պայթի Թուրքերու եւ Սուրիացիներու միջեւ, սուրիական պետութիւնը այլեւս պիտի չուզէ վաւերացնել Ֆրանսայի հետ կնքած դաշնագիրը եւ Մօտաւոր Արեւելքի կացութիւնը անասանելի պիտի դառնայ բոլորին համար : Ահա այս հարցն է որ պիտի քննուի Ա. Դ. Ժողովուրդին կողմէ: Թուրքերը առարկեցին օրէն վճռած կ'երեւան ամէն գնով ստանալ Սանճաքին ինքնավարութիւնը. մեծ է իրենց ջղագրգռութիւնը, աւելի մեծ՝ իրենց մամուլին գրգռութիւնը Ֆրանսայի դէմ... Իսկ արդիւնքը այն է որ Ազգաժողովին մէջ պետութիւնները բաժնուած կ'երեւան եւ մանաւանդ չատ սրտնեղ՝ անոր համար որ հարկադրուած են դիրք բռնել Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ միջեւ ծագած վէճի մը մէջ: Կը կարծուի թէ խնդիրը ըստ էութեան պիտի քննուի միայն յառաջիկայ յունուարի նիստին մէջ, բայց սաստիկ ճակատամարտ մը պիտի մղուի այս չարթուան սկիզբը, որովհետեւ Թուրքիոյ արտաքին գործակալը յատկապէս Ժընեւ գացած է այս նպատակով : Թուրքերը նախ կ'ուզեն ապահովութեան միջոցներ ստանալ եւ մանաւանդ խոստում՝ թէ Ֆրանսա պիտի չվաւերացնէ Ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը, մինչեւ որ չկարգադրուի Իսքէնտրունի խնդիրը: Ֆրանսա չի կրնար ընդունիլ այդպիսի կարգադրութիւն մը եւ հաստատապէս իր յոյսը դրած է Ազգերու Դաշնակցութեան բռնելիք դիրքին վրայ հանդէպ իր տեսակէտին որ արդարութեան տեսակէտն է»:

*** Թուրք թերթերը կը չարունակեն վրդովիչ տեղեկութիւններ հրատարակել Սանճաքին կացութեան մասին: Այդ լուրերուն համաձայն, Անթաքիա քաղաքը չղթայի տակ է ամէն կողմէ, եւ չղթան կը զօրացուի պարբերաբար ղրկուած ուժերով: Մարոքցի սուինաւոր զինուորները կը պտտին քաղաքին մէջ: Բազմաթիւ Թուրքեր մանր պատրուակներով ամբաստանուած են իբրեւ պատճառման վիճակին դէմ գործող, եւ ծանր պատիժներու ենթարկուած են: Ամենափոքր փողոցներու մէջ իսկ կարելի է հանդիպիլ դիմեալ պահակներու որոնք աչք բանալ չեն տար քաղաքացիներուն եւ անբերեւեկայելի ճնշումներ կը գործեն:

Մինչեւ հիմա 450 տուն խուզարկուած է, զէնքի փնտռտուքի պատրուակով: Խուզարկութիւնները կը չարունակուին: Միւս կողմէ, հրահանգուած ծրագրի մը համաձայն, Սանճաքին Թուրքերը մէկ մէկ պատրուակով սահմանէն դուրս կը հանուին: Ահաբեկումի եւ բանտարկութեան այս չարժումը չատ աստիճանած է: Մասնաւորաբար բռնի վտարումներու պարագային որոշապէս երեւան կուգան տրուած հրահանգները: Պաշարման վիճակի ճնշումն ալ անհանդուրժելի դարձած է:

Պաշարման վիճակի հռչակումէն յետոյ, Թուրքերէն թերթերուն մուտքը արգիլուած է:

Իմիւնիտարութիւն Ազգաժողովին հովանաւորութեամբ

Ազգերու Դաշնակցութեան Որհուրդը երէկ, երկուշաբթի, սկսաւ քննել Իսքէնտրուն – Անտիոքի խնդիրը: Այս առթիւ տեղական թերթերը կը գրեն թէ չրջանը ունի 220,000 բնակիչ, որոնց 39 առհարիւրը միայն Թուրք են (մինչդեռ Թուրքերը՝ միայն իրենց թիւը կը հաշուեն 250,000 ...): «Մաթէն»ի տեղեկութեանց համաձայն, Թրքական կառավարութիւնը, որ մինչեւ հոկտեմբեր 9 երբեք չէր բողոքած ոչ ինքնավարութեան ձեւակերպութեանց, ոչ ալ Սանճաքին Սուրիոյ կցման մասին, այժմ կ'ուզէ այդ չրջանին ինքնավարութիւնը ապահովել, հովանաւորութեամբ Ազգերու Դաշնակցութեան: Ամէն պարագայի մէջ, կը դժկամակի իր ցեղակիցները ձգել Սուրիոյ բարեհաճութեան: Հաւանական է որ Ա. Դ. Որհուրդը Ֆրանսական եւ Թրքական տեսակէտները լսելէ յետոյ, տեղեկաբեր մը նշանակէ, հարցը ուսումնասիրելու համար: Կարգ մը տեղեկութեանց համաձայն, Թուրքիա անկախութենէ աւելի, ինքնավար կարգ ու սարք մը կը պահանջէ, նման Տանցիկի, իբրեւ առեւտրական նաւահանգիստ ընդունելով Իսքէնտէրունը:

« Լ'Իօվռ »ի թղթակիցն ալ հաստատելով այս տեղեկութիւնը, կը գրէ թէ Թուրքիա երբեք չպիտի հանդուրժէ որ Սանճաքը Սուրիոյ տիրապետութեան տակ մնայ: Իր ծրագրին համաձայն, ներկայ ինքնավարութիւնը պէտք է մնայ ամբողջական, առանց Սուրիոյ, պայքարող ուժերու պակաս: Աւելի ուժգին պայքար հարկ է :

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.— Մարսէյլ քաղաքն իր չրջաններով՝ Սէնթ-Ան - թուան, Կարտան, Առլ, Էքս եւն. կը տանի չատ լաւ աչխատանք: Նիսի չրջանը լաւ կ'աչխատի: Լիոնի, Կոբնոպլի, Վալանսի չրջանները նմանապէս: Կը սպասենք իրենց գործունէութեան չօշափելի տեղեկութեանց: Բացի նիւթական օգնութենէ Ֆրանսահայ աչխատաւորութիւնը մինչեւ հիմա Սպանիա դրկած է մօտաւորապէս 100 հոգի :

Պատիոյ աչխատաւոր ժողովուրդին չաղթանակը, Ֆրանսայի, մի - ջազգային եւ հայ աչխատաւոր ժողովուրդներու չաղթանակն է»:

— Բայց այս դիմազգիները ի՞նչու այնքան փրփուր տեղացին, արար - աշխարհ իրար անցուցին, նոյնիսկ ժողովներ սարքեցին եւ բողոքագիր - ներ թխեցին, երբ խումբ մը խռհեմագոյն բաղաքներ կը փորձեին ա - ղերսագիր մը ներկայացնել ամենագէտ եւ ամենակալ Սթալինի, իշխի մը արդարութիւն խնդրելով Հայաստանի սահմաններու մասին:

— Երէ գլուխդ վաթակուած չըլլար ֆաշական գիտելիքներով, այդպիսի հարցում պիտի չուզղէիր: Ինչ կ'արժէ Վարաբաղը, Նախիջեւանը կամ Ա - խալցխալաքը, նոյնիսկ Երեւանը, երբ մեր երկրին սահմանները կ'երկարին Ուկրայնայէն մինչեւ Վլատիվոսթոք, Սեւ ծովէն մինչեւ Սառուցեալ ովկիանոս, մինչեւ Պարսկաստան եւ Մատրիտ:

— Ուրեմն մենք ալ հազուատ - կապուատ եւ դրամ ժողվենք, յանուն Սպանիոյ ազատագրութեան:

— Անշո՛ւշտ, անշուշտ, ինչպէս եւ կամաւորներ: Չեկոյցը կ'ըսէ.— «Փրքանասհայ աշխատաւորութիւնը մինչեւ հիմա Սպանիա դրկած է մօտաւորապէս 100 հոգի»: Քիչ է, քիչ, ես կ'առաջարկեմ բարձրացնել առ նուազը հազարի : Չէ՞ք տեսներ որ լոյսը Սպանիայէն պիտի ծագի, երբ նոյնիսկ եղուծը վրայ տուիք :

Վ.Ա.Չ.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԼՈՑՍԸ ՍՊԱՆԻԱՑԷՆ ՊԻՏԻ ԾԱԳԻ...

Մինչեւ հիմա այն համոզումն ունէի թէ Սպանիոյ ապստամբները պիտի տանին վերջնական յաղթանակը, շը - նորհիւ առնուազն երեք մեծ պետութեանց ընծայած աջակցութեան:

Այս շաբթու լրջօրէն խախտեցաւ այս համոզումս, կարդալով Ֆրանսայի հայ կարմրուկներուն շարաթաթերթը, «Զանգու» (11 դեկտ.):

Կարդացէք դուք ալ, նոյնութեամբ.

— « ՍՊԱՆԻՈՑ ՀԵՏ :— Հակառակ դաշնակ Ֆաշիստ չէֆերու եւ ռամկավար աղաներու ահարեկիչ բրօքականութեան, Ֆրանսահայ աչխատաւորութիւնը պատասխանելով Ֆրանսահայ կո - մունիստներու կոչին, իր ուժերուն ներած չափով կը բերէ իր նիւթական բարոյական ու Ֆիզիքական օժանդակութիւնը Սպանիոյ Հանրապետութեան չաղթանակին համար:

ՍՊԱՆԻՈՑ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՑԿԱ - ԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐԸ, վաւերացուած՝ տեղւոյն քաղաքապետութիւնէն, տեղադրին գործունէութեան մէջ են: Թուենք այսօր, միայն բարիզեան չրջանի մէջ կատարուած աչխատանքները:

ՊԱՆԵԼՕ.— 2 քամիօն հագուստեղէն, կօշիկ եւն. աւելի քան 400 ֆր. Լաւ բրօքականտ :

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՕ.— Յանձնախումբը արդէն հաւաքած է քամիոն մը հագուստեղէն, եւ ձեռնարկած երկրորդին: Մինչեւ հիմա մօտաւորապէս 1000 ֆրանք: Լաւ բրօքականտ :

ԱՐՆՈՒՎԻԼ ԼԷ ԿՈՆԷՄ.— Քամիոն մը հագուստեղէն, 350 ֆրանք: Բրօքականտը լաւ :

ՊԼԻՎԻԼ.— Աչխատանքի մէջ. հագուստեղէն եւ դրամ: Բրօքականտը դեռ ուժեղ չէ: Իրենցմէ աւելին կը սպասուի :

ԽԱԼԼԻ - ՊԻՍԼԷՐ - ԺԱՆԹիՒԻ.— Աչխատանքի մէջ. արդիւնքը յուսալից :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Գործունէութեան մէջ, պայքարող ուժերու պակաս : Աւելի ուժգին պայքար հարկ է :

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.— Մարսէյլ քաղաքն իր չրջաններով՝ Սէնթ-Ան - թուան, Կարտան, Առլ, Էքս եւն. կը տանի չատ լաւ աչխատանք: Նիսի չրջանը լաւ կ'աչխատի: Լիոնի, Կոբնոպլի, Վալանսի չրջանները նմանապէս: Կը սպասենք իրենց գործունէութեան չօշափելի տեղեկութեանց: Բացի նիւթական օգնութենէ Ֆրանսահայ աչխատաւորութիւնը մինչեւ հիմա Սպանիա դրկած է մօտաւորապէս 100 հոգի :

Պատիոյ աչխատաւոր ժողովուրդին չաղթանակը, Ֆրանսայի, մի - ջազգային եւ հայ աչխատաւոր ժողովուրդներու չաղթանակն է»:

— Բայց այս դիմազգիները ի՞նչու այնքան փրփուր տեղացին, արար - աշխարհ իրար անցուցին, նոյնիսկ ժողովներ սարքեցին եւ բողոքագիր - ներ թխեցին, երբ խումբ մը խռհեմագոյն բաղաքներ կը փորձեին ա - ղերսագիր մը ներկայացնել ամենագէտ եւ ամենակալ Սթալինի, իշխի մը արդարութիւն խնդրելով Հայաստանի սահմաններու մասին:

— Երէ գլուխդ վաթակուած չըլլար ֆաշական գիտելիքներով, այդպիսի հարցում պիտի չուզղէիր: Ինչ կ'արժէ Վարաբաղը, Նախիջեւանը կամ Ա - խալցխալաքը, նոյնիսկ Երեւանը, երբ մեր երկրին սահմանները կ'երկարին Ուկրայնայէն մինչեւ Վլատիվոսթոք, Սեւ ծովէն մինչեւ Սառուցեալ ովկիանոս, մինչեւ Պարսկաստան եւ Մատրիտ:

— Ուրեմն մենք ալ հազուատ - կապուատ եւ դրամ ժողվենք, յանուն Սպանիոյ ազատագրութեան:

— Անշո՛ւշտ, անշուշտ, ինչպէս եւ կամաւորներ: Չեկոյցը կ'ըսէ.— «Փրքանասհայ աշխատաւորութիւնը մինչեւ հիմա Սպանիա դրկած է մօտաւորապէս 100 հոգի»: Քիչ է, քիչ, ես կ'առաջարկեմ բարձրացնել առ նուազը հազարի : Չէ՞ք տեսներ որ լոյսը Սպանիայէն պիտի ծագի, երբ նոյնիսկ եղուծը վրայ տուիք :

Վ.Ա.Չ.

170.000 ՈՍԿԻ ՀԱՒԱՏԱՑՈՒՄ

Բանկպոթիի վերիվայնաստան դարձի առթիւ

Պոլսոյ վերջին թղթակցէն կ'իմանանք թէ Իրաւական Ա. ատեանը 170,000 ոսկի հատուցման դատապարտած է Հայոց պատրիարքը (150,000 ոսկի) եւ երաշխաւորները (20,000 ոսկի):

*** Ատանայի ողողումներուն առթիւ Նարոյեան արք. եւ հայ երեւելիներ «Ճիւմհուրիէթ»ի խմբագրատունը երթալով, ցաւակցութիւն յայտնած եւ գումարներ յանձնած են, ի նպաստ աղէտալեալներուն: Ընթացիկ 10,000 ոսկի նուիրած է:

ԿԱՐՄԻՐ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Իբրեւ պատասխան գերմանեւ ճափոնեական զինակցութեան

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ երկու օրուան մէջ քուէարկեց երմատական օրէնքը, նախատեսուած բացերով:— Պանք որ Ֆրանսը 4 միլիառ ոսկի արժոդութեամբ ոսկի յանձնեց պետական գանձին, վճարելու համար Անգլիայէն եղած 40 միլիոն ոսկիի փոխառութիւնը :

ՉԱՐԵՆՑ ՕՐԵՐԸ

(ՎԵՊ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ)

— ո —

Ես ոչ մի անգամ չեմ հանդիպել Չարենցին, բայց նրա մասին այնքան շատ եմ լսել, որ ինձ համարյա թե ծանոթ է թվում նրա կերպարանքը։ Ես գիտեմ, որ նա ունի մի հսկայական ճակատ, որ նրա աչքերը մեծ են ու խոհուն, որ նրա ձայնը հնչեղ է, ինչպես ամպրոպը, որ նրա ձեռքերը մեծ են ու ուժեղ, ինչպես արջի թաթերը։ Ես գիտեմ, որ նա ունի մի հսկայական գլուխ, որի մեջ ապրում է մի ամբողջ աշխարհ։ Ես գիտեմ, որ նա ունի մի հսկայական սիրտ, որի մեջ ապրում է ամբողջ Հայաստանը։

Ես գիտեմ, որ նա ունի մի հսկայական հոգի, որի մեջ ապրում է ամբողջ մարդկությունը։

Ես գիտեմ, որ նա ունի մի հսկայական կամք, որի մեջ ապրում է ամբողջ տիեզերքը։

Ես գիտեմ, որ նա ունի մի հսկայական ուղեղ, որի մեջ ապրում է ամբողջ անհունություն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

— • —

Մեր միջազգային տնտեսական կապերը

Նիսանի Նալբանդեան — Մեր տնտեսական կապերը միջազգային շուկայի հետ, Պետհրատ, 1936, էջ 156) :

1935 թուականի (Տնտեսագէտ, էջ 370) տուած տուեալներուն համեմատ, մեր ներմուծումը աւելի քան կրկնապատկուած է, մինչ արտահանութիւնը աճած է միայն 50 առ հարիւրով։ Ներմուծումի այս աճին մեծ մասը կազմած է հացահատիկը, որ 1934 թուականի համեմատ 1935-ին աճած է 4 անգամ։ Ներմուծումի աճին մեծ մասը կազմած է նաեւ բամբակեայ գործուածքներու ներմուծումը

բիոյ խորհրդարանին հետ որ եւ է կապ ունենալու. հետեւաբար այդ չրջանէն երեսփոխան պէտք չէ ընտրուի, Սուրիոյ խորհրդարանին համար: Բայց, օրինակ, Ֆրանսայի կողմէ ներկայացուցիչ մը կրնայ մասնակցիլ Սանճաքին ինքնավար կառավարութեան :

Ազգիոյ նոր թագաւորին առաջին գործերը

Շաբաթ օրուան հանդիսաւոր հռչակումէն վերջը, Անգլիոյ ճօրճ Զ. թագաւորը անմիջապէս գործի ձեռնարկեց, առանձին - առանձին պատգամաւորներ ուղղելով նաւատորմին, բանակին եւ օդատորմիղին: Կիրակի օր հետեւեալ ճառը խօսեցաւ գահակալութեան խորհուրդին առջեւ.

— « Ձեզի կը ներկայանամ այնպիսի պարագաներու մէջ որոնք աննախընթաց են մեր երկրին պատմութեան մէջ: Հիմա որ թագաւորութեան պարտականութիւնները ինծի կ'իյնան, ձեզի կ'ապահովեմ հաւատարմութիւնս սահմանադրական կառավարութեան ամենախիստ սկզբունքներուն եւ վճիռս՝ գործելու միայն եւ միայն բրիտանական ազգերու հասարակապետութեան բարգաւաճման համար: Կինս ինծի հետ ըլլալով օգնելու համար, կը ստանձնեմ ինծի ինկած ծանր պարտականութիւնը: Ստանձնելով եղբօրս ժառանգութիւնը, առաջին գործս կ'ըլլայ անոր ընծայել դուքսի տիտղոսը: Ան այսուհետեւ պիտի ճանչցուի Ն. Ա. Բ. Ուինտըրի դուքս:

«Դուքս»ը անմիջապէս մեկնած ըլլալով Անգլիայէն, Աւստրիա դնաց Ֆրանսայի եւ Զուիցերիոյ ճամբով :

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՒԱԾ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ պատասխանելով անգլեւֆրանսական առաջարկին՝ Սպանիոյ դէպքերուն չմիջամտելու եւ պատերազմը մինչեւ որ դադրեցնելու մասին, անօգուտ կը գտնէ որ եւ է ձեռնարկ: Մնաց որ, Գերմանիոյ ձեռքերը կապուած են, քանի որ կը ճանչնայ ապստամբ կառավարութիւնը :

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱՑԻ կառավարութեան մէջեւ պառակտում ծագած է, Քաթալոնիոյ նահանգին անջատման մասին: Համայնավարները եւ Թրոցքիականները իրարու դէմ ելած են, ինչ որ «անճնասպանութիւն» կը համարուի, հակաֆաշական տարրերու յաղթութեան տեսակէտէն:

25,000 ԱՐԻՆԵՐ (սկաուտ) համախմբուելով Փորթ Վերթայլի առջեւ, դիմաւորեցին իրենց պետը, Լորտ Պէյտըն Փաուէլ :

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ (Հրեղէն Խաչ) չրջանային համագումարը բացուեցաւ Սէթաղպուրկի մէջ: Այս առթիւ դնդ. տը լա Ռօք եւ ուրիշներ քննադատեցին կառավարութեան քաղաքականութիւնը, եւ չեշտեցին թէ «համայնավարութիւնը պատերազմի կ'առաջնորդէ: Մենք խաղաղութիւնը պիտի փրկենք այն - քան որքան պայքարինք համայնավարութեան դէմ»: Ժողովը արգիլուած ըլլալով, կազմակերպիչները հացկերոյթի մը վերածեցին զայն, յետոյ փորձեցին ցոյց մը սարքել եւ այս առթիւ խռովութիւններ ծագեցան :

21 ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱԶԳԵՐ խաղաղութեան դաշինք մը ստորագրեցին Պուէնոս Այրէսի մէջ, առաջնորդութեամբ Մ. Նահանգներու նախագահին: Ուրեմն Ազգաժողով Ազգաժողովի դէմ :

ԵԹՈՎպԻՈՑ մայրաքաղաքին մէջ ընդհ. հիւպատոսութիւն մը պիտի հաստատէ Ցունաստանի կառավարութիւնը: Ասով տասնի պիտի հասնի իտալական գրաւումը ճանչցող պետութեանց թիւը : Մինչեւ հիմա ԵթովպիոյՅունական չահերը կը պաշտպանէր Գահիրէի հիւպատոսը :

ԱԶԳ. ՎԻՃԱԿԱՒԱԶԻ 12րդ չարքին տոմսերը հրապարակ պիտի հանուին հինգշաբթի, 17 դեկտեմբեր: Ինչպէս 11րդ, նոյնպէս այս չարքը պիտի ունենայ 1,200,000 տոմսակ եւ 72 միլիոն ֆրանքի պարգեւներ որոնց 5,600,000ը նոր հաստատուած պայմաններու համաձայն :

ՇԱՔԱՐԻ ՏԱԳՆԱՊԸ կը չարունակուի տակաւին: Փոշի չաքար կը գտնուի, իսկ կտորով՝ մեծ դժուարութեամբ: Խանութպաններըը այս տագնապը կը վերագրեն վերջին գործադուլներուն: Անոր - եալ յուսիսէն իվեր կարելի չէ եղած վերահաստատել մթերքը : Մեծ նպարտուն մը դեկտ. 8 — 16 կրցեր է ճարել միայն 600 քիլօ չաքար ,մինչդեռ օրական սպառումը 3000 քիլօ է:

ԱՐՋ ՄԸ ԱՐՄԱՏԻՆ թոցուց 11 տարեկան տղու մը ալ թեւը, կրընոզլի կենդանաբանական պարտէզին մէջ:Թեւը ցանկապատին ներս երկարած էր, հաց տալու համար: Օգնութեան հասան, բայց չատ ուշ էր: Տղուն վիճակը չատ ծանր է:

ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՑԹ

Նախկին Պատերազմիկ Հայ Սպաներու Միութեան կողմէ 30 Յունուար, 1937, Սէրթլը Միլիթէրի սրահներուն մէջ կազմակերպութիւններէ կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը :

ՀՈԳՍ ՏԵՍԱՒ

ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

Մատենաշարին 10րդ հատորը

ԱՐՏԱՇԷՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆԻ ԱՐՁԱԿ ԷՋԵՐ ԵՒ ՔԵՐԹՈՒՄՆԵՐ

Հեգնակին նկարով, ընդարձակ կենսագրականով եւ հետեւեալ բովանդակութեամբ.— քերթուածներ.— Գրական դիմաստուերներ.— Գիրքեր եւ դէմքեր.— Վաղայն գրականութիւնը.— Իմաստասիրական (անտիպ էջեր)։ Գինն 20 ֆրանք։

Դիմել՝ **M. & M. BARSAMIAN, 30 Rue Drouot, Pais (9e)։**

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԹՈՐԳՈՄ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ

Fournitures pour tailleursի ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

43 Rue Richer, Paris (9), *մէթրօ* Cadet

Դերձակներու եւ դերձակուհիներու վերաբերեալ ամէն տեսակ պիտոյքներու վաճառում։

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունը ամէն օր բաց է ժամը 2էն 7, բացի կիրակի օրերէ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

— o —

ընկեր Հրանտ Քէօսէեան ֆինարտուորութիւն չունենալով առանձին նամակներ ուղղելու, կը փութայ իրապարակաւ իր խորին շնորհակալութիւնը յայտնել բոլոր այն մարմիններուն, ընկերներուն եւ միութեանց, ինչպէս եւ դաշնակցական մամուլի խմբագրութեանց, որոնք ի պատեցան փրենց վշտակցութիւնը յայտնել իր ողբացեալ եղբօր՝ ընկեր ԳԱՌՆԻԿ ՔԷՕՍԷԵԱՆի եղերական մահուան առթիւ:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻԻՆ

Անիէտ Պուա Քոլոնպի «Արահ» ենթակոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱԱՈՒՆիի եղերական մահուան առթիւ իր եղբայրներուն եւ պարագաներուն:

×

Հ. Ց. Դաշակցութեան Վալանսի կոմիտէն եւ իր չրջանի՝ Ռօմանի, Փրիվաի եւ Փօն տ'Օպնայի խումբե - րուն կողմէ իր վշտակցութիւնը կը յայտնէ եւ կ'ողբայ ընկ. Ս. ՍԱՈՒՆիի դառնաղէտ կորուստը:

×

Հ. Ց. Դ. Լիոնի վարանդեան կոմիտէն խոր ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. Ս. ՍԱՈՒՆիի եղերական մահուան առթիւ իրպարագաներուն:

×

Հ. Ց. Դ. վիէնի կոմիտէն իր եւ շրջանի բոլոր ընկերներուն կողմէ իսորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. կարօ Պասունիին եւ ընտանեկան պարագաներուն, իր եղբօր՝ ընկ. Ս. ՍԱՈՒՆիի եղերական մահուան առթիւ:

Բարխեան ընտանիքը սրտի խորունկ կսկիծով իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր անզուգական հայրենակից ընկ. Ս. ՍԱՈՒՆիի եղերական մահուան պատիւ, իր եղբայրներուն՝ ընկ. կարօի, Արմէնի եւ բոլոր պարագաներուն:

Մարգար Բարխեան

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԳԱՁԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,3*

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme. PARIS (13

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս (Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)

Նախաձեռնութեամբ Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան:

Տեղի կ'ունենայ գեկտ. 19ին, շաբաթ երեկոյ մինչեւ լոյս

Salle des Ingénieurs Civilsի *մէջ,* **19 rue Blanche,** *մէթրօ* **Blanche** եւ **Trinité**

Հովանաւորութեամբ ՋՕՐ. ՊՈՒԼՄՕՆի մանակցութեամբ Սուրիոյ ղինուորական բոլոր ուժերու վերին հրամանատար ՋՕՐ. ՇՎԱԼԻԷի եւ նախագահութեամբ Փ. ՖՈՒՐՆԻԷի (նախագահ Ֆրանսական Ռազմիկներու Լիկին),

Խօսք պիտի առնեն ՋՕՐ. ՇՎԱԼԻԷ, Փ. ՖՈՒՐՆԻԷ, եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ ՊՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ,

Գեղարուեստական ճոխ բաժինն պիտի երգէ յայտնի երգչուհի Մարսիլիոյ Օփերայէն **ՏԻԿ. ԹԷՐՋԻ,** *Իրքնատիպ ուերթն մը ՕՐ. Ա. ՌՈՆԺԷԼԵՆԻ կողմէ, պիտի ներկայացուի Անգրանիկի Գիլմը,*

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Մուտք 5 ֆր., սկիզբը ժամը 8.30ին: կը խնդրուի յատկապէս ճշդապահ եւ կարգապահ ըլլալ,

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԵԼԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻՋ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

— o —

Մեր գլխաւոր աշխատասիրութիւնները

1· ՎԻՃԵԼԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանեն եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ · երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չնշանակուած առաւելութիւններէն: Նաեւ առելորդ առիրներ կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր չահերը պաշտպանելու համար:

3· ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՆԴԻՐՆԵՐ.

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՆ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մանագէտ փաստաբանի ձեռքով:

Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մանագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՑԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, գրամատան ֆայիլներ, մանաւանդ ֆայիլներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան տեսիմանին մէջ:

4· ՀԱՄԱՐԱԿԱՎՈՐԻՒՆ.

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները:
Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆանենք ֆայիլները էնվանթէրի պահուն:
Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործատուութեանց ֆայիլները:
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆայիլները:
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆայիլները:
Է.) Կ'ուժանդակենք ձեզ՝ անոնգիտօրէն պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Դրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած օղին է ՐԱՔԻՏԻՒԶը։

Զգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերովպատրաստուած եւ ձեր կեանքին վտանգաւոր օգիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒԶը, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժարեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է։

UN DUZE
MARQUE DÉPOSÉE
RAKI
40°
DUZE
Véritable Anisette Orientale
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

Ֆրասսայի համար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱՒԱՔՃԻԵԱՆ
8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 89-0

Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ ՇՐՋ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՐ ՇՐՋԱՆԻ ՈՒԽ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԿԸ ՏՕՆԷ

ՍԱՆՈՒԿՎԵՐՈՒ ՕՐԸ

1937 *Յունուար* **10ին,** *կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը* **3ին**

Salle Horticultureի *մէջ։*

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԼՈՅՄՆ Ի ՀԱՅՑ, Գարեգին եպիսկ. Տրապիզոնի, պատկ. եւ գեղատիպ 25 ֆր., *ԱՇՈՏ ԵՐԿԱՔ, Բ. Այվազեան, 12, ԱՆԻՆ ԾԱՒՈՒԹՅԱՆ 10, ՐԱՖՖԻ ԳՈՐԾԵՐԸ.— ԿԱՑՆԵՐ,* Պէյրութ, 2 հատորը միասին 50 ֆր., *ՍԱՄՈՒԷԼ,* Աքէնճ 40, *ԴԱՒԻԹ ԲԷկ,* Աքէնճ 40, *ԽԱԶԱԳՈՂԻ ԳԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ,* Գահիրէ 20 ֆր., *ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ 40 ՕՐԵՐԸ,* Ֆր. Վէրֆէլ 2 հատոր 70 ֆր., *ՀՌՈՄԻ ՊԱՊԻՆ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ, Մ. Զէվաղօ* 35, *ՀՐԱՇԵՔՆԵՐՈՒԻ ՊԱՀԱՍԸ* 35, *ՌԱԿԱՄԹՆԻ ԱՊՊԵՏԸ* 35, *ԽԵՂԱԴԱՐ ՀԱՑՈՒՀԻՆ, Տր. Ճէլալեան,* 20, *ՀԱՐՑԱԿԱՆի ՈՒՂԻՆԵՐՈՎ,* վէպ, *ՏԻԿԻՆ Լաս* 2 հատոր 20 ֆր., *ՎԻՇԱՊՆԵՐի ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ, ՏԻԿԻՆ Հայաստան Գէորգեան* 15, *ԵՐԳԻՉԱԿԱՆ, Նշ. Պէշիկթաշլեան* 15, *ՀԱՑ - ԹՈՒՔԱՐԱԿԱՆ ԿՌԻՒՆԵՐ-, Ա. Գիւլխանեանեան* 15, *ՖԻՐՏՈՒՍԻ ԵՒ ԻՐ ՇԱՀԵՆԱՄԷՆ, Ա. Կոթիկեան* 7·50, *ՀԻՆ ՀԱՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ - ՆԸ, Գեղարքունի* 6, *ՕՄԱՐ ԽԱՅԱԵԱՄի ՔԱՌԵԱԿՆԵՐԸ, Արամ Չարըճ* 15, *ԴՈՒ ԵՒ ԵՍ, Ռափ. Զարդարեան* 10, *ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒ* հրատարակութիւնները, հատորը 20 ֆրանք, *ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑԸ* 1937, *ՈՒԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐԸ ՀԱՑ ԱԶԱՏԱԳՐ. ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՑ,* Ա. Քէչեան, 20 ֆր.:

25 ՖՐԱՆԿԻ ԳԻՐՔ ԳՆՈՂԻՆ ՄԷԿ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՑՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՔԱՐՏԷՍ ՆՈՒԷՐ : 50 ՖՐ.ի ԳՆՈՂԻՆ՝ ՄԷԿ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՒԷՐ, 100 ՖՐ.ի ԳԻՐՔ ԳՆՈՂԻՆ ՄԷԿ ԿԵԱՆՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ ՏԱՐԵԳԻՐՔ ՆՈՒԷՐ:

Գաւառէն եւ արտասահմանէն թղթատարի ծախք աւելցնել *100ին 10։*

Դիմել՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ,

51, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35; Tél. Danton: 88-65

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Dantor : 52 · 78

Արեւելեան եւ եւրոպական խմաւուած կերակուրներ:

ՎԱՐՉՈՒ Է *13րդ թաղամասին մէջ կօշկակարի խանութ մը գործիքներով միասին։ Ներկայանալի եւ լուսաւոր խանութ, 4 մէթր լայնք, 4 մէթր խորութիւն, եւեւը մեծ սենեակ։ Տարեկան վարձք չարժով միասին 1800 ֆրք.։ Պայ 9 տարի, կարեւոր է չափի վրայ կօշիկ կարելը։ Պատճառած գործ առաջին օրէն։*

Դիմել՝ 8, Rue d'Italie, *Փարիզ (13) Մէթրօ* Tolbiac.

(**L'Ile de Beauté** *)*

ՄՈՆՄԱՐԹրի ԱՄԷՆԷՆ ԸՆՏԻՐ
ԱՐԵՒԵԼԱ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

90 Bld. de la Chapelle, Paris (18)

R. C. S. 670-643 *Հեռախօս՝* **Mont. 62-04**

Մէթրօ՝ Պարպէս, կառ տիւ Նօռ, լա Շափէլ

(Լառիպուազիէռ ֆիւանդանոցի մայրանոցի բաժնին դիմաց)

Կախարդական չրջանակի մը մէջ, որ ուելի եւս հաճելի դարձած է որմանկարներով, գ'ուած՝ հայ տաղանդաւոր նկարիչէ մը վրձինով, ինչպէս նաեւ սարփենթայով (փէրկոյա), լուսազարդութիւններով, ուր կրնաք խմել, ճիշդ ինչպէս Վոսփորի ափերուն վրայ, լաւագոյն օդին՝ ընտիր ֆրանսական եւ արեւելեան այլազան աղանդերներով, ճաշակել ոստրէ եւ խեցգետին, համտեսել ընտանեկան լաւագոյն ճաշերը, անարատ թարմ կարագով,— այս ամէնուն համար չափաւոր գին մը, որ կրնայ մրցիլ բոլոր ճաշարաններուն հետ։ Բանչարակերներու յատուկ ճաշը 4 ֆր. 50։ Մխով ըմպելիով ճաշը 7 ֆր. 50։ Պատրաստ ճաշ ամէն ժամու,— չուքրութ Ալզասեան յատելուածով, սոխի ապուր եւ տաշտիկ (մուլ)։ Ճաշարանը բաց է մինչեւ 1ր գիշերուան։

ԾԱՒՈՒ Է հիւանդութեան պատճառաւ, նպարատուն մը ; հանրակառքի գծի վրայ, բազմամարդ թաղ, մթերանոցին ետեւ՝ 3 կտորով յարկաբաժին, լուսաւէտ եւ օդասուն, բակ ու պարտէզ, ուր՝ կարելի է պահել հաւ, նապաստակ, լաւ շահ ապահովելու համար :

Ապրանք եւ գործիք (*պալանս օթօմաթիք եւ կլասիէռ* նոսր–նոր, դարակներ, եւայլն մէջը) 8500 ֆրանք միայն, կանխիկ: Այս լաւագոյն առիթը փախցնել չուզողները դիմեն՝ 18 Ավրնիւ տը Սէն Ժիւսթ, Մարսէյլ:

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
16
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
16 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3296

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄ՝ ԲՈԼՈՐ ՁԱԿԱՏՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

Մեր պաշտպանած տեսակէտը՝ կեդրոնացում, չի տարմանալի փակուիլը մեր յայն Օֆիսներով:

Ձիշդ այն պահուն երբ աշխարհ կը համախմբուի, կը կազմակերպուի, կ'ամփոփի եւ կը խոացնէ պիտանի եւ արդիական ուժերը, ո՞ւր կը մնանք մենք, այս ճակատագրական օրերուն:

Եթէ երկկ անդադրմանելի վրիպումներ կատարուեցան, այդ իրողութիւնն իսկ պէտք է մղէ մեզ ամփոփուելու եւ բազմապատկուելու, որպէսզի կարենանք դիմագրաւել ապրելի ծանր անակնկալներ:

Մեր Ալէքսանդրէթ - Անտիոքի պարագան եւ ամբողջ Սուրիոյ կացութիւնը կը կազմեն լուրջ ազդանշան մը: Ուրիշ ախտանշաններ ալ, իրենց կարգին:

Եթէ պանդխտութեան տասնըհինգ տարիները իրագիտական դաս մը չեղան մեզի համար, կը նշանակէ թէ համակերպեր ենք ապրելի տխուր ճակատագրի մը:

Մենք այդքան սեւ չենք տեսներ պատկերը:

Ձենք ժխտեր. տաժանելի քաշքշուք մը դարձեր է մեր կեանքը: Ամբողջ բազմութիւններ կը նօսրանան, կը հալին հայկական ճակատին վրայ: Եւ արդէն հասեր է սերունդ մը որ ինքզինքը խորթ կը զգայ հայկական միջավայրի մէջ:

Բայց այս մտայղի իրականութիւնը կրնա՞յ արդարացնել որ եւ է թուլութիւն կամ նահանջականութիւն:

Նոյնքան անվիճելի չէ՞ որ մեծ մասով մենք ենք չար մը բերինքներու պատասխանատուն, ջլատիչ խաչաձեւումներով կամ անները ելի կրաւորականութեամբ:

Ուրիշ խօսքով, մեր դիմակցութենէն, պայծառատեսութենէն եւ գործունէութենէն կախում ունի չարիքներու տեմպը:

Ցետոյ, որքան ուժեղ ամփոփուին տրամադրելի ուժերը, այնքան կը դիւրանայ այս աշխատանքը:

Ուրիշ բան է հարիւր հոգիով կատարել ինքնապաշտպանութեան ծառայութիւն մը, եւ բոլորովին ուրիշ բան՝ երբ նոյն գործին կը փարիս հազարով, հինգ հազարով:

Ներելի չէ ընկրկիլ այնպիսի ծրագրի մը դժուարութեանց առջեւ, քանի որ բոլորս ալ կ'ընդունինք թէ ինքնապաշտպանութեան պայքար մը կ'իյնայ մեր ուսերուն վրայ: Ինքնապաշտպանութիւն՝ թէ՛ հոգեպէս, թէ՛ տնտեսապէս եւ թէ՛ ֆիզիքապէս:

Անհրաժեշտ չէ դուշակութիւններ կատարել վաղուան համար, եւելի յստակօրէն ըմբռնելու համար մեր պարտականութիւնները:

Ինչ որ կը տեսնենք, այսօր, մեր աչքերուն առջեւ, «աչօք բացօք», բաւական է սթափեցնելու ամէնէն անտարբերն իսկ:

Վերովիչ անտուղութիւն մը պատեր է բովանդակ աշխարհը: Պատերազմ կը պայթի՞ թէ ոչ — տարբեր խնդիր է: Բայց աշխարհը կը տարօրինակ ցնցումներով, եւ ամէնէն հզօր պետութիւնն ալ մոլեգնօրէն փարած է զինարշաւին: «Պիտի զինուիմ, որպէսզի աւելի յստակօրէն ըմբռնելու համար մեր պարտականութիւնները: դրական ժամը»:

Մենք պէտք չունինք ապատելու ճակատագրական ժամուն:

Ամէն տարի որ կ'անցնի առանց բան մը աւելցնելու եղած - չեղած կազմակերպութեանց վրայ, առանց աւելի ամուր կառչելու ինքնապաշտպանութեան դրօշին, մեզ աւելի կը մօտեցնէ ճակատագրական ժամուն, նոյնիսկ խաղաղութեան առեն:

Քաղաքական կազմակերպութե՞ն մը կը պատկանիս,— աշխատէ որ բազմապատկուիս ե՛ւ համրանքով ե՛ւ հաւատքով:

Դաշնակցակա՞ն ես. մի՛ զոհանար եղածով, եւ կամ անցեալ փառքերով: Եղածը կը մաշի, եւ դուն ալ, իրբեւ չարք, պարապուր ես մատանջուելիլ, նախատեսելով հետեւանքները: Դուն ալ քու բաժինդ պիտի բերես, որպէսզի յիսունը հարիւրի վերածուի կամ հազարը երկու հազարի:

Երիտասարդական Միութեան մը անդա՞մ ես,— պէտք է տառապիս, տեսնելով որ միայն 25 - 30 կամ 50 հոգի ունիս չուրջդ, հազարաւորներու մէջ: Եւ այն ալ՝ տարիներէ ի վեր: Քանի որ կը հաւատաս կոչումիդ եւ աշխատանքիդ արժէքին, ինչո՞ւ ճիդ մը ապելի չի՛ տրտնջաս, ուրիշներ ալ քու ճամբուդ վրայ, նոյն դրօշին տակ բերելու համար:

Հայրենակցակա՞ն կազմեր ես: Դիտես որ հարիւրին հինգը հարիւր կրցած ես կապել Միութեանդ, այն ալ դիւղի, թաղի կամ քաղաքի անունով եւ յաճախ քանի մը ճակատի բաժնուած: Մինչդեռ կրնայիր համախմբել ամբողջ նահանգի մը մնացորդները, իրրեւ վերջին պահակ:

Եւ այսպէս բոլոր ճակատներուն վրայ, բայց միշտ նոյն հիմնական առաջադրութեամբ, — ամփոփել ճակատները, համախմբել եւ խոացնել չարքերը:

Ձունինք ուրիշ ելք, եթէ վճռեր ենք նուազագոյն վնասով անցընել այս փոխանցման շրջանն ալ: Եթէ կը հաւատանք մեր արեւուն:

Այս ճամբուն վրայ, կրնանք ներշնչման եւ աշխատանքի աղբիւրներ գտնել նոյն իսկ մեր ապրած միջավայրերուն մէջ, պահելով բոլոր համեմատութիւնները:

Հարցեր եւ տագնապներ կան, որոնց լուծման համար եթէ պարկաս դան մեր դիտելիքները, մնացեալը կրնայ լրացնել օտարին օրինակը, մեծ ըլլայ թէ փոքր:

Եւ խօսուն օրինակներ կ'երեւան մեր աչքերուն առջեւ, սկսելով այս երկրէն:

Տագնապալի պահու մըն էր որ կազմուեցաւ Ֆրանսայի ժողովրդական ճակատը, եւ կը տեւէ մինչեւ այսօր, հակառակ բոլոր բանավէճերուն: Եւ այսպէս ամէն երկրի մէջ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԷԹԻ ԵՒ ԱՆՏԻՈՔԻ ԽՆԴԻՐԸ ԱԶԳ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱՌՋԵՒ

Փոխադարձ օգնութեան դաշինք Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ միջեւ

Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդը երկուշաբթի օր քննեց Ալէքսանդրէթի եւ Անտիոքի խնդիրը: Թ. Ր. Արաս, Թուրքիոյ արտաքին գործավարը, կարդաց իր պաշտպանողականը, որ առայժմ կը պահանջէ ոչ թէ ըստ էութեան քննել խնդիրը, այլ՝ նախ ճանաչինքնավարութիւնը, յետոյ ապահովութեան միջոցներ գտնել: Ցանուն Ֆրանսական կառավարութեան պատասխանեց Պ. Վիէնօ, արտաքին նախարարութեան խորհրդականը: Երբոնցքներ մէջ սուր պայքար մը կը մղուի Ֆրանսացիներու եւ Թուրքերու միջեւ, ապահովութեան միջոցներու տարողութեան մասին: Մինչ այս մինչ այն, տեղեկաբեր նշանակուեցաւ Պ. Սանտլէր, Շուէյտ ընկերվարական նախարարը, որ անմիջապէս պիտի կազմէ իր զեկուցումը, ապահովութեան միջոցներու մասին:

Թուրքիա կը պահանջէ եւս կանչել Ֆրանսական զրօքը, 5 - 600 հոգի, եւ քննիչ յանձնախումբ մը ղրկել: Այստեղ ալ ծանր անհամաձայնութիւն մը կը տիրէ Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ միջեւ, որովհետեւ Ֆրանսացիները կ'ուզեն որ միայն դիտողներու յանձնախումբ մը ղրկուի, իսկ Թուրքերը կը պահանջեն քննիչ յանձնաժողով մը, որ իրաւասութիւն պիտի ունենայ քննութիւններ կատարելու ոչ միայն Ալէքսանդրէթի եւ Անտիոքի շրջանին մէջ, այլ ամբողջ սուրիական սահմանագլուխին վրայ, հաստատելու համար թէ ժողովուրդը զո՞հ է:

Իրազեկներ կը հաւատան թէ գործերու վիճակը եւելի պիտի չծանրանայ մինչեւ յունուար: Ազգերու Դաշնակցութեան կարծիքով, մինչեւ այն ատեն Ֆրանսա եւ Թուրքիա համաձայնութեան մը պիտի յանգին դիւանագիտական բանակցութիւններով, ոչ միայն կարգադրութեան ձեւ մը գտնելով Անձաքին համար, այլ եւ բարեկամութեան դաշնագիր մը կնքելով: Բոլոր պատուիրակներն ալ համաձայն են այսպիսի դաշնագրի մը, քանի որ յաճախ բարեկամ են Ֆրանսայի եւ կապուած՝ Թուրքիոյ կամ արեւելեան երկիրներու հետ, ինչ որ չատ դժուարին կացութեան մը մէջ կը դնէ իւրաքանչիւր պետութիւն:

Ազգերու Դաշնակցութեան շրջանակին մէջ շրջած զրոյցի մը համաձայն, Տարտանէլի վերազինման համաձայնութենէն վերջը, Թուրքերը նորէն Ֆրանսայի առաջարկած են փոխադարձ օգնութեան դաշինք մը, որ մերժուած էր քանի մը անգամ, եւ հիմա ամէնքն ալ կը յուսան թէ Ֆրանսա պիտի ընդունի, արեւելեան եւրոպայի ապահովութիւնը ներդաշնակելով Ֆրանքեւխորհրդային, Պալքանեան եւ կեդր. Եւրոպայի դաշնագիրներուն հետ, ինչպէս ժամանակին առաջարկած էր Թիթուլէսքու:

Միջազգային ոստիկան զօր...

Թուրքիոյ արտաքին գործավարը իր ճառին մէջ յայտարարած է թէ՝ համաձայն 1921ի դաշնագրին արտադրութեանց, Իսքէնտէրուն - Անտիոքի շրջանը ոչ թէ հոգատարութեան տակ դրուած էր, այլ Ֆրանսայի հովանաւորութեան տակ: Արդ, մինչեւ թրքական բողոքագրին ներկայացումը, Ֆրանսա կ'անդիտանար թէ ինք վեհապետական իրաւունքներ կը վայելէ Սանճաքին վրայ: Իսկ Ֆրանսայի ներկայացուցիչը բացատրեց թէ միմիայն հոգատարութեան բերումով է որ անօրինութեան վիճելի շրջանին կարգաւորը: Թ. Ր. Արաս այս առթիւ դանդատեցաւ թէ բանի ուժի տակ է որ հանդարտութիւն կը տիրէ Սանճաքին մէջ, մինչդեռ հազիւ 500 զինուոր կը գտնուի, 220,000 ժողովուրդի ապահովութեան համար:

Թուրքիոյ արտաքին գործավարը եզրակացնելով, առաջարկեց, մինչեւ հարցին վերջնական լուծումը, Ազգերու Դաշնակցութեան յանձնել վիճելի շրջանը, միջազգային ոստիկան - զօրքի ջոկատ մը ղրկելով: Այս առթիւ դիտել տուաւ թէ, հակառակ այս անցողակի վէճին, յարաբերութիւնները չատ լաւ են Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ: Փոխադարձաբար նոյն հաւատիքներն ընծայեց Ֆրանսայի ներկայացուցիչը:

*** Թուրք թերթերը կը գրեն.— Կ'ըսուի թէ հաղարապետ Քոլէի հրամանատարութեամբ Դամասկոսէն ղրկուած գումարտակները Իսքէնտէրուն կը փոխադրուին: Միւս կողմէ, երեք Ֆրանսացի ենթասպաներ, թնդանօթներ եւ թանքեր ղրկուած են հինգ քարմիոնով: Հաղարապետ Քոլէ այն մարդն է որ Դամասկոսի մէջ ղրնդադիրով հնձեց Արաբները:

Սանճաքին մէջ կը չարունակուի հալածանքը: Թուրք պաշտօնեաները եւ ոստիկան - զինուորները կը հանուին իրենց պաշտօնէն: Անթաքիոյ ընդհ. դատախազ Ճէմիլ Պահատըրլը իր պաշտօնէն հանուած եւ Իսքէնտէրուն փոխադրուած է, որովհետեւ զինուորական իշխանութեան հարցուցած էր թէ որո՞նք սպաննած են նոյ. 30ին եւ դեկտ. 1ին մեռած Թուրքերը:

*** Իսքէնտէրունի տեղեկատու դիւանը չատ խստացուցած է գլխարկի գործածութեան դէմ իր սկսած պայքարը: Մասնաւորաբար գլխարկ կրող Թուրքերու դէմ կատարուած ճնշում կ'աւելնայ ամէն օր: Ֆրանսական տեղեկատու դիւանը գիւղերը ղրկած է հայրենիքէն փախած Հաճի Նազիֆ, Ալի Գուասի եւ ուսուցիչ Մէհմէտ անուն երեք յեղափոխականներ, գլխարկի դէմ հետապնդում կատարելու համար: Այս հայրենազուրկները անդադար քարոզութիւն կը կատարեն գլխարկի դէմ եւ յամառօրէն կը

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Տ�էՐԸ ՀՐԱՄԱՅԵՑ, ԾԱՌԱՆ ԿԸ ԳՈՐԾԱԴՐԷ

Ինչպէս տեսաք, եթէ Սպանիոյ ապստամբները իրենց կռնակն ունին փաշական Իտալիան, Գերմանիան, Փորթուկալը եւ, անուղղակի՝ Մեծն Բրիտանիան, Սպանիոյ հանրապետական զօրքն ալ կը վայելէ փրանսահայ կոմկուսին գործօն աջակցութիւնը:

Կարդացիք արդէն, իր յատուկ յանձնախումբը մինչեւ Սպանիա ղրկած է բանի մը հազար ֆրանք դրամ, բանի մը «քամիոն» հանդերձեղէն եւ «մօտաւորապէս հարիւր հոգի»:

Միեւնոյն ատեն մղած է եւ կը մղէ «լաւ փրոփականտ», փարիզի արուարձաններէն մինչեւ գաւառ:

Կը յիշեմ որ ամիսներ առաջ պարահանդէս մըն ալ սարքեցին, հայկական միութեան մը բռնագրաւեալ շէնիին մէջ, որպէսզի հայ օրիորդները ծանօթանան Սպանիացի, Փորթուկալցի եւ ուրիշ հերոսներու հետ:

Անշուշտ այս բոլորին ներշնչաբանը եւ մղիչն է երեւանը, անոր գլխուն ալ՝ Մոսկուան:

Արդ, լսեցէք ընթերցուածս. (Մ. Հայաստան).

— «Ընկեր Բերիայի անուան կոմունիստական Գիւղ. դպրոցի ուսանողութեան, դասախօսներէն եւ ծառայողներէ կոլեկտիվը ապանական ժողովրդի օգնութեան Ֆոնար մուծեց ուսանողներէն մէկ օրուայ թոշակը եւ դասախօսներէ ու ծառայողներէ մէկ օրուան աշխատավարձը, որը կազմում է աւելի քան վեց հազար ռուբլի»:

— «Երեւանի հրդեհաշէջ պահպանութեան կոլեկտիվը այդ Ֆոնարին ներկրած է 935 ռուբլի. Թուրքական մանկավարժական տեխնիկումի կոլեկտիվը՝ 305 ռուբլի, Երեւանի Սպենտերեանի անուան երաժշտական դպրոցի կոլեկտիվը՝ 346 ռուբլի, պետական արխիւի կոլեկտիվը՝ 161 ռուբլի, պետական հանրային գրադարանի կոլեկտիվը՝ 584 ռուբլի 80 կոպէկ, Աբարկիր» արտելի ծառայողները՝ իրենց մէկ օրուայ աշխատավարձը, Մեւանի ձուկարէսի ծառայողները՝ 795 ռուբլի, կոյրերի միաւորման կոլեկտիվը՝ 860 ռուբլի, Հ.Մ.Ը.Մ կարմրագրօշ առաջին պետական թատրոնի կոլեկտիվի անդամները՝ 1500 ռուբլի. Հոկտեմբերեանի բամպակազործ գործարանի բանուորուհիները՝ 400 ռուբլի, երեւանի ուսուցիչներու ինստիտուտի կին աշխատաւորները՝ 350 ռուբլի, երեւանի կարի արտելի բանուորուհիները 900 ռուբլի, Աբարան արտելի բանուորուհիները՝ 700 ռուբլի, եւն. եւն.»:

«Խ. Հայաստան»ի հոկտ. 12ի թիւէն կ'իմանանք որ ութամեայ Բէգլարեան ելիկը մօտեցաւ դեկավարութիւն եւ 3 ռուբլի տալով ըսաւ. «Ուղարկէք Սպանիայի կուռղներին»: «Միւս երեխաները արձագանգեցին ելիկի կոչին եւ գոյացաւ ամիջապէս 100 ռուբլի»:

Երբ այսքան խանդավառ տրամադրութիւններ կը տիրեն երեւանի հրշէջ գունդէն մինչեւ ութամեայ ելեկը, երբ Ֆրանսահայ Կոմկուսն ալ գործի փարած է անհնախորհրդածութեամբ, այլեւս կարելի չէ տարակուսիլ Սպանիոյ ֆաղաճագիական կռիւներու ելքի մասին:

Եւ ի զուր յոգնութիւն կրած են Անգլիա եւ Ֆրանսա, միջնորդութեան ծրագիր մը ներկայացնելով:

Հակաֆեղոխական բայլ մըն ալ այդ:

Ինչո՞ւ միջնորդել կամ միջամտել, երբ յաղթանակը ապահով է, նոր զինակից մըն ալ աւելցած ըլլալով,— «Սպանիոյ օգնութեան հայկական յանձնախումբը»:

Կը մնայ խելքի կանչել երկու ըմբռնօտ զօրավարները, Ֆրանկօ եւ Մոլա, որպէսզի կարճ կապեն եւ անմիջապէս հպատակութիւն յայտնեն:

Երբ Հայեր կը խանդավին որ եւ է գործի մէջ, վա՛յ է եկեր պիտի գլուխ ընեն:

Մանաւանդ որ, առևորական Հայեր չեն ասուիլ, այլ կարմիր, կարմի՛ր:

Վ.Ա.Հէ

ԿԱՏԱՂԻ ԿՌԻԻՆԵՐ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հակառակ են վերջին լուրերը, Չինաստանի մէջ պատահած ապստամբութեան մասին: Հեռագրի մը համաձայն, կատաղի կռիւներ կը մղուին ապստամբներուն եւ կառավարական զօրքին միջեւ: Պաշարման վիճակ հրատարակուած է Նանքինի մէջ (Չինաստանի մայրաքաղաքը): Իրազեկներ 150,000 կը հաշուեն ապստամբներուն ուժը, հիւսիսային Չինաստանի նահանգներուն մէջ, թէեւ չատերը պէտք եղած զէնքերը չունին: Չինաստանի պատերազմական նախարարը մերժեց որ եւ է բանակցութիւն կատարել ապստամբներուն հետ, մինչեւ որ ազատ չարժական վարչապետը՝ Ձանկ - Քայ - Շէկ: Ապստամբ հրամանատարը իր կարգին հետեւեալ պայմանները առաջարկեց.—

1. Դադրեցնել Չինաստանի կարմիր բանակին դէմ բացուած պայքարը.— 2. Համայնավարներն ալ անդամ ընդունիլ ազգային կուսակցութեան, ինչպէս կ'ըլլար տասը տարի առաջ.— 3. Չինաստան պէտք է դինակցութիւն մը կնքէ Ռ. Միութեան հետ.— 4. Չինաստան պէտք է զինեալ դիմադրութիւն մը կատարէ ճապոնի դէմ.— 5. Պէտք է կազմել ազգային պաշտպանութեան կառավարութիւն մը, դիմադրելու համար ճապոնի.— 6. Մամուլը պէտք է բոլորովին ազատ ըլլայ քաղաքական խնդիրներու մէջ.— 7. Ընդհանուր ներում բոլոր քաղաքական յանցաւորներուն:

Հակառակ այս պայքարին, չի կարծուիր որ քաղաքացիական կռիւները ծագին Չինաստանի մէջ: Թէեւ ճապոնական կառավարութիւնը Մոսկուայի գործակալ կը նկատէ ապստամբ մարալեախտ Ձանկը, բայց խորհրդային կառավարութիւնը պաշտօնապէս հերքեց եղած վերագրումները, յայտարարելով թէ որ եւ է կապ չունի ապստամբական չարժման հետ:

Ամէն պարագայի մէջ, Խորհրդային իշխանութիւնն ալ պինուորական միջոցներ ձեռք առած է, իր սահմաններուն ապահովութեան համար: Կ'ըսուի թէ մարալեախտ Պլուխէր Մանչուրիոյ սահմանագլուխը գացած է օդանաւով: Մեկնելէ առաջ, մարալեախտը երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է Սթալինի եւ Վորոշիլովի հետ: Գերմանական թերթերը կը գրեն թէ ապստամբ մարալեախտը, Ձանկ, Մոսկուայի ծախսած ափիոնամոլ մըն է: Եւ այս առթիւ ալ ուշադրութիւն կը հրաւիրեն բոլշեւիկեան վտանգի մասին, չեչտելով թէ Ծայր. Արեւելքի մէջ ալ ճիշդ այն դաւերը կը սարքուին ինչ որ Սպանիոյ մէջ:

Ճափոնի մէջ մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ Չինաստանի դէպքերու մասին: Արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուած են, ի նախատեսութիւն աւելի ծանր անակնկալներու:

ԻՏԱԼԻՈՑ ծերակոյտը պատուոյ սուր մը նուիրած ըլլալով Մուսոլինիի, «Ազաջնորդ»ը յայտարարեց թէ ամբողջովին գրաւած են Եթովպիան, իր բառերով՝ «կայսրութեան բոլոր երկրամասերը»:

ՉԱՐԹԱՐ

(ՀԱՅ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԻ ԿԱՆԱՑԻ)

— ՕՐԱԹԵՐԹ —

Ամեն առավոտ, որ ես գործի էի գնում, ինձ ճանապարհ էր դնում մեր հարևանը՝ Ալիքը։ Ես նրան ասում էի Ալիք, իսկ նա ինձ՝ Ալիքսանդր։ Ալիքը ինձնից մի տարի մեծ էր, բայց մենք իրար հետ ընկերացել էինք, ինչպես հասակակիցները։ Ալիքը ինձ սիրում էր, որովհետև ես նրան ամեն առավոտ ինչ-որ նոր բան էի պատմում։ Ես ամեն գիշեր կարդում էի, իսկ նա ոչ մի գիրք չէր կարդացել։ Ես նրան պատմում էի այն, ինչ կարդացել էի, իսկ նա ինձ ասում էր, որ ես ամեն ինչ հորինում եմ։

Ալիքը ինձ հավատում էր, որովհետև ես միշտ ճշմարիտ էի խոսում։ Ես ինքս էլ չգիտեի, թե ինչպես էր ստեղծվում այդ ամենը։ Ես միայն գիտեի, որ ամեն գիշեր, երբ ես գրքի վրա էի նայում, ինչ-որ մի ուրիշ աշխարհ էր բացվում իմ առջև։ Ես տեսնում էի այնպիսի բաներ, որոնք գրքում չկային, և ես ինքս էի ստիպված լրացնում այն, ինչ հեղինակը չէր գրել։

Ալիքը ինձ ասում էր.

— Ինչպե՞ս կարող ես հորինել այն, ինչ գրքում չկա։

Ես պատասխանում էի.

— Չգիտեմ, ինքս էլ չգիտեմ։

Ալիքը ինձ հավատում էր, որովհետև ես ինքս էլ չգիտեի, թե ինչպես էր ստեղծվում այդ ամենը։ Ես միայն գիտեի, որ ամեն գիշեր, երբ ես գրքի վրա էի նայում, ինչ-որ մի ուրիշ աշխարհ էր բացվում իմ առջև։ Ես տեսնում էի այնպիսի բաներ, որոնք գրքում չկային, և ես ինքս էի ստիպված լրացնում այն, ինչ հեղինակը չէր գրել։

Ալիքը ասում էր.

— Ինչպե՞ս կարող ես հորինել այն, ինչ գրքում չկա։

Ես պատասխանում էի.

— Չգիտեմ, ինքս էլ չգիտեմ։

Ալիքը հավատում էր, որովհետև ես ճշմարիտ էի խոսում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ 25 ԱՄՅԱԿԸ

ՄԵԾ ՊՈՂՈՍ Հ. ՀԱՍՈՒՆԻ

(ՕՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ)

Ա. ՄԱԼՅԱՆ

Մեծ Պողոս Հ. Հասունին ծնվել է 1878 թվականին Կարսի մարզի Ախուրյան գավառի Ղարաքիլիսա գյուղում։ Նրա հայրը՝ Հասուն Ղազարյանը, ինքնուս գյուղացի էր, որ ստիպված էր եղել հեռանալ հայրենի գյուղից և հաստատվել Ղարաքիլիսայում։ Մեծ Պողոսի մանկությունն անցել է ծանր աղքատության մեջ։ Նա ստիպված է եղել վաղ տարիքից աշխատել հոր հետ միասին։ Ինչպես ինքն է պատմում իր հուշերում, նա 7 տարեկանից արդեն հոր հետ գնում էր հանքեր՝ քարի համար։ Հոր մահից հետո նա ստանձնում է ընտանիքի հոգսերը։ Ընտանիքի ծանր նյութական պայմանների պատճառով նա ստիպված է լինում ընդհատել ուսումը։ Ինքնուս Պողոսը ձգտում է գրքեր կարդալ, ինքնակրթվել։ Նա սկսում է գրել 1898 թվականին։ Նրա առաջին գրական փորձերը տպագրվում են «Մուրճ» հանդեսում։ Հետագայում նա համագործակցում է «Հորիզոն», «Արձագանք», «Ազատ խոսք», «Ծաղիկ Մասեաց», «Ալիք» և այլ պարբերականների հետ։ Նա գրում է նաև «Մշակ» թերթի համար։ Մեծ Պողոսը գրել է նաև երեխաների համար։ Նրա «Ծաղիկ Մասեաց» ամսագիրը լույս է տեսել 1913 թվականին։ Մեծ Պողոսը մահացել է 1936 թվականի հոկտեմբերի 12-ին։

Մեծ Պողոսը մեծ ներդրում է ունեցել հայ գրականության զարգացման գործում։ Նրա գրական ժառանգությունը հարուստ է և բազմազան։ Նա գրել է պատմվածքներ, վեպեր, հոդվածներ, գրախոսություններ, հուշեր։ Նրա գրվածքներում արտացոլվել են հայ գյուղացիության կյանքը, նրա ծանր աշխատանքը, նրա հոգսերն ու ցավերը։ Մեծ Պողոսը ցույց է տվել գյուղացիության ճնշված վիճակը, նրա պայքարը ավելի լավ կյանքի համար։ Նրա գրվածքներում կենդանի են հայ գյուղացու տիպերը, նրա խոսվածքը, նրա սովորությունները։

Մեծ Պողոսի գրական ոճը պարզ է և հասկանալի։ Նա գրել է ժողովրդի լեզվով, որը նրան հնարավորություն է տվել իր գրվածքները մատչելի դարձնել ընթերցողների լայն զանգվածների համար։ Նրա գրվածքները լի են հումորով, երգիծանքով։ Նա հաճախ է օգտագործել ժողովրդական ասացվածքներ, առածներ, որոնք ավելի են ուժեղացնում նրա գրվածքների ազդեցությունը։

Մեծ Պողոսի գրական ժառանգությունը մեծ արժեք է ներկայացնում հայ գրականության համար։ Նրա գրվածքները կարդացվում են մինչև այսօր։ Նրա գրքերը վերահրատարակվել են մի քանի անգամ։ Մեծ Պողոսի անունը հայ գրականության պատմության մեջ մնալու է որպես ազգային գրականության հիմնադիրներից մեկի անուն։

Մեծ Պողոսի գրական ժառանգության մեջ կարևոր տեղ են գրավում նրա հուշերը։ Նա գրել է երեք հատոր հուշեր՝ «Իմ կյանքի հուշերը», «Իմ կյանքի հուշերը» և «Իմ կյանքի հուշերը»։ Այդ հուշերում նա նկարագրել է իր կյանքի դժվարին տարիները, իր ընտանիքի կյանքը, իր ընկերների և ծանոթների կյանքը։ Հուշերը մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում, քանի որ դրանք գրված են ականատեսի կողմից։ Նրանք լույս են տեսել 1918, 1919, 1920 թվականներին։ Հուշերի մեջ նա ցույց է տվել, թե ինչպես է ապրել ժողովուրդը, ինչ դժվարություններ է հաղթահարել։ Հուշերը մեծ արժեք ունեն հայ ժողովրդի պատմության համար։

Մեծ Պողոսը նաև մեծ ներդրում է ունեցել հայ մանկական գրականության զարգացման գործում։ Նա գրել է բազմաթիվ պատմվածքներ, հեքիաթներ, որոնք սիրված են եղել երեխաների կողմից։ Նրա գրքերը լույս են տեսել «Ծաղիկ Մասեաց» ամսագրում։ Մեծ Պողոսը ձգտել է իր գրվածքներում սերմանել երեխաների մեջ բարություն, ազնվություն, հայրենասիրություն։ Նրա գրքերը մինչև այսօր կարդացվում են հայ երեխաների կողմից։

Մեծ Պողոսի անունը հայ գրականության պատմության մեջ մնալու է որպես ազգային գրականության հիմնադիրներից մեկի անուն։ Նրա գրվածքները կարդացվում են մինչև այսօր։ Նրա գրքերը վերահրատարակվել են մի քանի անգամ։ Մեծ Պողոսի անունը հայ գրականության պատմության մեջ մնալու է որպես ազգային գրականության հիմնադիրներից մեկի անուն։

Մեծ Պողոսի գրական ժառանգության մեջ կարևոր տեղ են գրավում նրա հուշերը։ Նա գրել է երեք հատոր հուշեր՝ «Իմ կյանքի հուշերը», «Իմ կյանքի հուշերը» և «Իմ կյանքի հուշերը»։ Այդ հուշերում նա նկարագրել է իր կյանքի դժվարին տարիները, իր ընտանիքի կյանքը, իր ընկերների և ծանոթների կյանքը։ Հուշերը մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում, քանի որ դրանք գրված են ականատեսի կողմից։ Նրանք լույս են տեսել 1918, 1919, 1920 թվականներին։ Հուշերի մեջ նա ցույց է տվել, թե ինչպես է ապրել ժողովուրդը, ինչ դժվարություններ է հաղթահարել։ Հուշերը մեծ արժեք ունեն հայ ժողովրդի պատմության համար։

Մեծ Պողոսի գրական ոճը պարզ է և հասկանալի։ Նա գրել է ժողովրդի լեզվով, որը նրան հնարավորություն է տվել իր գրվածքները մատչելի դարձնել ընթերցողների լայն զանգվածների համար։ Նրա գրվածքները լի են հումորով, երգիծանքով։ Նա հաճախ է օգտագործել ժողովրդական ասացվածքներ, առածներ, որոնք ավելի են ուժեղացնում նրա գրվածքների ազդեցությունը։

Մեծ Պողոսի գրական ժառանգությունը մեծ արժեք է ներկայացնում հայ գրականության համար

չարունակեն գրգռութիւնը: Զինուորական ուժերը բացէ ի բաց կ'օգնեն անոնց: Միւս կողմէ, քարոզութիւն կը կատարուի ի նպաստ փաթթոցին: Ցեղադիմականները 100 փաթթոց (սարըգ) ունէին իրենց հետ եւ իրենց մտած տեղը բոնի կը հանեն գլխարկը եւ փոխարէնը փաթթոց կը հագցնեն: Այս տեսակ չատ տգեղ ընթացքներու մէջ կը գտնուին Թուրքերու հանդէպ :

Ատանայի աղէտեալներուն թիւը 8000

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ օրէ օր աւելի լաւ կը հասկցուի ողողումի աղէտը: Պաշտօնական արձանագրութեանց համաձայն, 1500 տուն քանդուած են քաղաքին եւ չրջակայ 6 գիւղերու մէջ որոնց հետ կարելի եղած է հաղորդակցիլ: Աղէտեալներուն թիւը 8000ի կը հասնի: Քաղաքին մեծ մասը աղեխարչ տեսարան մը կը պարզէ իր աւերակներով: Մեռնողներուն թաղումը չատ տխուր եղաւ :

Հիւսուածեղէնի գործարանները հարիւրաւոր ծրար կտաւ տրամադրած են՝ ճերմակեղէնի համար: Միւս կողմէ խոստացած են ձրի բամպակ տրամադրել անկողնի չինութեան համար: Կէսօրին եւ իրիկունը հաց եւ տաք կերակուր կը բաժնուի աղէտեալներուն: Հեռագիրներ փայտ եւ ածուխ կը հասնին հարեւան նահանգներէն, իրրեւ նուէր: Ժողովուրդը գնահատելի ալակերթութիւն մը կ'ընծայէ աղէտեալներուն: Պայծառ օրը կը նպաստէ օգնութեան կազմակերպութեան :

Պատրաստութիւններ կը տեսնուին՝ արագօրէն չինելու համար քանդուած ամբարտակները:

Գիւղերու մէջ 4000 հոգի առանց ուտելիքի մնացած են: Կ. Մահիկը ուտելիք եւ պարէն ղրկած է անոնց: Ատանայի կիները Կ. Մահիկի անունով կը պտտին թաղերը եւ հանգանակութիւն կրկատարեն: Այս առաւօտ մարմին մը ժողով գտնուեցաւ, նախագահութեամբ կուսակալ Թէֆվիկ Հատիի: Ժողովականները, որոնց մէջ կային նաեւ հարուստ վաճառականներ, 4500 ոսկի նուիրեցին: Ժողովուրդն ալ կը նուիրաբերէ: Դեղագործները յանձն առած են հազար ձրի դեղապիր պատրաստել: Փլած տուներուն թիւը 1489ի կը հասնի :

Փարիզի բանլարավաճառներուն գործադուլը

Գիւղացիական կուսակցութեան անդամները առջի օր ժողով գումարելով, որոշեցին գործադուլ հռչակել, իրենց պահանջները արժեցնելու համար: Կ'ըսուի թէ գաւառն ալ պիտի միանայ այս չարժումին, եթէ գոհացում չտանան: Պ. Տորժէր, կազմակերպութեան նախագահը, այս առթիւ յայտարարեց թէ իրենց ծրագիրը մէկ օրէն միւսը գործադրելի բան չէ: Իրենց անմիջական պահանջներն են սահմանափակել կարգ մը բանջարեղէններու եւ պտուղներու ներածումը, քանի որ աւելի աժան կը ծախուին եւն. :

Փարիզի Հալը սովորական քանակութեամբ մթերք ստացած ըլլալով, քաղաքը բանջարեղէնի նեղութիւն չկրեց մինչեւ երէկ, բայց կացութիւնը կրնայ ծանրանալ, եթէ բանթողները տեղի չտան: Առաջին առթիւ գործադուլ հռչակեցին նաեւ Լիոնի եւ Մէցի բանջարավաճառները :

« Իսմանլեթ » այս գործին մէջ ալ փաչական չարժում տեսնելով, կը պահանջէ բանաարկել գիւղացիական կուսակցութեան վարիչը, Տորժէր :

*** Լիլի 25,000 մետաղագործ բանուորները, որոնք պարապած էին գործարանները, կը չարունակեն գործադուլը, դանգատելով թէ գործատէրերը չեն չարգած իրենց խոստումը:

Կուիներ վերսկսան Մատրիտի շուրջը

Մի քանորդութեան բոլոր յոյսերը ի դերեւ ելած ըլլալով, Սպանիոյ ապստամբները վերսկսան գործողութիւնները, Մատրիտի գրաւման համար: Զօր. Ֆրանքօ կ'ուզէ ընկճել քաղաքը, առանց սակայն կործանելու: Կատաղի կռիւներ կը մղուին քաղաքին չուրջը: Կառավարական զօրքն ալ գերազոյն փորձ մը կը կատարէ, մայրաքաղաքը փրկելու համար: Սատակչունչ ճմեռը եւ ձիւնը կը դժուարացնեն զինուորական գործողութիւնները:

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՂԱՐԻ

ԱՆԳԼԻՈՑ ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ, Պ. Իտըն, ճառ մը խօսելով, չեշտեց թէ բրիտանական կառավարութիւնը խաղաղութեան հարցով կը չահագրգռուի համաչխարհային հասկացողութեամբ : «Եթէ Եւրոպայի ազգերը չեն կրնար գործակցիլ սպանիական հարցին մէջ, այն ատեն աւելի եւ աւելի պիտի խրինք խորունկ եւ ահարկու ջուրերու մէջ: Աչխարհը այսօր այնքան պղտիկցած է որ, հեռաւոր կէտի մը վրայ բռնկած կայծ մը կրնայ բոցավառելամբողջ աչխարհամաս մը: Ուստի պէտք է հսկենք ամէն վայրկեան եւ բոլոր կէտերուն վրայ: Լէօն Պլումի նախաձեռնութիւնը պատեբազմի չատ ծանր վտանգէ մը փրկեց Եւրոպան: Բայց եւ այնպէս, կը չարունակուի սպանիական ողբերգութիւնը: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ ազգերը չեն չարգեր օգոստոսին կնքուած համաձայնութեան ոչ ատաը, ոչ ալ ոգին»: Այս առթիւ նախարարը նորէն չեշտեց թէ անհրաժեչտ է Գերմանիոյ գործակցութիւնը եւ թէ խաղաղութիւնը անբաժանելի է :

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ բանակցութիւններ կը կատարեն, որպէսզի Թուրքիան ալ միանայ 1936ին Լոնտոնի մէջ կնքուած նաւային դաչնագրին: Նոյնիսկ ատ բանակցութիւններ կատարուած են նաեւ Ի. Միութեան, Լեհաստանի եւ Սքանտինաւեան կառավարութեանց մէջեւ: Բայց Թուրքիա առաջին Միջերկրականեան պետութիւնն է որ կը հրաւիրուի :

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐՈՒ վճարօրն էր երէկ , 15 դեկտեմբեր: Իտալիա ամերիկեան կառավարութեան հաղորդեց թէ պիտի չկրնայ վճարել 2,141,593 տոլարի պարտքը: Ֆրանսական կառավարութիւնը կ'ուզէ Ամերիկա ղրկել նախկին նախարար մը, Ժոռժ Պոնէ, բանակցութիւններ կատարելու համար :

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ընդհ. քարտուղարը, Լէօն Ժուհօ, ճառ մը խօսելով պետական պաշտօնեաներու համագումարին մէջ, պահանջեց ապագային ապահովագրութիւնները, վարկը եւ մեծ ճարտարագործութիւնները :

մը մէջ եւ կամ ձգձգումներէ վերջ ըլլալիք ընդհ. ժողովի մը մէջ: Նաեւ այս չորս տարուան ընթացքին մնայուն լիազօրը եւ ժառանգութեամբ առնապետը ուրիշ համախոհներ՝ եթէ կան, փաստերով ապացուցանեն թէ վճարած են իրենց ամասամբանները քանի որ ըստ կանոնագրին՝ երեք ամիս չվճարող մը քուէ տալու իրաւունք չունի եւ վեց ամիս չվճարող մը ընտրելի չի կրնար ըլլալ :

Ահա այսքան տարրական պայմաններէ կը խուսափիք, Պ. Պ. ազգասէրներ :

Տոքթ. Ա. Պօղոսեան

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԱԿՈՒՄԲ

Վաղը, հինդշաբթի երեկոյ ժամը ճիշտ 9ին, տեղի կ'ունենայ հաւաքոյթը Ecole des Langues Orientales*ի մէջ, 2 rue de Lille, Paris.*

Դասախօս՝ Պ. ԽԱՆՋԿԱՐԵԱՆ
Նիւթ՝ Արեւմտահայ գրականութիւն:

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէսները կ'ըլլան չաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:*

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ
Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս (Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)
Նախաձեռնութեամբ Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան:
Տեղի կ'ունենայ գեկտ. 19ին, չաբաթ երեկոյ մինչեւ լոյս
Salle des Ingénieurs Civils*ի մէջ,* **19 rue Blanche,** *մէթրօ* **Blanche** *եւ* **Trinité**
Հովանաւորութեամբ ՁՕՐ. ՊՈՒՄՕՆԻ մասնակցութեամբ Սուրիոյ զինուորական բոլոր ուժերու վերին հրամանատար ՁՕՐ. ՇՎԱԼԻԷԻ եւ նախագահութեամբ փ. ՖՈՒՐՆԻԷի (նախագահ Ֆրանսական Ռազմիկներու Լիկին),
Խօսք պիտի առնեն ՁՕՐ. ՇՎԱԼԻԷ, փ. ՖՈՒՐՆԻԷ, եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ ՊՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ,
Գեղարուեստական ճոխ բաժին՝ Պիտի երգէ յայտնի երգչուհի Մարսիլիոյ Օպերայէն ՅԻԿ. ԹԷՐՋԻ, Թնքնագիր ուղերձ մը ՕՐ. Ա. ՌԱՆԺԻԼԵԱՆԷ կողմէ: Պիտի ներկայացուի Անդրանիկի ֆիլմը,
50 ՀՈՓԻՆՈՑ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ
Մուտք 8 ֆր.: Սկիզբը ժամը 8.30ին: կը խնդրուի յատկապէս ճշդապահ եւ կարգապահ ըլլալ:

ՁԱՅՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ալֆորվիլի Հ. Ց. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէնիր խորհնկակիծնուցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. ՍԵՓՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ ընկ կարօ Ցասունիի եւ իր պարագաներուն:

×

Հ. Ց. Դաշնակցութեան Ս. Ճաւոնի վարուժան խումբը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. ՍԵՓՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻՒ դառնադէտ մահուան առթիւ, իր եղբայրներուն՝ կարօ եւ Արմէն Ցասունիներուն:

×

Ֆարոն-Ցուրուբերանի Նահանգ. Հայր. Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հայրենակից կարօ եւ Արմէն Ցասունիներուն եւ իրենց պարագաներուն, իրենց եղբօր՝ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ:

×

Հայ երիտասարդաց Ակումբը խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ իր յարգելի բարեկամին Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ իր եղբայրներուն եւ պարագաներուն:

ՅՕՐԻՇԱՏԵՍ

ՀԱՅ ՍԱՓՈՐԻՉՆԵՐԻ Միութեան ընդհ. ժողովը 17 դեկտ.ին հինգշաբթի երեկոյ ժամը *8.30*ին իր սրահներուն մէջ, 7 բիս պէրնարտէն, փարիզ: Օրակարգ՝ տարեկան հաչուետուութիւն: Բոլոր անդամներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ԹԷՖԱՍԵՂԱՆ
Անիէն-Պուա-Քոլոնպի Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ,
20 դեկտ. կիրակի *ի*էսօրէ վերջ ժամը *2—7,*
149*bis* Ave. d'Argenteuil, Foyer Socialisteի սրահին մէջ,
Նախագահութեամբ ՏԻԿ. ՄԻՍԱՔԵԱՆԻ
Կը ներկայացուի զաւեշտ մը՝ Պ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆԻ կողմէ,
երգ, արտասանութիւն, թէյ եւ խմորեղէն:
Տախքերու մասնակցութեան համար մուտք՝ 3, փոքրիկներու *1* ֆր:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՇՔԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
ՄԱՐՍԷՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ «ԶԱՐԹՕՆՔ» միութեան կողմէ
20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը *2.30*ին,
Պուլվար Ռոտօ, պար Էնթերնասիոնալի թատերասրահին մէջ,
Chemin de la Madrague-ville, N. 230a
Մասնակցութեամբ «ԱՌԱՄԵԱՆ» թատերախմբի, կը ներկայացուի
ՄԱՐՈՒՈՒՂ ՁՐԱԳՆԵՐԸ
Կը մասնակցին՝ Տիկ. Քնարիկ Արզումանեան, Օր. Ա. Հայրապետեան, Պ.Պ. Գ. Քէչտիրեան, Ա. Յակոբեան, Գ. Այինեան, Թ. Աստուածեան եւ Ռ. Մանուկեան:
Մուտք՝ 3, փոքրիկներու՝ *1* ֆր.:

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ԲԵՄԻ ՎՐԱՑ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՇՔԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
Կազմակերպուած Սեբաստիոյ Մուրատեան Վարժարանի շրջանաւարտ թատերասէրներու կողմէ
կիրակի, 24 Յունուար, ժամը 3ին:
Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն: կը խնդրուի չփոչոչել:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ
ՐԱՔԻ ՏԻՒՉ
Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անխառնով պատրաստուած օղին է ՐԱՔԻՏԻՒՉը:
Զգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերով պատրաստուած եւ ձեր կեանքին վնասակար օգիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒՉը, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժարեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է:
UN DUZE
MARQUE DÉPOSÉE
RAKI
40°
DUZE
Véritable Anisette Orientale
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL
Ֆրասսայի համար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱԼԱՓԻԻԵԱՆ
8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 89-0

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
Sociétés Savantes, *8 Rue Danton* (*St. Michel & Odéon*)
20 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՀԻՇՏ 8.45ԻՆ
Այս եղանակին մէջ միմիայն մէկ անգամ ըլլալով
Զուարթ եւ ծիծաղաշարժ օփէրէթ
ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ
Մասնակցութեամբ թատրոն ժօրժ Շահպարոնեանի եւ փարիզահայ ծանօթ դերասաններու եւ դերասանուհիներու:
Խոզոզումի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք կ'առնուին:
Գիները՝ 15, 10 եւ 5 ֆր.:
Տոմսերը նախօրօք գնել՝ Գրատուն Չրանտ-Յաժուէլէն, 51 *rue M. le Prince*

Cabinet PARMAC
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ
28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ
R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64
Մեր գլխաւոր աչխատանքները
1· ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:
2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ · երբ բան մը գիտէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ներկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չերծիած բայց ներկայիս ազգաբարուեանն մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն: Շատեր աւելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար:
3· ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.
Ա) *ԱՄՈՒՄՆԱԼՈՒԹԻՒՄ* արագ, ապահով եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով:
Բ) *ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.*— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աչխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:
Գ) *ՄՆԱՅՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.*— վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:
Դ) *ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.*— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆաչիներ, մասնաւոր ֆաչիներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ:
4· ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.
Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները:
Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաչնենք ֆաչիները էնվանթէրի պահուն:
Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաչիները:
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կու տանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆաչիները:
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաչիները:
Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ապահովագրութեանց մօտ:
ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ
Maison HERATCHIAN
Որ կը գտնուէր **rue Bleue**, *փոխադրուած է* **6 rue Lamartine**
(Petit Journalի ետեւի փողոցը), մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19
ՓԱՓՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵԹԱՔԱՆԱԿԻ ԳԻՆՈՎ
Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ եւ խմիչքներ: Գնումի համեմատ գեղեցիկ նուէրներ:
Livraison à domicile



Մուշտակավաճառ
ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70
Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:
Օգտուեցէք առիթէն: Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Օձիքներ եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք: կրստանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաջը: Մեր վաճառատունները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:
Ներկայ կարօնը բերուին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Ցառաջ» եւ կամ համապատասխան գրամական նուէր Փարիզի կապոյտ կամ կարմիր հաչերուն:

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ JEUDI 17 DÉCEMBRE 1936

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3297

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԽՕՀԱԿ ԽՕՍՔ

ԹՐՔԱԿԱՆ «ՇԱՆԹԱԺ»Ը

— · —

Ագուէս՝ երբ դիմացը ուժ կը տեսնէ, առիւծ՝ տկարին հան – դէպ, Թուրքիա տեսակ մը նուիրական պատերազմի ձեռնարկած է այս միջոցին, Ալէքսանդրէթի եւ Անտիոքի հարցին առթիւ :

« Ցառաջ » օրը օրին կը հաղորդէ Թուրք մամուլին հրատարա– կութիւնները, յօդուած թէ լուր :

Բոլորին ալ միտքը մէկ է,— անդադար իւղ լեցնել կրակին վրայ, ի հարկին ուրիշ կայծեր ալ վառել, ահուսարսափ առեղծե - լու եւ նոր աւարներ խլելու համար :

Էնկիւրի չատ լաւ գիտէ որ հոգատար իշխանութիւնը, Ֆրան- սա, այս միջոցին բազմաթիւ ծանրակշիռ հոգեր ունի բուն Եւրո - պայի մէջ : Միեւնոյն ատեն գիտէ որ Սուրիան դեռ տիրաբար կազմակերպուած չէ, իրրեւ պետութիւն, չունի բանակ եւ ուրիշ ամուր յենարաններ :

Հետեւաբար, առիթը չատ յարմար կը նկատէ, ահազանգ հնչեցնելու եւ ջուրերը պղտորելու համար : Եւ լեզուապատառ կանչ մը, ամխաներէ ի վեր :

— Կը զարնէ՛ն, կը քշէ՛ն, մեր մուխը կը մարեն, օդնութի՛ւն··

Այս առթիւ, ի՛նչ մեղրածորան խօսքեր՝ ի պատիւ Հայ « վա– ֆանատչ»ներուն, բայի, անչուշտ, «Դաշնակ»ներէն, որոնք Թրք- քական չահերուն դէմ կ'երթան···

Բայց միայն Թուրք մամուլը չէ որ կը հնչեցնէ մարտակոչը : Շարժման գլուխն անցած են, նաեւ, պատասխանատու անձեր : Տա- կաւին երէկ էր որ վարչապետը ինք անուղղակի ազդարարութիւն ներ կ'ուղղէր, Ինայողութեան Շարաթի բացման առթիւ.

— « Մեր ջիղերը այնքան լարուած են որ, յանկարծակի ծագած դէպքեր կրնան անբաղձալի հակազդեցութիւններ եւ շատ նեղա – ցուցիչ կացութիւն մը յառաջ բերել » :

Իսկ արտաքին գործակալը, Թ. Բ. Արաս, չունչը ժրնեւ ա - ռաւ, պաշտպանելու համար Թրքական տեսակէտը, որ չի համա – պատասխաններ ոչ 1921ի դաշնագրին տրամադրութեանց, ոչ ալ Հոգատարութեան պայմաններուն :

Ինչո՞ւ ծածկել, նոյն այդ չարաբաստիկ դաշնագրին մեղքն է որ կը քաւէ, այսօր, Ֆրանսա, եւ եթէ տկարանայ, քաւել պիտի տայ նաեւ նորազատ պետութեան, Սուրիոյ :

Ջիջումէ զիջում գլորելով, այդ չրջանի Ֆրանսական կառա - վարութեան բանագնացը, Ֆրանքլէն Պույեօն ատորագրեց Թուրք մը, որ ոչ աշխարհագրութեան կը համապատասխանէ, ոչ ալ տնտե- սական, ռազմական եւ ջրագրական պահանջներուն

Այդ իսկ պատճառով, երբեք չափազանցութիւն չէ յիշել թէ՝ Թուրքիա կը ձգտի տարածուիլ մինչեւ Հալէպ :

Նոյնինքն Թ. Բ. Արաս վերջերս յուշեց այս հարցը, երբ կը բանաձեւէր Թրքական պահանջները : Զարատասանեց բառը, Հա - լէպ, սակայն գործածեց բառ մը որ ուրիշ իմաստ չունի ,— ան - կախութիւն Ալէքսանդրէթ-Անտիոքի եւ «ներքնաշխարհ»ին հա – մար (հէնթըրլանտ) :

Դիտելի է որ Թուրքիոյ արտաքին գործակալը աւելի մեղմ արտայայտուեցաւ այս անգամ, Ա. Դ. Խորհուրդին առջեւ, բարե- կամութեան հաւատիքներ չուայլելով եւ իր վերջին խօսքը վերա– պահելով : Մանաւանդ որ, Ֆրանսայի ներկայացուցիչն ալ նոյն հաւատիքները կը չուայլէր, փոխադարձաբար ····

Ի՞նչ կը խորհի, այս առթիւ, բուն իրաւատէրը, Սուրիա :

Ի պատիւ արաբական մամուլին, պէտք է չեչտել որ աւելի չա- փաւոր եւ պաղարիւն դիրք մը բռնած է : Մի եւնոյն ատեն կենալով ամուր՝ իր արդար իրաւունքներուն վրայ :

Քանի մը հատուածներ՝ երկու թերթերէ .

— « 1921 հոկտեմբերին, կարգ մը համաձայնագրերու զօրու– թեամբը որոնց բոլորովին անտեղեակ էինք, սուրիական հողամա- սը զրկուեցաւ իր ամէնէն հարուստ շրջաններէն մէկէն՝ Կիլի – կիայէն :

Այս պահուս երբ Սուրիա կը տիրանայ իր ինքնավարութեան, չի կրնար համակերպիլ իր հողամասին մէկ նոր անդամատման :

Սուրիական մամուլը որ ցարդ կը զգուշանար խօսիլ Ալեքսան- տրէթի եւ Անտիոքի Սանճաքին մասին Թուրքիոյ բանաձեւած պա- հանջներուն մասին, այժմ հարկադրուած է այս մասին անդրա - դառնալ, քանի որ հանրային կարծիքը հետզհետէ աւելի սաստկօրէն կը շահագրգռուի այս ծանրակշիռ խնդրով :

Եթէ Տաւրոսէն անդին հեղինակաւոր անձեր կը յայտարարեն թէ «թուրք ժողովուրդը պատրաստ է կարմիր մելանով գրելու Սանճաքի վէճը կարգադրող գիրը (այսինքն արիւն թափելու) , մենք դեռ կը զգուշանանք այդպիսի լեզուագարութիւններէ : Սա - կայն վստահաբար, Սուրիացիները որոնք վճռած են այսուհետեւ իրենց ինքնիշխանութիւնը արժեցնել՝ ամէն կերպով, իրենց ազ - գային ժառանգութեան սահմանին մէջ, տրամադիր են ի հարկին գունաւոր մելաններու գործածութեան վարժուելու ··· » : (Էքօ տը Սիրի) :

— « Ցեղային, աշխարհագրական, իրաւական նկատումներ, Միջերկրականեան ուժերու հաւասարակշռութիւնը, պետութեանց յանձնառութիւններն ու շահերը այն խոր համոզումը կը ներշնչեն մեզ թէ այս խնդրին մէջ սուրիական տեսակէտն է որ պիտի յաղ - թանակէ ··· : (Էլ Ինչա) :

Ամէն պարագայի մէջ, հարցին լուծումը կախում ունի ոչ մի- այն արաբ ժողովուրդին եւ անոր հիւբընկալած բազմութեանց կամքէն, այլ եւ Ֆրանսայի վերջնական դիրքէն :

Գոյացած առժամեայ համաձայնութիւնը ժամանակ չահելու ձեւ մըն է :

Ո՞վ աւելի պիտի կրնայ օգտուիլ այդ պատեհութենէն :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՌԺԱՄԵԱՑ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԷԹ—ԱՆՏԻՈՔԻ ՄԱՍԻՆ

— · —

Քննիչներ պիտի դրկուին եւ զօրք պիտի խաղայ

— o —

Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդը երեքշաբթի օր լսեց Ֆրանսայի պատուիրակին բացատրութիւնները՝ իրրեւ պատաս – խան Թուրքիոյ արտաքին գործակալին առարկութեանց : Ցետոյ տեղեկաբերը, Պ. Սանտլէր համաձայնեցաւ Ֆրանսայի եւ Թուր - քիոյ ներկայացուցիչներուն հետ, կարգ մը միջոցներ ձեռք առնե– լու համար, մինչեւ որ վերջնական որոշում տրուի :

Այդ միջոցներն են.— 1· Յանձնախումբ մը կազմել խորհր - դակցութեան եւ հսկողութեան համար, բաղկացած՝ չէզոք ներկա- յացուցիչներէ, որոնք պիտի գործեն Ազգերու Դաշնակցութեան հովանաւորութեան տակ :

2·— Ետ կանչել այն օդնական զօրքը որ Ալէքսանդրէթ – Ան- տիոք դրկուեցաւ, վերջին դէպքերու հետեւանքով :

3·— Ֆրանսական կառավարութիւնը յանձն կ'առնէ Ա. Դ. Խոր- հուրդի յունուարի նիստէն առաջ վաւերացման ենթարկել Ֆրանքֆեւտուբիական դաշնագիրը : Իսկ Սուրիոյ խորհրդարանը կրնայ կատարել այդ վաւերացումը :

Այս համաձայնութիւնը յանձնուեցաւ Ա. Դ. Խորհուրդին վա- ւերացման :

Թուրքական պատուիրակին պատասխանը

— o —

Համաձայնութենէն առաջ, Պ. Վիվինո, Ֆրանսայի արտաքին նախարարութեանխորհրդականը, փաստացի ճառ մը խօսեցաւ Ֆր- բեւ պատասխան Թ. Բ. Արասի առարկութեանց : Նորէն յիշեցնե - լով թէ Ֆրանսա Թուրքիոյ հետ կապուած է անկեղծ եւ խոր բարե– կամութեամբ, Պ. Վիվինո մանրամասնօրէն պարզեց կնքուած հա - մաձայնութեանց եւ Հոգատարութեան արամադրութիւնները : Բացատրեց թէ Ֆրանսա երբեք վերապահական իրաւունքներ չէ ունեցած Սուրիոյ վրայ եւ հետեւաբար չունի վիճելի երկրամասին մէջ ալ : Ֆրանսա կը գործէր յանուն սուրիական հասարակութեան որ դաշնագիրները կնքուած ատեն կը կազմէր նահանգներու հա - մախմբում մը : Եւ վերջապէս, Ալէքսանդրէթ - Անտիոքի չրջանը չունի անկախութեան որ եւ է միտում բացի Սուրիայէն որուն կը պատկանի :

Պ. Վիվինո յիշեցուց թէ Ա. Դ. Խորհուրդը 1930ին վաւերացուց հովանաւորեալ երկիրներու վարչաձեւը, որուն համաձայն Սան - ճաքը պէտք է կառավարուի Սուրիոյ սահմանադրութեամբ, պա– հելով իր առանձին կարգ ու սարքը :

Թուրքիա կրնայ իր դիտողութիւնները ներկայացնել, քանի որ Ֆրանքֆեւտուբիական դաշնագիրը ի զօրու պիտի բլլայ երեք տա- րիէն, Սուրիան Ազգերու Դաշնակցութեան անդամագրուելէ վերջ : Նոյն դաշնագրին համաձայն, Սուրիոյ ազատագրութիւնը որ եւ է ձեւով պիտի չպղէ Սանճաքին մասնաւոր վարչաձեւին վրայ, ոչ ալ պիտի վնասէ Թուրք բնակչութեան վայելած իրաւունքներուն : Առանց իրաւապէս կամ գործնապէս պարտաւորուած բլլալու, Ֆրանսական կառավարութիւնը ի սէր Ֆրանքֆեւտուրք բարեկա – մութեան առաջարկեց բանակցիլ այդ կարգադրութեան մասին : Սա- կայն, Թրքական կառավարութիւնը գոհ չմնաց եւ պահանջեց որ Սանճաքը՝ սուրիական պետութեան այդ վարչական չրջանը վե – րածուի անկախ պետութեան : Այդպիսի արամադրութիւն չկայ Ենկիւրիի համաձայնութեան մէջ : Այդ պահանջը հակառակ է Հո - գատարութեան պայմանագրի առաջին յօդուածին, որ անկախու– թիւն կը նախատեսէ միայն երկու պետութեանց համար, Լիբանան եւ Սուրիա : Մնաց որ, այդպիսի անկախութիւն մը հոգալին կո - րուստ պիտի նշանակէր Սուրիոյ համար. հետեւաբար այդ պա - հանջը հակառակ է Հոգատարութեան պայմանագրի Ձրդ յօդուա - ծին, որուն համաձայն հոգատար պետութիւնը պարտաւոր է Սու- րիան ապահովել հողային որ եւ է կորուստի դէմ : Անշուշտ Ա. Դ. Խորհուրդը կրնայ որ եւ է ատեն փոխել իր որոշումները, ընդ ա - ռաջ երթալով Թուրքիոյ պահանջին : Բայց պէտք չէ մոռնալ հար- ցին զործնական երեւոյթները :

Ֆրանսայի ներկայացուցիչը յետոյ պատասխանեց Թուրքիոյ գործակալին այն գանգատներուն թէ Սանճաքը զինուորական զբ– րաման տակ է, եւ այս առթիւ յայտնեց դանուած զինուորներուն թիւը : Ապա զարմանք յայտնեց որ գործակալը իր ճառին մէջ խօ- սած է Պէյրութի եւ Տրիպոլսոյ դէպքերու մասին, որոնք կապ չունին օրակարգին հետ :

Թ. Բ. Արաս պատասխանելով Պ. Վիվինոյի ճառին, յայտարա- րեց թէ իրեն կը վերապահէ ըստ էութեան խօսիլ, մանրամասն զե- կուցում մը ներկայացնելով Ա. Դ. Խորհուրդին, պատեհ ժամուն : Այնուհետեւ կնքուեցաւ առժամեայ համաձայնութիւնը :

Միջին ճանապարհ մը պիտի գտնուի

— o —

Քաղաքական չրջանակներու մէջ նկատի առնելով Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ սերտ բարեկամութիւնը, կը կարծեն թէ կարելի պի- տի բլլայ միջին ճամբայ մը գտնել, գոհացնելով երկու կողմերն ալ : Ա. Դ. Խորհուրդի նիստը պիտի փակուէր երէկ, չորեքշաբթի, եւ Թ. Բ. Արաս անմիջապէս Փարիզ պիտի գար, ուղղակի բանակ- ցութիւններ կատարելու համար : Իրազեկներու կարծիքով, եթէ կարելի չէ գոհացում տալ Սանճաքին անկախութեան պահանջին, կրնայ գտնուիլ միջին ճամբայ մը : Օրինակ, ինքնավարութիւն

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

« ԸՆԴԱՌԱՋԱՑՆԵԼ »

— · —

Հ. Մ. Ը. Մ.ի Աքէնթի Շրջ. վար - չութեան կողմէ հրատարակուած զե - կոյցի մը մէջ, կը հանդիպիմ հետեւ - եալ նախադասութեան (Նոր Օր, 10 դեկտ.) .

— « Մասնաճիւղերուն գործերը ա - ւելի ներդաշնակ կերպով ԸՆԴԱՌԱ - ՋԱՑՆԵԼՈՒ համար ··· » :

Կը կարդամ,եւ կը մեղմաՀմտաւոյի, որ կը յամառի էերականութեան, բա- ռակազմութեան, ածանցման, հոլով - ման, խոնարհման, գրաբարի եւ աշ - խարհաբարի դասեր տալ «Ցառաջ»ի ամպհոնէն ···

Կը մեղմեմ մանաւանդ անոր հա - մար որ, Տարազ լրջօրէն կը հաւատայ թէ գոնէ երիտասարդները կ'օգտուին իր հրապարակային դասերէն :

Մինչդեռ, «Ցառաջ»ի խմբագրու - թիւնը ահա տասնըմէկ տարիէ ի վեր ամէն օր շարադրութիւն կը սրբագրէ, տառասխալները կ'ուղղէ, նախադա - սութիւնները կը յղկէ եւ սակայն,— մարդիկ ինչպէս որ եղած են, այն- պէս ալ կը շարունակեն, անսասան :

Անշուշտ կան որ կ'օգտուին : Բայց կարելի է մտածել վրայ հարկել գա - նոնք :

Մենք գիտենք որ ոչ իսկ ուշադրութիւն կ'ընեն թէ ի՛նչ ղրկեր էինք, ի՛նչպէս գրեր էինք այսինչ բառը կամ խօսքը եւ ինչպէս տպուեր է :

Մէկ «յետ այսու»ն կարելի չեղաւ «այսուհետեւ»ի վերածել :

«Զեկուցանեց»ը, «մատուցեց »ը, «ծանուցանեց »ը եւ ամբողջ շարքը անարգել տուն - տեղ են եղած թեր - թերու, գիրքերու, տեղեկագիրներու եւ պաշտօնական հրատարակութեանց մէջ :

Ոչ իսկ խմբագիրները կը բարեհա - ճին տարրական ուշադրութիւն մը ներ- սիրել, գոնէ կոպիտ սխալները պակ - սեցնելու համար :

Եւ ահաւասիկ նոր գիւտ մը , — ԸՆԴԱՌԱՋԱՑՆԵԼ···

Դեռ չեմ յիշեր առօրեական բարբա- րոսութիւնները,— «ինքզինքնուն » , « ձեռքերովնին », « ոտքերովնին » , «ուրախութիւնին փորերնին մնաց » եւն· :

Հապա « որ »ի եւ «զոր»ի բարեկեն- դանը,— «Հացի խնդիրը ԶՈՐ էրն - նուեցաւ » .

Զգիտնալը ամօթ չէ, չսորվիլը ա - մօթ է, բաներ են հիները :

Եթէ «Ցառաջ»ը միջոց ունենար , պիտի առաջարկէի մրցանակ մը հատ- տատել , բաժնելու համար անոնց որ տասնըմէկ տարուան մէջ սորված են ճիշդ գրել գոնէ տասնըմէկ բառ կամ խօսք :

Նախակրթութեան շրջանը հինգ-վեց տարի է· իսկ մեր գրողներէն եւ թղթ- թակիցներէն շատերը արդէն համա - լսարանական շրջան մը բոլորած են··

Երէկուան յօդուածագիրները ար - դէն թերթ կը խմբագրեն ,ձեռագիր կը սրբագրեն եւ խմբագրական կը գրեն :

Շա՞տ է ինչ մը ուշադրութիւն եւ բարեխղճութիւն պահանջել , ի սէ՛ր ազգութեան եւ անոր «մեծասքանչ» բարբառին :

Չեմ կարծեր որ կարգ մը թերթերու խմբագրութիւնները գաղտնի դաշնա - գիր կնքած ըլլան երեւանի հետ, լրա- ցնելու համար հայաստան բոլշեւիկե - րէնի պակասը :

ՎԱՀԷ

ԸՆԿ. Ս. ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պոլ երեքշաբթի օր հարցաքննեց Տիկին Բարբոն Սարաֆեանը, որուն կ'ընկերանար իր փաստաբա- նը : Ամբաստանեալը կրկնեց իր առաջին յայտարարութիւնները, աւելցնելով.— «Այդ մարդը անպատուած էր աղջիկս, խորտակած՝ մեր կեանքը եւ երջանկութիւնը, ուստի սպաննեցի » :

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ Տիկին Սարաֆեան յետոյ պատմեց իր առաջին ամուսնութեան պարագաները, եւ թէ ինչպէս Ֆրանսա եկաւ, իր ամուսինը չարգուած ըլլալով Թուրքերուն կող– մէ : Հինգ տարի ապրեցաւ Պ. Սարաֆեանի հետ (Նիկողոս), մեր- ժելով ամուսնանալ, որովհետեւ իրմէ 9 տարու պզտիկ էր : Սա – կայն իվերջոյ իր աղջկան պատճառաւ հաւանեցաւ օրինականացը- նել իր կացութիւնը :

Թերթ մը կը գրէ թէ Տիկին Սարաֆեան հարցաքննութեան ա- տեն յայտնած է որ իր կեանքին ալ վերջ պիտի տայ :

Միջատութեան ծրագիրը չուր իյնա

Գերմանիա, Իտալիա եւ Փորթուկալ պատասխանեցին անգլեւ- Ֆրանսական առաջարկին, որ կը տրամադրէր աւելի խստացնել հսկողութիւնը Սպանիոյ չուրջը եւ մէկնորդութիւն մը կատարել, պատերազմը դադրեցնելու համար : Բոլոր պատասխաններն ալ ան- նպատակ կ'երեւան : Ֆրանսայի արտաքին նախարարը այս պարա – գան հաղորդելով իր պաշտօնակիցներուն, եզրակացուց թէ ուղ - ղակի եւ պաշտօնական միջամտութեան մը ժամանակը հասած չէ տակաւին : Ուրեմն կը մնայ միջոցներ ուսումնասիրել, զինքերու եւ կամաւորներու առաքումը արգիլելու համար : Այդ հոգն ալ կ'իյնայ Լոնտոնի յանձնախումբին վրայ :

**** Վերջին լուրերու համաձայն, ապստամբները ռազմագի– տական կարեւոր դիրք մը գրաւած են Մատրիտի արեւմտեան կող- մը : Կռիւները կը չարունակուին կատաղօրէն : Կ'ըսուի թէ վերջին երեք չարաթներու ընթացքին Մատրիտի առջեւ սպաննուած կամ վիրաւորուած են 5000 զինուորներ :*

Քաղաքին պարպումը կը չարունակուի : Այս առթիւ կազ - մուած կոմիտէն ձեռնարկած է մէկ չարաթուան մէջ հեռացնելու 60,000 հոգի, որոնց 30,000ը մանուկներ են :

Նոր փոխատութիւն ազգ. պաշտպանութեան համար

Նախարարական Խորհուրդի առջի օրուան նիստին մէջ, եմբա– տական նախարարը պարզեց դանձին վիճակը եւ մանրամասնու - թիւններ հաղորդեց նոր փոխատութեան մասին, որ պիտի յատ - կացուի ազգային պաշտպանութեան պէտքերուն : Նոր փոխատու - թեան պայմանաժամն է երեք տարի, դինը՝ 100 ֆրանքի փոխարէն 140 : Տոկոսի սակը չէ ճշդուած տակաւին : Կ'ըսուի թէ չատ աւելի կարեւոր փոխատութիւն մը պիտի կնքուի յաջորդիկային, եւ մա – կան պահանջները գոհացնելու համար :

— o —

ՋԻՆԱՍՏԱՆԻ ըմբոստական չարժումը չէ զսպուած տակաւին : Ապստամբ հրամանատարը, Ջանկ, միչտ գերի կը պահէ վարչա - պետը, Ջանկ - Քայ - Շէկ, որպէսզի չինական կառավարութիւնը պիղումներ կատարէ : Կրնայ ի հարկին գնդակահարել : Վարչապե - տը միչտ հակառակ է Մոսկուայի հետ դինակցութիւն կնքելու ծր- բագրին :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՕՐԳԱՆ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ Է ՄԱՅԻՍԻ 1-ԻՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄ ՀԱՆՐԱՊԵՏ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՎԱՀԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՎԱՀԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

ՄԵԾ ՊՈՂՈՍ ՀԱՅ ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

(ՕՐՎԱԾՔՆԵՐ)

— ֊ —

(Ի. Ս. Ալիքյան մասն)

Հոսող խոպանների եւ մերձարեւադարձային ծովերի հնագիտական ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ մարդկային կուլտուրան ծագել է ոչ թե ցամաքի, այլ ծովի ափերին։ Ծովը եղել է մարդկության առաջին մեծ ուսուցիչը։ Ծովի ափերին է մարդը սովորել ձկնորսություն, նավագնացություն, ծովային առեւտուր։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին քաղաքները, ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին պետությունները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին գրավոր օրենքները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին գիտությունները։

Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին գրականությունը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին գեղարվեստական գործերը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին երաժշտությունը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին պարերը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին խաղերը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին սպորտը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին տոները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին ծեսերը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին կրոնները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին աստվածները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին դիցաբանությունը։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին էպոսները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին առասպելները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին հեքիաթները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին լեգենդները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին ավանդությունները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին հավատալիքները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին նախապաշարմունքները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին սնահավատությունները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին կախարդանքները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին հմայքները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին թալիսմանները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին ամուլետները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին տալիսմանները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին ֆետիշները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին տոտեմները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին ցեղային նշանները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին զինանշանները։ Ծովի ափերին է մարդը ստեղծել առաջին դրոշ

չնորհել վիճելի չրջանին, երաշխաւորութեամբ Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ :

Ամէն պարագայի մէջ, Ֆրանսա տրամադիր չերեւար իւրացնելու վէճը, չափազանց զբաղած ըլլալով բուն Եւրոպայի մէջ :

**** Նորագոյն տեղեկագրի մը համաձայն, Սանճաքին բնակչութեան թիւն է 220,000, որոնց 85,000ը Թուրք, 62,000ը Ալէվի, 25,000ը Հայ, 23,000ը Արաբ, 18,000ը զանազան քրիստոնեաններ, 5000ը Քիւրտ : Այնպէս որ, պարզապէս հէքեաթ է Թուրքերու « չախչախիչ մեծամասնութիւնը », 250,000 Թուրքերով...*

**** Ժընեւի մէջ որոշ մտահոգութիւն կը տիրէ Արաբներու դրգռութեան մասին, քանի որ սուրիական մամուլը եւ ժողովուրդը երբեք տրամադիր չեն տեղի տալու Թրքական պահանջներուն առջեւ :*

Բանջարավաճառներու գործադուլը

Բանջարավաճառներու գործադուլին հետեւանքով, գիները բարձրացան մէկ օրէն միւսը : Թերթերը կը գրեն թէ գործադուլին միացած է Փարիզի չրջանի բանջարավաճառներուն 70 առ հարիւրը : Կարգ մը գաւառական քաղաքներու մէջ ալ գործադուլ ծագած ըլլալով, բանջարեղէններու պակասը հետզհետէ զգալի կը դառնայ : Ամէն միլոյ ձեռք առնուած է, որպէսզի ժողովուրդը առանց բանջարեղէնի չմնայ :

Բանթողները հատուցում կը պահանջեն արտադրութեան ծախքերու յաւելման առթիւ, որ հետեւանք է ընկերային նոր օրէնքներուն : Ոստիկանութիւնը կը հսկէ բանջարեղէնի չուկաներուն վրայ, որպէսզի անկարգութիւններ չպատահին :

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՊԼՈՎ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՀ ԴԱՂՏՆԻ ՁՕՐԱԳՈՒՆԴ ՄԸ հաստատուած է Գերմանիոյ մէջ, Ֆրանքֆուրտ-Ռայերիական սահմանին վրայ, կ'ըսէ զուիցերիական Թերթ մը : Այս առթիւ կ'աւելցնէ Թէ կարեւոր քանակութեամբ զէնք եւ ռազմանիւթ կը փոխադրուի գիշերանց :

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ սպարապետը, որ Վարշաւա գացած էր անցեալ չորեքշաբթի օր, ընկերակցութեամբ զինուորական մասնագէտներու, Պուքրէշ վերադարձաւ, վերահաստատելով երկու երկիրներուն զինուորական սերտ գործակցութիւնը» : Լեհաստանի արտաքին նախարարը Պուքրէշ պիտի այցելէ յառաջիկայ յունուարին, իսկ Ռումանիոյ Թագաւորը Վարշաւա պիտի երթայ գարնան :

Այրի Տիկին Լուսիա Տօնապետեան, Տէր եւ Տիկին Արամ Վ. Ծերունեան, Վերապատուելի Մ իհրան Կ. Կարապետեան (Քանատա), Տէր եւ Տիկին Զաւիկ Տօնապետեան, Տէր եւ Տիկին Մ իհրան Զամանթըլեան, Տէր եւ տիկին Մ իհրան Տօնապետեան (Վիէն), Տէր եւ Տիկին Մ. Տօնապետեան (Պէյրութ), Տէր եւ Տիկին Ա. Տօնապետեան (Ճունաստան), Տէր եւ Տիկին Յակոբ Տօնապետեան (Պուէնոս Այրէս), Տէր եւ Տիկին Հայկ Տօնապետեան (Ամերիկա), Այրի Տիկին Մ. Տօնապետեան եւ զաւակունք (Պէլճիա), Այրի Տիկին Կ. Սէվլէրեան եւ զաւակունք, Այրի Երեցկին Տաթիկեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Ց. Ձէվաիրճեան, Տէր եւ Տիկին Հ. Գրիգեան (Պուէնոս Այրէս), Այրի Տիկին Մարօ Տօնապետեան եւ զաւակունք (Ճունաստան), Այրի Տիկին Հ. Աւագեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Ս. Գամչեան, Տէր եւ Տիկին Ա. Ներսէսեան, Այրի Տիկին Վ. Անկեան եւ զաւակունք (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Մ. Ն. Պայէնտրեան (Տէսին), Տէր եւ Տիկին Ց. Լ. Օյունճեան, Այրի Տիկին Կիւլպէնկ Սարգիսեան եւ զաւակունք (Վիէն), իրենց խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնեն, ամէն անոնց, որոնք անձամբ, նամակով եւ հեռագրով՝ ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց սիրելի որդւոյն, եղբօր, աներորդւոյն, քեռորդւոյն, հօրեղբօրորդւոյն եւ ազգականին՝

ՍՈՒԻՐԷՆ ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆԻ

դառնաղէտ մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ 36 տարեկան հասակին մէջ :

Հանդուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ Մարսէյլի Շաթու Գամպէր գերեզմանատան մէջ, դեկտեմբեր 6ին :

Տէր եւ Տիկին Հայկ Թօփալեան եւ զաւակունք սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց մօր եւ մեծ մօր՝

ՏԻԿԻՆ ԿԻՒԼԻՒԶԱՐ ԹՕՓԱԼԵԱՆԻ
(Ծնեալ Ինճճեան)

դառնաղէտ մահը որ տեղի ունեցած է, Պոլիս :

ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ 1937

Փութացէք գնել մէկ օրացոյց ձեզ համար եւ մէկ հատ ալ նուիրելու ձեր բարեկամին, նոր տարիի առթիւ :

Մարսէյլի մէջ կը ծախուի՝ Ն. Կակոսեան, 49 Rue Nationale· ընկ. Յ. Հացագործեան, 13 Rue des Dominicaines եւ միութեանս գրադարանին մէջ 5 Rue de l'Eclipse· Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել՝ G. Djarayan, 5 Rue de l'Eclipse· *Մարսէյլ :*

"Վ Է Մ"

Մամուլի տակ է եւ շուտով լոյս կը տեսնէ ԺՋ. թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.—

Դ. ԴԻՒԶԱԼԵԱՆ «Մ. Փարթուգալեան».— Վ. ՄԻՆԱՒՈՐԵԱՆ՝ «Սրհաւիրքի Օրեր».— ՊՐՈՖ. Ն. ԱՂՈՆՑ՝ «Նոր հայկրէն քերականութիւնը».— ՏՈՒՔԹ. Վ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ՝ «Յուշատետրէս».— Հ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ՝ «Անդրանիկը Միւնաց աշխարհում».— Վ. ՓՈՓՈՁԵԱՆ՝ «Համաշխարհային պատերազմը եւ Տարօնի աշխարհը» (վերջ).— «Հայ Հայկական բանակցութիւններ».— ՀԻՆ ԹՈՒՂԹԵՐ Ռուստոմի Նամակները.— ԱՆՑԵԱԼՔ.— ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹ.— ԴԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ.— ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ — Վ. ԵԳ. ՄԱՆԿՈՒՆԻ՝ «Դէպքդ Դ. եւ իր ժամանակը».— Նկարներ·

Խմբագրութիւնը շատ կը խնդրէ բաժանորդներէն փութացնել բաժնեգիներու վճարումը: Մասնաւորապէս կը խնդրուի Ֆրանսայի բաժանորդներէն չգնալ մինչեւ Նոր-Տարի փակել իրենց հաշիւները, որով մեծ աշխատութիւն ցոյց տուած կը լինին խմբագրութեան: Փարիզի բաժանորդները կարող են բաժնեգինը ուղարկել Լ. Գեւոնեանի ձեռքով «Ցարաչ»ի խմբագրատուն, Մարսէյլինը՝ Ն. Կակոսեանին՝ 49 rue Nationale: կամ ուղղակի խմբագրութեան՝ S. Vratzian, 13 Rue des Platanes Plessis-Robinson, (Seine).

ՎԱՐՁՈՒ Է *13րդ թաղամասին մէջ կօշկակարի խանութ մը կարծրքներով միասին: Ներկայանալի եւ լուսաւոր խանութ, 4 մէթր լայնք, 4 մէթր խորութիւն, եաեւը մեծ սենեակ: Տարեկան վարձք շարժով միասին 1800 ֆրք.: Պայլ 9 տարի, կարեւոր է չափի վրայ կօշիկ կարելը: Ապահովուած գործ առաջին օրէն:*

Դիմել՝ 8, Rue d'Italie, *Փարիզ (13·) Մէթրօ* Tolbiac.

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ ՑԱՐՕՆ-ՅՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆԻ Նահանգային Հայր· Միութիւնը բացառիկ ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր հայրենակիցները այսօր, Կիրակի երեկոյ ժամը 8ին, *119* Ա վէնիւ տ'Իթալիի սրճարանին մէջ· Անհրաժեշտ ներկայութիւն եւ խիստ կարեւոր օրակարգ·

ՓԱՐԻԶԻ Սերաստիոյ Նահանգային Հայր· Միութիւնը կը հրաւիրէ ընդհ· ժողովի, անդամ եւ ոչ անդամ բոլոր հայրենակիցները, 20 դեկտ· կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին Ֆլօրիա ճաշարանին մեծ սրահին մէջ, 61, rue Mr. le Prince:

Հ. Յ. Դ.

Գանատա

ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ (Մարսէյլ) ընկ· կարօ ենթակոմիտէի ընդհանուր անդամական ժողովը 20 դեկտ· կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 5ին, ընկեր Յովհաննէս Վառօեանի բնակարանին մէջ :

ՊՈՒԼՎԱՌ ՕՏՏՈՑԻ Վառմեան ենթակոմիտէն ընդհ· ժողովի կը հրաւիրէ երեք խումբերու ընկերները, 20 դեկտ· կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Անիէս-Պուա-Քոլոնպի Ֆ. կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ,
20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը *2—7,*
149*bis* Ave. d'Argenteuil, Foyer Socialisteի սրահին մէջ,
Նախագահութեամբ ՏԻԿ. ՄԻՍԱՔԵԱՆԻ
Կը ներկայացուի զաւեշտ մը՝ Պ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆի կողմէ,
երգ, արտասանութիւն, Թէյ եւ խմորեղէն:
Թախքերու մասնակցութեան համար մուտք՝ 3, փոքրիկներու *1* Ֆր:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

8 Rue Bossuet, Paris (10e)

Այսօր, Կիրակի, ժամը 5իդ 2ին
Դասախօսութիւն՝ Պ. Ա. ՉՕՊԱՆԵԱՆԻ
«Արուեստի հայ մնալուն պայմանները արտասահմանի Նորահաս արուեստագէտներուն քով»·
ԱՍՈՒԼԻՍ—ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱԿՈՒՄԲԻՆ ՄԷՋ, 8 rue Bossuet, *ամէն հինգշաբթի, դասախօսութիւն—հանդէս կամ գեղարուեստական-հանդէս-պարահանդէս·*

Թէյասեղան

Քլինեանքուսի Մեծ Նոր գիւղի Նորակազմ Տիկնանց մասնաճիւղին կողմէ
20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին,
137 rue Damrémont, Paris (18e), մէթրօ *Cligancourt* եւ *Jules Joffrin*
Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Մուտք 2 Ֆր·

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Sociétés Savantes, *8 Rue Danton (St. Michel & Odéon)*
20 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՀԻՇԵՏ 8.45ԻՆ
Այս եղանակին մէջ մխիթարեան մէկ անգամ ըլլալով
Զուարթ եւ ծիծաղաշարժ օփերէթ

ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

Կը մասնակցին՝ ԺՕՐԺ ՇԱՀՊԱՐՈՆԵԱՆ, ԳՄԲԷԹԵԱՆ, ՏԻՐՎԻՇԵԱՆ, ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, ՕԱՐԱՆԵԱՆ, Տիկիններ ԳԱՅԵԱՆԷ, ՔՆԱՐ, ՄԵՒԻՆ եւ ԳԵՂՈՒԻՀԻ, եւ բացառապէս Տիկին ԽԱՆԴԱՄԻՐՈՅԻ Ասիայի դերով:

Թեոդումի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք կ'առնուին:
Գիները՝ 15, 10 եւ 5 Ֆր·:
Յոժսերը նախօրօք գնել՝ Գրատուն Չրանտ-Յամուէլէնի, 51 *rue M. le Prince*

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ԲԵՄԻ ՎՐԱՑ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՇՔԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
կազմակերպուած Սեւրի Մուրատեան Վարժարանի
չրջանաւարտ Թատերասէրներու կողմէ
կիրակի, 24 Յունուար, ժամը 5ին:
Մանրամասնութիւնները վօտ օրէն: կը խնդրուի չխաչածեւել:

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս (Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)

Նախաձեռնութեամբ Հայ Կամ· եւ Մարտիկներու Միութեան :

Տեղի կ'ունենայ գեկտ. 19ին, չաբաթ երեկոյ մինչեւ լոյս
Salle des Ingénieurs Civilsի *մէջ,* **19 rue Blanche,** *մէթրօ* **Blanche** *եւ* **Trinité**
Հովանաւորութեամբ ՉՕՐ. ՊՈՒՔՄՕՆԻ մասնակցութեամբ Սուրիոյ ղինուորական բոլոր ուժերու վերին հրամանատար ՉՕՐ. ՇՎԱԼԻԷԻ եւ նախագահութեամբ Փ. ՖՈՒՐՆԻԷի (նախագահ Ֆրանսական Ռազմիկներու Լիկին)·
Խօսք պիտի առնեն ՉՕՐ. ՇՎԱԼԻԷ, Փ. ՖՈՒՐՆԻԷ, եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ ԳՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ·
Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Պիտի երգէ յայտնի երգչուհի Մարսիլիոյ Օփերայէն ՅԻԿ. ԹԷՐՋԻ, Ինքնագիր ուղերձ մը ՕՐ. Ա. ՌԱՆԺԻԼԵԱՆի կողմէ: Պիտի ներկայացուի Անգրանիկի ֆիլմը·
50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՍԿԵՆ ՀԱՑ ԱՐԻՆԵՐԸ
Մուտք *8* Ֆր·· Սկիզբը ժամը 8.30ին: կը խնդրուի յատկապէս ճշդապահ եւ կարգապահ ըլլալ·

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԲԵԼԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

—o—

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1· ՎԻՃԱԲԵԼԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ· երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարկելու ձեր տուրքը, առանց ճշդելու Թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ մեզ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բացյ ֆարկայն ազգաբարութեան մէջ չի նշանակուած առանձնութիւններէն: Եաեւ առելորդ տուրքեր կը վճարուն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր չահերը պաշտպանելու ֆամար:

3· ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ·

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹՈՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մասնագէտ վաստաքանի ձեռքով:

Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՑԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆաշիւներ, մասնաւոր ֆաշիւներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւնները օրէնքի եւ ապաֆովութեան տեսակէտէն:

4· ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ·

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները:

Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաստատենք ֆաշիւները էնվանթէրի պաֆուն:

Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիւները:

Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կու տանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դնուելէ առաջ:

Ե.) Կը քննենք Լիքվիտասիոնի ֆաշիւները:

Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիւները:

Է.) Կ'ուժանդակենք ձեզ ՝ատնագիտորէն պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ·, ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ·ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur



H. PAPAZIAN

Spécialité de véritable Rahat-Locoum de Stambul

Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)

Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք՝ գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԵՐԶԱԿՆԵՐՈՒ, ԲՐԻՖՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՖՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ

կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիքոյի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet)· Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ· Նախապատուութիւն տուէք մեզի· Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտածողին դիմել· Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ· Փարիզի մէջ՝ չրջուն գնորդներ·

Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)**

Tél. Prov. 34—61

50 մէթր ֆեռու իմիջ կայարանէն եւ 32 Թիւ օմնիպիւսի կայարանէն, վարձու են (tout confort) յարկաբաժիններ, 1 փիէսնոց մեծ խոհանոցով 2000 ֆր·: Շարժ չօֆաժ միասին 3 փիէս խոհանոց 3750 ֆր·: Ժամն գինով մէկ խանութ: Դիմեցէք տեղւոյն վրայ, 72-74 Bld. Rodin, à Issy-les-Mouli-neaux.

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ յարկաբաժիններ, ամէն յարմարութիւններով (tout confort), մէկ մեծ սենեակ խոհանոցը մէջքը՝ 1300 ֆր. եւ 1650 ֆր., 3 փիէս, սալ տը պէն 3640 ֆր. (շարժ եւ չօֆաժ մէջը ըլլալով)· Դիմել 13 rue de la Vistule, մէթրօ Maison Blanche·

ԳԱՖԷ ՏԵԱԼԷ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

ԳԱՖԷ ՏԵԱԼԷ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսը ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

CABINET de Me V. YARJANIAN

JURISCONSULTE

44, Rue Lafayette—Paris (9e) Métro Peletier Tél. Provence 78—38

Կը ստանձնէ Առեւտրական, Պատժական եւ Քաղաքային ամէն տեսակ դատեր: Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ դասական եւ վարչական գործերու համար եւ կամ բեռանացի: Նախաբարեվանց եւ բոլոր պաշտօնատուներու մօտ, վարչական եւ իրաւական դիմումներ: Հայ առեւտրականներու եւ անհատներու մասնաւոր դիւրութիւններ պատուագրի վճարման համար, նկատի առնելով ներկայ տնտեսական տագնապը: Մասնաւոր սպասարկութիւն քաղաքային եւ կրօնական ամուսնալուծման դատերու համար, ինչպէս նաեւ վիզայ Ամերիկա մեկնելու համար: Արագութիւն եւ գաղտնապահութիւն: Դիմեցէք եւ պիտի տանաք ամէն գոհացում: Գաւառներէն եւ արտասահմանէն եղած դիմումներուն կը պատասխանուի անմիջապէս:

Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է:

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 Ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
18
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
18 DÉCEMBRE
1936

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3298

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻԱՍԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԲԱՑԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՉՈՒՆԻ

— . —

« Մով մը կաթ ջուր կտրած » ...

Անհրաժեշտ է աւելի քան խօսիլ, մտածելու համար ողբեր դութիւն մը որ կրնայ աղէտի վերածուիլ, վաղը: Աւելի չուտ քան կը սպասենք:

Հարցը կը վերաբերի այն չէն բազմութեանց, որոնք անջրպետ մը բացած հայկական կեանքին եւ իրենց միջեւ, օրը իրիկուն կ'ընեն իրենց առնչին կամ խանութին պատուհանէն դիտելով աշխարհը:

Գիտակցաբար կը զործածենք բացատրութիւնը, — «չէն բազմութիւններ »:

Արդարութիւնը կը պահանջէ յիշեցնել թէ՝ բոլորովին անճարներ չեն անոնք որ կը խուսափին հանրօգուտ, հայկական զործունէութենէ, նոյնիսկ ազգային կոչուած միջավայրէն:

Ընդհակառակն, աւելի շատ անճարներն ու անրախտներն են որ կ'երեւան այս կամ այն ճակատին վրայ: Մինչ միւսները, մեծ մասով բեռ կապած, ամէն պարագայի մէջ իրենց մէջքը չոկած են, բայց — խուսափելով կը խուսափին :

Կրնաք ամէն տեղ հանդիպիլ անոնց, — սրճարան, պարասրահ, սինեմա, բայց երբեք հայկական միջավայրի մէջ: Երեւան ալ, կամ պարն է որ կը խանդավառէ զիրենք, եւ կամ այս ու այն «նիւմէօ»ն :

Ընդհանրապէս «խելացիներ» են ասոնք, բան բառով՝ բանգէտներ :

Անոնք յաճախ կը բարեհաճին խօսիլ հանրային հոգերու մասին, բայց խելք սորվեցնելու, ոչ թէ պարտականութիւն մը կատարելու համար:

Անչուշտ խելօք բաներ ալ կ'ըսեն: Կամ գոնէ կը մտածեն:

Եւ սակայն, ի՞նչ բանի կրնայ ծառայել այս կամ այն խելքը, երբ կը չարունակեն հեռու մնալ կրակի գիծէն ...

Պայման չէ որ բոլորն ալ անդամ ըլլան քաղաքական կուսակցութեան մը, այս կամ այն միութեան, համաձայն իրենց համոզումներուն :

Ամէն երկրի մէջ ալ, զործօն փոքրամասնութիւններ են որ կ'երեւան հրապարակի վրայ, կը վարեն այս կամ այն ճակատը, իրենց եռեւէն քաշելով բազմութիւնները:

Բայց, ուրի՞շ բան է խրատիլ որ եւ է կազմակերպութենէ, եւ բոլորովին ուրիշ բան՝ իր անձը վեր դասել այս ժողովուրդէն, եւ ամէն կապ կտրել հայկական միջավայրին հետ:

Այս վերջին պարագան է որ ամէնէն աւելի աչքի կը զարնէ ինչպէս Փարիզի, նոյնպէս գաւառի մէջ:

Ամէն տեղ ալ, քանի մը հազարներ կամ հարիւրներ են որ կը խառնուին հասանքին, զանազան ճակատներու վրայ, կ'ուզեն տեւնել տարագիր ժողովուրդին չարն ու բարին, եւ պարտականութիւններ առանձնել, համաձայն իրենց դաւանանքին եւ կարողութեան :

Ո՞ւր են միւսները, մանաւանդ երիտասարդները:

Այլեւս եկած է ժամանակը որ այս հարցումը հնչէ բոլոր չրջանակներուն մէջ, իբրեւ տեսակ մը ահազանգ:

Ուրիշներ — աւելի հզօրներ — մարտակոչ կ'ուղղեն եւ պինարչաւներ կը սարքեն :

Մենք պէտք չունինք ոչ մէկուն, ոչ ալ միւսին:

Կոչ դիտակցութեան եւ պարտականութեան, — ահա ինչ որ կ'ինայ մեզի:

Գիտակցութիւն՝ ըմբռնելու համար սպառնացող վտանգը, եւ պարտականութիւն՝ առմնամոփակելու համար անոր հետեւանքները :

Ապա ուրեմն աւելի սերտ մերձեցում այն բոլոր տարրերուն հետ որ կը զործեն յանուն ինքնապաշտպանութեան: Եւ սէր, սիրոյ զործնական ապացոյց՝ հալածական ժողովուրդին հանդէպ:

Թելացի բանե՞ր կը մտածես.— նեռուէ կրկէս եւ համոզէ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀԻ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀԻ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

Հայկական Լեռնաշխարհի հարավային համակուլտուրայի համար

Հայկական Լեռնաշխարհի հարավային համակուլտուրայի համար

Հայկական Լեռնաշխարհի հարավային համակուլտուրայի համար

Հայկական Լեռնաշխարհի հարավային համակուլտուրայի համար

ՀՈՒՅՍԱՓԱՅԼ

(ԿԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ)

— ո —

Հայաստանի մասին ամենաշատ գրքերը գրել են օտարները։ Նրանք եկել են, ուսումնասիրել մեր երկիրը, ապրել մեր մեջ, ծանոթացել մեր սովորությունների հետ, ապա գրել իրենց տպավորությունները։ Ամենից հետաքրքրականը, իհարկե, այն գրքերն են, որոնք գրված են ճանապարհորդների կողմից։ Ճանապարհորդը ամենից շատ է նկատում նորը, անսովորը, տարբերը։ Նա ամենից շատ է նկատում այն, ինչ ինքն իր երկրում չի տեսել։ Ուստի ճանապարհորդների գրքերը ամենից շատ են հետաքրքրում ընթերցողին։

Ահա ֆրանսիացի Ժան Ռիշարի գիրքը։ Ռիշարը եկել է Հայաստան 1927 թվին։ Նա ապրել է Հայաստանում մի քանի ամիս, ուսումնասիրել է մեր կյանքը, ծանոթացել է մեր գրականության հետ, ապա գրել է իր տպավորությունները։ Ռիշարի գիրքը կոչվում է «Հայաստան»։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հին քաղաքակրթություն, որ հայերը ունեցել են իրենց թագավորները, որ հայերը ունեցել են իրենց գրականությունը, որ հայերը ունեցել են իրենց ճարտարապետությունը։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ բնություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։

Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։

Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։ Ռիշարը գրում է Հայաստանի մասին, որ նա ունի հարուստ պատմություն, որ հայերը ունեցել են իրենց ազգային հերոսները։

— ո —

ԳԱՂՓԱՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

(ՎԵՊ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅԵՐԻՆ)

Ամերիկայի հայերի մասին շատ է գրվել։ Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։ Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։ Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։

Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։ Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։ Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։

Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։ Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։ Ամերիկայի հայերի մասին գրել են ամերիկացի գրողները, գրել են հայ գրողները, գրել են ուրիշ ազգերի գրողները։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐԸ

Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։

Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։

Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։ Հայաստանի պատմական վայրերը շատ են։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։

Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։

Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։ Հայաստանի հնագիտությունը շատ հարուստ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՎԵՍՏԸ

Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։

Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։

Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։ Հայաստանի արվեստը շատ հարուստ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԸ

Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։

Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։

Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։ Հայաստանի անասունները շատ են։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՏԱՌԸ

Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։

Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։

Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։ Հայաստանի անտառը շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՔԱՐԱՆԵՐԸ

Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։

Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։

Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։ Հայաստանի հանքարանները շատ են։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։

Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։

Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։ Հայաստանի արտադրությունը շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՊԱԳԱՆ

Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։

Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։

Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։

Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։

Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԵՐ

Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։

Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։

Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։ Հայաստանի հարցերը շատ են։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։

Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։

Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։ Հայաստանի լուսավորությունը շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։

Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։

Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։ Հայաստանի առողջապահությունը շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆԳԻՍՏԸ

Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։

Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։

Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։ Հայաստանի հանգիստը շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։

Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։

Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։ Հայաստանի տնտեսությունը շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՊԱԳԱՆ

Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։

Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։

Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։ Հայաստանի ապագան շատ է։

— ո —

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։

Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։

Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։ Հայաստանի մասին շատ է գրվել։

Կրակ կը տեղայ Մատրիտի վրայ

Սպանիոյ ապստամբները կը շարունակեն անխնայ ռմբակոծել Մատրիտը: Միեւնոյն ատեն կատաղի կռիւներ կը մղուին մայրաքաղաքին արեւմտեան մասին մէջ: Զորեքշաբթի օր 44 օդանաւեր թռան Մատրիտի վրայ, ռումբ եւ թունդիւկ տեղացնելով: Իրենց դէմ ելան 14 կառավարական օդանաւեր, եւ բուռն կռիւ մը տեղի ունեցաւ: Այս ռմբակոծութեանց հետեւանքով մասնաւորապէս վնասուեցաւ Մատրիտի բանուորական թաղը՝ Թէթուան, ուր ըսպաննուեցան 4 հոգի, վիրաւորուեցան 200 հոգի, իսկ բազմաթիւ շէնքեր քանդուեցան:

Գերմանիա գաղթավայր կը պահանջէ

Ցօն Ռիպպենթրոփ, Լոնտոնի գերմանական դեսպանը եւ Հիթլէրի մտերիմը, ճառ մը խօսելով շեշտեց թէ Գերմանիա չի կրնար զարգանալ առանց գաղթավայրերու: «Գերմանիա կ'ուզէ նորէն դառնալ մեծ ազգ մը որ կրնայ իր առօրեայ աշխատանքը կատարել առանց չարունակ մտատանջուելու անհրաժեշտ նիւթերու պակասէն: Գաղթավայրերու տարացումը եւ համաշխարհային առեւտուրը կը կազմեն երկու կենսական միջոցներ՝ բարձրացնելու ժողովուրդին կեանքի մակարդակը: Համաշխարհային դժուարութեանց միակ լուծումը կը կայանայ ապրանքներու ազատ փոխանակութեան մէջ: Անհրաժեշտ է ներդաշնակութիւն մը հաստատել ունեցողներուն եւ չունեցողներուն միջեւ, որպէսզի կարելի ըլլայ ապահովել խաղաղութիւնը եւ բարգաւաճումը»:

Դեսպանը այս առթիւ բացատրեց թէ Գերմանիա միշտ բարեկամ պիտի մնայ Անգլիոյ եւ թէ աշխարհի միակ վտանգը կը կազմէ համայնավարութիւնը:

ՋԱՆՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԲԱՆԶԱՐԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒ գործադուլը կը չարունակուի տակաւին, եւ երէկ աւելի ծանրացուն հանգամանք ստացած էր: Պատուիրակութիւն մը ներկայացաւ հողագործական նախարարութեան, բանակցելու համար: Կարգ մը բանջարեղէններ կամ դժուար կը ճարուին եւ կամ շատ սղած են:

ՀԱՋԱՐ ԲՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐ ձերբակալուեցան Ցունաստանի մէջ, դաւ մը երեւան հանուած ըլլալով: Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ ոստիկանութիւնը յայտնած է ձեռք անցընել բոլոր թուղթերը, որոնց համաձայն համայնավար կուսակցութիւնը կը չարունակէ գործել բոլոր քաղաքներուն մէջ: Այս առթիւ ամբաստանութեան տակ ինկած են նաեւ սպաներ՝ բանակէն եւ նաւատորմէն, ինչպէս եւ բազմաթիւ պետական պաշտօնեաներ:

ԱՆԳԼԻՈՑ ՀՐԱԺԱՐԵԱԼ ԱՐՔԱՆ, խտուբրա, որ այժմ կը կոչուի Ուինզըրի դուքս, չավազանց չոայլ ծախքերը ըրած եւ պարտքի տակ մնացած է: Երբ անցեալ չաբթու հրաժարեցաւ, կ'ըսէին թէ կառավարութիւնը 50,000 ոսկի տարեթոշակ պիտի սահմանէ: Այժմ կը հաւատան թէ 20,000 ոսկիէն աւելի չպիտի տրուի, այն ալ եթէ ընդիմադիրները ընդունին: — Տիկին Սիմսըն, որ դեռ Քան կը մնայ, դէպ մը նամակներ ղրկեց Վիէննա, իշխանին, մտերմուհիներուն մէկուն մօտ:

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ գործադիրը կոմիտէն ժողովի դումարելով, անգամ մը եւս չեշտեց թէ ամբողջովին վարած է ժողովրդական ճակատի ծրագրին: Բայց կը պահանջէ որ հատուածական յանձնառութիւնները յարգուին բոլորին կողմէ, միեւնոյն ուղղամտութեամբ: Այս առթիւ կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ պին-ուրական նախարարը, Պ. Տալատիէ, չեշտելով թէ անհրաժեշտ է ամէն զոհողութիւն ստանձնել, խաղաղութիւնը պահպանելու համար:

ՕՏԱՐՆԵՐՈՒ ՀԻՒՒՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ազգերը հետզհետէ կը հաղորդուին զանազան թաղերու մէջ: Անցեալ չաբթու կոչ ուղղուած էր Նէօյլի մէջ, երէկ՝ 13րդ թաղամասին մէջ (Իթալի): Քննութեան կը հրաւիրուին 21էն մինչեւ 33 տարեկանները:

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԻԹԻՆ կը հեռագրեն թէ հանդարտութիւնը վերահաստատուած է եւ սովորական կեանքը վերսկսած: Նոր երեսփոխանները, ինչպէս եւ Թուրք եւ արաբ երեւելիներ ցաւ յայտնած են վերջին դէպքերուն առթիւ, որոնց հետեւանքով սպաննուած են երկու հոգի, վիրաւորուած՝ 20 հոգի (Նոյ. 30էն դեկտ. 1):

Ողբացեալ ընկ. Ս. ՍԱՍՈՒՆԻի յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի, 20 դեկտեմբեր կէսօրէ վերջ, ժամը ճիշդ 3ին, Փարիզի Հայոց եկեղեցին, 15, բիւ ժան Կուժոն, իսկ մարմինը կ'ամփոփուի Պանեէօյի գերեզմանատունը:

Հ. Յ. Դ. ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿԵԴՐ. ԿՈՄԻՏԷ

Տէր եւ Տիկին կարօ Սասունի եւ զաւակներ, Պ. Արմէն Սասունի, Պ. Հրայր Սասունի, Այրի Տիկին Մեծատուրեան, Օր. Մանուիկ Մեծատուրեան, Պ. Վահան Մեծատուրեան սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց սիրելի եղբօր, հօրեղբօր եւ ազգականին՝

ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ

դառնաղէտ մահը:

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այս կիրակի, 20 դեկտեմբեր, կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 3ին, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15, բիւ ժան Կուժոն, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պանեէօյի գերեզմանատունը:

ԾԱՆՕԹ.— Մասնաւոր մահագդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել:

ՀԱՅԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կրընոպլի ենթակոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻի մահուան առթիւ իր պարագաներուն:

×

Կրընոպլի ենթակոմիտէն իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. ՅովհաննէՀ Աստոեանի եւ պարագաներուն, իրենց աղջկան մահուան առթիւ:

×

Պօրտոյի մուրատ խումբի ընկերները իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն ընկ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻի մահուան առթիւ իր եղբայրներուն եւ պարագաներուն:

×

Տէր եւ Տիկին Յակոբ Ալէքսանեան սրտի խորունկ կսկիծով կ'ողբան իրենց հայրենակից Ս. ՍԱՍՈՒՆԻի եղերական մահը եւ իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն իր եղբայրներուն՝ կարօ եւ Արմէն Սասունիներուն եւ պարագաներուն:

×

Ֆ. Կ. խաչի ՏՀսինի մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Պ. Հրանա Քէօսէեանի իր եղբօր՝ Դ. ՔԷՕՍԷեանի մահուան առթիւ:

×

Ֆ. Կ. խաչի ՏՀսինի մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻի մահուան առթիւ իր եղբայրներուն՝ կարօ եւ Արմէն Սասունիներուն եւ պարագաներուն:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme. PARIS (13)

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Սեբաստիոյ Նահանգային Հայր. Միութիւնը կը հրաւիրէ ընդհ. ժողովի, անդամ եւ ոչ անդամ բոլոր հայրենակիցները, 20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին Ֆլօրիա ճաշարանին մեծ սրահին մէջ, 61, rue Mr. le Prince:

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

ԳԱՂԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս (Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)

Նախաձեռնութեամբ Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան:

եւ մասնակցութեամբ Փարիզի Ուրֆայի Հայրենակցական Միութեան

Ցեղի կ'ունենայ դեկտ. 19ին, շաբաթ երեկոյ մինչեւ լոյս

Salle des Ingénieurs Civils *մէջ,* **19 rue Blanche,** *մէթրօ* **Blanche** *եւ* **Trinité**

Հովանաւորութեամբ ՀՕՐ. ՊՈՒՀՄՕՆԻ մասնակցութեամբ Սուրիոյ զինուորական բոլոր ուժերու վերին հրամանատար ՀՕՐ. ՇՎԱԼԻԷի եւ նախագահութեամբ Փ. ՑՈՒՐՆԻԷի (նախագահ Ֆրանսական Ռազմիկներու Լիկին):

Ցօսք պիտի առնեն ՀՕՐ. ՇՎԱԼԻԷ, Փ. ՑՈՒՐՆԻԷ, եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ
ԳՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Պիտի երգէ յայտնի երգչուհի Մարսէլիոյ Օփերայէն ՅԻԿ. ԹՒՐՔԻ, Ինքնագիր ուղերձ մը ՕՐ. Ա. ՌԱՆՃԷԼԵԱՆի կողմէ: Պիտի ներկայացուի Անգրանիկի ֆիլմը:

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳԱԽՈՒՄԲ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՍԿԵՆ ՀԱՑ ԱՌԻՆԵՐԸ

Մուտք 8 ֆր.: Սկիզբը ժամը 8.30ին: կը խնդրուի յատկապէս ճղգապահ եւ կարգապահ ըլլալ:

Հ. Ց. Դ.

Գալատ

ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆԻ (Մարսէյլ) ընկ. Կարօ ենթակոմիտէի ընդհանուր անդամական ժողովը 20 դեկտ. կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 5ին, ընկեր Ցովհաննէս Վառօեանի բնակարանին մէջ:

ՊՈՒՎՒԱՌ ՕՏՏՈՑԻ Վառամեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ երեք խումբերու ընկերները, 20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆԻ վարանդեան կոմիտէն ստիպողաբար ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Լիոնի եւ վէզի բոլոր ընկերները կիրակի, 20 դեկտ. կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղին: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՍԷՆԷ ԷՔԻԷՆի Անտաք ենթակոմիտէն ստիպողաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Ս. ԷՔԻԷՆի եւ Թալուտիէռի բոլոր ընկերները, 20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 8ին, Դուրեան գրադարանին մէջ:

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
8 Rue Bossuet, Paris (10e)

22 Դեկտ. երեքշաբթի, ժամը ճիշդ 21ին
Միութեանս Ակումբին մէջ, 8 rue Bossuet,
Պիտի խօսի **Պ. Լ. ԲԱՇԱԼԵԱՆ**

Նիւթ «Դպրոցական երիտասարդութեան զինուորական ծառայութիւնը Ֆրանսայի մէջ»:

Մանրամասն տեղեկութիւններ այս հրատապ հարցի մասին

ՁԵԿՈՅՑԸՆ ՎԵՐՋ ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Միութեանս Ակումբին մէջ ամէն երեկոյ ժամը 20·30 — 21·30 եւ շաբաթ օրերը ժամը 15 — 18 այս մասին կարելի է ստանալ ճիշդ տեղեկութիւններ:

Հաղորդ. միջոց.—Մէթրօ Gare du Nord եւ Poissonnière օթօպիւս V.

ԹԻՖԱՍԵՂԱՆ

Անիէռ-Պուա-Քոլոնպի Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ,

20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—7,
149*bis* Ave. d'Argenteuil, Foyer Socialisteի սրահին մէջ,
Նախագահութեամբ ՏԻԿ. ՄԻՍԱՔԵԱՆի
կը ներկայացուի զաւեշտ մը՝ Պ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆի կողմէ,
երգ, արտասանութիւն, թէյ եւ խմորեղէն:
Տախտերու մասնակցութեան համար մուտք՝ 3, փոքրիկներու 1 ֆր:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Sociétés Savantes, *8 Rue Danton* (*St. Michel & Odéon*)

20 ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 8.45ԻՆ

Այս եղանակին մէջ միմիայն մէկ անգամ ըլլալով
Զուարթ եւ ծիծաղաշարժ օփերէթ

ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

Կը մասնակցին՝ ԺՕՐԺ ՇԱՀՊԱՐՈՆԵԱՆ, ԴՄԲԼԹԵԱՆ, ՏԻՐՎԻՇԵԱՆ, ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ, ՈԱՐԱՖԵԱՆ, Տիկիններ ԴԱՅԵԱՆԷ, ՔՆԱՐ, ՄԵՒԻԼ եւ ԴԵԼՈՒԻՒ, եւ բացառապէս Տիկին ԱՆԴՈՒԱՄԻՐՈՑ Ասիայի դերով:

Թոդումի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք կ'առնուին:

Գիները՝ 15, 10 եւ 5 ֆր.:

Տոմսերը նախօրօք գնել՝ Գրատուն Շրանտ-Յաժուէլէն, 51 *rue M. le Prince*

Տօնուածառ եւ խնջոյք

Կրընոպլի Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ,
Ի նպաստ իր դպրոցին

27 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ,
Երգ, արտասանութիւն դպրոցական աշակերտներու կողմէ,
Փոքրիկներու պիտի տրուին նուէրներ:

ՎԱՐՁՈՒ ԵՆ *13րդ թաղամասի մէջ երկու սենեակներ, կազ, էլեքտրականութիւն: Տարեկան վարձք՝ 1140 ֆր.: Դիմել՝ հայկական նպարավաճառատուն, 17 rue Damesme, Paris (13) մէթրօ Tolbiac:*



Մուշտակավաճառ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Մեր վաճառատուններուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:
Օգտուեցէք առիթէն: Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիքեր եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք: կրնաննենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը: Մեր վաճառատունները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:
Ներկայ կտրօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ՝ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի Կապոյտ կամ Կարմիր Խաչերուն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Maison HERATCHIAN

Որ կը գտնուէր **rue Bleue,** *փոխադրուած է* **6 rue Lamartine**
(Petit Journalի ետեւի փողոցը), մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿԻ ԳԻՆՈՎ

Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ եւ խմիչքներ: Գնումի համեմատ զեղջիկ նուէրներ:
Livraison à domicile

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ՐԱՔԻ ՏԻԿՋ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած օղին է ՐԱՔԻՏԻԿՋի:

Զգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերով պատրաստուած եւ ձեր կեանքին վնասակար օղիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻԿՋը, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է:

UN DUZE
MARQUE DÉPOSÉE
RAKI
40°
DUZE
Véritable Anisette Orientale
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

Ֆրասսայի համար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱԼԱԹԻԱՆ
8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 89-0

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԹՈՐԳՈՄ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ

Fournitures pour tailleursի ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

43 Rue Richer, Paris (9), *մէթրօ* **Cadet**

Դերձակներու եւ դերձակուհիներու վերաբերեալ ամէն տեսակ

պիտոյքներու վաճառում:

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ են ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունը ամէն օր բաց է ժամը 2էն 7, բացի կիրակի օրերէ:

«Պուտի Օր»

Դեկտ. 27ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—12
Ռուսական երաժշտանոցի սրահին մէջ, 26 Ave. de Tokio
Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը չխաչաձեւելու համար:

ԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզի եւ շրջանի Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան կողմէ
26 Դեկտ. Շաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Սալ Հօրթիֆիլլիւրի մեծ սրահը, 84 բիւ Կրընէլ, մէթրօ Պաք
Ղեկավարութեամբ Պ. Ց. ԱՐԾՐՈՒՆԻի

Դեղարուեստական բաժինն կը մասնակցին՝ Ա. Գմբէթեան, Գ. Տէրվիշեան, Ս. Պալապանեան, Պ. Աղուանեան, թառիստ Աբգար, *հայրենակիցներ՝* Տիկ. Ն. Փապուտեան, Տիկ. Ռ. Գուլումեան, Օր. Գ. Մաճառեան, Գ. Մերտինեան, Գրիգոր-Վահան (*ֆանթէզի*):

Օրքէսթր ԲԱՐԻԿԵԱՆ 6 հոգիանց

Պարահանդէսը կը բանան քոյր-եղբայր Ազնաւուրեաններ՝ Այտա (Ալհամպրա թատրոնէն) եւ Շարլը Ազնաւուր (Մարթինի թատրոնէն): Եւրոպական եւ արեւելեան պարեր

Պարերու ընթացքին մրցումներ, անակնկալներ, ֆանթէզիներ, վիճակախաղ: Մանաւանդ փութը մը պիտի յատկացնէ լատինոյն պարողներուն բաժակ մը, ինքնահոս գրիչ մը եւ գավաթի կօշիկ մը՝ չափու վրայ:

Դիւրամատչելի ճոխ պուֆէ ղեկավարութեամբ՝ Մարգուանցի Ց. ԳԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆի:

Մուտք՝ կիներու 5 ֆր. այրերու 7·50 ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին բոլոր հայրենակիցներու մօտ, կեդրոնատեղի, 18, Փասաժ Փէֆին, Փարիզ (20): Կիշէն բաց է ժամը 7·30էն սկսեալ:

ԾԱՆՕՒ Է հիւանդութեան պատճառաւ, նպարատուն մը, հանրակառքի գծի վրայ, բազմամարդ թաղ, մթերանոցին ետեւ՝ 3 կտորով յարկաբաժին, լուսաւէտ եւ օդասուն, բակ ու պարտէզ, ուր՝ կարելի է պահել հաւ, նապաստակ, լաւ շահ ապահովելու համար:

Ապրանք եւ գործիք (*Պալանս օթօմաթիք եւ կլասիէռ* նոսր-նոր, դարակներ, եւայլն մէջը) 8500 ֆրանք միայն, կանխիկ: Այս լաւագոյն առիթը փախցնել չուզողները դիմեն՝ 18 Ավրնիւ տը Սէն Ժիւսթ, Մարսէյլ:

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
19
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
19 DÉCEMBRE
1936

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3299

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՄԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԽՕՍՔ

ԳԱՂԹԱՎԱՅՐ, ՋԻՆԱՐՇԱԻ ԵԻԱՅԼՆ

Ոչ մէկ բարենշան երեւոյթ՝ քաղաքական հորիզոնին վրայ: Ընդհակառակն, հետզհետէ աւելի կը չեչտուի համաստաբած անբարուկութիւնը, որուն մէկ հնոցը եթէ կը գտնուի Սպանիոյ մէջ, միւսը կ'երկարի մինչեւ Ծայր. Արեւելք:

Բոլոր այն հարցերը որ տարիներէ իվերլեզու եւ մեյան թափել կուտան, կը մնան առկախ: Ոչ հաւաքական ապահովութեան խնդիրը լուծուած է վերջնապէս, ոչ ալ սպառազինութեանց կրճատման որ եւ է բանաձեւ գործի վերածուած: Իսկ Ազգերու Դաշնակցութիւնը կը չարունակէ մնալ ակադեմական լսարան մը, ամէն անգամ որ հիմնական հարցեր կուգան սեղանի վրայ:

Եւ ահաւասիկ նոր կուսակցութիւն մը,— «ունեցող»ներու եւ «չունեցող»ներու պայքարը, ինչպէս կը կոչեն Գերմանիոյ մէջ:

Մի խօքերու պատրաստութեան շրջան մը բոլորելէ վերջ, Գերմանիա արդէն սկսեր է չեչտակի դնել խնդիրը:

— « Դուք հում նիւթի չեմարաններ՝ գաղթավայրեր ունիք, ես չունիմ: Իտալիան եւ Ճափոնն ալ գոհացում առացան, իսկ ես մնացի անճար: Գերմանիա միակ երկիրն է որ աշխարհի տունէն դուրս կը մնայ իրրեւ չքաւոր: Մենք այլեւս չենք կրնար գոհանալ կարիտաններով: Մենք ալ գաղթավայրեր կը պահանջենք , որ – պէսզի կարենանք նախանիւթ ճարել եւ ինքնապահ դառնալ: Եւ դեռ կը յուսանք թէ կարելի պիտի ըլլայ խաղաղութեամբ կարգադրել այս խնդիրը »:

Մօտաւորապէս այս է գերմանական բանաձեւը, որ այս չարթու միաժամանակ արձարձուեցաւ Անգլիոյ մէջ՝ Լոնտոնի գերմանական դեսպանին՝ Ֆօն Ռիպպենթրոպի բերնով, եւ Մ. Նահանգներուն մէջ՝ ապր. ամառնութեան նախարարին՝ Տոքթ. Շարթի առարգրութեամբ:

Ուրեմն Գերմանիա ժամանակը հասունցած կը համարի, արժեցնելու համար իր նոր պահանջները, որոնք թագ ու պսակը պիտի կազմեն հիմնական ծրագրի մը:

Իրաւունքներու հաւասարութիւն, պարտաւորիչ զինուրութիւն, քանդում՝ Վերսայլի դաշնագրով հաստատուած կապանքներու, եւ այժմ ալ՝ գաղթավայր:

Նոր չէ պահանջը, բայց առջին անգամ է որ մէջտեղ կը դրուի այսքան ուժգնօրէն, իրրեւ մշակուած բանաձեւ:

Մինչեւ հիմա Գերմանիա իր պահանջած իրաւունքները ապահովեց ինքնագլուխ, քաշուելով Ազգերու Դաշնակցութենէն եւ ձեռքերը ազատ պահելով որ եւ է միջազգային յանձնաժողովէ: Պատերազմի դաշնագրով, միայն 100,000 զինուոր պահելու իրաւունք ունէր, այն ալ կամաւոր եւ վճարովի: 1935 մարտ 16ին խզեց դաշնագիրը, եւ այսօր արդէն կը համրէ 800,000 հոգի, որ երկամեայ զինուորութեան օրէնքին գործադրութեան շնորհիւ պիտի բարձրանայ 1,300,000ի: Զինուորական մասնագէտներ իր պահեստի ուժը կը հաշուեն 8,000,000 , իսկ զինուորցուներու առաւելագոյն թիւը՝ 13,000,000 (պատերազմի առեն, երբ ընդհանուր զօրաշարժ հռչակուի):

Ուրեմն իր ուժին գիտակցութիւնն է որ այսքան բարձր խօսիլ կուտայ հիթլէրական Գերմանիոյ: Մանաւանդ որ պարագաներն ալ չատ նպաստաւոր են,— ընդհանուր անտարբերութիւն եւ զինարշաւ :

Պետութիւնները մրցումի եւած են իրարու հետ, կարելի եղածին չափ չատ եւ արագ զինուելու համար: Եւ կը թուի թէ բոլորն ալ անբաւական կը նկատեն իրենց պատրաստութիւնները, եղածը պահպանելու կամ նոր աւարներ չհեղու համար:

Այսպէս, ապր. պաշտպանութեան հոգը սուր հանգամանք ստացած է նաեւ այս երկրին մէջ: Դեռ առջի օրն էր որ նոր փոխարկութիւն մը հրապարակ հանուեցաւ, հոգալու համար ապր. պաշտպանութեան պէտքերը: Թերեւս առջին անգամ է որ չի յայտնուիր պահանջուած գումարը, ելմտական կամ զինուորական նկատումներով :

Մինչ Պ. Վէնսան Օրիոլ ճայնասփիւռով կը բացատրէր նոր փոխարկութեան պայմանները, անդին, արմատական կուսակցութեան գործադիր կոմիտէի ժողովին մէջ, ուշագրաւ յայտարարութիւններ կ'ընէր Պ. Տալատիէ, կուսակցութեան նախագահը , իրրեւ նախարար ապր. պաշտպանութեան.

— « Կառավարութեան ժողովներուն մէջ երբեմ խնդիր չէ եղած զինուորութեան շրջանը կրճատելու կամ ապր. պաշտպանութեան անհրաժեշտ վարկերէն ո՛ր եւ է մէկը մերժելու մասին: Զինուորութեան ներկայ շրջանը (երկու տարի) Ֆրանսայի կ'ապահովէ իրր 600,000 զինուոր, որոնց շուրջ 150,000ը ներկայիս անհրաժեշտ են հիւսիսային Ափրիկէի մէջ: Ուրեմն Ֆրանսայի մէջ կը մրնայ, ուրիշ կրճատումներով, 450,000 զինուոր: Իսկ մեր դիմացն ունինք բազմածին երկիր մը, որ հաշուէ 800,000 զինուոր, 200000 զինուորեալ բանուորներ եւ 50,000 զինուորցու ոստիկաններ : Մենք հարկադրուած ենք մեր երկիրը ապահովել որ եւ է արշաւանքի դէմ, ինչպէս եւ յարմարիլ հաւաքական ապահովութեան մեծ սկզբունքին: Այս երկու հիմնական նպատակներուն համար ունինք միայն 400,000 զինուոր: Անշուշտ անոնց ետին կը գտնուի կենդանի եւ բաջարի բազմութիւն մը: Բայց պէտք է հաշուի առնել անակնկալ յարձակումները, որոնք կարելի են այսօր, մինչ կարելի չէին 1914ին: Պէտք չէ որ Ֆրանսա դիւրին որս մը դառնայ »:

Նոյն մահազդութիւնները, տարբեր ձեւերով, միշտ կը կրկնուին ուրիշ երկիրներու մէջ, գլուխ ըլլալով Մեծն Բրիտանիան:

Արդ, խաղաղութեան խարխուլ չէնքը ո՞րքան կամ ի՞նչպէս կրնայ դիմանալ, չարաճումն սպառազինութեանց այս ժխորին մէջ: Մանաւանդ որ, հետզհետէ աւելի կը սրուին «չունեցող»ներուն ախորժակները «ունեցողներ»ուն դէմ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԹՒՐՔԻԱ ՊԻՏԻ ԲԱՆԱԿՑԻՆ

Ալէքսանտրէթի վհատ յուծելու համար

Ֆրանսայի արտաքին նախարար Պ. Իվօն Տէլպոսի հրաւէրին վրայ, Թուրքիոյ արտաքին գործավարը Փարիզ պիտի գայ երկուշաբթի օր եւ անմիջապէս բանակցութիւններ պիտի կատարուին, լուծելու համար Ալէքսանտրէթի խնդիրը: Իսկ Ազգերու Դաշնակցութեան կողմէ նշանակուած երեք «դիտողներ»ը չուտով ճամբայ պիտի ելլեն, հսկելու համար ապահովութեան միջոցներուն վրայ:

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկ, բարեկարգութիւնը վերահաստատուած է Ալէքսանտրէթ - Անտիոքի մէջ, թէեւ թուրք թերթերը կը չարունակեն չոնդալից լուրեր հրապարակել, խուճապ ստեղծելու համար:

ԾԱՆՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏՐԻՏԻ ՄԷՋ

Ե՞րբ կը սկսի նոր յարձակողականը

Վերջին լուրերու համաձայն, Զօր. Ֆրանքօ օդնական զօրք բաժացած ըլլալով, նոր եւ աւելի վճռական յարձակումի մը կը պատրաստուի, Մատրիտը գրաւելու համար: Կարգ մը թղթակիցներ կը գրեն թէ կառավարական զօրքը չատ կը նեղուի անօթութենէն եւ ցուրտէն եւ թէ չատեր ապաստամբներուն կը միանան:

Վեց անգլիացի երեսփոխաններ, որոնք Սպանիա գացեր էին անցեալ նոյեմբերին, քննութիւններ կատարելու համար, սարսափելի բաներ կը պատմեն իրենց տեղեկագրին մէջ: Վեց երեսփոխանները կը պատկանին Անգլիոյ երեք գլխաւոր կուսակցութենէն: Իրենց տեղեկագրին համաձայն, ժողովուրդը քաղցութեամբ կը դիմադրէ ամբոխածութեանց, սակայն դեղ չկայ եւ հաղորդակցութեան միջոցները անբաւական են, խաղաղ բնակչութիւնը պարպելու համար: Զօր. Ֆրանքօ 20 – 25,000 զինուոր ունի Մատրիտի առջեւ, իսկ հանրապետական կառավարութիւնը կրնայ ճակատեցնել 80,000էն մինչեւ 200,000 զինուոր, հաշուելով օտար կամաւորներն ալ: Զօր. Ֆրանքօ սկիզբէն իսկ իր տրամադրութեան տակ ունէր իտալական եւ գերմանական օդանաւեր, մինչ կառավարական զօրքը դեռ վերջերս կրցած է ճարել հրաձգիչ եւ հետազօտիչ օդանաւեր, որոնց համար կ'ըսեն թէ ռուսական են:

Միշտ համաձայն նոյն ապրիւրին, Մատրիտի բանտերուն մէջ կը գտնուին 14,000 քաղաքային եւ զինուորական բանտարկեալներ, որոնք ոչ դատուած, ոչ ալ հարցաքննուած են: Արժանահաւատ լուրերու համաձայն, հազարաւոր կասկածելիներ սպանուած են: Ցեռոյ կան «գաղտնի բանտերը», որոնց վրայ որ եւ է իշխանութիւն չունի կառավարութիւնը: Մարդ չի գիտեր թէ ինչ կ'անցնի կը դառնայ այդ զնտանիներուն մէջ :

Մինչեւ դեկտեմբեր 1 Մատրիտի տուներուն գրեթէ մէկ երրորդը կործանած էր ռմբակոծութեանց հետեւանքով, մանաւանդ բանուորական թաղերու մէջ: Համաճարակներու վտանգը կ'աճի , մանաւանդ որ ուտելիքը եւ վառելիքն ալ անբաւական են: Հազարաւոր այրեր եւ կիներ հարկադրուած են գոհանալ օրական մէկ ճաշով :

**** « Էքօ տը Փարի»ի խմբագիր եւ Փարիզի ազգայնական երեսփոխան Պ. Քէրիլիս, որ վերջերս պատյտ մը կատարած էր Սպանիոյ մէջ, առջի օր ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ կառավարական բանակին մէջ կը գտնուին 10,000 Ռուսեր, 12,000 Ֆրանսացիներ, 2000 Պելճիացիներ, 2000 Գերմանացիներ, 2000 Լեհեր եւ թէ ամբողջ ռազմամթերքը օտար արտադրութիւն է: Իսկ Զօր. Ֆրանքոյի դրօշին տակ կը կռուին 24,000 Մարոքցիներ, 500 Ֆրանսացիներ, 30,000 Գերմանացիներ: Բանախօսին կարծիքով , յաղթանակը պիտի չհնի Զօր. Ֆրանքօ, չնորհիւ Գերմանիոյ ընծայած աջակցութեան :*

ԼԷՕՆ ՊԼՈՒՄ ՀՐԱՄԱՑԵՑ ԴԱԴՐԵՑՆԵԼ

Մեռապաշտօնական շրջաններու գործադուլը

Ծերակոյտին առջի օրուան նիստին մէջ, երբ կը քննուէր պարտաւորիչ իրաւաբանութեան օրինագիծը, բուռն յարձակումներ եղան կառավարութեան դէմ: Կարգ մը Ծերակուտականներ հարցուցին թէ կառավարութիւնը պատրա՞ստ է վերջ տալու դործադուլներուն, մանաւանդ մեռապաշտօնական շրջաններուն մէջ: «Այս, պատասխանեց վարչապետը, Լէօն Պլում, բայց պէտք է բոլորնիս միջոցները բանութեան դիմելէ առաջ: Եթէ Ծերակոյտը չի սիրեր գործելու այս եղանակը, թող ըսէ մէկ անգամէն եւ միանգամ ընդ միչտ»: Ի վերջոյ համաձայնութիւն գոյացաւ որ վերջ տրուի հիւսիսային եւ արեւելեան շրջաններու մեռապաշտօնական բանուորներու գործադուլին, ի սէր ազգային պաշտպանութեան :

Այս համաձայնութեան վրայ, վարչապետը հրամայեց հիւսիսային եւ արեւելեան շրջանի նահանգապետներուն՝ անմիջապէս բանակցութեան ձեռնարկել, որպէսզի աշխատանքները վերսկսին: Ազգային պաշտպանութիւնն է որ պիտի վտանգուի, եթէ գործադուլը չարունակուի: Նահանգապետներուն յանձնարարուած է իրաւարարութիւն պարտադրել բոլոր վիճելի հարցերուն համար : Գերագոյն իրաւարարը պիտի ըլլայ Վճռաբեկ Առեանին նախագահը, որ պիտի քննէ հիւսիսային եւ արեւելեան նահանգներու գործատէրերուն եւ բանուորներուն վէճերը :

Այս առթիւ տրուած հրահանգները չատ կարուկ են: Աչխատանքը պէտք է վերսկսի ամբողջապէս, եւ այսօր իսկ, չարաթ , գերագոյն ճիգը պէտք է փորձուի, անհրաժեշտ արտադրութիւնը հասցնելու համար:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՄԻՍ ԵՒ ԵԼՈՒՆԴ

— . —

Պոլսոյ «Նոր Լուր»էն կ'իմանանք թէ հայ խմբագիր մը, որ թուրք մամուլին մէջ կը ծառայէ տարիներէ ի վեր, վերջերս էնկիւրի գացեր եւ տեսակցութիւն մը ունեցեր է «բարձրաստիճան անձի» մը հետ, հայաթուրք յարաբերութեանց մասին:

Միշտ անուշ լեզու, «բարձրաստիճանը» երկար զրոյցէ մը յետոյ յայտարարեր է .

— « Մենք կը տեսնենք թէ ընդհակառակն արտասահմանի հայութեան մեծամասնութիւնը նախանձով կը նայի Թրքահայութեան եւ ամէն բան աչք կ'ունէ, իր նախկին հայրենիքը վերագտնելու համար :

Ասիկա ճշմարտութեան եւ արդարութեան յաղթանակն է, զրպռութիւններուն եւ սուտերուն դէմ: Ասիկա կը հաստատէ թէ, հակառակ ամէն բանի, Հայն ու Թուրքը մին եւ եղունգն են եւ միացած իրարու »:

Ես ալ կը հաստատեմ այս պատմակառն ճշմարտութիւնը :

Ի վերջոյ իրականութիւն չէ՞ որ միսը Թուրքին մնաց, իսկ եղունգը՝ մեզի :

Եւ այսօր Թուրքիոյ մէջ մնացած հայութիւնը կը համարուի պարզ եղունգ, միսէն, մարմնէն անջատուած բեկոր, որուն հետ կրնաս վարուիլ ուզածիդ պէս :

Այդպէս ալ կ'ընեն :

Ձիշդ այն պահուն երբ այս գոհար խօսքերը կ'արտասանուէին էնկիւրիի մէջ, Պոլսոյ իրաւական առեանը **150** հազար ոսկի տուգանքի կը դատապարտէր Հայոց Եղուգ - պատրիարքը, 20,000 ոսկիի ալ՝ երաշխաւորները :

Խնդիրը գիտէք բոլորդ ալ :

Թրքական կառավարութիւնը հազարումէկ խաղեր ածրելով, գրաւեց Բանկալթիի գերեզմանատունը — երկու միլիոն ոսկինոց հայկական հարստութիւն մը — ինչպէս ուրիշ կալուածներ եւ Սանասարեան խանը :

Բայց, «տիշ ֆիրասի»ն մոռցեր էին : Պատրիարքարանը տարիներով դատ վարած ըլլալով , բաղաքապետութիւնը գանգատեցաւ թէ գերեզմանատան հողին արժէքը ինկած է : Եւ շունչը առաւ դատարան :

Ահա այս դատին շնորհիւ է որ **170** հազար ոսկի վճարելու կը դատապարտուի Հայոց Պատրիարքը, ուրիշ խօսքով՝ «վաշտանաշ» համայնիքը :

Այլեւս կարելի՞ է կասկածիլ «բարձրաստիճան պաշտօնատար»ին անկեղծութեան մասին :

Մանաւանդ որ, մարդը ուրիշ բան մըն ալ պատմեր է, նոյնիսկ վաւերացուկան :

Գնահատելով «Հայերու հետեւած ուղղամիտ ընթացքը Անթաֆիոյ եւ Խրէնեզելոսի դէպքերուն առթիւ» , դիտել տուեր է .

— « Հոս մէյնկեալ ըսեմ թէ չկարծուի որ Թուրքիա այդ չրջանի հայութեան օգնութեան կը կարօտի, իր դատը չհեչտելու համար : Երբո՛ք : Թուրքիա այնքան վստահ է իր դաշին եւ ինքզինքին վրայ որ, պիտի չհի դատը, նոյնիսկ եթէ Անթաքիոյ եւ Խրէնեզելոսի չրջանի երեսուն հազար Հայերն ալ հակառակորդ բանակին անցնին : Հետեւաբար անկեղծօրէն ուրախ կ'ըլլանք տեսնելով որ այդ չրջանի հայութիւնը իր չահերուն համապատասխան դիրք մը կը բռնէ : Ու երբ հնչէ հաշուեյարդարի ժամը, Թուրքիա պիտի դիտայ զանազանել բարեկամն ու թշնամին, երբ ոնչէ ժամը ...

Վ.Ա.Հէ

Նոր յաւելումներ օրավարձու վրայ

Վիէն, 17 դեկտ. (*Ճառագ*).— երկու օրէ ի վեր կօշիկի գործարանի բակը ազդեր փակցուցած են, ստորագրուած գործարանատիրոջ եւ Աշխատաւիճի Դաշնակցութեան կողմէ, որով կը ծանուցանեն նախորդ օրավարձերու վրայ եղած նոր յաւելում մը: Այսպէս 18 տարեկանէն վեր բոլոր այր աշխատաւորներուն ժամեկան 50 սանթիմ, 18էն վեր բոլոր կիներուն ժամական 37ուկէս սանթիմ: Ուրեմն 8 ժամուան մէջ այրերը պիտի ստանան 4 ֆրանքի, իսկ կիները 3 ֆրանքի յաւելում: 18 տարեկանէն վար տղոց եւ աղջիկներուն աւելի պիտի վճարուի ժամական 25 սանթիմ, այսինքն օրական 2 ֆրանք: Այս նոր յաւելումները մեծ ուրախութիւն պատճառեցին բոլոր աշխատաւորներուն որովհետ այս կարգադրութենէն որ եւ է տեղեկութիւն չունէին ...

Անցած շաբթու Փարիզի մէջ ժողով մը գումարուած է, կաշիի եւ մորթի գործարանատէրներու Ազգ. սէնտիքայի եւ նոյն ճիւղի աշխատաւորական սէնտիքայիին միջեւ: Այս վերջինը ապրուստի սղութիւնը յիշեցնելով , նոր յաւելումներ պահանջած է, եւ կառավարութեան երաշխաւորութեամբ, երկուստեք նոր պայմանագրութիւն մը կնքուած է: Այսպէս 1936 դեկտեմբեր 14էն մինչեւ 1937 մարտ 31, կաշիի եւ մորթի աշխատաւորները յիշեալ յաւելումները պիտի ստանան: Եթէ մինչեւ այդ թուականը ապրուստը աւելի սղէ, նոյն համեմատութեամբ օրավարձերը պիտի բարձրանան, իսկ եթէ ապրուստի պայմանները մնան ներկայ վիճակին մէջ, եղած յաւելումները պիտի շարունակուին:

Խ. Միութեան ժողովրդավարը

Անցեալ ապրիլ 28ին հրատարակուած հրամանագրի մը համաձայն, 1937 յունուար 6ին ընդհանուր մարզահամար պիտի կատարուի ամբողջ Խ. Միութեան մէջ: Երրորդ մարզահամարն է այս, խորհրդային իշխանութեան հաստատումէն ի վեր: Առաջինը տեղի ունեցաւ 1920ին, երկրորդը՝ 1926 դեկտ. 17ին: Յարեւան իշխանութեան օրով, միայն մէկ ընդհանուր մարզահամար կատարուած է, 1897 յունուար 28ին: Այս թուականէն առաջ, մասնակի արձանագրութիւններ իրարու յաջորդած են 1722էն ի վեր, երբ Մեծն Պետրոս առաջին անգամ ըլլալով եւ միայն հարկահանութեան նպատակով փորձեց համրել իր կայսրութեան բնակիչներուն թիւը:

Ցունուար 6ի մարզահամարին համար պատրաստուած հարցարանը կը պարունակէ 14 հարցումներ, որոնց մէջ «դասակարգ» բառը չի գտնուիր: Նոր սահմանադրութեամբ, Խ. Միութիւնը պաշտօնապէս դարձած է «անդասակարգ ընկերութիւն մը»: Բայց կան «ընկերային խմբակցութիւններ», ինչպէս բանուորներ, պաշտօնեաներ, հաւաքական եւ անհատ գիւղացիներ, արհեստաւորներ, մտաւորական աշխատաւորներ, զանազան դաւանութեանց սպասարկուներ եւ ոչ - աշխատաւոր տարրեր: Իւրաքանչիւր քաղաքացի պէտք է ճշդիւ արձանագրէ թէ ո՛ր խմբակցութեան կը պատկանի: Հարցարանը կը պարունակէ նաեւ հարցումներ ազգութեանց եւ լեզուներու մասին: Տրուած պատասխաններէն պիտի

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՀԱՍՆԵԼ ՀԱՅ ԱՐՎԵՍՏԻ ՆՈՐ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

— ◦ —

ՎԱՀԱՆ ՏԵՐ-ՀՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

Մեր ժամանակների գրականության մեջ ամենից հետաքրքրական երևույթներից մեկը կազմում է այն, որ ինչպես ասում են՝ ամեն մարդ գրում է։ Ամեն մարդ, որ ունի գրիչ և թուղթ, կամ գրամեքենա, կամ ինչ-որ մի ուրիշ միջոց, գրում է։ Ամեն մարդ, որ ունի ինչ-որ մի կարծիք, ինչ-որ մի տեսակետ, ինչ-որ մի հայացք, ինչ-որ մի ուզածը, ինչ-որ մի չուզածը, ինչ-որ մի սիրածը, ինչ-որ մի չսիրածը, ինչ-որ մի հասկացածը, ինչ-որ մի չհասկացածը, ինչ-որ մի ասելիք, ինչ-որ մի չասելիք, ինչ-որ մի գրելիք, ինչ-որ մի չգրելի

ՉԱՐՓԱՆԿ

(ՀԱՅԿ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ)

— ՕՐԱԹԵՐԹ —

Ֆրանսիական մեծանուն գրող Վիկտոր Հյուգոյի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ Ֆրանսիայի բոլոր գրադարանները, թանգարանները և գրական ընկերությունները ամենայն հանդիսավորությամբ տոնեցին այդ մեծ հանճարի հիշատակը։ Ֆրանսիայի ամենաառաջադեմ մտավորականությունը, ինչպես նաև ամբողջ աշխարհի առաջադեմ մարդկությունը մեծ հարգանքով է վերաբերվում Հյուգոյին։ Նրա անունը սրբություն է ֆրանսիական ժողովրդի համար։ Հյուգոն ֆրանսիական ժողովրդի ամենամեծ գրողն է։ Նրա ստեղծագործությունները ներշնչված են ֆրանսիական ժողովրդի ազատասիրական ոգով։ Հյուգոն ֆրանսիական ժողովրդի ամենամեծ հայրենասեր

հակկռուի փոքը հանրապետութեանց զարդացման ասպիճանը:

Միեւնոյն ատեն, հարցարանը ճշդրիտ գաղափար մը պիտի տայ ժողովուրդի մտաւոր մակարդակի մասին: 1926ի մարդահամարը կը գոհանար միայն կարդալ - գրել գիտցողներու համեմատութիւնը ճշդելով: Նորը աւելին երեւան պիտի հանէ, ճշդելով ուսման աստիճանը: Դատաստութեանց կէտին մէջ, հարցարանը կ'ուզէ երեւան հանել անհատին անձնական համոզումը, եւ ոչ թէ պաշտամունքի արտաքին ձեւերը:

Մարդահամարը պիտի կատարուի մէկ օրուան մէջ, յունուար 6ին, որ ընդհանուր հանգիստի օր է: 1,200,00 աոուգիչներու բանակ մը այդ օրը տունէ տուն, հիւղակէ հիւղակ պիտի երթայ, պաշտօնական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար: Անցեալ օգոստոսէն իվեր պատրաստութիւններ կը տեսնուին, այս պաշտօնեաները մարզելու համար:

Մարդահամարին արդիւնքը պիտի յայտնուի մէկ տարիէն, 1937ի վերջը կամ 1938ի սկիզբը: Անշուշտ մասնակի տեղեկութիւններ պիտի հաղորդուին անկէ առաջ:

Գերմանիա միշտ գաղթավայր կ'ուզէ

Տոքթ. Շախթ, Գերմանիոյ ազգ. անտեսութեան նախարարը, յօդուած մը հրատարակելով ամերիկեան հանդէսի մը մէջ, հետեւեալ պայմանները կը դնէ գաղթային հարցին լուծման համար.—

1. Գերմանիա պէտք է կարենայ նախանիթեր արտադրել իր վարչութեան ենթակայ երկրի մը մէջ:

2. Գերմանական գրամը պէտք է ընդունուի այդ երկրին մէջ:

Յետոյ կը շարունակէ.— «Իտալիա եւ Ճափոն դուրս ելան դժգոհ ազգերու շարքէն եւ անցան առաջնածածքի ակռ ազգերու շարքը: Միայն Գերմանիան է որ գոհացում չստացաւ: Յորչափ չէ լուծուած գաղթավայրի խնդիրը Գերմանիոյ համար, այս վերջինը կը մնայ խռովութեանց բոյն մը, հակառակ իր խաղաղասիրութեան»:

Գերմանական կառավարութեան տեղեկատու դիւանը անմիջապէս իւրացուց այս դրութիւնը, յայտարարելով. — «Առաջին անգամ ըլլալով, այս յօդուածը կը պարունակէ գերման ժողովուրդին նուազագոյն պահանջները, գաղթային գործունէութեան մը համար: Ծրագիր մըն է այս, առարկայօրէն խորհրդակցելու համար»:

ՅԱՂԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՊԱՒՈՐ

ԲԱՆՁԱՐԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒ գործադուլին առթիւ, որ դեռ կը շարունակուի, ոստիկանութիւնը ձերբակալեց գիւղացիական կազմակերպութեան վարիչը, Տոքժէր եւ անոր քարտուղարը: Գաւառներէն շարունակ բանձարեղէն կը հասնի, անհրաժեշտ պաշարը հայթայթելու համար, թէեւ դիները սպած են: Սէն - է - Ուազի չրջանէն 10000 պարարիզպաններ միացան բանձողներուն:

39 ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐ, որոնց մէջ կը գտնուին բժիշկներ եւ փոստաբաններ ալ, 3էն 12 ամիս բանտարկութեան դատապարտուեցան Քոնսթանցայի մէջ, իբրեւ համայնավար:

ԹՐՈՑՔԻ Նորվեկիա մնալու իրաւունք ունէր մինչեւ դեկտ. 18, այնպէս որ կամ ինքնաբերաբար պիտի հեռանար եւ կամ պիտի վտարուէր երկէ: Ոչ մէկ երկիր կ'ուզէ ընդունիլ կարմիր աքսորականը, բացի Մեքսիքայէն: Իսկ մինչեւ հոն երթալու համար Թրոցքի ապահովութիւն կը պահանջէ ...

ԵՒՈՎՊՈՑ ՎԵՐՋԻՆ ՋՕՐԱԳՈՒՆԴԸ, որ կը գտնուէր Ռաս Իմրուի հրամանատարութեան տակ եւ կը շաղկանար 1000 - 1500 ոամֆիկներէ, դերի բռնուեցաւ Ատտիս - Ապէպայի արեւմտեան կողմը: Այլեւս հակէչական բանակ մնացած չէ, որ եւ է դիմադրութիւն փորձելու համար:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ արտաքին նախարարը, Պ. Անտոնէսքու Փարիզ եկած ըլլալով, առջի օր երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին նախարարին հետ: Գլխաւոր խնդիրը կը կազմէ ֆրանքեւխորհրդային դաշինքը:

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ապստամբներուն եւ կառավարութեան միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին, վէճը խաղաղութեամբ կարգադրելու համար:

ՎԱՏԻԿԱՆԻՆ հասած վերջին լուրերու համաձայն, Պապը այլեւս չի կրնար քալել առանց թեւերէն բռնելու: Բժիշկները հասատած են թէ արեան չրջանը տկար է ձախ սրունքին մէջ եւ կը վախնան որ անդամալուծուի:

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur

H. PAPAZIAN



Spécialité de véritable
Rahat-Locoum de Stambul

Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)

Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**

Tél. Colbert 74—51, 47—22

Օտար գրամներու փոփոխութիւն, չէքեր կը տրուին ամէն երկրի դիմաց: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:

ԼԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ:

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe. LYON

18 — 24 *Դեկտ.*

Աւուրները *ժ.* 2.30ին երեկոները 8.30ին

L'Olympiade 1936
de Garmische avectous les as
des sports
Lucien Baroux
dans
Une Fille à Papa

Գիներ 5 եւ 7 ֆր. location gratuite.

Cigale dancing, *Միանգամ գիշերը* **réveillon Bal de nuit.**

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

18 — 24 *Դեկտ.*

երեկոյները *ժամը* 8.30

Իսկ Հինգ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր:

Constant Remy
dans
Le Disque 413

Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք:

Նկարազ յայտարարութիւնը ըերոջին կը տրուի 2 մուտքի տոմսակ վճարուած գինով

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ադնուվիլ—կուսէնվիլի վարդան ենթակոմիտէն իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկ. Ե. ՍԱՍՈՒՆԻի ժաիուան առթիւ իր եղբայրներուն՝ կարօ եւ Արմէն Սասունի եւ պարագաներուն:

×

Խորապէս կ'ուրանք մեր անգուգական ընկերոջ Ե. ՍԱՍՈՒՆԻի եղերական մաիը եւ մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք իր եղբայրներուն՝ ընկ. կարօին եւ Արմէնին եւ իրենց պարագաներուն:

ՑԵՐ եւ ՑԻԿ. ԱԲԳԱՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ
եւ գաւակներ

Բրնաւ, 16 դեկտ.

ՀԱՅ ՌԱԶՄԻԿԻ ՕՐ

Զինուորական գեղարուեստական երեկոյթ - պարահանդէս (Նուիրուած Ուրֆայի հերոսամարտին)

Նախաձեռնութեամբ Հայ կամ. եւ Մարտիկներու Միութեան:

եւ մասնակցութեամբ փարիզի Ուրֆայի Հայրենակցական Միութեան

Տեղի կ'ունենայ գեկտ. 19ին, չաբաթ երեկոյ մինչեւ լոյս

Salle des Ingénieurs Civils *մէջ,* **19 rue Blanche,** *մէթրօ* **Blanche** *եւ* **Trinité**

Հովանաւորութեամբ ՉՕՐ. ՊՈՒԼՄՕՆԻ մասնակցութեամբ Սուրիոյ զինուորական բոլոր ուժերու վերին հրամանատար ՉՕՐ. ՇՎԱԼԻԷի եւ նախագահութեամբ Փ. ՖՈՒՐՆԻԷի (նախագահ Ֆրանսական Ռազմիկներու Լիկին),

ԽՕՍՔ պիտի առնեն ՉՕՐ. ՇՎԱԼԻԷ, Փ. ՖՈՒՐՆԻԷ, եւ Մարտիկներու Միութեան կողմէ

ՓՆԴ. Տ. ԲԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին: Պիտի երգէ յայտնի երգչուհի Մարսիլիոյ Օփերայէն **ՅԻԿ. ԹՂԻԶԻ,** *Ինքնագիր ուղերձ մը ՕՐ. Ա. ՌԱՆԺԷԼԵԱՆի կողմէ: Պիտի ներկայացուի Անդրանիկի ֆիլմը:*

50 ՀՈԳԻՆՈՑ ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆԱԻԱԳԱԽՈՒՄԲ ԿԱՐԳԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՍԿԵՆ ՀԱՅ ԱՐԻՆԵՐԸ

Մուտք 5 ֆր.: սկիզբը ժամը 8.30ին: կը խնդրուի յատկապէս ճշդապահ եւ կարգապահ ըլլալ:

Հ. Ց. Դ.

Գաւառ

Պանեէզո-Ֆայանի Արծիւ ենթակոմիտէի ժողովը այս երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, ակումբին մէջ:

ՍԷՆԹ ԱՆԹՈՒԱՆի (Մարսէյլ) ընկ. կարօ ենթակոմիտէի ընդհանուր անդամական ժողովը 20 դեկտ. կիրակի կէսօրէն վերջ ժամը 5ին, ընկեր Յովհաննէս Վառօեանի բնակարանին մէջ:

ՊՈՒԼՎԱՌ ՕՏՏՈՑԻ Վառամեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ երեք խումբերու ընկերները, 20 դեկտ. կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը 3ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆի վարանդեան կոմիտէն ստիպողաբար ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Լիոնի եւ վէգի բոլոր ընկերները կիրակի, 20 դեկտ. կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, սովորական հաւաքատեղին: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷնի Անտաք ենթակոմիտէն ստիպողաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ Ս. ԷԹԻԷնի եւ Թուլուտիէի բոլոր ընկերները, 20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 8ին, Դուրեան գրադարանին մէջ:

ՅԵՏԱՋԳՈՒԱԾ Է *Իսի լէ Մուլինոյի Զաւարեան կոմիտէի Դաշնակցութեան Օրուան հանդէսը (Դեկտ. 20ին), ողբացեալ ընկ. Սեդրակ Մասունեի յուղարկաւորութեան առթիւ:*

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

8 Rue Bossuet, Paris (10e)

22 Դեկտ. երեքշաբթի, ժամը ճիշդ 21ին

Միութեանս Ակումբին մէջ, 8 rue Bossuet.

Պիտի խօսի Պ. Լ. ԲԱՇԱԼԵԱՆ

Նիւթ «Դաղթահայ երիտասարդութեան գինուորական ծառայութիւնը Ֆրանսայի մէջ»:

Մանրամասն տեղեկութիւններ այս հրատապ հարցի մասին

ՉԵԿՈՑՑԷՆ ՎԵՐՋ ՀԱՐՑ ՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Միութեանս Ակումբին մէջ ամէն երեկոյ ժամը 20·30 — 21·30 եւ չաբաթ օրերը ժամը 15 — 18 այս մասին կարելի է առանալ ճիշդ տեղեկութիւններ:

Հաղորդ. միջոց.—Մէթրօ Gare du Nord եւ Poissonnière օթոպիւս V.

ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ասիէր-Պուա-Քոլոնպէ Ֆ. կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ,

20 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—7,

149*bis* Ave. d'Argenteuil, Foyer Socialisteի սրահին մէջ,

Նախագահութեամբ ՏԻԿ. ՄԻՍԱՔԵԱՆի

Կը ներկայացուի զաւեշտ մը՝ Պ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆի կողմէ,

երգ, արտասանութիւն, թէյ եւ խմորեղէն:

Ցախքերու մասնակցութեան համար մուտք՝ 3, փոքրիկներու 1 ֆր:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑՕՒՄԻԿ ՆԵՐԿԱՑՄՈՒՄ

Sociétés Savantes, *8 Rue Danton* (*St. Michel & Odéon*)

ՉՕ ԴԵԿՏ. ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՃԻՇՏ 8.45ԻՆ

Այս եղանակին մէջ մխիթարեան մէկ անգամ ըլլալով

Զուարթ եւ ծիծաղաշարժ օփէրէթ

ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

Կը մասնակցին՝ ԺՕՐԺ ՇԱՀՊԱՐՈՆԵԱՆ, ԴՄԲԷՐԻԵԱՆ, ՏԻՐՎԻՇԵԱՆ, ԱՉՆԱԽՈՐԵԱՆ, ՍԱՐԱՖԵԱՆ, Տիկիններ ԴԱՑԵԱՆԷ, ՔՆԱՐ, ՄԵԼԻՆԷ եւ ԴԵՂՈՒՀԻ,

եւ բացառապէս Տիկին ՄԱՆՈՒԱՄԻՐՈՑ Ասիայի դերով:

Խճողումի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք կ'առնուին:

Գիները՝ 15, 10 եւ 5 ֆր.:

ԼՍԵՑԷՔ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԸ

Avec les supers toutes ondes 1937

SEVA RADIO

Վաճառատունը հիմնուած է **1928ին**

ԿԸ ՀԱՅՑԱՅՏԷ ՈՒՂՂԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԷՆ



6 ԼԱՄՊ

650 ՖՐ.

7 ԼԱՄՊ

Toutes ondes

950 ՖՐ.

Etablissement Seva T. S. F.

212 Fbg. St. Martin, *մէթրօ* **Château Landon**

Tél. Nord 45-86

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում: կ'ընդունինք ապառքանքներ գումարներէն, փափաքողներուն քաթալօկը կը ղրկուի ձրի:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ — Մենք գործարանատէր ըլլալով, կը ծախենք մեծաքանակի գինով:

«Պտուղի Օր»

Դեկտ. 27ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—12

Ռուսական երաժշտանոցի սրահին մէջ, 26 Ave. de Tokio

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը չխաչաձեւելու համար:

ԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզի եւ շրջանի Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան կողմէ

26 Դեկտ. Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Սալ Հօրթիֆիւլթիւրի մեծ սրահը, 84 բիս Կրընէլ, մէթրօ Պաստ

Ղեկավարութեամբ Պ. Յ. ԱՐԾՐՈՒՆԻի

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Ա. Թմբէքեան, Գ. Տէրվիշեան, Ս. Պալապանեան, Պ. Աղուանեան, քառիստ Աբգար, *հայրենակիցները՝* Տիկ. Ն. Փապուտեան, Տիկ. Ռ. Գուրյուեան, Օր. Գ. Մաճառեան, Գ. Մերտինեան, Գրիգոր - Վահան (*ֆանթէզի*):

Օրքէսթր ԲԱՐԻԿԵԱՆ 6 հոգիանց

Պարահանդէսը կը բանան քոյր - եղբայր Ազնաւուրեաններ՝ *Ալեա* (Ալհամպրա Թատրոնէն) եւ Շարլը Ազնաւուր (*Մարինի Թատրոնէն*): Եւրոպական եւ արեւելեան պարեր

Պարերու ընթացքին մրցումներ, անակնկալներ, ֆանթէզիներ, վիճակախաղ: Մասնաւոր ժիւրի մը պիտի յատկացնէ լաւագոյն պարողներուն բաժակ մը, ինքնահոս գրիչ մը եւ գավաթի կօշիկ մը՝ չափու վրայ:

Դիւրամատչելի ճոխ պիւֆէ ղեկավարութեամբ՝ Մարզուանցի Յ. ԳԱՐԱԿԻՈՁԵԱՆի:

Մուտք՝ կիներու 5 ֆր. այրերու 7·50 ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին բոլոր հայրենակիցներու մօտ, կեդրոնատեղի, 18, Փասաժ Փէֆին, Փարիզ (20): *Կիշէն բաց է ժամը 7·30էն սկսեալ:*

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ

28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ

R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1. ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյապաղութեան պարագային:

2. ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ. երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չնշանակուած առաւելութիւններէն: Շատեր առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար:

3. ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱՒՈՐՈՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով:

Բ) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, տնօրէն մը եւայլն ԵՒԷ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս փաստագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀՉՈՒԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, գրամատան ֆաշիւներ, մասնաւոր ֆաշիւներ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ:

4. ՀԱՄԱՐԱԿԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ.

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները:

Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաննինք ֆաշիւները էնվանթէրի պահուն:

Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիւները:

Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:

Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆաշիւները:

Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիւները:

Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ՝անագիտօրէն պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԹՈՐԳՈՄ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆի

Fournitures pour tailleursի ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

43 Rue Richer, Paris (9), *մէթրօ* **Cadet**

Դերձակներու եւ դերձակուհիներու վերաբերեալ ամէն տեսակ պիտոյքներու վաճառուժ,

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունը ամէն օր բաց է ժամը 2էն 7, բացի կիրակի օրերէ:

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— (ԵՐԹԵՒԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
20
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
20 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3300

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԽՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՔԱՂԱՄԱՐՏԻԿ ԵԴԵՍԻԱՆ

—o—

Նուիրագործելով զեղեցիկ նորութիւն մը, Հայ Կամաւորնե-րու եւ Մարտիկներու Միութիւնը այս տարի «Ռազմիկի Օր»ը նուի-րած էր Եդեսիոյ հերոսամարտին :

Անհրաժեշտ է արտանց փարիլ եւ աւելի ժողովրդականացնել այս նորութիւնը :

Մանաւորապէս նոր սերունդը չատ քիչ բան գիտէ ինչպէս երէկուան ողբերգութեանց, նոյնպէս դիւցազներգութեանց մա-սին: Իսկ ընդհանրապէս բոլորս ալ միշտ «զարնուած» ըլլալու նկատն գիտակցութիւնն ունինք, եւ պատահարար կը յիշենք «զար-կած» ըլլալու առաքինութիւնը :

Ճիշդ է որ կարելի չեղաւ զարնել այնպէս ինչպէս կը պահան-ջէին պարագաները,— գոյութեան կռիւ՝ զաւակիր եւ արիւնածա-րաւ ուժի մը դէմ:

Ժամանակը չէ քրքրելու այդ վիրաւորին հիմնական պատ-ճառները, որոնք չատ հեռուները պիտի տանէին մեզ:

Եւ սակայն, ինքնապաշտպանութեան, զարնել - զարնուելու ամէն ձեռնարկ իր արժէքն ունի: Մանաւանդ երբ նկատի առնենք պարագաները:

Եւ թող չատ չհեռնեն բառը, Հերոսամարտ, որ կը գործած-ուի միշտ, այս կարգի քաջագործութեանց առթիւ:

Ո՞ր բառը պիտի կրնար աւելի հարազատօրէն բացատրել այն օրհասական պայքարը, որ մղուեցաւ այս եւ այն ճակատին վրայ, ամէն տեսակէտով անհաւասար ուժերու միջեւ:

Ադին՝ պետութիւն եւ բանակ, անհամար ռասիկան, զինուոր եւ խուժան, զէներով հրացան, անասնաւոր վամփռուշ, մահատիպ թնդանօթ եւ գնդացիր, անդին՝ բուռ մը քաջեր, ափյափոյ յար-դարուած զէրքերու վրայ, նախնական՝ միջոցներով ճարուած հրացաններ կամ ատրճանակներ, սահմանափակ գնդակներ՝ որոնք յաճախ չէին համապատասխաններ արամադրելի զէնքերուն, եր-բեմն ուժանակ, դանակ եւ ուրիշ գործիքներ: Եւ յետոյ զրկուած՝ որ եւ է թեկուզ, արտաքին օգնութեան յոյսերէ ...

Պէտք է միշտ աչքի առջեւ բերել այս բաղդատութիւնը, որ-պէսզի կարենանք արժանապէս գնահատել մղուած գոյամարտը, այն արիւնազանգ դժոխքին մէջ որ կը կոչուի Թուրքիա:

Ուրիշներ ալ ունեցած են հերոսներ եւ հերոսամարտներ: Կա-րելի էր յիշել բազմաթիւ դրուագներ՝ օրուան ռազմադաշտէն՝ Սպանիայէն:

Բայց, բաղդատութեան հեռաւոր փորձ մը անգամ՝ ուրիշնե-րու եւ մեր ճակատամարտներուն միջեւ, պիտի դառնար անյարմար:

Աւելի քանձրացեալ օրինակ մը տուած ըլլալու համար, կըր-նայինք հարցնել.— կարելի՞ է բաղդատել օդանաւն ու «չամխա-լը»ն, հրասայլն ու «այնալը»ն, գնդացիրն ու դաշոյնը, քիմիական կազն ու թիթեղ մը աւազը ...

Եդեսիոյ գոյամարտն ալ արդէն ունի իր գրաւոր պատմութիւ-նը,— «Ուրֆայի Հերոսամարտը», (Լութեր): Թղթատել անոր էջե-րը՝ կը նշանակէ համակուիլ եւ հպարտութեան եւ անզօր կա-տաղութեան սարսուռներով: Հպարտութիւն՝ ի տես օրհասական այլ դիւցազնական ճակատամարտի մը, եւ անզօր կատաղութիւն՝ լսելով անոր եղերական վախճանը,— փլուզում :

Այսպէ՞ս վերջացան մեր բոլոր հերոսապատումները, Շ. Գա-րահիսարէն մինչեւ Արարա եւ մինչեւ Եդեսիա ...

Եւ միայն գազանաբարոյ թշնամին կամ նենգ «բարեկամ»նե-րը չէին որ քանդեցին մեր տունը: Ներքին թշնամին ալ իր գործե-լի կնճիթը խրեց այս կամ այն ճակատին վրայ, զանազան ծրա-գիրները վիժեցնելու կամ վերջին հարուածը տալու համար:

Այսպէս նաեւ Եդեսիոյ մէջ:

Անհնարին գօտեմարտի մը բռնուած են բուռ մը քաջեր,— զե-կավարութեամբ Մկրտիչ Եօթնեղբայրեանի: Նոյնիսկ պզիկներ եւ կիներ իրենց կանանչ արեւը կը խաւարեցնեն ճակատամարտի յորձանքին մէջ: Թշնամին զօրաւոր ցնցումներ եւ ծանր կորուստ-ներ կը կրէ, ունենալով հանդերձ հազարաւոր զինուոր, սպառա-զինուած՝ թնդանօթներով եւ գնդացիրներով :

Կուգայ չէքան մը, երբ Թուրք հրամանատարը, Ֆախրի փա-շա, ինչպէս, անկէ առաջ, քաղաքին կառավարիչը, կը նախընտ-րեն բանակցիլ քան կռուիլ: Ֆախրի փաշա ինք անձամբ կը ներկա-յանայ Մկրտիչի, անոր դիրքին մէջ, եւ կ'առաջարկէ անձնատուր ըլլալ, հազարապետի պաշտօն խոստանալով: Իսկ հերոսը կ'ունե-նայ միայն մէկ պատասխան, — քրքիջ մը, եւ հեռեւեալ յայտա-րարութիւնը.

— «Պատմութիւնը երբեք պիտի չներէ ձեզի»:

Ու մինչ Թուրքը կը յուսահատի եւ կ'ուզէ իր վրէժը լուծել անխնայ կրակի մը բռնելով հայ ռազմիկները, նորէն հայանուն հրէշներ են որ մնացեալը կը լրացնեն, մատնելով քաջերուն թաբա-տոցը:

Բայց եւ այնպէս, թէեւ վիրաւոր, Մկրտիչ Եօթնեղբայրեան փողոց նետուելով, գետին կը փռէ Թուրք սպայ մը եւ երեք զին-ուորներ, իսկ վերջին գնդակը կ'ուղղէ իր սրտին:

Անհրաժեշտ չէ չարունակել պատմութիւնը,— գիտնալու հա-մար թէ ինչպէս 1915ի աշնան մնացորդներն ալ կոտորուեցան 1920ի գարնան, այս անգամ «բարեկամ»ներու չնորհիւ ....

Պատմութիւնը կ'ըսէ թէ քաջամարտիկ Եդեսիան երկու պա-րագաներուն մէջ ալ ինկաւ հերոսաբար, կայծեր ցանելով ինչպէս իր վերջին մնացորդներուն, նոյնպէս ամբողջ տարագիր ժողո-վուրդի սրտին մէջ:

Խոնարհեցէք ձեր գլուխները, անյայտ գերեզմաններուն առջեւ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԵԼՄՏԱՑՈՒՅԸ

Բուէհարկուեցաւ վիթխարի քացով մը

Երեսփ. ժողովը վիշեր ցերեկ վիճաբանելէ վերջ, 106ի դէմ 489 ձայնով քուէարկեց ամենամեծ ելմտացոյցը, որ կը ներկայա-ցընէ 48,047,440,600 ֆրանք ելք, 43,681,945,603 մուտք: Ուրեմն նախատեսուած բացն է 4,365,494,997 ֆրանք: Նախատեսուած ել-քին վրայ պէտք է աւելցնել իբր 40,000,000,000 ֆրանք եւս, որ պիտի ճարուի փոխառութեամբ, գոցելու համար անցեալ բացերը եւ արտակարգ ծախքերը, (զինուորական սպառազինութիւններ): Որով 1937ի ելմտացոյցը կը կազմէ «ամենամեծը որ երբեք տես-նուած ըլլայ Ֆրանսայի մէջ», ինչպէս չեչեց նախկին նախարար մը, Պ. Փօլ Ռէյնօ:

Ելմտացոյցին քննութեան ժամանակամիջոցն ալ մրցանիշ մը կը կազմէ,— ընդամէնը ութ օր:

Վիճաբանութեանց առեն, բուռն քննադատութիւններ եղան դահլիճին ելմտական քաղաքականութեան մասին: Պ. Փօլ Ռէյնօ, որ ջերմ կուսակից էր Ֆրանքին արժեզրկման, դիտել տուաւ թէ ժողովրդական ճակատը չատ դէշ վարեց արժեզրկման քաղաքա-կանութիւնը, թէ նչմարուած անտեսական վերակենդանացումը աւելի չատ երեւութական է քան իրական: Իր կարծիքով, եթէ գործազրկութիւնը պակասած է, պատճառը այն չէ որ անտեսական կեանքը չակուեցաւ, այլ այն որ պինուորութեան չրջանը երկու տարուան բարձրացած է: Փոքրաքանակ վաճառումներու դիները միչտ կը բարձրանան: Ընդդիմադիր երեսփոխանը ուրիշ քննադա-տութիւններ ալ ուղղելէ վերջ, առաջարկեց վերահաստատել վըս-տահութիւնը, որպէսզի չտախտուին նորէն արեժզրկել Ֆրանքը : « Եթէ ոճրային արարք է խօսիլ նոր արժեզրկման մը մասին, չատ աւելի ոճրային պիտի ըլլար չարունակել քաղաքականութիւն մը դէպի հոն կ'առաջնորդէ անխուսափելի կերպով »:

Ելմտական նախարար Պ. Վէնսան Օրիօլ պատասխանելով է-դած քննադատութեանց, յանձնարարեց քիչ մը եւս համբերել : Բացատրեց թէ փոքրաքանակ վաճառումներու դիները միայն 15 առ հարիւր բարձրացած են Ֆրանքին արժեզրկումէն ի վեր, իսկ մեծաքանակները 35 առ հարիւր: Անոնց որ նոր արժեզրկում կը դուչակեն, մէկ պատասխան ունիմ, — Ո՛չ, ո՛չ, ո՛չ»: Պ. Օրիօլ խոստովանեցաւ թէ « ո եւ է նախարարի գործը անկարելի պիտի դառնայ, եթէ զինարշաւի խելագարութիւնը չարունակուի»: Եւ եզրակացուց.— «Անչուչտ կանխահաս է խօսիլ ազգերու անտեսա-կան միութեան մասին, սակայն ցնորք մը չէ յուսալ թէ եւրոպա-կան ազգերը օր մը պիտի սկսին գործակցիլ, իրենց անտեսական եւ դրամական խնդիրներուն լուծման համար »:

**** Գործազրկութեան վերջին տեղեկագրին համաձայն, անց-եալ չաբթու նպաստընկալ գործազուրկներու թիւն էր 408,453, ինչ որ 1121 հոգի յաւելում մը կը ցուցնէ նախորդ չաբթուան վը-րայ: 1934ի նոյն ժամանակաչրջանին նպաստընկալ գործազուրկ-ներու թիւն էր 418,171, իսկ 1935ին՝ 414,965:*

«Ափրիկեի բոլոր հաշիւներն փակեցիք»

Մուսոլինի քաղաքական ճառ մը խօսելով յայտարարեց.

— « Եօթը ամսուան ընթացքին մենք նուաճեցինք կայսրու-թիւնը (կ'անկնկարկէ եթովպիոյ գրաւման): Հազիւ երեք ամիս անցաւ զայն խաղաղեցնելու համար. 115,000 բանուորներ կ'աչխա-տին կայսրութեան մեծ ճամբաները չինելու համար: Այս բոլորը դլուխ հանեցինք հակառակ ամէն բանի եւ ամէնուն դէմ: Մեր ափ-րիկեան բոլոր հաշիւները կարգադրուած են մինչեւ վերջին սան-թիմը: Դեռ կան ուրիշ հաշիւներ, ուրիշ խնդիրներ, բայց ես հա-տատապէս կը հաւատամ թէ անոնք պիտի կարգադրուին սովորա-կան միջոցներով, ինչպէս որ կը փափաքինք, կ'ուզենք մենք: Թէեւ մենք ֆաչականներս կը մերժենք յաւիտենական խաղաղութեան մը անդիտակից առասպելը, խաղաղութիւն մը որ երբեք գոյու-թիւն չէ ունեցած աչխարհի մէջ եւ չի կրնար ունենալ, բայց կ'ու-զենք խաղաղութեան չրջան մը բոլորել կարելի եղածին չափ եր-կար »:

Յետոյ խօսքը ուղղելով դիւղացիներուն, «Առաջնորդ»ը ազ-դարարեց.

— «Այն մարդը որ կը լքէ հողը, առանց զերազոյն պատճառի մը, դատապարտուած է նոր Իտալիոյ պետին առջեւ : Պատմութիւնը անկում վերապահած է այն ժողովուրդներուն ո-րոնք հողը լքելով քաղաքներու մէջ կը համախմբուին»:

**** Վերջին լուրերու համաձայն, ճամբան հարթուած է արդէն եւ մօտերս համաձայնութիւն մը պիտի կնքուի Անգլիոյ եւ Իտա-լիոյ միջեւ, Միջերկրականի մասին: Բանակցութեանց ընթացքի մասին տեղեկութիւններ հաղորդուած են Ֆրանսայի: Հաւանական է որ այս վերջինը առանձին համաձայնութիւն մը կնքէ Իտալիոյ հետ, ճշդելու համար իր չահերը՝ Միջերկրականի մէջ:*

Ռուսե՞ր կը վարեն Մատրիտի ճակատագիրը

« Մարէն » կը գրէ թէ Մատրիտի պաշտպանութեան գլխա-վարութիւնը յանձնուած է խորհրդային սպաներու, որոնց տրա-մադրութեան տակ կը գտնուի միջազգային զօրագունդ մը: Ջաղ-ուած տեղեկութեանց համաձայն, այս ուժը կը բաղկանայ 15 վաչ-տերէ — իւրաքանչիւրը 3000 հոգի: Նախապէս որոչուած էր որ զինուորներուն 60 առ հարիւրը սպանիացի ըլլան, 40 առ հարիւրը օտար: Յետոյ Սպանիացիներուն համեմատութիւնը իջեցուցին 12-15 առ հարիւրի եւ հրամանատարութիւնը յանձնուեցաւ ռուս սպա-ներու, նոյն ինքն խորհրդային գեսպանին՝ Պ. Ռոզնպէրկի պա-հանջով: Միջազգային կամաւորներու այս ուժը այժմ կը բաղկա-նայ 45,000 զինուորներէ, որոնց 4500ը խորհրդային ենթասպաներ

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱ Դ. ԷՋ)



ՄԿՐՏԻՉ ԵՕԹՆԵՂԲԱՅՐԵԱՆ
ԵԴԵՍԻՈՅ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ ՂԵԿԱՎԱՐԸ
(«Ռազմիկի Օր»ուան առթիւ, չաբաթ, 19 դեկտեմբեր)

ԸՆԿԵՐ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻ ԿԸ ԹԱՂՈՒԻ ԱՅՍՕՐ

Այսօր հողին կը յանձնենք տարաբախտ Սեդրակ Սասունին, որ շիջեցաւ եղերական պարագաներու մէջ:

Բժշկական բնութիւններ եւ զանազան դատական ձեւակեր-պութիւններ պատճառ եղան, որ երկու շաբաթ ուշանայ իր յու-ղարկաւորութիւնը :

Անկարելի է արտի սեղմում չզգալ այս կանխահաս եւ անակն-կալ մահուան առջեւ: Սեդրակ դադրեցաւ շնչելէ այն պահուն, երբ աշխատելու եւ օգտակար ըլլալու եռանդ ու ճիգ ուներ, երբ տարի-ներու երկար ու տաժանելի պատրաստութիւններէն վերջ, հազիւ նետուած էր հանրային կեանքի մէջ, ուր կարճ ժամանակէն երե-ւան բերաւ իր հանրային ջիղն ու ընդունակութիւնները :

Երիտասարդ տարիքէն մտած կուսակցական շարքերու մէջ , քանի մը տարիէ ի վեր պատասխանատու աշխատանք ալ ստանձ-նած էր, իբրեւ ներկայացուցիչ Ընկերվ. Միջազգայինի:

Ուրեմն երիտասարդ ուժ մըն է որ կ'անհետանայ իր մահով: Ուժ մը որ կրնար աւելի ծաղկիլ եւ գրաւել առաջնակարգ դիրք:

Իր կեանքը վարդագոյն չեղաւ երբեք: Պզտիկ տարիքէն ծնո-ղզուրկ, պանդուխտ ուսանողի կեանքը ապրեցաւ Տիգրանակեր-տի, Պոլսոյ, յետոյ Փարիզի մէջ, ուր համալսարանական եւ մասնագիտական ուսում ստացաւ, հայ ուսանողի յատուկ անձուկ պայմաններու մէջ:

Երբ ուսումը աւարտեց եւ ապագան նետուեցաւ, ուրիշ դժբախ-տութիւններ պղտորեցին իր կեանքը, թէեւ միշտ զուարթ կ'երե-ւար: Հազիւ կազմած նոր կեանքի մը ծրագիրը, ի սպառ ցնդեցաւ իր յոյսերն ու երազները, եղերական վախճանով մը:

Ինչ կը վերաբերի սպանութեան առթիւ եղած մեղադրանքնե-րուն եւ հրատարակուած զարմանազան պատմութեանց, տակաւին կանխահաս է որ եւ է կարծիք յայտնել այդ մասին: Ժամանակը եւ դատական իշխանութեան բնութիւնները միայն կրնան երեւան հանել այս խստմնելի դէպքին բոլոր ծալքերը: Մինչ այդ, տագնա-պաւոր երիտասարդի մը կորուստն է որ կ'ողբան իր ընկերներն ու բարեկամները:

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՂՎ

Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ սպանութեան առթիւ Օր. Անահիտ Փաստրմա-ճեան յայտնած էր թէ առամնաբոյժը դարակէ մը հանած էր թըմ-բեցուցիչը, քնացնելու համար: Այս յայտարարութեան վրայ հար-ցաքննիչ դատաւորը երկու դատական պաշտօնեաներու եւ 2 բը-ժիշկներու հետ (մէկը՝ Տօքթ. Փօլ) Սասունի առամնաբուժարա-նը երթալով, գրաւեց դարակին մէջ եղած թունաւոր դեղերը, ո-րոնք մանաւանդ քնութեան մը պիտի ենթարկուին: Յետոյ կրկին կնքուեցաւ յարկաբաժինը :

ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ԻՐԱՒԱԲԱՐՈՒԹԵԱՆ օրինագիծը քննած ա-տեն, Վերահսկոյը նոր ծրագիր մը ներկայացուց, որով օրինապէս չի ճանչնար Գործադուլներու եւ Աշխատանքի Դաշնակցութիւննե-րը: Պ. Լէօն Պլում բոլորովին մերժեց այս ծրագիրը:

ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ՇՐՋԱՆԻ մեռադպրոցական հաստատու-թեանց անօրէնները եւ վարիչները հաւանեցան ընդունիլ կատա-վարութեան առաջարկած իրաւարարութիւնը: Բայց գործադուլը-ը չեն ուզեր վերսին ընդունիլ այն բանուորները որոնք վարած է-ին գործադուլներու գրաւման չարժումը, Մօսքուայի գործակալ-ները համարելով զանոնք:

ԲԱՆՋԱՐԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒ գործադուլը կը չարունակուի, ա-ւելի տարածուելով: Պ. Տորժէր, գիւղացիական կազմակերպու-թեան վարիչը, որ ձերբակալուած էր իր քարտուղարին հետ, ա-զատ արձակուեցաւ: Հետզհետէ կը դժուարանայ գանազան բան-ջարեղէններու հայթայթումը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

— ո —

Լուսնոգի Մարեան փաշա, ազգ. գործիչ, բժիշկ, ծն. 1904թ., մահ. 1967թ. Հայր՝ Հասան աղա Մարեան, մայր՝ Հռիփսիմէ Մկրտչեան։ Ուսանել է Զմիւռնիոյ ֆրանսական վարժարանին մէջ։ 1922-ին հաստատուելով Պոլիս, աւարտել է Գալաթասարայի լիցէն։ 1928-ին ստացել է բժշկական վկայական Պոլսոյ համալսարանէն։ Մասնագիտացել է մանկաբուժութեան մէջ։ Ապրելով Պոլսոյ մէջ՝ ան ակտիւ մասնակցութիւն բերած է հայ կեանքի զանազան բնագաւառներուն։ Ան եղած է Պոլսոյ Հայ Բժշկական Միութեան նախագահ, Հայ Մանկաբոյժներու Միութեան հիմնադիրներէն, Հայ Մանկապատանեկան Միութեան հիմնադիրներէն, Հայ Մանկապատանեկան Միութեան նախագահ

ՏՈՂԱՎԱՃԱՌ ԿԱՐ ՁՏՎԱԾ

ՂՈՂՈՄՆԻՍ ԱՀՏ ԿՈՂՈՄ

Մահտեսի Աթոյի կողմից ես և մեր գյուղի մյուս հարևանները հրավիրված էինք Մահտեսի Աթոյի տղայի հարսանիքին։ Հարսանիքը տեղի էր ունենալու Մահտեսի Աթոյի տանը։ Ես ինձ համար մտածեցի, որ հարսանիքին գնալիս ինձ հետ կվերցնեմ իմ ընկեր Ղուկասին, որ ինձ հետ միասին ավելի զվարճալի լինի։ Ղուկասը ինձ հետ միասին գնաց Մահտեսի Աթոյի տանը հարսանիքին։

Հարսանիքի ժամանակ ես և Ղուկասը ուրախ էինք, ուրախանում էինք, պարում էինք, ինչպես որ հարսանիքի ժամանակ պետք է լինի։ Հարսանիքի ժամանակ ես և Ղուկասը ուրախանում էինք, պարում էինք, ինչպես որ հարսանիքի ժամանակ պետք է լինի։ Հարսանիքի ժամանակ ես և Ղուկասը ուրախանում էինք, պարում էինք, ինչպես որ հարսանիքի ժամանակ պետք է լինի։

Հարսանիքի ժամանակ ես և Ղուկասը

եւ զինուորներ, 13,5000ը Ֆրանսացի եւ Պելժիացի, 9000ը Գերմա – նացի, Աւստրիացի եւ Չեխ, 6500ը Լեհ, 7000ը Սպանիացի եւ Սեր - պիացի: Զօրագունդին տրամադրութեան տակ կը գտնուին 70 — 80 օդանաւեր, որոնց վարիչները նմանապէս առնուած են զանազան ազգերէ: Մարիւսի ճակատին հրամանատարն է ռուս զօրավար մը, որ կը կոչուի Քլէպէր:

*** Անգլիոյ արտաքին նախարարը ճառ մը խօսելով երեսփ. ժողովին մէջ, չէշտեց թէ կառավարութիւնը մշտ ամուր կառչած է Սպանիոյ գործերուն չմիջամտելու քաղաքականութեան: «Ծը - բանապի հետ պիտի չարունակենք մեր յանքերը՝ միջնորդութիւն մը գոյացնելու համար: Պէտք չէ յուսահատիլ, բոլորովին սեւ տեսնելով միջազգային կացութիւնը: Խնդիրները բարդ են, բայց անլուծելի չեն: Եւրոպայի մէջ մեր կացութիւնը աւելի լաւ է քան անցեալ տարի այս առեն »:

Ո՞վ պիտի հոգայ Զօր. Ֆրանկոյի ծախքերը

« Տէյլի Թէլէկրաֆ » կ'իմանայ թէ Սպանիոյ ապստամբներուն դրամական կացութիւնը անհամութիւններ առեղծած է Գերմա - նիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ: Կ'ըսուի թէ Գերմանիոյ վրայ մնացած է հոգալ զօր. Ֆրանքոյի ծախքերը, մինչդեռ Իտալիա չատ աւելի մեծ առաւելութիւններ պիտի վայելէ, եթէ ապստամբները յաղ - թեն :

Միեւնոյն աղբիւրին համաձայն, սպանիական պատերազմը պատեհութիւն կ'ընծայէ Գերմանիոյ՝ փորձելու համար իր զէնքե– րուն արժէքը: Մինչեւ հիմա քաղուած տեղեկութիւնները կը հաս- տատեն թէ օդանաւերու եւ հրասայլերու դէմ գործածուած թնդա- նօթները չատ լաւ արդիւնք տուած են, իսկ հրասայլերը չատ ծան- րաչարժ կը համարուին, եւ նոր ձեւեր պիտի փորձուին:

— • —

Ա.ԶԳ. ՊԱՐԳԵԻԱՒԱԴԻ 11րդ չարքին վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1937 յունուար 3ին, Սալ Փլէյէլի մէջ :

ՀԱՐԻՒՐԱՒՈՐ ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱՒՆԵՐ կը յիշուին Ծունտատանի մէջ երեւան հանուած համայնավարական դաւադրութեան տա – թիւ: Ոստիկանութիւնը պաշտօնապէս ծանուցանելով դաւադրու- թիւնը, կը յայտնէ թէ չատ կարեւոր թուղթեր բռնած է: Բազմա- թիւ ձերբակալութիւններ կատարուած ըլլալով, նոր յայտնու - թեանց կը սպասուի:

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԴԱՀԻՃԸ, Անատոլ Տէպլէր, հա - դորդեց դատական նախարարին թէ նոր տարուան սկիզբը պիտի ձգէ իր չարաչուք պաշտօնը: Նախապէս ալ հրաժարական տուած էր, սակայն կարելի չեղաւ յաջորդ մը գտնել: Այժմ «ժառան - դորդ»ն ալ պատրաստ է, իր եղբօրորդին՝ Անտուէ Օպրէ, որ կ'աշ- խատի ինքնաչարժի գործարանի մը մէջ, եւ որ առենէ մը ի վեր փորձեր կը կատարէ, յարդի դէգեր «գլխատելով» կիլոթինի տակ: Անատոլ Տէպլէր արդէն 70ը անցած է եւ բաւական հարս - տութիւն դիզած: Մօտաւորապէս 50 տարուան ընթացքին թոզու- ցած է 270 այրերու եւ կիներու գլուխները: Իւրաքանչիւր գլխատ - ման համար կը ստանար 75 — 100 ֆրանք, բացի ճամբորդութեան ծախքերէն: Քանի մըտարի առաջ յայտնած պահանջեց: Կ'ըսուի թէ յարկաբաժին մը ունի Փարիզի մէջ, բնակարան մը՝ Իսէ - լէ - Մու- լինօ, եւ վիլլա մը՝ Նիսի մէջ: Աւանդութեան մը համաձայն, պաշ- տօնական դահիճը չի կրնար թատրոն, սինէմա կամ սրճարան եր - թալ եւ ճաշարանի մէջ ճաշել: Վերջերս Ամերիկացի մը 3000 ֆր. առաջարկած է Տէպլէրի, ատորագրուած լուսանկարի մը համար : Դահիճը այժմ ունի երեք կիլոթիններ, որոնց մէկը կատարելա - գործած է իր փորձառութեամբ, որպէսզի «արկածներ» չպատա – հին, ինչպէս եղած էր վերջերս, երբ մահարեր դանակը իջած էր գոհին գանկին վրայ, փոխանակ վիզին :

ՁԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ զինադադար կնքուած ըլլալով, դերի վար- չապետը՝ Զանկ - Քայ -Չէք ճամբայ ելաւ դէպի Նանքին: Բանակ- ցութիւնները կը չարունակուին, հաշտութիւն գոյացնելու հա - մար:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ մէկ որբանոցին մէջ 33 հոգի թունաւորուեցան եւ երեք փոքր աղջիկներ մեռան: Կը կարծուի թէ իրիկուան ապուրը եղած է թունաւորման պատճառը:

Ողբացեալ բնկ· Ս· ՍԱՍՈՒՆԻի յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր, Կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը ութին 3ին, Փարիզի Հայոց եկեղեցին, 15, Րիւ ժան Կուժոն, իսկ մարմինը կ'ամփոփ - ուի Պանեէոյի գերեզմանատունը:

Հ· Յ· Դ· ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԿԵԴՐ· ԿՈՄԻՏԷ

Հ. Յ. Դ.

Փարիզ

Պանեէօ-ֆայանի Արծիւ ենթակոմիտէի ժողովը այս երեքշաբթի երե- կոյ ժամը 9ին, Ակումբին մէջ·

Դասախօսութիւն

Հայ Ազատ Արուեստագէտներու Միութեան կողմէ
22 դեկտ· երեքշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ երիտ. Ակումբին մէջ,
8 rue Bossuet, փարիզ (*10*)
Պ. ԻՒԹԻՃԵԱՆ եւ Պ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
պիտի խօսին հայ ճարտարապետութեան մասին·

(L'Ile de Beauté)

ՄՈՆՄԱՐԹՐԻ ԱՄԷՆԷն ԸՆՏԻՐ
ԱՐԵՒԵԼԱ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

90 Bld. de la Chapelle, Paris (18)

R. C. S. 670-643 Հեռախօս՝ **Mont. 62-04**

Մէթրօ՝ Պարպէս, կառ տիւ Նօռ, Լա Շափէլ
(Լաճիպուագիէռ Ցիւանդահոցի մայրանոցի բաժնին դիմաց)

Կախարդական շրջանակ մը մէջ, որ ուելի եւս հաճելի դար- ձած է օրմանկարներով, գոնուած՝ հայ տաղանդաւոր նկարիչի մը վրձինով, ինչպէս նաեւ սարփիճայով (փէրկոլա), լուսազարդու- թիւններով, ուր կրնաք խմել, ճիշդ ինչպէս վոսփորի ափերուն վրայ, լաւագոյն օղին՝ ընտիր ֆրանսական եւ արեւելեան այլազան աղանդերներով, ճաշակել ոսոխ եւ խեցգետին, համտեսել ընտա- նեկան լաւագոյն ճաշերը, անարատ թարմ կարագով,— այս ամէ- նուն համար չափաւոր գին մը, որ կրնայ մրցիլ բոլոր ճաշաքան- ներուն հետ Բանջարակերներու յատուկ ճաշը 4 ֆր. 50: Միսով ըմպելիով ճաշը 7 ֆր. 50: Պատրաստ ճաշ ամէն ժամու,— շուքրութ Ալզասեան յաւելուածով, սոխի ապուր եւ տաշտիկ (մուլ)· ճաշա- բանը բաց է մինչեւ 1ր գիշերուան·

ԹԷՑԱՍԵՂԱՆ

Անիէռ-Պուա-Քոլոնպի Ֆ. կ. Խաչի մանուածիւղին կողմէ,
Այսօր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3—7,
149*bis* Ave. d'Argenteuil, Foyer Socialisteի սրահին մէջ,
Նախաձեռնութեամբ ՏԻԿ. ՄԻՍԱՔԵԱՆի
կը ներկայացուի զաւեշտ մը՝ Պ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆի կողմէ·
երգ, պարասանութիւն, թէյ եւ խմորեղէն:
Ցախքերու մասնակցութեան համար մուտք՝ 3, փոքրիկներու *1* ֆր:

«Պուղի Օր»

Դեկտ. 27ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—12
Ռուսական երաժշտանոցի սրահին մէջ, 26 Ave. de Tokio
Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը չխաչանձելու համար:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Sociétés Savantes, *8 Rue Danton* (*St. Michel & Odéon*)

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԳԻՇԵՐ ԺԱՄԸ ՀԻՇՏ 8.45ԻՆ

Այս եղանակին մէջ միմիայն մէկ անգամ ըլլալով
Զուարթ եւ Ծիծաղաշարժ օպերէթ

ԱՐՇԻՆ ՄԱԼ ԱԼԱՆ

Կը մասնակցին՝ ԺՕՐԺ ՇԱՀՊԱՐՈՆԵԱՆ, ԳՄԲԷԹԵԱՆ, ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ, ԱՋՆԱ- ՒՈՐԵԱՆ, ՍԱՐԱՖԵԱՆ, Տիկիններ ԳԱՅԵԱՖԷ, ՔՆԱՐ, ՄԵՒԻՆԷ եւ ԴԵՂՈՒՀԻ, եւ բացառապէս ՏԻԿԻՆ ԽԱՆԴԱՄԻՐՈՑ Ասիայի դերով:
Խճողումի տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք կ'առնուին:
Դիները՝ 15, 10 եւ 5 ֆր.:

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզի եւ շրջանի Մարզուանցիներու Հայր· Միութեան կողմէ
26 Դեկտ· Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Սալ Հօրթիֆիլրիւրի մեծ սրահը, 84 բիս Կրընէլ, մէթրօ Պաֆ
Ղեկավարութեամբ Պ· Յ· ԱՐԾՐՈՒՆԻի
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Ա· Գմբէթեան, Գ· Տէրվիշեան, Ս· Պալապանեան, Պ· Աղուանեան, թառիստ Աբ - գար, *Հայրենակիցներ՝* Տիկ· Ն· Փապուտեան, Տիկ· Ռ· Գու – յումեան, Օր· Գ· Մաճառեան, Գ· Մերտինեան, Գրիգոր – Վա - հան (*Ֆանթէզի*):
Օրէսթր ԲԱՐԻԿԵԱՆ 6 հոգիոց
Պարահանդէսը կը բանան քոյր - եղբայր Ազնաւուրեաններ՝
Այտա (Ալհամպրա Թատրոնէն) եւ Շարլը Ազնաւուր (Մարինի Թատրոնէն): Եւրոպական եւ արեւելեան պարեր
Պարերու ընթացքին մրցումներ, անակնկալներ, ֆանթէզի - ներ, վիճակախաղ: Մասնաւոր ժիւրի մը պիտի յատկացնէ լաւա - գոյն պարողներուն բաժակ մը, ինքնահոս գրիչ մը եւ գավաթի կօշիկ մը՝ չափու վրայ :
Դիւրամատչելի ճոխ պիւֆէ ղեկավարութեամբ՝ Մարգուան– ցի Յ· ԳԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆի:
Մուտք՝ կիներու 5 ֆր· այրերու 7·50 ֆր·
Տոմսերը կը ծախուին բոլոր հայրենակիցներու մօտ, կեդրո - նատեղի, 18, Փասաժ Փէֆին, Փարիզ (20): *Կիչէն բաց է ժամը* 7·30էն սկսեալ :

Etude de Me BERNARD WAHÉ
(17e ANNÉE)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales
JURISCONSULTE
de
Droit Français et International Privé
Mandataire en Justice
159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

Կը ՍՏԱՆՁՆԷ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւառի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ: Ատրճդռակցութիւն իրաւագիտ· ամէն տեսակ խնդիրներու Արկածի դատեր, ամէն լեզուէ թարգմանութիւններ: Նոթերլիղասիոնի օրինական ձեւակերպութիւններ եւ անուններու փոխոխութիւն, ընկերու- թիւններու կազմութիւն եւ լուծում: Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն: Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն: Ճառերու եւ դասախօսութիւններու խմբագրութիւն: Ատրճդռակցութիւն 25 ֆր.: Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ:
Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն·: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարե- ղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհա- րեղէններն անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:
Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Dantor : 52 - 78

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ 1937

Փութացէք գնել մէկ օրացոյց ձեզ համար եւ մէկ հատ ալ նուի- րելու ձեր բարեկամին, նոր տարիի առթիւ·
Մարսէյլի մէջ կը ծախուի՝ Ն. *Կակոսեան*, 49 Rue Nationale, *ընկ.* Յ. *Հացագործեան*, 13 Rue des Dominicaines *եւ միութեանս գրադարա- ւին մէջ* 5 Rue de l'Eclipse· *Մեծաքանակ գնումներու համար գիմել՝* G. Djarayan, 5 Rue de l'Eclipse, *Մարսէյլ·*



Մուշտակավաճառ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Համաձայն մեր խոստման, մեզմէ կատարուած պնուիրատուն համար կը ներէրենք՝

Տիկին Ահէմեանի, մէկ լութրը մանթօյի համար, եռաժս. ցառաջ·

Տիկին Իսկէնտէրի, աստրական օձիքի մը համար, մէկ տարեկան շայ բոյժ·

Տիկին Մարտիրոսեանի, չափու վրայ կարել տուած մանթոյի մը համար 20 ֆր. Ֆ. կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին·

Տիկին Զըրթճեանի պնումին համար, 10 ֆրանք Ֆ. կապոյտ Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին·

ԱՅՍ ՏԱՐԻ ՏՕՆԵՑԷՔ **Réveillon de Noël**
" *NIL BLEU* ,, *Ճաշարանին մէջ*
2 Place de l'Odéon, Tél. Danton 46-75
Ոչ պարտադիր ճաշացուցակ· Ճաշերը՝ ըստ կամս, օրուան ճաշացուցակէն, ընթացիկ գիներով·
ՊՈՀԵՄԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ, ՔՈԹԻՑԵՈՆ,
ՈՒՐԱԽ ԵՒ ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱՆՑ·
Քանի մը կիներ մեր ճաշացուցակէն·—
Օշի գաւաթը (աղանդերով) 5 ֆր.— Ձաճաձան աղանդերներ 8 ֆր.— Շնդկահաւի լից 14 ֆր.— Les Cœurs de Palmier 8 ֆր.— Ընուշ ապուր *4* ֆր.— Le Bûche de Noël *4* ֆր., եւայլն եւայլն·
La Pelure d'Oignon (vin Jura) *10* — Le Graves 10 — Le Champagne *40* ֆր·
T utes taxes compris
ՆԱԽՕՐՕՔ ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ՁԵՐ ՍԵՂԱՆԸ

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur



H. PAPAZIAN

Spécialité de véritable Rahat-Locoum de Stambul

Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits.

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)

Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

ԵԿԷՔ ԼՍԵԼՈՒ *ժամը 7ին մինչեւ կէսգիշեր*
Փարիզի արեւելեան նուագախումբը ամենագեղեցիկ սրահի մէջ
Café des Diamantaires
60 Rue Lafayette, Métro Cadet
ՇԱԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ *SOIRÉE DE GALA*
Առաջնակարգ օրի՝ ընտրուած աղանդերներով,
Ապահովեցէք ձեր սեղանը ջեռնամայնելով Pro 78-14

CABINET de Me V. YARJANIAN
JURISCONSULTE
44, Rue Lafayette—Paris (9e) Métro Peletier Tél. Provence 78—38

Կը ստանձնէ Վաճառական, Պատժական եւ Քաղաքային ամէն տեսակ դատեր: Իրա ւագիտական խորհրդակցութիւններ դատական եւ վարչական գրչերու համար գլուխ եւ կամ բերանացի: Նախաքարոզութեանց եւ բոլոր պաշտօնատուններու մօտ, վարչական եւ իրա- կան դիմումներ: Հայ առեւտրականներու եւ անհատներու ժառանգութիւններ պատ- ուոգրի վճարման համար, նկատի առնելով ներկայ տնտեսական տագնապը: Մասնաւոր սպասարկութիւն քաղաքային եւ կրօնական ամուսնալուծման դատերու համար, ինչպէս նաեւ վիզայ Ամերիկա մեկնելու համար: Արագութիւն եւ գաղտնապահութիւն: Դիմեցէք եւ պիտի ստանաք ամէն գոհացում: Գաւառներէն եւ արտասահմանէն եղած դիմումներուն կը պատաս խանուի անմիջապէս: *Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է:*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Maison HERATCHIAN

Որ կը գտնուէր **rue Bleue**, *փոխադրուած է* **6 rue Lamartine**
(Petit Journalի եռեւի փողոցը), մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵՓԱՔԱՆԱԿԻ ԳԻՆՈՎ

Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպաստեղէններ եւ խմիչքներ: Գնումի համեմատ՝ գեղեցիկ նուէրներ:
Livraison à domicile

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑ ԴԵՐԶԱԿՆԵՐՈՒ, ԲՐԻԶՕԼԷՕՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ ՖՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ

Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասե- ղէնի, բրդեղէնի, թրիփոյի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet)*: Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ: Նա- խապատուութիւն տուէք մեզի: Ձեր շահը կը պահանջէ ուղ- ղակի արտադրողին դիմել: Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ: Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ:*
Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)
Tél. Prov. 34—61

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:

ՀԱՅՐԱՆԻՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Յրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
22
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
22 DÉCEMBRE
1936

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

Ամբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3301

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՁԱԿԱՏԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

—o—

Շարունակելով եւ աւելի համարձակօրէն չեչտելով, գունա-
տելով «Պրոմեթէ»ի գիծը, «կավկազ», խումբ մը կովկասեան
տարագիրներու ուսւսարբերթաւ պաշտօնաթերթերը, նոյեմբերի թի-
վին մէջ նոր գրութիւն մը հրատարակած էր, Հայաստ Պամատի
առթագրութեամբ: (ՄԵՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱԿՈՒՄԸ, «Ճառաջ»,
16 - 17 դեկտեմբեր):

Նպատակ չունինք վիճելու այդ առթիւ պարզուած տեսակէտ-
ներու մասին, որոնք ոչ մէկ նորութիւն կը ներկայացնեն: Այդ
գրութեան ինչպէս նախորդ հրատարակութեանց միակ արժանիքը
այն է որ՝ աւելի բաց կը խօսին, ապացուցանելու համար թէ կով-
կասեան տարագիրներու այս թեւը իրենց փրկութիւնը կը գտնէ
միայն եւ միայն Թուրքիոյ բարեկամութեան եւ աջակցութեան
մէջ: Բան մըն ալ աւելի,— ինչպէս «Պրոմեթէ»ի, նոյնպէս «կավ-
կազ»ի վարիչները սրտանց կը մաղթեն որ աւելի զարգանայ եւ զօ-
րանայ նոր Թուրքիան :

Այս տեսակէտէն չափազանց պերճախօս է Հայաստ Պամատի
եղբակացութիւնը.

— « Կովկասի աշխարհագրական եւ ռազմական վիճակը այն-
պէս է որ, ան կամ պիտի ըլլայ ռուսական գաւառ մը եւ կամ ան-
կախ պետութիւն մը՝ կոթնած՝ Թուրքիա–Իրան բարեկամութեան
եւ անոնց բարեկամ մեծ պետութեանց վրայ: Մեկնելով այդ սկզ-
բունքէն, մենք անկեղծօրէն կը ցանկանք բաղաքական եւ տնտե-
սական աւելի բարգաւաճ վիճակ մեր հարաւի դրացիներուն: Մենք
կ'ուզենք տեսնել այդ դրացիները աւելի զօրեղ եւ մեծ: Մենք վրե-
ռապէս կը մերժենք բաղաքական հաշիւները այն խմբակցութեանց
որ կ'ուզեն արտաքին թէ ներքին ցնցումներէ թուլցած տեսնել այդ
երկիրները: Մենք խելագարութիւն կը համարինք մեր բաղաքա-
կան հակառակորդներու ձգտումները՝ գտնել յենարաններ եւրո-
պական այն պետութեանց մօտ, որոնց շահերը, իրենց կարծիքով,
հակադիր են Թուրքիոյ շահերուն :

« ... Շահերու ընդհանրականութիւնը անկախ Կովկասի եւ
Թուրքիոյ՝ կը կենայ այնպիսի անփոխարինելի տուեալներու վր-
րայ՝ այդ երկու երկիրներու աշխարհագրութեամբ, տնտեսու-
թեամբ եւ ազգագրութեամբ, որ ոչ մէկ ուժ ի վիճակի չէ փոխե-
լու »:

Ուրիշ խոստովանութիւն մը եւս,— Հայաստ Պամատ համոզ-
ուած ըլլալով որ «վերանորոգուած և զօրացած» Թուրքիան «օձին»
— Ռուսիոյ — փաթթուելու տազնապալի պահու մը, կը հաւա-
տայ թէ մօտ է այն օրը երբ այլ եւս անոր պէտքը պիտի չզգայ» :
Եւ իրաւ փաստ կը յիշէ անգլեթուրք մերձեցումը, որուն շնորհիւ
«նոր դարաշրջան մը կը բացուի էնկիւրիի արտաքին քաղաքակա-
նութեան մէջ»:

Ահա այսքան պարզ են Հայաստ Պամատներու եւ ընկ. տեսա-
կէտները: Իսկ երբ ըսենք թէ անոնք մինչեւ այսօր ալ սերտ կապեր
կէտները: Իսկ երբ ըսենք թէ անոնք մինչեւ այսօր ալ սերտ կապեր
ունին էնկիւրիի հետ, մնացեալը բացատրութեան չի կարօտիր :

Ուրեմն, «մօտ է գարունը»: Քամալական Թուրքիան օձիքը ա-
զատելով «կարմիր օձէն »— իրենց բառերն են —— եւ կռնակը
տուած Անգլիոյ — ինչո՞ւ չըսել նաեւ Լեհաստանի —— պիտի դա-
նայ սիբերական ազդակը Կովկասի ժողովուրդներուն ազատագրու-
թեան ...

Տեսակէտի եւ զգացումի խնդիր է, եւ, ինչպէս ըսինք, մենք
միտք չունինք վիճաբանելու :

Օգուտ ալ չունի որ եւ է վիճաբանութիւն, երբ տարիներէ ի
վեր կը կրկնուին միեւնոյն բանաձեւերը, իրաւ քաղաքական ա-
մուր հաւատամք:

Բոլորովին տարբեր խնդիր մըն է որ կը զբաղեցնէ մեր միտքը,
այս յայտարարութեանց առնչութեամբ:

Մասնակի ձեռնարկ մը, որուն հեղինակները խաչեցան ան-
ճոռնի լուտանքներու կրակի մը տակ, եւ Հ. Ց. Դաշնակցութեան
անհնարին ճիգերը՝ զանազան ճակատներու վրայ: Այս բոլորին
վերեւ, մինչեւ այսօր ալ, միեւնոյն գաբշելի կազկանձիւնը, ... Ը.
Հայաստանը սահմանային խնդիր չունի, ան կրնայ մինչեւ 5 — 6
միլիոն ժողովուրդ առնել ներկայ տարածութեան վրայ եւն. :

Կը խօսինք տակաւին :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԵՔԵՆԱԳԻՐ ՕՐԻՈՐԴ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԻ
Առտաֆիլ գործերու պաշտօնատան մէջ

— . —

Տեղական թերթերը մեծ կարեւորութեամբ կ'արձանագրեն
ձերբակալութիւն մը, որ տեղի ունեցած է դեկտ. 12ին եւ գաղտնի
կը պահուէր մինչեւ հիմա:

Այդ օրը հինգ գաղտնի ոստիկաններ ներկայանալով Պուլվար
Էքսէլմանս, թիւ 41, կը ձերբակալեն կին մը, Օր. Լինտէր, 41 տա-
րեկան, մեքենագիր - քարտուղար արտաքին գործերու քաղաքա-
կան դիւանատան մէջ, մայր 21 տարեկան աղջկան մը: Միեւնոյն
օրը Ավընիւ Քլէպէռի մէջ կը ձերբակալուէր կալուածական գոր-
ծակալ մը, Միշէլ Ռոզենֆէլտ, լիթուանական հպատակ: Կ'ըսէին
թէ այս պարոնը կը հետապնդուէր իրրեւ կեղծ անցագիր գործա-
ծող եւ առանց պահեստի չէքեր քաշող: Նոյնիսկ ըսողներ կային
թէ արտաքսման հրաման ստացած է: Դիտուած էր որ պարոնին եր-
բեմն կ'այցելէր չիկահեր կին մը: Եւ կասկածները ծանրացան Օր.
Լինտէրի վրայ, որ մազերը ներկած ըլլալով, չէր ցուցներ իր տա-
րիքը: Ամէն պարագայի մէջ, հաստատուեցաւ թէ օրիորդը սերտ
կապեր ունէր Միշէլ Ռոզենֆէլտի հետ:

Ինչո՞ւ ձերբակալուեցան երկու կասկածելիները:

«Լ'Իօվռ»ի քաղած տեղեկութեանց համաձայն, Օր. Լինտէր
օգտուելով իր պաշտօնէն, գաղտնի տեղեկութիւններ քաղած է,
իր բարեկամին հաղորդելու համար: Յետոյ, փորձած է մէկէն պար-
բաս արտօնագիրներ ճարել, զէնքերու արտածման համար: Իր
չարժումները կասկած ներշնչած ըլլալով, Ազահովութեան Տես-
չութիւնը թակարդ մը լարած է: Իրրեւ թէ պատահարար իր տրա-
մադրութեան տակ դրուեր են գաղտնի վաւերաթուղթեր եւ յետոյ
անհետացեր են:

Հաստատուած է որ Օր. Լինտէրի պաշտօնական եկամուտը
չէր համապատասխաներ իր վարած կեանքին: «Օրիորդ»ը երբեմն
կը բնակէր մատնուած պանդոկ մը: Յետոյ ձախողանքի մատնուե-
լով, գործ փնտռեց եւ արտաքին նախարարութեան բարձր պաշ-
տօնատարներէն մէկուն յանձնարարութեամբ մտաւ նոյն նախա-
րարութեան դիւանաթուղթերու ճիւղին մէջ: Հակառակ իր հա-
մեստ տարեթոշակին — մօտ 10,000 ֆրանք —օրիորդը քիչ յետոյ,
պուլվար Էքսէլմանի վրայ վարձեց չքեղ յարկաբաժին մը, որուն
տարեկան վարձքը ճիշդ իր թոշակին չափ էր: Իրրեւ տանտիկին
վարձած էր ոստիկանի մը կինը: Օրիորդը պաշտօնատուն կ'երթար
փառաւոր ինքնաշարժով մը: Կ'ըսուի նաեւ թէ պաշտօնատան մէջ
կ'ընդունէր կարգ մը օտարականներ: Եւ վերջապէս կը հաւաս-
տուի թէ դեռ 1927ին քննութիւն մը բացուած էր իր մասին, իր
կասկածելի յարաբերութեանց պատճառով: Ուրեմն խնդիրը տա-
սը տարուան հնութիւն ունի: Ուշագրաւ տեղեկութիւն մը եւս.—
երկու կասկածելիներուն ձերբակալութենէն երկու օր վերջը, խոր-
հրդաւոր այցելուներ կինոջ յարկաբաժինը երթալով, դուռները կը
բանան, երկու ժամ կը կենան, յետոյ կ'ելլեն կ'երթան....

Զրոյցի մը համաձայն, Ռոզենֆէլտ յաջողած է չոգենաւ մը
լեցուն զէնք փոխադրել Մեքսիկա:

Գործին կարեւորութիւնը հաստատելու համար, ըսենք թէ օ-
րիորդ կամ տիկին Սիւզան Լինտէրի պաշտօնն էր ամէն օր աչքէ
անցընել եւ դասաւորել արտաքին նախարարութեան ամէնէն կա-
րեւոր պաշտօնաթուղթերը, որոնց մէջ կը գտնուէին զանազան դի-
ւանագիտական վարչութիւններու ղրկած գաղտնի հեռագիրներ-
ըուն եւ անոնց պատասխաններուն բաց բնագիրները :

ՍՊԱՆԻՈՅ ԱՊՍՏԱՄԲՆԵՐԸ ԸՆԿՂՄԵՑԻՆ
Խորհրդային շոգենաւ մը

— o —

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը հաստատէ
թէ Սպանիոյ ապստամբ յածուորակներէն մէկը դեկտ. 14ին հրկի-
զած եւ ընկղմած է խորհրդային նաւ մը, «Կոմսոմոլ», որ դեկտեմ-
բեր 5ին մեկնած էր Փոթիէն, Պելժիա երթալու համար:

Խորհրդային մամուլը ուժգնօրէն կը բողոքէ այս արարքին
դէմ, դիտել տալով թէ «փաշականները կրակին հետ կը խաղան»:

**** Վերջին լուրերու համաձայն, ապստամբները կատաղօրէն*
կռուելով, քանի մը քիլոմեթր յառաջ գացած են դէպի Մատրիտ:
Վեցերորդ ամիսն է որ կը շարունակուին քաղաքացիական կռիւնե-
րը, հետզհետէ աւելի սաստկանալով: Կ'ըսուի թէ Պարսելոնայի
կացութիւնն ալ ծանրացած է, ուտեստի նուազութեան պատճա-
ռով: 80,000 տոմսեր պատրաստուած են, պարէն բաժնելու հա-
մար :

Ապստամբները մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնեն, հանդի-
սաւորապէս տօնելու համար Մինուեդը: Իսկ Մատրիտի զօրքը տօն
չպիտի ունենայ, կ'ըսեն:

Ապստամբ յածնաւ մը կրակի բռնեց Ֆրանսական օդանաւ-
մը :

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԿՈՒԻՆԵՐԸ ՎԵՐՍԿԱՆ

Մարաջախտ Զանկ Լանկ, Չինաստանի ապստամբ հրամանա-
տարը, ազատ ձգած չըլլալով վարչապետ Զանկ - Քայ - Շէքը, կա-
ռավարական զօրքը վերսկսաւ յարձակումը, որուն կը մասնակցին
150,000 զինուորներ: Շարք մը քաղաքներ թնդանօթի բռնուեցան,
իսկ օդանաւերը թռուցիկներ կը ձգեն, անձնատուրութեան հրաւէր
ուղղելով: Չինական կառավարութիւնը վճռած է չարունակել
պայքարը՝ համայնավարութեան դէմ, որուն գործակալը կը հա-
մարուի մարեալ Զանկ Լանկ: Միւս կողմէ ճափոն եւս արթուն
կը հսկէ եւ գործնապէս պիտի միջամտէ, եթէ Զանկ Լանկ իսկա-
պէս գործակցի կարմիրներուն հետ, պայքարելու համար ճափոնի
դէմ :

ԸՆԿ. Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կիրակի օր տեղի ունեցաւ ողբացեալ ընկեր Ս. Սասունիի յու-
ղարկաւորութիւնը: Եկեղեցին լեցուած էր հոծ բազմութեամբ որ
կը յորդէր մինչեւ փողոց: Արարողութիւնները վերջը գամբանա-
կանները խօսեցան Վռամշապուհ արք. , յանուն Հ. Յ. Դ. Եր.
կեդր. Կոմիտէի՝ ընկեր Գ. Բալայեան, յանուն Համազգայինի
կեդր. վարչութեան՝ Պ. Վ. Եարեանեան, յանուն Տարօն - Տուրու-
բերանի Հայր. Միութեան՝ Պ. Լեւոն Տօնիկեան :

Յետոյ մեռելակառքը ուղղուեցաւ դէպի Պանեէոյի գերեզմա-
տատունը, ընկերակցութեամբ երեք խոշոր օթօմարներու եւ բազ-
մաթիւ ինքնաշարժներու: Գերեզմանատան դրան առջեւ կը սպա-
սէր ուրիշ բազմութիւն մը՝ Պանեէօ-Քաշանէն: Ժամը 5·30 էր և ար-
դէն մութը կոխած, այնպէս որ թաղումը տեղի ունեցաւ էլեկտրա-
կան լոյսերու ցոլքերուն տակ: Շատեր հազիւ կրնային զսպել ի-
րենց արցունքը, թէ եկեղեցին եւ թէ գերեզմանատան մէջ: Թաղ-
ման արարողութիւնը կատարեց Վահան Ա. Եահանեայ Խոյեան եւ
տարաբախտ Սեդրակը ցուրտ հողին յանձնուեցաւ բեռնաւորուած
8—10 ծաղկեպսակներով, որոնց ղրկուած էին Հ. Յ. Դ. կեդր. Կո-
միտէին, Համազգայինի, Կ. եւ Ա. Սասունի եղբայրներու, Տարօն
Տուրուբերանի Հայր. Միութեան եւն. կողմէ:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

*** Ողբացեալ ընկ. Ս. Սասունիի մահուան առթիւ Օր. Մաո-
նիկ Մեծատուրեան յիսուն ֆրանք կը նուիրէ Հ. Յ. Դ. Վեթերան-
ներու փոնտին, փոխան ծաղկեպսակի :

ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՆՈՐ ՁՍՈՒՐ
Ալեխանտրէթ—Անտիոքի մասին

—o—

Դեկտեմբեր 15ին տեղի ունեցաւ Էնկիւրիի մարզադաշտին բա-
ցումը: Ներկայ էին Ազգ. Ժողովի նախագահը, վարչապետը, բո-
լոր գործավարները, բազմաթիւ երեսփոխաններ, օտար դեսպան-
ներ եւն. եւ 10,000է աւելի հանդիսատեսներ: Այս առթիւ վարչա-
պետ Իսմէթ Ինէօնիւ հետեւեալ ճառը խօսեցաւ.— «Անգորայի
քաղաքացիներ, այս չքեղ գործին նախաձեռնութիւնը կը պատ-
կանի ձեր կուսակալ Թահսէօղանի: Թուրքիոյ վարիչները կ'աշխա-
տին ամէն տեղ մարզադաշտ մը չինել, գոլորշ մը չինելու կարեւո-
րութեամբ: Երթատարդ սերունդը որուն կը պատկանի հայրենի-
քի ապագան, պէտք է կազմուի բաց օդին, բաց դաշտերու մէջ:
Ընկերներ, յիշեցէք որ Ժրնեւի Մորհուրդը այսօր կը քննէ մեր մեծ
դատը: Ցուցումը կը պատէ մեր սիրտերը: Բարեկամ Ֆրանսային
եւ Ազգերու Մորհուրդին կը սպասենք ապահովութիւն եւ անկա-
խութիւն Իսքէնտէրունի Սանճաքին համար »:

***** Սուրիական կուսակցութեան Դամասկոսի մասնաճիւղին*
անդամները ցոյց մը կազմակերպեցին Իսքէնտէրունի խնդրին առ-
թիւ Թուրքիոյ ներկայացուցած պահանջներուն դէմ: Մուհաճիր-
ներ թաղէն անոնք թափօր կազմած մեկնեցան Հանրապետութեան
նախագահին բնակարանը, գոչելով,«Իսքէնտէրուն Սուրիոյ անբա-
ժան մէկ մասն է եւ ոչ ոք կրնայ զայն խլել մեզմէ»:Ցուցարարները
Հանրապետութեան նախագահին յանձնեցին ընդարձակ բողոքա-
գիր մը:

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԱԹԻՆ ԳԻՆԸ 1 ֆրանք 50էն 1·60ի բարձրացաւ երէկ, երկու-
շաբթի : ..

ՊԱՐՏԱԻՈՐԻՉ ՁԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ օրինագիծ մը պատրաս-
տուած է Անգլիոյ մէջ, համաձայն Լոնտոնի թերթերու տեղեկու-
թեանց: Մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին, բայց
կ'ըսուի թէ փոխանակ պարտաւորիչ զինուորութիւն հաստատելու
միւս երկիրներու պէս, ամէն Անգլիացի պարտաւոր պիտի ըլլայ
զինուորական ծառայութեան չրջան մը բոլորել քանի մը չաբաթ,
որոչ տարիներու ընթացքին: Ամէն պարագայի մէջ, հաւանական
չէ որ նոր օրէնքը քուէարկուի, Ճօրճ Զ.ի թագադրութենէն առաջ:

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ որոչեց հպատակութենէ
ղրկել այն Լեհերը որ կը կռուին Սպանիոյ մէջ, այս կամ այն ճա-
կատին վրայ: Այս առթիւ թերթերը կ'ըսեն թէ հարիւրաւոր լեհ
կամաւորներ կը զտնուին Զօր. Ֆրանքոյի բանակին մէջ :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ կառավարութիւնը իմանալով որ Անգլիա
կ'ուզէ գործօն ծառայութեան մէջ պահել հինգ հինգտան մարտանա-
ւերը, որոչեց իր կարգին պահել կարգ մը հին Թորփիլլանաւեր որոնք
ունին համապատասխան 19,000 Թոն տարողութիւն: Ուրեմն, զինադա-
դարէն յետոյ նաւաշէնութեան է որ կը ծառայի, միշտ յանուն խաղաղու-
թեան ...

ՎԵՑ ԿԵՂԾ ՓՆԻԶՆԵՐ Թուլուզի չրջանին օդանաւային կեդ-
րոնը երթալով, սկսան քննել օդանաւները, եւ երեք տաս գտածին,
փորձելու համար:Ապա բոլորը մէկ թռան,ափի բերան ձգելամնե-
կանները: Կը կարծուի թէ վեց «քննիչները» Սպանիա անցած են ե-
րեք ամբարձիչ օդանաւերով :

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ դիկտատորը, Զօր. Մեթաքսաս, օրէնք մը
պատրաստած է, առեւտրական եւ արհեստակցական դասերու եւ
ամէն տեսակ բանուորներու համար: Այս երեք դասակարգերը
ներկայացուցիչներ պիտի ընտրեն, որոնք չրջանային եւ կեդրոնա-
կան խորհուրդներ պիտի կազմեն, վէճերը իրաւարարութեամբ
լուծելու համար: Այս առթիւ ճառ մը խօսելով, Զօր. Մէթաքսաս
ուրախութիւն յայտնեց որ բանուորները փրկուեցան «համայնա-
վարութեան թոյն»էն եւ այժմ փարած են ազգային խաչալներու ,
նման ժողովուրդի մնացեալ մասին:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ արտաքին նախարարին այցելութիւնը չատ նը-
պաստաւոր արդիւնքներ ունեցաւ, ինչպէս կը բացատրեն տեղա-
կան թերթերը: Ամբաստնուեցան ոչ միայն Ֆրանսայի եւ Ռուսա-
նիոյ, այլեւ Ֆրանսայի եւ Փոքր Համաձայնութեան յարաբերու-

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԿՈՒՐՍԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏԻ ՀԱՏՈՒԿ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՎ

Ելնելով այն հանգամանքից, որ Հայկական ՍՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի 1936 թ. հոկտեմբերի 1-ի որոշմամբ ՀԱՍՀ-ում ներդրվել է ապրանքների նոր գների համակարգ, որը ներառում է ինչպես արդյունաբերական, այնպես էլ գյուղատնտեսական ապրանքների գները, ՀԱՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհուրդը որոշում է.

1. Հայկական ՍՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի 1936 թ. հոկտեմբերի 1-ի որոշմամբ հաստատված գների համակարգը ներդնել ՀԱՍՀ-ում 1937 թ. հունվարի 1-ից։

2. Հանձնարարել ՀԱՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ղուկասյանին՝ ՀԱՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի 1936 թ. հոկտեմբերի 1-ի որոշմամբ հաստատված գների համակարգը ներդնելու կապակցությամբ ՀԱՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի նախագահի տեղակալների, ՀԱՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի կից գործող գների կոմիտեի նախագահ ընկ. Ա. Ա. Ղուկասյանի, ՀԱՍՀ ֆինանսների ժողովրդական կոմիսար ընկ. Ա. Ա. Ղուկասյանի, ՀԱՍՀ առևտրի ժողովրդական կոմիսար ընկ. Ա. Ա. Ղուկասյանի, ՀԱՍՀ ժողովրդական կոմիսարների խորհրդի կից գործող գների կոմիտեի նախագահի տեղակալ ընկ. Ա. Ա. Ղուկասյանի, ՀԱՍՀ ֆինանսների ժողովրդական կոմիսարի տեղակալ ընկ. Ա. Ա. Ղուկասյանի, ՀԱՍՀ առևտրի ժողովրդական կոմիսարի տեղակալ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

(ՎԱՂՈՒՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԻՆՉԵՒ ՄԵՐ ՕՐԵՐԸ)

— ո —

Ջեռնի Տաճկաստանի խստասիրտ պայմանները մեզի համար մեծ դժուարութիւններ ստեղծեցին։ Ամէն ինչ մեզ կը հալածէր, ամէն ինչ մեզ կը ստիպէր, որ ապաստան գտնենք ուրիշ երկրի մը մէջ։ Ամէն ինչ մեզ կը հրաւիրէր, որ հեռանանք հայրենի հողէն, ուր մեր նախնիքը հազարաւոր տարիներ ապրած էին, ուր մեր հայրերը իրենց կեանքը անցուցած էին, ուր մեր մանկութեան տարիները անցած էին։

Ինչո՞ւ կը հեռանայինք։ Ինչո՞ւ կը թողուինք մեր հարազատ հողը, մեր ծննդավայրը, մեր հայրենի տունը, մեր ընտանեկան գերեզմանները։ Ինչո՞ւ կը հեռանայինք մեր հարազատ ազգաբնակութենէն, մեր ազգային եկեղեցիէն, մեր ազգային դպրոցներէն, մեր ազգային հաստատութիւններէն։ Ինչո՞ւ կը հեռանայինք մեր ազգային սովորութիւններէն, մեր ազգային աւանդութիւններէն։ Ինչո՞ւ կը հեռանայինք մեր ազգային կեանքէն։

Ինչո՞ւ կը հեռանայինք, որովհետեւ մեր ազգային կեանքը կը խեղդուէր, կը մեռնէր, կը սպաննուէր։ Ինչո՞ւ կը հեռանայինք, որովհետեւ մեր ազգային կեանքը կը ստրկանար, կը ոտնակոխ ըլլար, կը նսեմանար։ Ինչո՞ւ կը հեռանայինք, որովհետեւ մեր ազգային կեանքը կը դառնար անտանելի, անհնարին։

թիւններէն։ Այցելութիւնը նպաստած է նաեւ մերձեցում հաստատելու Ռումանիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ, Ֆրանսայի միջոցաւ։ Արտաքին նախարար Պ. Իվօն Տէլպոս ճառ մը խօսելով, ըսաւ թէ Ռումանիա երկարաձգումը՝ չարունակութիւնն է Ֆրանսայի, ինչպէս Ֆրանսան՝ Ռումանիոյ ։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ (Հրեղէն Խաչ) կիրակի օր վակեց իր առաջին համագումարը, յայտարարելու թէեամբ մը պարզելով իր գործունէութեան ծրագիրը։ Այս առթիւ ճառ մը խօսելով, դնդ. տը լա Ռօք յիշեցուց թէ այլեւս եկած է ժամանակը վերջ տալու Լէօն Պլումի կառավարութեան փորձարկութեանց։ Ցետոյ իրրեւ գերագոյն վանդ ներկայացուց համայնավարութիւնը, որուն յաջողութիւնը «յառաջ պիտի բերէ մեր հայրենիքին փլուզումը եւ գերմանական բանակներու նոր արշաւանք մը։ Համայնավարութիւնը պատերազմ է, ներքին եւ արտաքին։ Համայնավարութիւնը ասիական չղթայազերծ բարբարոսութիւնն է մեր օրհնեալ հողին վրայ։ Բոլշեւիկեան համայնավարութիւնը մահացումնալի վայրենութիւնն է»։

ՄԵՏԱՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ բանուորներու գործադուլը, որ պիտի դադրէր վարչապետին յանձնարարութեամբ, կը չարունակուի դեռ, հիւսիսային եւ արեւելեան շրջաններուն մէջ։ Բանուորները կը մերժեն որ եւ է պատժական տնօրինութիւն, մինչ գործատէրերը կը դժկամակին նորէն գործի առնել գործադուլին վարիչները։ Ուրիշ հատուածներէ բանուորներն ալ ուժ կուտան բանթողներուն ։

*** Փարիզի բանջարավաճառներու գործադուլը վերջացաւ, առանց իր դիմաւոր նպատակին հասնելու ։

ԿԻՆ ՄԸ ԿՈՆԱԿԷՆ ՁԱՐԿԱՒ օդանաւորդ մը, Վերսայլի մօտ, երբ միւսին ճամբայ ելած էին եւ հազիւ 400 մեթր բարձրացած։ Օդանաւորդը յաջղեցաւ վար իջնեցնել օդանաւը եւ ազատիլ, իսկ վրէժխնդիր կինը անոր տեղը անցնելով թռաւ անծանօթ ուղղութեամբ։ Վիրաւորը 29 տարեկան մեքենագէտ մըն է, իսկ տարբախտ պարպողը՝ Տիկին Շմէտէր, 32 տարեկան կին մը, որ ամուսնալուծուելով, կ'ուզէր կարգուիլ մեքենագէտին հետ, բայց այս վերջինը մերժած էր։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ, երիքովի ճամբուն վրայ, պինեալ ատրձակներ յարձակեցան եւ կողոպտեցին հինգ ինքնաշարժներ։ Ուրիշ վայրի մը մէջ ալ յարձակման ենթարկուեցան երկու ինքնաշարժներ։

ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ Պ. Տալատիէ ճառ մը խօսելով Ա-վինեօնի մէջ,, ազդարարեց.— « Անոնք որ կեղծաւորաբար իրենց հայրենիքը զինաթափ ընելու գործը կը կատարեն, իրաւունք չունին դաս տալու ինծի »։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ Քրէական Ծոնահէի դեկտեմբեր 15ի վիճակահանութենէն 762,857 թիւը (1903) չհաց է 50,000 ֆր., 54,979 թիւը (1911) 50,000 ֆրանք։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. ԿԱՊՈՑ ԹԱՂԻ ԱՆԿԷնի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը վաղը երեկոյ ժամը 9ին։ կարեւոր օրակարգ, ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։ Մասնաւոր հրաւէր չէ ղրկուած։

ԴՊՐՈՑԱՍԷրի Տիկնանց Ընկերութեան վիճակախաղէն չհաց են հետեւեալ թիւերը.— 7, 29, 53, 60, 78, 82, 128, 158, 159, 170, 174, 187, 193, 195, 210, 218, 237, 244, 254, 257, 260, 267, 272, 275, 288, 292, 297, 303, 308, 317, 326, 352, 355, 385, 396, 397, 408, 412, 419, 420, 435, 440, 446, 452, 470, 480, 482, 492, 514, 517, 532, 544, 572, 573, 577, 588, 589, 601, 602, 621, 632, 633, 675, 677, 705, 717, 727, 745, 754, 758, 766, 769, 795, 803, 808, 820, 837, 844, 865, 868, 879, 887, 905, 914, 919, 922, 936, 945, 947, 958, 960, 963, 1010, 1014, 1021, 1032, 1040, 1056, 1060, 1062, 1065, 1066, 1072, 1098, 1118, 1140 1144, 1165, 1177, 1197, 1198, 1202, 1206 1213, 1217, 1221, 1230, 1232, 1250, 1256 1268, 1272, 1281, 1284, 1290, 1298, 1304 1305, 1319, 1320, 1331, 1335, 1345, 1355 1360, 1362, 1373, 1381, 1394, 1395, 1403 1409, 1420, 1428, 1438, 1439, 1452, 1461 1494, 1499, 1504, 1513, 1525, 1528, 1534 1536, 1566, 1572, 1579, 1582, 1597, 1621 1629, 1636, 1646, 1659, 1675, 1699, 1700 1701, 1704, 1706, 1718, 1725, 1730, 1749 1775, 1776, 1785, 1790, 1821, 1829, 1837 1840, 1849, 1856, 1858, 1868, 1870, 1874 1879, 1903, 1904, 1906, 1907, 1912, 1967, 220, 1048, 1860։

ՆԱՆՕԹ.— Շահողներէն կը խնդրուի, մինչեւ մէկ ամիս պայմանաժամով, ներկայանալ Դպրոցասէրի վարչութեան, առնելու համար իրենց պարգեւները։ Կը յայտարարուի, որ այդ պայմանաժամը լրանալէն վերջ կատարուած դիմումներուն ընթացք չի տրուիր ճ

ԱՂՔԱՏԱՀԱՆԱՄ ընկերութեան վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ չնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Ց. Գալըստճեանէ 100 ֆր. փոխան ծաղկեպսակի ողբացեալ Տքթ. Եաղուպեանի մահուան առթիւ, ինչպէս նաեւ 500 ֆր. Պ. Գ. Ս. Կիւլպէնկեանէ եւ 100 ֆր. Պ. Ա. Համբարձումեանէ ողբացեալ վսեմ. Գարբիէլ էֆէնտի Նորատունկեանի մահուան առթիւ։

Ֆ. Կ. ՅԱՋի իսկ լէ Մուլինոյի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր կազմակերպած Թէյասեղանին չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները.— Տէր եւ Տիկին Տիկինեանեան 20, Տէր եւ Տիկին Տէրտէրեան 15, Պ. Հայկ Բանիկեան 20, Տիկ. Տէտեան 25, Պ. Գուլումճեան 20, Պ. Զաքիկ Թէրզիեան մէկ հիւ չամփանեա եւ 15 ֆր., Տէր եւ Տիկին Ագապեան 15, Տիկ. Կարմրուքեան, Պ. Պարսամեան, Պ. Պետրոսեան, Պ. Մինասեան,, Պ. Նչան Դարբինեան, Պ. Մխիթեան Շիրվանեան 10ական, Պ. Արսէն Պօյաճեան 20, Պ. Հանոսեան 20, Պ. Գասպարեան, Պ. Ցարութիւն Շիրվանեան, Ֆարշեան, Ցովնան, Հրմպէտեան, Տէր եւ Տիկին Ցակոբեան 10ական, Տէր եւ Տիկին Քարամեան 15, Տէր եւ Տիկին Գափամաճեան 20, Տիկ. Վարդանեան 5։ Գումար 305 ֆրանք։

ԳԱՂԹԷՔ ՏԻՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին։

ԳԱՂԹԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

«Պատուի Օր»

կազմակերպուած Ֆ. Կ. Յաչի Փարիզի մասնաճիւղին կողմէ
Դեկտ. 27ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—12
Ռուսական երաժշտանոցի սրահին մէջ. 26 Ave. de Tokio

ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ 1937

Փութացէք գնել մէկ օրացոյց ձեզ համար եւ մէկ հատ ալ նուիրելու ձեր բարեկամին, նոր տարիի առթիւ։

Մարսէյլի մէջ կը ծախուի՝ Ն. Կակոսեան, 49 Rue Nationale, *ընկ. Յ. Հացագործեան*, 13 Rue des Dominicaines *եւ միութեանս գրադարանին մէջ* 5 Rue de l'Eclipse։ *Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել* G. Djarayan, 5 Rue de l'Eclipse, *Մարսէյլ*։

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

Պանեէօ-Ֆաշանի Արծիւ ենթակոմիտէի ժողովը այսօր երեքշաբթի երեկոյ ժամը 9ին, Ակումբին մէջ։

Անիէ ո-Պուա-Քոլոնպի «Արամ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, վաղը երեկոյ ժամը 9ին, ծանօթ հաւաքատեղին։ Պարտադիր ներկայութիւն։

«ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ»ը Վիէնի մէջ

կազմակերպուած Կ. Յաչի Մանուճեաններ կողմէ
ցեղի կ'ունենայ 26 դեկտ., շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Ռ.Ա.Կ. սրահին մէջ։
Մանկական թատերգութիւն, պար, արտասանութիւն, խմբերգ, տօնածառ եւլն. եւլն։
Պիտի խօսի՝ ՕՐ. Հ. ՄԻՍՔՃեԱՆ
Մուտք 2 ֆր.։

Թատերական ներկայացում

կազմակերպուած Ֆ. Կապոյտ Յաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ
26 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ Ակումբին մէջ, Ալֆորվիլ
Կը ներկայացուի ԱՐՑՈՒՆՔԻ ՀՈՎԻՏԸ
Տոմսեր 5 եւ 3 ֆր. փոքրիկներու՝ 1 ֆր.։

Տարեկան երեկոյթ-Պարահանդէս

Մարսէյլի Ամասիոյ եւ Մարզուանի Հայր. Միութեան կողմէ
24 դեկտ. ՅինգշաբԹի (Ֆրանսական Թվան իրիկունը)
ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ, Salle Mazenoth մէջ, 88 rue d'Aubagne
Դեբառատ ԹՐԱԳՈՇ եւ իր խումբը կը ներկայացնեն
ՈՒՇ ԼԻՆԻ ՆՈՒՇ ԼԻՆԻ
Կը մասնակցին երգչուհի ՕՐ. ՍՆԺՂ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ (Ս. Մարգսեան վկայուած) եւ Պ. ՀԱՄԲՈՐՁՈՒՄ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ
Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր
ղեկավարութեամբ Պ. Յ. ՉԷՔԷՄԵԱՆի
ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ—ԽԱՉԻԿԵԱՆ մեծ ժապը
Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով։
Մուտք՝ այր եւ կին 10 ֆր., մէկ անձի համար 7 ֆր։
Տոմսերը կը ծախուին միութեան կեդրոնը, 5 Ave. Camille Pelletan
Պ. Ջօրիկեանի մօտ։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի Սալնոյ Ջորի Հայր. Միութիւնը իր բոլոր հայրենակից ներուն կողմէ խորին կսկիծով ցաւակցութիւն կը յայտնէ իր հայրենակից երիտասարդ մտաւորական՝ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ, իր եղբայրներուն՝ կարօ եւ Արմէն Սասունիներուն եւ պարագաններուն։

ՎԵԹԵՐԱՆՆԵՐՈՒ ՃՈՆՏԻՆ

Ընկ. Սեդրակ Սասունի իր մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի.— փարիզի Սալնոյ Ջորի Հայր. Միութիւն 50 ֆր.
Ընկ. Ա. Դրէսաս Պոդտեսարեան 10 »
Գումար 60 ֆր

×

Մեր խորին կսկիծը եւ ցաւակցութիւնը կը յայտնենք հայրենակիցներ՝ Պ. Պ. Կարօ եւ Արմէն Սասունիներուն եւ պարագաններուն, իրենց սիրելի եղբօր՝ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ։
Տէր եւ Տիկ. Խ. Վարդապետեան
ՏԷսիճ

×

Հայրենակիցներ Փիլոս Սարգիսեան, Լեւոն Աասատուրեան, Արշակ Ցակոբեան խորին ցաւակցութիւն կը յայտնեն իրենց հայրենակից՝ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ, կարօին, Արմէնին եւ պարագաններուն ։

×

Տէր եւ Տիկին Սարգիս Պօյաճեան խորապէս ազդուած ընկեր Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի դառնաղէտ մահուան առթիւ ցաւակցութիւնները կը յայտնեն եւ մխիթարութիւն կը մաղթեն ընկեր Կարօ Սասունիի եւ պարագաններուն ։

×

Մեր խորին ցաւակցութիւնը անզուգական հայրենակից ընկեր ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ, իր եղբայրներուն՝ ընկեր Կարօին, Արմէնին եւ պարագաններուն ։
Տէր եւ Տիկին Բարսեղ Հայրապետեան

×

Տարօն - Տուրուբերանի Հայր. Միութեան Լասխոթայի մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր հայրենակից Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի մահուան առթիւ իր եղբայրներուն եւ պարագաններուն ։

×

Սարսէյլի «Համազգային» ընկերութեան մասնաճիւղի վարչութիւնը իր անդամներու վշտակցութիւնը կը յայտնէ Համազգայինի կեդրոնական մարմնի փոխ նախագահ Պ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻի դառնաղէտ տահուան առթիւ, իր եղբօր Պ. Կարօ Սասունիի եւ պարագաններուն, ինչպէս նաեւ Համազգայինի կեդրոնական վարչութեան ։

Սիփան - Կոմիտաս երգչախումբը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր բարեկամին ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻի մահուան առթիւ իր եղբայրներուն եւ պարագաններուն ։

×

Շ. Ց. Դ. Մարսէլ-Ազնուվիի վարդան Ենթակոմիտէն իր խոր կսկիծը կը յայտնէ ընկ. Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ, ընկ. Կ. Սասունիի եւ իր պարագաններուն։

×

Պրիւսէլի Նէվրուճ խումբի ընկերները ցաւակցութիւն կը յայտնեն ընկ. Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի մահուան առթիւ իր եղբայրներուն՝ ընկ. Կարօ եւ Արմէն Սասունիներուն։

×

ՍԷվրան—Լիվրիի բաֆֆի խումբը իր խորին ցաւը կը յայտնէ ընկեր Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ իր եղբօր՝ կարօի եւ բոլոր պարագաններուն։

×

Շ. Ց. Դ. Ռընուաժի Գէորգ Զավուշ խումբը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկ. Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի եղերական մահուան առթիւ ընկեր կարօին եւ իր պարագաններուն։

×

Շ. Ց. Դ. Տէսինի կազմի բոլոր ընկերները անհուն վշտով կ'ողբան ժանր ընկ. Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի եւ իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն ընկեր կարօ Սասունիի եւ պարագաններուն։

×

Մարսէյի Պալնոյ Ջորի Հայր. կեդ. վարչութիւնի խորին ցաւակցութիւն յայտնէ դայրենակից Ս. ՍԱՄՈՒՆԻի դառնաղէտ մահուան առթիւ իր եղբայրներուն եւ պարագաններուն։

×

Ֆ. կապոյտ Խաչի վալանսի մասնաճիւղը Տիկ. ՄԱՐԻԱՄ ԹԱՄԿՈՉԵԱՆի մահուան առթիւ իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ իր քրոջ՝ ընկերուհի վերգինէ Սուչեանի եւ փոխան ծաղկեպսակի 25 ֆր. կը նուիրէ Շ. Ց. Դ. վէթերաններու ֆոնտին, կը խնդրուի վալանսի Շ. Ց. Դ. կոմիտէէն ստանալ վերոյիշեալ գումարը։

×

Մարսէյլի Բարձր Հայքի Հայր. Միութիւնը հայրենակցուհի ՀԵՐՄԻՆԷ ՏԷՐԱԶԱՐԵԱՆի մահուան առթիւ իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալին ընտանեկան պարագաններուն։

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ
ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՑՑ
1937 *ԹՂ. տարի*
ԳԻՆ 5 ֆրանք
Դիմել երկասիրողին՝ 44 rue du Commerce, Colombes (Seine), France։

ԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզի եւ շրջանի Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան կողմէ
26 Դեկտ. Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Սալ Հօրթիֆիլթիւրի մեծ սրահը, 84 բիս կրընել, մէթրօ Պաֆ
Ղեկավարութեամբ Պ. Ց. ԱՐԾՐՈՒՆԻի
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Ա. Գմբէթեան, Գ. Տէրվիշեան, Ս. Պալապանեան, Պ. Աղուանեան, թառիստ Աքգազ, *Հայրենակիցներ՝* Տիկ. Ն. Փապուտճեան, Տիկ. Ֆ. Գույումեան, Օր. Գ. Մաճառեան, Գ. Մերտինեան, Գրիգոր-Վահան (*Ֆանթէզի*)։
Օրքէսթր ԲԱՐԻԿԵԱՆ 6 հոգիոց
Պարահանդէսը կը բանան քոյր-եղբայր Ազնաւորեաններ՝ Այտա (*Ալհամպրա Թաւրոնէն*) եւ Շարլը Ազնաւուր (*Մարթինի Թաւրոնէն*)։ Եւրոպական եւ արեւելեան պարեր
Պարերու ընթացքին մրցումներ, անակնկալներ, ֆանթէզիներ, վիճակախաղ։ Մասնաւոր ժիւրիի մը պիտի յատկացնէ լաւագոյն պարողներուն բաժակ մը, ինքնահոս գրիչ մը եւ գավաթի կօչիկ մը՝ չափու վրայ ։
Դիւրամատչելի ճոխ պիւֆէ ղեկավարութեամբ՝ Մարզուանցի Ց. ԳԱՐԱԿԻՕԶԵԱՆի։
Մուտք՝ կիներու 5 ֆր. այրերու 7.50 ֆր.
Տոմսերը կը ծախուին բոլոր հայրենակիցներու մօտ, կեդրոնատեղի, 18, Փասաժ Փէֆին, Փարիզ (20)։ *Կիչէն բաց է ժամը* 7.30էն սկսեալ ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Ուրֆայի Հայր Միութեան
կր ներկայացուի ՈՒՐՖԱՑԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ.— 26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին
Շահիրկեան սրահին մէջ, 5 բիս տը լ'Էքլիփս
Մուտք՝ 4 եւ 3 ֆր.։
ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ.— 27 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին
վարանդեան սրահին մէջ, 10 պուլվար Մարկրիթ
Մուտք 3 ֆր ։

ԱՅՍ ՏՈՒՐԻ ՏՕՆԵՑԷՔ **Réveillon de Noël**
"NIL BLEU,, *ճաշարանին մէջ*
2Place de l'Odéon, Tél. Danton 46-75
Ոչ պարտադիր ճաշացուցակ։ Ճաշերը՝ բուա կամս, օրուան ճաշացուցակէն, ընթացիկ գիներով։
ՊՈՀԵՄԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ, ՔՈՒԹԻՑԵՈՆ,
ՈՒՐԱԽ ԵՒ ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱՆԱԿ։
Քանի մը գիներ մեր ճաշացուցակէն.—
Ի՝ գաւաթը (աղանդերով) 5 ֆր.— Ջանազան աղանդեր 8 ֆր.— Շ՝ դկաճաւի սիս 14 ֆր.— Les Cœurs de Palmier 8 ֆր.— Անուշ պաուր 4 ֆր.— Le Bûche de Noël 4 ֆր., եւայլն եւայլն։
La Pelure d'Oignon (vin Jura) 10 — Le Graves 10 — Le Champagne 40 ֆր.։
Toutes taxes compris
ՆԱԽՕՐՕՔ ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ՁԵՐ ՍԵՂԱՆԸ

ԿԱՐՊԵՏ Յ. ԷՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71
Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։
Գաւառացիները եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

Cabinet PARMAC
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԵԼԻ ԳՈՐԾԵՐ
28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ
R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները
1. *ՎԻՃԵԼԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ* կր գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային։
2. *ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.* երբ քան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ։ Ուրեմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն։ Ճաներ առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար։
3. *ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.*
Ա.) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՄ արագ, ապառիկ եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով։
Բ.) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաթրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը։
Գ.) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ֆարտաբագ բ՛ եր, լիկ բուհեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու։
Դ.) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԴՐԱԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆայլիներ, մասնաւոր ֆայլիներ։ Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ։
4. *ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.*
Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները։
Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆանենք ֆայլիները էնվանթէրի պահուն։
Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆայլիները։
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ։
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆայլիները։
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆայլիները։
Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ՝անագիտորէն պետական վարչութեանց մօտ։
ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70

(ԵՐԹԵԼԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃՃԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
23
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
23 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3302

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՄԱՆ ԽՕՍՔ

ՅԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ

Ընինք թէ անկախ՝ հողային եւ տնտեսական պահանջներէն, ապահովութեան խնդիր մըն է Հայաստանի սահմանումը, որ ճաղուեցաւ խորհրդային նոր սահմանագրութեամբ: Մինչդեռ մեր Երանելի հակառակորդները կա՛մ բոլորովին կը ժխտեն որ եւ է սահմանային հարց, եւ կամ պարզապէս «վարչական բաժանում» կը նկատեն զայն :

Կարելի էր հարցնել թէ որ եւ է տեսն քարէախի վրայ նայո՞ծ են այս պարոնները:

Կարելի էր հարցնել, գարձեալ, Հոկի չըլլուն քարոզիչին, թէ այսօրուան Հայաստանը ձգախձիկ դնգա՞կ մըն է, որպէսզի փչելով - փչելով լայնցնես եւ մինչեւ 5–6 միլիոն բնակիչ տեղաւորես...

Բայց աւելորդ է: Այսպիսի հարցումներ ուղղել այդ մարզոց՝ պիտի նշանակէր ջուր ծեծել:

Մենք պատահաբար յիշեցինք այս պարագաները, աւելորդ անգամ մը եւս հաստատելու համար թէ՝ ինչ որ «Հայաստանասիրութիւն» կը կոչուի, իրականին մէջ գիտակից կամ անգիտակից թշնամութիւն մըն է հայրենիքին դէմ, անոր զարգացման եւ ծաղկման իրաւունքներուն դէմ :

Մանաւանդ որ, երբ սահմանային խնդիր եւ ուրիշ արդար իրաւունքներ կը պահանջուին, այդ բոլորը կը հիմնաւորուին նոյն ինքն խորհրդային սահմանագրութեամբ, բուն իսկ Լենինի հռչակած սկզբունքներուն համաձայն :

Կարելի էր վիճիլ գործելու մեթոտներու մասին, հակաճառել այս կամ այն եղանակին: Բայց դէմ ելլել բուն իսկ սկզբունքին, եւ յայտարարել ի լուր աշխարհի թէ Հայաստան սահմանային խնդիր չունի,— կը նշանակէ ծաւիահարել անպարզարութիւնը:

Այդ պաշտօնը լիուլի կը կատարեն ինչպէս երեւանի, նոյնպէս ամբողջ Մորհրդային Միութեան մէջ: Պայման չէ որ արտասահմանէն ալ գանազան հռանքներ կարաւանին խառնուին, իրրեւ փոխադարձ ակրացու :

Տեսաք թէ «Կավկազ»ները ի՛նչպէս կ՛ըմբռնեն Կովկասի ազատագրութիւնը,— հակելով դէպի Թուրքիա, արեւշատութիւն, աւելի ուժ եւ կորով մաղթելով անոր :

Արդ, այսօրուան Հայաստանի սահմանները այնպէս են դասաւորուած, որ, գերազանցապէս կը ծառայեն այդ չարաշուք ծրագրին,— Թուրքիոյ զօրացման: Առնուազն Հայաստանը օգակելու :

Բարեհաճեցէք աչք մը նետել քարէախին վրայ: Մանագիտական կարողութիւն չի պահանջեր այդ յղնութիւնը, տրամաբանական եզրակացութեան յանգելու համար:

Պատմական պատեհութիւն մը ներկայացած էր, քչիկ մը արդարութիւն ստանալու համար, բայց կորնցուցինք պահը:

Չենք պնդեր թէ կրնայինք չահիլ դասը, ազգովին ոտքի կանգնելով եւ բոլոքներ տեղացնելով:

Մենք այդպիսի միամտութիւններ չենք ունեցած որ եւ է ատեն: Գիտենք մեր հնարաւորութիւնները, եւ երբեք լեռներ գլորելու յաւակնութիւններ չենք սնուցած :

Եւ սակայն, գիտենք նաեւ որ, այս հարցին արծարծման առթիւ պարզուած տեսարանը — սահմանազատի դասին դէմ սար — քուած գեհենի խաչակրութիւնը — այլապէս վնասեց մեր իրաւունքներուն :

Իրրեւ բարոյական պատկեր, այդ գարշելի պայքարը կազմեց արատ մը՝ Հայկական Արտասահմանի համար, թշնամիներուն քրքիջ, բարեկամներուն արգահատանք ներշնչելով:

Այդ երեւոյթը պարզապէս ծառայեց արտասահմանի մէջ ալ կրկնելու Մ. Հայաստանի պատասխաններուն բերանը դրուած եղանակ մը,— «Սավեաը լաւ ա, կոթըն իրաւ ա»:

Մինչդեռ գիտենք որ, Սովետը ամէնէն ըմբռնադուգիչ անարգարութիւնը գործեց մինուճար Հայաստանի դէմ, կոպտօրէն անգամահարելով անոր մարմինը եւ զայն վերածելով խարխուլ միաւորի մը:

Ի վերջոյ զանազան թերթերու մէջ թխուած վտառանութիւններով, սնամէջ կանչերով կամ Հոկի լումաներով չէ որ պիտի զարգանայ ու զօրանայ հայրենիքը :

Ամէնէն բախտաւոր երկիրն ալ կը կարօտի աչխարհագրական, տնտեսական եւ ռազմական պահանջներու, որպէսզի կարենայ առաքի կենալ եւ ահել:

Մինչդեռ Հայաստանը ոչ միայն ամէնէն իրաւազուրկն է՝ ամբողջ Կովկասի մէջ, այլեւ իր աչխարհագրական դիրքովն իսկ ամէնէն անճարը:

Թող չխօսին կարմիր բանակի միլիոններուն եւ ուրիշ հրաչալիքներու մասին:

Ամէն երկիր նախ բնական պաշտպանութեան, ապահովութեան տարրերը պէտք է ունենայ: Այսօրուան Հայաստանը զրկուած չէ այդ բնական առաւելութիւններէն, բայց զրկուած է իր վարչական բաժանումներով, բոլորովին ենթակայ՝ զրպիններու քմահաճոյքին կամ փորձութեանց :

Այսպէ՛ս պէտք է քննել կացութիւնը, որ եւ է տեսակէտ պարզած առեն: Մնացեալը ճամարտակութիւն է եւ խուժանավարական մարզանք:

Թերեւս չատեր այսօր չեն ըմբռներ կատարուած անարգարութեան, բուն բառով՝ բարբարոսութեան խորութիւնը եւ անոր անխուսափելի հետեւանքները, բայց պատմութիւնը պիտի արձակէ իր վճիռը, ճակատագրական պահուն:

Երանի՛ թէ մենք սխալած ըլլայինք ուրիշներու «իմաստութեան» առջեւ ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ԲԱՆԱԿՑԻՆ
Ալէքսանտրէթի վէճին առթիւ

Թ. Ր. Արաս, Թուրքիոյ արտաքին գործակալը, Փարիզ հասաւ երկուշաբթի օր, եւ անմիջապէս արտաքին գործերու պաշտօնատունը գնաց դեսպանին հետ, ուր կը սպասէին արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս եւ խորհրդականը՝ Պ. Վիէնօ: Երկու նախարարներուն միջեւ տեղի ունեցաւ երկար տեսակցութիւն մը, որ չարունակուեցաւ կէս օրէն վերջն ալ: Այս անգամ Թրքական պատուիրակութեան կ՛ընկերանային Պ. Նուման, արտաքին գործակալութեան ընդհ. քարտուղարը եւ Հասան Բիզա, Թուրքիոյ հանրապետութեան նախագահութեան ընդհ. քարտուղարը: Իսկ Ֆրանսայի կողմէ ներկայ էին նաեւ Պ. Փոնսօ՝ Ինկիւրիի դեսպանը, Պ. Սէն-Քանթէն եւ Պ. Շօվէլ:

Ինչպէս կը յիշուի, Ազգերու Դաշնակցութեան Մորհուրդի վերջին ժողովին մէջ բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ, որուն համաձայն երեք դիտողներ պիտի ղրկուին Ալէքսանտրէթ, քննելու համար ապահովութեան խնդիրը· իսկ բուն վէճին լուծումը յետաձգուեցաւ Ա. Դ. Մորհուրդի յունուարի նստաչրջանին: Թուրքիա ձեռնպահ մնաց քուէարկութեան պահուն, եւ այժմ կ՛ուզէ իր պահանջները արժեցնել ուղղակի բանակցութիւններով, Ազգաժողովին քննութենէն առաջ :

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ Ֆրանսայի տեսակէտը չէ փոխուած : Իրրեւ հոգատար պետութիւն, Ֆրանսա չի կրնար միակողմանի կարգադրութիւն մը ընդունիլ Սանճաքին համար: Բանի որ հոգատարութեան իրաւունքը ստացած է Ազգաժողովէն, վերջնական վճիռն ալ անոր կ՛իյնայ: Կ՛ըսուի թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը տրամադիր է աւելի ընդլայնելու Ալէքսանտրէթ-Անտիոքի վարչական ինքնավարութիւնը, մինչ Թուրքերը այնպիսի բաներ կը պահանջեն որ բացարձակ անկախութեան կը տանի : Ամէն պարագայի մէջ, երկար թերթերն ալ կը չեշտեն թէ Փարիզի Ֆրանքեւթուրք բանակցութիւնները պիտի ծառային ոչ միայն հարթելու գետինը, այլեւ փարատելու Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ միջեւ ծագած թիւրիմացութիւնները :

*** Իրրեւ դիտող Ալէքսանտրէթի պիտի երթան հետեւեալ ներկայացուցիչները.— Պ. Հէյլթաա (Նորվեկիացի), Պ. Քաոն (Հոլանտացի) եւ Պ. Վաթէնվիլ (Զուիցերիացի):

«Հարկ է գոհացնել Թո ոչիան...»

Սէն-Պրիս, «Ժուռնալ»ի քաղաքական խմբագիրը, դիտել կուտայ իր գրոնիկին մէջ·

— « Կ՛ըսեն թէ Ալէքսանտրէթի խնդիրը պատրուակ մըն է, թէ Թուրքերուն գլխաւոր տրտունջը այն է որ Ֆրանսա կ՛ուշացնէ փոխադարձ օգնութեան դաշինքի մը կնքումը: Անհիմն է այս պատմութիւնը: Թուրքիոյ ապահովութիւնը երաչխաւորուած է պալքանեան միութեամբ, խորհրդային իչխանութեան հետ կնքուած դաշինքով մը, Անգլիոյ հետ կնքուած հաչտութեամբ, Ազգերու Դաչնակցութեան ուխտով: Ֆրանսայի ընթացքը ոչ միայն որ եւ է տհամութիւն չէ պատճառած Թուրքերուն, այլեւ նչանակալից ծառայութիւն մը մատուցած է, ՋԱՆԱԼՈՎ ԴԷՊԻ ԵՐՈՎՊԻԱ ՈՒՂՂԵԼ ԻՏԱԼԻՈՅ ԾԱԻԱԼՄԱՆ ՊԱՀԱՆՋԸ, ՈՐ ԹԵՐԵԻՍ ՄԻԱԿ ԼՈՒՐՋ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆ ԷՐ ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՑ ԿՈՂՄԷՆ »:

Ցետոյ պարզելով Ալէքսանտրէթի վէճին էութիւնը, Սէն-Պրիս կ՛եզրակացնէ·

— « Անհրաժեչտ էր չանանք ելլել այս գործին մէջէն: ԱՆ – ՀՐԱԺԵՇՏ Է ՈՐ ՄԻՋՈՑԸ ԳՏՆԵՆՔ ԳՈՀԱՑՆԵԼՈՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ, որոնք կ՛ուզեն Ալէքսանտրէթը անջատել Սուրիայէն, առանց դժգոհութիւն պատճառելու Սուրիացիներուն որոնց միութիւն խոստացած ենք եւ առանց զրգռելու Տիւրկիները եւ Ալէվիները որոնց պարտադրած ենք այս միութիւնը: Ահա Բ. Արասի եւ Իվոն Տէլպոսի լուծելիք բուն խնդիրը »:

Կամաց կամաց քաղորն ալ կը ճանչնան Եթովպիոյ գրաւումը...

Մինչեւ հիմա տասը պետութիւններ միայն ճանչցած էին Եթովպիոյ գրաւումը, գլուխն ըլլալով Գերմանիան: Կամաց կամաց ուրիշներ ալ կը հետեւին նոյն ճամբուն: Իսկ երկու գլխաւոր պետութիւններ, Անգլիա եւ Ֆրանսա, որոնց ընթացքէն կախում ունի յարաբերութեանց բարւոքումը, որոշեցին Աթոիս-Ապէպայի իրենց դեսպանութիւնները վերածել ընդհ. հիւպատոսութեան : Ճիշդ է որ այս որոշումը հաղորդած տուեն երկու պետութիւնները վերապահում յայտնած են իրաւական ճանաչման մասին, բայց երկրորդական է այդ, պարզապէս չվիրաւորելու համար Ազգաժողովին դիւրազգածութիւնը: Իրականին մէջ, երբ դեսպանութեան փոխարէն հիւպատոսութիւն կը հաստատուի, կը նչանակէ թէ Եթովպիան այլեւս անկախ պետութիւն մը չէ:

Մ. Նահանգներու կառավարութիւնն ալ մօտերս ընդհ. հիւպատոս մը պիտի ղրկէ Աթոիս-Ապէպա :

Պուլկարական կառավարութիւնը պաշտօնապէս հաղորդեց իր ճանաչումը եւ արտօնութիւն ստացաւ հիւպատոսարան մը բանալու Աթոիս-Ապէպայի մէջ:

*** Պատրաստած արքան՝ Հայիլէ Սէլասիէ այլեւս համոզուեցաւ թէ պիտի չկրնայ վերահաստատել իր կայսրութիւնը, որոշեց ծախել իր գոհարեղէնները եւ արծաթեղէնները: Երկուշաբթի օր Լոնտոնի մէջ ծախու հանուեցան քանի մը հարիւր քիլօ արծաթեղէններ: Թէեւ հետաքրքրութիւն չարժած էր այս դէպքը, բայց առաջին օրուան աճուրդէն հազիւ 265,650 ֆրանքի դումար մը դոյացաւ :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՊՐԻԼԸ ԱԻԵԼԻ ԱԺԱՆ Է

— . —

Իրագէկ մը կը պատմէ·—

Մեռել մը ուզէիմ, Փարիզի Հայոց եկեղեցին գացիմ, թաղումը կարգադրելու համար:

Ի՞նչ աստիճանի յուղարկաւորութիւն կ՛ուզէք:

— Ձափաւոր, ոչ ազնուապետական, ոչ ալ միջինէն վար:

—Միայն կեդրոնական ջահը կը վառեմ, եւ երկու աէրտէր կուտամ, ամէնը մէկ՝ 600 ֆրանք :

— Իսկ եթէ մէյ մը երկու ջահերն ալ վառէ՞ք:

—Երկու հարիւրական ֆրանքէն 400: եղաւ հազար·

— Եթէ երգչոնն ալ տրամադրէ՞ք :

— Երկու հարիւր ֆրանք ալ ատոր համար կը վճարէք, ուրեմն 1200:

— Կարելի չէ՞ եպիսկոպոսն ալ տրամադրել :

— Երեք հարիւր եւս կը վճարէք, ուրեմն համագումար 1500 ֆրանք:

— Խելքի դէմ չեն այս գիները:

— Խնդրեմ, կարն կապեցէք· ահա սակացոյցը կախուած է: Մինչեւ 8000 ֆրանքի յուղարկաւորութիւն կրնաք սարքել:

— Իսկ ամէնէն ժա՞ն:

— Բացարձակապէս ձրիներէն զատ, ամէնէն վար գինը 300 ֆրանք է: Բայց կարծեմ ձերինը զարիպի մեռել մը չէ:

— Ո՛չ, բայց եւ այնպէս, ձեր պահանջած գիները գլխու պտոյտ կու տան,— մէկ ջահ եւ 2 աէրտէր՝ 600, միւս երկու ջահերն ալ 200ականէն՝ 400... Մէկ ժամուան մէջ բանի՞ ֆրանքի եկեղեցական լոյս կը սպառի:

— Ան սա է, կա՛մ կը վճարէք եւ միւս ջահերն ալ կը վառեմ, եւ կամ կը գոհանաք մէկ ջահով:

Մեր բարեկամը գլխիկոր կը համակերպի, ցնծալով միայն 600 ֆրանք,— մէկ ջահ եւ երկու աէրտէր:

— Ինչ մնաց պիտի հրաժարէի եկեղեցիէն, բայց եղածը եղած էր: Ցետոյ ինքզինքս մխիթարեցի հանճարեղ մըտածումով մը,— թող միայն մէկ ջահ վառեն, լոյսը որեան ինչ ըլլայ, այնեան խորհրդաւոր կ՛երեւայ, բանի որ եղածը թաղում է, եւ ոչ թէ հարսնիք ...

—Ի՞նչ կը կարծես որ վճարեն տէրտէրներուն :

— Շատ - շատ 25—50 ֆրանք, իրաքանչիւրին: Եպիսկոպոսին ալ ապահովաբար նոյնիսկ, եթէ «անձնուիրաբար» եկած չըլլայ: Մնացեալը կը մտնէ ժամուն սնտուկը :

— Ա՞յս է որ կը կոչուի կրօնական ընկերակցութիւն :

— Ձեմ գիտեր· բայց անգամ եւս համոզուեցայ թէ՝ այս բաղաքին մէջ ապրիլը աւելի ածան է բան մեռնիլը: Եւ յետոյ, ինչ հասկցայ թէ ինչու շատեր զանց կ՛առնեն Հայոց եկեղեցին, կա՛մ ուրիշ եկեղեցի տանելով, եւ կամ ուղղակի գերեզմանատուն : Եւ նկատէ որ իմ յեզուս ինչ մը կը դառնայ· հապա ի՞նչ ընեն անոնք որ անճար եւ անչեզոք՝ հարկադրուած են բարեւի կենալ մեր ժողովրդավա՞ր եկեղեցիի իշխանաւորներուն եւ անոնց իշխանասաստ բարուղարին առջեւ...

Լսելով բարեկամիս պատմութիւնը, որոշեցի··· կարելի եղածին չափ ուշ մեռնիլ· կամ անշուշտ փոխել ուրիշ բաղաքի մը մէջ, սոսկ պարագայի տակ՝ Փարիզէն դուրս:

Կը միանա՞ք իմ ծի. նոր միութիւն մը կազմելու համար այս ուղղութեամբ, համապատասխան կանոնագիր - ծրագրով :

Վ.Ա.Հ.

Նահանգական դպրոցաթոշի հաստոյքին բաչխումը

Պատկան Մարմինէն ստացանք հետեւեալ զեկոյցը, զեկտ. 20 Թուականով.—

Նահանգական դրոշմաթուղթի հասոյքին հայկական բաժնին բաչխման յանձնաժողովը ի նիստ գումարուեցաւ 1936 դեկտեմբեր 3ին Նահանգական Միջազգային Օֆիսին Փարիզի պաշտօնատան մէջ, նախագահութեամբ Օֆիսին Ֆրանսայի ներկայացուցիչ Մ. Փանի:

Նահանգական դրոշմաթուղթի հայկական բաժնին հասոյքը եղած էր վերջին երկու եռամսեաներու ընթացքին (1936ի երկրորդ եւ երրորդ եռամսեայ) 30,567·65 ֆրանք, որ զգալապէս պակաս է անկից առաջ գոյացած հասոյքներէն: Յանձնաժողովը հետեւաբար ստիպուեցաւ տրամադրելի նպաստը բաչխել էապէս պզտնամ մարմիններու եւ յետաձգել նպաստընկալ ուրիշ մարմիններու եղած օժանդակութիւնը մինչեւ յառաջիկայ բաչխումը, որ շատ հաւանօրէն աւելի կարեւոր գումարի մը շուրջ պիտի դառնայ:

Տրամադրելի գումարը բաչխուեցաւ հետեւեալ կերպով ·—

1.— Աղքատախնամ-Ողբախնամ Միութիւն Մարսէյլի	ֆր· 10000
2.— Աղքատախնամ Ընկերութիւն Փարիզի Հայոց	8000
3.— Աղքատախնամ Մարմին Լիոնի	3500
4.— Հայ Աղքատախնամ Միութիւն Վալանսի	1000
5.— Փարիզի Հայ Տիկ· Միութեան Կարմիր Խ· Օ· Մասնճ·	2000
6.— Փարիզի Հայ Տիկ· Միութեան Որբ· Օգ· Մասնաճ·	1000
7.— Ֆրանսահայ Կապոյտ Խաչի վարչութիւն	2000
8.— Ռուսահայ Կանանց Միութիւն	1500
9.— Նիսի Հայ Աղքատախնամ Մարմին	500
10.— Լա Սիոթայի Հայ Գաղութի Յանձնախումբ	500

Վերոյիշեալ նիստին մէջ տրուած որոշման համաձայն, յանձնաժողովս ներկայիս կը հրաւիրէ թէ այս անգամ եւ թէ ապկից առաջ իրմէ նպաստ ստացած մարմինները ներկայ տարուան վերջը համառօտ տեղեկագիր մը ղրկել իրեն՝ իրենց վերջին երկու տարուան գործունէութեան եւ ընդհանուր ելեւմուտին մասին: Ասիկա անհրաժեշտ պայման մըն է նոր նպաստ ստանալու իրաւունք ունենալու համար: Յանձնաժողովը անգամ մը եւս կը յիշեցնէ թէ Նահանգական դրոշմաթուղթին հասոյթը, ըստ պետական հրամանագրին, պէտք է յատկացուի արդէն գոյութիւն ունեցող եւ որոշ պիւտճէի ու գործունէութեան ապացոյցը տուած մարմիններու:

ՆՈՐ ԿՌԻԻՆԵՐ ՄԱՏՐԻՏԻ ԾՈՒՐՋԸ

Վերջին լուրերու համաձայն, կռիւները կը չարունակուին բոլոր ճակատներուն վրայ, թնդանօթներով եւ օդանաւային յարձակումներով: Կ՛ըսուի թէ Մատրիտի կառավարութիւնը եւ ազգայնական հրամանատարութիւնը բանակցութիւններ կը կատարեն, 2000 պատանդներ փոխանակելու համար: Կառավարական ազրիւրէ կը հաղորդեն թէ ապստամբները պարտութիւն մը կրեցին, իրենց եաին ձգելով մեծաքանակ ռազմամթերք եւ պաշար :

Մորհրդային չոգենաւի մը հրկիզման առթիւ, Մոսկուայի կառավարութիւնը կը սպառնայ խիստ միջոցներ ձեռք առնել Սպանիոյ ապստամբներուն դէմ: Լոնտոնի խորհրդային դեսպանը Անգլիոյ արտաքին պաշտօնատունը երթալով, լուսարանութիւններ

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶ

Ծանր ու երկար էր Ռուբենի ճանապարհը դեպի Ամերիկա։ Ինչքան որ հեռանում էր հայրենի գյուղից, այնքան ավելի էր ուզում տեսնել նոր երկիրը, որտեղ ամեն ինչ նոր էր լինելու։ Ռուբենը ուզում էր տեսնել ամերիկացի մարդկանց, նրանց սովորությունները, նրանց կյանքը։ Ուզում էր տեսնել, թե ինչպես են ապրում այդ մարդիկ, որոնք ամեն տարի հազարներով գաղթում են Ամերիկա։

Ռուբենը ծնվել էր 1927 թվականին Ալաշկերտի գավառի Ծաղկավան գյուղում։ Նրա հայրը՝ Մարտիրոս Շիրազը, ունեցել է 65 ոչխար, 3 կով, 2 եզ, 4 ձի, 2 էշ, 1 ջորի, 432 հավ, 3 ոչխարի հովիվ, 1 հովվուհի, 1 հարյուր դրամ ամսական աշխատավարձով։ Ռուբենի մայրը՝ Աստղիկ Շիրազը, ունեցել է 2 կով, 1 ոչխար, 1 հարյուր դրամ ամսական աշխատավարձով։ Ռուբենի ընտանիքը ապրել է 2 սենյականոց տանը։ Ռուբենը ունեցել է 2 քույր և 1 եղբայր։ Ռուբենի ընտանիքը ունեցել է 2 ձի, 1 ջորի, 1 էշ, 1 կով, 1 հարյուր դրամ ամսական աշխատավարձով։

Ռուբենը 1929 թվականին սկսել է հաճախել Ծաղկավանի միջնակարգ դպրոցը։ Նա շատ լավ էր սովորում։ Ռուբենը ուզում էր դառնալ ուսուցիչ։ Նա ուզում էր սովորել, որպեսզի կարողանա ուսուցանել իր հայրենակիցներին։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր հայրենակիցները ևս սովորեն, որպեսզի կարողանան կարդալ և գրել։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր հայրենակիցները ևս սովորեն, որպեսզի կարողանան կարդալ և գրել։

1934 թվականին Ռուբենը ավարտել է միջնակարգ դպրոցը։ Նա ստացել է վկայական։ Ռուբենը ուզում էր շարունակել ուսումը, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ Ռուբենը պետք է աշխատի։ Ռուբենը աշխատել է հոր հետ։ Նա օգնել է հորը ոչխարների հետ։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ Ռուբենը պետք է ամուսնանա։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ։ Նա ուզում էր գնալ Ամերիկա։

1938 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1941 թվականին Ռուբենը զորակոչվել է բանակ։ Նա ծառայել է 3 տարի։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։

1945 թվականին Ռուբենը վերադարձել է տուն։ Նա ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։

1950 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1955 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1960 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1965 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1970 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1975 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1980 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1985 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1990 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1995 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2000 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2005 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2010 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2015 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2020 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2025 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶ

Ծանր ու երկար էր Ռուբենի ճանապարհը դեպի Ամերիկա։ Ինչքան որ հեռանում էր հայրենի գյուղից, այնքան ավելի էր ուզում տեսնել նոր երկիրը, որտեղ ամեն ինչ նոր էր լինելու։ Ռուբենը ուզում էր տեսնել ամերիկացի մարդկանց, նրանց սովորությունները, նրանց կյանքը։ Ուզում էր տեսնել, թե ինչպես են ապրում այդ մարդիկ, որոնք ամեն տարի հազարներով գաղթում են Ամերիկա։

Ռուբենը ծնվել էր 1927 թվականին Ալաշկերտի գավառի Ծաղկավան գյուղում։ Նրա հայրը՝ Մարտիրոս Շիրազը, ունեցել է 65 ոչխար, 3 կով, 2 եզ, 4 ձի, 2 էշ, 1 ջորի, 432 հավ, 3 ոչխարի հովիվ, 1 հովվուհի, 1 հարյուր դրամ ամսական աշխատավարձով։ Ռուբենի մայրը՝ Աստղիկ Շիրազը, ունեցել է 2 կով, 1 ոչխար, 1 հարյուր դրամ ամսական աշխատավարձով։ Ռուբենի ընտանիքը ապրել է 2 սենյականոց տանը։ Ռուբենը ունեցել է 2 քույր և 1 եղբայր։ Ռուբենի ընտանիքը ունեցել է 2 ձի, 1 ջորի, 1 էշ, 1 կով, 1 հարյուր դրամ ամսական աշխատավարձով։

1934 թվականին Ռուբենը ավարտել է միջնակարգ դպրոցը։ Նա ստացել է վկայական։ Ռուբենը ուզում էր շարունակել ուսումը, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ Ռուբենը պետք է աշխատի։ Ռուբենը աշխատել է հոր հետ։ Նա օգնել է հորը ոչխարների հետ։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ Ռուբենը պետք է ամուսնանա։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ։ Նա ուզում էր գնալ Ամերիկա։

1938 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1941 թվականին Ռուբենը զորակոչվել է բանակ։ Նա ծառայել է 3 տարի։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։

1945 թվականին Ռուբենը վերադարձել է տուն։ Նա ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։ Ռուբենը ուզում էր գնալ Ամերիկա, բայց չկարողացավ։ Նա ծառայել է Կարմիր բանակում։

1950 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1955 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1960 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1965 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1970 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1975 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1980 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1985 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1990 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

1995 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2000 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2005 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2010 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2015 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2020 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

2025 թվականին Ռուբենը ամուսնացել է Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ։ Աստղիկը Ռուբենի զարմիկն էր։ Ռուբենը չուզեց ամուսնանալ, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ամուսնացել է և մնացել է Ծաղկավանում։ Ռուբենը ունեցել է 3 երեխա։ Ռուբենը ուզում էր, որ իր երեխաները սովորեն, բայց հայրը չուզեց։ Հայրը ասաց, որ երեխաները պետք է աշխատեն։ Ռուբենը չուզեց, բայց հայրը ստիպեց։ Ռուբենը ստիպված է եղել աշխատել հոր հետ։

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶԻ ՎԵՊԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՈՂԱՅԱՆ Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

Ա. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

ՉԱՐԵՆՑ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՏԱԿԱՐԳՈՒԹՅՈՒՆ)

— ո —

Ինչ որ ես ասացի, ես ասացի, ես ասացի,

խնդրեց դէպքի մասին: Այս դիմումէն կը հետեւի թէ Մոսկուայի մէջ լրիւ չեն գիտեր բուն իրողութիւնը: Խորհրդային մամուլը կը շարունակէ սպառնալիքներ տեղալ Ֆաշականներուն դէմ: Միեւնոյն ատեն կը հաւաստեն թէ Գ. Միջազգայինը կարեւոր միջոցներ ձեռք առած է, խորհրդային բանակի հիման վրայ կազմակերպելու համար Սպանիոյ հանրապետական բանակը:

*** Լոնտոնի «Նիւզ Քրոնիքլ» թերթը կը գրէ թէ Հիթլէր որոշած է 5 զօրաբաժին կամ 62,500 հինուր ղրկել Սպանիա, օգնելու համար Զօր. Ֆրանքոյի բանակին: Թերթին տեղեկութեանց համաձայն, Սպանիա ղրկուած գերմանական պատուիրակութիւնը մը երեք շաբաթ առաջ տեղեկացուցած է Պերլին թէ Զօր. Ֆրանքօ պիտի չկրնայ յաղթել առանց օդնական ուժի: Կ'ըսուի թէ օգնութեան պիտի հասնի ոչ միայն Գերմանիա, այլեւ Իտալիա:

Անգլիական ուրիշ թերթ մը կը գրէ թէ երեք խորհրդային սուզանաւեր եւ երկու թորպիլահալածներ ճամբայ ելած են Օտեսայէն, ցոյց մը կատարելու համար Սպանիոյ ջուրերուն մէջ, խորհրդային չոգենաւին հրկիզման առթիւ:

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՈՂՈՎ

ՄԱՄՈՒԼԻ ՕՐԻՆԲԻՒՆ տրամադրութեամբ, կառավարութիւնը դատ բացաւ «էքօ տը Փարի»ի դէմ, որ գրած էր թէ ֆրանսական նոր տեսակ օդանաւ մը յանձնուած էՊարսելոնա, առանց նախապէս փորձուելու Ֆրանսայի օդատորմիղին կողմէ: Թերթը կ'աւելցնէր թէ օդանաւային նախարարը ինք հրամայած է յանձնել օդանաւը եւ թէ իր տուած լուրը բացարձակապէս ճիշդ է: Վերակոչը դեռ քուէարկած չըլլալով մամուլի նոր օրէնքը, դատավարութիւնը հաւանաբար պիտի կատարուի 1881ի օրէնքին հիման վրայ:

ՄԵՏԱՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ վերջացած չըլլալով, Պ. Լէօն Պլում երկրորդ հեռագրով մը վարչապետարան հրաւիրեց գործատէրերու եւ բանուորներու ներկայացուցիչները, պարտաւորիչ իրաւարարութեամբ լուծելու համար վէճը: Գործադուլը իրապէս կը վնասէ երկրին ազգ. պաշտպանութեան:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ պաշտօնատան մեքենագիր - քարտուղարներէն Տիկին Լինտէր, որուն ձերբակալման մանրամասնութիւնները հազորդած էինք երէկ, այժմ կ'ամբաստանուի ոչ թէ իբրեւ լրտես, այլ իբրեւ կեղծարար: Իսկ իր մեղսակիցը՝ Պ. Ռոզենֆէլտ պիտի դատուի իբրեւ կեղծ անցագիր գործածող, մանաւանդ որ արտաքսման վճիռ ստացած էր:

ԹՐՈՑՔԻ կը պատրաստուի Մեքսիքա երթալու 15 օրէն, քանի որ Նորվեկիա բնակելու պայմանաժամը լրացած է, իսկ ուրիշ որեւէ երկիր չուզեր ընդունիլ զինքը:

ԱՅՆ ԿԻՆԸ ՈՐ ՕԴԱՆԱՒԻ ՄԸ ՄԷՋ կռնակէն զարկած էր իր սրբատաշը, եւ յետոյ փախած՝ նոյն օդանաւով, վար ինկաւ Անգլիոյ մէջ, Լոնտոնի չբնակեալները: Ծանրապէս վիրաւորուած է, բայց վիճակը մահացու չէ պատճառներ: Իր սրբականը, ճարպատբազէտ Լալման կը մերժէ գաւ բանալ վրէժխնդիր կնոջ դէմ:

ԿԻՆ ՋԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ համագումարը բացուեցաւ Մոսկուայի մէջ: Այս առթիւ կրակոտ ճառ մը խօսեցաւ պինուորական նախարարը, մարալ Վորոշիլով:

ՊԱՊԻՆ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ միշտ մտահոգութիւն կը պատճառէ: Զոհ սրտնեղը անշարժութեան դատապարտուած լլալով, կը խորհին մտանուր թիկնաթոռ մը չինել, որպէսզի կարենայ նստիլ այդ ոտքը երկարելով: Այս պատճառով ալ չպիտի կրնայ խօսիլ Ծնունդի աւանդական ճառը եւ պիտի գոհանայ պատգամագրով մը:

Շնորհակալիք

Պ. Յակոբ Յակոբեան (Ամերիկա), Օր. Օր. Դժխուհի եւ Ատաղիկ Յակոբեան (Խարբերդ), Պ. Պ. Յովհաննէս եւ Եղիա Յակոբեան, Օր. Աննիկ Յակոբեան, Տէր եւ Տիկին Մանուկ Ձիհանչահեան, Տէր եւ Տիկին Հայկազ Աճէմեան (Հայաստան), Տէր եւ Տիկ. Թորոս Թորիկեան (Վիէնա), Տէր եւ Տիկին Խորէն Յակոբեան (Հալէպ), Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Մուրատեան (Հալէպ), Այրի Տիկին Նազլի Մանուկեան (Մալաթիա) եւ բոլոր ազգականները իրենց չնորհակալութիւնները կը յայտնեն, ամէն անոնց, որոնք անձամբ, նամակով, հեռագրով, թերթով եւ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց մօր, մեծ մօր, հօրաքրոջ, զոքանչին եւ ազգականին՝

Այրի Տիկին ՎԱՐԴԻԹԵՐ (ԿԻԻԼՏԱՆԷ) ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

դառնակսկիծ մահուան առթիւ:

Տարեկան եւ հոգեպ-Պատարագներ

Մարսէյլի Ամասիոյ եւ Մարզուանի Հայր. Միութեան կողմէ

վարդ. ինդզլպերթի (ֆրանսական թեմին իրիկուներ)

ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ, Salle Mazenoth մէջ, 88 rue d'Aubagne

Դեբասան ԹՐԱԳՕՇ եւ իր խումբը կը ներկայացնեն

ՈՒՇ ԼԻՆԻ ՆՈՒՇ ԼԻՆԻ

կը ժամադրեցնէ երգչուհի ՕՐ. ԱՆԺԷԼ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ (Ա. մրցանակ վկայուած) եւ Պ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարերը

ղեկավարութեամբ Պ. Յ. ՉԷՔԻՄԵԱՆԻ

ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ—ԽԱՉԻԿԵԱՆ մեծ ժողը

Ճոխ պիւֆէ ժողովրդական գիներով:

Մուտք՝ այր եւ կին 10 ֆր., մէկ անձի համար 7 ֆր.:

Տոմսերը կը ծախուին միութեան կեդրոնը, 5 Ave. Camille Pelletan

Պ. Զօրիկեանի մօտ:



Մուշտակավաճառ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԻԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:

Օգտուեցէք տարիէն մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կր կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Օձիքներ եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք: Կը տանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը: Մեր վաճառատուները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:

Ներկայ կտրօնը բլրոյի մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, ակնկալ 200-300 ֆրթ. գնումի համար կը տրուի մէկ տոպրակ «Հայ Բոյժ», իսկ 400 600 ֆրթ.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի Կապոյտ կամ Կարմիր Խաչերուն:

Հ. Ց. Դ.

Փարիզ

ԱՆԻԵՒ-ՊԱՒԼ-ՖՈՒԼՈՆՊի «Արամ» ԼՈՒՅԱԿՈՄԻԱՒՆ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, այս երեկոյ ժամը 9ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Պարտադիր ներկայութիւն:

ԳՐԱՒՈՒՄԱԾ ՕՐ

Ֆ. Կապոյտ Խաչի Ընկերի Մասնաճիւղին տարեկան հանգէսը

1937 *Փետր. 28ին:*

Նկատի ունենա. այդ թուականը:

«Պտուղի Օր»

կազմակերպուած Ֆ. Կ. Խաչի Փարիզի Մասնաճիւղին կողմէ

Դեկտ. 27ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2—12

Ռուսական երաժշտանոցի սրահին մէջ, 26 Ave. de Tokio

ՅՈՒԲԻԼԵԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԱՅԿ. ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Հիմնարկութեան 25րդ տարեդարձին առթիւ

Նախագահութեամբ ԶԱՐԵՀ ՆՈ. ՊԱՐ ՊԷՅԻ

կիրակի, 27 Դեկտ. ժամը 16էն մինչեւ 24

Hôtel Moderneի (Place de la République) չքեղ սրահներուն մէջ

Մասնակցութեամբ Փարիզի Հայ Օրիորդաց եւ Հայ Երիտասարդաց Միութիւններուն:

Ընտիր նուագախումբ, գեղարուեստական բաժին, հաճելի անակնկալներ:

Պիւֆէ՝ Hôtel Moderneի կողմէ, դիւրամատչելի գիներով:

ՄՈՒՏՔ 8 ՖՐ:

Հայ Օրիորդաց, Հայ Երիտասարդաց Միութեանց անդամներուն եւ հայ ուսանողներու համար 5 ֆր:

ՏՕՆԱԾԱՌ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՐ. ՇՐՋԱՆԻ ՅԱՒԱՍՏԻՄԱՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Ի նպաստ իր վարժարանին

3 Յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին,

150 Route d'Orléans, Պանեէօ

կը ներկայացուի ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ

1936ի *եւ* 1937ի ՊԱՅՔՈՒՐԸ

Ընտանեօր կատակերգութիւն:

Աշակերտութեան կողմէ խմբերգներ, եւ ասոնց մասնակիցներ:

Թատ ու Պար եւ անակնկալներ:

Մուտք 3 ֆր:

«ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ»ը Վիէնայի մէջ

կազմակերպուած Կ. Խաչի Մասնաճիւղին կողմէ

Տեղի կ'ունենայ 26 Դեկտ., շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Ռ.Ա.Պ. սրահին մէջ:

Մանկական թատերգութիւն, պար, արտասանութիւն, խմբերգ. տոնածառ եւլն. եւլն:

Պիտի խօսի ՕՐ. Հ. ՄԻՍԻՔՃԵԱՆ

Մուտք 2 ֆր:

Թատերական ներկայացում

կազմակերպուած Ֆ. Կապոյտ Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ

26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ Ակումբին մէջ. Ալֆորվիլ

կը ներկայացուի ԱՐՑՈՒՆՔԻ ՀՈՎԻՏԸ

Տոմսեր 5 եւ 3 ֆր. փոքրիկներու՝ 1 ֆր.:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹ

ԹՈՒՆՈՒՋ, Պ. Վ.— 25:
ԹՈՒՐՔԻ, Ց. Մօլ.— 35:
ՏԷՄԻՆ, Գործ.— 465:
ՏԷՄԻՆ, Մ. Պ.— 35:
ՇԱԼԷՔ, Կ. Փ.— 35:
ՄՕՐԼՕԹԻ, Պարտ.— 35:
ՔԱՍԱՊԼԱՆՔԻ, Ա. Զ.— 280: Կարգադրեցինք:
ՔԼԷՐՄՈՆ ՖԷՐԱՆ, Թօգ.— 140:
ՊՕՄՈՆ, Գործ.— 352:
ՓՈՆ Տ'ՕՊՆԱ, Ա. Կ.— 70:
ՍԷՆ ԺԸՆԼՎԻԼՎ, Իշխ. Ա.— 35:
ՍԷՆ ԺԷՐՄԷՆ ԱՆ ԼԷՑ, Օ. Սէլ.—35:
ՄԱՐՍԷՅԼ, Գործ.— 970:
ՄԱՐՍԷՅԼ, Պօլ.— 30:
ՊՕՄՈՆ, Գործ.— 216.25:
ԼԱ ՇՕ ՏԷ ՖՕՆ, Նկ.— 250:
ՔԱՎԱՃԵՈՆ, Ման.— 40:
ՓԱՐԻԶ (19), Ժ. Մին.— 19.50:
ՍԷՆԹ ԱՐՕՄԱՆ, Ա. Թ.— 70:
ԱՌՆՈՒՎԻԼ, Պայր.— 35:
ԼԻՈՆ, Գ. Ջան.— 70:
ՄԱՐՍԷՅԼ, Ցով.— 140:
ՌՕՄԱՆ, Ս. Պ.— 70:
ՍԷՆ ԼՈՒ, Մարկ.— 140:
ՇՈՒԶԼՕ, Մ. Եղն.— 70:
ՎԻԷՆ, Գործ.— 460:
ԱՐՔՒՕԶ, Հ. Ե.— 40:
ՇԱՅԼ, Պ. Շող.— 35:
ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՆՊ, Թ. Մեծպ.— 55:
ՊԱՆԵԷՕ, Մաղ.— 35:
ԼԱՖՐԻՔ, Նաճ— 35:
ԱԼԺԵՐ, Տէբա.— 140:
ՎԻՎԻԷ, Ա. Ա.— 35:
ՇԱԹՕՒ, Թ. Պ.— 50:
ԼԻՈՆ, Ն. Շիմ— 70:
ՓԱՐԻԶ (16), Տիկ. Թամ.— 70:
ԹՈՒՐ, Ց. Մ.— 35:
ԱՆԻԷՌ, Ա. Ամեր.— 80:
ԹՈՒԼՈՒԶ, Մ. Մ.— 70:
ԼԱ ՍԷՃՆ ՍԻՒՌ ՄԷՐ, Ս. Կ.— 35.
ՌՕՄԱՆ, Գ. Թ.— 25:
ԱՆԻԷՌ, Ց. Ցաբ.— 140:
ՊԱՆԵԷՕ, Օք. Վ. Թ.— 50:
ՎԻՎԻԷ, Պ. Ռ.— 70:
ԱՌՆՈՒՎԻԼ, Է. Էյզ— 140:
ՆԱՆԹԵՐ, Թ. Մ. - 100:
ԼԻՈՆ, Կիւլ.— 70:
ԼԻՈՆ, Թ. Ա.յ.— 70:
ՏՐԱԿԻՆԵԱՆ, Ե. Թ.— 35:
ԹՐԱՆ, Վ. Զ.— 140:
ՄԱԼՎՈՒԱԶԷՆ, Շ. Բար.— 35:
ԱԼՖՈՐՎԻԼ, Ջիւրէյ— 100:
ՍԷՆ ՈՒԷՆ, Դր.— 44:
ՍԱԼՈՆ, Ագ.— 35:
ՆԻՍ, Իշխ. Ա.— 35.
ՊՕՐՏՕ, Գործ.— 140:
ՊՕՐՏՕ, Կ. Տ.— 140:
ՊՕՐՏՕ, Ճ. Տ.— 140:
ՔԱԶԵՐ, Աւետ.— 70:
ՕՐԼԷԱՆ, Մավ.— 70:
ՔԼԷՐՄՈՆ Ֆէրան, Լ. Թ.— 140:
ՊԱԼԱՆՔՈՒՐ, Շմ.— 140:
ԺԷՆԷՑ, Ցովհ.— 140:
ՇԱԼԷՔ, Մ. Մ.— 30:
ԼԻՎՐԻ ԿԱՐԿԱՆ, Փ. Ցով.— 20:
ՕՐԱՆԺ, Մ. Ց.— 35:
ՄՈՆՓԷԼԻԷ, Մ. Ճ.— 35:
ԹՈՒԼՈՆ, Թ. Տ.— 100:

ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ

Սկսաւճ դրկել

ՔՐՕՆ, Կ. Կիւլ.— Դեկտ. 20էն:
ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՆՊ, Նիկող.— Դեկտ. 20:
ՊՈՒՏԱՓԷՇՏ, Ն. Բալ.— Դեկտ. 18:
ՍԷՆ ԺԷՐՄԷՆ ԱՆ ԼԷՑ, Օ. Սէլճ.—17:
ՎԷՋԻՆ, Կ. Փափագ.— 15էն:
ԱՆԻԷՌ, Ց. Իշխ.— 15:
ՓԱՐԻԶ (15), Մ. Նաւ.— 14:
ՌՈՆԻ ՍՈՒ ՊՈՒԱ, Տիկ. Ա.Ճ.— 15:
ԿՈՒՍԼԵՆՎԻԼ, Գ. Մով.— 12էն:
ԱՌՆՈՒՎԻԼ, Ն. Պայր.— 13:
ԹՈՒՆՈՒՋ, Պ. Վարդ.— 9:
ՊԱՆԵԷՕ, Ա. Զատ.— 10:
ՊԼԱՆՄԷՆԻԼ, Գասպ.— 8:
ՄԱԼ ՎՈՒԱԶԷՆ, Շ. Բար.— 4:
ԱԼՖՈՐՎԻԼ, Ն. Փապ.— 3:
ՓԱՐԻԶ (18), Հ. Զրուանդ.— 1:

ՅՕԽՇԱՏԵՍ

Ֆ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Ընկերի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս երեկոյ ժամը 9ին: կարեւոր օրակարգ: Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է: Մասնաւոր հրաւէր չէ ղրկուած:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին: Ծնունդի գիշերը Réveillon Bal de Nuit.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Dareeme. PARIS (13e)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Ուրֆայի Հայր Միութեան

կը ներկայացուի ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ— 26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ *ժամը* 8.30ին

Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 րիւ տը լ'Էքլիփս,

Մուտք՝ 4 եւ 3 ֆր.:

ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ.— 27 Դեկտ. կիրակի երեկոյ *ժամը* 8.30ին

Վարանդեան սրահին մէջ, 10 Պուլվար Մարկրիթ

Մուտք 3 ֆր.:

Ազատուհի դպրոցական հանդէս

Պորտոյի Առաքատ Միութեան դպրոցի սաներու

27 Դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին 3.30ին,

Հ. Ց. Դ. Բարսեղ—Շահպազ Ակումբին մէջ, Սընօն,

կը ներկայացուին ժանկական երկու թատերախաղեր

ՍԱՐԻՄ ԹԱԳԱՒՈՐԸ *եւ* ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱՆ

Մեներգներ, խմբերգներ եւ արտասանութիւններ: «ԱՆՈՒՇ» օվկիանեան սերտարան մը աշակերտներու կողմէ, դեկավարութեամբ Ա. Գ. Մելքոնեանի, Կազանգի ծառ, նուէրներ պիտի բաշխուին:

Մուտք՝ 2 ֆրանք:

ԱՅՍ ՏԱՐԻ ՏՕՆԵՑԷՔ **Réveillon de Noël**

"NIL BLEU,, ճաշարանին մէջ

2Place de l'Odéon, Tél. Danton 46-75

Ոչ պարտադիր ճաշացուցակ: Ճաշերը՝ ըստ կամս, օրուան ճաշացուցակէն, ընթացիկ գիներով:

ՊՈՀԵՄԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԸ, ՔՕԹԻՅԵՈՆ,

ՈՒՐԱԽ ԵՒ ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

Քանի մը գիներ մեր ճաշացուցակէն.—

Օմլ՝ գետաձեր (ադամդերով 5 ֆր.— Զանազան ատադիլներ 8 ֆր.— Հնդկահաւի լից 14 ֆր.— Les Cœurs de Palmier 8 ֆր.— Անուշ ապուր 4 ֆր.— Le Bûche de Noël 4 ֆր.. եւայլն եւայլն:

La Pelure d'Oignon (vin Jura) 10 - Le Graves 10 —

Le Champagne 40 ֆր.:

Toutes taxes compris

ՆԱԽՕՐՕՔ ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ԶԵՐ ՍԵՂԱՆԸ

ԱՐՓԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղող է քաշուած եւ անհատնով պատրաստուած օդին է ՐԱՔԻ ՏԻՒԶը:

Չշփոթէք այլ եւ այլ նիւթերով պատրաստուած եւ ձեր կանխին ճաշասակը օգնողը խմելէ. այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒԶը, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժարեր բոլորը հաստատած եւ գնահատած է:



Ֆրասսայի համար ագենտնաւէր՝ Ա. ՏԱԼԱՒԻՒԻԵԱՆ

8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 89-0

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Maison HERATCHIAN

Որ կը գտնուէր rue Bleue, *փոխադրուած է* **6 rue Lamartine**

(Petit Journalի հանդէպ փողոցը). մէթրօ Cadet,

Tél. Trud. 43—19

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵՓԱՔԱՆԱԿԻԳԻՆՈՎ

Առեւտրական եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ եւ խմիչքներ: Գումարի համեմատ գեղեցիկ նուէրներ:

Livraison à domicile

(L'Ile de Beauté)

ՄՈՒՄԱՐԹՐԻ ԱՄԷՆԷՆ ԸՆՏԻՐ

ԱՐԵՒԵԼԱ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

90 Bld. de la Chapelle, Paris (18)

R. C. S. 670-643 Հեռաձայն՝ **Mont. 62-04**

Մէթրօ՝ Պարպէս, կառ. սիւ Նօռ, լա Շափէլ

(Լաուիպուագիէռ ֆիւանդանոցի մայրանոցի բաժնին դիմաց)

Կախարդական չքնաղակի մը մէջ, որ ւաւելի եւս հաճելի դարձած է որմանկարներով, գ'ուած՝ հայ տաղանդաւոր նկարիչի մը վրձինով, ինչպէս նաեւ սարփիճայով (փերկոլա), լուսազարդութիւններով, ուր կրնաք խմել, ճիշդ ինչպէս Վոսփորի ափերուն վրայ, լաւագոյն օդին ընտիր ֆրանսական եւ արեւելեան այլազան աղանդերներով, ճաշակել ոստրէ եւ խեցգետին, համտեսել ընտանեկան լաւագոյն ճաշերը, անարատ թարմ կարագով,— այս ամէնուն համար չափաւոր գին մը, որ կրնայ մրցիլ բոլոր ճաշարաններուն հետ: Բանջարակերներու յատուկ ճաշը 4 ֆր. 50: Միասով ըմպելիով ճաշը 7 ֆր. 50: Պատրաստ ճաշ ամէն ժամու,— շուրջը Ալզասեան յատկացուածով, սոխի ապուր եւ տաշտիկ (մուլ): Ճաշարանը բաց է մինչեւ Իր գիշերուան:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԲԱՑՈՒԱԾ Է

ԹՈՐԳՈՄ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ

Fournitures pour tailleursի ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

43 Rue Richer, Paris (9), մէթրօ Cadet

Գերձակներու եւ դերձակուհիներու վերաբերեալ ամէն տեսակ

պիտոյքներու վաճառում:

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունը ամէնօր բաց է ժամը 2էն 7, բացի կիրակի օրերէ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EURCPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ JEUDI 24 DÉCEMBRE 1936

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՅԺ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3303 — ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԽՕՍՔ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԵՌԱԻՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Փարիզի մէջ փորձուած բանակցութիւնները, որոնք ձախողած են առայժմ, այլեւս կը փաթաթեն ամէն տարակոյս՝ Թուրքիոյ վերջնական դիտումներու մասին:

Թուրք պատուիրակները իրենց արտաքին գործավարին առաջնորդութեամբ յայտարարեցին թէ չեն կրնար ընդունիլ որ եւ է լուծում, բացի Ալէքսանդրէթի չրջանին անկախութենէն: Եւ քայլ մըն ալ յառաջ նետուելով, առաջարկեցին համաձայնակցութիւն մը կազմել Սուրիոյ, Լիբանանի եւ Ալէքսանդրէթի միջեւ:

Ֆրանսացիները բնականաբար չէին կրնար ընդունիլ այս նոր ծրագիրը, որ բոլորովին կը հակասէ ոչ միայն իրենց յանձնառութեանց, այլեւ Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտին տրամադրութեանց:

Ընդհատելով հանդերձ բանակցութիւնները, Ֆրանսա չուզեր պղտորել Թուրքիոյ հետ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնց վրայ չափէն աւելի կը ծանրանան ինչպէս տեղական թերթերը, նոյնպէս օրուան վարիչները:

Արդեօք անո՞ր համար որ Ֆրանսա չատ աւելի ծանր հոգեր ունի բուն Եւրոպայի մէջ, եւ կ'ուզէ կարճ կապել ուրիշ տպաւորութիւններ:

Ամէն պարագայի մէջ, Ենկիւրի կը կարծէ լաւագոյն պատեհութիւնը գտած ըլլալ, արժեցնելու համար իր յատկութիւնները, որոնք հիմնուած են շատ հեռաւոր հաշիւներու վրայ:

Խնդիրը շատ պարզ է, իր սկզբնական վիճակին մէջ:

Ֆրանքլէն Պույեոնի ձախաւեր դաշնագրին համաձայն, Ալէքսանդրէթ - Անտիոքի չրջանը կը վայելէ տեղական ինքնավարութիւն: Այդ կարգ ու սարքին վրայ կը հսկէ Ֆրանսա, իբրեւ հոգատար իշխանութիւն:

Հիմա որ դաշնագիրը կնքուած է եւ Սուրիան անկախ պետութիւն պիտի դառնայ, Ֆրանսայի հոգատարութիւնը մեքենարար կը փոխանցուի նոր պետութեան, որուն մաս կը կազմէ վիճելի չրջանը:

Այս պարագան անգամ մը եւս հաստատուեցաւ 1922ին, մի - ջազգային պայմանագրով մը, որ իրրեւ անկախ պետութիւն կը նախատեսէր միայն Սուրիան եւ Լիբանանը:

Կը նշանակէ թէ խնդիրը ուղղակի կապ ունի Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտին եւ յարակից յանձնառութեանց հետ, այն - պէս որ Ֆրանսա, եթէ ուզէ իսկ, չի կրնար ընդ առաջ երթալ Թուրքիոյ պահանջներուն:

Ֆրանսայի ներկայացուցիչները միշտ կը յիշեցնեն այս կէտը, բայց Ենկիւրի սկիզբէն իվեր «չանթաժ»ի ճամբան բռնած ըլլալով, դաշնագիրները եւ տրամադրութիւնը զարակը նետած, իր երզը կ'երգէ անդադար,— անջատել եւ անկախ հռչակել «Ամանաճ»ը: Ուրիշ խօսքով՝ անդամահատել Սուրիան:

Կարելի պիտի ըլլա՞յ միջին ճամբայ մը գտնել, մինչեւ 1937 յունուար 18, երբ կը գումարուի Ա. Դ. Մարհուրդը:

Առանց գուշակութիւններ փորձելու, կը կարծենք թէ Ֆրանսա չի կրնար աւելի յառաջ երթալ, զգուշանալով հանդերձ դառնացնել Թուրքիան:

Ընդունիլ Ալէքսանդրէթի անկախութիւնը՝ կը նշանակէ ոչ միայն դրժել իր յանձնառութիւնները, այլեւ իրեն դէմ հանել ա - րաբական աշխարհը, որուն կը պատկանի վերջին խօսքը:

Այդպիսի նահանջ մը պիտի նշանակէր, նաեւ, խախտել հոգատարութեանց պայմանագիրը, որուն երաշխաւորը կը հանդիսանայ Ազգերու Դաշնակցութիւնը:

Դեկտեմբեր 16ին, երբ այս խնդիրը կը քննուէր Ա. Դ. Մարհուրդին առջեւ, բոլոր անդամները քաջալերեցին առաջարկուած բանաձեւը, իսկ Թուրքիա ձեռնպահ մնաց: Թ. Բ. Արաս կը յայտարարեր անուշել Ֆրանսան, ուղղակի բանակցելով:

Արդ, ձախողեցաւ այդ փորձը, եւ հիմա նորէն Ազգաժողովին կ'իյնայ ելք մը գտնել: Այս անգամ պիտի համակերպի՞ն Թուրքերը, քանի որ Ազգաժողովը չի կրնար դէմ երթալ իր իսկ հաստատած սկզբունքներուն:

Կը կարծենք թէ այստեղ ալ, նորէն շատ բան կախում ունի Ֆրանսայի վճռականութենէն:

Թուրքերը անզերազանցելի վարպետներ են դիւանագիտական բանակցութեանց մէջ: Ցաճախ համակերպել ձեւացնելով հանդերձ, անոնք այնպիսի ճեղքեր կը բանան, որ դժուար է նախատեսել:

Թողլով բուն դիւանագիտական գետինը, անոնք արդէն խուճապի եւ սպառնալիքի մթնոլորտ մը ստեղծած են ամիսներէ ի վեր, Սուրիոյ սահմանին վրայ եւ զանազան պղտոր գործեր կ'ենթադրեն: Վերջին լուրերու համաձայն, նոյնիսկ ուազակախումբեր կազմած են, ի հարկին «գործելու» համար:

Միւս կողմէ թուրք մամուլը կը շարունակէ իր վայնասունը, —« Մեռա՛նք — կորա՛նք»: Իսկ ամէն մէկ լուրի հետ, տող ընդ մէջ կը հանդիսանք Հայերու մասին եղած դավաճանութենէ:

—« Հայերու մեծամասնութիւնը մեզի հետ է, Հնչակները մեզի հետ են, միայն Դաշնակները հակառակ են»: Եւ կամ,— «Արաբները զէնք կը բաժնեն Դաշնակներուն, կ'աշխատին պատահած Հայերը հաշտեցնել, զանոնք Դաշնակ կուսակցութեան նպատակներուն համաձայն կազմակերպելու համար» եւն.:

Անհրաժեշտ է կատարեալ պաղարիւնով հետեւիլ այս դէպքերուն, որոնց տակ ծածկուած խաղերը կը մատնեն Թուրքիոյ հեռաւոր նպատակները, ինչպէս եւ լուրջ մտահոգութիւնները՝ վազուան համար:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱ ԶՈՒԶԵՐ ՏԵՂԻ ՏԱԼ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԷԹԻ ՀԱՐՑԻՆ ՄԷՋ

Թուրքիա միշտ անկախութիւն կը պահանջէ

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՁԱԽՈՂԵՑԱՆ

Ալէքսանդրէթի հարցին առթիւ սկսած բանակցութիւնները, որ կը շարունակուէին երկու օրէ ի վեր, արտաքին գործերու պաշտօնատան մէջ, յանդիման կատարեալ ձախողանքի մը, դէթ առայժմ: Բոլոր թերթերն ալ կը հաստատեն թէ կարելի չէ եղած հաշտեցնել Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ տեսակէտները:

Երեքշաբթի օր, Թ. Բ. Արաս, Թուրքիոյ արտաքին գործավարը, Ֆէ տ'Օրսէ գնաց, ընկերակցութեամբ դեսպանին եւ միւս պատուիրակներուն: Այնտեղ կը սպասէին արտաքին նախարարը՝ Պ. Իվոն Տէլպոս, խորհրդականը՝ Պ. Վիէնօ եւ Ֆրանսայի միւս ներկայացուցիչները: Երկուշաբթի օրուան խորհրդակցութեանց ընթացքին, Ֆրանսայի ներկայացուցիչները բացորոշապէս յայտնած էին թէ Ֆրանսա պատրաստ է վարչական բացարձակ ինքնավարութիւն շնորհելու Ալէքսանդրէթ-Անտիոքի չրջանին, բայց Սուրիոյ հոգատարութեան տակ մնալու պայմանով: Թուրքերը աւելի խորացնելով խնդիրը, առաջարկեցին զանազան ձեւեր: Խորհրդակցութեանց կը մասնակցէր նաեւ Շուէտի արտաքին նախարարը, իբրեւ տեղեկաբերը Ազգերու Դաշնակցութեան: Թուրքերը կը վախնան որ սահմանագլուխը, եւ մասնաւորապէս Ալէքսանդրէթի չրջանը ամբացուի, Ֆրանսական հոգատարութեան բարձումէն վերջը: Հետեւաբար կ'ուզեն որ Սանճաքը անկախ հրոչակուի, որպէսզի Սուրիոյ իշխանութեան տակ չէյնայ ապագային: Ուրեմն բանակցութիւնները սառցան բարդ եւ փափուկ հանգամանք մը:

Նոյն օրը Պ. Իվոն Տէլպոս մաքրմական սեղան մը սարքեց ի պատիւ Պ. Բ. Արասի, հրաւիրելով նաեւ վարչապետը, Պ. Լէօն Պլում: Բանակցութիւնները վերսկսան իրիկունը, եւ այս անգամ Թուրքերը նոր առաջարկ մը ներկայացուցին,— ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԹԻՒՆ ՄԸ ԿԱԶՄԵԼ ՍՈՒՐԻՈՅ, ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՒ ԱՆԿԱԽ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԷԹԻ ՄԻՋԵՒ: Պ. Վիէնօ անմիջապէս պատասխանեց թէ Ֆրանսայի չէյնար փոխել Սուրիոյ հոգային կարգ ու սարքը: Ֆրանսա պատրաստ է ընդարձակելու Սանճաքին բնակչութեան կրօնական, մշակութային եւն. իրաւունքները, բայց չի կրնար աւելի յառաջ երթալ: «1921ին համաձայն էինք, չեչտեց Պ. Վիէնօ: կ'ընդունիմ թէ հոգատարութեան բարձումը նոր կացութիւն մը կը ստեղծէ: Եթէ կ'ուզէք, Սանճաքին վարչական կարգ ու սարքը յարմարցնենք նոր հանգամանքներուն »:

Թուրքերը պատասխանեցին.— ԱՆԿԱՐԵԼԻ Է ԱՅԴ, ԵԹԷ ՍԱՆՃԱՔԸ ՁԲԱԺԱՆՈՒԻ ՍՈՒՐԻԱՑԻՆ :

Պ. Վիէնօ.— Այն ատեն, եթէ կը պնդէք այս տեսակէտին վրայ, մենք իրաւասութիւն չունինք այդպիսի գործ կատարելու:

Տեսակցութենէն վերջը պաշտօնական զեկոյց մը հրատարակուեցաւ, որ կ'ըսէ թէ համաձայնութիւն գոյացած չըլլալով, երկու կողմերը խօսակցութիւնները պիտի չարունակեն դիւանագիտական ճամբով, ընկերակցութեամբ տեղեկաբերին, Ազգերու Դաշնակցութեան Մարհուրդի յառաջիկայ նստաշրջանէն առաջ:

Թուրքիոյ տեսակցութիւններ տպագրայի հետ

Ուրեմն, երկու պետութիւնները Ա. Դ. Մարհուրդին պիտի ներկայանան յունուար 18ին, կա՛մ նախապէս համաձայնած ըլլալով, եւ կամ ամբողջ վէճը տեղւոյն վրայ դնելով: Այս առթիւ իրաւեկները կը հաւաստեն թէ բանակցութեանց անյաջողութիւնը ահաճութիւն պատճառած է Անգլիոյ մէջ, որ անկարելին պիտի փորձէ, որպէսզի չլարուին Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւնները:

Այսպէս կամ այնպէս, տարակոյս չկայ թէ Թուրքիա կ'ուզէ իր գերակշռութիւնը վերահաստատել Ալէքսանդրէթ-Անտիոք չրջանին վրայ: ԿՐ ԿԱՐԾՈՒԻ ԹԷ ԼՐԱՋՈՐԻՆ ԿՐ ՎԱՒՆԱՑ ՈՐ ԱՊԱԴԱՑԻՆ ԻՏԱԼԻԱ ԼԱՑՆՈՐԻՆ ՏԱՐԱԾՈՒԻ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ: Այս մտահոգութեամբ ալ, իրեն համար կենսական համարելով Ալէքսանդրէթի նաւահանգիստը, Կ'ՈՒԶԷ ԱՊԱՀՈՎ ԸԼԼԱԼ ԹԷ ԱՅԴ ՆԱԻԱՀԱՆԳԻՍՏԸ ՊԻՏԻ ՉԿՐՆԱՑ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒԻԼ ԻՏԱԼԻՈՅ ԿՈՂՄԷ: Միւս կողմէ, ինչպէս կը նկատէ «Լ'Էօվր»ի քաղաքական աշխատակիցը, Թուրքիոյ հանրապետութեան նախագահը նոր ծրագիր մը կ'որոճայ, — Բարոյապէս վերահաստատել նախկին օսմանեան կայսրութիւնը: Աթաթիւրքի կարծիքով, օր մը բրիտանական կայսրութեան եւ իր դաղթակեաւթեանց համար հատաւտած կարգ ու սարքը կրնայ տիպար ծառայել Թուրքիոյ, Իրաքի, Իրանի եւն. համար···Այս առաջադրութեամբ ալ, այժմէն կ'առաջարկեն հաստատել համադաշնակցութիւն մը՝ Սուրիոյ, Լիբանանի եւ Ալէքսանդրէթի միջեւ, ինչ որ անընդունելի է Ֆրանսայի համար :

**** Սէն - Պրիս, «Ժուռնալ»ի քաղաքական խմբագիրը, կը գրէ այս առթիւ.— « Թուրքերը այն տեսակէտն ունին թէ Սուրիոյ արար ազգայնականները չեն կրնար որ եւ է վստահութիւն ներչընչել Ալէքսանդրէթի չրջանին 85,000 Թուրքերուն: Հետեւաբար կը պահանջեն որ Սանճաքը անջատուի Սուրիայէն: Փոխանակ չահարուրելու իրենց այս յատկենութիւնը, այս անգամ աւելի յառաջ երթալով, առաջարկեցին ճշմարիտ համադաշնակցութիւն մը կազմել Մօտաւոր Արեւելքի մէջ, ուր Ալէքսանդրէթի Սանճաքը Սու-**

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՏԱՐԱԳԻՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Լուացուիչ յուսադրութիւններ

Երեքշաբթի օր Գաղթ. Գրասենեակի վարիչ Պ. Լեւոն Բաշալեան կարեւոր լուսաբանութիւններ հաղորդեց Հայ Երիտ. Միութեան սրահին մէջ, զինուորագրութեան հարցի մասին: Նախ կարդաց պատերազմական նախարարութեան զեկոյցը, որ հրատարակուած է արդէն, «Յառաջ»ի մէջ (10 դեկտ.): Յետոյ պատասխանեց բազմաթիւ հարցումներու, որոնց գլխաւորները կը հրատարակենք ստորեւ .—

ՀԱՐՑՈՒՄ.— Ի՞նչ դիրք բռնելու է հայ երիտասարդութիւնը զինուորագրութեան հարցին հանդէպ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.— Համակերպելու է: 21էն մինչեւ 33 տարեկանը պէտք է երթան եւ արձանագրուին:

Հ.— Մերժումը որ եւ է վնաս կրնա՞յ հասցնել :

Պ.— Անշուշտ: Ի հարկին պայմանաժամը լրանալուն ոտիկանական ուժով պիտի զինուորագրեն:

Հ.— Զինուոր ըլլալը անհրաժե՞շտ է:

Պ.— Այո: Եթէ 1924ին Ֆրանսա մտած ժամանակդ 21 տարեկան էիր, սահպատած ես: Եւ կամ հետեւանալու ես այս երկրէն:

Հ.— Արձանագրուած զինուորդու մը, երբ օտար երկիր երթալու իրաւունք կը ստանայ, կը թողտուրւի՞ այս կառավարութենէն :

Պ.— Չեմ գիտեր: Պէտք է հարցնել:

Հ.— Ամուսնացած մը եթէ զաւակներ ունի, որքա՞ն պիտի ծառայէ :

Պ.— Տակաւին որոշուած չէ: Բայց անոր զաւակները, կամ այն անդամները որոնք կը խնամուէին զինուորդուին աշխատանքով, պիտի օգտուին պետական նպաստէն ինչպէս Ֆրանսայի մը:

Հ.— Մենք պատրաստ ենք ծառայելու Ֆրանսական բանակին մէջ, բայց Ֆրանսա պիտի վերցնէ՞ այն դժուարութիւնները որ կը դործադրուին մեզի հանդէպ:

Պ.— Պիտի հարցնենք:

Հ.— Մեզ ո՞ր գունդին պիտի միացնեն, օտար գունդի՞ թէ լեգէոնի մէջ :

Պ.— Օտար Գունդի (Ռէժիօն Էթրանժէ) մէջ որոնց վարիչները պիտի ըլլան հայ մտանոգէտ սպաներ: Թերեւս մէկ տարիէն խառնուին բուն Ֆրանսական բանակին մէջ: Բայց անոնք որ Ֆրանսական կրթութիւն առած են, այժմէն Ֆրանսական գունդի մէջ պիտի առնուին:

Հ.— Մեր զինուորութիւնը լրացնելէ վերջ Ֆրանսական հպատակ պիտի ճանչնա՞ն:

Պ.— Այո, եթէ անմիջապէս գրաւոր խնդրագիր մը ներկայացուի: Ձեր կամքէն կախում ունի :

Հ.— Այն ուսանողը որ 21 տարեկան է, ու կանչուած, կրնա՞յ խնդրագրով մը յայտնել թէ՝ ուսումը լրացնելէն վերջ պիտի ծառայէ.

Պ.— Այո՛: Բայց անհրաժեշտ է դիմում կատարել: Նոյնիսկ, եթէ չըլլան լրացնէ ու մեկնի օտար երկիր չարունակելու իր ուսումը, հոն պարտաւոր է ներկայանալ տեղւոյն Ֆրանսական հիւպատոսին, ըստ օրինի:

Հ.— Սուրիոյ եւ Լիբանանի հպատակ Հայերն ալ այս օրէնքին ենթակա՞յ են:

Պ.— Ոչ: Առայժմ բան չկայ անոնց մասին:

Թեր ու դէմ վիճաբանութիւններէ վերջ, որոշուեցաւ որ իւրաքանչիւր միութենէ հինգական ներկայացուցիչ ղրկուի, ուրիշ նոր խորհրդակցական ժողովի մը որ տեղի պիտի ունենայ մօտերս:

Ներկայ երիտասարդներէն շատերը արդէն զօրակոչ ստացած ըլլալով, իրենց կարգին լուսաբանութիւններ հաղորդեցին.—Ծ.Պ.

Արտաքին գեղի կը թաժնեն Դաշնակիները...

Պոլսոյ թուրք թերթերը կը գրեն.— Տեսնելով որ Իսքէնտրունի Սանճաքին Թուրքերը միացեալ ճնշուած մը կը ներկայացնեն, հոգատար իշխանութեան պաշտօնեաները սկսած են իրարու դէմ գրգռել Սանճաքի զանազան տարրերը: Այս ուղղութեամբ կատարուած գործերուն առաջին գիծին վրայ կուգայ Արաբներուն գինումը: Դուէյրի գիւղերու Արաբները բացէ ի բաց կը գինուին: Գիշեր ցերեկ ջանք կը թափեն՝ Սանճաքին պատահաբար Հայերը հաշտեցնելու եւ զանոնք Դաշնակ կուսակցութեան նպատակներուն համաձայն կազմակերպելու համար: Դարձեալ այս նպատակով գէնք կը բաժնեն Մուսա Տաղի Դաշնակ Հայերուն :

«Հալածանքը վերսկսաւ Սանճաքին մէջ»

«ՀՆՉԱԿՆԵՐԸ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԵՆ»

« *Սօն Փոսա* » կը գրէ այս խորագրին տակ.—

Ամէն օր Սանճաքէն եկող լուրերը կը ցուցնեն թէ ճնշումը եւ հալածանքը չատցած է: Այսպէս, երկու առանց պատճառի 10 Թուրքեր ձերբակալուած են Իսքէնտէրունի մէջ: Անոնցմէ մէկը այն ատելիան անդթութեամբ ծեծուած է կառավարական պաշտօնեայի մը կողմէ, որ հարկ եղած է հիւանդանոց փոխադրել զայն: Թեղճին կեանքը վտանգի տակ է: Պաշտպանի վիճակը կը չարունակուի խստութեամբ: Ցերեկներն անգամ արգիլուած է երեք աւելի անձերու միասին պտոյտը:

Կարծես չբաւէին եղած ճնշումները, ամէն մէկոյն կը դիմեն, Ալէվիները եւ Հայերն ալ Թուրքերուն դէմ դարձնելու համար : Միայն Դաշնակ Հայերը ճակատ յարդարած են Թուրքերուն դէմ: Հնչակները Թուրքերուն հետ են: Ալէվիներն ալ յայտնած են թէ մինչեւ վերջը Թուրքերու կողքին պիտի մնան:

Տեղական իշխանութիւնը հիմա ալ գլխարկի գործը ձեռք առած է եւ զանազան պատրուակներով կը նեղէ գլխարկ դնող Թուրքերը :

ՅԱՎԱՏԱՎՈՐ ՂՎՈՒՆԻ ՓՈՔ. ԲԱՐՁ ՍԵՂ ՎՐԱ ԱՆՏԱՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ՀԱՅ. ՂՎՈՒՆԻ ՀԱՄԱՐ ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՑ ՂՎՈՒՆԻ ՄԱՍԻՆ

— ՀՈՒՆՎԱՐԻ 6, 12, 20, 26 ԵՎ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 4: —

1— Ընդհանուր տեղեկություններ Հայաստանի գինեգործության մասին: Հայկական գինիների հռչակը հին ժամանակներում: Հայաստանի գինեգործության զարգացումը Ռուսաստանի միացումից հետո: Հայաստանի գինեգործության ներկա դրությունը: Գինեգործության զարգացման հեռանկարները:

2— Հայկական խաղողի սորտերը: Հայկական խաղողի սորտերի դասակարգումը: Հայաստանի գինեգործական շրջանները: Հայաստանի գինեգործական շրջանների բնութագրությունը: Հայաստանի գինեգործական շրջանների խաղողի սորտերը:

3— Հայկական գինիների տեսակները: Սպիտակ գինիներ: Կարմիր գինիներ: Դեղին գինիներ: Կոնյակներ: Շամպայն գինիներ: Հայկական գինիների տեսակների բնութագրությունը:

4— Գինեգործական արտադրության տեխնիկական հիմունքները: Գինեգործական արտադրության տեխնիկական հիմունքների բնութագրությունը: Գինեգործական արտադրության տեխնիկական հիմունքների նշանակությունը: Գինեգործական արտադրության տեխնիկական հիմունքների կիրառությունը:

5— Գինեգործական արտադրության տեխնոլոգիական պրոցեսը: Գինեգործական արտադրության տեխնոլոգիական պրոցեսի բնութագրությունը: Գինեգործական արտադրության տեխնոլոգիական պրոցեսի նշանակությունը: Գինեգործական արտադրության տեխնոլոգիական պրոցեսի կիրառությունը:

6— Գինեգործական արտադրության հումքը: Գինեգործական արտադրության հումքի բնութագրությունը: Գինեգործական արտադրության հումքի նշանակությունը: Գինեգործական արտադրության հումքի կիրառությունը:

7— Գինու հիվանդություններ, նրանց դեմ պայքարելու միջոցները: Գինու հիվանդությունների բնութագրությունը: Գինու հիվանդությունների նշանակությունը: Գինու հիվանդությունների դեմ պայքարելու միջոցների կիրառությունը:

8— Գինեգործական արտադրության տեխնիկական հիմունքների կիրառությունը: Գինեգործական արտադրության տեխնիկական հիմունքների նշանակությունը: Գինեգործական արտադրության տեխնիկական հիմունքների բնութագրությունը:

Ընդհանուր ղեկավարությունը՝ պրոֆեսոր Ա. Ս. Հարությունյանի:

Դասախոսությունները կարդում են՝ Ա. Ս. Հարությունյանը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովը, Ա. Ա. Ալեքսանդրովը:

Դասախոսությունները տեղի են ունենում Երևանի պետական համալսարանի գինեգործության ամբիոնում:

Դասախոսությունները սկսվում են ժամը 18-ին: Դասընթացի տևողությունը 25 ժամ: Դասընթացի ավարտից հետո տրվում է վկայական:

Դասընթացի ավարտից հետո տրվում է վկայական:

Դասընթացի ավարտից հետո տրվում է վկայական:

ՉԱՐԹԱՐԵՑ

(Վէպ Ա. Համաշխարհային Պատերազմի)

— ՀԱՏՈՒԱԾ —

Ա.

Ամառուան տօնական առաւօտ մըն էր։ Ամբողջ գիւղը հանդերձեալ էր տօնակատարութեան։ Ամէն տուներու դուռը բաց էր, ամէն տուներու առջեւ ամբողջ ընտանիքներ հաւաքուած էին, ամէն ընտանիքներ իրենց լաւագոյն հագուստները հագած էին։ Ամէն կողմ ուրախ խօսակցութիւններ կը լսուէին։ Ամէն կողմ ուրախ դէմքեր կը տեսնուէին։ Ամէն կողմ ուրախ ժպիտներ կը շողային։

Ամէն կողմ ուրախ ու երջանիկ կեանքի մը պատկերը կը ներկայանար

բիոյ եւ Լիբանանի հաւասար անկախութիւն պիտի ունենայ։ Ֆրանսա իր՞նչպէս կրնայ ընդունիլ՝ այս ծրագիրը, երբ 1922ի մի-ջազգային պայմանագիրը, որ վաւերացուած է Ազգաժողովին կողմէ, կը նախատեսէ միայն երկու պետութիւն, Սուրիա եւ Լիբանան, ճշդելու հրաշխատութիւնները ընդայելով ազգային փոքրամասնութեանց համար։ Միայն Ազգերու Դաշնակցութիւնը կըրնայ իր յառաջիկայ նստաշրջանին մէջ քննել ամրողջական վերաքննութիւն մը որ անմիջապէս ոտքի պիտի հանէ Սուրիոյ ազգաբնակութիւնը »։

Թուրքիոյ աւազակախումբեր կը կազմեն...

Ալէքսանդրէթէն կը գրեն Պէյրութի թերթերուն.—

Ժողովուրդը անհամբերութեամբ կը սպասէ ժընեւի աշխատանքներու արդիւնքին, յուսալով որ պիտի մերժուին Թրքական պահանջները։ Վերջին ընտրութեանց առթիւ այս շրջանները փոխադրուած Ֆրանսական ուժեր կը չարունակեն խիստ հսկողութիւնը, արգիլելու համար հաւանական ամէն խռովութիւն։ Ներկայիս կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ քաղաքի մէջ։ Կ'ըսուի սակայն թէ, Թուրքերը սահմանային շրջաններու մէջ կազմած են աւազակային խումբեր։ Այս պարագան սկսած է մտահոգութիւն պատճառել ժողովուրդին ։

Անտիոքի մէջ եւս թէեւ ո եւ է նոր միջադէպ պատահած չէ, սակայն քամալական Թուրքեր կը չարունակեն իրենց գրգռութիւնները։ Նորընտիր երեսփոխանները, որոնք կը գտնուէին հսկողութեան տակ, իրենց ընտանիքներով փոխադրուեցան Հալէպ ։

Իսքէնտէրունի Ապահովութեան պաշտօնատունը Սօքօնի վէքիմ ընկերութեան պաշտօնեաներէն Մէմտուհ եւ Սուլհի անուն երկու Թուրքեր հեռացուց սահմանէն, հաստատուած ըլլալով որ անոնք քաղաքական գրգռութիւններ կը սերմանէին ժողովուրդին մէջ ։

Կասկածելի Հայ մը ծերբակալուած Քիլիսի մէջ

« Քիլիս »ներէն կը գրեն.— Անցեալ շաբթու ձերբակալուելով քաղաքս բերուեցաւ կասկածելի անձնաւոր մը որ հարաւային սահմանը անցնելով մեր հողը մտած էր։ Կատարուած խիստ քննութեանց չնորհիւ, ձերբակալեալը ըսաւ թէ Հայ է, եւ թէ կարգ մը կարեւոր նպատակներ ունի։ Ասոր վրայ Հայը հսկողութեան տակ կազմ Ալէնթապ փոխադրուեցաւ ։

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՂՈՎ

ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ՇՐՋԱՆԻ մեռաղագործական հաստատութեանց վարչութեանց եւ բանուորներու պատուիրակները վարչապետարան հրաւիրուած էին երեքշաբթի օր, իրաւարարութեամբ լուծելու համար գործադուլի խնդիրը։ Գործատէրերը նախ դժկամակեցան պատասխանել հրաւէրին, բայց յետոյ գացին եւ յայտարարեցին թէ չեն կրնար նորէն առնել համբուած բանթողները։ Իսկ բանուորներու պատուիրակները յայտնեցին թէ պատրաստ են ընդունելու իրաւարարութիւնը, բայց չեն հանդուրժեր որ ո եւ է բանուոր ճամբուի։

ԸՆԴՀ. ՆԵՐՄԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ երեսփ. ժողովին քննութեան ենթարկուեցաւ երեքշաբթի օր։ Այս առթիւ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան։ Օրինագիծը կը տրամադրէ ներում չնորհել մինչեւ 1936 դեկտեմբեր 22 գործուած յանցանքներու համար։ Կը կարծուի թէ ներումէն պիտի օգտուի նաեւ Պ. Շարլ Մորաս, արքայական գրագէտը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՀԻՆ ԴԱՂԹԱՎԱՃԵՐԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ, հետզհետէ աւելի սաստկացնելով պայքարը։ Ամէն օր ճառեր կը խօսուին եւ բազմաթիւ հրատարակութիւններ կ'ըլլան, մերթ չափաւոր, մերթ սպառնալից։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՑ արտաքին նախարարը, որ Փարիզ կը գտնուէր, մեկնելէ առաջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Թուրքիոյ արտաքին գործավարին եւ յանձնախումբին հետ։

ՍԻՆԷՄԱՆԵՐՈՒ աշխատաւորները ժողով գումարելով, որոշեցին իրենց պահանջներուն համար պատասխանի սպասել մինչեւ դեկտեմբեր 24 (այսօր), այլապէս գործադուլ պիտի հռչակեն ։

ԹՐՈՑՔԻ ճամբայ ելաւ Նորվեկիայէն, Մեքսիքա երթալու համար։

ԿՌԻՒՆԵՐԸ ՍԱՄՍԿՕՐԷՆ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ Սպանիոյ մէջ, մասնաւորապէս Մատրիտի չուրջը։ Զօր. Ֆրանքօ պատասխանելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջնորդութեան առաջարկին, կարգ մը լուսաբանութիւններ պահանջեց։ Վերջին լուրերու համաձայն, Մատրիտի կացութիւնը ծանրացած է, իբրեւ հետեւանք ապրատամբներու նոր յաղողութեանց ։

ՍՈՒՐԻՈՑ խորհրդարանը դեկտ. 22ին գումարուելով, հանրապետութեան նախագահ ընտրեց Պ. Հաչիմ Ալթասին, գրեթէ միաձայնութեամբ։ Ժողովին կը նախագահէր քրիստոնեայ Արաբ մը, Պ. Խուրի, որ կրակոտ ճառ մը խօսեցաւ։ Նորընտիր նախագահը ընդունելով դահլիճին հրաժարականը, նոր դահլիճին կազմութիւնը յանձնեց Պ. Ճէմիլ Մէրտանի։ Դահլիճին անդամներէն երկուքը Հալէպէն են, երկուքը՝ Դամասկոսէն։

13,500 ԿԻՆ ՁԻՆՈՒՈՐՆԵՐ, որոնք խորհրդային սպաներու կողակիցներն են, կրակոտ ճառեր խօսեցան Մոսկուայի մէջ, իրենց համագումարին առթիւ։ Այս առթիւ Մոսկուայի հրամանատարը յայտնեց թէ միայն իր չրջանին մէջ 3000 երիտասարդուհիներ պինուորագրուած են իբրեւ մարզիչ ։

ԱՆԳԼԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀՐԱՃԱՐՈՒՄԸ դեռ կը գրաղեցնէ հանրային կարծիքը։ Եորքի արքեպիսկոպոսը հովուական թուղթ մը ուղղելով, կը դատապարտէ հրաժարելու արքան, որ չկրցաւ զանազանել սէրն ու պարտականութիւնը։ Այս առթիւ հայրական խրատներ կուտայ «ուրիշին կինը սիրելու» մասին...

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՁԻՆՈՒՈՐՈՒՆԵՐԸ չպիտի կրնան անցագիր առնել, առանց պինուորական իշխանութեանց հաւանութեան։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ, ԲՐԻԳՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ

կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիքոյի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet)։ Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ։ Նախապատուութիւն տուէք մեզի։ Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտադրողին դիմել։ Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ։ Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ։

Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)
Tél. Prov. 34—61

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՈՒԱՃԻՒՂԻՆ «ՊԱՏՈՒՂԻ ՕՐԸ»

ԿԻՐԱԿԻ 27 ԴԵԿՏ. ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2ԷՆ ՒՇ, ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ,
26 Ave. de Tokio, (Métros : Alma & Iéna)

Հոն կը գտնէք լաւագոյն եւ չոր պատուհերու ամէն տեսակները ընթացիկ գիներով, ճոխ պիւֆէ, պարեր, նուագ եւ երգ։

Մատնահիւղը վստահ է որ այս տարի եւս մեր հայրենակիցները բազմութեամբ պիտի գան իրենց կաղանդի պատուէրը գնել իր վաճառքէն
(որ կը փոխարինէ աւանդական դարձած պազարը)

Վայելելով նաեւ Կ. Խաչի ընտանեկան տաքուկ մթնոլորտը, միաժամանակ քաջալերելով զինքը, իր հանրօգուտ ձեռնարկներուն մէջ,
Ժամադրուեցէք Ձեր բարեկամներուն հետ Կ. Խաչի «Պատուղի Օր»ուան պիւֆէին։ Մուտքը ազատ է։

Հ. Յ. Դ.

Փառիզ

Հ. Յ. Դ. ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ Արծիւ ենթակոմիտէի ակումբի բացման հանդէսը վաղը, ուրբաթ կէսօրէվերջ ժամը 3ին, 52 rue Isidore Neuyrale պանեէօ։ կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները։

ՎԱԼԱՆՍԻ կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 26 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշտ 3ին, Հ. Յ. Դ. սիամանթօ ակումբին մէջ։ Ներկայանալ անդամատետրով։

ԵՐԵՍՆԱՄԵԱՑ ՑՈՒԲԵԼԵԱՆ

ՀԱՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

կազմակերպուած Մարսէյլի Մասնաճիւղին կողմէ
27 դեկտ. կիրակի գիշեր ժամը ճիշդ 8.30ին, ֆոլիգէլի սրահին մէջ,

կը խօսին՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿ. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ, Գեր. ԱՆՏՈՆ ԵՊԻՍԿ. ՊԱՂԱՊԱՆԵԱՆ, Վեր. ՅՈՎՀ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ, Պ. ԼԵՒՈՆ Կ. ԿԷՐՏԱՆ,
Մասնաճիւղի Վարչութեան ներկայացուցիչ։

Կ'երգէ՝ ՏԻԿ. Զ. ՄՈՐԸՆՈՆ, կը նուագէն՝ ՕՐ. Ա. ԱԿԻՆԵԱՆ, ՉԷՕՐԼԻՔՃԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՒՈՒՄԲ, ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՒՈՒՄԲ, Կ'արտասանէ Պ. ՈՍԿԻԱՆ ՁԱՒԱՐԵԱՆ, կը լուսարձակուին ժողական լապտերով՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան գործչէն դրուագներ։

Տօնածառ եւ խնջոյք

Կրքոսպլի Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին կողմէ,
ի նպաստ իր զպրոցին
27 դեկտ. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Հ. Յ. Դ. Ցան մէջ,
Երգ, արտասանութիւն, պարզօգական աշակերտներու կողմէ։
Փոքրիկներու պիտի տրուին նուէրներ։

ԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԻՀԱՆԴԷՍ

Փարիզի եւ շրջանի Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան կողմէ
26 Դեկտ. Շաբաթ գիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Սալ Հօրթիֆիլթիւրի մեծ սրահը, 84 րիւ Կրընէլ, մէթրօ Պաֆ
Ղեկավարութեամբ Պ. Յ. ԱՐԾՐՈՒՆԻԻ

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Ա. Գմբէթեան, Գ. Տէրվիշեան, Ս. Պալապանեան, Պ. Աղուանեան, թառիստ Աբգար, *հայրենակիցներ՝* Տիկ. Ն. Փապուտճեան, Տիկ. Ռ. Գուրեան, Օր. Գ. Մաճառեան, Գ. Մերտինեան, Գրիգոր-Վահան (*Ֆանթէզի*)։

Օրէսթր ԲԱՐԻԿԵԱՆ 6 հոգիոց

Պարահանդէսը կը բանան քոյր-եղբայր Ազնաւորեաններ՝
Այտա (Ալհամպրա Թատրոնէն) եւ Շարլը Ազնաւոր (Մարինի Թատրոնէն)։ Եւրոպական եւ արեւելեան պարեր

Պարերու ընթացքին մրցումներ, անակնկալներ, Ֆանթէզիներ, վիճակախաղ։ Մասնաւոր ժիւրի մը պիտի յատկացնէ լաւագոյն պարողներուն բաժակ մը, ինքնահոս գրիչ մը եւ գավաթի կօշիկ մը՝ չափու վրայ ։

Դիւրամատչելի ճոխ պիւֆէ ղեկավարութեամբ՝ Մարզուանցի Յ. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆի։

Մուտք՝ կիներու 5 Ֆր. այրերու 7.50 Ֆր.

Տոմսերը կը ծախուին բոլոր հայրենակիցներու մօտ, կեդրոնատեղի, 18, Փասաժ Փէֆին, Փարիզ (20)։ Կիչէն բաց է ժամը 7.30էն սկսեալ ։

Ընտանեկան երեկոյթ Վալանսի մէջ

Կազմակերպուած Զ. Ո. Մ. Մարզականի կողմէ
Կը նախագահէ Պ. ԿԻՒՐԵՂ ԽՐԱՅԵԱՆ
24 դեկտ. եւրոպ. տնունդի գիշերը, Հ. Յ. Դ. Սիամանթօ ակումբին մէջ
ժամը 8.30էն մինչեւ լոյս։
Երգ, արտասանութիւն, անակնկալներ եւ նուագ, ճոխ պիւֆէ.
Կը հրաւիրուի մարզասէր հասարակութիւն։ Մուտքը ազատ է։

Թէյասեղան Նոր Տարիի առթիւ

Սէն Լուի (Մարսէյլ) Ֆ. Կ. Խաչի ենթամասնաճիւղին կողմէ
26 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, կիլիկիա սրճարանին մէջ։

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ Տիկնանց Ընկերութեան վիճակախաղէն չահած են հետեւեալ թիւերը.— 7, 29, 53, 60, 78, 82, 128, 158, 159, 170, 174, 187, 193, 195, 210, 218, 237, 244, 254, 257, 260, 267, 272, 275, 288, 292, 297, 303, 308, 317, 326, 352, 355, 385, 396, 397, 408, 412, 419, 420, 435, 440, 446, 452, 470, 480, 482, 492, 514, 517, 532, 544, 572, 573, 577, 588, 589, 601, 602, 621, 632, 633, 675, 677, 705, 717, 727, 745, 754, 758, 766, 769, 795, 803, 808, 820, 837, 844, 865, 868, 879, 887, 905, 914, 919, 922, 936, 945, 947, 958, 960, 963, 1010, 1014, 1021, 1032, 1040, 1056, 1060, 1062, 1065, 1066, 1072, 1098, 1118, 1140 1144, 1165, 1177, 1197, 1198, 1202, 1206 1213, 1217, 1221, 1230, 1232, 1250, 1256 1268, 1272, 1281, 1284, 1290, 1298, 1304 1305, 1319, 1320, 1331, 1335, 1345, 1355 1360, 1362, 1373, 1381, 1394, 1395, 1403 1409, 1420, 1428, 1438, 1439, 1452, 1461 1494, 1499, 1504, 1513, 1525, 1528, 1534 1536, 1566, 1572, 1579, 1582, 1597, 1621 1629, 1636, 1646, 1659, 1675, 1699, 1700 1701, 1704, 1706, 1718, 1725, 1730, 1749 1775, 1776, 1785, 1790, 1821, 1829, 1837 1840, 1849, 1856, 1858, 1868, 1870, 1874 1879, 1903, 1904, 1906, 1907, 1912, 1967, 220, 1048, 1860։

ՇԱՆՕԹ.— Շահողներէն կը խընդրուի, մինչեւ մէկ ամիս պայմանաժամով, ներկայանալ Դպրոցասէրի վարչութեան, առանալու համար իրենց պարգեւները։ Կը յայտարարուի, որ այդ պայմանաժամը լրանալէն վերջ կատարուած դիմումներուն ընթացք չի տրուիր ։

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին։ Ծնունդի գիշերը* Réveillon Bal de Nuit.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՓՆՏՐԵՑԷՔ եւ ԿԱՐԴԱՑԷՔ
երգիծաթերթը՝ «Մ Ե Ղ Ո Ւ»
փարիզի եւ շրջանի Ցառաջի ցրուիչ
Պ. ԱԽԵՏԻՍԷՆ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Ուրֆայի Հայր Միութեան
կը ներկայացուի ՈՒՐՖԱՑԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ.— 26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին
Շահրիկեան սրահին մէջ, 5 րիւ տը լ'Էքլիփս։
Մուտք՝ 4 եւ 3 Ֆր.։
ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ.— 27 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին
Վարանդեան սրահին մէջ, 10 Պուլվար Մարկրիթ
Մուտք 3 Ֆր.։

Թատերական ներկայացում

կազմակերպուած Ֆ. Կապոյտ Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ
26 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ Ակումբին մէջ, Ալֆորվիլ
կը ներկայացուի ԱՐՑՈՒՆՔԻ ՀՈՎԻՏԸ
Տոմսեր 5 Ֆր. փոքրիկներու՝ 1 Ֆր.։

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ
28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ
R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքներ

1. ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային։

2. ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ. երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ։ Ուրիշն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքէն իսկ չնորհած բոլոր ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն։ Շատեր առելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր չահերը պաշտպանելու ձեւերը։

3. ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.

Ա.) ԱՄՈՒՄՆԱՂՈՒԹԻՒՄ արագ, ապահով եւ միանուագ, մասնագէտ փաստաբանի ձեռքով։

Բ.) ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.— Բարեկամաբար կը քննենք ու կը կարգադրենք առեւտրականներու, ընկերակիցներու եւ փաքրօնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը։

Գ.) ՄՆԱՅՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ճարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու։

Դ.) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿՈՐՑԻԻ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇ. ՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆաշիներ, մասնաւոր ֆաշիներ։ Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ։

4. ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գո
Բ.) կը քննենք եւ կը ֆանենք ֆաշիները էնվանթէրի պաճուն։
Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիները։
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ։
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիօնի ֆաշիները։
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիները։
Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ապահովագրելու պետական վարչութեանց մօտ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ 20 ՖՐ., ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ.էն ՍԿՍԵԱԼ
Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ԱՅՍ ՏԱՐԻ ՏՕՆԵՑԷՔ **Réveillon de Noël**
"NIL BLEU,, ճաշարանին մէջ
2Place de l'Odéon, Tél. Danton 46-75
Ոչ պարտադիր ճաշացուցակ։ Ճաշերը՝ ըստ կամս, օրուան ճաշացուցակէն, ընթացիկ գիներով։
ՊՈՂԵՄԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՒՈՒՄԲ, ՔՈՒՐՔՃԵՈՆ,
ՈՒՐԱԽ ԵՒ ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱՆՑ։

Քանի մը գիներ մեր ճաշացուցակէն.—
Օշի՝ գաւաթը (աղանդերով) 5 ֆր.— Ջանգան աղանդերներ 8 ֆր.— Չոկոլաիաւի լից 14 ֆր.— Les Cœurs de Palmier 8 ֆր.— Անուշ ապուր 4 ֆր.— Le Büche de Noël 4 ֆր., եւայլն եւայլն։
La Pelure d'Oignon (vin Jura) 10 — Le Graves 10 — Le Champagne 40 ֆր.

Toutes taxes compris
ՆԱԽՕՐՕՔ ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ՁԵՐ ՍԵՂԱՆԸ

CABINET de Me V. YARJANIAN
JURISCONSULTE
44, Rue Lafayette—Paris (9e) Métro Peletier Tél. Provence 78—38

Կը ստանձնէ Առեւտրական, Պատժական եւ Քաղաքային ամէն տեսակ դատեր։ Իբրեւ ազգային խորհրդակցութիւններ դատական եւ վարչական գործերու եւ իբրեւ կամ քեզանացի։ Նախարարութիւններու եւ բոլոր պաշտօնատուներու մօտ, վարչական եւ իրաւական դիմումներ։ Հայ առեւտրականներու եւ անհատներու մանաւանդ դիւրութիւն տալու ազգնի վճարման համար, նկատի առնելով ներկայ տնտեսական տագնապը։ Մասնաւոր սպասարկութիւն քաղաքային եւ կրօնական ամուսնալուծման դատերու համար, ինչպէս նաեւ վիզայ Ամերիկա մեկնելու համար։ Ապագութիւն եւ գաղտնապահութիւն։ Դիմեցէք եւ պիտի ստանաք ամէն գոհացում։ Գաւառներէն եւ արտասահմանէն եղած դիմումներուն կը պատասխանուի անմիջապէս։ *Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է։*

ԼԱՒ ՊԱՏՁԵՒՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄ ՃԱՀԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գործի փակման առթիւ ծախու կը՝ 1.— *Թրիքոյի մեքենայ մը «Տիւպլէքս» վառառանիշով, մայ բրթուրնէ ժօյ 6, 1 մէթր 50 սանթիմ. լայնք։* 2.— *«Պոպինուաս մը՝ 6 պրօշով։* 3.— *Սիւթժիւթէս մը՝ իւնիօն Սպէշիալ վառառանիշով։ Դիմել ամէն օր կէսօրէ առաջ Պ. Գալիկեանի,* 115 Bld. Rodin, Issy-les-Moulineaux, Seine.

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ	
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
25
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
25 DÉCEMBRE
1936

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3304

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՉՕՐԱԿՈՉ...

—•—

Իրաքանչիւրմը սկսած է արդէն: Անոնք որ չէին հաւատար հրատարակուած լուրերուն, այժմ իրարու կը պատմեն հասկնալի մտահոգութեամբ :

— Չիս ալ կանչեր էին, շատ մը բաներ հարցուցին, հարեւանուհիներ կարդի կը սպասէին... Կը հարցնեն, կ'արձանագրեն եւ թուղթ մը առորագրել կուտան ...

Առաջին առթիւ կանչուածներու մէջ կը գտնուին նաեւ աչխատակիցներ՝ «Յառաջ»ի խմբագրէն, մասնաւորապէս թէ բանուոր:

Եւ ահա գալուածն ալ կը հասնին նոյն լուրերը,— պինուորագրութեան:

Մարսէյլէն թղթակից մը կը նկարագրէր խճողումը՝ պինուորագրութեան գրասենեակին առջեւ: Այսօր Վիէնի մեր թղթակիցը կը տեղեկացնէ իրենց զօրակոչը, միեւնոյն առեն հաղորդելով այլապէս վրդովիչ տեղեկութիւն մը,— հետապնդում հայկական կազմակերպութեանց դէմ, քաղաքական կուսակցութիւններէն մինչեւ Կ. Խաչը :

Ու վերջապէս խորհրդակցական ժողովի հրաւէր մը՝ բանուորական թաղէ մը՝ Պէլվիլ:

Մեր քաղած տեղեկութեանց համաձայն, իրարանցումը այնքան խորացած է որ, երեքշաբթի օր, Գ. Լ. Բաշալեանի դէկուցման առթիւ, անարգական արտայայտութիւններ ալ տեղի ունեցած են, պինուորցուներու կամ զանազան բանդէմներու կողմէ :

Այսպէս կամ այնպէս, կարելի չէ ժխտել թէ կը զգուինք ծանրակչիռ կացութեան մը առջեւ:

Առ այժմ եղածը արձանագրութիւն մըն է: Անոր հման վրայ քննութիւններ պիտի կատարուին եւ պիտի զատուին բուն պին - ուորցուները:

Գրած էինք արդէն, բայց կ'արժէ անգամ մը եւս յիշեցնել:

Համաձայն հրատարակուած հրահանգին (1928 մարտ 31), այն հայ երիտասարդները որ ծնած են 1916 յունիս 14էն 1917 դեկտ. 31, պարտաւոր են մինչեւ 1937 յունուար 10 ներկայանալ իրենց բնա - կավայրի քաղաքապետարանը եւ արձանագրուիլ: (Եթէ բայա - կայ են, իրենց տեղը կրնան ներկայանալ ծնողքը կամ խնամակալ - ները): Ասոնք 1937 փետրուար 10էն սկսեալ պիտի կանչուին եւ բժչկական քննութեան պիտի ենթարկուին :

Ներկայանալու պարտաւոր են նաեւ անոնք որ 1923էն ի վեր 20րդ տարին թեւակոխած են, բայց մինչեւ հիմա հրաւէր չէին ստացած: Ուրեմն, մինչեւ 33 տարեկանը: Բայց հաւանական չի նկատուիր որ 22էն վեր եղածները պինուորագրուին, եթէ անակն - կալ դէպք մը չպատահի :

Այսպէս քննուած — զատուած պինուորցուները (1936 - 37ի դաս) իրենց ծառայութիւնը պիտի կատարեն Ֆրանսայի մէջ, «Օ - տար Գունդ» կոչուած վաշտերու մէջ, որոնք մաս պիտի կազմեն Ֆրանսական բանակին :

Անհրաժեշտ չէ կրկնել միւս մանրամասնութիւնները, որոնք հաղորդուած են օրը օրին: Մանաւանդ որ, շատ մը կէտեր վերջ - նապէս ճշդուած չեն տակաւին եւ լուսարանութեան կը կարօտին: Անվիճելի է միայն մէկ պարագայ,— տարագիր երիտասարդները զինուոր պիտի երթան, բայց Ֆրանսայի մէջ, վայելելով օրէնքին տրամադրած առաւելութիւնները:

Հաւանակա՞ն է որ ուրիշ դիւրութիւններ ալ ընծայուին, նկա - տի առնելով մեր բացառիկ պարագան:

Դժուար է որոշ պատասխան տալ այսպիսի հարցումներու : Տարբեր բաներ են զինուորական եւ քաղաքային իշխանութիւննե - րը, եւ ինչ որ երբեմն կը յաջողի սովորական կեանքի մէջ, դժուա - րութեան կը հանդիպի զօրանոցին առջեւ:

Բայց, այս վերապահումը չի նշանակեր թէ ամէն դուռ փակ - ուած է եւ որ եւ է աչխատանք անօգուտ :

Ինչո՞ւ ծածկել, զինուոր պիտի երթայ տարագիր երիտասար - դութեան ամէնէն կենսունակ մասը, բոյներ պիտի խանգարուին եւ վերի վայր պիտի չքնաւ շատերու կեանքը:

Ուրեմն անհրաժեշտ է կարելի աչխատանքը կատարել, բեռը թեթեւցնելու համար:

Առաջ համար ալ, նախ առելի արթուն եւ հետեւողական գոր - ծունէութիւն կը պահանջուի իրաւասու մարմիններէն, իսկ պա - տրաստի՝ զինուորցուներէն :

Ի՞նչ օգուտ զանազան ջղաձգութիւններէ, երբ պիտենք որ մեր կամքէն կախում չունի երթալն ու չերթալը:

Չէ՞ որ «հաւաքական հպատակութիւն» կը պահանջէին, երէկ:

Եթէ որ եւ է կառավարութիւն առանձինը այդքան ծանրակչիռ պատասխանատուութիւն մը, անոր առաջին հետեւանքը պիտի ըլ - լար զինուորագրութիւնը :

Արդ, առանց առոր ալ, ահաւասիկ զինուոր կը կանչեն, ի - րենց յատուկ հաշիւներով: Եւ հպատակութիւն ալ կը շնորհեն, ե - թէ դրաւոր դիմում կատարես, մէկ տարի ծառայելէ վերջը :

Բայց ինչո՞ւ այս անակնկալ զինուորագրութիւնը, կը հար - ցընեն շատեր: Պատեր՞զմ...

Մոչոր բաներ չգոծածենք: Փափուկ է բովանդակ աչխար - հի, մանաւանդ Եւրոպայի կացութիւնը, եւ չափազանց շատ են պայթուցիկ նիւթերը:

Բայց, շատ երկար ճամբայ ունինք, զինուորագրութենէն մինչեւ միջազգային աղէտի մը պայթումը:

Ամէն պարագայի մէջ, հարկ է բաց աչքերով դիտել անողոք իրականութիւնն մը.— եթէ պատերազմ պայթի, տարբական տրա - մաբանութիւնը կ'ըսէ թէ տարագիրներն ալ ալ զինուոր պիտի տա - նին, առանց այս արձանագրութեանց: Եւ հաւանաբար այն միւս երկիրներուն մէջ ուր համբանք ունինք:

Մեր շահը կը պահանջէ գործել եւ կարելի առաւելութիւնները ապահովել, փոխանակ վայրերան կանչեր արձակելու :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԵՒ ԱՆԳԼԻՈՑ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ԲՌՆԱԾ ԴԻՐՔԻՆ ԱՌԹԻԻ

—•·•—

Դիտողութիւններ եւ հարցումներ գերմանական դեսպանին

Արտաքին նախարար Պ. Իվոն Տէլպոս չորեքշաբթի օր տեսակ - ցութիւն մը ունեցաւ Փարիզի գերմանական դեսպանին հետ եւ ա - նոր հաղորդեց իր մտահոգութիւնը՝ Գերմանիոյ կողմէ Սպանիոյ ապստամբներուն եղած յարաճուն աջակցութեան մասին: Թէեւ մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին, բայց իրազեկներ կը հաւատան թէ Պ. Տէլպոս փափկանկատ այլ վճռական լեզու մը գործածելով, չէշատած է թէ Ֆրանսա չի կրնար հանդուրժել որ Սպանիան գերմանական արշաւանքի մը ենթարկուի եւ իրենք հարկադրուին զօրացնել Պիրէնեան սահմանապուռը: Նախարարը մեւնոյն առեն հարցուցած է թէ Գերմանիա ի՛նչ կը խորհի պէն - քերու եւ կամաւորներու փոխադրութիւնը միջազգային հսկողու - թեան տակ առնելու ծրագրի մասին:

Դեսպանը, որ նոր վերադարձած էր Պերլինէն, այս վերջին կէ - տի մասին յայտնած է թէ գերմանական կառավարութիւնը սըր - տանց պիտի գործակցի միջազգային հսկողութեան, եթէ երաչ - խիքներ տրուին թէ Մարսէյլի, Պայոնի եւ Պուատյէ պէս նաւա - հանգիստներ եւ սահմանամերձ շրջաններ պիտի զրաւին չէզոքու - թեան յանձնախումբին գործակալներուն հսկողութեան տակ:

Պ. Տէլպոս պատասխանած է թէ Ֆրանսա առարկութիւն չունի այդ մասին, բայց անհրաժեշտ է հսկողութեան տակ առնել նաեւ օդանաւային կայանները: Այս առթիւ հարցուցած է դեսպանին թէ Գերմանիա պիտի համաձայնի՞ Ֆրանսայի հետ, միջազգային հրա - կոդութիւն հաստատելու համար այն բոլոր կայաններուն վրայ ուրկէ օդանաւեր կրնան զրկուիլ, Սպանիոյ ապստամբներուն կամ հանրապետական բանակին համար: Դեսպանը խոստացեր է իր կառավարութեան հաղորդել այս խնդիրը: Պատասխանը եւ ան հասարակ Գերմանիոյ բնդհանուր տեսակէտը՝ միջազգային հրա - կոդութեան մասին՝ պիտի հաղորդուի Լոնտոնի չէզոքութեան յանձնախումբին:

Փարիզի եւ Լոնտոնի թերթերը կը կարծեն թէ՝ Ֆրանսական եւ անգլիական կառավարութիւնները այս օրերս հաւաքաբար ազ - դարարութիւն մը պիտի ուղղեն Գերմանիոյ, եթէ ան չադարձա - փակէ իր միջամտութիւնը՝ Սպանիոյ գործերուն մէջ: Այս կէտին վրայ մանաւանդ կը ծանրանայ Ֆրանսա, մանաւանդ անոր համար որ, Իտալիա հետզհետէ կը վարանի օգնել Զօր. Ֆրանքոյի եւ հաւանաբար պիտի դադրեցնէ ամէն աջակցութիւն, եթէ յաջող ելքի մը յանգին Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ կատարուած բանակ - ցութիւնները՝ Միջերկրականի մասին:

Այդ պարագային, Գերմանիա միեւնոյն պիտի մնայ երբեւ աջա - կիցը Զօր. Ֆրանքոյի, եւ պիտի հարկադրուի կանխաւոր բանակ մը դրկել արդիական սպառազինութեամբ, յաղթանակը ապահո - վելու համար: Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ կը կարծեն թէ այսպիսի պատահականութեան մը դէմ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի պիտի միա - նայ Իտալիան ալ, քանի որ երեք պետութիւններուն չահն ալ կը պահանջէ որ ոչ Գերմանիա, ոչ ալ Ռուսաստան ոտք չդնեն Մի - ջերկրականի մէջ:

Մ՛ր Ճամբան պիտի բնաւ է Գիւտ - նիա

Պերլինէն կը հետագրեն թէ գերմանացի կամաւորներու առաք - ման դէմ եղած բողոքին առթիւ, Հիթլէր կարճ կապելով իր ար - ձակուրդը, անդադրին խորհրդակցութիւններ կը կատարէ իր նա - խարարներուն հետ: Այս միջոցին Պերլին կը գտնուի Պուրկոսի (Սպանիոյ ազգայնական կառավարութեան) գերմանական դես - պանը, զօրավար Ֆոփէլ, որ մանրամասն տեղեկագիր մը ներկա - յացուցած է Զօր. Ֆրանքոյի բանակին կացութեան մասին: Դես - պանին կարծիքով, եթէ օգնական զօրք չհասնի արտասահմանէն, ապստամբները չպիտի կրնան չօշափելի յաջողութիւններ չահիլ, գոնէ առեն մը համար: Միւս կողմէ Գերմանիոյ մէջ ալ կ'ըսե - րեն թէ միջազգային բարդութիւններ անխուսափելի են, եթէ գերմանական նոր զինուորներ զրկուին Սպանիա: Դեռ վերջնական որոչում արուած չէ այս հարցերու մասին: Հիթլէր իր խորհրդակ - ցութիւնները պիտի վերսկսի դեկտեմբեր 26ին:

**** Լոնտոնի թերթերը կը կարծեն թէ Գերմանիա հարկադր - ուած է հետեւեալ երկու ճամբաներէն մէկն ընտրել.— կա՛մ չարու - նակել ուռեստի սահմանափակումը՝ ի նպաստ զանգուածային վե - րազինման մը, եւ կամ մէկդի դնել այդ քաղաքականութիւնը եւ բանակցիլ Փարիզի ու Լոնտոնի հետ, համաձայնութիւն մը գոյա - ցնելու համար: Այդ պարագային, Գերմանիա պիտի պահանջէ գո - հացնել իր զաղթավայրի պահանջը: «Թայմս» չօշափելով այս խնդիրը, կը գրէ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը ուշադրու - թեամբ նկատի առած է զաղթային խնդիրը, եւ համաձայն է որ զաղթավայրեր տրուին, եթէ Գերմանիա տրամադիր է կապուելու ընդհանուր եւ վերջնական համաձայնութեան մը՝ Եւրոպայի մէջ: Բայց եթէ Գերմանիա պարզապէս փառասիրութեան համար է որ կ'արծարծէ այս խնդիրը, Ֆրանսա վճռած է որ եւ է զոհողութիւն չընել: «Ֆրանսայի տեսակէտով, մէկ թիզ Ֆրանսական զաղթա - վայր գերմանական վարչութեան յանձնելէ առաջ, պէտք է փոխ - ուի Գերմանիոյ ամբողջ քաղաքական ուղղութիւնը: Սպառնալիք - ներուն տեղ պէտք է տրուին հաւաստիքներ: Հակայական վերազին - ման փոխարէն պէտք է կատարուի սպառազինութեանց կրճա - տում, կամ գոնէ սահմանափակում եւ հսկողութիւն »:*

Միեւնոյն աղբիւրին համաձայն, Ֆրանսայի արտաքին նա - խարարը հասկցուցած է գերմանական դեսպանին թէ՝ Ֆրանսա

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՂՋԻԿ ՄԸ՝ ԻՐ ԵՐԳԵՐՈՎ

—•—

Երբ այնքան կը գանգատինք նոր սե - րունդին օտարացման մասին, արդա - րութիւնը կը պահանջէ արձանագրել նաեւ լուսաւոր երեւոյթները :

Մասնաւորապէս վերջին տարիներու ընթացքին, «Յառաջ»ի խմբագրութիւ - նը յաճախ կը ստանայ փրանսերէն շա - րադրութիւններ՝ հայ պատանիներու եւ օրիորդներու կողմէ :

Բոլորն ալ իրենց ուսումը առացած են Ֆրանսայի մէջ, եւ հետեւաբար կորսնցուցած՝ մայրենի լեզուն : Կը խօսին, կը հասկնան, բայց չեն կրնար կարդալ կամ գրել : Ողբերգութիւն մը որուն բոլոր մեղքը իրենց վրայ չի - նար :

Արդ, երբ մոռնալիք լեզուին օտա - րութիւնը, մնացեալը հայկական է : Կան որ նոյնիսկ Մեծն Տիգրանէն կը հատնեն, վարժ փրանսերէնով մը :

Այս իրողութիւնը աւելի ընդհան - րացած է Ամերիկայի մէջ, ուր նոր սե - րունդին շատեր անգլերէնն կը գրեն , բայց հայերէնն կը մոռնան :

Այսպէս՝ «ցեղակրօնները» են որ կը խմբագրեն «Հայրենիք»ի անգլերէն շաբաթաթերքը, «Հայրենիք Ուիքլի»:

Դառնալով Փարիզ, երկու անգամ է որ առիթ կ'ունենամ լսելու Սուէյտացի հայ օրիորդ մը, Ամժէլ Ռամժէլեան, փրանսերէն արտասանութիւններով :

Կարծեմ Խաչը անցած չէ այս օր - իորդը, եւ արդէն փրանսերէն սիրուն բանաստեղծութիւններ կը գրէ, նուիր - ուած՝ հայկական յոյզերու :

Առաջին կտորը զոր արտասանեց տօնակատարութեան մը առիթ, ին - չպէս եւ ի պատիւ Ֆրանց Վերֆէլի ստրեուած երեկոյթին մէջ, «Մուսա Լեռ»ն էր, բրթռուն՝ հարազատ ներ - քին թափ մը :

Շաբաթ օր, եդեսիոյ եկեղեցական - տին նուիրուած երեկոյթին առթիւ , Օր. Ռամժէլեան արտասանեց ուրիշ ինքնագիր բանաստեղծութիւն մը, «Հայկական աւերակ բոյնի մը Տըր - տունջը՝ եդեսիոյ շրջանէն » :

Օրիորդը իրեն յատուկ արուեստով մը բերնուց արտասանեց ամբողջ էջե - քուածը, 95 տող, եւ արժանացաւ ջերմ ծափերու, մասնաւորապէս փր - անսոցի հիւրերուն կողմէ, որոնք չէին ուզեր հաւատալ իրենց աչքե - րուն :

Գիտեմ որ պիտի կորսուի հրապոյ - րը, եթէ փորձեմ բանի մը տող թարգ - մանել, ազատ եւ արձակ :

Բայց եւ այնպէս, փորձը կ'արժէ, գոնէ գաղափար մը տալու համար

Աւերակ եդեսիոյ ոգին է որ կը խօս - սի .

Ուրեմն այս հէգիրն վրայ արդարու - թիւն եւ օրէնք չկա՞յ
Բոլոր անոնց համար որ կը տառապին
Ինծի պէս:
Ա՜հ, Տէր, դուն որ ամէնազօր ես,
Վե՜րջ տուր իմ թշուառութեանս,
Իրականացո՛ւր երազս ...
Ո՞վ հետաւոր պետութիւններ,
Բարեկամները հայ ազգին ,
Մէկ վայրկեան լսեցէք ձեր խղճմտան - քի ձայները,
Մի թողուք պիս տառապանքի մէջ:
Մասնաւորապէս կը դիմեմ ձեզի, հայ երիտասարդութիւն,
Թերեւս դուք միայն կը հասկնաք իմ վիշտս ,
Ոտքի՛, եւ յառա՛ջ, երիտասարդ ազա - միներ :
Թեւերս երկարած , անհամբեր, ես ձե - զի կը սպասեմ :
Եկէ՛ք, եկէք քիչ մը ուրախութիւն հեղուլ սրտիս մէջ ,
Ինչո՞ւ կը սպասէք դիս ազատագրե - լու, վերաչինելու համար :
Ո՛րքա՜ն, պիտի տեսնե՞ք յաղթանակն այդ օրը,
Պիտի տեսնե՞ք դայլ առաւօտն մին - չեւ երեկոյ » :

Երիտասարդ Արմենուհին կը հատա - տայ յաղթանակին, ինչպէս մենք բո - լորս :

Ողջո՛յն իր թարմագեղ երգերուն , որոնց մէկն ալ նուիրուած է Մօն Պո - լանի եւ որ ջերմօրէն գնահատուած է Ֆրանս - Օռիան ընկերակցութեան մէկ երեկոյթին մէջ, 1936 Մայիս 28ին :

Վ.Ա.Հ.

Հայերու զինուորագրութիւնը Ֆրանսայի մէջ

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՍԻՆ

Վիէնն, 23 Դեկտ. (Յառաջ).— Այսօր երեք օրէ ի վեր Վիէնի հայ երիտասարդներ կարգով կը կանչուին բաղաքապետարան: Ա - ռնուց կ'ուղղուին հետեւեալ հարցումները,— Լողալ գիտե՞ս, ձի նստելու վարժութիւն ունի՞ս, կրնա՞ս օթօ կամ հեծանիւ իշել, ի՞նչ պայմաններու տակ կ'ապրիս· ծնողք եւ ազգականներ ունի՞ս, ի՞նչ - պէս են պարագաները: Հարցումներէն յետոյ, կը չափեն հասակ ները եւ մանրամասնօրէն կը ֆննեն դիմագիծը, կ'արձանագրեն տետրակի մը մէջ, ու ստորագրել կուտան ենթակայիին...

Երկու օրէ ի վեր, կարեւոր հետապնդումներ կը կատարուին հայկական կազմակերպութիւններուն շուրջ: Կը հարցաքննուին զանազան անհատներ: Գլխաւոր հարցումները են.— Ո՞րոնք են հայկական կազմակերպութիւններու բարտուղարները եւ նախա - գահները եւ բաղաքական ի՞նչ գործ կ'ընեն: Մինչեւ հիմա հարցա - քննուած են հետեւեալ կազմակերպութիւններէն մէկ մէկ ան - դամ.— Հ. Յ. Դաշնակցութիւն, Ռամկավար, Հօկ, Բարեգործա - կան, Հ. Մ. Ը. Մ. եւ Կ. Խաչ: Բոլորին ալ կասկածը այն է որ կա - րեւոր մատնութիւն մը տեղի ունեցած է ...

Խորհրդակ. ժողով զինուորագրութեան առթիւ

Մեզմէ կը խնդրուի հրատարակել հետեւեալ կոչը.— Պէլվիլի հայ զինուորցու երիտասարդներս խորհրդակցական ժողովի մը ընթացքին որոշեցինք ընդհ. ժողով մը գումարել և հարկ եղած լու - սաբանութիւններն ստանալ պատկան իշխանութենէն, միեւնոյն ա - տեն կարելի եղած առաւելութիւնները ապահովելու աշխատիլ:

Ուստի կը հրաւիրենք բոլոր հայ զինուորցուները ներկայ ըլ - լալ ընդհ. ժողովի մը որ տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի, 28 դեկտ., իրիկուան ժամը 8·30ին, 120, Պուլվար տը Պէլվիլի սրահին մէջ :

ԳԱՑԷՔ ԱՌԷՔ ՁԵՐ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐԸ

Ձեռնհաս իշխանութիւնը կը խնդրէ մեզմէ հրատարակել հե - տեւեալ ազդը .—

Բաւական թիւով տարագիրներ ոստիկանական վերատեսչու - թեան դիմած են, իրենց հիմնութեան թուղթերու նորոգմանհամար եւ ստացած են միայն առժամեայ ընկալագիր: Ասոնց հիմնու - թեան թուղթերը պիտի յանձնուէին այն ատեն երբ ներքին գոր - ծերու նախարարութիւնը արտօնութիւն տար եւ մէկ ամիսէ ի վեր շատեր գոհացում ստացած են:

Կը յիշեցնենք անոնց որ տակաւին չեն ներկայացած, թէ իրենց հիմնութեան թուղթերը իրենց տրամադրութեան տակ են ոստի - կանական տեսչութեան օտարականներու բաժնին մէջ (հիւսիսա - յին - արեւելեան սրահ): Իրենց շահը կը պահանջէ երթալ գանոնք առնել դեկտ. 31էն առաջ, եթէ կ'ուզեն խուսափիլ 1937ի առաջին եռամսեայի խնդրումէն:

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ ՎԵՐԱԾՎԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՄԻՏՔԻ ԿՈՂՄԻՑ

ԳԼՈՒԽ 17

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒՄԸ

Ա. — 1917 թվականի Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղափոխությունը ոչ միայն ազատագրեց ռուսական ժողովուրդներին ցարիզմի և բուրժուազիայի լծից, այլև ստեղծեց նրանց համար ազգային պետականություն կազմակերպելու հնարավորություն։ Ռուսական ժողովուրդների ազատագրական պայքարի ամենաբարձր ալիքը հանդիսացավ Հայաստանի համար նոր պետականության հիմնադրումը։

Բ. — Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի պատմության մեջ 1917 թվականը նշանավորվեց հատկապես նրանով, որ հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը ընդհանուր ռուսական հեղափոխության հետ միասին ստացավ նաև ազգային-ազատագրական հեղափոխության բնույթ։ Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի այդ նոր փուլի հիմնական խնդիրներից էր ազգային պետականության հիմնադրումը։

Գ. — 1914 թվականի հուլիսից մինչև 1918 թվականի հոկտեմբերը հայ ժողովուրդը ենթարկվել էր թուրքական լծի ամենադաժան բռնությունների։ Թուրքական կառավարությունը, օգտվելով համաշխարհային պատերազմի հանգամանքներից, ոչնչացրել էր հայ ժողովրդի ազատագրական շարժման ամենաառաջավոր ուժերին

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒԱԾ ԹԵՐԹ)

— ո —

Նրանք գլխով չէրէկէքին փոքր ցնց-
տան մարմ,
Ինչպէս ասում էին մեր հայրերը, ինչ-
պէս ասում են մեր ժամանակ ևս՝ ամէն
ինչ իր ժամանակն ունի։ Ժամանակն է
ուրեմն, որ մենք էլ մեր հերոսների մա-
սին խօսենք, որ նրանց յիշատակը յա-
վերժացնենք։ Ժամանակն է, որ մենք
մեր հերոսների մասին գրենք, որ նրանց
անունները ոսկեայ տառերով գրենք մեր
պատմութեան էջերի վրայ։ Ժամանակն է,
որ մենք մեր հերոսների մասին երգենք,
որ նրանց անունները մեր ազգային էպո-
սի մէջ մտցնենք։ Ժամանակն է, որ մենք
մեր հերոսների մասին ասենք, որ նրանք
մեզ համար ապրեցին, որ նրանք մեզ հա-
մար մեռան։ Նրանք մեզ համար ապրե-
ցին, որ մենք ազատ ապրենք։ Նրանք մեզ
համար մեռան, որ մենք անմահ մնանք։
Նրանք մեզ համար մեռան, որ մենք ան-
մահ մնանք։

Ահա թէ ինչու մենք այսօր մեր ան-
մահ հերոսներից մէկի՝ Յուշատեղ Ղա-
զարեանի մասին ենք խօսում։

Յուշատեղ Ղազարեանը ծնուել է
1918 թուին Ղարսի մարզի Ձորագետ
գիւղում։ Նա ուսանող էր, երբ Հայաս-
տանի Հանրապետութեան դէմ սկսուած
ռազմական գործողութիւնների ժամա-
նակ նա կամաւոր գնաց ռազմաճակատ։
Նա ուզում էր իր հայրենիքը պաշտպա-
նել։ Ե. Ս. Ի. Մ. Հ. ի զօրքերը ներխու-
ժեցին Հայաստան։ Յուշատեղ Ղազարե-
անը ընկաւ գերութեան մէջ։ Նա գերու-
թեան մէջ էր 18 ամիս։ Ե. Ս. Ի. Մ. Հ.
ի մահից յետոյ նա վերադարձաւ հայ-
րենիք։ Ե. Ս. Ի. Մ. Հ. ում նա ծառայեց
մինչև 1941 թուի յունիսի 22-ը, երբ
գերմանական ֆաշիստական զօրքերը
յարձակուեցին Ե. Ս. Ի. Մ. Հ. ի վրայ։
Ե. Ս. Ի. Մ. Հ. ի հայրենասիրական պա-
տերազմի սկզբում Յուշատեղ Ղազարե-
անը ղեկավարում էր ռազմական գոր-
ծողութիւնները Ե. Ս. Ի. Մ. Հ. ի հիւսի-
սային ճակատում։ Նա ղեկավարում էր
ռազմական գործողութիւնները Ե. Ս. Ի.
Մ. Հ. ի հիւսիսային ճակատում։ Նա ղե-
կավարում էր ռազմական գործողութիւ-
նները Ե. Ս. Ի. Մ. Հ. ի հիւսիսային ճա-
կատում։ Նա ղեկավարում էր ռազմական
գործողութիւնները Ե. Ս. Ի. Մ. Հ. ի հիւ-
սիս

ՀԱՄԱԳՈՒԱԳԱՑԻՆԵՐՈՒ Հայր. Միութենան Ալֆորվիլի, Իթալիի եւ Իսիի ժամնաձիւղերու վարչութիւնները ջաւաքաբար խորհրդակցական ժողովի կը հրաւիրէ Թոգաճի եւ շրջանի անդամ եւ օչ-անդամ բոլոր հայրենակիցները այս կիրակի կէսօրէ վերջ Պուլվար Ռօսէն, Պ. վարդեանի սրճարանը: կը խօսին Պ.Պ. Մանուշեան եւ ցարութիւն Քէշիշեան:

ՎԱՐԶՈՒ ԵՆ յարկաբաժիններ, ամէն յարմարութիւններով (tout confort), մէկ մեծ սենեակ խոհանոցը մէկը՝ 1300 ֆր. եւ 1650 ֆր., 3 փիէս, սալ ատ պէն 3640 ֆր. (շարժ եւ չոֆաժ մէկը ըլլալով)։ Դիմել 13 rue de la Vistule, մէթրօ Maison Blanche։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ «ՊՏՈՒՂԻ ՕՐԸ»

ԿԻՐԱԿԻ 27 ԴԵԿՏ. ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2ԷՆ ՎԱ, ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ,

26 Ave. de Tokio, (Métros : Alma & Iéna)

Հոն կը գտնէք թարմ եւ չոր պտուղներու ամէն տեսակները ընտիր գիներով, ճոխ սլիւֆէ, պարեր, նուագ եւ երգ։

Մասնաճիւղը վստահ է որ այս տարի եւս մեր հայրենակիցները բազմութեամբ պիտի գան իրենց կաղանդի պտուղը գնել իր վաճառքէն
(որ կը փոխարինէ աւանդական դարձած պազարը)

Վայելելով նաեւ Կ. Խաչի ընտանեկան տաքուկ մթնոլորտը, միաժամանակ քաջալերելով զինքը, իր հանրօգուտ ձեռնարկներուն մէջ։
Ժամադրուեցէք ձեր բարեկամներուն հետ Կ. Խաչի «Պտուղի Օր»ուան պլիֆէին։ *Մուտքը ազատ է։*



“ԱՐԱՐԱՏ,, ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ՄԵՐ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՊԱԼԱՏԸ

39 Rue de Trévise, Métro Cadet, Tél. Prov. 05-91

Ճոխ մթերք՝ արեւելեան եւ եւրոպական առաջնակարգ մրգեղէններու եւ թարմ նպաբեղէններու։

Պուլկարական առաջնակարգ ԹԱՇԻՔԱՎԱԼ քիլօն 14 ֆրանք։ Պալտական ՍԱՏՐԻ բրինձ ԹԱԻԵԼԱՐ։

Livraison rapide à domicile.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

37 Rue de Trévise, Paris (9), Tél. 82-96, Métro Cadet

Նոր Տարիի եւ Ծնունդի առթիւ ձեր գնումները կատարելու համար դիմեցէք վերոյիշեալ Ֆասցէին, ուր պիտի գտնէք ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒԱԾ արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ։

ՄԱՔՈՒՐ, ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՐԱՊ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Սղութեան դէմ պայքարելու համար, այս կտրօնը ներկայացնողին հարիւրին 10 զեղչ։

Livraison à domicile.

այլեւս չի կրնար չարունակել չէզոքութեան քաղաքականութիւնը, եթէ Գերմանիա չարունակէ չօշափելի օգնութիւն հասցնել Սպանիոյ ապստամբներուն։

Դարձեալ նոյն աղբիւրէն կը հաւաստեն թէ Պ. Իտըն խնդրած է Լոնտոնի գերմանական դեսպանէն, հաղորդել Պ. Հիթլերի թէ անգլիական կառավարութիւնը չատ ծանրակչիռ պարագայ մը կը նկատէ գերման կամաւորներու առաքումը դէպի Սպանիա։

**** Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը քաղաքական ճառ մը խօսելով, «անխոյսարելի» զոյա պատերազմը եւ յայտարարեց.— «Կա՛մ պէտք է ոչնչացնենք պատերազմը, եւ կամ պատերազմը պիտի ոչնչացնէ մեզ »։*

ՁԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒԲԵՐ ՔԱՂԱՔ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՏՕՆԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ պատճառով «Ցառաջ»ի յաջորդ համարը լոյս կը տեսնէ կիրակի օր։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ պատերազմական նախարարութիւնը չրջաբեր մը կը հրաւիրէ քաղաքային բժիշկները՝ արձանագրուելու զինուորագրութեան գրասենեակներուն մէջ։ Ինչպէս գրած էինք, միեւնոյն առեն հրամայուած է անցագիր չտալ զինուորյու Գեր – մանացիներու, առանց զինուորական իշխանութեանց արտօնութեան։ Այս արգելքին ենթակայ են 18էն 45 տարեկանները։

ԵՒՈՎՊԻՈՑ ԳՐԱՒՄԱՆ ճանաչումները իրարու կը յաջորդեն։ Զուիցերիա եւս հաղորդեց իր ճանաչումը. իսկ Պելժիա կը պատրաստուի հիւպատոսութեան վերածել Ատիս-Ապէպայի դեսպանութիւնը, ինչ որ դարձեալ ճանաչում կը նշանակէ։

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԻ կը վախցուի, Փարիզի եւ գաւառի մէջ։ Մսավաճառներու գործադուլը յետաձգուած է առ այժմ, ծխախոտի բանուորներու գործադուլը կը չարունակուի Նանթի մէջ։ Հիւսիսային չրջանի մետաղագործական հաստատութեանց բանուորներուն գործադուլն ալ չէ վերջացած դեռ, հակառակ վարչապետին միջամտութեան։ Գործատէրերը երէկ հաղորդեցին իրենց պատասխանը։

ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԷՋ չորս գինեալ ուազդակներ օրը ցերեկով յարձակում գործելով քաղաքապետական գանձապահի մը վրայ, կողոպտեցին անոր փոխադրած 290,000 ֆրանքը եւ անհետացան։

1350 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանուի Փարիզի մէջ, Լեհաստանի համար, ֆրանսական կառավարութեան երաշխաւորութեամբ։

Թատերական ներկայացում

կազմակերպուած Ֆ. Կալոյա Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղին կողմէ
26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայ Ակումբին մէջ, Ալֆորվիլ
կը ներկայացուի ԱՐՑՈՒՆԻՔԻ ՀՈՎԻՏԸ
Տոմսեր 5 ֆր. փոքրիկներու՝ 1 ֆր.

ՅՈՒԲԼԵԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՑԹ

ՀՅԻՒ. ԲԱՐԵԴ. ԸՆԴՀ. ՐԻՈՒԹՅԱՆ ՓՂՐԻՉ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ
Հիմնադրութեան 25րդ տարեդարձին առթիւ
Նախագահութեամբ ՋԱՐԵՀ ՆՈՒՇՄԱՐ ՊԷՅԻ
կիրակի, 27 Դեկտ. ժամը 16էն մինչեւ 24
Hôtel Moderneի (Place de la République) դահլիճ սրահներուն մէջ
Մասնակցութեամբ Փարիզի Հայ Օրիորդաց եւ Հայ Երիտասարդաց Միութիւններուն։
Ընտիր նուագախումբ. գեղարուեստական բաժին, հաճելի անակնկալներ։
Պիւֆէ՝ Hôtel Moderneի կողմէ. դիւրաւոր չեյի գիներով։
ՄՈՒՏՔ 8 ՖՐ.
Հայ Օրիորդաց, Հայ Երիտասարդաց Միութեանց անդամներուն եւ Հայ ուսանողներու համար 5 ֆր։

ԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Փարիզի եւ շրջանի Մարզուանցիներու Հայր. Միութեան կողմէ
26 Դեկտ. Շաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Սալ Հօրթիֆիւլթիւրի մեծ սրահը, 84 բիւ Կրընէլ, մէթրօ Պաֆ
Մուտք՝ կիներու 5 ֆր. այլերու 7·50 ֆր.

(L'Ile de Beauté)

ՄՈՒՄԱՐԹՐԻ ԱՄԷՆԷն ԸՆՏԻՐ
ԱՐԵՒԵԼԱ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

90 Bld. de la Chapelle, Paris (18)

R. C. S. 670-643 Հեռախօս՝ **Mont. 62-04**

Մէթրօ՝ Պարպէս, կամ սիւ Նօռ, լա Շափէլ
(Լաճիպուագիէռ ճիւանդանոցի մայրանոցի բաժնին դիմաց)

Կախարդական չրջանակի մը մէջ, որ ուելի եւս հաճելի դարձած է արմատ կարներով, գ՛ուտա՛ հայ տաղանդաւոր նկարիչի մը վրձինով, ինչպէս նաեւ սարփինայով (փերկոյա), յատագարդութիւններով, ուր կրնաք խմել, ճիշդ ինչպէս Վոսպորի ափերուն վրայ, լա ազոյն օդին՝ ընտիր ֆրանսական եւ արեւելեան այլազան աղանդերներով, ճաշակել ոստրէ եւ խեցգետի, համտեսել ընտանեկան յատկոյն ճաշերը, անարատ թարմ կարագով,— այս ամէնուն համար չափաւոր գին մը, որ կրնայ մրցիլ բոլոր ճաշարաններուն հետ։ Բանջարակերներու յատուկ ճաշը 4 ֆր. 50։ Միասով ըմպելիով ճաշը 7 ֆր. 50։ Պատրաստ ճաշ ամէն ժամու,— շուքրութ Ալզասեան յատկութեամբ, սոխի ապուր եւ տաշտիկ (մուլ)։ Ճաշարանը բաց է մինչեւ իր գիշերանաւ։

Հ. Յ. Դ.

Փաստիկ

Հ. Յ. Դ. Պէնեֆ-Պէնէֆ Ընդհ. ենթակոմիտէի Ակումբի բացման հանդէսը այսօր ուրբաթ կէսօրէվերջ ժամը 3ին, 52 rue Isidore Neuyrale պանեէօ։ կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները։

Վաղանցի կամիաէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8իշտ 30ին. Հ. Յ. Դ. Սիմանեան Ակումբին մէջ։ Ներկայանալ անդամատետրով։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Ուրֆայի Հայր. Միութեան
կը ներկայացուի ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ
ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԷՋ.— 26 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին
Շահիր կեան սրահին մէջ, 5 բիւ տը լ'Էքլիփս։
Մուտք՝ 4 եւ 3 ֆր.։
ՊՕՄՈՆԻ ՄԷՋ.— 27 Դեկտ. կիրակի երեկոյ ժամը 8.30ին
վարուանդեան սրահին մէջ, 10 Պուլվար Մարկրիթ
Մուտք 3 ֆր.։

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՐԸ

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton : 52 73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ։

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Շավիլի Շամազգայինի վաստահելի-ը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ս. ՍԱՐՈՒԽԱՆԻ եղերական մահուան առթիւ իր եղբայրներուն եւ պարագաներուն։

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13e)

50 ամեր հետու իմի կայարանէն եւ 23 թիւ օմնիպիւսի կայարանէն, վարձու են (tout confort) յարկաբաժիններ, 1 փիէսնոց մեծ խոհանոցով 2000 ֆր.։ Շարժ չոֆաժ միասին 3 փիէս խոհանոց 3750 ֆր.։ 2 փիէս 2500 ֆր.։

Աժան գինով մէկ խանութ։ Դիմեցէք տեղւոյն վրայ, 72-74 Bld. Rodin à Issy-les-Moulineaux.

CONFISERIE ORIENTALE MARMARA

Médaille d'or et Diplôme d'Honneur



H. PAPAZIAN

Spécialité de véritable Rahat-Locoum de Stambul

Datte et noix fourrées à la pate d'amandes

Pates de fruits

Usine et Bureau 49-51, Rue Raspail - ALFORTVILLE (Seine)

Tél. Entrepot 16-06 R. C. S. 407.006

ՈՂՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Maison HERATCHIAN

Որ կը գտնուէր rue Bleue, *փոխադրուած է* 6 rue Lamartine
(Petit Journalի եւեւի փողոցը), մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿԻՑՈՎ

Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ եւ խմիչքներ։ Գնումի համեմատ գեղեցիկ նուէրներ։

Livraison à domicile



Մուշտակավաճառ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին։

Օգտուեցէք առիթէն։ Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը։ Մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Օձիքներ եւայլն։ Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք։ Կրնաք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը։ Մեր վաճառատունները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր։

Ներկայ կտրօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Ցառաջ» եւ կամ համապատասխան զրամական նուէր Փարիզի կապոյտ կամ կարմիր խաչերուն։

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անիսոնով պատրաստուած օղին է ՐԱՔԻ ՏԻՒԶը։

Զգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերով պատրաստուած եւ ձեր կեանքին վնասակար օղիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒԶը, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է։

UN DUZE
MARQUE DÉPOSÉE
RAKI 40°
DUZE
Véritable Anisette Orientale
ՁՈՒԶ ԹՈՒՐՔԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ - ازمير خالص راقى
DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

Ֆրասսայի հաւար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱԼԱՖԻԲԷԵԱՆ
8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 89-0

ԼԱՒ ՊԱՏՁԵՒՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄ ՃԱՀԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գործի վակման առթիւ ծախու են՝ 1.— Թրիքոյի մեքենայ մը «Տիւպլէք» վաճառանիշով. Մայ ըլթուրնէ ժօժ 6, 1 մէթր 50 սանգմ. լայնք։ 2.— «Պօպինուար մը՝ 6 պրօշոյի. 3.— Սիւրժիւթէս մը՝ Իւնիօն Սփէշիալ վաճառանիշով։ Դիմել ամէն օր կէսօրէ առաջ 9. Գալիկիանի, 115 Bld. Rodin, Issy-les-Moulineaux, Seine.

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe. LYON

24— 31 Դեկտ.

Առաւօտեան ժ. 2.30ին երեկոյեան 8.30ին

Gaby Morlay

dans

Les Amants Terribles

Գիներ 5 եւ 7 ֆր. location gratuite.

Cigale dancing, Réveillon 31 Décembre.

REXY CINEMA (Lyon)

Cours Lafayette, angle Rue Garibaldi

24— 31 Դեկտ.

Երեկոյեանը ժամը 8.30

Իսկ Շաբ. եւ Կիր. ցերեկ եւ գիշեր։

Fernandel

dans

Le Cavalier la Fleur

Գիներ 3, 5 եւ 6 ֆրանք։

Նոր ներկայացուածքները բեմադրին կը տրուի 2 մատնէ տոմսակ զեղչուած գինով

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ԷՄՄԷՐԵԱՆ

Maison E. CHARLES *հիմնուած 1869*

29 rue Mathis, Métro Crimée

Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.։ Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու։ Կը գնենք՝ ըլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով։

Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը։

Գաւառներէն եղած ապսպրանքները կը կարգադրուին արագ եւ խղճմտօրէն։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ
27
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE
27 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3305

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՇ ԽՕՍՔ

ՊԱՆԴԽՏՈՒԹԵԱՆ 15ԱՄԵԱԿԸ

—o—

Վերջացող տարուան հետ, կը լրանայ մեր պանդխտութեան 15ամեակը, այս ափերուն վրայ եւ այլուր:

1922ի աշնան էր որ, իբրեւ հետեւանք Փոքր Ասիոյ աղէտին եւ Դաշնակիցներու ապիկարութեան, տասնեակ հազարաւոր տարագիրներ թափեցան դէպի Պուլկարիա, Ռումանիա, Յունաստան, Սուրիա եւ ուրիշ ուր որ բաց դուռ կրնային գտնել: Հոսանքը հասաւ մինչեւ արեւմտեան Եւրոպա, չախչախիչ մեծամասնութեամբ՝ Ֆրանսա:

Առաջին ամիսներուն, շատ մեծ թիւ մը չէինք ներկայացներ այս երկրին մէջ: Բայց Յունաստան, որ նախապէս 65–70,000 հայ ընտանիքներ ընդունած էր, 1923–24ին սկսաւ սեղմել օդակները: Նոյնիսկ տեղահանութիւնները կատարեց Մակեդոնիայէն եւ Թրակիայէն դէպի ամայի եւ քարքարուտ կղզիները:

Յետոյ, Պալքաններու եւ Սուրիոյ մէջ ալ չատեր հրապուրուեցան այս երկրին առաւելութիւններէն: Պոլիսը եւս աստիճանաբար պարպուեցաւ: Եւ բոլորը մէկ ճամբայ ելան դէպի Ֆրանսա, որ կը մնար միակ տրամադրելի ապաստանը:

Իրբեւ հետեւանք այս նոր արտագաղթին, այսօր Ֆրանսայի մէջ կը հաշուենք 65 – 70,000 տարագիր, ցրուած՝ զանազան քաղաքներու մէջ, գլխաւոր կեդրոններն ըլլալով Փարիզ եւ մերձակայքը Հարաւային Ֆրանսան:

Համրանքներ նետուած են նաեւ դէպի արեւելք եւ արեւմուտք, իսկ հիւսիսային շրջաններու մէջ միայն տասնեակներ կը գտնուին:

Կարելի՞ է հաշուել մեր չահն ու վնասը, տասնհինգ տարիներու պանդխտութեան ընթացքին:

Խնդիրը կը կարօտի լայն ուսումնասիրութեան մը, որ չի կրնար տեղի ունենալ ամփոփուիլ խմբագրականի սահմանին մէջ:

Մենք պիտի փորձենք երեւան հանել զանազան դիծերը, զորս կան կամ բացատական, յանգելու համար որոշ եզրակացութեանց:

×

Ա. հատարակ չարիք մը նկատուած է պանդխտութիւնը:

Այսպէս էր նաեւ երբեմնի Պոլսոյ, Թիֆլիսի կամ Բագուի մէջ, երբ հազարաւոր բազմութիւններ կը լքէին իրենց հայրենի բուխերիկը, ի խնդիր հացի:

Ընդհանրապէս երիտասարդներ էին գացողները, մեծ մասը իր եաին ձգած՝ հարսեր եւ ձիժ ու բիժ, երեւութապէս քանի մը տարուան համար, բայց իրականին մէջ՝ տարիներով իրենց արեւը խաւարեցնելու համար խաներու անկիւնը:

Մեր մանկութեան օրերուն, Պոլսոյ փողոցներուն մէջ յաճախ կը լսէինք ժողովրդական երգ մը.

Լէ, լէ, լէ խըրպան է,
Գասըմ փաշա մէյտան է,
Օխտը դրուշ կիւնտէլիմ,
Փիրէնխանէն կը բանէ..

Եւ այսպէս հազարաւորներու կանանչ օրերը կը գեղնէին (քրէֆխանէ»ներու եւ ուրիշ աշխատանոցներու մէջ, փոխան «օխտը դրուշ կիւնտէլիք»»: Եւ ուրիշ հազարաւորներ ալ կը մաշէին իրբեւ ղուրւշ կիւնտէլիք»: Եւ ուրիշ հազարաւորներ ալ կը մաշէին իրբեւ բեռնակիր (մաքսատուն), դռնապան, ծառայ, հացթուխ, բազնեպան, որմնադիր եւն.: Մինչ անդին իրենց ընտանիքները, մանաւանդ մանկամարդ հարսերը կարօտով կը սպասէին «բարեւգիր»ի մը, կարդալ-գրելն ալ ձգելով գիւղին ուէրէրին կամ վարժապետին...

Իսկ երբ խումբ մը պանդուխտներ բաւական բեռ կուտած ըլլալով կը պատրաստուէին վերադառնալու, ամբողջ գիւղը ոտքի կ'ելլէր, դիմաւորելու համար «սիլահ»ները:

Ի՞նչ կը տանէին անոնք, իրենց հետ, վերադարձած տեղն:

Ընդհանրապէս խանդարուած առողջութիւն մը, եւ քանի մը գիտելիքներ՝ մեծ քաղաքին՝ «Ստամպոլ»ի կեանքէն: Իսկ նիւթական վաստակը հազիւ կը բաւէր լուծք մը եզ կամ արտ մը դնելու: Այն ալ եթէ բան աւելնար հարկահատաքին կողոպուտէն: Տեսակ մը արեան գին:

Այդ պայմաններուն մէջ, կարելի՞ էր խօսիլ ընկերային բարեւլման մասին: Մանաւանդ որ, շատերը պաւելի շատ ապականութիւններ տարած կ'ըլլային, քան թէ չնորհներ:

Այս տեսակէտէն քիչ մը աւելի բախտաւոր կը համարուէին կովկասի պանդուխտները, աջնելով աւելի հարուստ եւ ճարտարագործական շրջաններու մէջ:

Երկու հատուածներուն համար ալ, իրբեւ լուսաւոր իրականութիւն աչքի կը զարնէր ազգային գիտակցութեան զարդացումը:

Բնակելով քաղաքներու, այսինքն համեմատաբար տանելի միջավայրի մէջ, մեր պանդուխտները աւելի չուտ կ'իմանային աշխարհի չարն ու բարին:

Ատոր չնորհիւ ալ, Պոլսոյ խաներու պանդուխտները կամ Բագուի նաւթահորերու բանուորները էին որ կազմեցին յեղափոխական կազմակերպութեանց առաջին չարքերը: Եւ անոնց մէջէն ծնան ամէնէն յանդուգն ռազմիկները, ահաբեկումներ կատարելու կամ սարէ սար սլանալու համար, յանուն ազատագրութեան:

Անոնց ներկայութիւնը՝ մեծ քաղաքներու մէջ, միեւնոյն ատեն օգնեց արթնցնելու, ցնցելու թմրութեան դատապարտուած բազմութիւնները: Թէեւ անոնք վարժուած էին միշտ վերէն նայելու, բայց իրենց կամքէն կախում չունէր դիմադրել յորդահոսան ալիքին:

Անհրաժեշտ էին այս վերյիշումները, աւելի որոշ գաղափար կազմելու համար ներկայ պանդխտութեան վրայ, անոր դրական եւ բացասական երեւոյթներու մասին:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ի՞ՆՉ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ Կ'ՈՐՈՉԱՑ ՀԻԹԼԵՐ
Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ձեռնարկին առթիւ

=o·o=

Ինչպէս գրեցինք, անգլիական եւ ֆրանսական կառավարութիւնները գերմանական դեսպաններուն ուշադրութիւնը հրաւիրեցին՝ Սպանիոյ քաղաքացիական պատերազմին առթիւ, դիտել տալով թէ գերման կամաւորներու առաքումը կրնայ ծանր հետեւանքներ յառաջ բերել:

Գերմանիա տակաւին չէ պատասխանած այս դիտողութեանց: Հիթլէր կը շարունակէ խորհրդակցիլ իր նախարարներուն հետ, վերջնապէս ճշդելու համար իր դիրքը:

Վերջին լուրերու համաձայն, Հիթլէր, որ իր լեռնային բնակարանը քաշուած է, այլեւս որոշումի չէ որոշելու որ նոր կամաւորներ երթան Սպանիա, օգնելու համար ապստամբներուն: Այս առթիւ կը հերքուի այն լուրը թէ երկու զօրարաժին կամաւորներ պիտի դրկուին Սպանիա: Հաւանական է որ փոքրաթիւ չոկատներ դրկուին պարբերաբար, սակայն գերմանական կառավարութիւնը կ'ուզէ սահմանափակել անոնց թիւը, որպէսզի աչքի չզարնէ: Մանաւանդ որ օտար մամուլը եւ մասնաւորապէս անգլիականը սուր քննադատութիւններ կ'ուղղեն տասը օրէ ի վեր: Գերմանական մամուլը չի հերքեր կամաւորներու առաքումը, բայց կը զգուշանայ չռնդալից հանդամանք մը տալ այս գործին: Կը նշանակէ թէ անգլիական եւ ֆրանսական կառավարութեանց դիտողութիւնը եւ մամուլին քննադատութիւնները որոշ ազդեցութիւն գործած են Պերլինի մէջ:

Մինչ այս մինչ այն, գերմանական մամուլը կը շարունակէ հեգնական աւելի ուժգնօրէն արծարծել գաղթականներու խնդիրը: Բոլորն ալ բացորոշապէս կ'ազդարարեն թէ կարելի չէ տալ – հովել խաղաղութիւնը, առանց գոհացնելու Գերմանիոյ պահանջները:

Միջադէպ մը Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ

—o—

«Թան»ի թղթակիցը կը գրէ թէ այս օրերս անախորժ խօսակցութիւններ տեղի ունեցած են Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ, բանական լուրջ հարցի մը առթիւ: Վերջերս իտալական թերթ մը, «Մէսաճէրօ», կը գրէր թէ Սպանիոյ հանրապետական կառավարութիւնը խնդրած է Թուրքիայէն տուրքէ ազատ կացուցանել այն առեւտրական նաւերը որոնք կառավարական զրօշ կը կրեն եւ Տարտանէլէն կ'անցնին: Թերթը կ'աւելցնէր թէ Թուրքիա ձեւականութիւնը մերժելով այս առաջարկը, զործնականին մէջ տուրքէ ազատ ձգած է ակնարկուած նաւերը: Միեւնոյն ատեն կ'ըսէր թէ խորհրդային իշխանութիւնը իրապէս ճնշում բանեցուցած է Թրքական կառավարութեան վրայ, որպէսզի տուրք չգանձէ:

Արդ, այս ամբաստարկութիւնը կը հակասէ Նեղուցներու պայմանագրին: Մոնթրէօյի պայմանագրին համաձայն, Տարտանէլէն անցնող բոլոր նաւերը պէտք է առողջապահական և ուրիշ տուրքեր վճարեն: Թրքական կառավարութիւնը կը հերքէ իտալական թերթին վերագրումը, յայտարարելով թէ Թուրքիա բացարձակ չէզոքութիւն կը պահէ սպանիական պատերազմին մէջ:

Եւ սակայն, «Մէսաճէրօ» կը պնդէ իր տուած լուրին ճշմարտութեան վրայ: Իտալական մամուլը միեւնոյն ատեն գրած ըլլալով թէ վինաարած նաւեր անցած են Տարտանէլէն, Թրքական կառավարութիւնը յիշեցուցած է որ Մոնթրէօյի պայմանագրին համաձայն, խաղաղութեան ատեն առեւտրական նաւերը ազատ են դիչեր ցերեկ անցնելու Նեղուցէն, ինչ դրօշ կամ բեռ ալ ունենան:

Անգլիա զինուոր կը հատանի
հրապուրիչ հացեր ճեռկայացնելով

—o—

Այս միջոցին անգլիական կառավարութիւնը չռնդալից ազդեր կը հրատարակէ, զինուոր հաւաքելու համար: Շարժման մէջ դրուած են «ռէգիւլար»ի բոլոր միջոցները, մամուլէն մինչեւ անթելը: Թղթատարական նախարարութիւնը տրամադրած է ոչ միայն իր անթելի մեքենաները, այլեւ հրատարակած է գեղարուեստական ազդեր: Պատերազմական եւ օդանաւային նախարարութիւնները զարմանալի առաւելութիւններ կը խոստանան, զինուորագրութեան համար: Այսպէս, պատերազմ վրայ փակցուած ազդեր կը ներկայացնեն զինուորի կեանքին առաւելութիւնները, փորձութեան ենթարկելով այն երիտասարդները որոնք անգործ են կամ կը սիրեն ճամբորդութիւնն ու մարզանքները: Զանազան պատկերներ կը ներկայացնեն Հնդկաստանի, Երուսաղէմի կամ Եգիպտոսի հրաշալի տեսարանները, հետեւեալ վերտառութեամբ.—« Ա.յս բոլորը պիտի տեսնէք, եթէ թագաւորին համազգեստը հագնիք »: Պատերազմական նախարարութեան ազդերը չողշողուն նկարագրութեամբ կը պարզեն մարզական կեանքի տեսարանները, յայտարարելով թէ ամէն գունդի եւ ամէն վաշտի մէջ ֆութպոլ խաղալու, լողալու եւ ուրիշ մարզանքներ կատարելու միջոցներ տրամադրուած են: «Այս բոլոր մարզանքները պիտի կրնաք վայելել, եթէ արձանագրուիք իբրեւ կամաւոր »:

Մասնաւորապէս հրապուրիչ խոստումներ կ'ըլլան անգործներուն եւ ամուսնացած զինուորներուն համար:

Ծայտարարութիւն մը կ'ըսէ.—« Գոհէք ձեր նշանածը եւ բանակը պիտի լրացնէ մնացեալը»: Արդէն իսկ, Լոնտոնի մէկ թաղին մէջ չինուած է փառաւոր չէնք մը, տրամադրելի՝ նորապսակ զինուորներու համար: Այս չէնքին մէջ կը գտնուին 250 չքեղ յարկաբաժիններ, 2էն 5 սենեակներով եւ պատշգամներով, բոլորն ալ գե-

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

« ՊՏՈՒՂԻ ՕՐ »

Ամփոփելով իր տարեկան վաճառքը, Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը այսօր, կիրակի, սարքած է «Պտուղի Օր»ը: Միայն մէկ օր:

— Ինչո՞ւ այսպէս կարճ կը կոպէք:

— Աւելի գործնական գտանք այս ձեւը: Երկու տարի է կը փորձենք, ամէնէն աւելի պտուղն է որ կը սպառի: Հապա սրահներու վարձքը, երեք օրուան համար... Անցեալ տարի էքէ բերինէ բերին մեր բացատիկ յաջողութիւնը:

Պտուղը պտուղ կը բերէ: Ուրեմն, Կ. Խաչի բարեկամներուն կը մնայ կարելի եղածին չափ շատ պտուղ գրնել, որպէսզի աւելի պտղաբերի անոր գործը: Մանաւանդ որ, մեծ մասով բարեկամներ տրամադրած են ապրանքը:

— Դեռ մէկ ամիս չրներ որ երեկոյթ մը սարքած էր Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը եւ ահաւասիկ երկրորդ ձեռնարկը ...

— Մինչեւ որ ներս չմտնէք, պիտի չկրնաք չափել կարօտութեան աստիճանը: Այնքան ծանր են օրուան պահանջները, որ մեծ անձերուն կը գտնեն վարանիլ, ձգձգել, յոգնիլ: Մենք մեր պարտականութիւնը, դուռ ալ ձերինը:

Երբ այսքան սրտանց գործի փարած են կապոյտ խաչի անդամուհիները, մայր թէ հոյր, ինքնին կը բացուի պարտականութեան ճամբան, ամէն մէկուն համար:

Ոչ մէկ պարտակարգ գոհողութիւն կը սպասէ ձեզմէ այս ժողովրդական կազմակերպութիւնը: Քիչ մը հետաքրքրութիւն, եւ նուազագոյն աջակցութիւն մը՝ անդամավճարով, միանուագ նուէրներով, կամ գնումներով, ինչպէս այսօր:

— Բայց ո՞ր մէկ պահանջին պիտի կրնան հասնիլ, մեր լումաներով:

— Հոգ չէ, դուք ձեր պարտականութիւնը կատարեցէք, անոնք ալ իրենց կարելին կը փորձեն, մէկուն վիշտը մեղմացնելու, միւսին հիւանդութեան դարման տանելու, ան մը որոշ օտարացումէ փրկելու, ուրիշներ հանրային կեանքին կապելու համար: Ինքնապաշտպանութեան պայքար է եւ ամէն մէկը պիտի աշխատի համաձայն իր կարողութեան:

Երբ այսքան գիտակցութիւն եւ հաւատք լարած են Կ. Խաչի անդամուհիները, ի հարկին հրաշքներ ալ կըրնան գործել, կը բաւէ որ դուք ալ ձեզինքնին սրտանց յորդորէք ձեր կարելին:

Վ.Ա.Հէ

Զինուորական պատճիճներ ծախուած են

—o—

Տեղական թերթերը պահ մը վարանելէ վերջ, այժմ կը խոստովանին թէ արտաքին նախարարութեան մեքենագիրը քարտուղարներէն Տիկին Լինտէր կարեւոր գաղտնիքներ յանձնած է իր սիրահարին՝ Լեթուանացի Ռօզէնֆէլտի: «Ժուռնալ»ի տեղեկութեանց համաձայն, երկու մեղսակիցներուն միջոցաւ սպանիական կառավարութեան ծախուած է գաղտնի լուսարձակ մը, որուն շնորհիւ Ֆրանսական բանակը կրնայ վար առնել որ եւ է թշնամի օդանաւ: Կառավարութիւնը եւ ոստիկանութիւնը խստօրէն գաղտնի կը պահեն մանրամասնութիւնները, բայց «Ժուռնալ» յաջողած է երեւան հանել չարք մը յայտնութիւններ: Տրուած լուրերուն համաձայն, Ռօզէնֆէլտ եւ իր մեղսակիցները ձերբակալուած առեն սակարկութեան մէջ էին սպանիական կառավարութեան հետ, փոխադրելու համար չարք մը՝ այս լուսարձակներէն որոնց մասնագիտական անունն է «110 – 130»: Իւրաքանչիւրին գինը էր 1 միլիոն ֆրանք: Ծրագրուած վաճառումէն զատ, Ռօզէնֆէլտ եւ ընկ. զրաղած էին 4000 կազարզել դիմակներ փոխադրելով դէպի Սպանիա: Այս դիմակները այնքան կատարելագործուած են որ զանոնք դնողը կրնայ տասը ժամ անընդհատ կենալ կազի ծուխերուն առջեւ: Միեւնոյն ատեն, սպանիական կառավարութեան առաջարկուած էին գաղտնի մեքենաներ, որոնք ֆրանսական երեք գործարաններու կողմէ կը գործածուին այս դիմակները լեցնելու համար:

Իսկ «Մաթէն» կը գրէ թէ Ռօզէնֆէլտի քով գտնուած են չարք մը գաղտնի տեղեկագիրներ՝ ռուսական պարագրերու կարգադրութեան մասին: Ամբաստանեալին քով գտնուած նամակները մեծ մասով սիրահարական են, կամ սպառնական եւ անարգական: Միւս կողմէ, Տիկին Լինտէրի փառաւոր չարկաբաժնին մէջ գտնուած են չարք մը գրութիւններ որոնցմով կնոջ պաշտպանը՝ նախկին բարձր պաշտօնատար մը, իր կարծիքները կը յայտնէ գտնազան դեսպանութիւններու եւ հիւպատոսներու մասին: Այս գրութիւններէն չատերը հետեւեալ բովանդակութիւնն ունին.—« Ֆ. ցնդած ապուշ մըն է. ձեռքէն գործ չի գար»: « Փ. քամի է. որ եւ է բան մի վստահիք».—« Ֆ. թերեւս լաւ գործ կրնայ տեսնել, եթէ գիչերները թուղթ խաղալով չանցընէ »:

ՋԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՁԻՆԱՍՏԱՆԻ ԴԻԿՏԱՏՈՐԸ, Զանկ - Քայ - Շէկ ազատ արձակուելով, ճամբայ ելաւ դէպի Նանքին, : Կ'ըսուի թէ 30 – 40 միլիոն տոլար փրկանք վճարած է կարմիր մարալախտին՝ Զանկ – Լանկի, իրբեւ ծախք անոր բանակին: Զանկ - Լանկ Եւրոպա պիտի գայ : Կը կարծուի թէ չինական կառավարութիւնը բաւն հալածանք մը պիտի սարքէ համայնավարներուն դէմ, որոնց գործիքն է Զանկ Լանկ :

ԾՆՈՒՆԴԻ ՏՕՆԸ եւ մանաւանդ աւանդական «Զարթօնք» (ռէվէյլյօն) մեծ խանդավառութեամբ անցաւ Փարիզի մէջ, հակառակ համատարած տագնապին: Ճաշարանները եւ սրճարանները այնքան խճողուած էին որ հարիւրաւորներ ճամբուեցան: Բազմաթիւ ճաշարաններու մէջ մէկ հատիկ սեղան չէր մնացած ժամը 10էն վերջ :

*** Պապը անկողին դամուած ըլլալով, ճայնասփիւռի մը միջոցաւ խօսեցաւ իր տարեկան ճառը: Ա.յս առթիւ սուր սլաքներ արձակեց համայնավարութեան եւ հիթլէրականութեան դէմ: Ծնունդի երեք պատարագներն ալ իր անկողնին մէջ լսեց, յարակից մատուռէ մը: Նոյնիսկ իր քորոջը թոյլ չտուեցաւ այցելել, Ծնունդը չնորհաւորելու համար:

ՄԵՏԱՂԱՓՈՐԾԱԿԱՆ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ վէճը չէ վերջացած տակաւին, հակառակ վարչապետին միջամտութեան: Բանուորները կը սպառնան նորէն գործադուլի դիմել, մինչ գործատէրերը կը գանգատին թէ այս ընթացքով պիտի հարկադրուին փակել գործարանները :

ՅԱՂԹԱՀԱՐՑԱՅ ԿՎԱՐՏՈՒՅԱՆ ՓԱՓ

ՎԱՐԴ ՂՈՆՑ ՂՎԱՐՑՈՑՈՒ
ՅՂՎՓՎՎԱԿՄՈՈՈՆ
ՎՂՑՆՈՒ ՂՈՂՎՎՂՄՈ
ԳԼՈՒԽ 18

— ֆ —

Բանի դասին :

Դասեմսօս ոմսՀ դռնկոՒՒՈ դ դոկ - ռոդոմՀ ղՒՒԽոՒՒՒ ՈՒ ՒՈՒՒ - ՀՒ ղՂղՒՒՒՒՈՒ ՈՒ ՒՈ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ

(ՀԱՅՐԵՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՖԱՅԼԵՐԻՑ)

— ո՞ւր, տանո՛ղ մեռնեմ, դուն ինձի տո՞ւր ես ահեղ մահը ... ես ինձի ի՞նչ ընեմ ... ես ալ ինձի համար չեմ ուզեր ... ես ալ ինձի համար չեմ ուզեր ... ես ալ ինձի համար չեմ ուզեր

ՀԱՄԱԳՈՏԱՑԻՆԵՐՈՒ Հայր. միու-
թեան Ալֆօրվիլի, Թուալիի եւ Խսիի
մասնաճիւղերու վարչութիւնները
ցաւաքաքար խորհրդակցական ժո-
ղովի կը հրաւիրէ Կիրակի եւ շրջա-
նի անդամ եւ ոչ-անդամ բոլոր հայ-
րենակիցները այսօր կիրակի կէսօրէ
վերջ Գուլվոտ Թօտէն, Գ. Վարդեանի
սրճարանը: կը խօսին՝ Պ.Պ. Մանուշ-
եան եւ ցարութիւն Քէշիշեան:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, պարահանդէսամէն շաբաթ
դիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները
ժամը 3ին, իսկ դիշերները ժամը 8,30ին:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi.

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ «ՊՏՈՒՂԻ ՕՐԸ»

ԱՁՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2ԷՆ ի 2, ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ,
26 Ave. de Tokio, (Métros : Alma & Iéna)

Հոն կը գտնէք Թարմ եւ չոր պտուղներու ամէն տեսակները ընտիր գիներով, ճոխ պիւֆէ, պարեր, նուագ եւ Նրպ:

Մատնանշիւղը վստահ է որ այս տարի եւս մեր հայրենակիցները բազմութեամբ պիտի գան իրենց կազանդի պտուղը գնել իր վաճառքէն
(որ կը փոխարինէ պատանդական դարձած պազարը)
Վայելելով նաեւ Կ. Խաչի ընտանեկան տաքուկ մթնոլորտը, միաժամանակ քաջալերելով զինքը, իր հանրօգուտ ձեռնարկներուն մէջ:
Ժամադրուեցէք ձեր բարեկամներուն հետ Կ. Խաչի «Պտուղի Օրուան պիւֆէին: *Մուտքը ազատ է:*



"ԱՐԱՐԱՏ,, ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ՄԵՐ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒԻ ՊԱԼԱՏԸ
39 Rue de Trévise, Métro Cadet, Tél. Prov. 05-91

Ճոխ մթերք՝ արեւելեան եւ եւրոպական առաջնակարգ մրգեղէններու եւ թարմ նպաբեղէններու:
Պուլկարական առաջնակարգ ՔԱՇՔԱՎԱԼ քիլօն 14 ֆրանք: Պարսկական ՍԱՏՐԻ բրինձ ԽԱԻԵԱՐ:
Livraison rapide à domicile.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

37 Rue de Trévise, Paris (9), Tél. Prov. 82-96, Métro Cadet

Նոր Տարիի եւ Ծնունդի առթիւ ձեր գնումները կատարելու համար դիմեցէք վերոյիշեալ հասցէին, ուր պիտի գտնէք ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒԱԾ արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակ ընտիր նպարեղէններ:

ՄԱՔՈՒՐ, ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Սղութեան դէմ պայքարելու համար, այս կարճը ներկայացնողին հարիւրին 10 զեղչ:

Livraison à domicile.

*զեցկօրէն կահաւորուած: Շէնքին եաեւը կը գտնուին մարզագե-
տիններ, գրօսական խաղերու համար, իսկ՝ հարիւրի չափ կառա-
տուններ՝ մանկական կառքերու համար: Սանդուղները եւ բակերը
կը մաքրեն ոչ թէ զինուորներու կիները, այլ մասնաւոր մարդիկ,
որոնք ածուխն ալ կը փոխադրեն: Իւրաքանչիւր յարկաբաժնի
վարձքն է օրական մէկ չիլին (5 ֆրանք), մէկն ըլլալով տաքութիւ-
նը եւ լոյսը: Նոյն հրապարիչ խօսքերը՝ օդանաւային զինուոր-
ներու համար:*

*Թ. Ր. ԱՐԱՄ, Թուրքիոյ արտաքին գործակարը, որ Փարիզ
կը գտնուէր Ալէքսանտրէթի հարցին առթիւ բանակցելու համար,
Պոլիս վերադարձաւ:*

*ՄԱՏՐԻՏ. անխնայ ռմբակոծուեցաւ Ծնունդի օրը: Զօր. Ֆր-
րանքօ իր հրամանատարութեան տակ առած ըլլալով բոլոր ազ-
գայնական ուժերը, նոր յարձակողականի մը կը պատրաստուի:*

*ՌՈՒՄԱՆԻԱ եւս որոշեց հիւպատոսարան մը հաստատել Ա-
թէն-Ազէպայի մէջ, այսինքն ճանչնալ Եթովպիոյ իտալական
գրաւումը:*

*ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԳԱՅՈՂ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ 1937 յունուար 1էն բա-
կսեալ միայն 30 մարքի գերմանական գրամ պիտի կրնան տանիլ,
փոխանակ 60ի:*

*ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԼՈՐՏ ՄԸ, Նըֆիլտ, 214 միլիոն ֆրանք տրա-
մադրեց իր գործազուրկ հայրենակիցներուն: Ուրիշ գումարներ ալ
հաշուելով, լորտը վերջերս 730,000,000 ֆրանք տրամադրած է
մարզասիրական նպատակներու:*

Թորիդակ. ժողով գիմուորագրութեան առթիւ

*Բոլոր հայ գիմուորգուները ընդհ. ժողովի կը իրաւիրուին վաղը
երկուշաբթի իրիկուան ժամը 8.30ին, 120 Պուլվար սը Պելվիլի սրահին
մէջ:*

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԻ ԳՈՐԾԵՐ
28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ
R. C. Seins 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գիտաւոր աշխատանքները

1· ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւէ դրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային:

2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ· երբ բան մը գնէք, արդեօք դրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ: Ուրիմն ինչո՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ձգդելու Թէ արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ մինէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բայց ֆարկային ազդարարութեան մէջ չի նշանակուած առաւելութիւններէն: Շատեր առևորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու համար:

3· ԴԱՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ·

Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՄ արագ, ապահով եւ միանուագ, մանագէտ փաստաբանի ձեռքով:

Բ) ՀՀՈՇՏՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Խնկեմսպասը կը չնորհէ ու կը կատարելագործէ առևուր կանոններու, ընկերակիցներու եւ փաՔրոնի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը:

Գ) ՄՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ֆարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, անօրէն մը եւայլն ևԷ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մասնագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու:

Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐՇԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, դրամատան ֆաշիններ, մասնաւոր ֆաշիններ: Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ:

4· ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ·

Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները:
Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաՆենք ֆաշիւները էնկլանԹէրի պահուն:
Գ.) Կը քննենք պլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիւները:
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կուտանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ:
Ե.) Կը քննենք Լիքիւասիոնի ֆաշիւները:
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիւները:
Է.) Կ'օժանդակենք ձեզ ՝ասնագիտօրէն պետական վարչութեանց մօտ:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ·, ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ·ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

ՅՈՒԲԼԵԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՑԹ

ՀԱՅԿ. ԲՂՐՑԴ. ՔՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ
Հիմնադրութեան 25րդ տարեդարձին առիթ
Նախագահութեամբ ՋԱՐԵՀ ՆՈՒՇՄԱՐ ՊԷՅԻ
Այսօր, կիրակի, ժամը 16էն մինչեւ 24
Hôtel Moderneի (Place de la République) շքեղ սրահներէն մէկ
Մասնակցութեամբ Փարիզի Հայ Օրիորդաց եւ Հայ Երիտասարդաց Միութիւններուն:
Ընտիր նուագախումբ, դեղարուեստական բաժին, հաճելի անակնկալներ:
Պիւֆէ՝ Hôtel Moderneի կողմէ. դիւրամատչելի գիներով:
ՄՈՒՏՔ 8 ՖՐ.
Հայ Օրիորդաց, Հայ Երիտասարդաց Միութեանց անդամներուն եւ հայ ուսանողներու համար 5 ֆր.

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌ

Փորթ տ'Իթալիի Դպրոց. Տիկնանց Մասնաճիւղի զոյգ վարչութեանց
2 յունուար, շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2ին. Պ. Յովհաննէսեանի սրահը,
13 rue Pierre Curie. Kremlin Bicetre.

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

Դերասան Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ կը ներկայացնէ հայկական օպէրէթ
ԱՊՈՒՇ ԱՐՇԱԿ
10 Յունուար կիրակի երեկոյ ժամը 8.45ին
Sociétés Savant տի սրահին մէջ:

ԼԱԻ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄ ՇԱՀԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գործի փակման առթիւ ծախու են՝ 1.— Թրիքոյի մեկենաս մը «Տիւպիէ» վաճառանիշով. Մայ ըրթուրնէ ժօժ 6, 1 մէթր 50 սանդ. լայնք:
2.— «Պօպինուա մը՝ 6 պրօշով: 3.— Միւրմիւռէս մը՝ Իւնիօն Սֆէսիալ վաճառանիշով: Դիմել ամէն օր կէսօրէ առաջ Պ. Գալիկեանի, 115 Bld. Rodin, Issy-les-Moulineaux, Seine.



Մուշտակավաճառ

ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻՒԼՊՕԼԵԱՆ
24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e
Մասնաճիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —
Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. Tél. Montmartre 69-70

Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:
Օգտուեցէք տարիքէն: Մասնաճիւղիս բացման առթիւ, կը կատարինք ձեր ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիքեներ եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք: Կը սատանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձը: Մեր վաճառատուները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:
Ներկայ կարճը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տաբեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յաուալ» եւ կամ համապատասխան գրամական նուէր Փարիզի Կապոյտ կամ Կարմիր Խաչերուն:

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐի Տիկնանց Ընկերութեան վիճակախաղէն չհած են հետեւեալ թիւերը.— 7, 29, 53, 60, 78, 82, 128, 158, 159, 170, 174, 187, 193, 195, 210, 218, 237, 244, 254, 257, 260, 267, 272, 275, 288, 292, 297, 303, 308, 317, 326, 352, 355, 385, 396, 397, 408, 412, 419, 420, 435, 440, 446, 452, 470, 480, 482, 492, 514, 517, 532, 544, 572, 573, 577, 588, 589, 601, 602, 621, 632, 633, 675, 677, 705, 717, 727, 745, 754, 758, 766, 769, 795, 803, 808, 820, 837, 844, 865, 868, 879, 887, 905, 914, 919, 922, 936, 945, 947, 958, 960, 963, 1010, 1014, 1021, 1032, 1040, 1056, 1060, 1062, 1065, 1066, 1072, 1098, 1118, 1140 1144, 1165, 1177, 1197, 1198, 1202, 1206 1213, 1217, 1221, 1230, 1232, 1250, 1256 1268, 1272, 1281, 1284, 1290, 1298, 1304 1305, 1319, 1320, 1331, 1335, 1345, 1355 1360, 1362, 1373, 1381, 1394, 1395, 1403 1409, 1420, 1428, 1438, 1439, 1452, 1461 1494, 1499, 1504, 1513, 1525, 1528, 1534 1536, 1566, 1572, 1579, 1582, 1597, 1621 1629, 1636, 1646, 1659, 1675, 1699, 1700 1701, 1704, 1706, 1718, 1725, 1730, 1749 1775, 1776, 1785, 1790, 1821, 1829, 1837 1840, 1849, 1856, 1858, 1868, 1870, 1874 1879, 1903, 1904, 1906, 1907, 1912, 1967, 220, 1048, 1860:

ՇՆՈՐՀ.— Շահողներէն կը խնդրուի, մինչեւ մէկ ամիս պայմանաժամով, ներկայանալ Դպրոցասէրի վարչութեան, ստանալու համար իրենց պարգեւները: Կը յայտարարուի, որ այդ պայմանաժամը լրանալէն վերջ կատարուած դիմումներուն ընթացք չի տրուիր ճ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ԷՍՄԷՐԵԱՆ
Maison E. CHARLES հիմնուած 1869
29 rue Mathis, Métro Crimée
Autobus: AJ, AV, CP, 52, 50/71

Կը ծախենք գոհարեղէններ, ամէն տեսակ ժամացոյցներ, մատանիներ եւլն.: Նորոգութիւն ժամացոյցներու եւ գոհարեղէններու: Կը գնենք՝ բլաթին, ոսկի, արծաթ եւ գոհարեղէններ՝ նպաստաւոր գիներով:
Մի մոռնաք որ վստահելի ձեռքէ գնուած ոսկեղէն ու գոհարեղէնները անփոփոխ կը պահեն իրենց արժէքը:
Գնաւուներէն եղած ապսպրանքները իր կարգադրութեան արագ եւ խղճմտօրէն:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ
Maison HERATCHIAN
Որ կը գտնուէր rue Bleue, *փոխադրուած է* **6 rue Lamartine**
(Petit Journalի եաեւի փողոցը). մէթրօ Cadet,
Tél. Trud. 43—19
ՓՈՓՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵՓՃԱՔԱՆԱԿԻԳԻՆՈՎ
Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ եւ համիչներ: Դնում համեստ՝ գնդեցիկ նուէրներ:
Livraison à domicile

CABINET de Me V. YARJANIAN
JURISCONSULTE
44, Rue Lafayette—Paris (9e) Métro Peletier Tél. Provence 78—38

Կը տառձնէ Ազգային, Պատժական եւ Քաղաքային ամէն տեսակ դատեր: Իր տագիտական խորհրդակցութիւնները դասական եւ վերլուծական գրքերէ քաղուած կամ քեզնացի: Նախարարութիւններ մօտ, վարչական եւ իրաւական դիմումներ: Հայ առեւտրականներուն ներկայ տնտեսական տագնապը: Մասնաւոր ուշադրութիւն վճարման համար, նկատի առնելով ներկայ տնտեսական տագնապը: Մասնաւոր սպասարկութիւն քաղաքային եւ կրօնական ամուսնալուծման գատերու համար, ինչպէս նաեւ վիզայ Ամերիկա մեկնելու համար: Ազգագրութիւն եւ գաղտնապահութիւն: Գիմուցէք եւ պիտի տառնաք ամէն գոհացում: Գաւառներէն եւ արտասահմանէն եղած դիմումներուն կը պատասխանուի անմիջապէս:
Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է:

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ
Ճաշարան ՓԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Odéon եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton : 52 · 76
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ:

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, **48 rue de la République, Marseille**
Tél. Colbert 74—51, 47—22
Օտար դրամներու փոփոխութիւն: Չէքեր կը տրուին ամէն երկրի համար: կը գնենք եւ կը ծախենք ոսկի դրամներ:
ՀԱՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ:

ՈՒԹԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿՆԵՐՈՒ, ԲՐԻԳՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ
Կը գնենք նպաստաւոր գիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիգայի, բամպակեղէնի եւ մետաքսեղէնի կտորներ (déchet): Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ: Նախապատուութիւն տուէք մեզի: Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտադողին դիմել: Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ: Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ:
Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)
Tél. Prov. 34—61

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՀԱՐԱՉ

HARATCH

OՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration — 17, Rue Damesme, PARIS (13e)
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ — Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԲԵՔ ԻՆԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ MARDI 29 DÉCEMBRE 1936

ԺԶ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3306 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՊԱՆԴԽՏՈՒԹԻՒՆԸ

—o—

Անշուշտ այսօրուան մեր պանդխտութիւնը չի նմանիր երէկուանին :

Այն ատեն —- հայրենիքի դէպքերէն եւ պատերազմէն առաջ— միեւնոյն երկրին մէկ ծայրէն միւսը, կամ սահմանէ սահման կ'անցնէին պանդուխտները, անտեսական կամ քաղաքական պատճառներով : Ուրիշ բազմութիւններ ալ կը ցրուէին Պալքանները, Եգիպտոս եւ մինչեւ Ամերիկա, միշտ վերադառնալու յոյսով : Բուն բառով տարագիրներ չէին անոնք, թէեւ իրական արտագաղթ մըն էր որ տեղի կ'ունենար, մասնաւորապէս նօսրացնելով հայրենի աշխարհը :

Այսօրուան պատկերը հիմնական տարբերութիւն մը կը ներկայացնէ, նաեւ, ուրիշ տեսակէտով մը :

Բոլորովին արմատէն կտրուած, վերջին մնացորդ մըն է որ աշխարհի հովերուն յանձնուեցաւ մէկ անդամէն, տարածուելով ամէնէն անմատչելի ցամաքներուն վրայ :

Շատերը որ բնա կապեցին ու հետացան 1922ին, այն միամտութիւնն ունէին թէ նորէն պիտի բացուին ճամբաները, դէպի Թուրքիա կամ Կովկաս, Հայաստան :

Առաջինը ցնորք մըն էր, որ բարեբախտաբար կարճ տեւեց, իսկ երկրորդը բարեհաճութեան խնդիր մը, որ երեւան կուգայ պարբերաբար, իբրեւ ներդաղթ :

Եւ այսպէս տասնըհինգ տարի բոլորեցինք, տրտնջալով, անիծելով, բայց միեւնոյն ատեն յարմարելով իւրաքանչիւր միջավայրի :

Ամբողջ բազմութիւններ Ֆրանսա թափեցան, ընդհանրապէս իբրեւ դրամագլուխ ունենալով իրենց բազուկը, արհեստ մը կամ աննշան խնայողութիւն մը :

Առեւտրական, արհեստաւոր թէ մտաւորական, այր թէ կին, ջախջախիչ մեծամասնութեամբ դարձան բանուոր : Իրենց բարի կամքէն կախում չունէր գործին տեսակը : Եւ գործեր կ'առաջարկուէին որոնց վրայ տարրական գաղափար անգամ չունէին :

Եւ սակայն, տարիներուն հետ, ստացան վարժութիւն մը որ չատերու նախանձը կը գրգռէր : Ընտելացան միջավայրի մը որ հեռուոր կապ անգամ չունէր իրենց ապրած երկիրներուն հետ :

Ուրիշներ ալ աչքէն - ձախէն դրամագլուխ ճարելով, արհեստանոցներ եւ խանութներ բացին, մանր ճարտարագործութիւններ հիմնեցին, ուշագրաւ դիրքեր գրաւեցին արհեստի եւ առեւտուրի այս կամ այն ճիւղին մէջ :

Դեռ ուրիշներ տիրանալով արհեստագիտական գաղտնիքներու, դարձան «որակեալ բանուոր» կամ ազատ արհեստաւոր :

Իսկ անոնք որ գործարան չունկեր էին առաջին առթիւ, միշտ ձգտեցան, «սեւը ներս, ճերմակը դուրս», կարելի եղածին չափ չուտ ազատիլ ծուխ ու մուրէն, վիթխարի մեքենաներու ճռնչոցէն եւ հրաչէկ հնոցներու կրակէն, ինքնագլուխ գործեր հաստատելու համար :

Բոլորովին նոր կեանք մը կը սկսէր, սրընթաց եւ համայնական, եւ այդ արշաւին մէջ հայ կինն ալ ետ չմնաց : Ընդհակառակը, յաճախ աւելի ճարպիկ փրթաւ քան այրը : Եւ այսօր բազմաթիւ տարագիրներ իրենց կիներուն կամ աղջիկներուն ձեռներէցութեան եւ աշխատանքին կը պարտին իրենց վիճակին բարելաւումը :

Առաջին չէն տարիներէն վերջը, երկու աննախընթաց տագնապներ, 1926 — 27 եւ 1932էն ետք, վեր ի վայր չրջեցին ինչպէս ամբողջ երկրին, նոյնպէս մեր գաղութին կեանքը :

Տագնապը ամէնէն առաջ կը հարուածէր աշխատաւոր ձեռքերը, եւ մանաւանդ օտարը : Տասը ատ հարիւրը եւ ուրիշ սահմանափակումներ ու խստութիւններ սեւ մշուշի մը պէս թաւալեցան հազարաւոր բոյներու վրայ : Ոչ արտ ունէին որ վարէին, ոչ ալ ճմրան պաշար : Տարիները բոլորած էին իբրեւ բանուորներ, եւ ահա մեքենաբար կը ցամքէր աղբիւրը,— «Գործ չկայ» կամ «իրաւունք չունիս աշխատելու » :

Այս ցնցումներուն ալ կրցաւ դիմանալ տարագիր բազմութիւնը : Դիմացաւ ակռաները կճրտելով, բայց միշտ ելք մը գտնելով :

Անշուշտ բոլորովին անճառ բազմութիւններ ալ ունեցանք, եւ ունինք մինչեւ այսօր, Փարիզէն մինչեւ Մարսէյլ :

Բայց, եթէ կարելի ըլլար բազդատութիւն մը կատարել ուրիշ որ եւ է օտար տարրի հետ, պիտի կրնայինք ըսել թէ առաւելութիւնները կը հակին մեր կողմը :

Ոչ միայն ունեցողը չունեցողին օգնութեան հասաւ, այլեւ պարբերաբար տեղի ունեցաւ ներդաղթ, մեղմացնելով տագնապը :

Եւ այսօր, 15 տարի վերջը, եթէ փորձէինք հաշուել իսկական թչուառները, դժուար թէ քանի մը հազարէն աւելի գտնենք :

Թերեւս ամէնէն թչուառն եղաւ «ուսումնական» դասը,— ան որ ոչ «ոսկի ապարանջան» ունէր, ոչ ալ անհրաժեշտ ֆիզիքական ուժը, իր ճակատագիրը մեքենայի մը թաւալումին հետ կապելու համար : Թէեւ, այս դասակարգին մէջ ալ չատերը ի վերջոյ յարմարեցան ամէնէն համեստ եւ սպառիչ աշխատանքներուն :

Տնտեսական կեանքի վրայ խօսած ատեն, անհրաժեշտ են թուանշաններ եւ վիճակագրական տեղեկութիւններ : Երկուքն ալ կը պահանջեն լայն ուսումնասիրութիւն մը, որ դուրս կը մնայ մեր նիւթէն :

Բայց եւ այնպէս, ընդհանուր ակնարկ մը վերջին 15 տարիներու տնտեսական - ընկերային կեանքին վրայ՝ բաւական է հաստատելու թէ պատկերը այնքան ալ մռայլ չէ, որքան կ'երեւայ կամ կ'ենթադրուի :

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՑ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՀԵՏ ԿՆՔՈՒԱԾ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Ալէքսանտրէթի երեսփոխանութեան ալ վտանգ կը ցցեցաւ

Դեկտեմբեր 27ին Սուրիոյ նորընտիր խորհրդարանը միաձայնութեամբ վաւերացուց Ֆրանսայի հետ կնքուած դաշնագիրը : Ներկայ էին նաեւ Ալէքսանտրէթի շրջանին երեսփոխանները : Վերջապէս կարելի պիտի ըլլայ մէկ երեսփոխան խօսեցնել Ալէքսանտրէթի գաւառի մասին, չեչտելով անոր սերտ կապերը Սուրիոյ հետ :

**** Կիրակի օր դէպի Ալէքսանտրէթ ճամբայ ելան այն երեք դիտողները որոնք նշանակուած էին Ազգաժողովին կողմէ եւ որոնց մէկը Զուիցերիացի է, մէկը՝ Հոլանտացի, միւսը՝ Դանիացի : Երեք պատուիրակները իրենց քարտուղարներուն հետ Անտիոք պիտի հասնին դեկտեմբեր 31ին :*

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԴԻՐՔԸ ՍՊԱՆԻՈՅ ՀԱՆԴԷՊ

Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի նոր դիտումը

Պերլինի անգլիական եւ ֆրանսական դեսպանները միաժամանակ ծանուցագիրներ ուղղեցին Գերմանիոյ արտաքին նախարարութեան, խնդրելով որ միանան միւս պետութեանց, դադրեցնելու համար կամաւորներու առաքումը դէպի Սպանիա : Երկու ծանուցագիրներն ալ նոյն իմաստն ունին : Արտաքին նախարարը արձակուրդի գացած ըլլալով, փոխանորդ մը ստացաւ ծանուցագիրները : Հիթլէր տակաւին Պավարիա կը գտնուի իր խորհրդականներուն հետ :

Այս առթիւ, նորէն զրոյց կը շրջի թէ երկու զօրաբաժին կամաւորներ պիտի ղրկուին Սպանիա : Միւս կողմէ, մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ Փարիզի եւ Լոնտոնի մէջ, լսուած ըլլալով թէ գերմանական մարտանաւերը պիտի աւելնան սպանիական ջուրերուն մէջ, ազատելու համար «Փալոս» չոգենաւը, որ բռնուած է Սպանիոյ կառավարական մարտանաւերուն կողմէ : Գերմանական «Տէօյչլանտ» եւ «Ծովակալ Շէր» զրահաւորները, յածանաւ մը եւ խումբ մը Թորփիլանաւեր կը յածին սպանիական ջուրերուն մէջ : Կ'ըսուի թէ այս մարտանաւերը Պիլպաօ պիտի երթան, բռնուած չոգենաւին ազատումը ապահովելու համար : Մնդիրը շատ ծանրակշիռ հանգամանք ունի : Նախապէս ալ այսպիսի դէպք մը պատահած էր եւ կարգադրուեցաւ բարեկամաբար : Կը յուսացուի թէ այս անգամ ալ այդպէս պիտի ըլլայ :

**** Գերմանիոյ արտաքին նախարարութեան պաշտօնատարներէն մէկը պատասխանելով այ սառթիւ եղած հարցումներու, յայտարարեց թէ կառավարութիւնը անհրաժեշտ ձեռնարկները կատարած է, չոգենաւը ազատելու համար : Գերմանական մարտանաւերուն թիւը չէ աւելցած, բայց վճռական միջոցներ ձեռք առնուած են :*

Բուռն քարոզում Մատրիտի դեմ

Կիրակի օր կատաղի ռմբակոծութեան մը ենթարկուեցաւ Մատրիտ քաղաքը, իբրեւ ազդանշանը նոր եւ աւելի վճռական յարձակումի մը : Երկու կողմերն ալ ծանր կորուստներ կրեցին : Զօր. Ֆրանքոյի զինուորները փորձեցին ճեղք մը բանալ, բայց ուժգին հակայարձակումի մը հանդիպեցան : Երկու կողմերն ալ յաջողութիւններ կ'աւետեն, այս կռիւներուն մէջ :

Ապստամբներուն յարձակումը անակնկալ մը եղաւ, եւ երբ կառավարական զօրքը ինքզինքը գտաւ, հակառակորդը գրաւած էր կարեւոր դիրք մը : Բայց չկրցաւ չարունակել յառաջխաղացութիւնը : Ամէն պարագայի մէջ, կռիւները վճռական արդիւնք չունեցան :

Կռիւները վերսկսած են նաեւ Հարաւային ճակատին վրայ (Քորտուվա) : Ապստամբները կարգ մը յաջողութիւններ չահեցան, իսկ հանրապետական զօրքն ալ հակայարձակումի դիմեց :

**** Ապստամբներու աղբիւրէն հաղորդուած տեղեկութեանց համաձայն, 27,000 օտարականները կը կռուին Մատրիտի չրջանին մէջ, 15 միջազգային վաշտերով, ուրիշ 15 օտարականներ ալ կեդրոնացած են Քաթալոնիա, ամէնէն արդիական սպառազինութիւններով : Ուրեմն համագումար 42,000 օտար ռազմիկներ կը գտնուին հանրապետական բանակին մէջ : Նոյն աղբիւրին համաձայն, Զօր. Սանտինօ, Քաթալոնիոյ օդանաւային ուժին հրամանատարը, անհետացած է : Կ'ըսուի թէ կամ սպաննուած եւ կամ Ֆրանսա փախած է :*

150.000 ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ՎԻԿ ժամուան գործադուլը

Այսօր, երեքշաբթի, հանրակառքի, մեթրոյի, կազի, ելեկտրականութեան, քաղաքապետական հիւանդանոցներու պաշտօնեաները,, աւելածուներ եւն. մէկ ժամ գործադուլ պիտի կատարեն, «իբրեւ ազդարարութիւն» : Գործադուլը պիտի բարեկարգութեամբ, առանց խանգարելու քաղաքին հաղորդակցութիւնները :

Գործադուլին նպատակն է բողոքել Լավալի օրէնքին դէմ որ 10 առ հարիւր կը կրճատէ իրենց թոշակները եւ որ ի զօրու կը մնայ դեռ, ինչպէս եւ քաղաքապետական խորհուրդին դէմ որ կը մերժէ բանուորներուն պահանջած յաւելումը : Քաղաքապետական խորհուրդը մեծագումար բաց մը ունենալով, միշտ կ'ընդդիմանայ որ եւ է յաւելման. ուստի կը վախցուի որ ուրիշ դժուարութիւններ ծագին :

**** Փարիզեան չրջանի մետաղագործական բանուորներ, որոնք 15 առ հարիւր յաւելում կը պահանջեն, որոշեցին հինգ վայրկեան գործադուլ հռչակել չորեքշաբթի օր, իբրեւ բողոքի ցոյց :*

Նոր հրահանգ Իրանի Հայկական դպրոցներուն

Թէհրանի «Ալիք»ը կը գրէ (6 դեկտ.) :—

Նկատի ունենալով, որ կրթական նախարարութիւնից կտրուկ հրահանգ է տրուած, որ հայկական բոլոր դպրոցներն դպրոցական բոլոր խնդիրներում պէտք է ենթարկուեն կրթական նախարարութեան ծրագրին եւ բոլոր ուսուցիչները պէտք է կրթական նախարարութեան պաշտօնական վկայական ունենան եւ բոլոր առարկաները պէտք է աւանդուեն պարսկերէնով, ուստի վերջին մի քանի օրերում գաւառների կենտրոնական վարչութեան կողմից հայկական բոլոր դպրոցներին հաղորդուեց այդ հրահանգը, եւ շեշտուեց, որ վերոյիշեալ դպրոցները պարտաւոր են նախարարական հրահանգներու կէտերը լիովին ի կատար ածել :

Այժմ վերոյիշեալ դպրոցները ընդառաջ գնալով այդ կարգադրութիւններին, ուսուցիչներ վարձելու եւ նոր ծրագիրներ կազմելու աշխատանքով են զբաղուած՝ վերոյիշեալ հրահանգն իրականացնելու համար :

*** Նոյն թերթին համաձայն (1 դեկտ.), կրթական նախարարութիւնը Ատրպատականի կրթական վարչութեան հրահանգած է հայկական Սիրուս միջնակարգ դպրոցը լուծել : Աշակերտներուն ազգարարուած է իրենց ուսումը շարունակել պետական միջնակարգ դպրոցներու մէջ :

Անգլիա եւ Իտալիա կը հաստատին

—o—

Լոնտոնի եւ Հռոմի թերթերը կը հաստատեն թէ արդէն իսկ համաձայնութիւն գոյացած է Անգլիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ, Միջերկրականի մասին : Համաձայնութիւնը կը նուիրագործէ իրենու ներկայ վիճակը : Երկու կողմերը փոխադարձաբար կը ճանչնան իրենց ստացած դիրքերը եւ կ'երաշխաւորեն Հնդկաստանի ճամբան՝ Անգլիոյ համար եւ արեւելեան Ափրիկէի ճամբան՝ Իտալիոյ համար :

Անգլիա եւ Ֆրանսա որոշած ըլլալով հիւպատոսութեան վերածել Ատտիս-Ապէպայի դեսպանութիւնները, մեծապէս օգնեցին նօսրացնելու մթնոլորտը : Երբ վերջնական հանգամանք ստանայ համաձայնութիւնը, Ֆրանսա եւս պիտի միանայ :

Այս առթիւ, իտալական թերթերը կը հերքեն այն լուրերը թէ Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութիւնը նոր ճամբու մը կը հետեւի եւ թէ պիտի վերաքննուին Գերմանիոյ հետ հաստատուած յարաբերութիւնները : Ընդհակառակն, բոլորն ալ կը չեչտեն թէ Գերմանիոյ հետ քաղաքական եւ տնտեսական գործակցութիւնը Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութեան հիմերէն մին կը կազմէ եւ չի կրնար փոխուիլ : Ասիկա չի նշանակեր թէ Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ գործակցութիւնը նպատակ մըն է ինքն իր մէջ : Ընդհակառակն, Իտալիա կ'ուզէ գործակցիլ նաեւ միւս պետութեանց հետ :

Չինուցի մէջ ապստամբներ հաշտուեցան

—o—

Չինաստանի վերջին դէպքերը յանգեցան եղերակատակերգական վախճանի մը :

« Կարմիր »մարաջախտ Զանկ Լանկ, որ գերի բռնած եւ 15 օր պահած էր Չինաստանի դիկտատորը, Զանկ - Քայ – Շէկ, ոչ միայն ազատ արձակեց եւ Նանքին ղրկեց զայն, այլեւ ներողութիւն խնդրեց, «իր ոճիրին համար» : 200,000 Չինացիներ հաւաքուած էին Նանքինի մէջ, դիմաւորելու համար Զանկ - Քայ – Շէկը :

Զանկ - Լանկ իր գրած նամակին մէջ կ'ըսէ— « Ես կոչտ եւ դաժան բնաւորութիւն մը ունիմ : Ահա թէ ինչո՛ւ գործեցի այդ անպատկառ եւ ոճրային արարքը : Ես ձեզի հետեւեցայ մինչեւ Նանքին, իրրեւ ապաշխարանք, ընդունելու համար արժանի պատիժը : Պատրաստ եմ նոյնիսկ մահը ընդունելու, եթէ կրնայ բարիք բերել իմ երկրիս : Թող ձեր բարեկամական զգացումները արգելք չըլլան ինծի հանդէպ բռնելու այն դիրքը որուն արժանի եմ» :

Զանկ - Քայ Շէկ ալ իր կարգին նամակ մը գրելով, կը խոստովանի թէ ինքն է պետական հարուածին պատասխանատուն, քանի որ չկրցաւ կատարեալ կարգապահութիւն հաստատել բանակին մէջ : Եւ ներողութիւն կը խնդրէ ազդէն :

Կ'ըսուի թէ դիկտատորը պիտի հրաժարի : Այս տարօրինակ հաշտութիւնը վստահութիւն չի ներշնչեր ճապոնի մէջ, ուր ուշադրութեամբ կը հետեւին դէպքերու ընթացքին :

ՋԱՆՋԱՂԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՂԱՎ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ կառավարութիւնը չնչելով Ատտիս Ապէպայի դեսպանատունը, որոշեց դեսպանատուն մը հաստատել Թէհրանի մէջ :

ՄՈՍԿՈՒԱՑին կը հեռագրեն թէ գործավարներու խորհուրդը որոշեց մշակելի նոր հողեր բաշխել Սպիտակ Ռուսիոյ եւ արեւելեան Ռուսիոյ գիւղացիներուն : Գլխաւոր նպատակն է աւելցնել հողագործական արտադրութիւնը եւ խրախուսել գիւղացիները : Տասներկու ամսուան մէջ երրորդ անգամն է որ կառավարութիւնը նոր հողեր կը բաշխէ գիւղացիներուն եւ մինչեւ հիմա արտադրած է 12 միլիոն արտաւար :

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱԻ ՄԸ ՊԱՑԹԵՑԱՒ Մատովայի աղջեւ, երբ ճամբորդները ցամաք կը հանէր : 26 հոգի մեռան, 100 հոգի վիրաւորուեցան : Գրեթէ բոլորն ալ բանուորներ էին :

ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ընկերութիւնը եւ Թուրքիա երկար եւ տքնաջան բանակցութիւններէ վերջ, պայմանագիր մը ստորագրեցին, որուն համաձայն Թուրքիա գինը պիտի գնէ վճարելով 6 միլիոն ոսկի : Ընկերութիւնը պիտի պահէ իր բոլոր արժեթուղթերը եւն. : Փոխարժէքին վճարումը պիտի կատարուի պետական պարտաթուղթերով, զուիցերիական ֆրանքի վրայ, 5 առ հարիւր տոկոսով եւ 20 տարի պայմանաժամով :

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Գ. ԷՋ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԿԱՎՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(Շարունակություն)

Հոդված 3. Հայաստանի Հանրապետության դրոշը ուղղանկյուն է և բաղկացած է երեք հավասար չափի հորիզոնական շերտերից՝ վերևի շերտը կարմիր, միջինը՝ կապույտ, ներքևինը՝ նարնջագույն։

Հոդված 4. Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը կլոր է և բաղկացած է ցորենի հասկերից, որոնք ներքևից կապված են ժապավենով։ Զինանշանի կենտրոնում պատկերված է Արարատ լեռը, որի գագաթին կանգնած է Նոյան տապանը։ Լեռան ստորոտին պատկերված է Նոյի աղավնին՝ ձիթենու ճյուղը կտուցին։ Զինանշանի վերևում պատկերված է արևը։

Հոդված 5. Հայաստանի Հանրապետության պետական օրհներգը հաստատվում է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի կողմից։

Հոդված 6. Հայաստանի Հանրապետության դրոշը, զինանշանը և պետական օրհներգը պետք է օգտագործվեն հարգանքով։

Հոդված 7. Հայաստանի Հանրապետության դրոշը, զինանշանը և պետական օրհներգը պետք է օգտագործվեն հարգանքով։

Հոդված 8. Հայաստանի Հանրապետության դրոշը, զինանշանը և պետական օրհներգը պետք է օգտագործվեն հարգանքով։

Հոդված

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐՈՂ)

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ

— Ես, ասես, ոչ մի ... — ասաց նա ինքնամոռաց ժպտալով, — ոչ մի բան չեմ հիշում, ոչ մի բան չեմ հասկանում ... Ինչպես ասում են, ինձ ոչ մի բան չի հետաքրքրում ... Ես ուզում եմ միայն մի բան, որ ինձ թողնեն հանգիստ ... Ես ուզում եմ ... ես ուզում եմ ... ես ուզում եմ ...



"ԱՐԱՐԱՏ,, ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ՄԵՐ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՊԱԼԱՏԸ

39 Rue de Trévise, Métro Cadet, Tél. Prov. 05-91

Ճոխ մթերք՝ արեւելեան եւ եւրոպական առաջնակարգ մրգեղէններու եւ թարմ նպաբեղէններու։

ՑՆՑԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻ ԱՌԹԻԻ. ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ **ՔԱՂՔ-ՔԱՎՔԱԼ** ՔԻԼՈՆ **14** ՖՐԱՆՔ ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՍԱՏՐԻ ԲՐԻՆՋ ԽԱԻԵՅՐ

Livraison rapide à domicile.

512 ՍԱԿԱՇԱՐԺ (*թաքսի*) կը գտնուէր Մոսկուայի մէջ, 1936ի սկիզբը։ Ծրագրուած էր 450 հատ աւելցնել, բայց միայն 60 հատ կրցած են բանեցնել։ Միւս կողմէ 120 կառքեր անդործածելի դարձած են։

ՊՈՒԿԱՐԻՈՑ ԵՒ ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ ՄԻՋԵՒ դաշինք մը պիտի կնքուի մօտերս։ Պուլկարիա չընդունիր Պալքանեան դաշինքը եւ չի ճանչնար անով հաստատուած գոյավիճակը, բայց բարեկամական յանձնառութիւններ կը ստանձնէ Եուկոսլավիոյ հանդէպ։ Ռումանական կառավարութիւնը հաւանութիւն յայտնեց նոր դաշինքին, իսկ Յունաստան եւ Թուրքիա կարգ մը վերապահումներ յայտնած են։

ԱՀՌԵԼԻ ՀՐԴԵՀ ՄԸ Ծագեցաւ Պերլինի ստորերկրեայ երկաթուղիին մէջ (*մեթրօ*), սպառնալով չրջակայ չէնքերուն։ Երկրորդ արկածն է այս որ կը պատահի նոյն գծին վրայ։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ ԵՂԱՒ Զօր. Զէքթ, որ գերմանական բանակին վարիչն էր 1920էն 1926։ Եօթանասուն տարեկան էր եւ վայելուն չրջան մը բոլորեց զինուորական ասպարէզին մէջ։ Ինքն էր որ վերակազմեց գերմանական բանակը՝ անոր պարտութենէն վերջը։ Պաշտօնական դիրք չունէր հիթլէրական Գերմանիոյ մէջ, *ժամանակին պայքարած ըլլալով ազգային - ընկերվարութեան դէմ։* Հիթլէր ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց, գերման ժողովուրդին համակրանք յայտնելով։

ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՑ կառավարութիւնը ձեռնարկած է ամրութիւններ չինելու գերմանական սահմանին վրայ, *ի նախատեսութիւն ապագայ վտանգներու* ։

ԾԵՐԱԿՈՑՏԸ ՎԱԻԵՐԱՑՈՒՑ պարտաւորիչ իրաւարարութեան օրինագիծը, բուռն վիճաբանութիւններէ վերջ, որոնց կը մասնակցէր նաեւ վարչապետը։ Օրինագիծը կարեւոր փոփոխութիւններ կրած ըլլալով, յղուեցաւ երեսփ. ժողովին։

Եւրոպայի հայկական մեծագոյն գրատունը
ՀՐԱՆԴ - ՍԱՄՈՒԷԼ

Հայերէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն եւայլն ամէն տեսակ գրքեր։
Արդիական կազմատուն։ Տպագրական գործեր։

Աշխարհի բոլոր կողմերէն ճասած ապսպրանքները կը կատարուին արագ եւ խղճամիտ կերպով։

Դիմել՝ ԳՐԱՏՈՒՆ ՀՐԱՆԴ – ՍԱՄՈՒԷԼ,

51, Rue Mr.le Prince, Paris(6), Chèque postal Paris 1278-35, Tél. Danton: 88-65

ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ 1937

Փութացէք գնել մէկ օրացոյց ձեզ համար եւ մէկ հատ ալ նուիրելու ձեր բարեկամին, նոր տարիի առթիւ։

Մարսէյլի մէջ կը ծախուի՝ Ն. Կակոսեան, 49 Rue Nationale, *ընկ.* Յ. Հացագործեան, 13 Rue des Dominicaines *եւ միւթեանս գրադարանին մէջ* 5 Rue de l'Eclipse։ *Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել* G. Djarayan, 5 Rue de l'Eclipse, *Մարսէյլ։*

ՆՈՐ ՅԱՐՒՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ՈՒՐԱԽ ՕՓԵՐԷԹՈՎ
ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ՈՒՐԱԽ ՍԿՍԵՑԷՔ ՈՐ ՈՒՐԱԽ ՎԵՐՋԱՆԱՑ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Դերասան Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ կը ներկայացնէ հայկական օփերէթ
ԱՊՈՒՀԸ ԱՐՇԱԿ

երաժշտութիւնը կը վարէ Թաւխիթ ԺՕՐԺ ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԵԱՆ
10 *Յունուար կիրակի երեկոյ ժամը 8.45ին*
Sociétés Savantes-ի սրահին *մէջ*,
8 Rue Danton, Métro St. Michel & Odéon
կը մասնակցին՝ դերասաններ Ա. Դաբէթեան, Ա. Սարաֆեան, Գ. Մեհտերեան, դերասանուհիներ Բ. Մաքտոնալտ, Գեղուհի Ֆաչալը եւ ուրիշներ։
ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ, **5, 7,50** եւ *10* ՖՐ.։
Խճողութի տեղի չտալու համար կարգադրութեան լուրջ միջոցներ ձեռք առնուած են։
Թուագրուած տոմսերը ապահովել՝ գրատուն Հ. Յամուէլէեն,
51 rue Mr. le Prince

Ընտանեկան հանդէս-խնջոյք Նոր Տարիի առթիւ

Համախարբերդցիական միութեան Վալանսի մասնաճիւղին կողմէ
31 Դեկտ. հինգշաբթի երեկոյ ժամը 8.30էն մինչեւ լոյս,
կը խօսի ԳՐԻԳՈՐ ԽԱՅԻԿԵԱՆ
գեղարուեստական բաժին,
կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը անխտիր։ Շահոյթը Նոր-Խարբերդի շին ւթեան։

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17. Rue Damesme. PARIS (13)

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ

կազմակերպուած Ֆ. Հ. Կապոյտ Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին կողմէ
3 *Յունուար*, կիրակի կէսօրէ վերջ *ժամը 2.30ին*,
Cascade du Lac, սրահին մէջ (Լճին մօտ)։
ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱ, փոքրիկ ներկայացում մը, նուէրներ, արտասանութիւններ եւ նախընթրիք։
Մեծերու համար մուտք 3 ֆր.։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ

Ֆ. Կ. Խաչի Շավիլի մասնաճիւղին կողմէ
3 *Յունուար*, կիրակի կէսօրէ վերջ *ժամը 3ին*, Դպրոցի սրահին մէջ,
4 rue des Trois Chantiers.
Երգ, արտասանութիւն եւ «ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆ» կատակերգութիւն մը.
փոքրիկներու կողմէ։ Նուէրներու բաշխում աշակերտներուն։
Նախընթրիք եւ պտուղ կը բաժնուի բոլոր ներկայ փոքրիկներուն։

ՏՕՆԱԾԱՌ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՐ. ՇՐՋԱՆԻ ՅԱՒԱԶԴԻՄԱՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
Ի նպաստ իր վարժարանին
3 *Յունուար*, կիրակի կէսօրէ վերջ *ժամը 3ին*,
150 Route d'Orléans, *Պանեէօ*
կը ներկայացուի ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ
1936ի եւ 1937ի ՊԱՅՔԱՐԸ
Ըտանեաւոր կատակերգութիւն։
Աշակերտութեան կողմէ խմբերգներ եւ արտասանութիւններ։
Թառ ու Պար եւ անակնկալներ։
Մուտք 3 ֆր։

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌ

Փորթ տ'Իթալիի Դպրոց. Տիկնանց Մասնաճիւղի ղոյգ վարչութեանց
2 *Յունուար*, շաբաթ կէսօրէ վերջ *ժամը 2ին*. Պ. Յովհաննէսեանի սրահը,
13 rue Pierre Curie, Kremlin Bicêtre.
Երգ, արտասանութիւն, ներկայացում դպրոցի աշակերտներուն կողմէ։
Կաղանդ Պապան նուէրներ կը բաշխէ աշակերտներուն։
Նուէրները տրամադրած է շահագործչին Ֆրատապայի կեդր. վարչութիւնը։
ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐ.։

ԽՆՋՈՑՔ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղին կողմէ
3 *Յունուար*, կիրակի կէսօրէ վերջ *ժամը 3էն մինչեւ* երեկոյ,
Գալակէօզեանի սրահին մէջ, Բիւ որ լա Տէֆանս, Իսի։
Դեղարուեստական բաժին։ Հայկական եւ եւրոպական պարեր։
Մուտք 2 ֆրանք

ՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂ

Ֆ. Կ. Խաչի Պուլվար Օտտօի ենթամասնաճիւղին կողմէ
3 *Յունուար* կիրակի կէսօրէ վերջ *ժամը 2.30ին*, Պատէ Էվէրներնասիօնալի մէջ
կը խօսի՝ Պ. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ, նիւթ՝ «Հայ կնոջ դերը»
ԵՐԳ, ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՄԵՐԳ ՄԱՆՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ
1.— Կը ներկայացուին՝ ՄԱՅՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ, 2.— Թատերախաղ մը պզտիկներու կողմէ, 3.— Ջաւեշտ մը՝ ԱՒԱՄԵԱՆ ԹԱՏՐԱՒՈՒՄԲԻՆ կողմէ։
Հանդէսէն վերջ ընկերաճաշակերոյթ խնջոյք։
Մուտքը՝ Վիճակախաղի տոմսով.

«ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ»ը Լիոնի մէջ

Ֆ. Կ. Խաչի Մասնաճիւղին կողմէ
2 *Յունուար* շաբաթ երեկոյ *ժամը 8.30ին* 3րդ Թաղապետարանի սրահին մէջ
կը նախագահէ Պ. ԿԻՒՐԵՂ ԽՐԱՅԵԱՆ
Արտասանութիւններ, երգեր, պարեր եւ տրամախօսութիւններ
մանուկներու կողմէ։
Կաղանդ պապան երախաներուն պիտի բաժնէ պտուղ եւ խաղալիքներ։
Մուտք 1 ֆրանք։

Մարսէյլ—փրատոյի Մայր Եկեղեցիի վարչութիւնը կը հաղորդէ յառաջիկայ տօնական օրերու հետեւեալ ժամանակացոյցը.—

1 *Յուն.* ուրբաթ, Նոր Տարի, կը մատուցուի Ս. Պատարագ։ Ներկայ կ'ըլլայ Պատուիրակ Սրբազանը եւ կը քարոզէ։

5 *Յուն.* երեքշաբթի, Հրագալոյց Ս. Ննդեան։

6 *Յուն.* չորեքշաբթի, Ս. Ննդ. կը մատուցուի պատարագ։

7 *Յուն.* Բ. օր Ննդ. Մեռելոց. Պատարագ

10 *Յուն.* կիրակի, Ննդեան եւ Մկրտութեան արարողութիւն, կը պատարագէ եւ կը քարոզէ Պատուիրակ Սրբազանը։

Բոլոր արարողութեանց կը մասնակցի երկսեռ դպրախումբը՝ երգեհոնով։

ՕՐ. ԳԱՏՐԻՆԷ ՊԱՊԻԿԵԱՆ
(Մարզուանցի)
ԵՒ
ԲԱՐՈՒՆԱԿ ՂԱԶԱՐԵԱՆ
(Տրապիզոնցի)
ՆՇԱՆՈՒԱԾ
Փարիզ

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ
CIGALE CINÉMA
60 Avenue de Saxe-LYON.
Dancing-Cigale, *պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին։*
Rvéeillon 31 Décembre.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ
Cinéma REXY
Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՅԱՋՈՂ Ս. ԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ
կը ծախուի Շիւշլի գրատունը,
շկի փողոց։

Cabinet PARMAC

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԴԱՏԱԿԱՆ ԵՒ ՎԻՃԱԿԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ
28 Boulevard de Strasbourg, ՓԱՐԻԶ
R. C. Seine 404035 Tél. Botzaris 17-64

Մեր գլխաւոր աշխատանքները

1· ՎԻՃԱԿԻ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ կը գանձենք եւ որ եւ է գրամ չենք պահանջեր անյաջողութեան պարագային։

2· ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ· երբ բան մը գնէք, արդեօք գրամ կու տա՞ք առանց նայելու ձեր առած ապրանքին վրայ։ Ուրեմն լինի՞ւ անմիջապէս պիտի երթաք վճարել ձեր տուրքը, առանց ճշդելու Ե՞ք արդա՞ր է եղած ֆարկադրութիւնը, կարելի չէ՞ միթէ զայն զեղչել եւ օգտուիլ օրէնքին իսկ չնորհած բացերէն ֆարկային ազդարարութեան մէջ չնշանակուած առանձնութիւններէն։ Շատեր ապելորդ տուրքեր կը վճարեն այսպէս, մինչ մենք ձեզ պիտի առաջնորդենք ձեր շահերը պաշտպանելու ֆամար։

3· ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՆԴԻՐՆԵՐ·
Ա) ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԹԻՒՆ արագ, ապահով եւ միանուագ, մանագէտ փաստաբանի ձեռքով։
Բ) ՀՀՉՑՄՐՄՐՈՒԹԻՒՆ.— Իսկ եթէ մեր կարգադրենք առեւտրական ընկերակիցներու եւ փաթէրսի ու աշխատաւորի միջեւ ծագած վէճերը։
Գ) ՍՆԱՑՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Վաճառական մը, ձարտարագործ մը, ընկերութեան վարիչ մը, տնօրէն մը եւայլն եթէ կ'ուզէ իր ծրագիրներուն եւ ձեռնարկներուն մասին օրինական խորհուրդներ ստանալ անկախ եւ ձեռնհաս մանագէտի մը կողմէ, պէտք չէ վարանի մեզի դիմելու։
Դ) ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԿԱՐԾԻՔ ԴԱՏԱԿԱՆ, ՎԱՐՉԱԿԱՆ, ՀԱՐԿԱՑԻՆ ԵՒ ՀՁՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ.— Կը քննենք պայմանագիրներ, գրամատան ֆաշիւներ, մանաւոր ֆաշիւներ։ Կը խմբագրենք պայմանագրութիւններ օրէնքի եւ ապահովութեան սահմանին մէջ։

4· ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ·
Ա.) Կը կազմակերպենք նոր կամ ձեւափոխուած գործի մը տոմարները։
Բ.) Կը քննենք եւ կը ֆաննենք ֆաշիւները Էնվանթէրի պահուն։
Գ.) Կը քննենք պիլանները եւ գործառնութեանց ֆաշիւները։
Դ.) Կը քննենք գնուելիք ու ծախուելիք գործերը եւ լաւագոյն խորհուրդներ կոստանք գործի մը մէջ դրամագլուխ դրուելէ առաջ։
Ե.) Կը քննենք Լիքիտասիոնի ֆաշիւները։
Զ.) Կը քննենք ժառանգական ֆաշիւները։
Է.) Կ'ուժանդակենք ձեզ Ֆանսպիտօրէն պետական վարչութեանց մօտ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ 20 ՖՐ·, ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 300 ՖՐ·ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Գրասենեակը բաց է ամէն օր ժամը 9էն 12 կամ ժամադրութեամբ

«ՇԻՐԱԿ»

Թէ՛ փորձառութեամբ եւ թէ՛ բժշկական ընդունելութեամբ հաստատուած ճշմարտութիւն մըն է որ Արեւելքի իսկական օդին, պատրաստուած գուցէ չափիչի հիւթով ու անհատ՛ վ եւ թորուած վառարանական գործիքով (ալամպիք)՝ ագդեցիկ զօրացուցիչ մըն է։ Բայց օդի գործածողը պէտք է գիտնայ ընտրել այն վաճառանիշը՝ որ կ'երաշխաւորէ անարատ օդին բոլոր յատկութիւնները։ Այլապէս, օդի անունին տակ՝ խարդախուած եւ քիմիական նիւթերով պատրաստուած ըմպելին կը քայքայէ առողջութիւնը եւ կազմական աղետալի խանգարումներ յառաջ կը բերէ։

«ՇԻՐԱԿ» օդին, որ մասնաւոր ձեռնարկներով Փրանսայի մէջ հրապարակ հանուած Արեւելքի իսկական օդինէ, կը լրացնէ օդիէն ակնկալուած բոլոր օգտակար յատկութիւնները։ Ուրեմն, եթէ օդիի սիրահար էք, խմեցէք զայն, բայց վնասուեցէք եւ խմեցէք Հայաստանի պատմական փառապանծ նահանգին անունով կնքուած եւ Շիրակի հզօր նկարը կրող պիտակով «ՇԻՐԱԿ» օդին, ձեր առողջութեան դաւաճանած չըլլալու ֆամար։

Մեծաքանակ գնումի համար դիմել՝ Փրանսայի եւ գաղթավայրերու միակ արտօնատէր

GRANDE DISTILLERIE DU PARC
18ld. Onfroy, Prado—MARSEILLE, Tél. D. 78—73
Լիոնի եւ շրջակայքի մթերանոց D. N. BAHADOURIAN,
2eevigné, LYON — Tél. Moncey 32—10
Նիսի մթերանոց H. KHATCHADOURIAN, 24 rue Assalit, NICE — Tél. 841.85

Etude de Me BERNARD WAHÉ
(17e ANNÉE)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Études Sociales
JURISCONSULTE
de
Droit Français et International Privé
Mandataire en Justice
159 rue Lafayette, Paris (Gare du Nord) Tél. NORD 68—02

ԿԸ ՄՏԱՆՔՆԻ ամէն տեսակ դատեր, Փարիզի, դաւադի, գաղութներու եւ արտասահմանի մէջ։ Խորհրդակցութիւն բրաւոփիս· ամէն տեսակ խնդիր ընկերութեանց, ժառանգութեանց, ամէն լիզուէ թարգմանութիւններ։ Նաթարալի գործողութիւններ եւ անուններու փոփոխութիւն, ընկերութիւններու կազմութիւն եւ լուծում։ Ամէն տեսակ դործերու խմբագրութիւն։ Իրաւագիտական քննութեանց եւ մրցումներու պատրաստութիւն։ Ճառերու եւ դասախօսութիւններու խմբագրութիւն։ Խորհրդակցութիւն 25 ֆր.։ Կ'ընդունի ամէն օր ժամը 5—7, բացի շաբաթ, կիրակի եւ տօնի օրերէ։

Կ'ընդունի նաեւ ժամադրութեամբ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

37 Rue de Trévise, Paris (9), Tél. Prov. 82-96, Métro Cadet

Նոր Տարիի եւ Ծնունդի առթիւ ձեր գնումները կատարելու համար դիմեցէք վերոյիշեալ ֆասցէին, ուր պիտի գտնէք ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔ արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի քնտիր նպարեղէններ։

ՄԱՔՈՒՐ, ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Ողութեան գէմ պայքարելու համար, այս կտրօնը ներկայացնողին ֆարիւրին 10 *զեղչ։*

Livraison à domicile.

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

EE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԲԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 Ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԹԻ
30
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
30 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3307

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒՔ ԽՕՍՔ

ՏԵՂԱՏՈՒԻԹԵԱՆ ԴԷՄ

Տնտեսականէն յետոյ, երբ կը փորձենք վերլուծել տարագիրը բազմութեանց հոգեկան վիճակը, տարբեր կացութիւն մը կը պարզուի:

Ինչո՞ւ ծածկել որ, անցեալ 15 տարիները բաւական բան մաշեցուցին, այս տեսակէտէն:

Ամենավատութիւնը պակաս չէ, նորէն, հայկական համայնքներու մէջ: Հանրային գործունէութեան մեքենաներ կը թաւալին ամէն ուր որ համրանք մը ունինք: Կը գործեն ինչպէս քաղաքական կուսակցութիւնները, նոյնպէս բազմազան եւ բազմաթիւ կազմակերպութիւններ ու միութիւններ, իւրաքանչիւրը իր հասկացողութեամբ եւ համաձայն իր կարողութեան: Ցաւալի անկարելին է որ կը փորձուի, կանգուն պահելու համար եղածը:

Եւ սակայն, զգալի է տարբերութիւնը, դոնէ բաղդատելով տասը տարի առաջուան հետ:

Լեռ ու ձոր կտրած էինք ոչ միայն աշխարհագրական հեռաւորութեամբ, այլեւ քաղաքակրթութեամբ եւ պահանջներով: Քաղաքները կը ճնշէին մեր վրայ ինչպէս հարթիչ գլան: Մեր կամքէն կախուած չէր խուսափիլ համայնակուլ յորձանքէն:

Եւ առաջին տարիներու մակընթացութեան յաջորդեց տեղատուութիւնը:

Անոնք որ երեքուն համոզումներ ունէին կամ հիւանդագին մարմաջներ, չուտով իրենց հետքերը կորսնցուցին ընդհանուր թոհուբոհին մէջ: Այսօր կրնաք հազարներով հաշուել անոնց թիւը.— մեծ մասով երիտասարդներ, որոնք այլեւս համ չեն առներ հայկական կեանքէն, եւ կը ձգտին մոռցնել իրենց դոյութիւնը:

Եթէ պատահաբար հանդիպիս անոնց, պիտի տեսնես որ իրենց սովորութիւնները ալ փոխուած են: Երկուսին տիրացուն դարձեր է աշխարհաքաղաքացի, եւ վերջ՛ն կը նայի «ազգային» կոչուած բաներու վրայ· թէեւ կը բարեհաճի հարցնել, երբեմն,— «ի՞նչ կ՛ընեն մեր Հայերը»:

Այս չարքին անմիջապէս կը յաջորդէ նոյնքան դորշ բազմութիւն մը,— այն որ այստեղ աճեցաւ, սկսելով տասը տարեկանէն, երբ հազիւ գաղափար ունէր իր ծագման մասին:

Ասոնք այնքան խմորուած, այլափոխուած են նոր միջավայրին մէջ, որ եթէ պատահաբար ներկայ ըլլան հայկական հանդէսի մը, ընդհանրապէս կը կրեն ճիշդ այն տպաւորութիւնը ինչ որ պիտի կրէինք մենք՝ չինական հաւաքոյթի մը մէջ:

Կրնաս անոնց հետ խօսիլ ամէն բանի մասին, չարժանկարէն մինչեւ «տանտինկ»ը ու միջազգային մարզահանդէսներու յետին մանրամասնութիւնները, բայց հայկակա՞ն,— չատ չատ կը հանդուրժեն ... եթէ բաւական կրթուած են:

Այս տեսակէտէն աղջիկները չատ աւելի «նուրբ» են, այնինքն չատ աւելի յառաջ գացած:

Երկար պիտի ըլլար թուել ուրիշ պարագաներ կամ չերտաւորումներ: Կը բաւէ ըսել թէ 15 տարուան ընթացքին, արդէն կազմուած է նոր հասարակութիւն մը, խորթ՝ իր կենցաղով, իր գիտելիքներով եւ տեսլերով:

Ան իր օրկանական կապերը կտրած չէ բուն զանգուածին հետ: Բայց, իր ներկայութիւնն ու բացակայութիւնը իրար կ՛արժեն: Իր հին խանդավառութիւնները տեղի տուած են նոր տենչերու, որոնք ինչքան ալ մարդկային ըլլան, անպատճառ հայկական կամ ազգային չեն:

Անշուշտ կարելի չէ մէկ ջուրով լուալ բոլորը: Շատերը, մանաւանդ երիտասարդները կրնան վերկուիլ մեթոտիկ եւ յարատեւ աշխատանքով, որ կը նշանակէ կազմակերպութիւն:

Ուրեմն անդին կը մնայ բուն զանգուածը, այն որ չալկած է ամբողջ բեռը, եւ որ կը սպառի հետզհետէ:

Ո՛ղջ է անոր հոգին, եւ սիրտը կը տրոփէ նոյն ջերմութեամբ: Անոր կը պարտինք դիմադրական կորովին զարգացումը, ինքնապաշտպանութեան պայքարին յաջողութիւնը:

Ան է որ, պանդխտութեան տասնըհինգ տարիները լուսաւորեց իր խանդավառութեամբ, իր անհնարին ճիգերով, իր նիւթական զոհողութիւններով եւ յարատեւութեամբ:

Ցոգնութեան ախտանշաններ կը տեսնենք անոր մէջ ալ, մանաւանդ որ չափազանց չատ եղան յուսախաբութիւնները, իսկ ոչ մէկ յուսատու հեռանկար կը լուսաւորէ հեռաւոր հորիզոնը:

Ահա այդ յոգնութիւնը եւ «յաջորդներ»ուն յապաղումը կամ թուլութիւնը կը կազմեն ամէնէն վրդովիչ հարցականը, վաղուան համար:

Ըսել կ՛ուզենք թէ աւելի մոայլ կացութիւն մը պիտի դիմաւորենք, տարիներ վերջը, եթէ այսօր իսկ չզմռնենք վտանգին խորութիւնը:

1922ի հասակաւորներուն եռեւէն հասան նոր հասակաւորներ,— մեծ մասով անապատի բեկորներ, որոնք արդէն կայծեր վառած են իրենց չուրջը:

Որքան ալ համեստ ըլլան այդ կայծերը, կրնան լուսաւորել չրջապատը, ինքնապաշտպանութեան հեռքերը ցուցնելով աւելի նորերուն:

Իսկ ատոր համար անհրաժեշտ է միշտ աչքի առջեւ ունենալ երկու տարրական դիտելիքներ.—

1. Ինչ որ պիտի կորսնցնենք այսուհետեւ, պիտի կորսնցնենք ոչ թէ Թուրքին կամ Քիւրտին բարբարոսութեամբ, այլ մեր տգիտութեամբ եւ թուլութեամբ:

2. Ցարաճուն կազմակերպութեանց եւ ուժերու բազմապատկութեան ու խտացման ընդհանուր պայքարին մէջ, վա՛յ է եկեր այն ժողովուրդներուն, որոնք իրենց տունը կարգի դնել չեն դիտեր:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼԱԻԱՏԵՍ ԱՑՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
1937ի եղեսացոյցին խուճարկութեան առթիւ

Մերակոյսը այսօր կը վերջացնէ 1937ի եղմտացոյցին քննութիւնը: Առջի օրուան նիստին մէջ, բաւական սուր քննադատութիւններ եղան եղմտական նախարարին դէմ: Տեղեկաբերը բացատրեց թէ 1936ի բացը պիտի ըլլայ 7 միլիառ ֆրանք, իսկ 1937ին՝ 5 միլիառ 340 միլիոն: Բայց այս բացը պիտի աւելնայ հետզհետէ: Իր հաշիւներով, պետական գանձը 30 միլիառ ֆրանքի պէտք պիտի ունենայ 1937ին: Այս կացութեան դարման տանելու համար, տեղեկաբերը անհրաժեշտ կը գտնէ վերահաստատել վստահութիւնը: «Իսկ այդ վերահաստատումը կրնայ ըլլալ միայն երբ կը յարգուին քաղաքացիներու իրաւունքները, կ՛ապահովուի ընկերային խաղաղութիւնը եւ գործերը հաստատուն վիճակ կը տանան երկրին մէջ»:

Ուրիշ քննադատութիւններէ վերջը, խօսք առաւ եղմտական նախարարը, Պ. Վէնսան Օրիոլ եւ բացատրեց թէ հանրային պարտքերը կը կազմեն եղմտացոյցին 48 առ 100ը, իսկ զինուորական ծախքերը՝ 18 առ հարիւրը: «Ուրեմն երէկուան պատերազմին ծախքերը եւ վաղուան պատերազմը կանխելու համար ձեռք առնուած միջոցները կը սպառեն երկրին եկամուտներուն 66 առ հարիւրը»: Այնպէս որ եղմտացոյցին արտադրիչ ծախքերը հազիւ 16 առ հարիւր կը ներկայացնեն: Նախարարը յետոյ պարզելով կառավարութեան եղմտական քաղաքականութիւնը, յայտարարեց թէ վերջին վիճակագրութեանց համաձայն զգալապէս աճած է ճարտարուեստական գործունէութիւնը, մանաւանդ հիւսուածեղէնի եւ մետաղագործութեան մէջ, մասնակի գործազրկութիւնը կը նուազի արագօրէն, ամբողջական գործազրկութիւնն ալ կը նուազի, մինչդեռ ձմեռը միշտ կը ծանրանար, արտածումները չարունակ կ՛աւելնան, իսկ տուրքերու եկամուտն ալ աւելցած է բաղդատելով 1935ի հետ: «Կանոքը կ՛եռայ մեր չուրջը: Համոզուելու համար կը բաւէ տեսնել վաճառատուններու մէջ եղած գնումները, երկաթուղիներու հասոյթները»: Նախարարը հերքեց այն լուրերը թէ Ֆրանքին գինը նորէն պիտի կտրի: Ցետոյ խօսելով չարաճուն սպառազինութեանց վրայ, ըսաւ.— «Զինարշաւը չի կրնար չարունակուիլ այլեւս: Շատ չանցած դէպքերը տնտեսական միութիւն մը պիտի հարկադրեն ժողովուրդներուն, որոնք բաժնուած են այսօր»:

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Նոր տադնապ մը ծագեցաւ Փարիզի պարենաւորման հրապարակին վրայ: Երկուշաբթի կէսօրէն վերջը կարգ մը մեծ մթերանոցներու եւ վաճառատուններու քանի մը հազար աշխատաւորները դադրեցուցին աշխատանքը, մերժելով նախապէս ընդունուած իրաւարարութիւնը եւ գրաւեցին հաստատութիւնները:

Այս նոր շարժումը չատ կը յիշեցնէ անցեալ յունիսի դէպքերը:

*** Երէկ, երեքշաբթի, տեղի ունեցաւ քաղաքապետական ընտրութիւն: Ժամը 6ին ալ խաղաղ ցոյց մը տեղի ունեցաւ քաղաքապետութեան առջեւ: Գործադուլին կը մասնակցէին 150,000 պաշտօնեաներ, բայց քաղաքին հաղորդակցութիւնները չխանգարուեցան:

*** Փարիզի մետաղագործական բանուորներէն 200,000 հոգի հինգ վայրկեան գործադուլ պիտի ընեն այսօր, չորեքշաբթի, իրենց բողոքի ցոյց: Բանուորները 15 առ հարիւր յաւելում կը պահանջեն: Վարչապետը իր մօտ հրաւիրեց գործատէրերը, որոնք յայտնեցին թէ աշխատաւորական ծախքերը 40 առ հարիւր աւելցած են անցեալ յունիսէն իվեր եւ թէ Ֆրանքին արժեզրկումը պատճառ պիտի ըլլայ նոր յաւելումներու: Միեւնոյն ատեն ազդարարեցին թէ աշխատավարձերու եւ ապրուստի գիներու չարունակական յաւելումը կրնայ «անխուսափելի դարձնել դրամի արժէքի նոր փոփոխութիւններ»:

Հիւսիսային չրջանի 25,000 մետաղագործական բանուորներու գործադուլը ծանր կացութեան մը մատնած է անոնց ընտանիքները: Բառասուն քաղաքապետներ ժողով դումարելով, տեղական կոչ մը ուղղեցին կառավարութեան, որպէսզի անյապաղ լուծէ վէճը:

ԳԵՐՄԱՆԻոՅ պատասխանին կը սպասեն

Գերմանիա տակաւին չէ պատասխանած Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի ծանուցագիրներուն՝ Սպանիոյ գործերուն առթիւ: Հիթլէր, որ Պավարիոյ լեռնային բնակարանը քաշուած էր, կարճ կապեց իր արձակուրդը, ուսումնասիրելու համար անգլեւֆրանսական ծրագիրը: Գերմանիոյ մէջ կը կարծեն թէ երկու երկիրները չատ ուշ մնացած են: Ամէն պարագայի մէջ, եղած առաջարկները պիտի քննուին հինգշաբթի օր: Մինչ այս մինչ այն, Գերմանիոյ քաղաքական չրջանակներուն մէջ դիտել կուտան թէ «ծանուցագիրները սխալ հասցէի ուղղուած են, քանի որ առաջին անգամ Ս. Միութիւնը եւ Ֆրանսա բռնաբարեցին չէզոքութիւնը»: Կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ Գերմանիա աշխարհակալութեան ծրագիրներ չունի Միջերկրականի մէջ, եւ չուզեր կղզիներ կամ գաղթավայրեր գրաւել: Բայց իր իսկ պաշտպանութեան համար, Սպանիան պէտք չէ որ մարզարան մը դառնայ պոլշեւիկներուն համար:

*** Պերլինէն արուած հրահանգներու վրայ, գերմանական թեթեւ յածանաւ մը Պիլպաօ գնաց չոգեպինդ, ազատելու համար «Փալոս» չոգենաւը որ բռնուած է Սպանիոյ հանրապետական կառավարութեան կողմէ, իբրեւ թէ դէնք փոխադրած ըլլալով ապրատամբներուն: Այս առթիւ սպառնական ծանուցագիր մը ղրկուած է սպանիական կառավարութեան: Մանրամասնութիւնները գաղտնի կը պահուին:

ԹՐՔԱԿԱՆ ԱԻԱՋԱԿԱԽՈՒՄԲԵՐ ԱԼԷՔՍԱՆՏՐԷԹԻ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Ալէքսանտրէթէն կը գրեն արաբական թերթերուն.—

Սահմանային չրջաններու մէջ թրքական աւազակախումբերու կազմակերպութեան աշխատանքները կը չարունակուին, խռովութիւններ առեղծելու եւ յարձակումներ գործելու համար: Իսքէնտրունի եւ Գրըզ խանի սահմաններուն վրայ կը չարունակուին հազարապետ Քօլէի ուժերուն կեդրոնացումները, առաջքն առնելու համար հաւաքական խռովութեանց:

Անտիոքի մէջ Թուրքերը լաւ զինուած են եւ գերակչիռ ուժ մը կը ներկայացնեն: Անոնք բոլորն ալ քմմալական սկզբունքներով դաստիարակուած են եւ քարոզութեան համար նիւթական լայն արջակցութիւններ կը առանան էնկիւրիէն:

Ըստ սուրիացի պատասխանատու անձերու յայտարարութեան, Իսքէնտրունի Սանճագը Սուրիոյ համար չափազանց կենսական է եւ աւելի արժէքաւոր քան Սուրիոյ մնացած բոլոր հողամասերը: Նախ Իսքէնտրուն Միջերկրականի ամենամեծ ծոցն է եւ պատերազմական ու տնտեսական տեսակէտով եզական կարեւորութիւն կը ներկայացնէ: Իսքէնտրունի նաւահանգիստը Սուրիոյ միակ դուռն է: Առանց անոր Սուրիա անապատի մէջ կղզիացած երկիր մը կը մնայ: Սանճագին հողերը չատ բերրի են եւ հարուստ: Ունի նաեւ հարուստ հանքեր:

**** Մարզպանութեան կողմէ էնկիւրիի ղրկուած էր քաղաքական բաժնի պաշտօնատարներէն կոմս Օսթրորոգ, բանակցելու համար Թրքական կառավարութեան հետ Սանճագի խնդրին չուրջ:*

Կոմսը վերադարձած է եւ մարզպանին զեկուցած իր բանակցութեան արդիւնքը: Կոմս Օսթրորոգ յայտարարած է թէ չատ գոհ մնացած է իր ճամբորդութենէն եւ համոզուած է որ իվերջոյ պիտի յաղթանակէ սուրիական տեսակէտը Իսքէնտրունի չուրջ: Ան յայտնած է նաեւ թէ՝ Թուրքերը Իսքէնտրունը իրենց երկրին կը ցեղ չեն ուզեր, այլ կ՛ուզեն որ Սանճագի Թուրքերուն իրաւունքները բան արժանաւոր պաշտպանուին: Օսթրորոգ յայտնած է որ սուրիական ու Ֆրանսական կառավարութեանց կողմէ ներկայացուած առաջարկները ընդունուած են էնկիւրիի կառավարութեան կողմէ, սակայն կարգ մը փոփոխութիւններ պիտի մտցուին անոնց մէջ:

**** Ալէքսանտրէթի «Էլ Լիվա» թերթին խմբագիր Պ. Խտուար Պ. Նուն անդրադառնալով Սանճագի խնդրին, կ՛արձագանգէ Ֆրանսական իշխանութեանց ձեռք առած նախազգուշական միջոցները.—*

«... Ինչո՞ւ հովանաւոր իշխանութիւնը հրամանատար Քօլէն եւ Զէրքէզներու գունդերը Սանճագ ղրկեց... Շատ պարզ է պատճառը, որովհետեւ Թրքական 2 զինեալ աւազակախումբեր, կազմակերպուած ու սպառազինուած սահմանագլուխին չուրջ կը թափառէին: Կը վախցուէր որ չրջանի Թուրք բնակիչներուն հետ համախորհուրդ անոնք հարուած մը փորձէին: Կը հաւատային թէ այդ զինեալ աւազակախումբերէն երեքը Անտիոքը պիտի գրաւէին, երեքը Գրըզ — Խանը, իսկ վեցը՝ Ալէքսանտրէթը: Այդ աւազակախումբերը Սանճագին մէջ արդէն Թրքական դրօշը պարզած եւ եթէ ոչ անոր Թուրքիոյ միացումը գոնէ անկախութիւնը հրատարակած կ՛ըլլային, եթէ հովանաւոր իշխանութիւնները դէպքերը կանխած չըլլային: Անոնք բարեբախտաբար ձախողեցուցին մեր բարեկամներու դաւադրութիւնը որու նպատակն էր կատարուած իրողութեան մը առջեւ դնել Ֆրանսան եւ Սուրիան, եւ Սանճագը անիշխանութեան մատնել»:

Գահիրէի բեմական պետրութիւններ

Դեկտեմբեր 20ին տեղի ունեցան Գահիրէի թեմական ընտրութիւնները: Կը մասնակցէին 682 ընտրողներէ 657 հոգի եւ «մխայեալ ցանկը անցաւ գրեթէ միաձայնութեամբ», ինչպէս կը գրէ «Արեւ»: Ընտրուած տասը երեսփոխաններէն հինգը անկուսակցական են, երկուքը դաշնակցական, (Ստեփան Եսայեան եւ Բժ. Ե. Յովհաննիսեան), երկուքը ռամկավար, մէկը հնչակեան: Ընտրութիւնը մեծ գոհունակութիւն պատճառած է իր բարեկարգութեամբ:

Գերմանիոյ առեւտրական վիճակը

Լոնտոնի մէջ զրոյց կը չրջէր թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա տրամադիր են դրամական աջակցութիւն մը ընծայելու Գերմանիոյ, պայմանաւ որ գերման կամաւորները քաշուին Սպանիայէն· բայց իրաւիրակ չրջանակներ հերքեցին անմիջապէս: Այս առթիւ Լոնտոնի տեղանաւորական թերթը սխալ կը գտնէ այն գաղափարը թէ պէտք է փոխատուութիւն մը տալ Գերմանիոյ, պատերազմէ խուսափելու համար: Թերթին կարծիքով, Գերմանիոյ առեւտրական կացութիւնը լաւ է, իր արտածումները չարունակ կ՛աւելնան, եւ եռապատկած են լատինական Ամերիկայի երկիրներուն համար: «Ցետոյ, Տոքթ· Շախթ չատ մեծ յաջողութիւններ գտաւ Դանուբեան եւ Պալքանեան երկիրներուն մէջ: Ամէն տեղ, Եգիպտոսի, Թուրքիոյ, Զինաստանի մէջ գերմանական տուներ են որ կը չահին հանրօգուտ չինութեանց ապսպրանքները»:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՔԵԱԼԸ, կանոի, որ հրապարակ չէր ելած 28 ամիսէ ի վեր, քաղաքական ճառ մը խօսեցաւ կիրակի օր, իրեւ ունկնդիր ունենալով 10,000 հայրենակիցներ: Հերքելով այն խօսքը թէ ինք այլեւս մարած հրաբուխ մըն է, Կանոի յայտարարեց թէ պատրաստ է բանտ եւ մինչեւ կախաղան երթալու, եթէ Հնդկաստան այդպէս պահանջէ: Բայց խոստովանեցաւ թէ իր ծրագիրը ձախողեցաւ: Եւ եզրակացուց թէ անկախութեան հասնելու միակ միջոցն է բռնութեան չղիմել: «Միլիոնաւոր Հնդիկներու համար դիւրին է քարի բռնել քանի մը հազար Անգլիացիներ, բայց պէտք չէ այդպէս վարուիլ»:

(ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՐԴԱԼ Դ. ԷՋ)

ԱՐՁԱԿԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳԵՐ

Ինչպես տրված դեպքում, այնպես էլ ամեն մի ուրիշ դեպքում, ինչ-որ բան ստեղծելու համար պետք է ունենալ նյութ, որից պիտի ստեղծվի այդ բանը։ Ոչ ոք չի կարող ստեղծել ոչնչից։ Ստեղծագործելու համար պետք է ունենալ նյութ։

Ինչպես ասացի, ես ունեի նյութ, որ ինձ տվել էր Ալեքսանդրապոլի ուսումնարանը։ Ես ունեի ուսումնարանի աշակերտները։ Ես ունեի նրանց ծնողները։ Ես ունեի նրանց ազգակիցները։ Ես ունեի նրանց ընկերները։ Ես ունեի նրանց ծանոթները։ Ես ունեի նրանց հարևանները։ Ես ունեի նրանց ամբողջ միջավայրը։ Ես ունեի նրանց ամբողջ կյանքը։ Ես ունեի նրանց ամբողջ աշխարհը։

Ես ունեի նյութ, որ ինձ տվել էր Ալեքսանդրապոլի ուսումնարանը։

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ

(Վէպ ժամանակակից կեանքից)

— ... —

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

Ա

Ամառ էր։ Ծանր, խեղդող ամառ։ Ամպերը կախուած էին քաղաքի վրայ, ինչպէս ահագին, մոխրագոյն վերմակներ։ Ոչ մի զեփիւռ չէր շարժում տերեւները։ Փոշին, որ ծածկել էր փողոցները, ոտքերի տակ ներս էր մտնում տների մէջ, ներթափանցում էր ամէն ճեղքից։ Ամէն ինչ ծանրացած էր, ամէն ինչ ճնշուած էր։

Ամառանոցներ գնացած էին ամէնքը, ովքեր միայն կարող էին։ Ամառանոցներ գնացած էին նաեւ ամէնքը, ովքեր կարող էին։ Քաղաքում մնացել էին միայն նրանք, ովքեր ստիպուած էին մնալ։

Ամառանոցներ գնացած էին նաեւ Ռուբէն Ռուբէնեանցը, Ռուբէն Ռուբէնեանցի կինը եւ Ռուբէն Ռուբէնեանցի աղջիկը։ Ռուբէն Ռուբէնեանցը մնացել էր միայնակ։ Ռուբէն Ռուբէնեանցը ստիպուած էր մնալ։

Ռուբէն Ռուբէնեանցը ամէն առաւօտ գնում էր գործի։ Ամէն առաւօտ նա նստում էր իր մեքենան եւ գնում էր գործի։ Ամէն առաւօտ նա գնում էր գործի, որովհետեւ ամէն առաւօտ նա պէտք էր գնար գործի։

Ռուբէն Ռուբէնեանցը ամէն առաւօտ գնում էր գործի, որովհետեւ նա ստիպուած էր գնալ գործի։ Ռուբէն Ռուբէնեանցը ստիպուած էր գնալ գործի, որովհետեւ նա ստիպուած էր գործել։

Ռուբէն Ռուբէնեանցը ստիպուած էր գործել, որովհետեւ նա ստիպուած էր ապրել։ Ռուբէն Ռուբէնեանցը ստիպուած էր ապրել, որովհետեւ նա ստիպուած էր գործել։

Ռուբէն Ռուբէնեանցը ստիպուած էր ապրել, որովհետեւ նա ստիպուած էր գործել։ Ռուբէն Ռուբէնեանցը ստիպուած էր գործել, որովհետեւ նա ստիպուած էր ապր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

37 Rue de Trévise, Paris (9), Tél. Prov. 82-96, Métro Cadet

Նոր Տարիի եւ Ծնունդի առթիւ ձեր գնումները կատարելու համար դիմեցէք վերոյիշեալ հասցէին, ուր պիտի գտնէք ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒԱԾ արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ.

ՄԱՔՈՒՐ, ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Ողութեան դէմ պայքարելու համար, այս կտրօնը ներկայացնողին հարիւրին 10 զեղչ:

Livraison à domicile.

ՋԱՆԱՂԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂԱԿ

ՊԱՊԻՆ ԱՒՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ծանրացած է Ծնունդի ճառէն ի վեր զոր խօսեցաւ ձայնասփիւռով եւ որ կը պարունակէր մօտ հարդար բառ: Բժիշկ մը կեցած էր իր գլխուն վերեւ, ճառը խօսած ատեն: Պապը գժուարութեամբ կը խօսէր եւ իր ծանր շնչառութիւնը կը լսուէր ունկնդիրներուն կողմէ: Հիւանդը 79 տարեկան է եւ միշտ անկողին գամուած :

ԿՌԻԻՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ Մատրիտի չուրջը, բայց արդիւնքը անորոշ է տակաւին: Երկու կողմերն ալ յաջողութիւններ կը հաղորդեն:

Կարտինալ Կոմա ի Թոմաս, Սպանիոյ հովուապետը, Հռոմ հասնելով, յայտնեց թէ մինչեւ հիմա սպաննուած են տասը եպիսկոպոսներ եւ հինգ հազար քահանաներ (35,000ի վրայ):

Թ. Ր. ԱՐԱԱՄ, Թուրքիոյ արտաքին գործակարը, որ Փարիզ կը գտնուէր, Աթէնք իջաւ երկուշաբթի օր եւ պիտի մնայ մինչեւ այսօր, չորեքշաբթի: Գործակարը պիտի խորհրդակցի յունական կառավարութեան հետ, օրուան հարցերու մասին:

ԵՐԿՈՒ ՀԱՐԻՒՐԻ ԱՒԵԼԻ կասկածելիներ ձերբակալուեցան Սոֆիայի մէջ, համայնավարական դաւադրութիւն մը երեւան հանուած ըլլալով : Ձերբակալուեցաւ նաեւ կահ կարասիներու գործարանատէր մը, որուն մթերանոցին մէջ գտնուեցան բազմաթիւ թռուցիկներ եւ տեարակներ :

1937Ի ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ԱՒԹԻԻ, որ պիտի բացուի յառաջիկայ մայիսին, էյֆէլի աշտարակն ալ պիտի օժտուի արդիական կառաբեւագործութիւններով: Դիչերը աշտարակին առաջին յարկը պիտի ցուցադրէ մասնակցող 42 ազգերու ազգային դրօշները, որոնց վերեւ պիտի ծածանի Ֆրանսական հսկայ եռագոյն մը: Այս բոլորը պիտի չողշողան ելեկտրական լոյսերու մէջ :

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ

կազմակերպուած Ֆ. Հ. կապոյտ Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին կողմէ

3 յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին,

Cascade du Lach սրահին մէջ (Լէին մօտ):

ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱ, փոքրիկ ներկայացում մը, նուէրներ, արտասանութիւններ եւ նախընթրիք:

Մեծերու համար մուտք 3 ֆր.:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ

Ֆ. Կ. Խաչի Շավիլի մասնաճիւղին կողմէ

3 յունուար. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, դպրոցի սրահին մէջ

4 rue des Trois Chantiers.

Երգ. արտասանութիւն եւ «ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆ» կատակերգութիւն մը, փոքրիկներու կողմէ: Նուէրներու բաշխում աշակերտներուն: Նախընթրիք եւ պտուղ կը բաժնուի բոլոր ներկայ փոքրիկներուն:

Մուտք 2 ֆրանք

ԽՆՋՈՑՔ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղին կողմէ

3 յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ երեկոյ, Գարակէօզեանի սրահին մէջ, Րիւ որը լա Տէֆանս, Իսի:

Գեղարուեստական բաժին: Հայկական եւ եւրոպական պարեր:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՂԱՆԴ

ՍԻՓԱՆ—ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀԱԽՈՒՄԲ ՏՕՆԱԾԱՌԸ

2 Յունուար, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ առաւօտ,

Հայ Երիտասարդաց Միութեան սրահին մէջ, 8 Rue Bossuet

Place Lafayette, Métro Gare du Nord կամ Poissonnière

Orchestre, *անակնկալներ եւ ճոխ պիւֆէ:*

Ներկաներու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆր.:

ՇԱՆՕՔ — երգչախումբի վիճակախաղը տեղի կ'ունենայ նոյն երեկոյ:

— o —

Սիփան-կոմիտաս երգչախումբի տարեկան ցերեկոյթ-պարահանդէսը **Salle Hoche**, *մէջ, 21 փետր.: Նկատի ունենալ այդ թուականը:*

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌ

Փորթ տ'Իթալիի Դպրոց. Տիկնանց Մասնաճիւղի զոյգ վարչութեանց

2 յունուար. շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2ին. պ. յովհաննէսեանի սրահը,

13 rue Pierre Curie. Kremlin Bicêtre.

Երգ. արտասանութիւն, ներկայացում պզտոց աշակերտներուն կողմէ: Կաղանդ Պապան նուէրներ կը բաշխէ աշակերտներուն: Նուէրները տրամադրած է Համազգայինի Ֆրանսայի կեդր. վարչութիւնը:

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐ.:

ՏՕՆԱԾԱՌ

ՓՔՐԻՋԻ ՀԱՐ. ՇՐՋԱՆԻ ՅՈՒՆԱԴՈՒՄԱՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Ի նպաստ իր վարժարանին

3 Յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն,

150 Route d'Orléans, *Պանեէօ*

կը ներկայացուի ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆի

1936Ի ԵՒ 1937Ի ՊՍՓՔՄԸ

Ռոմանեսր կատակերգութիւն:

Աշակերտ թեան կողմէ խմբերգներ եւ արտասանութիւններ:

Թատ ու Պար եւ անակնկալներ

Մուտք 3 ֆր:

ԼԱՒ ՊԱՏԵՒՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄ ԹԱՀԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գործի փակման առթիւ ծախու են՝ 1.— Թրիքոյի մեքենայ մը «Տիպլէք» վաճառանիշով. Մայ ըրթուրնէ ժօժ 6, 1 մէթր 50 սանդմ. լայնք: 2.— «Պոպինու առ մը՝ 6 պրօշով: 3.— Սիւրժիւթէս մը՝ Իւնիօն Սփէսիալ վաճառանիշով: Դիմել ամէն օր կէսօրէ առաջ Պ. Գալիլիանի, 115 Bld. Rodin, Issy-les-Moulineaux, Seine.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

Maison HERATCHIAN

Որ կը գտնուէր **rue Bleue,** *փոխադրուած է* **6 rue Lamartine**

(Petit Journal հետեւի փողոցը). մէթրօ Cadet.

Tél. Trud. 43—19

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՍԵՓԱՔԱՆԱԿԻԳԻՆՈՎ

Արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի ընտիր նպարեղէններ եւ խմիչքներ: Գնումի համեմատ գեղեցիկ նուէրներ:

Livraison à domicile

«ՇԻՐԱԿ»

Թէ՛ փարձառութեամբ եւ թէ՛ բժշկական զննութեամբ հաստատուածճշմարտութիւն մըն է որ Արեւելքի իսկական օդին, պատրաստուած գետ չամիչի հիւթով ու անհատ՝ վ եւ թորուած մասնայատուկ դործիքով (այաժոյք)՝ ազդեցիկ գօրացուցիչ մըն է: Բայց օդի գործածողը պէտք է գիտնայ ընտրել այն վաճառանիշը՝ որ կ'երաշխաւորէ անարատ օդին բոլոր յատկութիւնները: Այլապէս, օդի անունին տակ՝ խարդախուած եւ քիմիական նիւթերով պատրաստուած ըմպելին կը քայքայէ առողջութիւնը եւ կազմական աղետալի խոռոչներ յառաջ կը բերէ:

«Շի՞րակ» օդին, որ մասնաւոր ձեռնարհնորհով Ֆրանսայի մէջ հրապարակ հանուած Արեւելքի իսկական օդինէ, կը լրացնէ ալ ամենակատարած բոլոր օգտակար յատկութիւնները: Ուրեմն, եթէ օդին սիրահար էք, խմեցէք գայն, բայց փնտռեցէք եւ խմեցէք Հայաստանի պատմական փառապանծ նահանգին անունով կնքուած եւ Շիրակի հզօր նկարը կրող պիտակով «ՇԻՐԱԿ» օդին, ձեր առողջութեան դաւաճանած չըլլալու համար:

Մեծաքանակ գնումի համար դիմել՝ Ֆրանսայի եւ գաղթավայրերու միակ արտօնատէր

GRANDE DISTILLERIE DU PARC

18Bld. Onfroy, Prado—MARSEILLE, Tél. D. 78—73

Լիոնի եւ շրջակայքի մթերանոց D. N. BAHADOURIAN,

2eevigné, LYON — Tél. Moncey 32—10

Նիսի մթերանոց H. KHATCHADOURIAN, 24 rue Assalit, NICE — Tél. 841.85

ՅԱՐԹԱ ՏԵՍԱԿ

ԿԵՑՔԸ ԱՐՏԱՍԱՀ

Ամսագրին 10րդ (Դեկտ.) թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ.— ԱՆՏԻՊ ՔՂՉԵՐ Ա. Յարութիւնեանէ եւ Սիամանթոյէ.— ԻՄ ԱՂՕԹՔԸ, Հ. Զարգարեան.—ԾՈՒխ ՄԸ, Յ. Անտոնեան.—ՆՈՏԱՐԱՆԻՆ ԱՂՋԻԿԸ, Արմէն Գանտր.— ՄԱՏԱՄ ՊՕՀԱՐԻ, Հրաչ Յարգիսեան — Մշակոյթի օրուան հանդէսը նուիրուած Հայ քանաստեղծութեան.— ԱՐՈՒԵՍՏԱԴԷՏԻՆ ՀԱՃՈՑՔԸ ԵՒ ԳԵՂԵՑԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՃՈՑՔԸ, Ա. Փափազեան (Ֆրանս.է Թարգմ.).— ԻՆՉՊԷՍ ԿԱԶՄԵՑԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿի ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾԸ, Վ. Էլմաեան (Ցարտարապետ).— ԳԻՐՔԵՐ ԵՒ ԴԻՄԱՔԵՐ, Ա. Արապեան.— Նիւթերու ցանկը: Այս թիւով կը լրանայ ամսագրին տարիշրջանը: Յաւնուարին կը թեւակոխենք նոր շրջանը: Ամէն մէկ վճարող բաժանորդ պիտի ստանայ 20 ֆր. արժէքով ֆրանսերէն կամ հայերէն գիրքեր:

Բացուած է բաժանորդագրութիւնը, տարեկան ֆրանսայի համար 30 ֆր. արտասահմանի համար 40 ֆր.:

Դիմել՝ **M. & M. BARSAMIAN, 30 Rue Drouot, Paris (9e):**

Մուշտակավաճառ



ՏԻԿ. ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԿԻԼԻՊՕԼԵԱՆ

24, Rue Affre կամ 8, Rue Cavé — PARIS - 18e

Մանուածիւղ՝ 2, Rue de la Charbonnière —

Մէթրօ՝ La Chapelle — Barbès Roch. **Tél. Montmartre 69-70**

Մեր վաճառատուներուն սկզբունքն է բացարձակ ուղղամտութիւն, ճշդապահութիւն եւ չափաւոր գին:

Օգտուեցէք առիթէն: Մանուածիւղիս բացման առթիւ, կը կատարենք ձրի ամէն տեսակ մուշտակներու մաքրութիւնը: Մեր արհեստանոցներուն մէջ կը պատրաստենք չափի վրայ ամէն տեսակ Մանթօներ, Վէսթեր, Ձիքեր եւայլն: Ունինք նաեւ պատրաստի ճոխ մթերք: Կը ստանձնենք նաեւ Մուշտակներու նորոգութիւն, ձեւափոխութիւն, ներկելը եւ թանաձոյ: Մեր վաճառատուները բաց են ամէն օր, իսկ կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր:

Ներկայ կտրօնը բերողին մինչեւ 1937 Փետրուարի վերջ, սկսեալ 200-300 ֆրք. գնումի համար կը տրուի մէկ տարեկան «Հայ Բոյժ», իսկ 400-600 ֆրք.ի համար եռամսեայ «Յառաջ» եւ կամ համապատասխան դրամական նուէր Փարիզի Կապոյտ կամ Կարմիր Խաչերուն:

(L'Ile de Beauté)

ՄՈՆՄԱՐԹՐԻ ԱՄԷՆԷՆ ԸՆՏԻՐ ԱՐԵՒԵԼԱ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ

90 Bld. de la Chapelle, Paris (18)

R. C. S. 670-643 *Հեռախօս՝* **Mont. 62-04**

Մէթրօ՝ Պարպէս, կառ տիւ Նօր. լա Շափէլ

(Լառիպուագիէռ ֆիւանդանոցի մայրանոցի բաժինին դիմաց)

Ախտարդական չքնաղակի մը մէջ, որ ունելի եւս հաճելի դարձած է որմանկարներով, գ'ուած՝ հայ տաղանդաւոր նկարիչի մը վրձինով, ինչպէս նաեւ սարփինայով (փէրկոլա), լուսազարդութիւններով, ուր կրնաք խմել, ճիշդ ինչպէս Վոսփորի ափերուն վրայ, լաւագոյն օդին՝ ընտիր ֆրանսական եւ արեւելեան այլազան աղանդերներով, ճաշակել ոստրէ եւ խեցգետին, համտեսել ընտանեկան լաւագոյն ճաշերը, անարատ թարմ կարագով,— այս ամէնուն համար չափաւոր գին մը, որ կրնայ մրցիլ բոլոր ճաշարաններուն հետ: Բանջարակերներու յատուկ ճաշը 4 ֆր. 50: Միսով իմպելիով ճաշը 7 ֆր. 50: Պատրաստ ճաշ ամէն ժամու,— շուրջբոլոր Ալգասեան յաւելուածով, սոխի ապուր եւ տաշտիկ (մուլ): Ճաշարանը բաց է մինչեւ ի գիշերուան:

ԱՋԴ

Այս Ուրբաթ, 1 Յունուար 1937, Նոր Տարի, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ կը մատուցուի Մարսիլիոյ Հայոց Ս. Սահակ - Մեսրոպ մայր եկեղեցւոյ մէջ: Նոյն առեն կը կարդացուի նաեւ Ամենայն Հայոց Ընորհազարդ Հայրապետին գնահատական մէկ կոնդակը՝ Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութեան 1500ամեակի առիթով ամենուրեք տեղի ունեցած՝ յոբելինական համազգային ծրնականութեանց մասին, ինչպէս նաեւ Հարաւ. Ֆրանսահայոց Պատուիրակ Սրբազանի մէկ գրութիւնը՝ կոնդակի ոգւոյն եւ բովանդակութեան չուրջ :

Սիրով կը հրաւիրուի ամբողջ Մարսիլիահայութիւնը՝ իր պաշտօնական Մարմիններով եւ կազմակերպութիւններով՝ ներկայ ըլլալու սոյն հանդիսութեան: Մասնաւոր հրաւիրագիրներ ուղարկուած չըլլալով՝ ներկայս կը խնդրուի ընդունիլ իբր այդ:

Առաջնորդարան

Հարաւային Ֆրանսահայոց

ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՍՓԼԱՆԻԿԻ ՄԷՋ

կը ծախուի Շիմշի գրատունը, Զմիւռնի փողոց:

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17. Rue Damesme. PARIS (13)

ԿԸ ՓՆՏՌԻՒԻ

— Կը փնտռեմ հօրաքրոջս աղջիկը՝ Մանուշակ Մէնէմեան (ընկ Տիվրիկեան), որ Ցունուարին կը գտնուէր 1925ին: Կը կարծուի թէ Եգիպտոս գացած է կամ Ամերիկա իր հօրեղբօր մօտ: Իր հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի խմացնել Տիգրան Քանթէմուրեանի, 8, Rue Brochet, Alfortville, (Seine), France:

Արտասահմանի թերթերէն կը խնդրուի արտատպել :

— Ափթէն (Վօքլիւզի նահանգ) Մկրտիչ Գրիգորեան կը փնտռէ իր քոյրը՝ Պրուսա - Օրթաղիւղցի Մէրէսէնց Գրիգորին աղջիկը Ազնիկ: Կը կարծուի թէ Փարիզ կը բնակի: Իր հասցէն իմացնել Վահրամ Մանուկեանի, 38, Rue Floréal, Romainville, Seine:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe LYON.

Dancing-Cigale, *պարահանդէսամէն շաբաթ դիշերը ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 8,30ին:*

Rvéeillon 31 Décembre.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ 1937

Փութացէք գնել մէկ օրացոյց ձեզ համար եւ մէկ հատ ալ նուիրելու ձեր բարեկամին, նոր տարիի առթիւ:

Մարսէյլի մէջ կը ծախուի՝ Ն. Կակոսեան, 49 Rue Nationale, ընկ. Յ. Չաքազործեան, 13 Rue des Dominicaines եւ միութեանս գրադարանին մէջ 5 Rue de l'Eclipse: Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել G. Djarayan, 5 Rue de l'Eclipse, Մարսէյլ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հայ կամ. եւ Մարտիկ. Միութիւնը իր սրտագին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ մասնաւորաբար Պ. Ա. Համբարձումեանի որ մեր տաբեկան հանդէսին համար սիրայօժար տրամադրեց Անդրանիկի ֆիլմը, շնորհակալութիւններ նաեւ համակիրներու եւ ընկերներուն որոնք զանազան գեղեցիկ առարկաներ նուիրեցին թոմպոլայի համար: Օր. Շ. Պէզդեան, Պ. Պ. Սահակ էրկեան, Վ. Ճակոբեան, Ս. Սաքալեան, Ս. Դաւիթեան, Ե. Ճակոբեան, Ռ. Դանիէլեան, Ռչտ. Փափազեան, Վ. Մինէլեան, Շաքէ, Բ. Դէօվլէթեան, Օ. Օհաննէսեան, Յովակիմեան, Հ. Սահակեան, Մ. Պօչնաքեան, Լ. Քանարեան, Յար. Թօքաթեան, Ազ. Սահակեան, Ե. Յիսկան :

Կեդր. վարչութիւն

ՎԵՑԵՐԱՆՆԵՐՈՒ ՖՕՆԴ

ընկ. Ս. Սասունիի մահուան առթիւ փոխա. ծաղկեպսակի՝

Հ. Յ. Դ. Սեպաստիայի Ընտանեկան Թակումիտէն 70 ֆր.

ֆին. Մարիամ Ղոնջէկիւլեան 30 »

Տէր եւ տիկ. Տէրօեան 30 »

Գումար՝ 130 ֆր.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հայ կամ. եւ Մարտիկ. Միութիւնը իր սրտագին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ մասնաւորաբար Պ. Ա. Համբարձումեանի որ մեր տաբեկան հանդէսին համար սիրայօժար տրամադրեց Անդրանիկի ֆիլմը, շնորհակալութիւններ նաեւ համակիրներու եւ ընկերներուն որոնք զանազան գեղեցիկ առարկաներ նուիրեցին թոմպոլայի համար: Օր. Շ. Պէզդեան, Պ. Պ. Սահակ էրկեան, Վ. Ճակոբեան, Ս. Սաքալեան, Ս. Դաւիթեան, Ե. Ճակոբեան, Ռ. Դանիէլեան, Ռչտ. Փափազեան, Վ. Մինէլեան, Շաքէ, Բ. Դէօվլէթեան, Օ. Օհաննէսեան, Յովակիմեան, Հ. Սահակեան, Մ. Պօչնաքեան, Լ. Քանարեան, Յար. Թօքաթեան, Ազ. Սահակեան, Ե. Յիսկան :

Կեդր. վարչութիւն

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հայ կամ. եւ Մարտիկ. Միութիւնը իր սրտագին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ ընկ. Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ մահուան առթիւ, իր եղբայրներուն՝ ընկ. Կարօի, Ար. մէնի եւ պարագաներուն :

Տէր եւ Տիկին Տիգրան Տէրօեան

Պանեէօ

×

Ալֆորվիլի Համազգայինի մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Պ. Պ. Կարօին, Արմէնին եւ պարագաներուն, տարբախտ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ :

×

Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ իր պարագաներուն : Հ. Կամ. Մար. միութեան

Կեդր. վարչութիւն

×

Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Մարսէյլի շրջ. վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ մահուան առթիւ իր պարագաներուն :

×

Հայ Կամ եւ Մարտիկ. Տէսինի վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ մահուան առթիւ իր պարագաներուն :

Յորապէս կ'ողբանք տաղանդաւոր եւ անդուլ հայրենակից՝ Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահը, եւ մեր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնենք իր եղբայրներուն՝ Կարօին, Արմէնին եւ պարագաներուն :

Տէր եւ Տիկ. Յ. Մուրատեան

Տէր եւ Տիկ. Տիգ. Ջրպետեան

Տէսին

×

Հ. Յ. Դ. Վիէնի կոմիտէն իր բոլոր ընկերներու կողմէ ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. Գ. Այտեանին եւ ընտանեկան պարագաներուն, իր զոքանչին՝ Այլի Տիկ. ԻՍԿՈՒՀիի ՏԷՐ ԳՐԻԳՈՐ ԵԱՆի մահուան առթիւ :

×

Հ. Յ. Դ. Վիէնի կոմիտէն իր բոլոր ընկերներու կողմէ խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ, ընկ. Ա. Յակոբեանի եւ ընտանեկան պարագաներուն, իր սիրնոջ՝ ԵԼԻՍԱԲԵԹի կսկծալի մահուան առթիւ :

×

Գէնճեան եւ Սարգիսեան ընտանիքը խորունկ կսկիծով իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն իրենց անդուգական հայրենակից՝ ողբացեալ ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ, իր եղբայրներուն՝ Կարօ եւ Արմէն Սասունիներուն եւ պարագաներուն եւ կը խոնարհինք իր թարմ շիրիմին առջեւ:

Ռուբէն Գէնճեան եւ Ադամ Սարգիսեան :

×

Սէն Թիւլիէն, Սէնթ Ալպանի Վբէժ խումբը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. Ս. ՍԱՍՈՒՆԻԻ մահուան առթիւ իր եղբայրներուն՝ ընկ. Կարօի, Արմէնին եւ պարագաներուն :

×

Սէնթ Էթիէնի Անտօք ենթակոմիտէն իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ընկ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ եղերական մահուան առթիւ, ընկ. Կարօ Սասունիի եւ պարագաներուն:

×

Ավինեոնի Մուրատ խումբի ընկերները իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն ընկ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻԻ մահուան առթիւ իր եղբայրներուն՝ ընկ. Կարօին, Արմէնին եւ պարագաներուն:

ՎԵԹԵՐԱՆՆԵՐՈՒ: ՖՕՆԴ

ընկ. Ս. Սասունիի մահուան առթիւ փոխա. ծաղկեպսակի՝

Հ. Յ. Դ. Սեպաստիայի Ընտանեկան Թակումիտէն 70 ֆր.

ֆին. Մարիամ Ղոնջէկիւլեան 30 »

Տէր եւ Տիկ. Տէրօեան 30 »

Գումար՝ 130 ֆր.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Հայ կամ. եւ Մարտիկ. Միութիւնը իր սրտագին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ մասնաւորաբար Պ. Ա. Համբարձումեանի որ մեր տաբեկան հանդէսին համար սիրայօժար տրամադրեց Անդրանիկի ֆիլմը, շնորհակալութիւններ նաեւ համակիրներու եւ ընկերներուն որոնք զանազան գեղեցիկ առարկաներ նուիրեցին թոմպոլայի համար: Օր. Շ. Պէզդեան, Պ. Պ. Սահակ էրկեան, Վ. Ճակոբեան, Ս. Սաքալեան, Ս. Դաւիթեան, Ե. Ճակոբեան, Ռ. Դանիէլեան, Ռչտ. Փափազեան, Վ. Մինէլեան, Շաքէ, Բ. Դէօվլէթեան, Օ. Օհաննէսեան, Յովակիմեան, Հ. Սահակեան, Մ. Պօչնաքեան, Լ. Քանարեան, Յար. Թօքաթեան, Ազ. Սահակեան, Ե. Յիսկան :

Կեդր. վարչութիւն

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 - 70
(ԵՐԹԵԼՈՑԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆ ՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՒԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 »	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
31
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
31 DÉCEMBRE
1936

ԺԲ. ՏԱՐԻ — 12e Année No. 3308

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԽՈՐՀՐԴԻ ԽՕՍՔ

ՔԻՉ ՄԸ ԱԻԵԼԻ ԼՈՒՐՋ

—o—

Այսօր կ'ընդհատենք մեր խորհրդածութիւնները՝ տարագրութեան 15ամեակի մասին, կրկին չօշափելու համար հրատապ հարց մը,— զինուորագրութիւն։

Նորութիւն մը չունինք, իրրեւ լուր։

Մինչեւ հիմա քաղուած տեղեկութեանց համաձայն, առ այժմ արձանագրութիւն մըն է որ կը կատարուի, առուգելու համար զինուորցուներու թիւը։ Նոյն գործողութիւնը, նաեւ, տարագիր Ռուսերու համար։

Կը թուի թէ ընդհ. սպայակոյտը կ'ուզէ աչքի առջեւ ունենալ ամբողջ պատկերը, անոր համեմատ կազմակերպելու համար գործը։

Ոչ Հայերը, ոչ ալ Ռուսերը վաւերական մարզահամար ունին։ Այնպէս որ, կարելի չէ ըսել թէ ո՛րքան զինուորցու կրնան ճարել, 21էն մինչեւ 33 տարեկանը։

Կատարուած արձանագրութիւններէն յետոյ, ձեռնհաս իշխանութիւնը պիտի ուսումնասիրէ խնդիրը, բուն զինուորցուները (20 — 22 տարեկան) առաջին տարի կանչելու, իսկ միւսներուն համար մարզանքի կարճատեւ շրջան մը հաստատելու համար։

Մօտաւոր հաշիւներով, կը կարծուի թէ այդ պարագային քանի մը հազար զինուորցուներ պիտի ունենան հայկական գաղութքէն, իսկ երկու անգամ աւելի՝ Ռուսերէն։

Ամէն պարագայի մէջ, առնուազն ենթադրութիւններ են։ Արձանագրութիւններէն ու բժշկական քննութիւններէն յետոյ միայն պիտի պարզուի բուն կացութիւնը։ Եւ այդ տարի զինուորական նախարարութիւնը անչուշտ պիտի հաղորդէ իր վերջնական հրահանգը։

Այս բացատրութիւնը չի նշանակեր թէ կարելի է ձգձգել որ եւ է հրաւէր որ կ'ուղղուի զինուորցուներուն։ Չի նշանակեր, նաեւ, բախտին ձգել իրաւունքներու պաշտպանութիւնը։

Երբ այս հարցը մէջտեղ դրուեցաւ, դիտել տուինք թէ ան կը պահանջէ արթուն եւ հետեւողական գործունէութիւն՝ իրաւասու մարմիններէն, իսկ պատարիւն՝ զինուորցուներէն։

Պրատներ տալու տրամադրութիւն չունինք, բայց հարկադրուած ենք նորէն յիշեցնել այս պարագան, դիտելով զանազան երեւոյթներ։

Կը թուի թէ իրաւասու մարմինները անհրաժեշտ ուշադրութեամբ չեն հետեւիր անցուդարձին, ինչպէս հարուստ Ռուսերը։ Իսկ զինուորցուներն ալ, կամ անոնք որ իրենց անունով կը խօսին, քիչ մը շատ իրար անցած, կամ թիւրիմացութեանց մատնուած են։

Իսկ ամէնէն կսկծալին,— այս տարի ալ իրենց թեւերը քիչ մը շատ լայն բացած են դոյնզդոյն բանգէտներ, խելք սորվեցնելու եւ նոր ճակատներ կազմելու համար։

Այսպիսի հոտ մը կուգայ Պէլվիլի մէջ տարբուած ժողովէն եւ ուրիշ ձեռնարկներէ։

Ինչպէս կը հաղորդեն մեզի, այդ ժողովին մէջ, որ գումարուեցաւ երկուշաբթի օր, աւելի շատ ծապլվարական մարզանքներ կատարուած են քան լուրջ քննութիւն եւ վիճաբանութիւն։ Եւ ժողովը վերջացեր է խառնիճաղանճ տեսարանով մը, որուն մանրամասնութիւնները զանց կ'առնենք։

Ուրեմն, անգամ մը եւս կը հաստատուի թէ նոյնիսկ երիտասարդները ընդունակ չեն իրենց հաւատարակչռութիւնը պահելու այսքան տարբական հարցի մը մէջ, եւ նորէն պիտի պղտորի մթնոլորտը, ազդեցութեան պայքարներով եւ զրմանազան ճամարտակութիւններով։

Իսկ երբ ըսենք թէ զինուորցուներու արձանագրութեանց հետ միաժամանակ տեղի կ'ունենան քննութիւններ՝ հայկական կազմակերպութեանց մասին, դիւրին է հետեւցնել թէ մինչեւ ո՛ւր կրնայ տանիլ նոր մարզահանդէսը։

Այս քննութիւնը առաջին անգամ կատարուեցաւ Վիէնի մէջ, առանց խորութեան, քաղաքական կուսակցութիւններէն մինչեւ Կ. Պոլսէն ու Հօկը, իսկ վերջին լուրը կուգայ Տէսինէն։

Մեր կարծիքով, այս հարցաքննութիւնն ալ կապ ունի զինուորագրութեան հարցին հետ։ Կը թուի թէ ձեռնհաս իշխանութիւնը կ'ուզէ գաղափար կազմել հայկական հոսանքներու եւ հետեւաբար անոնց հետ կապուած երիտասարդներու տրամադրութեանց մասին, անոր համեմատ կազմակերպելու համար զինուորագրութիւնը։

Միայն այս պարագան բաւական է լրջութեան հրաւիրելու մեզ, եւ կարճ կապելու ներքին խաչակրութիւններն ու չտայրատնութիւնները։

Թերեւս ամբողջ գաղութն է որ քննութեան կ'ենթարկուի։ Որ եւ է վիրաւում կամ տնաւարի վերաբերում կրնայ սեւ գիծ մըն ալ քաշել մեր ճակտին, անկարգ - անկանոն ժողովուրդի մը տպաւորութիւնը ձգելով։

Զինուորցու մը կը պատմէր, անցեալ օր, թէ քննիչ սպան զարմանք յայտներ է որ տարօրինակ իրարանցումի մը մատնուած են հայ երիտասարդները, երբ դեռ ոչ պատերազմ կայ, ոչ ալ զօրաշարժ։

Իսկ եթէ իմանայի՛ն այս տարի տարբուած ժողովներու մանրամասնութիւնները, տաւտնաթեւ ճախրանքներով եւ դոյնզդոյն տեսակէտներով,— «Կ'ուզենք, չենք ուզեր, օֆիսները լուծենք» եւայլն։

Գոնէ այս ճակատին վրայ կարենայինք հանգնալ իրար, քանի որ զինուորութիւնը ոչ խաղալիք է, ոչ ալ Հրէի եւ հեթանոսի խնդիրը։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՊԱՐԵՂԷՆԻ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԴՈՒԻԼԸ

—

Առժամեայ հաւաձայնութիւնը իսգուեցաւ

—o—

Ինչպէս գրած էինք, Փարիզի նպարեղէնի գլխաւոր հաստատութեանց բանուորները եւ պաշտօնեաները գործադուլ հրչակեցին երկուշաբթի կէսօրէն վերջ, սպառնալով փակել բոլոր խանութները։ Բայց կարելի եղաւ առժամեայ համաձայնութիւն մը գոյացնել երեքշաբթի օր, եւ փակուած հաստատութիւնները վերբացուեցան, ի մեծ ուրախութիւն հարիւրաւոր տանտիկիններու որոնք անհամբեր կը սպասէին դուռներուն առջեւ։ Համաձայնութիւնը գոյացաւ շնորհիւ ներքին նախարարին միջամտութեան։ Բանթողները յանձն առին անմիջապէս գործի սկսիլ, մինչեւ որ վերջնական համաձայնութիւն գոյանայ 1937 յունուար 4էն առաջ։ Բայց կացութիւնը փոխուեցաւ գիշերը, երբ բանթողները ժողով գումարելով, մերժեցին գոյացած իրաւարարութիւնը։ Բայց եւ այնպէս վաճառման ճիւղի բանուորները վերսկսան աշխատանքը, գործադուլի հոգը ձգելով մթերանոցներու բանուորներուն վրայ։

Առժամեայ համաձայնութիւնը գոյացած էր իրաւարարութեամբ, եւ իրաւարարն ալ նշանակած էր վարչապետը ինք։ Բանուորները կ'առարկէին թէ այսօրուան վճիռը իրականին մէջ կը նուազեցնէ կարգ մը դասերու աշխատավարձքը, իսկ գործատէրը կը պնդեն թէ բանթողները նախապէս յանձն առած էին ընդունիլ իրաւարարին վճիռը։

Այս գործադուլը մեծ յուսախաբութիւն պատճառեց քաղաքական շրջանակներու մէջ, որովհետեւ կը պատահի ճիշդ այն պահուն երբ պարտաւորիչ իրաւարարութեան օրէնքը վերջնական ձեւ պիտի առնէ խորհրդարանին մէջ։

Բուռն ցոյցեր Քաղաքապետարանի առջեւ

Նոյն օրը բուռն ցոյցեր տեղի ունեցան քաղաքապետարանին առջեւ։ Հանրային սպասարկութեանց պաշտօնեաները եւ բանուորները գործադուլ սարքած էին մէկ ժամուան համար, իրրեւ ազդարարութիւն։ Ցոյցը այնպէս մը կարգադրուած էր որ աչքի չզարնէ եւ ոչ հաղորդակցութիւնները դադրին, ոչ ալ ուրիշ սպասարկութիւններ։ Բանթողները թոշակի յաւելում կը պահանջէին, ապրուստի ղուշեան դիմանալու համար։

Այս գործադուլը կատարուեցաւ հանդարտութեամբ եւ բարեկարգութեամբ։ Իրիկուան դէմ պաշտօնեաները համախմբուեցան քաղաքապետարանին առջեւ, ցոյց մը կատարելու համար։ Բազմութիւնը կարգի հրաւիրելու համար, ձիաւոր ոստիկաններ միջամտեցին եւ կարգ մը ընդհարումներ պատահեցան։ Վեց ոստիկաններ թեթեւապէս վիրաւորուեցան եւ 12 ցուցարարներ ձերբակալուեցան։ Ցիսնապետ մը ձիէն վար իյնալով յանկարծամահ եղաւ։ Ներքին նախարարը արգիլած էր այս ցոյցը, սակայն ցուցարարները խզեցին ոստիկանական շղթան, «Էնթէրնասիոնալ»ը երգելով եւ «Գործ կը սպասենք Պլումէն» աղաղակելով։ Եթէ ձիաւոր պահակները հասած չըլլային, բազմութիւնը պիտի խուժէր դէպի քաղաքապետութեան դահլիճը։ Այդ պահուն ժողով ունէին քաղաքապետական խորհուրդի անդամները, որոնք բողոքելով դադրեցուցին նիստը եւ մերժեցին ընդունիլ քաղաքապետական պաշտօնեաներու պատուիրակութիւն մը, մինչեւ որ բարեկարգութիւնը վերահաստատուէր։ Պատուիրակութիւնը ի վերջոյ ընդունուեցաւ ժամը 8·30ին, երբ հրապարակը մաքրուած էր։ Նիստին ներկայ էր նաեւ ներքին նախարարը։ Այս առթիւ յայտարարուեցաւ թէ պաշտօնեաներուն պահանջները նկատի պիտի առնուին բարեացակամութեամբ։

ՆՈՐ ԿՈՒԻՆԵՐ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԴԷՊՔԵՐ

Սպանիական ճակատին վրայ

Կռիւները կը շարունակուին սպանիական ճակատին վրայ, թէ Մատրիտի շուրջը եւ թէ Գորտովայի շրջանին մէջ։ Կառավարական զօրքը ուժգին յարձակողականի մը ձեռնարկած էր այդ շրջանին մէջ, բայց ապստամբները յաջողեցան որոշ յառաջխաղացութիւն կատարել։

Գերմանական կառավարութիւնը դեռ կը ձգձգէ իր պատասխանը, անգլեֆրանսական ծանուցագրին։ Իրազեկները կը հաւատան թէ Գերմանիա կը վարանի ընդունիլ այդ ծրագիրը, միշտ կասկածելով կարմիրներէն։ Իսկ այս վերջիններն կ'ամբաստանեն Գերմանիան թէ կ'աշխատի ամուր խարիսխ մը ապահովել Սպանիոյ մէջ, ի հարկին անշարժութեան դատապարտելու համար 300 հազար հոգինոց Ֆրանսական բանակ մը...

Կորհրդային իշխանութիւնը սկզբունքով հաւանութիւն յայտնեց անգլեֆրանսական ծրագրին, որ կը տրամադրէ միջոցներ ձեռք առնել, որպէսզի զանազան երկիրներու հպատակները Սպանիա չերթան իրրեւ կամաւոր։

Մինչ այս մինչ այն, իտալական մամուլը սկսած է ջերմապէս պաշտպանել գերմանական տեսակէտը, դիտել տալով թէ ընդունիլ անգլեֆրանսական ծրագիրը՝ կը նշանակէ ծառայել համաչխարհութեան։ «Այդ զեկոյցը Մոսկուա պէտք էր ղրկել եւ ոչ թէ Պերլին կամ Հռոմ», դիտել կուտայ կիսապաշտօնական թերթ մը։ Կը նշանակէ թէ Գերմանիա եւ Իտալիա միշտ համերաշխ են այս հարցին մէջ։

Ամերիկեան կառավարութիւնը արտօնեց 2,777,000 տոլար արժողութեամբ օդանաւեր ղրկել սպանիական կառավարութեան։ Մոսկուա գոհունակութեամբ կ'արձանագրէ այս պարագան, իսկ Պերլին զայն փաստ մը կը նկատէ՝ իր տեսակէտը արդարացնելու համար։

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼԸ «ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ» ՖՐԱՆՍԱՆ

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐԷթի ՀԱՐՑԻՆ ԱՌԹԻՒ

=•·•=

«Անսխորժ անակնկալներ կրնան ծագիլ»

Թուրք մամուլը նորէն փրփուր կը տեղայ, տեսնելով որ Թուրքական տեսակէտը մերժուեցաւ թէ Ժընեւի եւ թէ Փարիզի մէջ։

« Ուլուս» (նախկին «Հաքիմիյէթը Միլլիյէ») դեկտեմբեր 24ին հրատարակեց երեսփոխան Ֆալիհ Րըֆգըի մէկ խմբագրականը, որ կ'ըսէ։

— « Ֆրանսացիները կ'առարկեն թէ սուբիական համագործակցութեան մը առաջարկը կը նշանակէ Սուրիոյ անդամատումը եւ կը վնասէ Դամասկոսի եւ Պէյրութի հետ իր կնքած դաշնագրերուն։ Բայց յանցանքը մե՞րն է որ այդ դաշնագրերը կնքուեցան, առանց նկատի առնելու 1921ի Անգարայի դաշնագրին տրամադրութիւնները։ Ֆրանսա կ'ըսէ թէ պատրաստ է որոշ երաշխիքներ տալու Սանճաքի թուրք փոքրամասնութեանց։ Կարելի՞ է միթէ չմտածել այս տեսակ ըմբռնումի մը դէմ։

Աւելորդ է ըսել որ, քանի հակառակորդ կողմը կը չարունակէ պահել այս տեսակէտը, նոր բանակցութիւնները չպիտի կարենան յաջող արդիւնքի մը յանգիլ։

Այս առթիւ չենք կրնար չմատնել որ հակառակորդ կողմը դադրի պնդելէ իր տեսակէտին վրայ եւ անհամոյ անակնկալներ չծագին »։

« Ճիւմհուրիյէթ »ի խմբագրապետ Եունուս Նաճի գիտել կուտայ խմբագրականի մը մէջ, որ կը կրէ հետեւեալ խորագիրը։— « Վստահ ենք մեր ուժին եւ իրաւունքին »։

— « Հարկ չկայ ծածկելու թէ դիմացի ճակատին վրայ մեր տեսած դժուարութիւնները զարմանք եւ ցաւ կը պատճառեն Թուրք հանրային կարծիքին »։

Ժընեւի մէջ հանդիպեցանք Ֆրանսայի մը, որ կը պնդէ թէ խնդիրը իր ուզած ձեւով լուծուելու է։ Եւ տարօրինակ է որ հոն առիթ ունեցանք քննելու ոչ միայն Ֆրանսական, այլեւ ուրիշ բանակցութեանց արտայայտութեան ձեւը, եւ տակաւին առիթ պիտի ունենանք քննելու։ Զարմանալու չէ որ Ֆրանսա կը հոգայ ծախքը չէզոք դիտողներու մարմնին, որուն մէջ Թուրքիոյ կողմէ ոեւէ անձ չկայ։ Պատճառը այն է որ միայն Ֆրանսայի պիտի ծառայէ այդ մարմինը, որուն լուսաբանողները լոկ Ֆրանսական պաշտօնեաները պիտի ըլլան։ Եւ սակայն, ոչ միայն Ազգաժողովը, այլեւ ամբողջ աշխարհն ալ եթէ խմբուի, դարձեալ չի կրնար մինչեւ վերջը ռանակոխուիլ Սանճաքի Թուրքերուն իրաւունքը»։

ՖՐԱՆՍԱՆ Է ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆ

Իսկ « Թան » (Միլլիյէթ) կը գրէ։— Ֆրանսան է որ մեր պատուիրակութիւնը Փարիզ հրաւիրեց, բայց որ եւ է բարեացակամութիւն ցոյց չտուաւ երկօրեայ բանակցութեանց առեն եւ պատճառ դարձաւ անոնց ընդհատումին։ Հիմա կը հասկցուի թէ՝ մեր պատուիրակութիւնը Փարիզ հրաւիրելով, Ֆրանսայի նպատակը եղած է օգտուիլ մեզ։ Ամիկա բնաւ ուղիղ ընթացք մը չէ։

Մենք ամէն զոհողութիւն ըրինք, ժամ առաջ հարթելու համար տարակարծութիւնը։ Իսկ Ֆրանսա ճիշդ հակառակը ըրաւ, եւ հետեւաբար չատ ծանր պատասխանատուութիւն մը ստանձնեց Մերձաւոր Արեւելքի ապահովութեան եւ հանդարտութեան տեսակէտով։ Առկախ մնացած կացութիւն մը կրնայ ամէն տեսակ անախորժ անակնկալներ առաջ բերել։ Բոլոր ատոնց պատասխանատուութիւնը Ֆրանսայի վրայ կ'իյնայ »։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՐՂԱՎ

ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻՆ համաձայն, որ կատարուեցաւ անցեալ մարտ 8ին եւ որուն արդիւնքը նոր կը հրատարակուի պաշտօնաթերթին մէջ, Ֆրանսայի բնակչութեան թիւն է 41,905,968։ Կը նշանակէ 508,461 հոգիի յաւելում 1931ի մարգահամարին վրայ, այսինքն տարեկան 100,000։

ՓԱՐԻԶԻ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐՈՒՆ թիւը պիտի աւելնայ 600 հոգիով։ Քաղաքապետական խորհուրդը քուէարկեց անհրաժեշտ վարկերը։

ՊԱՊԻՆ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ աւելի ծանրացած ըլլալով, խորհրդակցութեան հրաւիրուեցաւ հոչակաւոր փրօֆէսէօր մը, Փանտէ։ Հիւանդին ոտքերը ուռած են եւ մէկ սրունքին վրայ վէրքեր բացուած ըլլալով, արիւն կը հոսի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՆԿԱԽՕՒԹԻՒՆԸ վերջնապէս նուիրագործուած ըլլալով, միջազգային խորհրդաժողով մը պիտի գումարուի յառաջիկայ ապրիլին, բառնալու համար օտարներու վայելած առանձնաշնորհները (քափիթիւլասիօն)։ Գահիրէի անգլիական մարզպանը դեսպան նշանակուեցաւ։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը ազատ արձակեց գերմանական «Փաւլոս» չոգենաւը, վար դնելով զէնքերը։

« ՍԱՏԱՆԱՑԻ ԿՂԶԻՆ» (Կաւկաս) ջնջելու համար օրինագիծ մը պիտի ներկայացուի խորհրդարանին։ Ուրիշ բարեկարգութիւններ ալ պիտի կատարուին, այս առթիւ, բանտերու եւ աքսորավայրերու համար։

Սատանայի կղզին ամենափոքր մասն է հոչակաւոր աքսորավայրին, որ հաստատուած է 1852ին։ Ցաղորդ 15 տարիներու ընթացքին աւելի քան 18,000 դատապարտեալներ ղրկուած են հոն։ Պահ մը ընդհատուելէ վերջ, 1887էն ի վեր կը ծառայէ իրրեւ գերի խաւոր թիւրան։

ՅԱՂԹԱՀԱՐԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԴԵՊՔԱՐԵՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԻ

ԲՈՒՀԱՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱՄԱՐ ԱՐԴԵՆ ՀԱՎԱՔՎԱԾ ՀԱՐՅՈՒՐԱՆՈՑ ՀԱՐԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

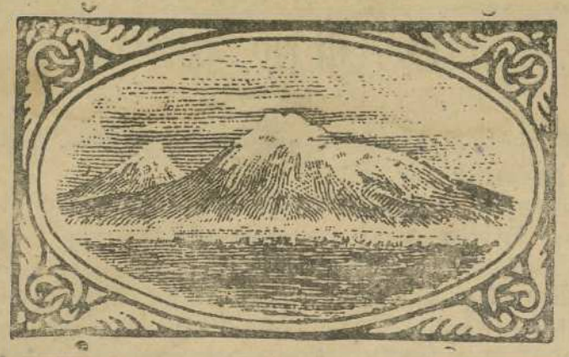
Յաղթահարի՛ր ... առաջա՛ր ... — մտածեց Մկրտիչ Ղազարեան, ու ձեռքը տարաւ դէպի ճակատը, որ քրտինքի մէջ էր ընկղմած։ Ինքնաշարժը կանգ առաւ։ Ան ցած ցատկեց ու ուղղուեցաւ դէպի ամրոցի դռները, որոնք բացուեցան իրեն առջեւ։ Ան մտաւ ներս։ Ամրոցի ընդարձակ բակը լեցուն էր զինուորներով։ Ամէն կողմ կը տիրէր ահաւոր խառնակութիւն։ Ամէն մարդ կը վազվզէր, կը գոռար, կը հրամայէր, կը հնազանդէր։ Ամրոցի պարիսպներուն վրայ հրացանաձգութիւն կը տեղար։ Ամրոցի ներսը կը գտնուէին հազարաւոր զինուորներ, որոնք ամրոցի պարիսպներուն վրայ կը կռուէին։ Ամրոցի ներսը կը գտնուէին նաեւ հարիւրաւոր ձիաւորներ, որոնք ամրոցի պարիսպներուն վրայ կռուող զինուորներուն ձիերը կը պահէին։ Ամրոցի ներսը կը գտնուէին նաեւ հարիւրաւոր սայլեր, որոնք ռումբերով լեցուն էին։ Ամրոցի ներսը կը գտնուէին նաեւ հարիւրաւոր հրանոթներ, որոնք ամրոցի պարիսպներուն վրայ կը տեղադրուէին։ Ամրոցի ներսը կը գտնուէին նաեւ հարիւրաւոր սպաներ, որոնք ամրոցի պարիսպներուն վրայ կռուող զինուորներուն կը հրամայ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ)

— ո —

Ինչպես տեսանք, Ֆրանսիայի ներկայիս կառավարությունը ոչ միայն չի ձգտում ամրապնդել ֆրանսիական ժողովրդավարությունը, այլ ընդհակառակը, ամեն կերպ ոտնահարում է նրա իրավունքները, ամեն կերպ ոտնձգություններ է կատարում նրա դեմ։ Ֆրանսիական ժողովրդավարության դեմ ուղղված ոտնձգությունների ամենավառ արտահայտությունը ֆրանսիական ֆաշիստական կազմակերպությունների ստեղծումն ու գործունեությունն է։ Ֆրանսիական ֆաշիստական կազմակերպությունները, որոնք ունեն տասնյակ հազարավոր անդամներ, ամենաանկեղծ կերպով հռչակում են իրենց նպատակը՝ տապալել ֆրանսիական ժողովրդավարությունը և հաստատել ֆաշիստական բռնապետություն։ Ֆրանսիական ֆաշիստական կազմակերպությունները ոչ միայն չեն թաքցնում իրենց նպատակները, այլ ընդհակառակը, ամեն առիթով հանդես են գալիս ցույցերով, որոնք ուղեկցվում են ահաբեկչություններով, ռումբերի նետումներով, ժողովրդավարական կազմակերպությունների ջարդերով



"ԱՐԱՐԱՏ,, ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴԻ ԳՆՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ ՄԵՐ ՆՊԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՊԱԼԱՏԸ

39 Rue de Trévise, Métro Cadet, Tél. Prov. 05-91

Ճոխ մթերք՝ արեւելեան եւ եւրոպական առաջնակարգ մրգեղէններու եւ թարմ նպաքեղէններու։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻ ԱՌԹԻԻ. ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ **ՔԱՂՔԱՑԻԱԿԱՆ** ՔԻԼՕՆ **14** ՖՐԱՆՔ ՊԱՐԱՍԿԱԿԱՆ ՍԱՏՐԻ ԲՐԻՆՋ ԽԱԻԵԱՐ

Livraison rapide à domicile.

Ծանօթ հրապարակագիր Պ. Արամ Անտոնեան, Նուպարեան Մատենադարանի վարիչը, դժբախտութիւնն ունեցած է կորսնցնելու իր կինը, ՏԻԿԻՆ ԱՐՍԻՆԷ ԱՆՏՈՆԵԱՆ, որ մեռաւ դեկտ. 26 շաբաթ առտու, ժամը 5ին: Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Փարիզի հայոց եկեղեցին, մտերմական շրջանակի մէջ, երկուշաբթի, 28 դեկտեմբեր, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին:

Մարմինը ամփոփուեցաւ Թիէի գերեզմանատունը, ընտանեկան դամբարանին մէջ :

Մեր խորին ցաւակցութիւնները, այս տխուր առթիւ:

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ

Ընտանեկան խնջոյք — հանդիպում

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի «Ռոստոմ» եւ «Իշխան» ենթակամիւէներու եւ «Վահագն» խումբի

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ՇՐՋ. ԿՈՄԻՏԷԻ

Տեղի կ'ունենայ Յունուար 3ին, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին «Շահրիկեան» սրահին մէջ։

Տախտերու մասնակցութեան համար 4 ֆր.։

Տասը տարեկաններէն վեր փոքրերուն՝ 2 ֆր.։

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ։

ՏՕՆԱԾԱՌ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՐ. ՇՐՋԱՆԻ ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՒԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Ի նպաստ իր վարժարանին

3 Յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին,

150 Route d'Orléans, *Պանեէօ*

կը ներկայացուի ՆՇԱՆ ՊԼԵՒԿՕՔԱՇԼԵԱՆի

1936ի ԵՒ 1937ի ՊԱՅՔԱՐԸ

Ըստանաւոր կատակերգութիւն:

Աշակերտութեան կողմէ խմբերգներ եւ արտասանութիւններ։

Թառ ու Պար եւ անակնկալներ

Մուտք 3 ֆր։

ՆՈՐ ՅԱՐՒՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ՈՒՐԱԽ ՕՓԷՐԷԹՈՎ

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ՈՒՐԱԽ ՍԿՍԵՑԷՔ ՈՐ ՈՒՐԱԽ ՎԵՐՋԱՆԱՑ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Դերասան Գ. ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ կը ներկայացնէ հայկական օվէրէթթ

ԱՊՈՒԻՇ ԱՐՇԱԿ

Երաժշտութիւնը կը վարէ Թաւխաթ ԺՕՐԺ ՇԱՀ-ՊԱՐՈՆԵԱՆ

10 Յունուար կիրակի երեկոյ ժամը 8.45ին

Sociétés Savant *տի սրահին մէջ։*

8 Rue Danton, Métro St. Michel & Odéon

Կը մասնակցին՝ դերասաններ Ա. Գաբէթեան, Ա. Մարտիեան, Գ. Մեհտեան, դերասանուհիներ Ք. Մաքտոնալտ, Գեղուհի Քալայր եւ ուրիշներ։

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ, **5**, **7,50** եւ *10* ՖՐ.։

Տեղի չտալու համար կարգապահութեան լուրջ միջոցներ ձեռք առնուած են։

Թուագրուած տոմսերը ապահովել՝ գրատուն Շ. Յամուէլէն,

51 rue Mr. le Prince

Քարսէյլ—փրատոյի Մայր եկեղեցիի վարչութիւնը կը հաղորդէ յառաջիկայ տօնական օրերու հետեւեալ ժամանակացոյցը.—

1 Յուն. ուրբաթ, Նոր Տարի, կը մատուցուի Ս. Պատարագ։ Ներկայ կ'ըլլայ Պատուիրակ Սրբազանը եւ կը քարոզէ։

5 Յուն. երեքշաբթի, Ձրագալոյց Ս. Ննդեան:

6 Յուն. չորեքշաբթի, Ս. Ննդ. կը մատուցուի պատարագ:

7 Յուն. Բ. օր Ննդ. Մեռելոց. Պատարագ

10 Յուն. կիրակի, Ննդեան եւ Մկրտութեան արարողութիւն, կը մատուցուի Պատարագ եւ կը քարոզէ Պատուիրակ Սրբազանը:

Բոլոր արարողութեանց կը մասնակցի երկսեռ դպրախումբը երգեհոնով:

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ

CIGALE CINÉMA

60 Avenue de Saxe-LYON.

Dancing-Cigale, *պարահանդէս ամէն շաբաթ գիշեր ժամը 8.30ին եւ կիրակի ցերեկները ժամը 3ին, իսկ գիշերները ժամը 830ին:*

Rvéeillon 31 Décembre.

ԳԱՑԷՔ ՏԵՍԷՔ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Cinéma REXY

Rue Cours Lafayette, angle Garibaldi

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԵՐՁԱԿԱՆԵՐՈՒ, ԲՐԻԳՕՔԷՕՐՆԵՐՈՒ

ԵՒ ԳՕՆՖԷՔՍԻՈՆԷՐՆԵՐՈՒ

Կը գնենք նպաստաւոր դիներով ամէն տեսակ կերպասեղէնի, բրդեղէնի, թրիքոյի, բամպակեղէնի եւ մեռաքսեղէնի կտորներ (déchet)։ Միակ հաստատութիւնը Ֆրանսայի մէջ։ Նախապատուութիւն տուէք մեզի։ Ձեր շահը կը պահանջէ ուղղակի արտադողին դիմել։ Ֆրանսայի ամէն կողմը ունինք ներկայացուցիչներ։ Փարիզի մէջ՝ շրջուն գնորդներ։

Հասցէ՝ **K. TCHADIRDJIANTZ**, 26 Rue d'Enghien, Paris (X)

Tél. Prov. 34—61

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽՆՋՈՑՔ–ԵՐԵԿՈՑԹ

ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՑ ԱՌՔԻՒ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. Պօմոնի Ցուարեան ենթակոմիտէի եւ մասնակցութեամբ վարանդեան խումբի

2 Յունուար շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին, վարանդեան սրահին մէջ,

10 Bld. de Margueritte, Beaumont

կը նախագահէ ընկ. Հ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿ. **ՀԱՅԿ ՍԷՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ**

Գեղարուեստական ճոխ բաժին, երգ, արտասանութիւն, նուագ եւլն.։

կը ներկայացուի՝ «ԴՌՈՒՄԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ»

կեցուխօսք մինչ եւ առաւօտ: Ցրաիին տաքսութիւնը ապահովուած է:

Դախսերու մասնակցութիւն 2 ֆր.

Հանդէս եւ Վիճակախաղ

Ֆ. Հ. Կ Խաչի Պուլվար Օտտօի ենթամասնաճիւղին կողմէ

Ցեղի կ'ունենայ *3* Յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը *2.30*ին, Պառ Էնթէրնասիօնալի մէջ։

կը նախագահէ եւ կը բանախօսէ Պ. Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Նիւթ ունենալով՝ «Հայ կնոջ դերը»։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՃՈԽ ԲԱԺԻՆ

Պիտի ըլան երգ, արտասանութիւն, խմբերգ սանուհիներու կողմէ

1.— Պիտի ներկայացուի *«Մայր Հայաստան»*, 2.— Գեղեցիկ տրամ մը՝ խումբ մը պզտիկներու կողմէ, 3.— Խիստ ծիծաղա – շարժ զաւեշտ մը՝ *Ադամեան թատերախումբին* կողմէ :

Հանդիսէն վերջ տեղի պիտի ունենայ ընկերահամակրական խնջոյք :

Մուտքը՝ Վիճակախաղի տոմսով.

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ

կազմակերպուած Ֆ. Հ. Կասոյա Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին կողմէ

3 Յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2 30ին,

Cascade du Lach սրահին մէջ (Լեփն մօտ):

ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱ, փոքրիկ ներկայացում մը, նուէրներ, արտասանութիւններ եւ նախընթրիք։

Տեղերու համար մուտք *3* Ֆր.։

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐ

Ֆ. Կ. Խաչի Շավիլի մասնաճիւղին կողմէ

3 Յունուար. կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Դպրոցի սրահին մէջ

4 rue des Trois Chantiers.

Երգ, արտասանութիւն, եւ «ՏԻԿԻՆ ՍԻՐԱՆ» կատակերգութիւն մր. փոքրիկներու կողմէ։ Նուէրներու բաշխում աշակերտներուն։

Նախընթրիք եւ պտուղ կը բաժնուի բոլոր ներկայ փոքրիկներուն։

Մուտք 2 ֆրանք

ԽՆՋՈՑՔ–ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. Խաչի Իսի լէ Մուլինոյի մասնաճիւղին կողմէ

3 Յունուար, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ երեկոյ,

Գարակէօզեանի սրահին մէջ, բիւ որ լա Տէֆանս, Իսի:

Գեղարուեստական բաժին։ Հայկական եւ եւրոպական պարեր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՂԱՆԴ

ՍԻՓԱՆ—ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻ ՏՕՆԱԾԱՌԸ

2 Յունուար, շաբաթ երեկոյ ժամը 21էն մինչեւ առաւօտ,

Հայ Երիտասարդաց Միութեան սրահին մէջ, **8 Rue Bossuet**

Place Lafayette, Métro Gare du Nord կամ Poissonnière

Orchestre, *անակնկալներ եւ ճոխ պիւֆէ։*

Մասիներու մասնակցութեան համար մուտք 3 ֆր.։

ԾԱՆՈՒՑ — երգչախումբի վիճակախաղը տեղի կ'ունենայ նոյն երեկոյ:

— o —

Սիփան-կոմիտաս երգչախումբի տարեկան ցերեկոյթ-պարահանդէսը **Salle Hoche**, *մէջ. 21 փետր.։ Նկատի ունենալ այդ թուականը։*

ԿԱՂԱՆԴԻ ԾԱՌ

Փորթ տ'Իթալիի Դպրոց. Տիկնանց Մասնաճիւղի գոյգ վարչութեանց

2 Յունուար, շաբաթ կէսօրէ վերջ ժամը 2ին. Ք. Յովհաննէսեանի սրահը,

13 rue Pierre Curie, Kremlin Bicêtre.

Երգ, արտասանութիւն, ներկայացում դպրոցի աշակերտներուն կողմէ։

Կաղանդ Պապան նուէրներ կը բաշխէ աշակերտներուն։

Նուէրները արժադրած է Համազգայինի Ֆրանսայի կեդր. վարչութիւնը։

ՄՈՒՏՔ 3 ՖՐ.։

ԼԱԻ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄ ՇԱՀԵԼՈՒ ՀԱՒՄԱՐ

Գործի փակման առթիւ ծախու կը՝ 1.— Թրիքոյի մեքենայ մը «Տիւպլէքս» վաճառանիշով, Մայ ըրթուրնէ ժօժ 6, 1 մէթր 50 սանտ. լայնք։ 2.— «Պօպինուառ մը՝ 6 պրօշով։ 3.— Միւրժիւէս մը՝ Իւնիօն Սփէսիալ վաճառանիշով։ Դիմել ամէն օր կէսօրէ առաջ Պ. Գալիկհանի, 115 Bld. Rodin, Issy-les-Moulineaux, Seine.

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՋ

ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ

Զուտ խաղողէ քաշուած եւ անխառնով պատրաստուած օղին է ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ։

Զգուշացէք այլ եւ այլ նիւթերով պատրաստուած եւ ձեր կեանքին վնասակար օղիները խմելէ, այլ խմեցէք միմիայն ՐԱՔԻ ՏԻՒԶ, որուն անարատ, կազդուրիչ եւ ախորժաբեր ըլլալը հաստատուած եւ գնահատուած է։

UN DUZE

MARQUE DÉPOSÉE

RAKI

40°

DUZE

Véritable Anisette Orientale

DISTILLERIE OTTOMANE ISTAMBOUL

Ֆրասսայի համար արտօնատէր՝ Ա. ՏԱԼԱՓԻԲԷԵԱՆ

8 rue Suffren, Marseille — Tél. D. 89-0

ՀԱՅԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՃԱՌ

Ձեռնարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մերթօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton : 52 . 78

Ազնիւ եւ ընտանեկան խնամուած կերակուրներ։

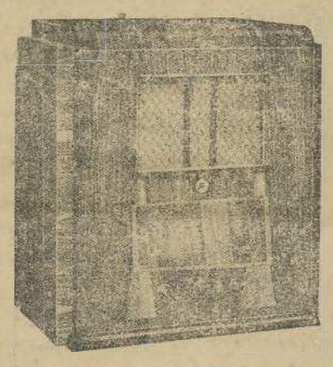
ԼՍԵՑԷՔ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԸ

Avec les supers toutes ondes 1937

SEVA RADIO

Վաճառատունը հիմնուած է **1928***ին*

ԿԸ ՀԱՅՑՔԱՅՑԷ ՈՒՂՂԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԷՆ



6 ԼԱՄՊ

650 ՖՐ.

7 ԼԱՄՊ

Toutes ondes

950 ՖՐ.

Etablissement Seva T. S. F.

212 Fbg. St. Martin, *մէթրօ* **Château Landon**

Tél. Nord 45-86

Մեծ ագանակ եւ փոքրագանակ վաճառում։

Կ'ընդունինք ապսպրանքներ գուառնելէ։

Փափաքողներուն քաթալօկը կը դրկուի ձրի։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ — Մենք գործարանատէր ըլլալով, կը ծախենք մեծագանակի գինով։

«ՇԻՐԱԿ»

Թէ՛ փորձառութեամբ եւ թէ՛ բժշկական զննութեամբ հաստատուածճշմարտութիւն մըն է որ Արեւելքի իսկական օղին, պատրաստուած գուտ չամիչի հիւթով ու անհատ-ով եւ թորուած մանաւանդ գործիքով (ալամպիք)՝ ագդեցիկ զօրացուցիչ մըն է: Բայց օղի գործածողը պէտք է գիտնայ ընտրել այն վաճառանիշը՝ որ կ'երաշխաւորէ անարատ օղիին բոլոր յատկութիւնները։ Այլապէս, օղի անունին տակ՝ խարդախուած եւ քիմիական նիւթերով պատրաստուած ըմպելին կը քայքայէ առողջութիւնը եւ կազմական աղետալի խանգարումներ յառաջ կը բերէ:

«Շիրակ» օղին, որ մասնաւոր մեթոտով Ֆրանսայի մէջ հրապարակ հանուած Արեւելքի իսկական օղին է, կը լրացնէ օղին ակնկալուած բոլոր օգտակար յատկութիւնները։ Ուրեմն, եթէ օղի սիրահար էք, խմեցէք զայն, բայց վնասուելէ եւ խմեցէք Հայաստանի պատմական փառապանծ նահանգին անունով կնքուած եւ Շիրակի հզեղ նկարը կրող պիտակով «ՇԻՐԱԿ» օղին, ձեր առողջութեան դաւաճանած չըլլալու համար:

Մեծագանակ գնուժի համար դիմել՝ Ֆրանսայի եւ գաղթավայրերու միակ արտօնատէր

GRANDE DISTILLERIE DU PARC

18Bld. Onfroy, Prado—MARSEILLE, Tél. D. 78—73

Լիոնի եւ շրջակայքի մեներանոց D. N. BAHADOURIAN,

2eevigné, LYON — Tél. Moncey 32—10

Նիսի մեներանոց H. KHATCHADOURIAN, 24 rue Assalit, NICE — Tél. 841.85

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ CONSTANTINOPLE

37 Rue de Trévise, Paris (9), Tél. Prov. 82-96, Métro Cadet

Նոր Տարիի եւ Ծնունդի առթիւ ձեր գնումները կատարելու համար դիմեցէք վերոյիշեալ հասցէին, ուր պիտի գտնէք ՆՈՐ ՍՏԱՑՈՒԱԾ արեւելեան եւ եւրոպական ամէն տեսակի քնտիր նպաստեղէններ։

ՄԱՔՈՒՐ, ԹԱՐՄ ԵՒ ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Ղազուեան դէմ պայքարելու համար, այս կտրօնը ներկայացնողին հարիւրին 10 *զեղչ։*

Livraison à domicile.